

WILLIAM
WORDSWORTH

Udvalgte digte

Bind 1

Engelsk-dansk udgave

En prosaoversættelse

WILLIAM
WORDSWORTH

Udvalgte digte

Bind 1

Engelsk-dansk udgave

En prosaoversættelse ved
Glenn Madsen

København
2020

William Wordsworth: *Udvalgte digte: bind 1.*
Oversættelse, indledning og noter bag i bogen
© Glenn Madsen. København 2020.
Alle rettigheder forbeholdes.

William Wordsworth
4. april 1770 - 7. april 1850

INDHOLD

FORORD	9
INDLEDNING	10
William Wordsworths biografi	10
Naturens digter og fantasien	15
William Hazlitts første møde med William Wordsworth	17
DIGTE	
En aftenvandring [1788-9 udg. 1793]	22
Skrevet i den helt tidlige ungdom [1788]	44
„Når langsomt fra den tankefulde skumrings sidste glimt” [1788]	46
I middags var gåturen ad den smalle vej skøn [1789]	46
Beskrivende skitser [1791-2; udg. 1793]	48
Skyld og sorg [1795-1842]	92
Den dømtte [1796]	130
Et argument for selvmord [1796]	134
Fribytterne [1797-1842]	136
Huset der lå i ruiner [1797-1798]	266
Bissekræmmeren [1798]	290
„Således var drengen” [1798-1845]	306
Et natstykke [1798]	308
Den hjemsendte soldat [1798]	308
Naturlige genstandes indflydelse [1798]	316
Præludiet 1799 [1798-99]	320
Fragment relateret til Præludiet 1799	366
Peter Bell [1798-1819]	368
<i>Fra</i> Lyriske Ballader 1798 og 1800	430
Bekendtgørelse 1798	430
Verslinjer efterladt på en siddeplads i et takstræ	432
Den husvilde kvinde	434
Goody Blake og Harry Gill	448
Verslinjer skrevet et lille stykke fra mit hus	454
Simon Lee	456
En anekdote for fædre	462
Vi er syv	466
Verslinjer skrevet i det tidlige forår	470
Tornebusken	470
Den sidste af flokken	484
Den gale mor	490
Den åndsvage dreng	494
Verslinjer skrevet nær Richmond	516
Indvending og svar	520
Spillet vendt	522
En gammel rejsende mand	524

En forladt indianerkvindes klage	524
Verslinjer skrevet få kilometer nord for Tintern Abbey	528
Hjortespringskilden	536
„Der var engang en dreng”	546
Brødrene	548
„En sælsom følelse”	570
Sang („Hun boede mellem de ubetrådte veje”)	572
„I slummer var min ånd forsejlet”	554
Egen og gyvelen	574
Lucy Gray	580
„Det siges at nogle er døde af kærlighed”	582
Stakkels Susan	586
De to tyve	586
„En hvirvelvind bagfra bakken”	590
Sang for den vandrende jøde	593
Ruth	592
„Hvis Naturen, til sit yndlingsbarn”	606
De to aprilmorgener	608
Kilden, en samtale	612
Nøddeplukning	616
„Tre år voksede hun i sol og regn”	618
Kælelammet	620
Den barnløse far	624
Den gamle Cumberlandtigger	626
En karakter	636
Digte om at navngive steder:	636
I. „Det var en morgen i april”	636
II. Til Joanna	640
III. „Der er en tinde”	644
IV. „Et snævert bælte af utilhuggede sten”	644
V. Til M. H.	648
Michael, et hyrdedigt	650
„Da jeg, idet jeg foretrak” [1800-15]	672
„Jeg rejste blandt ukendte mennesker” [1801]	678
Sømandens mor [1802]	678
Alice Fell [1802]	680
Tiggere [1802]	684
Efterfølger til „Tiggere” [1817]	686
TILLÆG	690
<i>Fra</i> tilføjelser til <i>En aftenvandring</i> fra en påtænkt 1794-udgave af digtet	690
Fragmenter fra the Alfoxden notebook [1798]	694
Fragmenter fra the Christabel notebook [1798-99]	696
Fragment med titlen „Overflod” [1799-80?]	698
Fragment „Der var et sted” [1798-1804]	698

Passage relateret til <i>Huset der lå i ruiner</i> [1797?] („Jeg anser ikke disse”)	700
PROSA	
<i>Fra</i> Et brev til biskoppen i Llandaff	705
Forord til <i>Fribytterne</i> 1797	709
<i>Fra</i> Forordene 1800 og 1802 til <i>Lyriske Ballader</i>	714
Brev til Charles James Fox 14. jan. 1801	723
DIGTENE ORDNET EFTER WORDSWORTHS KLASSIFIKATION	726
NOTER TIL DE ENKELTE DIGTE	734
LITTERATUR	752
REGISTER OVER DANSKE OG ENGELSKE TITLER OG ENGELSKE FØRSTELINJER	755

FORORD

Den her foreliggende oversættelse er en prosaoversættelse og *ikke* en gendigtning. Linjeindelingen er i overensstemmelse med den engelske tekst, men undtagelsesvis er der foretaget linjeombytninger af hensyn til naturligheden af det danske sprog; dog man skulle uden vanskelighed kunne bruge oversættelsen i forbindelse med læsning af originalen;

De tre bind tilsammen indeholder alle Wordsworths skønlitterære hovedværker, samt en lang række mindre digte. Endvidere er der uddrag af hans prosa, der dog kun foreligger i dansk oversættelse.

Alle bibelcitater er fra den danske oversættelse 1931/48.

Mile, og *yard* er omsat til metersystemet.

Med mindre andet er nævnt er det Wordsworths sidste udgave af sine digte, der er benyttet. Alle Wordsworth digte ligger på nettet og er, med mindre andet er nævnt, hentet fra nettet. Teksterne er eftersat ved hjælp af moderne udgaver.

Dateringerne af digtene er i langt de fleste tilfælde forenklet til et enkelt årstal og stammer alle fra de engelske udgaver.

Bemærk venligst: dette er ikke en udgave af Wordsworths værker, men en dansk prosaoversættelse med vedlagte originaltekster.

Glenn Madsen 2020.

Hele bindet er opdateret, 19/2/2024.

INDLEDNING

William Wordsworths biografi

William Wordsworth blev født d. 7. april 1770 i Cockermouth, en by i Cumberland i det nordligste England. Cumberland er et bjergområde og en del af det naturskønne The Lake District, kaldet således på grund af de mange smukke søer, der ligger i denne del af landet. Han voksede op i denne egn med dens barske og skønne natur som en landbo blandt landboere.. Han var nordlænder, rodfæstet i sin fødeegn og havde optaget disse menneskers karaktéristiske træk, både det seje, strenge og asketiske i sin egen person, men også en naturlig omsorg og kærlighed til sine næste. Det var en robust og fri opvækst i en enestående og guddommelig natur. Det var en egn, det var en lykke for Wordsworth at vokse op i, og han forlod den kun i kortere perioder.

Wordsworths forældre var John og Ann Wordsworth fra Cockermouth. Faderen var den lokale adelsmand Sir James Lowther, senere Jarl af Lonsdale's agent og private sagfører på dette tidspunkt. Der var fem børn. William var den næstældste søn. En storebror, Richard var to år ældre, Dorothy var ca. halvandet år yngre, envidere var der bror John fra 1772 og endelig Christopher fra 1774. Familien levede i det mest imponerende hus i Cockermouth med en have, der strakte sig ned til Derwentfloden.

Wordsworths mor døde i 1778 af lungebetændelse. Da faderen, der ofte var borte i tjenesligt medfør, ikke kunne passe de fem børn, blev søskendeflokken splittet. Dorothy sendtes til nogle slægtninge i Halifax; William og Richard forlod Penrith og blev sendt til latinskolen i Hawkshead og indlogeret hos et ældre ægtepar Ann og Hugh Tyson. Ann Tyson kom til at betyde meget for Wordsworth, hun blev den kærlige bedstemor, han aldrig selv havde haft.

Da William og Richard begyndte på skolen i 1778, havde latinskolen i Hawkshead et fornemt ry og omkring 100 elever. Fagene var latin og oldgræsk, matematik og naturvidenskab og engelsk. På skolen blev eleverne opfordret til selv at skrive digte, og Wordsworth har senere hen i livet påpeget, at det var i hans år på Hawkshead, at han, i en alder af 14 år, bestemte sig for at vie sit liv til digtningen.

Efter deres fars død i slutningen af 1783, kom William og Richard herefter under deres onkler Richard Wordsworths og Christopher Crackanthropes Cookson formynderskab. Christopher Cookson, 'onkel Kit,' og Wordsworth kom ikke godt ud af det med hinanden. *

I 1787 blev Wordsworth student, og samme efteråret begyndte han på universitetet i Cambridge. Hans morbror William Cookson havde sikret ham en plads, og morbroderen forventede, at Wordsworth uddannede sig til præst, som han selv havde gjort. Men Wordsworth mistede hurtigt interessen for

---

*. Dorothy fortæller, at William var ilde lidt af onkel Christopher og det i den grad, at han tidligere end beregnet tog tilbage til Hawkshead.

akademiske studier, og i sommeren 1789 foretog han en 4 månederslang rejse sammen med sin ven Robert Jones til kontinentet. Det blev til en godt 4500 km lang tur gennem Frankrig, Schweiz og det nordlige Italien, ca. 3000 km foregik til fods. Rejsen beskrives i *Beskrivende skitser* og senere i *Præludiet*.

I 1791 bestod Wordsworth eksamen fra universitetet, men uden udmærkelse og var nu Bachelor, den eneste akademiske grad han erhvervede sig.

Uvis på hvad han ville foretage sig, bortset fra at han ikke ønskede at følge sine onklers planer om en karriere inden for kirken, besluttede Wordsworth i november 1791 at rejse til Frankrig. I Orléans mødte han den 25-årige lægedatter Annette Vallon. De blev forelsket i hinanden, men kærlighedsforholdet resulterede ikke i det ægteskab, Annette Vallon ønskede, til gengæld fik de et barn sammen, en datter der fik navnet Caroline, født d. 15. december 1792. Frihedsbegejstringen fra Den Franske Revolution havde opflammet unge republikanere i England, og således også Wordsworth. I Blois mødte Wordsworth franskmanden Michel Beaupuy.* Han var officer i hæren, republikaner og forvisset om Revolutionens berettigelse. Han overbeviste Wordsworth om det ønskelige i Revolutionen, da den kunne bringe de fattiges lidelser til ophør, lidelser som det gamle regime var årsag til. Senere under sit ophold i Paris i maj 1792 fik Wordsworth en dybere forståelse af den politiske situation i landet og forstod, at de forandringer Revolutionen skabte, var uomstødelige, og at den gamle samfundsorden uigenkaldeligt var gået til grunde. En tid overvejede han at slutte sig til girondinerne, de moderate revolutionære, men opgav heldigvis sit forehavende, da de fleste, og heriblandt alle deres ledere, blev henrettet under Rædselsregimet.

Allerede i slutningen 1792 og inden hans datter Caroline blev født† måtte Wordsworth på grund af pengemangel vende tilbage til England. I begyndelsen 1793 fik han udgivet to digte både for at tjene penge og for at vise, at han kunne yde noget. Digtene var *En aftenvandring*, skrevet mens han gik på Cambridge og *Beskrivende skitser* fra året før. De vakte kun ringe opsigt, selvom Coleridge roste dem, – og de solgte dårligt. Fra denne tid, mens Wordsworth endnu var en lidenskabelig tilhænger af Den Franske Revolution, stammer også hans mest radikale politiske skrift: det uafsluttede *A Letter to the Bishop of Llandaff* fra 1793,‡ hvor han forsvarer Revolutionen og argumenterer for republikken som den bedste styreform. Det blev ikke udgivet, sandsynligvis fordi Den Franske Revolution skiftede karakter, og på grund af den atmosfære krigen mod Frankrig og Ludvig XVI henrettelse skabte i England.

De tre eller fire år der fulgte, var de mørkeste i Wordsworths liv. Han havde intet levebrød, var rodløs og uden penge, samt rystet og oprørt over Englands krigserklæring til Frankrig. Det efterfølgende Rædselsregimet forøgede kun

---

* Wordsworth omtaler ham i *Præludiet* 1805, 9; 294-435.

† Han så først sin datter i 1802, hvor han igen kom til Frankrig.

‡ (Prose 1; 23). For et uddrag af brevet se s. 665 i dette bind. Wordsworths vigtigste politiske skrift er *The Convention of Cintra* udgivet 1809. Skriftet kommenterer kritisk den aftale Frankrig og England havde indgået d. 30. august 1808 efter franskmændenes nederlag d. 21. august i Vimeiro. En aftale der gav franskmændene frit lejde.

hans bekymring og frygt for, at revolutionens sag var svigtet. Han søgte trøst i Williams Godwins* filosofi, som den kom til udtryk i dennes hovedværk *Inquiry Concerning Political Justice* fra 1793. Wordsworth havde truffet filosofen i 1795 og følte sig tiltrukket af Godwins lære, der gjorde fornuften og ikke følelserne til det styrende i tilværelsen. Afvisningen af følelserne var dog imod Wordsworths natur og forøgede for så vidt kun hans fortvivlelse. Redningen skulle komme fra en anden kant. Wordsworth arvede £900 fra vennen Raisley Calvert, da denne døde i januar 1795 af tuberkulose. Calvert, som Wordsworth havde passet i de sidste måneder af dennes liv, havde sat stor pris på Wordsworths digte. Denne arv fra Calvert gjorde Wordsworth økonomisk uafhængig i mange år, og gjorde han i stand til at flytte sammen med sin søster Dorothy i Racedown i Dorset i Sydengland. Dorothys hengivenhed og kærlighed hjalp ham tilbage til sit sande jeg, sin sande natur. Et andet forhold spillede imidlertid også ind.

Wordsworth havde mødt digteren Samuel Taylor Coleridge i 1795, og i 1796 slog Coleridge og hans familie sig ned i Nether Stowey i grevskabet Sommerset. Samme år besøgte Coleridge Wordsworth i Racedown, hvor han og Dorothy boede. Under besøget læste Wordsworth *Huset der lå i ruiner* højt for Coleridge, som blev meget begejstret over digtet. Digtet blev senere en del af første bog af *Udflugten*. William og Dorothy besluttede nu i 1797 at flytte hen i nærheden af Coleridge i et hus i Alfoxden, der lå kun 5 km fra Nether Stowey og i nærheden af Bristolkanalen. Der opstod et meget nært og skelsættende venskab mellem de to digtere, og Coleridge fik den allerstørste betydning for Wordsworths udvikling som digter. Coleridge opmuntring forøgede Wordsworths tro på sin egen digteriske evne. Han vendte sig nu bort fra de lange digte, han havde arbejdet på. Det drejer sig om de ovennævnte digte fra 1793, samt de to digte om *Salisburysetletten*, der senere i revideret form blev udgivet i 1842 med titlen *Skyld og sorg*, og endvidere dramaet *Fribytterne* der i en let omarbejdet form ligeledes blev udgivet i 1842. Disse socialt, politisk engagerede digtes problemstilling var delvist inspireret af og delvist polemisk rettet mod William Godwins filosofi.†

De tolv måneder fra juli 1797 var en periode med intenst litterært samarbejde. De to venner delte deres inderste tanker med hinanden og med Dorothy. Coleridge kommenterede senere, at han, Wordsworth og Dorothy var „tre personer og en sjæl”. Langstrakte diskussioner om digtningens natur, lange vandreture og læsning af hinandens arbejder mundede ud et fælles projekt, en digtantologi *Lyriske Ballader*, en samling som på længere sigt skulle vise sig at få en afgørende betydning‡ for den engelske litteratur. Digtsamlingen udkom først i 1798 i et bind, et andet bind udkom i 1800. Wordsworths bidrag var en række korte lyriske og dramatiske digte i enkel stil, et digt indtager en særstilling, digtet *Tintern Abbey*, der, med sin ophøjede tone og meditative stemning, er det første eksempel på den stil, Wordsworths storhed som digter først og fremmest

* William Godwin (1756-1836).

† (Welsford, 145).

‡ Nærmere om *Lyriske Ballader*, se noten til *Lyriske Ballader* bag i bogen s. 700.

identificeres med. Men også andre af Wordsworths mest berømte digte findes allerede i denne samling. De mysteriøse og lyriske *Lucy-digte*, digtene *Michael*, *Vi er syv*, *Den gamle Cumberlandtigger* m.fl. og balladen om *Den åndsvage dreng*, et digt Wordsworth selv omfattede med megen glæde.

I 1799 flyttede Wordsworth og Dorothy til Grasmere i The Lake District, hvor de boede resten af deres dage. 1802 blev han gift med barndomsveninden Mary Hutchinson, og i 1803 fødtes deres første barn John. Dernæst fulgte Dorothy (Dora) i 1804, Thomas i 1806, Catharine i 1808 og endelig William i 1810. I denne periode havde Wordsworth afsluttet arbejdet på det digt, der i dag kaldes *Præludiet 1799*,* et digt om hans egen udvikling som menneske og digter. Dette arbejde blev langsomt forøget og omfattede i 1805 tretten bøger. Den sidste bearbejdede version er på 14 bøger og blev udgivet posthumt i 1850 under den nævnte titel, der stammer fra hans kone Mary.

Digte i to bind udkom i 1807. Samlingen indeholder mange af de digte man identificerer Wordsworth med. Det bemærkelsesværdige i forhold til den tidligere produktion er de mange naturdigte om tusindfryd, vorterod, gøgen, lærken, tornirisen, sommerfugle og spurvens rede. Disse digte viser tydeligt Dorotheys indflydelse. Ud over at være en kær søster, var Dorothy en skarp iagttagelse af naturen med en usædvanlig sans for detalje, hvilket fremgår af hendes journaler. Naturen hos Wordsworth er nu ikke kun storslået, dystert og magtfuld, men også en kilde til nydelse, velvære og fryd.†

I sit privatliv måtte Wordsworth opleve mange sorger. I februar 1805 omkom hans bror John under et skibsforlis. Sorgen over broderens død beskrev han i digtene *Elegiske vers, til minde om min bror* og *Elegiske strofer foranlediget af et billede af Peele Castle*. I 1812 døde to af hans børn. Først døde Catharine i juni, næsten fire år gammel. Digtet „*Overrasket af glæde*“, Wordsworths mest rørende digt, handler om den lille Catharine. I det hele taget hører hans digte om børn, hans egne og andres til hans mest bevægende digte. Samme år i december døde Thomas, seks et halvt år gammel.

Heller ikke hans senere år var uden sorger. I 1831 begyndte Dorothy at lide af mental svækkelse, sandsynligvis begyndende demens. Hans svigerinde Sara Hutchinson døde i 1835, og hans sidste bror Christopher døde i 1846. Storebroderen Richard var død allerede i 1816. Tilsyneladende havde skæbnen gemt det hårdeste slag til sidst, da hans yndlingsbarn, datteren Dora, døde i 1847 af tuberkulose 42 år gammel.

I 1813 havde Lord Lonsdale skaffet Wordsworth en stilling som frimærkeud-deler i Westmoreland til £400 om året. Stillingen gav Wordsworth en

---

* De to dele af *1799-Præludiet* er med få ændringer identiske med hhv. første bog af *Præludiet 1805* fra linje l. 272, s. 27, der begynder "Was it for this" og resten af bogen, og hhv. anden bog af *Præludiet 1805*. At det oprindelige værk ikke er medtaget i denne oversættelse skyldes hensyn til copyright, da det først blev udgivet i 1969. Det er formodentlig denne 1799-version af *Præludiet* Wordsworth læste højt for Coleridge, og som Coleridge i digtet *To Wordsworth* ("Friend of the wise, and teacher of the good") beskriver oplevelsen af.

† (*Drabble*, 108-9); *Præludiet* bog 13, 211-46.

økonomisk sikkerhed, som salg af hans digte aldrig havde kunnet give ham. Trods det dårlige salg oplevede han dog en stigende succes som digter. Op gennem 20'erne og 30'erne voksede hans ry, og i 1843 blev han udnævnt til *Poet Laureate* efter Southey. En endelig, og af Wordsworth omhyggeligt gennemset, samlet udgave af hans digte i 6 bind udkom 1849-50. Den 23. april 1850 dør Wordsworth 80 år gammel.

Årene fra 1797 til 1808 anses almindeligvis for at være Wordsworths mest frugtbare tid som digter. Vi har allerede nævnt de *Lyriske Ballader*, og *Huset der lå i ruiner*. Yderlige må nævnes oden: *Antydninger om udødelighed*, *Ode til pligten* og naturligvis Wordsworths hovedværk *Præludiet* (se bind 3). Også mange af hans naturdigte er fra denne tid. På grænsen af perioden kan man fremhæve digtene *Den hvide då fra Rylstone* fra 1807, digtet *Til skyerne* fra 1808 samt digtet *Saint Paul's*, ligeledes fra 1808.

I 1814 udgav Wordsworth *Udflugten*, anden del af det aldrig fuldførte filosofiske digt *Eneboeren*. *Udflugten* var Wordsworths længste digt og blev betragtet som hans betydeligste. John Keats værdsatte digtet, og det blev anset for at være Wordsworths største digt, indtil det blev overgået af *Præludiet* i løbet af anden halvdel af århundredet. I resten af hans produktive liv, til få år før sin død, viser den gamle storhed sig kun glimtvis. I et digt fra denne periode, *Digtet en aften af usædvanlig pragt og skønhed* fra 1817 beskæftiger han sig, ligesom i den store *Udødelighedsode* fra 1802-4, med tabet af sin synske kraft,* det lys han har mistet. Han kunne ikke længere skrive som wordsworthianerne elsker det, og på en måde var Wordsworth sin egen værste fjende, for hvem ville ikke kalde hans *Taksigelsesode* fra 1815 for et mesterværk, hvis det ikke netop var Wordsworth, der havde skrevet det. I 1820 Udsendte han sonetsuiten *Doddenfloden*, der vakte almindelig yndest. Fra 1829 stammer det lange digt *Om lydets magt*, ligeledes et digt Wordsworth selv satte højt. Af de seneste værker kan vi nævne *Gøgen ved Laverna* fra 1837 og *Tanker ved Aquapendente* fra 1841.

I hans samtid var det dog mere hans stigende konservatisme, man lagde ham til last, f.eks. i Shelleys digt *Til Wordsworth*. Chokket over Den Franske Revolutions grusomheder og udskejelser, der endte med tyrannen Napoleon, kom til at præge Wordsworths politiske livsanskuelse. Han udskiftede Frihed, Lighed og Broderskab ud med Frihed, Lighed og Storebroderskab. Overklassen og den uddannede middelklasse skulle fungere som formyndere for resten af befolkningen. Dette var grund til, at han var modstander af Reformlovene 1832, som digtet *Advarslen* handler om, og var mod hemmelig afstemning. Også slaveriet forsvarede han ud fra disse overvejelser.† Dog var hans omsorg og respekt for de undertrykte og fattige uforandret, og han var stadig frihedens forkæmper. Han vedblev at skrive sonetter tilegnet friheden, hvoraf de sidste stammer fra 1842.

William Wordsworth var den centrale skikkelse i den revolution som romantikken var i den engelske litteratur. Wordsworth anbragte digtekunsten i centrum af menneskets erfaringsverden. Poesien var den højeste form for viden

* synske kraft: *imaginative power*.

† Se note til digtet *Til Thomas Clarkson*; bind 2, s. 650.

og ligeså udødelig som menneskehjertet. I sin glansperiode skabte han nogle af de største engelske digte i århundredet. Hans litterære ry var stort allerede i slutningen af sin levetid og er steget siden. I dag anbringes han som nummer tre på det engelske digterparnas med William Shakespeare som nr. 1 og John Milton som nr. 2.*

Naturens digter og Fantasien

Wordsworths barndom adskilte sig i det ydre ikke fra de andre børns fra egnen. Han legede, satte fælder op, skøjtede, red, sejlede i robåd og hvad raske drenge nu ellers kunne finde på, hvilket man alt sammen kan læse om i *Prælu-diet*. Men Wordsworth var ikke nogen almindelig dreng. Undertiden blev han overfaldet af mystiske oplevelser, oplevelser der blev afgørende for hans videre livsforløb. Gennem hele sit digteriske virke vendte han tilbage til disse oplevelser, mediterede over dem for at forstå deres betydning og fantasiens virke[†] i forbindelse med dem. Han fortæller således om disse oplevelser i drengeårene, hvordan han fuld af lykke oplevede, at han smeltede sammen med naturen, at hans sjæl og naturens sjæl var den samme, og han læste uudsigelig kærlighed i skyernes tavse ansigter. Det var trancelignende tilstande, hvor hans almindelige fysiske liv gled bort, og hvor hans tanke forsvandt og døde i nydelse. I disse tilstande følte han sig velsignet og elsket af den magt, der havde skabt ham.[‡]

I digtet *Tintern Abbey* fra 1798 beskriver han oplevelsen af den velsignede sindstilstand hvor mysteriet, den tunge og trætte vægt af hele den uforståelige verden er lettet: – hvor sympatier mildt fører én videre, indtil den legemlige forms åndedrag næsten er ophørt, og man ligger, som havde man lagt sig til at sove, og man bliver en levende sjæl, medens man ser ind i tingenes liv.[§]

Denne kærlighed til naturen og følelsen af, at den var en person og havde sin egen vilje, bevarede Wordsworth, men den synske evne forlod ham, da han blev ældre. Dette fik ham imidlertid ikke til at sørge, da han mente, han havde fået rigelig erstatning. Således fortæller han ligeledes i *Tintern Abbey*, at han havde lært at betragte naturen, ikke som i den reflektionsløse ungdomstid, men ved ofte dér at høre menneskehedens stille vemodige musik. Han oplevede, at der var en tilstedeværelse i alt, i himlen, i luften, i solen, i det runde verdenshav og i menneskesindet, en ånd som rullede gennem alt, og han fortsætter i digtet: „Derfor elsker jeg stadig engene og skovene og bjergene; og alt vi beskuer på denne grønne jord; øjets og ørets hele mægtige verden, både hvad de halvt skaber, og hvad de opfatter; vel fornøjet ved at genkende i naturen og sansernes sprog, min reneste tankes anker, barnepigen, føreren, mit hjertes beskytter og hele mit moralske væsens sjæl.”**

* Dette afsnit efter *The New Enc. Brit.* vol 12, 753 – 2002. Generelle kilder (*Bloom*, kap 1), (*Gill*).

† fantasiens virke: fantasien er her i forordet det engelsk *the imagination*,

‡ *Udflugten* 1; 219-39. I senere udgaver *Udflugten* 1;198-218.

§ *Tintern Abbey*. l. 36-49.

** Ibid l. 83-111.

Evnen, der gjorde det muligt for ham at opleve denne meditative tilstand og den erkendelse den gav, er fantasien. En ærefrygtindgydende magt, som i den grad kunne bemægtige sig hans sanser, at den almindelige virkelighedsopfattelse erstattedes af fantasiens virkelighed. Virkeligheden erkendtes i kraft af fantasien på en ny måde. Hans øje så nu ikke det, det sædvanligvis så. Hans sanser overstråledes af sanseindtrykkene skabt af fantasien, og på denne vis så han glimt af 'den usynlige verden'.*

Wordsworth delte denne opfattelse af fantasien med andre romantiske digtere i den engelske litteratur. De mente, at når fantasien var i arbejde, så den ting, som den almindelige intelligens var blind for, og at den var intimt forbundet med en særlig indsigt eller sanseevne eller intuition. De romantiske digtere adlød en indre kaldelse til mere fuldkomment at udforske den åndelige verden. På forskellig vis troede hver af dem på en orden af tingene, som ikke var den, vi så og kendte, og at forstå dette var målet for deres lidenskabelige søgen. De ønskede at trænge igennem til en varig virkelighed, at udforske dens mysterium og derved forstå mere klart, hvad livet betyder, og hvad det er værd. Romantikerne var optaget af åndelige ting og håbede, at de kunne forstå dem gennem fantasien og inspireret indsigt og at præsentere dem i overbevisende poesi. Det var denne søgen efter en uset verden, som vækkede romantikernes inspiration og gjorde dem til digtere.† Og dette gjaldt således også for Wordsworth. Fantasien og en dyb kærlighed til naturen var de bærende kræfter i hans digtning. Fantasien kunne give indsigt i naturen og gennem denne en indsigt i mennesket selv. Uden fantasien fandtes den ophøjede kærlighed til naturen ikke, den kærlighed som ville føre til kærlighed til mennesket. Det er: „en kærlighed der kommer ind i hjertet med ærefrygt og en følelse, som spreder sig gennem dig. *Din* kærlighed er blot menneskelig, *denne* hidrører mere fra den rugende sjæl og er guddommelig. Denne mere åndelige kærlighed kan ikke eksistere uden fantasien, som i virkeligheden kun er et andet navn for fuldkommen styrke og den klareste indsigt, sindets fylde og fornuft i sin mest ophøjede tilstand.”‡

Wordsworth var naturens digter. Han mente at naturen og vor bevidsthed passede til hinanden.§ Vi selv og naturen var gennemtrængt af den samme ånd, og der var en levende interaktion, en vekselvirkning mellem os og den naturlige verden. Der eksisterede et ægteskab mellem naturen og menneskesindet og at åbenbare dette og formidle det til os og få os til selv at opleve det, var et af hans vigtigste digteriske virker.**

---

* Præludiet 1805, 6; 525-536.

† (*Bowra*, 7-10).

‡ *Præludiet*, bog 13; 161-170

§ 'Prospectus' til *Udflugten* ll. 63-68, eller *Hjemme i Grasmere* ll. 816-821.

** Kilder, ud over de allerede nævnte: (*Gardner*, 98, 108); (*Brooke*, kap. 7); (*Darbishire*).

William Hazlitts første møde med William Wordsworth

Hazlitt var af Coleridge i 1798 blevet inviteret til at besøge sig i Sommerset.

„Jeg ankom og blev godt modtaget. Landskabet omkring Nether Stowey er smukt, grønt og bakket og ligger i nærheden af kysten. Jeg så det forleden dag efter 20 års forløb fra en bakke i nærheden af Taunton. Hvorledes var kortet over mit liv ikke bredt ud foran mig ligesom kortet over det land, der nu lå for mine fødder! Om eftermiddagen tog Coleridge mig med over til Allfoxden, en romantisk gammel slægtsgård fra Skt. Aubins tid. Her boede Wordsworth. Den var på dette tidspunkt ejet af en af digterens venner, som havde givet ham fri afbenyttelse af den. På en måde var det ikke en tid (lige efter Den Franske Revolution), hvor 'intet blev givet for intet'. Sindet åbnedes og man kunne konstatere en mildhed komme over folks hjerter, ind under 'skællene som beskytter vor egenkærlighed'. Wordsworth var ikke selv hjemme, men hans søster passede huset og serverede et beskedent måltid for os; og vi havde fri adgang til hendes brors digte, de *Lyriske Ballader*, der stadig forelå i manuskript eller i form som de *Sibyllinske Blade*.^{*} Jeg dykkede ned i et par af dem med stor tilfredshed og med en tro som en novices. Den nat sov jeg i et værelse med blå gardiner og væggene dækket med rundhovedede familieportrætter fra George I og II's regeringstid. [...]

Om morgenen, så snart morgenmaden var overstået, slentrede vi ind i en park, og da vi havde sat os på stammen af et gammelt asketræ, der strakte sig hen af jorden, læste Coleridge med klangfuld og melodisk stemme balladen om *Betty Foy* højt.[†] Jeg var hverken tilbøjelig til at være kritisk eller skeptisk. Jeg så træk af sandhed og natur og tog resten for givet. Men i *Tornebusken*, *Den gale mor* og *En forladt indianerkvindes klage* fornemmede jeg den dybere kraft og patos, som siden hen er blevet anerkendt,

til trods for stolthed, på trods af den vildfarne fornuft,

som det karakteristiske hos denne forfatter: og følelsen af en ny stil og en ny ånd i poesien kom over mig. Den havde for mig noget af den virkning, der kommer fra den friske vendte jord eller vårens første velkomstpust,

mens endnu det skælvende år er ubeskæftiget.

Coleridge og jeg gik tilbage til Stowey samme aften og hans røst genlød højt

*Om forsyn, forudviden, vilje og skæbne,
fastsat skæbne, fri vilje, absolut forudviden,*

da vi gik gennem lunden langs féagtige strømme og vandfald, der glimtede i sommermåneskæret! Han beklagede, at Wordsworth ikke havde anlæg for egens traditionelle overtro, og som resultat heraf var der noget materielt, noget

^{*} Titlen på en digtsamling af Coleridge fra 1817.

[†] Balladen om *Den åndsvage dreng*.

nøgternt, en klyngen sig til det håndgribelige eller ofte til det banale i hans poesi. Hans genius var ikke en ånd, der steg ned til ham gennem luften, den kom op af jorden som en blomst eller foldede sig ud fra en grøn kvist, på hvilken en stillids sang. Han sagde imidlertid (hvis jeg husker rigtigt), at denne indvending må begrænses til hans deskriptive stykker, at hans filosofiske digtning havde en storslået og omfattende ånd i sig, så hans sjæl syntes at bebo universet, som om det var et slot, og at opdage sandhed ved intuition snarere end ved følgeslutning.

Næste dag ankom Wordsworth fra Bristol til Coleridges hus. Det er som om, jeg ser ham nu. Han svarede i nogen grad til hans vens beskrivelse af ham, men var mere mager og Don Quixote-agtig. Han var særegent klædt (som det var sædvane i denne tvangsfrie tid) i en brun olmerdugsjakke og sribede bukser. Der var noget af en rullen, en slentren i hans gang ikke ulig hans egen Peter Bell. Der var et tankens strenge, slidende tryk omkring hans tindinger, en ild i blikket (som om han så mere i genstandene end deres ydre fremtoning) en intens høj snæver pande, en romersk næse, kinder furet af stor målbevidsthed og følelse, en krampagtig tilbøjelighed til latter omkring munden, godt i strid med resten af hans ansigts højtidelige statelige udtryk. Chantry's buste mangler de karakteriserende træk, men han blev chikaneret til at lave den regelmæssig og tung. Haydons hoved af ham, som det er introduceret i *Entrance of Christ into Jerusalem*, er det, der mest ligner ham, når han er under den tyngende vægt af udtryk og tanke. Han satte sig og talte meget naturligt og frit med en blanding af klare betoning, en dyb guttural intonation og med en stærk farvning af det nordlandske *burr*,* ligesom skorpen på vin, i sin stemme. Han begyndte øjeblikkeligt at anrette ødelæggelse på halvdelen af en Chireost på bordet og sagde triumferende, at 'hans ægteskab med erfaringen ikke havde været så ufrugtbar som Southey's, når det drejede sig om at lære om de gode ting i livet.' Han havde set Monk Lewis' *Castle Spectre*, mens han var i Bristol og beskrev det udmærket. Han sagde 'at det passede til publikums smag som hånd i handske.' Denne *ad captandum*-fortjeneste, var dog på ingen måder en anbefaling af stykket ifølge den nye skoles strenge principper, som snarere afviser en bejler til populære virkemidler. Wordsworth, idet han så ud af det lave gittervindue, sagde: 'Sikken smukt solen går ned over den gule bred dér!' Jeg tænkte ved mig selv: 'Med hvilke øjne ser disse digtere ikke naturen!' og tænkte altid siden hen, når jeg så solnedgangen strømme på genstande som vendte mod den, at jeg havde gjort en opdagelse eller takkede hr. Wordsworth for at have gjort én for mig!

Vi tog over til Allfoxden igen den følgende dag, og ude i det fri læste Wordsworth historien om Peter Bell; og de kommentarer, som hans ansigt og stemme gjorde om den, var meget forskellige fra dem, nogle senere kritikere gjorde! Hvad man nu end kunne mene om digtet, så 'var hans ansigt som en bæk, hvor mennesker kunne læse ejendommelige ting,' og han forkyndte sin helts skæbne i profetiske toner. Der er en *syngen* i både Coleridge og Wordsworths måde at recitere på, der forhekser tilhøreren og afvæbner hans dømmekraft. Måske har

---

* *burr*: snurrende r'er.

INDLEDNING

de bedraget dem selv ved vanemæssigt at gøre brug af dette tvetydige akkompagnement. Coleridges måde er mere rig, livlig og varieret; Wordsworths mere ensartet, udstrakt og indadvendt. Den ene kunne kaldes mere *dramatisk*, den anden mere *lyrisk*. Coleridge har fortalt mig, at han holdt af at komponere, når han gik hen over ujævne strækninger eller brød gennem en underskøvs vildtvoksende grene; hvorimod Wordsworth altid digtede (hvis han kunne), medens han gik frem og tilbage på en lige grusgang, eller et sted hvor den fortløbende digtning ikke blev forstyrret af underordnede afbrydelser. Da vi senere samme aften var vendt tilbage, blev jeg, medens Coleridge forklarede nattergalens forskellige toner for hans søster, optaget af en metafysisk diskussion med Wordsworth, i hvilken det ikke lykkedes nogen af os at udtrykke os særligt klart eller forståeligt.”

Fra William Hazlitt: *My first acquaintance with poets*. 1823.

-

An Evening Walk

An epistle; in Verse.

Addressed to a Young Lady, from the Lakes of the North of England

Argument

General Sketch of the Lakes. — Author's Regret of his Youth passed amongst them. — Short description of Noon. — Cascade Scene. — Noontide Retreat. — Precipice and Sloping Lights. — Face of Nature as the Sun declines. — Mountain Farm, and the Cock. — Slate Quarry. — Sunset. — Superstition of the Country, connected with that Moment. — Swans. — Female Beggar. — Twilight Objects. — Twilight Sounds. — Western Lights. — Spirits. — Night Moonlight. — Hope. — Night Sounds. — Conclusion.

Far from my dearest friend, 'tis mine to rove
Thro' bare grey dell, high wood, and pastoral cove;
His wizard course where hoary Derwent
Thro' craggs, and forest glooms, and opening lakes,
Staying his silent waves, to hear the roar
That stuns the tremulous cliffs of high Lodore:
Where silver rocks the savage prospect chear
Of giant yews that frown on Rydale's mere;
Where peace to Grasmere's lonely island leads,
To willowy hedgerows, and to emerald meads; 10
Leads to her bridge, rude church, and cottag'd grounds,
Her rocky sheepwalks, and her woodland bounds;
Where, bosom'd deep, the shy Winander* peeps
'Mid clust'ring isles, and holly-sprinkl'd steeps;
Where twilight glens endear my Esthwaite's shore,
And memory of departed pleasures, more.

Fair scenes! with other eyes, than once, I gaze,
The ever-varying charm your round displays,
Than when, erewhile, I taught, 'a happy child,'
The echoes of your rocks my carols wild: 20
Then did no ebb of chearfulness demand
Sad tides of joy from Melancholy's hand;
In youth's wild eye the livelong day was bright,
The sun at morning, and the stars of night,

---

* These lines are only applicable to the middle part of that lake. (Alle noter på engelsk er Wordsworths egne.)

En aftenvandring

Et brev på vers.

Stilet til en ung dame fra Sørerne i det nordlige England

Indhold

Et samlet rids af søerne. — Forfatterens vemod ved tanken om den ungdom han tilbragte mellem dem. — Kort beskrivelse af middagstid. — Kaskade-scenen. — Retræte i middagsstunden. — En stejl skrænt og skrånende lys. — Naturen som den tager sig ud ved solnedgang. — Gården på bjerget og hanen. — Skiferbruddet. — Solnedgang. — Egnens overtro i forbindelse med dette øjeblik. — Svaner. — Kvindeligt tigger. — Skumringsgenstande. — Vestlige lys. — Ånder. — Nat. — Måneskin. — Håb. — Natlyde. — Slutning.

Fjernt fra min kæreste ven, må jeg strejfe om*
gennem nøgne grå dale, høje skove og idylliske skjul;
hvor den hvidgrå Derwent følger sin fortryllende kurs†
gennem stejle slugter og dunkle lunde og vide søer,
mens den holder sine tavse bølger tilbage for at høre brølet,
der bedøver høje Ladore's skælvende fjelde;‡
hvor sølvglitrende klipper opliver den vilde udsigt
af gigantiske takstræer, der fordunkler Rydalesøen;
hvor roen fører til Grasmere's enlige ø,§
til pilehegn og til smaragdgrønne enge; 10
— fører til byens bro, dens simple kirke og hussmykkede jord,
dens klippefulde fårestier og omgrænsende skove;
hvor den sky Winander dybt omfavnet trygt kigger frem**
mellem sammenhobede øer og kristtornbestrøede skrænter;
hvor skumringskløfter gør min Esthwaite's bred elsket,††
og minder om svundne fornøjelser gør det mere endnu.

Fagre sceneri! med andre øjne end før betragter
jeg den altidskiftende ynde, du overalt viser frem,
end dengang da jeg, et lykkeligt barn, lærte
dine klippers ekkoer mine vilde jubelsange: 20
dengang krævede intet lavvande i lystighed
en trist glædesstrøm fra melankoliens hånd;
i ungdommens vilde øje var hele den lange dag lys,
solen om morgenen og om natten stjernerne,

* kæreste ven: Wordsworths halvandet år yngre søster Dorothy.

† Derwent: Floden løb forbi Cockermouth, hvor Wordsworth voksede op.

‡ Ladore: et berømt vandfald syd for Derwentwater.

§ Grasmere: Grasmere'søen ved Grasmere.

** Winander= Windermere: den længste sø i The Lake District og Englands største. — „Disse linjer passer kun til den midterste del af søen.” — W. W. (Wordsworths note).

†† Esthwaite: en sø ved Hawkshead hvor Wordsworth gik i skole.

like, when first the vales the bittern fills,
Or the first woodcocks* roam'd the moonlight hills.

Return Delights! with whom my road begun,
When Life rear'd laughing up her morning sun;
When Transport kiss'd away my april tear,
'Rocking as in a dream the tedious year;' 30
When link'd with thoughtless Mirth I cours'd the plain,
And hope itself was all I knew of pain.
For then, ev'n then, the little heart would beat
At times, while young Content forsook her seat,
And wild Impatience, panting upward, show'd
Where tipp'd with gold the mountain-summits glow'd.
Alas! the idle tale of man is found
Depicted in the dial's moral round;
With Hope Reflexion blends her social rays
To gild the total tablet of his days; 40
Yet still, the sport of some malignant Pow'r,
He knows but from its shade the present hour.

While, Memory at my side, I wander here,
Starts at the simplest sight th' unbidden tear,
A form discover'd at the well-known seat,
A spot, that angles at the riv'let's feet,
The ray the cot of morning trav'ling nigh,
And sail that glides the well-known alders by.

But why, ungrateful, dwell on idle pain?
To shew her yet some joys to me remain, 50
Say, will my friend, with soft affection's ear,
The history of a poet's ev'ning hear?

When, in the south, the wan noon brooding still,
Breath'd a pale steam around the glaring hill,
And shades of deep embattl'd clouds were seen
Spotting the northern cliffs with lights between;
Gazing the tempting shades to them deny'd,
When stood the shorten'd herds amid the tide,
Where, from the barren wall's unshelter'd end,
Long rails into the shallow lake extend; 60
When schoolboys stretch'd their length upon the green
And round the humming elm, a glimmering scene!

---

* In the beginning of winter, these mountains, in the moonlight nights, are covered with immense quantities of woodcocks; which, in the dark nights, retire into the woods.

ligeså når rørdrummen fylder dalene, eller de første
skovsnepper strejfedede om i de månebeskinnede høje.*

Kom tilbage I frydefulde stunder, som min vej begyndte
med, da livet leende rejste sin morgensol;
da henrykkelse kyssede mine apriltårer bort, 30
og vuggede mine kedsommelige år som i en drøm;
da jeg løb omkring på sletten i tankeløs munterhed,†
og det at håbe var alt, jeg vidste om smerte.
For dengang, netop dengang, ville det lille hjerte undertiden
banke, medens ung tilfredshed forlod sit sæde,
og vild utålmodighed, pustende opad, viste
hvor, strejftet med guld, bjergtinderne glødede.
Ak! den ørkesløse fortælling om mennesket findes
skildret i viserens moralske rundgang;
refleksionen blander sine sociale stråler med håbet 40
for at forgylde hele menneskedagens tavle;
dog stadigvæk, på grund af en ondsindet magts spøg,
kender han kun den nærværende time på dens skygge.‡

Mens jeg vandrer her med erindringen ved min side,
løsnes den uindbudte tåre ved synet af de enkleste ting,
en skikkelse opdaget ved det velkendte sæde,
en plet der lokker for foden af åen,
strålen der vandrer hen i nærheden af morgenhytten,
og sejl der glider forbi de velkendte elletræer.

Men hvorfor, utaknemmeligt, dvæle ved nyttesløs smerte?
For at vise hende at jeg endnu har glæder, 50
vil min ven så, med blidt hengivent øre,
høre historien om en digters aften?

Når i syd den matte middag, stadig rugende,
åndede en bleg damp omkring den klamme høj,
og skygger af dybttakkede skyer blev set
plette de nordlige klipper med lys imellem;
når den mindskede hjord, mens de stirrede på de
fristende skygger, der var dem nægtet, stod midt i tidevandet,
hvor lange lægter, fra den nøgne vægs
ubeskyttede ende, går ud i den lave sø; 60
når skoledrenge strakte sig på græsset og
rundt om den summende elm, en svagt lysende scene!

---

* „I begyndelsen af vinteren er disse bjerge i måneskinsnætter dækket med vældige skarer af skovsnepper; som i de mørke nætter retirerer til skovene.” — W. W.

† tankeløs (*thoughtless*): barndommens ureflekteret tilstand.

‡ Linje 37-42: refleksionen over fortiden blander sig med håbet om fremtiden. — dens skygge: viserens skygge på urskiven (Averill, 32).

In the brown park, in flocks, the troubl'd deer
 Shook the still twinkling tail and glancing ear;
 When horses in the wall-girt intake* stood,
 Unshaded, eying far below, the flood,
 Crouded behind the swain, in mute distress,
 With forward neck the closing gate to press;
 And long, with wistful gaze, his walk survey'd
 Till dipp'd his pathway in the river shade; 70

— Then Quiet led me up the huddling rill,
 Bright'ning with water-breaks the sombrous gill;†
 To where, while thick above the branches close,
 In dark-brown bason its wild waves repose,
 Inverted shrubs, and moss of darkest green,
 Cling from the rocks, with pale wood-weeds between;
 Save that, atop, the subtle sunbeams shine,
 On wither'd briars that o'er the craggs recline;
 Sole light admitted here, a small cascade,
 Illumes with sparkling foam the twilight shade. 80
 Beyond, along the visto of the brook,
 Where antique roots its bustling path o'erlook,
 The eye reposes on a secret bridge‡
 Half grey, half shagg'd with ivy to its ridge.

— Sweet rill, farewell! To-morrow's noon again,
 Shall hide me wooing long thy wildwood strain;
 But now the sun has gain'd his western road,
 And eve's mild hour invites my steps abroad.

While, near the midway cliff, the silver'd kite
 In many a whistling circle wheels her flight; 90
 Slant wat'ry lights, from parting clouds a-pace,
 Travel along the precipice's base;
 Chearing its naked waste of scatter'd stone
 By lichens grey, and scanty moss o'ergrown,
 Where scarce the foxglove peeps, and thistle's beard,
 And desert stone-chat, all day long, is heard.

How pleasant, as the yellowing sun declines,
 And with long rays and shades the landscape shines;
 To mark the birches' stems all golden light,

---

* The word *intake* is local, and signifies a mountain-inclosure.

† Gill is also, I believe, a term confined to this country. Glen, gill, and dingle, have the same meaning.

‡ The reader, who has made the tour of this country, will recognize in this description the features which characterize the lower waterfall in the gardens of Rydale.

og i den brune park, i flokke, den ængstelige hjort rystede
den stadigt rappe hale og det hurtigt kiggende øre;
når hestene stod i det vægomkransede indelukke,
ubeskygget, mens de øjnede floden langt nedenunder,
trængt sammen bagved bondeknøsen, for med fremstrakt
hals i stum sorg at presse på den lukkede låge
og længe, med længselsfuldt blik, iagttog hans vej,
indtil stien, han gik ad, dykkede ind i flodskyggen;

70

— Så førte stilhed mig op ad den sprudlende bæk,
der med krusende vande oplyste den dunkle kløft;
til hvor, mens grenene lukker sig tæt ovenover,
den hviler sine vilde bølger i det mørkebrune bækken,
og omvendt krat og mos af mørkeste grønt
hænger fast på klipperne med blege skovplanter imellem;
bortset fra, at de fine solstråler øverst skinner på visnede
tornebuske, der ligger ind over fjeldet,
er det eneste lys, der har fået adgang her, et lille vandflad,
der med gnistrende skum oplyser tusmørkeskyggen.
Hinsides bækkens synlige løb,
hvor ældgamle rødder rager ud over dens travle sti,
hviler øjet på en hemmelig bro
halvt grå, halvt busket med vedbend helt til kanten.

80

— Skønne kilde, farvel! Morgendagens middag skal igen
skjule mig, længe bejlende til din vildskovstone;
men nu har solen nået sin vestlige vej,
og aftenens milde time indbyder mig til igen at gå ud.

Medens den sølvgrå glente nær klinten midtvejs
kredser sin flugt i mange fløjtende cirkler;
bevæger, fra hurtigt bortdragende skyer,
skråt vandigt lys sig langs foden af den stejle skrænt;
idet det opliver dens nøgne øde af spredte sten,
overgroet med gråt lav og sparsomt mos,
hvor næppe fingerbøllet og tidslers skæg kigger frem,
og ørkensten-snak høres hele dagen.

90

Hvor behageligt, mens den gulnende sol går ned,
og landskabet skinner med lange stråler og skygger;
at se birkestammerne, helt indhyllet i et gyldent lys,

That lit the dark slant woods with silvery white! 100
 The willows weeping trees, that twinkling hoar,
 Glanc'd oft upturn'd along the breezy shore,
 Low bending o'er the colour'd water, fold
 Their moveless boughs and leaves like threads of gold;
 The skiffs with naked masts at anchor laid,
 Before the boat-house peeping thro' the shade;
 Th' unwearied glance of woodman's echo'd stroke;
 And curling from the trees the cottage smoke.

Their pannier'd train a groupe of potters goad,
 Winding from side to side up the steep road; 110
 The peasant from yon cliff of fearful edge
 Shot, down the headlong pathway darts his sledge;
 Bright beams the lonely mountain horse illumine,
 Feeding 'mid purple heath, 'green rings*,' and broom;
 While the sharp slope the slacken'd team confounds,
 Downward† the pond'rous timber-wain resounds;
 Beside their sheltering cross‡ of wall, the flock
 Feeds on in light, nor thinks of winter's shock;
 In foamy breaks the rill, with merry song,
 Dash'd down the rough rock, lightly leaps along; 120
 From lonesome chapel at the mountain's feet,
 Three humble bells their rustic chime repeat;
 Sounds from the water-side the hammer'd boat;
 And blasted quarry thunders heard remote.

Ev'n here, amid the sweep of endless woods,
 Blue pomp of lakes, high cliffs, and falling floods,
 Not undelightful are the simplest charms
 Found by the verdant door of mountain farms.

Sweetly a ferocious§ round his native walks,
 Gaz'd by his sister-wives, the monarch stalks; 130
 Spur-clad his nervous feet, and firm his tread,
 A crest of purple tops his warrior head.
 Bright sparks his black and haggard eye-ball hurls
 Afar, his tail he closes and unfurls;
 Whose state, like pine-trees, waving to and fro,
 Droops, and o'er canopies his regal brow,

---

* "Vivid rings of green." GREENWOOD'S Poem on Shooting.

† "Down the rough slope the pond'rous waggon rings." BEATTIE.

‡ These rude structures, to protect the flocks, are frequent in this country: the traveller may recollect one in Withburne, another upon Whinlatter.

§ "Dolcemente feroce." — TASSO.

In this description of the cock, I remembered a spirited one of the same animal in the *l'Agriculture, ou Les Georgiques Françaises* of M. Rossuet.

der tændte de mørke hældende skove med sølvagtigt hvidt! 100
 de grædende piletræer, som tindrende hvidgrå
 ofte omvendt glimtede langs den luftige bred,
 da de bøjer sig dybt over det farvede vand,
 folder deres ubevægelige grene og blade som tråde af guld;
 jollerne, lagt for anker med nøgne master
 foran bådehuset, der kigger gennem skyggen;
 det utrættelige glimt af skovhuggerens genlydte slag;
 og røgen fra hytten der sno sig op mellem træerne.

En gruppe pottemagere driver deres kurvebelæssede tog 110
 fremad, mens det bugter sig fra side til side opad den stejle vej;
 bonden, skudt af sted fra hin frygtelige fjeldkam,
 skyder sin slæde ned ad den hovedkuldse sti;
 klare stråler lyser på den ensomme bjerghest,
 som midt i den purpurfarvede hede æder grønne ringe og gyvel;
 mens spandet med slækkede tøjler forvirres af den bratte skråning,
 rumler den klodsede tømmervogn nedad;
 ved siden af deres skærmende korsformede væg,*
 græsser flokken i lyset og tænker ikke på vinterens anslag;
 i skummende bølgebrud styrter den lille bæk med munter 120
 sang nedad den ujævne klippe, springer let af sted;
 fra det ensomme kapel ved bjergets fod
 gentager tre sagtmødige klokker deres landlige kimen;
 fra båden ved bredden lyder der hammerslag;
 og torden fra minesprængninger høres i det fjerne.

Selv her i disse endeløse skovstrækninger,
 søers blå pragt, høje klinter og faldende floder,
 er de enkleste tillokkelser, fundet ved
 bjerggårdes grønne dør, ikke uden fortryllelse.

Stirret på af sine søsterkoner spankulerer monarken 130
 med sød grumhed rundt på sine hjemlige gange,
 hans stærke fødder er sporeklædte, og hans skridt er faste,
 en purpurkam topper hans krigerhoved.
 Hans sorte og vilde øje slynger strålende funker
 langt bort, halen samler han og folder ud;
 som fyrretræer svajer den frem og tilbage, sænkes så
 og dækker hans kongelige bryn som en tronhimmel;

---

* korsformede væg: „Sådanne grove konstruktioner til beskyttelse af flokkene, er hyppige i denne del af landet.” — W. W.

On tiptoe rear'd he blows his clarion throat,
Threaten'd by faintly answering farms remote.

Bright'ning the cliffs between where sombrous pine,
And yew-trees o'er the silver rocks recline, 140
I love to mark the quarry's moving trains,
Dwarf pannier'd steeds, and men, and numerous wains:
How busy the enormous hive within,
While Echo dallies with the various din!
Some, hardly heard their chissel's clinking sound,
Toil, small as pigmies, in the gulph profound;
Some, dim between th' aerial cliffs descry'd,
O'erwalk the viewless plank from side to side;
These by the pale-blue rocks that ceaseless ring
Glad from their airy baskets hang and sing. 150

Hung o'er a cloud, above the steep that rears
It's edge all flame, the broad'ning sun appears;
A long blue bar it's ægis orb divides,
And breaks the spreading of it's golden tides;
And now it touches on the purple steep
That flings his shadow on the pictur'd deep.
Cross the calm lakes blue shades the cliffs aspire,
With tow'rs and woods a 'prospect all on fire;'
The coves and secret hollows thro' a ray
Of fainter gold a purple gleam betray; 160
The gilded turf arrays in richer green
Each speck of lawn the broken rocks between;
Deep yellow beams the scatter'd boles illumine,
Far in the level forest's central gloom;
Waving his hat, the shepherd in the vale
Directs his winding dog the cliffs to scale,
That, barking busy 'mid the glittering rocks,
Hunts, where he points, the intercepted flocks;
Where oaks o'erhang the road the radiance shoots
On tawny earth, wild weeds, and twisted roots; 170
The Druid* stones their lighted fane unfold
And all the babbling brooks are liquid gold;
Sunk† to a curve the day-star lessens still,
Gives one bright glance, and sinks behind the hill.

---

* Not far from Broughton is a Druid monument, of which I do not recollect that any tour descriptive of this country makes mention. Perhaps this poem may fall into the hands of some curious traveller, who may thank me for informing him, that up the Duddon, the river which forms the æstuary at Broughton, may be found some of the most romantic scenery of these mountains.

† From Thomson: see Scott's Critical Essays.

rejst på tåspidserne støder han i sin clarinohals,
truet af svagt svarende fjerne gårde.

Idet det lysner mellem fjeldene, hvor mørk fyr
og takstræer hviler oven på de sølvfarvede klipper, 140
elsker jeg at se togene fra stenbruddet bevæge sig af sted,
dværgheste belæssede med kurve og mænd og talrige vogne:
hvor der er travlt i den kolossale bikube,
mens ekko morer sig med den brogede larm!
Nogle, deres mejsels klingende lyd høres næppe,
slider, små som pygmæer, i det dybe svælg;
nogle, utydeligt spottet mellem de høje klinte,
går fra side til side hen over den usynlige planke;
disse her, ved de blegblå klipper som uophørligt ringer,
hænger glade i deres luftige kurver og synger. 150

Som hængt over en sky, oven over den stejle skråning,
hvis rand rejser sig helt i flammer, synes den voksende sol;
en lang blå stang deler den skjoldagtige skive
og bryder udbredelsen af dens gyldne strømme;
og nu berører den den purpurfarvede skråning,
som kaster sin skygge på det maledede dyb.
På den anden side af den rolige søs blå skygge hæver
fjeldene sig med tårne og skove, et syn helt brudt i brand;
ved en stråle af svagere guld røber tilflugtsstederne 160
og de hemmelige hulninger et purpurskær;
den forgyldte grønsvær klæder i rigere grønt
hver græsplet mellem de ituslåede klipper;
dybgule stråler oplyser de spredte træstammer,
langt ind i den jævnhøje skovs midterste mørke;
viftende med hatten, dirigerer hyrden i dalen
sin siksakkende hund op ad skrænterne,
denne jager, travlt gøende mellem de glitrende klipper,
de udskilte flokke derhen, hvor han peger;
der hvor egetræerne hænger ud over vejen, rammer
lyspragten gulbrun jord, vilde planter og snoede rødder; 170
druidestenene åbenbarer deres tændte tempel,*
og alle de pludrende bække er flydende guld;
sunket til en krum linje bliver dagstjernen stadig mindre,
udsender et strålende lysglimt og synker ned bag højen.

---

* I nærheden af Broughton findes et druidemonument, som jeg ikke husker nogen anden turbeskrivelse nævner. Muligvis falder dette digt i hænderne på en eller anden videbegærlig rejssende, der måske vil takke mig for denne oplysning om, at oppe af Duddon, floden som har udløb ved Broughton, kan man finde nogle af de mest romantiske landskaber i disse bjerge. — W. W.

AN EVENING WALK

In these lone vales, if aught of faith may claim,
Thin silver hairs, and ancient hamlet fame;
When up the hills, as now, retreats the light,
Strange apparitions mock the village sight.
A desperate form appears, that spurs his steed,
Along the midway cliffs with violent speed; 180
Unhurt pursues his lengthen'd flight, while all
Attend, at every stretch, his headlong fall.
Anon, in order mounts a gorgeous show
Of horsemen shadows winding to and fro;
And now the van is gilt with evening's beam,
The rear thro' iron brown betrays a sullen gleam;
Lost* gradual o'er the heights in pomp they go,
While silent stands th' admiring vale below;
Till, but the lonely beacon all is fled,
That tips with eve's last gleam his spiry head. 190

Now while the solemn evening Shadows sail,
On red slow-waving pinions down the vale,
And, fronting the bright west in stronger lines,
The oak its dark'ning boughs and foliage twines,
I love beside the flowing lake to stray,
Where winds the road along the secret bay;
By rills that tumble down the woody steeps,
And run in transport to the dimpling deeps;
Along the 'wild meand'ring' shore to view,
Obsequious Grace the winding swan pursue. 200
He swells his lifted chest, and backward flings
His bridling neck between his tow'ring wings;
Stately, and burning in his pride, divides
And glorying looks around, the silent tides:
On as he floats, the silver'd waters glow,
Proud of the varying arch and moveless form of snow.
While tender Cares and mild domestic Loves,
With furtive watch pursue her as she moves;
The female with a meeker charm succeeds,
And her brown little ones around her leads, 210
Nibbling the water lilies as they pass,
Or playing wanton with the floating
She in a mother's care, her beauty's pride
Forgets, unweari'd watching every side,
She calls them near, and with affection sweet

---

* See a description of an appearance of this kind in Clark's "Survey of the Lakes," accompanied with vouchers of its veracity that may amuse the reader.

I disse ensomme dale, hvis tyndt sølvhår og en flækkes
berømmelse for ælde kan gøre fordring på troværdighed;
når sælsomme genfærd spotter landsbysynet,
idet lyset nu trækker sig tilbage op af bakkerne.
En desperat skikkelse der sporer sin ganger, 180
viser sig midtvejs langs fjeldet i voldsom fart;
fortsætter uskadt sin forlængede flugt, mens alle
hvert øjeblik venter på hans hovedkuldse fald.
Straks stiger i række et pragtfuldt skue
af rytterskygger frem, der bugter sig ud og ind;
og nu er fortroppen forgyldt af aftenens stråle,
bagtroppen røbes af et mat lysskær af jernbrunt;
langsomt i procession forsvinder de over højderne,*
medens den beundrende dal står tavs nedenunder;
indtil alt er flygtet bortset fra det enlige fyrtårn, som†
dækker sin spiralformede top med aftenens sidste skær. 190

Nu mens de højtidelige aftenskygger sejler
ned i dalen på røde langsomtviftende vinger,
og egen, i stærkere linjer foran det strålende vesten,
fletter sine mørknende grene og blade;
elsker jeg at strejfe om ved siden af den glødende sø,
hvor vejen slynger sig langs den hemmelige bugt;
ved kilder som tumler ned ad skovklædte skrænter
og henrykt løber til de små hvirvlende dyb;
langs den vildt snoede bred kan man se
underdanige Ynde forfølge svanen, der bugter sig. 200
Han svulmer sit løftede bryst, kaster sin knejsende
hals tilbage mellem sine imponerende vinger;
stateligt, og skinnende i sin pragt, deler han,
seenede sig frydefuldt omkring, de tavse strømme:
idet han flyder afsted, gløder de forsøvede vande,
stolte over den skiftende bue og ubevægelige sneskikkelse.‡
Mens øm omsorg og blid huslig kærlighed
stjålent vogter over hendes bevægelser,
klarar hunnen sig med en ydmygere charme
og fører an med sine brune unger omkring sig, 210
der nipper til åkanderne, idet de passerer,
eller leger formålsløst med det flydende græs:
hun glemmer i en mors omsorg sin skønheds
pragt, og idet hun utrættelig vogter på alt,
kalder hun dem nær og letter med sød hengivenhed

* „Se en beskrivelse, som måske vil more læseren, af en begivenhed af denne art i Clark's *Survey of the Lakes*, samt udsagn fra en række personer der bevidner dens sandhed." — W. W.

† fyrtårn: grænsefyrtårnet ved Penrith (Averill, 54).

‡ bue: svanens bovbølge.

AN EVENING WALK

Alternately relieves their weary feet;
Alternately* they mount her back, and rest
Close by her mantling wings' embraces prest.

Long may ye roam these hermit waves that sleep,
In birch besprinkl'd cliffs embosom'd deep; 220
These fairy holms untrodden, still, and green,
Whose shades protect the hidden wave serene;
Whence fragrance scents the water's desart gale,
The violet, and the lily† of the vale;
Where, tho' her far-off twilight ditty steal,
They not the trip of harmless milkmaid feel.

Yon tuft conceals-your home, your cottage bow'r,
Fresh water rushes strew the verdant floor;
Long grass and willows form the woven wall,
And swings above the roof the poplar tall. 230
Thence issuing oft, unwieldly as ye stalk,
Ye crush with broad black feet your flow'ry walk;
Safe from your door ye hear at breezy morn,
The hound, the horse's tread, and mellow horn;
At peace inverted your lithe necks ye lave,
With the green bottom strewing o'er the wave;
No ruder sound your desart haunts invades,
Than waters dashing wild, or rocking shades.
Ye ne'er, like hapless human wanderers, throw
Your young on winter's winding sheet of snow. 240

Fair swan! by all a mother's joys caress'd,
Haply some wretch has ey'd, and call'd thee bless'd;
Who faint, and beat by summer's breathless ray,
Hath dragg'd her babes along this weary way;
While arrowy fire extorting feverish groans,
Shot stinging through her stark o'er-labour'd bones.
— With backward gaze, lock'd joints, and step of pain,
Her seat scarce left, she strives, alas! in vain,
To teach their limbs along the burning road
A few short steps to totter with their load, 250
Shakes her numb arm that slumbers with its weight,
And eyes through tears the mountain's shadeless height;
And bids her soldier come her woes to share,
Asleep on Bunker's charnel hill afar;

---

* This is a fact of which I have been an eye-witness.

† The lily of the valley is found in great abundance in the smaller islands of Winandermere.

deres trætte fødder; skiftevis stiger
de op på hendes ryg og finder hvile, presset*
tæt sammen af hendes dækkende vingers omfavnelser.

Længe kan I strejfe om på disse sovende eremitbølger,
dybt omsluttet af birke-oversåede fjelde; 220
disse fagre ubetrådte holme, stille og grønne,
hvis skygger beskytter den rolige skjulte bølge;
hvorfra vellugt fylder vandets ørkenbrise,
violen og liljekonvallen;†
hvor de ikke, skønt hendes fjerne skumringsvise
høres svagt, føler den skikkelige malkepiges trin.

Den tue dér skjuler jeres hjem, jeres hytteagtige bolig,
friske vandsiv bestrør det grønne guld;
lange græsser og pilekviste danner den vævede væg,
og den høje poppel svinger over taget. 230
Da I ofte kommer ud derfra, klodset vraltende, knuser I
med brede sorte fødder jeres blomsterprydede sti;
i den luftige morgen hører I sikkert fra jeres dør
hunden, hestens skridt og et dæmpet horn;
fredfyldt vendt på hoved bader I jeres smidige halse
med den grønne bund strøet ud oven på bølgen,
ingen grovere lyde trænger ind i jeres øde tilholdssted
end vildt plaskende vand eller vuggende skygger.
I kaster aldrig, ligesom ulykkelige menneskevandrere,
jeres unger på vinterens sneliglagen. 240

Skønne svane! kærtegnet af alle en mors glæder,
måske har en eller anden ulykkelig set dig og kaldt dig velsignet;
som udmattet og slået af sommerens åndeløse stråle
har trukket sine små børn hen af denne triste vej;
mens pilelignende ild, der aftvang feberagtig stønnen,
skød stikkende gennem hendes stærkt overanstrengte knogler.
— Med en sløv stirren, stive led og smertende skridt,
uden næppe at komme af stedet, kæmper hun, ak! forgæves,
med at lære deres lemmer at stolpre nogle få korte skridt
hen ad den brændende vej med deres byrde, 250
ryster sin følelsesløse arm, som sover med sin vægt,
og øjner gennem tårer bjergets skyggeløse top;
og beder om, at hendes soldat, der sover på Bunkers lighøj
langt borte, må komme og dele hendes kvide;‡

* „Dette har jeg set med mine egne øjne.” — W. W.

† „Liljekonvallen findes til overflod på Windermere's små øer.” — W. W.

‡ Bunker Hill. Her stod 17. juni 1775 det første slag i den nordamerikanske frihedskrig.

AN EVENING WALK

For hope's deserted well why wistful look?
Chok'd is the pathway, and the pitcher broke.

I see her now, deny'd to lay her head,
On cold blue nights, in hut or straw-built shed;
Turn to a silent smile their sleepy cry,
By pointing to a shooting star on high: 260
I hear, while in the forest depth he sees,
The Moon's fix'd gaze between the opening trees,
In broken sounds her elder grief demand,
And skyward lift, like one that prays, his hand,
If, in that country, where he dwells afar,
His father views that good, that kindly star;
— Ah me! all light is mute amid the gloom,
— The interlunar cavern of the tomb.
When low-hung clouds each star of summer hide,
And fireless are the valleys far and wide, 270
Where the brook brawls along the painful road,
Dark with bat haunted ashes stretching broad,
The distant clock forgot, and chilling dew,
Pleas'd thro' the dusk their breaking smiles to view,
Oft has she taught them on her lap to play
Delighted, with the glow-worm's harmless ray
Toss'd light from hand to hand; while on the ground
Small circles of green radiance gleam around.

Oh! when the bitter showers her path assail,
And roars between the hills the torrent gale, 280
— No more her breath can thaw their fingers cold,
Their frozen arms her neck no more can fold;
Scarce heard, their chattering lips her shoulder chill,
And her cold back their colder bosoms thrill;
All blind she wilders o'er the lightless heath,
Led by Fear's cold wet hand, and dogg'd by Death;
Death, as she turns her neck the kiss to seek,
Breaks off the dreadful kiss with angry shriek.
Snatch'd from her shoulder with despairing moan,
She clasps them at that dim-seen roofless stone. — 290
“Now ruthless Tempest launch thy deadliest dart!
Fall fires but let us perish heart to heart.”
Weak roof a cow'ring form two babes to shield,
And faint the fire a dying heart can yield;
Press the sad kiss, fond mother! vainly fears

hvorfor se længselsfuldt efter håbets forladte brønd?
Stien er blokeret, og krukken er gået i stykker.*

Jeg ser hende for mig nu, nægtet i kolde blå nætter
at lægge sit hoved til hvile i hytte eller stråbygget læ,
i færd med forvandle deres søvnige klagen til et stille smil
ved at pege på et stjernes kud i det høje: 260

jeg hører, mens han ser månens stivnede blik
i skovdybet mellem de åbnende træer,
hendes ældste sorg spørge i brudte lyde†
og løfte sin hånd mod himlen, som én der beder om,
at hans far langt borte i landet, hvor han bor,
ser den gode, den venlige stjerne;
— Ve mig! alt lys er stumt midt i dunkelheden,
— gravens månemørke grotte.
Når lavthængende skyer skjuler hver sommerstjerne,
og ingen ild brænder milevidt i dalene, 270
hvor bækken bruser langs den smertefulde vej,
mørk af flagermusbesøgte og omfangsrige asketræer,
det fjerne klokkeslag er glemt, og iskold dug,
da har hun ofte, tilfreds ved at se deres frembrydende
smil gennem tusmørket, lært dem at lege på sit skød,
henrykte, med sankthansormens uskadelige glød
kastet let fra hånd til hånd; mens små cirkler
af grøn stråleglans skinner rundt om på jorden.

Åh! når de skarpe regnbyger overfalder hendes sti,
og den voldsomme blæst tuder mellem bakkerne; 280
— hendes ånde kan ikke mere tøj deres kolde fingre,
deres frosne arme kan ikke længere slynge sig om hendes hals;
næppe hørbare, isner deres snakkende læber hendes skulder,
og hendes kolde ryg får deres koldere bryst til at gyse;
helt blind forvilder hun sig over den mørke hede,
ført af angstens kolde våde hånd og forfulgt af døden;
Døden, da hun drejer sin hals for at søge kysset,
afbryder det frygtelige kys med et vredt skrig.
Snappet fra sin skulder med fortvivlet klage,
knuger hun dem ved den dunkelt-sete tagløse sten. — 290

„Nu skånselsløse storm slyng din mest dødbringende pil!
lad ilden falde — men lad os omkomme hjerte ved hjerte.”
En sammenkrøben skikkelse er et ringe tag til at skjærme to små børn, og
den ild er svag, som et døende hjerte kan give;
tryk det bedrøvede kys, kærlige mor! forgæves frygter

* 'krukken går ofte til brønden, men den går i stykker til sidst', er den engelske version af 'krukken går så længe til vands, at den kommer hankeløs hjem'.

† sorg: barn.

Thy flooded cheek to wet them with its tears;
 Soon shall the Light'ning hold before thy head
 His torch, and shew them slumbering in their bed,
 No tears can chill them, and no bosom warms,
 Thy breast their death-bed, coffin'd in thine arms. 300

Sweet are the sounds that mingle from afar,
 Heard by calm lakes, as peeps the folding star,
 Where the duck dabbles 'mid the rustling sedge,
 And feeding pike starts from the water's edge,
 Or the swan stirs the reeds, his neck and bill
 Wetting, that drip upon the water still;
 And heron, as resounds the trodden shore,
 Shoots upward, darting his long neck before.
 While, by the scene compos'd, the breast subsides,
 Nought wakens or disturbs it's tranquil tides; 310
 Nought but the char that for the may-fly leaps,
 And breaks the mirror of the circling deeps;
 Or clock, that blind against the wanderer born,
 Drops at his feet, and stills his droning horn.
 — The whistling swain that plods his ringing way
 Where the slow waggon winds along the bay;
 The sugh* of swallow flocks that twittering sweep,
 The solemn curfew swinging long and deep;
 The talking boat that moves with pensive sound,
 Or drops his anchor down with plunge profound; 320
 Of boys that bathe remote the faint uproar,
 And restless piper wearying out the shore;
 These all to swell the village murmurs blend,
 That soften'd from the water-head descend.
 While in sweet cadence rising small and still
 The far-off minstrels of the haunted hill,
 As the last bleating of the fold expires,
 Tune in the mountain dells their water lyres.

Now with religious awe the farewell light
 Blends with the solemn colouring of the night; 330
 Mid groves of clouds that crest the mountain's brow,
 And round the West's proud lodge their shadows throw,
 Like Una† shining on her gloomy way,

---

* "Sugh," a Scotch word, expressive, as Mr. Gilpin explains it, of the sound of the motion of a stick through the air, or of the wind passing through the trees. See Burn's Cotter's Saturday Night

† Alluding to this passage of Spenser

"Her angel face
 As the great eye of Heaven shined bright,
 And made a sunshine in that shady place."

din overskyllede kind at gøre dem våde med tårer;
 snart skal lynet holde sin fakkel foran
 dit hoved og vise dem slumrende i deres seng,
 ingen tårer kan få dem til at fryse, og ingen barm varmer,
 dit bryst er deres dødsseng, lagt i kiste i dine arme.* 300

Skønne er lydene, der blander sig fra det fjerne,
 hørt ved stille søer, mens foldestjernen kigger frem,[†]
 hvor anden dykker mellem det raslende stargræs,
 og den ædende gedde svømmer væk fra vandkanten,
 eller svanen bevæger sivene, mens den væder hals
 og næb, som endnu drypper på vandet;
 og fiskehejren, da den betrådte bred genlyder,
 skyder opad med sin lange hals forrest som et spyd.
 Medens overfladen falder til ro, under det rolige sceneri,
 vækker eller forstyrrer intet dets fredelige strømme; 310
 intet bortset fra ørreden der springer efter døgnfluen
 og bryder det indesluttede dybs spejl;
 eller billen der, båret blindt mod vandringsmanden,
 falder ned for hans fødder og stilner sit summende horn.
 — Den fløjtende bondeknøs som trasker sin klangfulde vej,
 hvor den langsomme arbejdsvogn snor sig langs bugten;
 sukket fra den kvidrende fejende svaleflok,
 den højtidelige aftenklokke der svinger længe og tungt;
 den talende båd som bevæger sig med tankefuld lyd,
 eller kaster sit anker med en dyb dykken; 320
 fra det fjerne den svage larm af badende drenge,
 og hvileløse klirer der er ved at tabe tålmodigheden på søbredden;
 alle disse blandes for at forstærke landsbymumlen,
 som dæmpet stiger ned fra søens øvre ende.
 Medens i liflige toner, der rejser sig spædt
 og stille, den hjemsøgte bakkes fjerne sangere —
 idet foldens sidste brægen dør ud —
 stemmer deres vandlyrer i bjergdalene.

Med religiøs ærefrygt blandes nu afskedslyset
 med nattens højtidelige farvning; 330
 blandt skylunde, som danner kamme over bjergets rand
 og kaster deres skygger omkring vestens prægtige leje —
 ligesom Una, der skinner på sin dunkle vej — ‡

* Linje 241-300: „Disse vers beretter om en tragisk hændelse, hvor to år tidligere en fattig kvinde med sine to børn, som hun forgæves havde forsøgt at beskytte mod stormen på den her beskrevne måde, blev fundet døde på Stanemoor.” — W. W. (Note i udgaven 1849-50).

† foldestjernen: Venus som aftenstjerne; når dyrene skal i fold.

‡ Una: „Hentyder til denne passage fra Spenser: ‘Hendes engleansigt/skinnede klart som Himlens store øje/og skabte solskin på hint skyggefulde sted.’ — W. W. Una er en figur i Edmund Spensers dugt *Faerie Queene*. Citatet er fra bog I, sang 3, strofe 4. l. 6-8.

AN EVENING WALK

The half seen form of Twilight roams astray;
Thence, from three paly loopholes mild and small,
Slow lights upon the lake's still bosom fall,
Beyond the mountain's giant reach that hides
In deep determin'd gloom his subject tides.
— Mid the dark steeps repose the shadowy streams,
As touch'd with dawning moonlight's hoary gleams, 340
Long streaks of fairy light the wave illumine
With bordering lines of intervening gloom,
Soft o'er the surface creep the lustres pale
Tracking with silvering path the changeful gale.
— 'Tis restless magic all; at once the bright
Breaks on the shade, the shade upon the light,
Fair Spirits are abroad; in sportive chase
Brushing with lucid wands the water's face,
While music stealing round the glimmering deeps
Charms the tall circle of th' enchanted steeps. 350
— As thro' th' astonish'd woods the notes ascend,
The mountain streams their rising song suspend;
Below Eve's listening Star the sheep walk stills
It's drowsy tinklings on th' attentive hills;
The milkmaid stops her ballad, and her pail
Stays it's low murmur in th' unbreathing vale;
No night-duck clamours for his wilder'd mate,
Aw'd, while below the Genii hold their state.
— The pomp is fled, and mute the wondrous strains,
No wrack of all the pageant scene remains, 360
So* vanish those fair Shadows, human Joys,
But Death alone their vain regret destroys.
Unheeded Night has overcome the vales,
On the dark earth the baffl'd vision fails,
If peep between the clouds a star on high,
There turns for glad repose the weary eye;
The latest lingerer of the forest train,
The lone black fir, forsakes the faded plain;
Last evening sight, the cottage smoke no more,
Lost in the deepen'd darkness, glimmers hoar; 370
High towering from the sullen dark-brown mere,
Like a black wall, the mountain steeps appear,
Thence red from different heights with restless gleam
Small cottage lights across the water stream,
Nought else of man or life remains behind
To call from other worlds the wilder'd mind,
Till pours the wakeful bird her solemn strains

---

* "So break those glittering shadows, human joys." YOUNG.

vandrer tusmørkets halvsete skikkelse vild;
 derfra, fra tre blege åbninger milde og små,
 falder sagte lys på søens stille barm hinsides
 bjergets kolossale udstrækning, som beslutsomt
 skjuler sine undergivne strømme i dyb dunkelhed.
 – Midt blandt de mørke skrænter hviler det skyggefulde åløb;
 idet det berøres af det gryende månelys' hvidgrå skin, 340
 oplyses bølgen af lange feagtigte lysstriber,
 med tilgrænsende dunkle linjer ind imellem;
 sagte kryber det blege skær hen over overfladen
 og sporer ad en forsølvet sti den skiftende brise.
 – Det er alt sammen hvileløs magi; på én gang
 bryder det lyse skyggen, og skyggen lyset,
 skønne ånder er ude; i skæmtsom jagt
 børster de vandspejlet med skinnende stave,
 medens musik, der lister omkring de glimtende dyb,
 henrykker de fortryllede skrænters høje kreds. 350
 – Da tonerne stiger op gennem de forbavsede skove,
 opsætter bjergelvne deres voksende sang;
 neden under aftenens lyttende stjerne, stilner fåregangen
 sin dorske klirren på de omsorgsfulde høje;
 malkepigen standser sin vise, og hendes spand
 stopper sin sagte rislen i den åndeløse dal;
 ingen natlig and kalder på sin forvildede mage, fuld af
 ærefrygt, medens naturånderne nedenunder er uvirksomme.
 – Pragten er borte, og stumme de vidunderlige toner,
 ingen rest af det strålende optrin er tilbage, 360
 således forsvinder hine fagre skygger, menneskeglæder,
 kun alene døden ødelægger deres forgæves anger.
 Den upåagtede nat har overmandet dalene,
 på den mørke jord svigter det forvirrede syn,
 hvis en stjerne højt oppe kigger mellem skyerne,
 vender det trætte øje sig derhen for at få glad hvile;
 den seneste nøler i skovfølget, det ensomme
 sorte fyrretræ, forlader den falmede slette;
 aftenens sidste syn, røgen fra hytten, tabt
 i det tætnende mørke, glimter ikke længere hvidgrå; 370
 højt knejsende over den dunkle mørkebrune sø,
 lig en sort væg, kommer de bratte bjergskråninger til syne,
 derfra strømmer rødt, med hvileløse glimt fra
 forskellig højde, husenes små lys hen over vandet,
 intet andet menneskeligt eller noget levende er tilbage
 til at påkalde den vildere ånd fra andre verdener,
 før den vågne fugl udøser sine højtidelige toner,

Heard* by the night-calm of the wat'ry plains.
 — No purple prospects now the mind employ
 Glowing in golden sunset tints of joy, 380
 But o'er the sooth'd accordant heart we feel
 A sympathetic twilight slowly steal,
 And ever, as we fondly muse, we find
 The soft gloom deep'ning on the tranquil mind.
 Stay! pensive, sadly-pleasing visions, stay!
 Ah no! as fades the vale, they fade away.
 Yet still the tender, vacant gloom remains,
 Still the cold cheek its shuddering tear retains.

The bird, with fading light who ceas'd to thread
 Silent the hedge or steaming rivulet's bed, 390
 From his grey re-appearing tower shall soon
 Salute with boding note the rising moon,
 Frosting with hoary light the pearly ground,
 And pouring deeper blue to Æther's bound;
 Rejoic'd her solemn pomp of clouds to fold
 In robes of azure, fleecy white, and gold,
 While rose and poppy, as the glow-worm fades,
 Checquer with paler red the thicket shades.

Now o'er the eastern hill, where Darkness broods
 O'er all its vanish'd dells, and lawns, and woods 400
 Where but a mass of shade the sight can trace,
 She lifts in silence up her lovely face;
 Above the gloomy valley flings her light,
 Far to the western slopes with hamlets white;
 And gives, where woods the checquer'd upland strew,
 To the green corn of summer autumn's hue.

Thus Hope, first pouring from her blessed horn
 Her dawn, far lovelier than the Moon's own morn;
 'Till higher mounted, strives in vain to cheer
 The weary hills, impervious, black'ning near; 410
 — Yet does she still, undaunted, throw the while
 On darling spots remote her tempting smile.
 — Ev'n now she decks for me a distant scene,
 (For dark and broad the gulph of time between)
 Gilding that cottage with her fondest ray,
 (Sole bourn, sole wish, sole object of my way;
 How fair it's lawn and silvery woods appear!
 How sweet it's streamlet murmurs in mine ear!)
 Where we, my friend, to golden days shall rise,

---

* "Charming the night-calm with her powerful song." A line of one of our older poets.

hørt af de vandige sletters natstilhed.
 – Ingen purpurfarvet udsigt, glødende i den gyldne
 solnedgangs glædesfarver beskæftiger nu sindet, 380
 men over det lindrede samstemte hjerte føler vi
 et medfølelse tussmørke langsomt snige sig,
 og altid, idet vi kærligt grubler, finder vi
 den blide dunkelhed, der fordyber det rolige sind.
 Bliv! tankefulde, sørgeligt-behagelige syner, bliv!
 Åh nej! idet dalen svinder bort, forsvinder de.
 Dog stadig er den sarte, tomme dunkelhed her,
 stadig holder den kolde kind sin skælvende tåre tilbage.

Fuglen som med det falmende lys tavst undlod
 at betræde hegnet eller den strømmende ås leje, 390
 skal snart fra sit grå tårn, der igen kommer til syne,
 med bebudende sang hilse den opgående måne,
 som dækker den perlemorsagtige jord med hvidgråt
 lys og sender dybere blå til æterens grænse;*
 glad ved at indhulle sin højtidelige skypragt
 i azurblå, uldagtige hvide og gyldne dragter,
 medens rose og valmue, da sankthansormen falmer,
 isprænger kratskyggerne med blegere rødt.

Nu over den østlige høj, hvor mørke ruger
 over alle sine forsvundne dale og enge og skove; 400
 hvor synet kun kan spore en mængde skygger,
 løfter hun i stilhed sit dejlige ansigt;
 kaster, oppe over den dunkle dal, sit lys milevidt
 til de vestlige skrånninger med små hvide landsbyer;
 og giver, hvor skove bestrør det afvekslende højland,
 efterårets lød til sommerens grønne korn.

Således stræber håbet, der først fra sit velsignede horn[†]
 udøser sit daggry, der er langt dejligere end månens egen morgen;
 indtil hun er steget højere op, forgæves efter at opmuntre
 de trætte uigennemtrængelige høje, der sortner nærved; 410
 – dog stadigvæk en stund kaster hun uforfærdet
 sine fristende smil på fjerne henrivende steder.
 – Netop nu udsmykker hun en fjerntliggende egn for mig,
 (thi tidssvælgel imellem er mørk og bred)
 idet hun forgylder hin hytte med sin elskeligste stråle,
 (ene grænse, ene ønske, ene mål for min vandring;
 hvor skønt dens græsenge og sølvagtige skove tager sig ud!
 hvor lifligt dens lille vandløb risler i mine øre!)
 hvor, min ven, vi skal stå op til gyldne dage,

* Æteren: det høje lette, rene, klare og lyse luftlag.

† Håbet: må være solen, der er på vej ned: 'Således stræber håbet forgæves'. – hun er månen.

'Till our small share of hardly-paining sighs 420
 (For sighs will ever trouble human breath)
 Creep hush'd into the tranquil breast of Death.

But now the clear-bright Moon her zenith gains,
 And rimy without speck extend the plains;
 The deepest dell the mountain's breast displays,
 Scarce hides a shadow from her searching rays;
 From the dark-blue 'faint silvery threads' divide
 The hills, while gleams below the azure tide;
 The scene is waken'd, yet its peace unbroke,
 By silver'd wreaths of quiet charcoal smoke, 430
 That, o'er the ruins of the fallen wood,
 Steal down the hills, and spread along the flood.

The song of mountain streams unheard by day,
 Now hardly heard, beguiles my homeward way.
 All air is, as the sleeping water, still,
 List'ning th' aëreal music of the hill,
 Broke only by the slow clock tolling deep,
 Or shout that wakes the ferry-man from sleep,
 Soon follow'd by his hollow-parting oar, *
 And echo'd hoof approaching the far shore; 440
 Sound of clos'd gate, across the water born,
 Hurrying the feeding hare thro' rustling corn;
 The tremulous sob of the complaining owl;
 And at long intervals the mill-dog's howl;
 The distant forge's swinging thump profound;
 Or yell in the deep woods of lonely hound.

Written in very Early Youth

Calm is all nature as a resting wheel.
 The kine are couched upon the dewy grass;
 The horse alone, seen dimly as I pass,
 Is cropping audibly his later meal:
 Dark is the ground; a slumber seems to steal
 O'er vale, and mountain, and the starless sky.
 Now, in this blank of things, a harmony,
 Home-felt, and home-created, comes to heal
 That grief for which the senses still supply
 Fresh food; for only then, when memory 10
 Is hushed, am I at rest. My Friends! restrain
 Those busy cares that would allay my pain;

: åretag (*hollow-parting oar*); hulning-forladende åre.

indtil vor ringe del af næppe-smertende suk 420
 (for suk vil altid besvære menneskets åndedrag)
 kryber tysset ind til dødens rolige bryst.

Men nu når den klartlysende måne sit zenit,
 og pletfrit udstrækker sletterne sig rimdækket;
 den dybeste dal stiller bjergets bryst til skue,
 og næppe en skygge skjules for hendes ransagende stråler;
 svage sølvtråde adskiller højene fra det mørkeblå,
 medens de azurblå vande glimter nedenunder;
 scenen vækket, dog er dens fred ubrudt
 af forsølvede krånse af stille trækulsrøg, 430
 som, over den faldne skovs ruiner, lister
 sig ned ad bakkerne og breder sig langs floden.

Bjergelvenes sang, uhørlig om dagen,
 nu knapt hørt, forkorter min vej hjemover.
 Hele luften, ligesom det sovende vand,
 lytter stille til bakkens luftige musik,
 kun brudt af det langsomme dybe klokkeslag, eller et råb,
 som vækker færgemanden af søvne,
 snart fulgt af lyden af hans åretag
 og genlydende hove, der nærmer sig den fjerne bred 440
 lyden af en lukket låge, båret over vandet,
 der jager den ædende hare gennem det raslende korn;
 den klagende ugles bævende hulk;
 og med lange mellemrum møllerhundens tuden;
 den fjerne smedjes svingende dybe dunk;
 eller en ensom jagthunds hyl i de dybe skove.

Skrevet i den helt tidlige ungdom

Hele naturen er rolig som et hvilende hjul.
 Køerne ligger på det dugvåde græs;
 hesten alene, set utydeligt da jeg går forbi,
 afgnaver hørligt sit sene måltid:
 jordbunden er mørk; en slumren synes at liste
 sig over dal og bjerg og den stjernefrie himmel.
 Nu, i denne tomhed af ting kommer der en harmoni,
 hjemmefølt og hjemmeskabt, som heler
 den sorg, sanserne stadig tilfører frisk føde;
 for kun da, når erindringen er tysset, 10
 finder jeg hvile. Mine venner! afhold jer fra
 den travle omsorg, som ønsker at lindre min smerte;

Oh! leave me to myself, nor let me feel
The officious touch that makes me droop again.

When slow from pensive twilight's
latest gleams"

When slow from pensive twilight's latest gleams
'O'er the dark mountain top descends the ray'
That stains with crimson tinge the water grey
And still, I listen while the dells and streams
And vanished woods a lulling murmur make;
As Vesper first begins to twinkle bright
And on the dark hillside the cottage light,
With long reflexion streams across the lake.
The lonely grey-duck darkling on his way
Quacks clamorous; deep the measured strokes rebound 10
Of unseen oar parting with hollow sound
While the slow curfew shuts the eye of day
Soothed by the stilly scene with many a sigh,
Heaves the full heart nor knows for whom, or why.

"Sweet was the walk along the narrow lane"

Sweet was the walk along the narrow lane
At noon, the bank and Hedge-rows all the way
Shagged with wild pale green Tufts of fragrant Hay,
Caught by the Hawthorns from the loaded wain,
Which Age with many a slow stoop strove to gain;
And Childhood, seeming still most busy, took
His little Rake; with cunning side-long look,
Sauntering to pluck the strawberries wild, unseen.
Now too on melancholy's idle dreams
Musing, the lone spot with my Soul agrees, 10
Quiet and dark; for [through?] the thick wove Trees
Scarce peeps the curious Star till solemn gleams
The clouded Moon, and calls me forth to stray
Through tall, green, silent woods and Ruins grey.

Åh! overlad mig til mig selv, og lad mig heller ikke mærke den påtrængende berøring, som igen nedbøjer mig.

„Når langsomt fra den tankefulde skumringens sidste glimt”

Når langsomt fra den tankefulde skumrings sidste glimt, lysstrålen stiger ned over den mørke bjergtop og pletter det grå og stille vand med højrød farve, lytter jeg mens dalene og vandløbene og de forsvundne skove frembringer en dyssende rislen; når Vesper første gang begynder at tindre klart, og lyset fra huset ved den mørke bakkeskrænt med lange reflekser strømmer hen over søen. Når den ensomme gråand der mørkner på sin vej, skræpper støjende; og de rytmiske tag af en uset åre, der løftes med en hul lyd, genlyder lang ude, medens den langsomme aftenklokke lukker dagens øje, da udstøder det fulde hjerte, mildnet af den stille scene, mangt et suk uden at vide for hvem eller hvorfor.

10

„Gåturen i middags ad den smalle vej var skøn”

Gåturen i middags ad den smalle vej var skøn: bredden og heget af træer var hele vejen pjusket med vildtvoksende bleggørnne tuer af duftende hø, der var fanget af tjørnen fra den læssede vogn, som alderdommen med mangan en langsom bøjning forsøgte at nå; og barndommen, tilsyneladende meget travl, tog sin lille rive og kastede, slentrende afsted, listige sideblikke for uset at plukke de vilde jordbær. Også *nu*, grublende på ideale melankolske drømme, stemmer det ensomme sted overens med min sjæl, stille og dunkelt; thi gennem de tæt vævede træer kigger den nysgerrige stjerne næppe frem, før den skydækkede måne glimter højtideligt, og kalder på mig for at gå gennem høje, grønne, tavse skove og grå ruiner.

10

Descriptive sketches.

In verse.

*Taken during a Pedestrian Tours
in the Italian, Grison, Swiss, and Savoyard Alps.*

Loca pastorum deserta atque otia dia.
Lucret.

Castella in tumulis —
et longe saltus lateque vacantes
Virgil.

Til Pastor Robert Jones

Fellow of St. John's College, Cambridge

Dear Sir, — However desirous I might have been of giving you proofs of the high place you hold in my esteem, I should have been cautious of wounding your delicacy by thus publicly addressing you, had not the circumstance of my having accompanied you amongst the Alps, seemed to give this dedication a propriety sufficient to do away any scruples which your modesty might otherwise have suggested.

In inscribing this little work to you I consult my heart. You know well how great is the difference between two companions lolling in a post chaise, and two travellers plodding slowly along the road, side by side, each with his little knapsack of necessaries upon his shoulders. How much more of heart between the two latter!

I am happy in being conscious I shall have one reader who will approach the conclusion of these few pages with regret. You they must certainly interest, in reminding you of moments to which you can hardly look back without a pleasure not the less dear from a shade of melancholy. You will meet with few images without recollecting the spot where we observed them together, consequently, whatever is feeble in my design, or spiritless in my colouring, will be amply supplied by your own memory.

With still greater propriety I might have inscribed to you a description of some of the features of your native mountains, through which we have wandered together, in the same manner, with so much pleasure. But the sea-sunsets which give such splendour to the vale of Clwyd, Snowdon, the chair of Idris, the quiet village of Bethkelert, Menai and her druids, the Alpine steeps of the Conway, and the still more interesting windings of the wizard stream of the Dee remain yet untouched. Apprehensive that my pencil may never be ex-

Beskrivende skitser

på vers.

*Fra en fodtur i de
italienske, grisonske, svejtsiske og savoyiske Alper.*

Hyrdens ensomme hjemsteder og
fredelige tider under åben himmel
Lukrets.

Landsbyerne på højene — Og lange
skovstrækninger og vidstrakte øde områder.
Vergil.

Til Pastor Robert Jones

Medlem af St. John's College, Cambridge.

Uanset hvor stærkt mit ønske måtte være om at give Dem et bevis på den høje agtelse, jeg nærer for Dem, ville jeg have tøvet med at såre Deres finfølelse, ved således offentligt at henvende mig til Dem, hvis ikke den omstændighed, at jeg har været Deres ledsager i Alperne, syntes at give denne dedikation tilstrækkelig berettigelse til at fjerne enhver betænkelighed, som Deres beskedenhed i andre sammenhænge måtte kunne givet anledning til.

Ved at tilegne Dem dette lille værk rådfører jeg mig med mit hjerte. De ved hvor stor forskellen er mellem to kammerater, der sidder henslængt i en postvogn, og to rejsende der, side om side, langsomt trasker ud af vejen hver med sin lille rygsæk af fornødenheder på skuldrene. Hvor meget hjerteligere er det ikke mellem de to sidste!

Jeg er lykkelig ved at vide, at jeg vil have en læser, som ikke uden beklagelse vil kunne nærme sig slutningen af disse få sider. De må bestemt interessere Dem ved at erindre Dem om øjeblikke, som De næppe kan se tilbage på uden glæde, en glæde som ikke vil være mindre dyrebare ved et anstrøg af melankoli. De vil kun stifte bekendtskab med få billeder uden at kunne huske stedet, hvor vi sammen betragtede dem; følgelig vil Deres hukommelse i tilstrækkelig grad tilføjede, hvad der end er svag i min tegning eller farveløst i min kolorering.

Med en endog større berettigelse kunne jeg have tilegnet Dem en beskrivelse af nogle karakteristiske træk ved Deres hjemlige bjerge, som vi på samme måde, med så megen fornøjelse, har vandret gennem. Men hav-solnedgange, som giver sådan glans til Clwyddalen, Snowdon, Idris' stol, den stille landsby Bethkelert, Menaistrædet og dets druider, Conways stejle alpiske skrænter og den fortryllende Deeflods endnu mere interessante snoninger*, forbliver endnu uberørte. Ængstelig for at min blyant aldrig vil blive anvendt på disse emner, kan jeg ikke

---

* Alle ovennævnte navne henviser til lokaliteter i Wales. — Idris' sæde: en klippeformation som ifølge et sagn var kæmpen Llyn Caus lænestol.

exercised on these subjects, I cannot let slip this opportunity of thus publicly assuring you with how much affection and esteem,

I am, Dear Sir,
Your most obedient very humble servant.

W. Wordsworth.

Argument

Happiness (if she had been to be found on Earth) amongst the Charms of Nature. — Pleasures of the pedestrian Traveller. — Author crosses France to the Alps. — Present state of the Grande Chartreuse. — Lake of Como. — Time, Sunset. — Same Scene, Twilight. — Same Scene, Morning, it's Voluptuous Character; Old Man and Forest Cottage Music. — River Tusa. — Via Mala and Grison Gypsey. — Valley of Sckellenenthal. — Lake of Uri. — Stormy Sunset. — Chapel of William Tell. — Force of Local Emotion. — Chamois Chaser. — View of the higher Alps. — Manner of Life of a Swiss Mountaineer interspersed with Views of the higher Alps. — Golden Age of the Alps. — Life and Views continued. — Ranz des Vaches, famous Swiss Air. — Abbey of Einsiedlen and it's Pilgrims. — Valley of Chamouny. — Mont Blanc. — Slavery of Savoy. — Influence of Liberty on Cottage Happiness. — France. — Wish for the Extirpation of Slavery. — Conclusion.

Were there, below, a spot of holy ground,
By Pain and her sad family unfound,
Sure, Nature's GOD that spot to man had giv'n,
Where murmuring rivers join the song of ev'n;
Where falls the purple morning far and wide
In flakes of light upon the mountain-side;
Where summer Suns in ocean sink to rest,
Or moonlight Upland lifts her hoary breast ;
Where Silence, on her night of wing, o'er-broods
Unfathom'd dells and undiscover'd woods; 10
Where rocks and groves the power of waters shakes
In cataracts, or sleeps in quiet lakes.

But doubly pitying Nature loves to show'r
Soft on his wounded heart her healing pow'r,
Who plods o'er hills and vales his road forlorn,
Wooing her varying charms from eve to morn.
No sad vacuities his heart annoy,
Blows not a Zephyr but it whispers joy;
For him lost flowers their idle sweets exhale;
He tastes the meanest note that swells the gale; 20
For him sod-seats the cottage-door adorn,
And peeps the far-off spire, his evening bourn!
Dear is the forest frowning o'er his head,
And dear the green-sward to his velvet tread;
Moves there a cloud o'er mid-day's flaming eye?

lade denne lejlighed gå fra mig for således offentlig at forsikre Dem med hvor stor hengivenhed og agtelse,

Jeg er, Kære Hr.,
Deres mest ærbødige og meget ydmyge tjener.

W. Wordsworth.

Indhold

Lykke (hvis den havde kunnet findes på Jord) blandt naturens tillokkelser – Den fodrejsendes fornøjelser – Forfatteren rejser gennem Frankrig til Alperne – Grande Chartreuse' nuværende tilstand – Comosøen – Tidspunkt, solnedgang – Samme scene, skumring – Samme scene, morgen, dens yppige beskaffenhed; En gammel mand og skovhyttemusik – Tusafloeden – Via Mala og en grisonsk sigøjner – Dalen Schellental – Urisøen – Stormfuld solnedgang – Wilhelm Tells kapel – Styrken af de stedlige følelser – Gemsejæger – Udsigt til de højere Alper – En svejtsisk bjergbestigers livsform, isprængt billeder af de højere Alper – Alpernes gyldne tid – Liv og billeder fortsat – Ranz des Vaches, berømt svejtsisk air – Einsiedlens abbedi og dets pilgrimme – Chamonixdalen – Mont Blanc – Savoyens slaveri – Frihedens indflydelse på huslig lykke – Frankrig – Ønske om at udrydde slaveri – Slutning.

Var der, nedenunder, en plet af hellig jord,
ufundet af smerte og hendes bedrøvelige familie,
sandelig, naturens GUD havde givet dette sted til mennesket,
hvor rislende floder forener sig med aftenens sang;
hvor purpurmorgenen falder vidt og bredt
i lysflager på bjergsiden;
hvor sommersole synker i oceanet for at hvile,
eller det månebelyste højland løfter sit hvidgrå bryst;
hvor stilheden, på sin natvinge, ruger over
uudforskede dale og uopdagede skove; 10
hvor vandets magt ryster fjelde og lunde
i katarakter eller sover i rolige søer.

Men dobbelt elsker den medlidende natur blødt at regne
sin helbredende kraft på hans sårede hjerte,
som over bakker og dale trasker sin ensomme vej
og bejler til hendes skiftende ynder fra aften til morgen.
Ingen triste tanker besværer hans hjerte,
blæser Zefyren er det kun i glad hvisken;
for ham udånder fortabte blomster deres dovne sødme;
han nyder den ringeste tone, som svulmer blæsten; 20
græstørvsæderne smykker hyttedøren for ham,
og det fjerne spir kommer til syne, hans aftengrænse!
Kær er skoven, som mørkner over hans hoved,
og kær er grønsværen for hans fløjlstrein;
bevæger en sky sig over middagens flammende øje?

Upward he looks — and calls it luxury;
 Kind Nature's charities his steps attend,
 In every babbling brook he finds a friend,
 While chast'ning thoughts of sweetest use, bestow'd
 By Wisdom, moralize his pensive road. 30
 Host of his welcome inn, the noon-tide bow'r,
 To his spare meal he calls the passing poor;
 He views the Sun uprear his golden fire,
 Or sink, with heart alive like Memnon's* lyre;
 Blesses the Moon that comes with kindest ray
 To light him shaken by his viewless way.
 With bashful fear no cottage children steal
 From him, a brother at the cottage meal,
 His humble looks no shy restraint impart,
 Around him plays at will the virgin heart. 40
 While unsuspected wheels the village dance,
 The maidens eye him with inquiring glance,
 Much wondering what sad stroke of crazing Care
 Or desperate Love could lead a wanderer there.
 Me, lur'd by hope her sorrows to remove,
 A heart, that could not much itself approve,
 O'er Gallia's wastes of corn dejected led,
 Her† road elms rustling thin above my head,
 Or through her truant pathway's native charms,
 By secret villages and lonely farms, 50
 To where the Alps, ascending white in air,
 Toy with the Sun, and glitter from afar.
 Ev'n now I sigh at hoary Chartreuse' doom
 Weeping beneath his chill of mountain gloom.
 Where now is fled that Power whose frown severe
 Tam'd 'sober Reason' till she crouch'd in fear?
 That breath'd a death-like peace these woods around,
 Broke only by th' unvaried torrent's sound,
 Or prayer-bell by the dull cicada drown'd.
 The cloister startles at the gleam of arms, 60
 And Blasphemy the shuddering fane alarms;
 Nod the cloud-piercing pines their troubl'd heads,
 Spires, rocks, and lawns, a browner night o'erspreads.
 Strong terror checks the female peasant's sighs,
 And start th' astonish'd shades at female eyes.
 The thundering tube the aged angler hears,
 And swells the groaning torrent with his tears.

---

* The lyre of Memnon is reported to have emitted melancholy or cheerful tones, as it was touched by the sun's evening or morning rays.

† There are few people whom it may be necessary to inform, that the sides of many of the post-roads in France are planted with a row of trees.

Han ser opad – og kalder det overflod;
den venlige naturs almisser følger hans skridt,
i enhver pludrende bæk finder han en ven,
medens tugtende tanker til skønneste nytte,
skænket af visdom, moraliserer hans tankefulde vej. 30
Som vært for sin velkomst-kro, middagsløvhytten, inviterer
han den fattige forbipasserende til sit sparsomme måltid;
han ser solen oprejse sin gyldne ild,
eller synke med levende hjerte lig Memnons lyre;*
velsigner månen, som kommer med den venligste stråle
for at lyse for ham, når han vakler hen af sin usynlige vej.
intet hyttebarn med skamfuld frygt sniger sig bort
fra ham, en bror ved husmåltidet,
hans ydmyge udseende skaber ingen sky tilbageholdenhed,
jomfruhjertet leger efter behag omkring ham. 40
Medens uafbrudt landsbydansen går,
betragter pigerne ham med undersøgende blik og undrer
sig over hvilket sørgeligt slag eller sindsforvirrende bekymring
eller håbløs kærlighed, der kunne føre en vandringsmand derhen.
Mig, lokket af håbet om at fjerne dets sorger,
ledte et hjerte, som ikke selv kunne bifalde meget,
modløs over Galliens vidtstrakte kornmarker,
med dets vejlemlige sagte raslende over mit hoved eller
gennem dets afstikkende stiers naturlige tillokkelser,
forbi gemte landsbyer og ensomme gårde, 50
til hvor Alperne, stigende hvidt op i luften,
leger med solen og glimter lang borte.
Selv nu sukker jeg over hvidgrå Chartreuses skæbne,†
der græder nede under sin bjergdunkelheds kulde.
Hvor er nu den magt flygtet hen, hvis alvorlige vrede
tæmmede 'besindige Fornuft' til hun krøb sammen i angst?
Som åndede en dødlignende fred overalt i disse skove,
kun brudt af lyden fra den ensformige rivende strøm,
eller bedeklokken, druknet af den kedsommelige sangcikade.
Klostret forfærdes ved våbenglimt; og gudsbespottelse 60
forskrækker den skælvende helligdom; de skyggenemborende
fyrretræer nikker med deres bekymrede toppe,
en brunere nat breder sig over spir, fjelde og vange.
Stærk rædsel standser den kvindelige bondes suk,
og bringer de bestyrkede skygger frem i kvindeøjne.
Den gamle lystfisker hører det tordnende rør,
og svulmer den stønnende stærke strøm med sine tårer.

* „Det forlyder at Memnons lyre udsendte melankolske eller lystige toner, alt eftersom solens aften- eller morgenstråler ramte den.” – W. W. (Wordsworths note)

† Linje 53-79: Bjergkæden Grande Chartreuse blev besat af Frankrig i 1792 (Birdsall, 42).

DESCRIPTIVE SKETCHES

From Bruno's forest screams the frightened jay,
 And slow th' insulted eagle wheels away.
 The cross with hideous laughter Demons mock, 70
 By angels* planted on the aëreal rock.
 The "parting Genius" sighs with hollow breath
 Along the mystic streams of Life and Death†,
 Swelling the outcry dull, that long resounds
 Portentous, thro' her old woods' trackless bounds,
 Deepening her echoing torrents' awful peal
 And bidding paler shades her form conceal,
 Vallombre‡, 'mid her falling fanes, deplores,
 For ever broke, the sabbath of her bow'rs.
 More pleas'd, my foot the hidden margin roves 80
 Of Como bosom'd deep in chestnut groves.
 No meadows thrown between, the giddy steeps
 Tower, bare or silvan, from the narrow deeps.
 To towns, whose shades of no rude sound complain,
 To ringing team unknown and grating wain,
 To flat-roof'd towns, that touch the water's bound,
 Or lurk in woody sunless glens profound,
 Or from the bending rocks obtrusive cling,
 And o'er the whiten'd wave their shadows fling;
 Wild round the steeps the little§ pathway twines, 90
 And Silence loves it's purple roof of vines.
 The viewless lingerer hence, at evening, sees
 From rock-hewn steps the sail between the trees;
 Or marks, mid opening cliffs, fair darkey'd maids
 Tend the small harvest of their garden glades,
 Or, led by distant warbling notes, surveys,
 With hollow ringing ears and darkening gaze,
 Binding the charmed soul in powerless trance,
 Lip-dewing Song and ringlet-tossing Dance,
 Where sparkling eyes and breaking smiles illumine 100
 The bosom'd cabin's lyre-enliven'd gloom;
 Or stops the solemn mountain-shades to view
 Stretch, o'er their pictur'd mirror, broad and blue,
 Tracking the yellow sun from steep to steep,
 As up th' opposing hills, with tortoise foot, they creep.

---

* Alluding to crosses seen on the tops of the spiry rocks of the Chartreuse, which have every appearance of being inaccessible.

† Names of rivers at the Chartreuse

‡ Name of one of the vallies of the Chartreuse

§ If any of my readers should ever visit the Lake of Como, I recommend it to him to take a stroll along this charming little pathway; he must chuse the evening, as it is on the western side of the Lake. We pursued it from the foot of the water to its head: it is once interrupted by a ferry.

Fra Brunos skov skriger den skræmte skovskade,*
 og den fornærmede ørn kredser langsomt væk.
 Dæmoner spotter korset med hæsleg latter, 70
 anbragt af engle† på den luftige klippe.
 Den 'bortdragende Ånd' sukker hult
 langs Livets og Dødens‡ gådefulde floder.
 Idet hun svulmer det matte nødskrig, som længe runger
 uheldsvangert gennem hendes gamle skoves uvejsomme grænser,
 mens hun fordyber sin genlydende strøms forfærdelige brag
 og byder blegere skygger skjule hendes skikkelse,
 sørger Vallombre,§ midt blandt sine faldende helligdomme,
 over, at hendes løvsales sabbat for evigt er brudt.

Mere fornøjet strejfer jeg om på den ensomme bred 80
 af Comosøen, dybt omfavnet af kastanielunde.
 Ingen enge er kastet imellem, de svimlende skrænter
 rager op, bare eller silvestriske, fra de snævre dybder.
 Til byer, hvis skygger ikke klager over grove lyde,
 til ukendte ringende forspand og den skurrende vogn,
 til fladtagede byer, som berører vandets grænse,
 eller ligger dulgte i skovklædte solløse kløfters dyb,
 eller hænger påtrængende fast på udragende klipper,
 og udbreder deres skygger over den hvidnede bølge;
 den lille gangsti** snor sig rundt om de stejle skrænter, 90
 og stilheden elsker dens vinrankers purpurtag.
 Her om aftenen fra de klippe-udhuggede trin, ser
 den usynlige efternøler sejlet mellem træerne;
 eller bemærker, på en bredning blandt klippevægge,
 skønne mørkøjede piger pleje deres havelysnings lille afgrøde,
 eller, ført af fjerne trillende toner, beser
 med hult ringende øre og mørknende blik,
 idet den betagede sjæl bindes i magtesløs trance,
 læbe-duggende sang og lok-kastende dans,
 der hvor funklende øjne og pludselige smil oplyser 100
 den trygge stues lyre-oplivede dunkelhed;
 eller stopper for at beskue de højtidelige bjergskygger
 strække sig over deres malede spejl, bredt og blå,
 der forfølger den gule sol fra skrænt til skrænt,
 idet de kryber op ad de modsatte bakker, med skildpaddeskridt.

* Brunos: Klosteret La Grande-Chartreuse er hjemsted for Karteuserordenen, der blev grundlagt i Køln i 1084 af Sankt Bruno.

† Hentyder til korsene på toppene af Chartreuse' spirformede klipper, som har ethvert udseende af at være utilgængelige. — W. W.

‡ Navne på floder ved Chartreuse. — W. W.

§ Navn på en af dalene ved Chartreuse. — W. W.

** Hvis nogle af mine læsere nogensinde skulle besøge Comosøen, vil jeg anbefale ham at gå en tur ad denne lille charmerende gangsti: han må vælge at gøre det om aftenen, da den befinder sig på søens vestlige bred... — W. W.

DESCRIPTIVE SKETCHES

Here half a village shines, in gold array'd,
 Bright as the moon, half hides itself in shade.
 From the dark sylvan roofs the restless spire,
 Inconstant glancing, mounts like springing fire,
 There, all unshaded, blazing forests throw 110
 Rich golden verdure on the waves below.
 Slow glides the sail along th' illumined shore,
 And steals into the shade the lazy oar.
 Soft bosoms breathe around contagious sighs,
 And amorous music on the water dies.
 Heedless how Pliny, musing here, survey'd
 Old Roman boats and figures thro' the shade,
 Pale Passion, overpower'd, retires and woos
 The thicket, where th' unlisten'd stockdove coos.
 How bless'd, delicious Scene! the eye that greets 120
 Thy open beauties, or thy lone retreats;
 Th' unwearied sweep of wood thy cliffs that scales,
 The never-ending waters of thy vales;
 The cots, those dim religious groves embow'r,
 Or, under rocks that from the water tow'r
 Insinuated, sprinkling all the shore,
 Each with his household boat beside the door,
 Whose flaccid sails in forms fantastic droop,
 Bright'ning the gloom where thick the forests stoop;
 — Thy torrents shooting from the clear-blue sky, 130
 Thy towns, like swallows' nests that cleave on high;
 That glimmer hoar in eve's last light, descry'd
 Dim from the twilight water's shaggy side,
 Whence lutes and voices down th' enchanted woods
 Steal, and compose the oar-forgotten floods,
 While Evening's solemn bird melodious weeps,
 Heard, by star-spotted bays, beneath the steeps;
 — Thy lake, mid smoking woods, that blue and grey
 Gleams, streak'd or dappled, hid from morning's ray
 Slow-travelling down the western hills, to fold 140
 It's green-ting'd margin in a blaze of gold;
 From thickly-glittering spires the matin-bell
 Calling the woodman from his desert cell,
 A summons to the sound of oars, that pass,
 Spotting the steaming deeps, to early mass;
 Slow swells the service o'er the water born,
 While fill each pause the ringing woods of morn.
 Farewell! those forms that, in thy noon-tide shade,
 Rest, near their little plots of wheaten glade;
 Those steadfast eyes, that beating breasts inspire 150
 To throw the 'sultry ray' of young Desire;

- Her skinner den ene halvdel af en landsby, klædt i guld,
strålende som månen, den anden halvdel skjuler sig i skygge.
Fra de mørke silvestriske tage stiger det hvileløse spir,
ustadigt glimtende, op som springende ild.
Der, helt ubeskygget, kaster blussende skove 110
rigt gyldent grønt på bølgerne nedenunder.
Langsomt glider sejlet langs den oplyste kyst,
og den dovne åre lister sig ind i skyggen.
Rundt om ånder bløde barme smitsomme suk,
og kælen musik dør på vandet.
Uden at give agt på hvordan Plinius, der grublede her, betragtede
gamle romerske både og skikkelser gennem skyggen,
trækker bleg Lidenskab sig overmandet tilbage og bejler til
tykningen, hvor den uhørte skovdue kurrer.
- Hvor velsignet, yndige skueplads! er ikke øjet, som hilser 120
dine utilslørede skønheder eller dine ensomme refugier;
den utrættelige skovtrækning der bestiger dine klinter,
dine dales endeløse vande;
hytterne som omslutter de dunkle fromme lunde
eller trænger ind under klipper, der tårner sig
op fra vandet, bestrør hele kysten
hver med sin familiebåd ved siden af døren,
hvis slappe sejl hænger i fantastiske former,
lysnende mørket, hvor skovene bøjer sig tæt;
– dine kraftige strømme der skyder fra den klare blå himmel, 130
dine byer, der lig svalens reder klæber sig til det høje;
hint hvidgråt skin i aftenens sidste lys, skimtet
svagt fra skumringvandets buskede side, hvorfra
lutter og stemmer lister sig ned gennem de fortryllede skove
og beroliger de åre-glemte vande,
medens aftenens højtidelige fugl græder melodisk,
hørt af stjerneplettede bugte, under de stejle skrænter;
– din sø, midt blandt rygende skove, der glimter
blå og grå, sribet eller spættet, skjult for morgenens stråle,
som langsomt rejser ned ad de vestlige bakker, for at indhulle 140
dens grønfarvede rand i et hav af guld;
morgenklokken kalder fra tæt-funklende spir
skovboeren ud af hans ensomme celle,
hidkalder ham til lyden af åre, som, plettende
de strømmende dyb, bringer ham til tidlig messe;
langsomt svulmer gudstjenesten, båret over vandet,
medens de ringende skove fylder hver af morgenens pauser.
- Farvel! hine skikkelser som hviler i din middagsskygge,
nær deres små lodder af hvedeskovenge;
hine ufravendte øjne som begejstrer det bankende bryst 150
til at afkaste ungt begærs lumre stråle;

DESCRIPTIVE SKETCHES

Those lips, whose tides of fragrance come, and go,
 Accordant to the cheek's unquiet glow;
 Those shadowy breasts in love's soft light array'd,
 And rising, by the moon of passion sway'd.
 —Thy fragrant gales and lute-resounding streams,
 Breathe o'er the failing soul voluptuous dreams;
 While Slavery, forcing the sunk mind to dwell
 On joys that might disgrace the captive's cell,
 Her shameless timbrel shakes along thy marge, 160
 And winds between thine isles the vocal barge.

Yet, arts are thine that rock th' unsleeping heart,
 And smiles to Solitude and Want impart.
 I lov'd, mid thy most desert woods astray,
 With pensive step to measure my slow way,*
 By lonely, silent cottage-doors to roam,
 The far-off peasant's day-deserted home;
 Once did I pierce to where a cabin stood,
 The redbreast peace had bury'd it in wood,
 There, by the door a hoary-headed sire 170
 Touch'd with his wither'd hand an aged lyre;
 Beneath an old-grey oak as violets lie,
 Stretch'd at his feet with steadfast, upward eye,
 His children's children join'd the holy sound,
 A hermit — with his family around.

Hence shall we seek where fair Locarno smiles
 Embower'd in walnut slopes and citron isles,
 Or charms that smile on Tusa's evening stream,
 While mid dim towers and woods her† waters gleam;
 From the bright wave, in solemn gloom, retire 180
 The dull-red steeps, and darkening still, aspire,
 To where afar rich orange lustres glow
 Round undistinguish'd clouds, and rocks, and snow;
 Or, led where Viamala's chasms confine
 Th' indignant waters of the infant Rhine,
 Bend o'er th' abyss? — the else impervious gloom
 His burning eyes with fearful light illumine.
 The Grison gypsey here her tent has plac'd,
 Sole human tenant of the piny waste;
 Her tawny skin, dark eyes, and glossy locks, 190
 Bend o'er the smoke that curls beneath the rocks.

---

* "Solo, e pensoso i più deserti campi
 Vò misurando à passi tardi, e lenti." —
Petrarch.

† The river along whose banks you descend in crossing the Alps by the Semplon pass. From the striking contrast of it's features, this pass I should imagine to be the most interesting among the Alps.

hine læber hvis vellugtsstrømme kommer og går,
i overensstemmelse med kindens urolige glød,
hine skyggefulde bryster der er klædt i kærlighedens bløde lys
og hæver sig, styret af lidenskabens måne.
— Dine vellugtende blæste og lut-genlydende vandløb,
ånder over den svigtende sjæls vellystige drømme;
medens slaveri, der tvinger det sunkne sind til at dvæle
ved glæder, som kunne nedværdige fangens celle,
ryster sin skamløse tamburin langs din bred, 160
og den rislende husbåd snor sig mellem dine øer.
— Dog, dine kunster er det, der vugger det usovende hjerte,
og smiler til ensomhed og nød.
Jeg elskede midt i dine mest øde vildfarne skove
at måle min langsomme vej med tankefuldt skridt,
at vandre omkring ved ensomme, tavse husdøre,
den fjerne bondens dag-forladte hjem;
engang trængte jeg frem til en hytte,
som rødkælksfreden havde begravet der i skoven, 170
ved døren rørte en herre med hvidgråt hoved
med visnende hånd en gammel lyre;
under en gammel grå eg, hvor violer ligger,
deltog hans børnebørn, udstrakt ved hans
fødder med ufravendt, opadrettet øje, i den hellige lyd,
en eremit — med sin familie omkring sig.
— Skal vi herfra søge hen til, hvor Locano smiler,
omgivet af valnøddeskråninger og citronøer
eller søge yndigheder, der smiler til Tusas aftenflod, mens*
hendes vande glimter midt blandt utydelige tårne og skove;
trække os tilbage fra den strålende bølge i højtideligt mørke, 180
stige op ad de matrøde og stadigt mørknende skrænter
til hvor langt borte et rigt orangefarvet skær gløder
omkring utydelige skyer og klipper og sne;
eller, ført til hvor Viamalas slugter indespærrer
den spæde Rhins harmfulde vande, bøje os
over afgrunden? — hans brændende øjne oplyser det
ellers uigennemtrængelige mørke med frygtsomt lys.
Den grisonske sigøjner har anbragt sit telt her,
ene menneskebeboer i det fyrtræsklædte øde;
hendes gulbrune hud, mørke øjne og glinsende lokker, 190
bøjer sig over røgen, der snor sig under klipperne.

---

* „Floden langs hvis bredder man stiger ned, når man krydser Alperne over Simplonpasset. På grund af dets kontrastfulde træk vil jeg mene, at dette pas er det mest interessante i Alperne.”
— W. W.

DESCRIPTIVE SKETCHES

— The mind condemn'd, without reprieve, to go
 O'er life's long deserts with it's charge of woe,
 With sad congratulation joins the train,
 Where beasts and men together o'er the plain
 Move on, — a mighty caravan of pain;
 Hope, strength, and courage, social suffering brings,
 Freshening the waste of sand with shades and springs.
 — She solitary through the desert drear
 Spontaneous wanders, hand in hand with Fear. 200
 A giant moan along the forest swells
 Protracted, and the twilight storm foretells.
 And, ruining from the cliffs their deafening load
 Tumbles, the wildering Thunder slips abroad;
 On the high summits Darkness comes and goes,
 Hiding their fiery clouds, their rocks, and snows;
 The torrent, travers'd by the lustre broad,
 Starts like a horse beside the flashing road;
 In the roof'd* bridge, at that despairing hour,
 She seeks a shelter from the battering show'r. 210
 — Fierce conies the river down ; the crashing wood
 Gives way, and half it's pines torment the flood;
 Fearful† beneath, the Water-spirits call,
 And the bridge vibrates, tottering to its fall.
 — Heavy, and dull, and cloudy is the night,
 No star supplies the comfort of it's light,
 Glimmer the dim-lit Alps, dilated, round,
 And one sole light shifts in the vale profound;
 While, opposite, the waning moon hangs still,
 And red, above her melancholy hill. 220
 By the deep quiet gloom appall'd, she sighs,
 Stoops her sick head, and shuts her weary eyes.
 — Breaking th' ascending roar of desert floods,
 And insect buzz, that stuns the sultry woods,
 She hears, upon the mountain forest's brow,
 The death-dog, howling loud and long, below;
 On viewless fingers counts the valley-clock,
 Followed by drowsy crow of midnight cock.
 — Bursts from the troubl'd Larch's giant boughs
 The pie, and chattering breaks the night's repose. 230
 Low barks the fox: by Havoc rous'd the bear,
 Quits, growling, the white bones that strew his lair;

---

* Most of the bridges among the Alps are of wood and covered: these bridges have a heavy appearance, and rather injure the effect of the scenery in some places.

† "Red came the river down, and loud, and oft
 The angry Spirit of the water shriek'd."
 Home's *Douglas*.

- Sjælen der er fordømt til uden opsættelse at gå
 over livets lange ørkner med sin kvalfulde byrde,
 slutter sig med trist lykønskning til toget,
 hvor dyr og mennesker sammen bevæger sig frem
 over sletten, — en mægtig smertens karavane;
 lidelse sammen med andre bringer håb, styrke og mod,
 og forfrisker sandødet med skygger og kilder.
- Frivilligt vandrer hun alene gennem
 den trøstesløse ørken, hånd i hånd med frygten. 200
 En vældig klagelyd fra skoven svulmer
 langtrukket og forudsiger tusmørkestormen,
 og idet en tilintetgørende døvende last vælter
 ned fra bjergene, slipper den fortumlende torden ud;
 mørket kommer og går på de høje tinder,
 og skjuler deres gloende skyer, deres klipper og sne;
 den rivende elv, gennemkrydset af det stærke lysskær,
 farer afsted som en hest langs en lynblinkende vej;
 på den tagdækkede bro,* i den fortvivlede stund,
 søger hun ly for den piskende regn. 210
- Floden kommer rasende ned; den sammenbrasende skov
 giver efter, og halvdelen af dens fyrretræer martrer strømmen;
 angst kalder vandånderne nedenunder,
 og broen svinger, vakler til sit fald.
- Tung og dunkel og skyggefuld er natten,
 som ingen stjerne trøster med sit lys,
 de svagtoplyste Alper glimrer, hæver sig rundt om,
 og et eneste lys skifter i den dybe dal;
 mens den aftagende måne overfor hænger stille
 og rød over sin melankolske høj. 220
- Forfærdet over det dybe rolige mørke, sukker hun,
 bøjer sit plagede hoved og lukker sine trætte øjne.
- Idet den bryder de øde floders voksende brøl
 og insekters summen, der bedøver de lumre skove,
 hører hun i bjergskovbrynet
 dødshunden nedenunder hyle højt og længe;
 tæller dalklokkeslaget på usynlige fingre,
 fulgt af midnatshanens døsig galen.
- Fra det oprørte lærketræs vældige grene springer
 skaden frem og bryder skræppende nattens hvile. 230
 Ræven gør sagte; bjørnen, vækket af forstyrrelsen,
 forlader knurrende de hvide knogler, som bestrør hans hule;

---

* „De fleste broer i Alperne er af træ og overdækket; disse broer er klodsede at se på og er nogle steder temmelig ødelæggende for udsigten.” — W. W.

DESCRIPTIVE SKETCHES

The dry leaves stir as with the serpent's walk,
And, far beneath, Banditti voices talk;
Behind her hill the Moon, all crimson, rides,
And his red eyes the slinking water hides;
Then all is hushed; the bushes rustle near,
And with strange tinglings sings her fainting ear.
— Vex'd by the darkness, from the piny gulf
Ascending, nearer howls the famish'd wolf, 240
While thro' the stillness scatters wild dismay,
Her babe's small cry, that leads him to his prey.
Now, passing Urseren's open vale serene,
Her quiet streams, and hills of downy green,
Plunge with the Russ embrown'd by Terror's breath,
Where danger roofs the narrow walks of death;
By floods, that, thundering from their dizzy height,
Swell more gigantic on the steadfast sight;
Black drizzling craggs, that beaten by the din,
Vibrate, as if a voice complain'd within; 250
Bare steeps, where Desolation stalks, afraid,
Unsteadfast, by a blasted yew upstay'd;
By cells* whose image, trembling as he prays,
Awe struck, the kneeling peasant scarce surveys;
Loose-hanging rocks the Day's bless'd eye that hide,
And crosses† rear'd to Death on every side,
Which with cold kiss Devotion planted near,
And, bending, water'd with the human tear,
Soon fading 'silent' from her upward eye,
Unmov'd with each rude form of Danger nigh, 260
Fix'd on the anchor left by him who saves
Alike in whelming snows and roaring waves.
On as we move, a softer prospect opes,
Calm huts, and lawns between, and sylvan slopes.
While mists, suspended on th' expiring gale,
Moveless o'er-hang the deep secluded vale,
The beams of evening, slipping soft between,
Light up of tranquil joy a sober scene;
Winding it's dark-green wood and emerald glade,
The still vale lengthens underneath the shade; 270
While in soft gloom the scattering bowers recede,

---

* The Catholic religion prevails here. These cells are, as is well known, very common in the Catholic countries, planted, like Roman tombs, along the road side.

† Crosses commemorative of the deaths of travellers by the fall of snow, and other accidents very common along this dreadful road.

de tørre blade bevæger sig som ved slangens gang,
 og langt nedenunder taler banditters stemmer;
 helt rød rider månen bagved sin høj,
 og det snigende vand skjuler sine røde øjne;*
 så er alt tyssset; buskene rasler nærved,
 og hendes svigtende øre synger med en underlig ringen.
 – Generet af mørket, stigende op fra det fyrretræsklædte
 svælg, hylér den sultne ulv tættere ved, 240
 medens vild rædsel spredes gennem stilheden ved hendes
 spædbarns sagte gråd, der leder ham til sit bytte.
 Nu, da vi har passeret Urserens rolige åbne dal,
 dens stille vandløb og bakker af dunblødt grønt,
 dykker vi ned med Reuss,† formørket af rædslens ånde,
 hvor fare dækker dødens snævre stier;
 med vandmasser, som, tordnende fra deres svimlende højde,
 svulmer vældigere for det ufravendte blik;
 sorte støvregnsvåde fjeldvægge, slået af drønet, 250
 vibrerer, som klagede en stemme indeni;
 nøgne skrænter, hvor Ødelæggelse kryber af sted, bange,‡
 usikkert, opholdt af et svedent takstræ;
 med celler,§ hvis billede, skælvende mens han beder,
 fyldt af ærefrygt, den knælende bonde næppe beskuer;
 løsthængende klippestykker som skjuler dagens velsignede øje,
 og på hver side kors,** der er rejst for døden,
 som Guds frygt med kolde kys plantede nærved,
 og som hun, da hun bøjede sig, vandede med mennesketåre,
 der snart tavst forsvandt fra hendes opadvendte øje,
 som upåvirket af enhver naturlig fare i nærheden, 260
 var fæstnet på ankeret efterladt af ham, der redder
 lige godt i begravende sne og brølende bølger.
 Efterhånden breder en blidere udsigt sig ud foran os, rolige
 hytter, med plæner imellem, og skovklædte skrænter.
 Mens tåger, der er udspændt på den døende blæst,
 hænger ubevægelige over den dybe afsondrede dal,
 oplyser aftenens stråler, der blødt slipper imellem,
 en rolig scene af uforstyrret glæde;
 idet den snor sine mørkegrønne skove og smaragdgrønne
 lysninger, forlænges den stille dal under skyggen; 270
 medens i blødt mørke de spredte løvsale trækker sig tilbage,

* I Wordsworths kladde lyder en revision af disse to linjer: Medens den helt røde måne synker ned i sin hule/sniger hendes matrøde billede sig langsomt bort over søen (Birdsall, 159).

† Reuss: flod i Schweiz, biflod til Aarefloden.

‡ Ødelæggelse: snemasser.

§ „Den katolske religion er her den fremherskende; disse celler, hvilket er velkendt, er meget almindelige i de katolske lande, og anbragt, ligesom de romerske grave, langs vejsiden.” – W.

** Kors til minde om rejsende der er omkommet i sneen eller ved andre ulykker, er meget almindelige langs denne skrækkelige vej.” – W. W.

DESCRIPTIVE SKETCHES

Green dewy lights adorn the freshen'd mead,
Where solitary forms illumin'd stray
Turning with quiet touch the valley's hay,
On the low* brown wood-huts delighted sleep
Along the brighten'd gloom reposing deep.
While pastoral pipes and streams the landscape lull,
And bells of passing mules that tinkle dull,
In solemn shapes before th' admiring eye
Dilated hang the misty pines on high, 280
Huge convent domes with pinnacles and tow'rs,
And antique castles seen thro' drizzling show'rs.
From such romantic dreams my soul awake,
Lo! Fear looks silent down on Uri's lake,
By whose unpathway'd margin still and dread
Was never heard the plodding peasant's tread.
Tower like a wall the naked rocks, or reach
Far o'er the secret water dark with beach,
More high, to where creation seems to end,
Shade above shade the desert pines ascend, 290
And still, below, where mid the savage scene
Peeps out a little speck of smiling green,
There with his infants man undaunted creeps
And hangs his small wood-hut upon the steeps.
A garden-plot the desert air perfumes,
'Mid the dark pines a little orchard blooms,
A zig-zag path from the domestic skiff
Threading the painful cragg surmounts the cliff.
— Before those hermit doors, that never know
The face of traveller passing to and fro, 300
No peasant leans upon his pole, to tell
For whom at morning toll'd the funeral bell,
Their watch-dog ne'er his angry bark forgoes,
Touch'd by the beggar's moan of human woes,
The grassy seat beneath their casement shade
The pilgrim's wistful eye hath never stay'd.
— There, did the iron Genius not disdain
The gentle Power that haunts the myrtle plain,
There might the love-sick maiden sit, and chide
Th' insuperable rocks and severing tide, 310
There watch at eve her lover's sun-gilt sail
Approaching, and upbraid the tardy gale,
There list at midnight till is heard no more,
Below, the echo of his parting oar,
There hang in fear, when growls the frozen stream,

---

* The houses in the more retired Swiss valleys are all built of wood.

smykker grønne duggede lys den forfriskede eng,
 hvor enlige oplyste skikkelser går omkring
 og vender dalens hø med stille tag,
 sover frydefuldt i de lave brune træhytte*
 og hviler dybt langs det lysnede mørke.
 Mens hyrdefløjter og vandløb dysser landskabet,
 og klokken klinger sløvt på passerende muldyr,
 hænger foran det beundrende øje, i højtidelige
 former, de tågede udbredte fyrretræer højt oppe, 280
 uhyre klosterkupler med tinder og tårne,
 og ældgamle borge set gennem støvregnsbyger.
 Fra sådanne romantiske drømme vågner min sjæl,
 se! Frygt ser tavst ned på Uris sø,
 ved hvis stiløse rand, stille og skrækkelig,
 bondens traskende skridt aldrig hørtes.
 De nøgne klipper knejser som en væg, eller strækker sig
 langt over det skjulte vand, mørkt af birketræer;
 højere endnu, til hvor det skabte synes at ende,
 stiger de øde fyrretræer op, skygge over skygge; 290
 og stadigvæk, nedenunder, hvor midt i den vilde scene
 en lille plet af smilende grønt titter frem,
 kryber mennesket uforfærdet med sine børn
 og hænger sin lille træhytte på de stejle skrænter.
 Et havelod parfumerer den øde luft, midt blandt
 de mørke fyrretræer blomstrer en lille frugthave;
 en zigzagsti snor sig fra den lille husbåd
 opad den smertefulde klippe og går over fjeldet.
 — Foran hine eremitdøre, der aldrig kender
 ansigtet på rejsende, der passerer forbi, 300
 læner ingen bonde sig til sin stav for at fortælle,
 for hvem begravelesklokken ringer om morgenen;
 deres vagthund opgiver aldrig sin vrede gøen,
 berørt af tiggerens jamren over menneskesorger;
 græssædet under deres vinduesskygge
 har aldrig standset pilgrimmens tankefulde øje.
 — Dér, foragtede jern-ånden ikke
 den milde magt, som hjemsøger myrtesletten,
 dér kunne den kærlighedssyge pige sidde og skænde på
 de uovervindelige klipper og adskillende tidevand, 310
 dér kunne hun om aftenen iagttage sin elskedes solforgyldte sejl
 nærme sig og skælde ud på den træge blæst,
 dér kunne hun lytte ved midnat efter ekkoet af hans åretag,
 til det ikke mere høres nedenunder,
 og dér kunne hun fuld af angst ophænge det skinnende voksllys

---

* „I de mere afsides liggende svejtsiske dale er alle huse bygget af træ.” — W. W.

To guide his dangerous tread the taper's gleam.
 'Mid stormy vapours ever driving by,
 Where ospreys, cormorants, and herons cry,
 Where hardly giv'n the hopeless waste to chear
 Deny'd the bread of life the foodful ear, 320
 Dwindles the pear on autumn's latest spray,
 And apple sickens pale in summer's ray,
 Ev'n here Content has fix'd her smiling reign
 With Independence child of high Disdain.
 Exulting mid the winter of the skies,
 Shy as the jealous chamois, Freedom flies,
 And often grasps her sword, and often eyes,
 Her crest a bough of Winter's bleakest pine,
 Strange 'weeds' and alpine plants her helm entwine,
 And wildly-pausing oft she hangs aghast, 330
 While thrills the 'Spartan fife' between the blast.
 'Tis storm; and hid in mist from hour to hour
 All day the floods a deeper murmur pour,
 And mournful sounds, as of a Spirit lost,
 Pipe wild along the hollow-blustering coast,
 'Till the Sun walking on his western field
 Shakes from behind the clouds his flashing shield.
 Triumphant on the bosom of the storm,
 Glances the fire-clad eagle's wheeling form;
 Eastward, in long perspective glittering, shine 340
 The wood-crown'd cliffs that o'er the lake recline;
 Wide o'er the Alps a hundred streams unfold,
 At once to pillars turn'd that flame with gold;
 Behind his sail the peasant strives to shun
 The west that burns like one dilated sun,
 Where in a mighty crucible expire
 The mountains, glowing hot, like coals of fire*
 But lo! the boatman, overaw'd, before
 The pictur'd fane of Tell suspends his oar;

---

* I had once given to these sketches the title of Picturesque; but the Alps are insulted in applying to them that term. Whoever, in attempting to describe their sublime features, should confine himself to the cold rules of painting would give his reader but a very imperfect idea of those emotions which they have the irresistible power of communicating to the most impassive imaginations. The fact is, that controuling influence, which distinguishes the Alps from all other scenery, is derived from images which disdain the pencil. Had I wished to make picture of this scene I had thrown much less light into it. But I consulted nature and my feelings. The ideas excited by the stormy sunset I am here describing owed their sublimity to that deluge of light, or rather of fire, in which nature had wrapped the immense forms around me; any intrusion of shade, by destroying the unity of the impression, had necessarily diminished it's grandeur.

for at lede hans farefulde skridt, når de frosne strømme knurrer.

Midt i stormfulde dampe der altid driver forbi,
 hvor fiskeørne, skarver og fiskehejrer skriger,
 hvor det næppe er muligt at opmuntre det håbløse øde,
 det frugtbare aks er nægtet livets brød, 320
 ærten forsvinder på efterårets sidste kvist,
 og æblet sygner blegt hen i sommerstrålen;
 netop her har Tilfredshed sikret sit smilende rige
 med Uafhængighed, et barn af ophøjet Foragt.
 Jublende midt i himlens vinter,
 sky som den skinsyge gemse, flyr friheden,
 og ofte griber hun sit sværd og ofte ser hun på;
 hendes kam er en gren fra vinterens mest forblæste fyrretræ,
 underligt ukrudt og alpeplanter omvinder hendes hjelm,
 og vildt standsende, hænger hun ofte forfærdet, 330
 når den spartanske fløjte bæver mellem vindstødene.*

Det er uvejr; og skjult i tåge udsender vandmasserne
 time efter time hele dagen en dybere mumlen,
 og sørgmodige lyde, som af en fortabt Ånd,
 piber vildt langs den hult-buldrende kyst,
 indtil solen, der går på sin vestlige mark,
 ryster sit blinkende skjold bagved skyerne.
 Triumferende på stormens barm
 glimter den ildklædte ørns drejende skikkelse;
 mod øst, glitrende i et langt perspektiv, skinner 340
 de trækronede fjelde, som skråner ned mod søen;
 ud over Alperne udøses hundrede strømme,
 straks forvandlet af hin flamme til søjler af guld;
 bagved sit sejl kæmper bonden for at undgå
 vestsiden, der brænder som en eneste udvidet sol,
 hvor, i en mægtig smeltedigel, bjergene udånder,
 gloende hede som glødende kul.†
 Men se! skipperen standser fuld af ærefrygt
 sin åre foran Tells billedprydede tempel;‡

* Spartanerne drog i krig til lyden af fløjter.

† „Jeg havde først givet disse skitser titlen Maleriske [skitser]; men det er en fornærmelse mod Alperne at bruge dette ord. Hvem der end, i forsøget på at beskrive deres sublime træk, skulle indskrænke sig til maleriets kolde regler, ville kun give sin læser en meget ufuldkommen idé om de følelser, som de med uimodståelig kraft meddeler til den mest passive fantasi. Sagen er den, at hin styrende indflydelse, som udmærker Alperne frem for ethvert andet sceneri, stammer fra billeder, der ringeagter penslen. Havde jeg ønsket at lave et maleri af denne scene, havde jeg kastet meget mindre lys på den. Men jeg konsulterede naturen og mine følelser. De idéer den stormfulde solnedgang, som jeg beskriver her, vækkede, skylder deres sublinitet den syndflod af lys, eller snarere ild, i hvilken naturen havde indhyllet de umådelige former omkring mig; enhver skygge ville, ved at ødelægge helhedsindtrykket, virke forstyrrende og havde nødvendigtvis formindsket dens storslåethed.” – W. W.

‡ Wilhelm Tells Kapel ligger helt nede ved vandet i Vierwaldstättersøen i kantonen Uri.

Confused the Marathonian tale appears, 350
 While burn in his full eyes the glorious tears.
 And who but feels a power of strong controul,
 Felt only there, oppress his labouring soul,
 Who walks, where honour'd men of an'cient days
 Have wrought with god-like arm the deeds of praise?
 Say, who, by thinking on Canadian hills,
 Or wild Aosta lull'd by Alpine rills,
 On Zutphen's plain; or where with soften'd gaze
 The old grey stones the plaided chief surveys,
 Can guess the high resolve, the cherish'd pain 360
 Of him whom passion rivets to the plain,
 Where breath'd the gale that caught Wolfe's happiest sigh,
 And the last sun-beam fell on Bayard's eye,
 Where bleeding Sydney from the cup retir'd,
 And glad Dundee in 'faint huzza's' expir'd.
 But now with other soul I stand alone
 Sublime upon this far-surveying cone,
 And watch from pike* to pike amid the sky
 Small as a bird the chamois-chaser fly.
 'Tis his with fearless step at large to roam 370
 Thro' wastes, of Spirits wing'd the solemn home,
 Thro'† vacant worlds where Nature never gave
 A brook to murmur or a bough to wave,
 Which unsubstantial Phantoms sacred keep;
 Thro' worlds where Life and Sound, and Motion sleep,
 Where Silence still her death-like reign extends,
 Save when the startling cliff unfrequent rends:
 In the deep snow the mighty ruin drown'd,
 Mocks the dull ear of Time with deaf abortive sound;
 — To mark a planet's pomp and steady light 380
 In the least star of scarce-appearing night,
 And neighbouring moon, that coasts the vast profound,
 Wheel pale and silent her diminish'd round,
 While far and wide the icy summits blaze
 Rejoicing in the glory of her rays;
 The star of noon that glitters small and bright,
 Shorn of his beams, insufferably white,

---

* Pike is a word very commonly used in the north of England, to signify a high mountain of the conic form, as Langdale pike, &c.

† For most of the images in the next sixteen verses I am indebted to M. Raymond's interesting observations annexed to his translation of Coxe's Tour in Switzerland.

den maratonske fortælling forekommer forvirret, 350
 medens de prægtige tårer brænder i hans åbne øjne.
 Og hvem føler ikke, kun følt dér, en stærk
 styrende kraft knuge sin arbejdende sjæl,
 som vandrer der, hvor ældgamle dages hædrede mænd
 med guddommelig arm har skabt prisværdige gerninger?
 Sig mig, hvem, ved at tænke på canadiske høje
 eller den vilde Aostadal dysset af alpenske bække
 på Zutphens slette; eller hvor med forvildet blik
 den kappeklædte høvding betragter de gamle grå sten,
 kan gætte den høje beslutning, den elskede smerte 360
 hos ham, som ildhu nagler til sletten,
 hvor blæsten åndede, som fangede Wolfes lykkeligste suk,
 og den sidste solstråle faldt på Bayards øje,
 hvor blødende Sydney drak det sidste bæger,
 og glade Dundee udåndede med et svagt hurra.*
 Men nu, med en anden sjæl, står jeg alene
 begejstret på denne vidt overskuende kegle,
 og iagttager gemsejægeren flyve, lille som en fugl,
 fra den ene tinde til den anden midt i himlen.
 Det tilhører ham frit at strejfe om med frygtløst trin 370
 gennem øde egne, det af ånder bevingede højtidelige hjem,
 gennem tomme verdener[†], hvor naturen aldrig fik
 en bæk til at risle eller en gren til at svinge,
 som ulegemlige spøgelse holder hellige;
 gennem verdener, hvor livet og lyd og bevægelse sover,
 hvor stilhed stadig udstrækker sit dødlignende rige,
 undtagen når det forbløffede fjeld en sjælden gang sønderrives:
 og den mægtige ruin druknet i den dybe sne,
 spotter tidens sløve øre med døv utidig lyd;
 — at lægge mærke til en planets pragt og vedvarende lys 380
 i den knapt tilsyनेkomne nats mindste stjerne
 og den tilstødende måne, sejlene langs det vældige dyb,
 cirkle bleg og tavs rundt i sin formindskede kreds,
 medens istinderne vidt og bredt blusser
 jublende i hendes herlige stråler;
 middagsstjernen, som glimter lille og klar,
 berøvet sine utåleligt hvide stråler,

* Aostadalen: dal i Norditalien. — Sir Philip Sidney (1554-86), engelsk digter, statsmand og soldat blev dødeligt såret under et slag ved Zutphen, døde først nogle uger senere. — James Wolfe (1729-59) engelsk general. Faldt under et sejrrikt angreb på Quebec (de kanadiske høje). — Chevalier de Pierre Terrail Bayard (1476-1524), 'Ridderen uden frygt og dadel', dødeligt såret under et slag i Italien. — John Graham of Claverhouse, Viscount Dundee (1649-89), ledte et sejrrikt slag ved Killiecrankie i Skotland mod englænderne, hvor han blev dødeligt såret.

† „For de fleste af billederne i de følgende 16 linjer står jeg i gæld til hr. Ramonds interessante iagttagelser, der er vedføjet hans oversættelse af Coxes Rundrejse i Schweiz.” — W. W.

And flying fleet behind his orb to view
 Th' interminable sea of sable blue.
 — Of cloudless suns no more ye frost-built spires 390
 Refract in rainbow hues the restless fires!
 Ye dewy mists the arid rocks o'er-spread
 Whose slippery face derides his deathful tread!
 — To wet the peak's impracticable sides
 He opens of his feet the sanguine tides,
 Weak and more weak the issuing current eyes
 Lapp'd by the panting tongue of thirsty skies*.
 — At once bewildering mists around him close,
 And cold and hunger are his least of woes;
 The Demon of the snow with angry roar 400
 Descending, shuts for aye his prison door.
 Craz'd by the strength of hope at morn he eyes
 As sent from heav'n the raven of the skies,
 Then with despair's whole weight his spirits sink,
 No bread to feed him, and the snow his drink,
 While ere his eyes can close upon the day,
 The eagle of the Alps o'ershades his prey.
 — Meanwhile his wife and child with cruel hope
 All night the door at every moment ope;
 Haply that child in fearful doubt may gaze, 410
 Passing his father's bones in future days,
 Start at the reliques of that very thigh,
 On which so oft he prattled when a boy.
 Hence shall we turn where, heard with fear afar,
 Thunders thro' echoing pines the headlong Aar?
 Or rather stay to taste the mild delights
 Of pensive Underwalden's[†] pastoral heights?
 — Is there who mid these awful wilds has seen
 The native Genii walk the mountain green?
 Or heard, while other worlds their charms reveal, 420
 Soft music from th' aëreal summit steal?
 While o'er the desert, answering every close,
 Rich steam of sweetest perfume comes and goes.
 — And sure there is a secret Power that reigns
 Here, where no trace of man the spot profanes,

---

* The rays of the sun drying the rocks frequently produce on their surface a dust so subtle and slippery, that the wretched chamois-chasers are obliged to bleed themselves in the legs and feet in order to secure a footing.

† The people of this Canton are supposed to be of a more melancholy disposition than the other inhabitants of the Alps: this, if true, may proceed from their living more secluded.

og at flyve hastigt efter den bane for at skue
 det uendelige sortblå hav.*

– I frostbyggede spir, I tilbagekaster ikke mere 390
 i regnbuefarver de skyfrie soles rastløse ild!
 Nu breder I duggede tåger jer over de tørre klipper,
 hvis glatte overflade bespotter hans morderiske skridt!
 – For at væde bjergtoppens umedgørlige sider
 åbner han sine fødders blodige kilde,
 svag og svagere viser den udløbende strøm sig
 lappet af den tørstige himmels gispende tunge.†

– Straks lukker forvildende tåge sig omkring ham,
 og kulde og sult er den mindste af hans bekymringer;
 sneens Dæmon stigende ned med vrede brøl, 400
 lukker for bestandig sin fængselsdør.
 Forrykt af håbets styrke ser han om morgenen,
 som sendt fra himlen, luftens ravn,‡
 så daler hans humør med fortvivlelsens hele vægt,
 intet brød har han at spise, og sneen er hans drikke,
 medens, før dagen svinder for hans blik,
 Alpernes ørn skygger over hans bytte.

– I mellemtiden åbner hans kone og barn med
 grusomt håb, hele natten døren hvert øjeblik;
 måske kan barnet stirre med frygtsom tvivl, 410
 når han passerer sin fars knogler i fremtidige dage,
 og fare sammen ved resterne af selve det lår,
 på hvilket han så ofte sludrede, da han var dreng.

Skal vi herfra vende os mod hvor, ængsteligt hørt i det fjerne,
 den voldsomme Aareflod tordner mellem genlydende fyrretræer?
 Eller snarere blive her for at smage tungsindige
 Underwaldens§ landlige højdens milde glæder?

– Findes der nogen, som midt i denne ærefrygtindgydende vildmark
 har set de stedlige naturånder gå på bjerggrønningen?
 eller hørt, mens andre verdener åbenbarer deres tillokkelser, 420
 blid musik liste sig fra de luftige tinder?
 medens over ødemarken, da enhver vænge svarer,
 en rig strøm af den lifligste duft kommer og går.

– Og helt sikkert er der en hemmelig magt, som hersker
 her, hvor intet spor af mennesker vanhelliger stedet,

* L. 370: 'Det tilhører ham ... at lægge mærke til ... middagsstjernen ... og at flyve ...' — *behind his orb*: efter hans bane, dvs. når solen er gået ned.

† „Ved solens udtørring af klipperne dannes på overfladen et støvlag så fint og glat, at den stakels gemsejæger er nødsaget til at fremkalde blødninger fra ben og fødder for at kunne stå fast på klipperne.” — W. W.

‡ Ravnens varsler ulykke.

§ „Befolkningen i denne kanton anses for at være mere disponeret for melankoli end andre af Alpernes indbyggere: dette kan, hvis det er sandt, skyldes, at de lever mere isolerede.” — W. W.

DESCRIPTIVE SKETCHES

Nought but the herds that pasturing upward creep,
 Hung dim-discover'd from the dangerous steep,
 Or summer hamlet* flat and bare, on high
 Suspended, mid the quiet of the sky.
 How still! no irreligious sound or sight 430
 Rouzes the soul from her severe delight.
 An idle voice the sabbath region fills
 Of Deep that calls to Deep across the hills,
 Broke only by the melancholy sound
 Of drowsy bells for ever tinkling round;
 Faint wail of eagle melting into blue
 Beneath the cliffs, and pine-woods steady sugh†;
 The solitary heifer's deepen'd low;
 Or rumbling heard remote of falling snow.
 Save that, the stranger seen below, the boy 440
 Shouts from the echoing hills with savage joy.
 When warm from myrtle bays and tranquil seas,
 Comes on, to whisper hope, the vernal breeze‡,
 When hums the mountain bee in May's glad ear,
 And emerald isles to spot the heights appear,
 When shouts and lowing herds the valley fill,
 And louder torrents stun the noon-tide hill,
 When fragrant scents beneath th' enchanted tread
 Spring up, his little all around him spread,
 The pastoral Swiss begins the cliffs to scale, 450
 To silence leaving the deserted vale,
 Up the green mountain tracking Summer's feet,
 Each twilight earlier call'd the Sun to meet,
 With earlier smile the ray of morn to view
 Fall on his shifting hut that gleams mid smoking dew;
 Bless'd with his herds, as in the patriarch's age,
 The summer long to feed from stage to
 O'er azure pikes serene and still, they go,
 And hear the rattling thunder far below;
 Or lost at eve in sudden mist the day 460
 Attend, or dare with minute-steps their way;
 Hang from the rocks that tremble o'er the steep,
 And tempt the icy valley yawning deep,
 O'er-walk the chasmy torrent's foam-lit bed,
 Rock'd on the dizzy larch's narrow tread,
 Whence Danger leans, and pointing ghastly, joys

---

* These summer hamlets are most probably (as I have seen observed by a critic in the *Gentleman's Magazine*) what Virgil alludes to in the expression "Castella in tumulis."

† Sugh, a Scotch word expressive of the sound of the wind through the trees.

‡ This wind, which announces the spring to the Swiss, is called in their language FOEN; and is according to M. Raymond the Syroco of the Italians.

intet andet end hjordene, der græssende kryber opad,
 hænger svagt skelnelige på den farlige skrænt,
 eller en sommerflække, flad og bar,
 der svæver i det høje midt i himlens ro.

Hvor stille her er! ingen gudsbespottende lyde eller syn 430
 vækker sjælen af sin alvorlige fryd.
 En doven stemme fra dybet der kalder på dybet
 hen over bakkerne, fylder sabbatten,
 kun brudt af den melankolske lyd af søvndyssende
 klokker, der ustandselig ringler rundt omkring;
 ørnens svage klageskrig, der klinger forknyt
 ved fjeldvæggene, og fyrskovenes bestandige sukken;
 den ensomme kvies dybere brøl;
 eller rumlen af faldende sne, hørt i det fjerne.

Bortset fra når drengen, ved synet af den fremmede 440
 nedenunder, råber vild af glæde fra de genlydende høje.
 Når forårsbrisen, varm fra myrtebugter
 og rolige have, kommer for at hviske om håb,
 når bjergbien summer i majs glade øre,
 og smaragdgrønne øer pletter højderne,
 når råb og brølende hjerde fylder dalen, og mere
 larmende strømme bedøver bakken ved middagstid,
 når velduftende lugte vokser frem under det fortryllede
 skridt, og hans lille alverden breder sig omkring ham,

begynder den svejtsiske hyrde, mens han overlader den 450
 forladte dal til stilheden, at bestige fjeldet, idet han
 følger sporet af sommerens fod op af det grønne bjerg;
 tidligere kaldte han ved hvert møde med tusmørket på solen,
 nu betragter han med tidligere smil morgenstrålen
 falde på sin skiftende hytte, som skinner midt i den rygende dug;
 velsignet, som på patriarkens tid, ved at leve
 sommeren lang fra sted til sted med sine hjerde;
 over azurblå toppe, uforstyrrede og stille, går de
 og hører den skraldende torden langt nedenunder;

eller venter om aftenen, tabt i pludselig tåge, 460
 på dagen eller vover sig med små trin på vej;
 hænger fra klippeblokke der bævre over afgrunden
 og frister det iskolde dalgabende dyb,
 går hen over den kløftede strøms skumoplyste leje,
 vugget på det svimlende lærketræs snævre trin,
 hvorfra fare læner sig ud og morer sig, uhyggeligt pegende,

To mock the mind with 'desperation's toys';
 Or steal beneath loose mountains, half-deterr'd,
 That sigh and shudder to the lowing herd.
 — I see him, up the midway cliff he creeps 470
 To where a scanty knot of verdure peeps,
 Thence down the steep a pile of grass he throws
 The fodder of his herds in winter snows.
 Far different life to what tradition hoar
 Transmits of days more bless'd in times of yore.*
 Then Summer lengthen'd out his season bland,
 And with rock-honey flow'd the happy land.
 Continual fountains welling cheer'd the waste,
 And plants were wholesome, now of deadly taste.
 Nor Winter yet his frozen stores had pil'd 480
 Usurping where the fairest herbage smil'd;
 Nor Hunger forc'd the herds from pastures bare
 For scanty food the treacherous cliffs to dare.
 Then the milk-thistle bad those herds demand
 Three times a day the pail and welcome hand.
 But human vices have provok'd the rod
 Of angry Nature to avenge her God.
 Thus does the father to his sons relate,
 On the lone mountain top, their chang'd estate.
 Still, Nature, ever just, to him imparts 490
 Joys only given to uncorrupted hearts.
 — 'Tis morn: with gold the verdant mountain glows,
 More high, the snowy peaks with hues of rose.
 Far stretch'd beneath the many-tinted hills,
 A mighty waste of mist the valley fills,
 A solemn sea! whose vales and mountains round
 Stand motionless, to awful silence bound.
 A gulf of gloomy blue, that opens wide
 And bottomless, divides the midway tide.
 Like leaning masts of stranded ships appear 500
 The pines that near the coast their summits rear
 Of cabins, woods, and lawns a pleasant shore
 Bounds calm and clear the chaos still and hoar;
 Loud thro' that midway gulf ascending, sound
 Unnumber'd streams with hollow roar profound.
 Mounts thro' the nearer mist the chaunt of birds,

---

* This tradition of the golden age of the Alps, as M. Raymond observes, is highly interesting, interesting not less to the philosopher than to the poet. Here I cannot help remarking, that the superstitions of the Alps appear to be far from possessing that poetical character which so eminently distinguishes those of Scotland and the other mountainous northern countries. The Devil with his horns, &c., seems to be, in their idea, the principal agent that brings about the sublime natural revolutions that take place daily before their eyes.

med at spotte sindet med fortvivlelsens legetøj;
 eller lister, halvt skræmt bort, under løse bjerge,
 som sukker og skælver af den brølende hjord.

— Jeg ser ham, han kryber halvvejs op ad klinten, 470
 til hvor en sparsom klynge af grønt kigger frem,
 derfra kaster han dynger af græs ned ad skrænten,
 foderet til sin hjord i vintersneen.

Et ganske andet liv end det den hvidgrå tradition
 videregiver om dage mere velsignede i fordums tid.*
 Dengang forlængede sommeren sin milde årstid,
 og det lykkelige land flød med klippers honning.
 Vældende kilder opmuntrede uafbrudt den øde egn,
 og planter var sunde, som nu har dødelig smag.

Endnu havde vinteren ikke stablet sit frosne forråd op 480
 og bemægtiget sig, hvor de skønneste urter smilede;
 sult tvang heller ikke hyrderne væk fra de nøgne græsgange
 for at vove de forræderiske fjelde efter sparsom føde.
 Dengang bød marietidslen hjordene kræve
 malkespanden og en velkommen hånd tre gange om dagen.
 Men menneskelaster havde udæsket den kæp,
 som vrede Naturs hævnede sin Gud med.

Således beretter faderen for sin søn
 på den ensomme bjergtop om deres forandrede stilling.

Dog, naturen, altid retfærdig, tildeler ham 490
 glæder, der kun gives til ufordærvede hjerter.
 — Det er morgen: det grønklædte bjerg gløder af guld,
 og højere oppe de snedækkede tinder af rosalød.
 Langt udstrakt under de mangefarvede høje
 fylder et mægtigt tågeøde dalen,
 et højtideligt hav! hvis dale og bjerge rundt om
 står ubevægelige, tvunget til ærefrygtig tavshed.
 Et dunkelblåt svælg, der breder sig vidt ud
 og bundløst, deler midtvejsstrømmen.

Som hældende master på strandede skibe synes 500
 fyrretræerne, der rejser deres toppe nær kysten;
 en behagelig strand med hytter, skove og lysninger
 afgrænser roligt og klart det stille og hvidgrå kaos;
 højt, stigende op fra hint midtvejsvælg, lyder
 et dybt hult brøl fra utallige strømme.
 Op gennem den nærmere tåge trænger fugles sang

---

* Denne overlevering om Alpernes gyldne alder, som M. Raymond observerer, er i høj grad interessant, ikke mindre for filosofien end for digteren. Her kan jeg ikke undlade at bemærke, at overtroen, som den forefindes i Alperne, langt fra lader til at være af den poetiske karakter, som i så enestående grad udmærker den, man finder i Skotland og nordlige bjergrige lande. Djævlen med sine horn etc. synes ifølge deres opfattelse at være hovedmanden, der forårsager de sublimе naturlige omvæltninger, der daglig foregår lige for øjnene af dem." — W. W.

And talking voices, and the low of herds,
 The bark of dogs, the drowsy tinkling bell,
 And wild- wood mountain lutes of saddest swell. 510
 Think not, suspended from the cliff on high
 He looks below with undelighted eye.
 — No vulgar joy is his, at even tide
 Stretch'd on the scented mountain's purple side.
 For as the pleasures of his simple day
 Beyond his native valley hardly stray,
 Nought round it's darling precincts can he find
 But brings some past enjoyment to his mind,
 While Hope that ceaseless leans on Pleasure's urn
 Binds her wild wreathes, and whispers his return. 520
 Once Man entirely free, alone and wild,
 Was bless'd as free — for he was Nature's child.
 He, all superior but his God disdain'd,
 Walk'd none restraining, and by none restrain'd,
 Confess'd no law but what his reason taught,
 Did all he wish'd, and wish'd but what he ought.
 As Man in his primaeval dower array'd
 The image of his glorious sire display'd,
 Ev'n so, by vestal Nature guarded, here
 The traces of primaeval Man appear. 530
 The native dignity no forms debase,
 The eye sublime, and surly lion-grace.
 The slave of none, of beasts alone the lord,
 He marches with his flute, his book, and sword,
 Well taught by that to feel his rights, prepar'd
 With this 'the blessings he enjoys to guard.'
 And as on glorious ground he draws his breath,
 Where Freedom oft, with Victory and Death,
 Hath seen in grim array amid their Storms
 Mixed with auxiliar Rocks, three hundred Forms*;
 While twice ten thousand corselets at the view 540
 Dropped loud at once, Oppression shrieked, and flew.
 Oft as those sainted Rocks before him spread,
 An unknown power connects him with the dead.
 For images of other worlds are there,
 Awful the light, and holy is the air.
 Uncertain thro' his fierce uncultur'd soul

---

* Alluding to several battles which the Swiss in very small numbers have gained over their oppressors, the house of Austria; and in particular, to one fought at Naeffels near Glarus, where three hundred and thirty men defeated an army of between fifteen and twenty thousand Austrians. Scattered over the valley are to be found eleven stones, with this inscription 1388, the year the battle was fought, marking out as I was told upon the spot, the several places where the Austrians attempting to make a stand were repulsed anew.

og talende stemmer og hjordens brøl,
 hundens gøen, den søvndyssende ringlende klokke,
 og vildskovs-bjergglutter af sørgmodigste svulmen.
 Tro ikke, at han, ophængt på klinten højt oppe, 510
 ser ned med utilfredst øje.

— Ingen almindelig glæde er hans, når han ved aftenstide
 strækker sig på det duftende bjergs purpurfarvede skrænt.
 Thi da hans enkle dags fornøjelser
 næppe vandrer hinsides hans hjemdal,
 kan han intet finde omkring sine kære enemærker,
 som ikke får ham til tænke på svundne tiders glæder,
 medens håbet, som uophørligt støtter sig til lykkens urne,
 binder sine vilde kranse og hvisker om hans tilbagekomst.

Engang var mennesket fuldstændigt frit, alene og vildt, 520
 velsignet som frit — for han var naturens barn.

Han ringeagtede alle over ham undtagen sin Gud,
 gik omkring uden at beherske nogen, og behersket af ingen;
 vedkendte sig ingen lov, undtagen hvad hans fornuft lærte ham,
 gjorde alt han ville og ville kun det han burde.

Som mennesket, da det var iklædt sin oprindelige medgift,
 viste billedet af sin prægtige herre,
 netop sådan, vogtet af kyske Natur, kommer
 sporene af det oprindelige menneske til syne her. 530
 Ingen skikkelser vanærede den medfødte værdighed,
 det stolte øje og den barske løveynde.

Slave af ingen, blandt dyrene alene herren,
 marcherer han med sin fløjte, sin bog og sit sværd,
 godt belært af disse til at føle sine rettigheder, forberedt
 på med dette at bevogte de velsignelser han nyder.

Og når han trækker vejret på det glørværdige sted,
 hvor friheden ofte, med sejr og død, blandet med
 hjælpende sten, har set tre hundrede skikkelser
 i grum orden midt i deres storme;* medens 540
 to gange titusinde harniskklædte straks ved synet
 højlydt tabte modet, og Undertrykkelse skreg og flygtede, —
 så sætter en ukendt magt ham ofte i forbindelse med de døde,
 når hine helgengjorte sten ligger spredte foran ham.
 For billeder af andre verdener er dér,
 lyset er ærefrygtindgydende og luften er hellig.
 Usikkert gennem hans voldsomme uciviliserede sjæl

---

* Hentyder til adskillige slag, som svejtserne med meget ringe antal har vundet over den østrigske kongemagt, deres undertrykkere; og i særdeleshed til et, udkæmpet ved Näffels nær Glarus, hvor tre hundrede og tredive mand slog en hær på mellem femten og tyve tusinde østrigere. Spredt ud over dalen kan man finde elleve sten, med inskriptionen 1388, det år slaget blev udkæmpet, og som markerer, fik jeg at vide på åstedet, de adskillige steder hvor østrigerne, idet de forsøgte at holde stand, på ny blev slået tilbage." — W. W.

Like lighted tempests troubled transports roll;
 To viewless realms his Spirit towers amain,
 Beyond the senses and their little reign.

And oft, when pass'd that solemn vision by, 550
 He holds with God himself communion high,
 When the dread peal of swelling torrents fills
 The sky-roof'd temple of the eternal hills,
 And savage Nature humbly joins the rite,
 While flash her upward eyes severe delight.
 Or gazing from the mountain's silent brow,
 Bright stars of ice and azure worlds of snow,
 Where needle peaks of granite shooting bare
 Tremble in ever-varying tints of air,
 Great joy by horror tam'd dilates his heart, 560
 And the near heav'ns their own delights impart.

— When the Sun bids the gorgeous scene farewell,
 Alps overlooking Alps their state upswell;
 Huge Pikes of Darkness named, of Fear* and Storms,
 Lift, all serene, their still, illumin'd forms,
 In sea-like reach of prospect round him spread,
 Ting'd like an angel's smile all rosy red.

When downward to his winter hut he goes,
 Dear and more dear the lessening circle grows, 570
 The hut which from the hills his eyes employs
 So oft, the central point of all his joys.

And as a swift by tender cares oppress'd
 Peeps often ere she dart into her nest,
 So to th' untrodden floor, where round him looks
 His father helpless as the babe he rocks,
 Oft he descends to nurse the brother pair,
 Till storm and driving ice blockade him there;
 There hears, protected by the woods behind,
 Secure, the chiding of the baffled wind,
 Hears Winter, calling all his Terrors round, 580
 Rush down the living rocks with whirlwind sound.
 Thro' Nature's vale his homely pleasures glide
 Unstain'd by envy, discontent, and pride,
 The bound of all his vanity to deck
 With one bright bell a favourite heifer's neck;
 Content upon some simple annual feast,
 Remember'd half the year, and hop'd the rest,
 If dairy produce, from his inner hoard,
 Of thrice ten summers consecrate the board.

---

* As Schreck-Horn, the pike of terror. Wetter-Horn the pike of storms, &c., &c.

ruller foruroligende henrykkelser, lig antændte storme;
 af alle kræfter stræber hans ånd højt mod usynlige riger,
 hinsides sanserne og deres lille kongedømme.
 Og ofte, når hin højtidelige vision er passeret forbi, 550
 er han i ophøjet samvær med Gud selv,
 når de svulmende floders frygtelige brag fylder
 de evige højes himmeltags-dækkede tempel,
 og vilde Natur ydmygt deltager i ritualet,
 mens hendes opadvendte øjne glimter af heftig fryd.
 Eller når strålende isstjerner og azurblå
 sneverdener stirrer fra bjergets tavse kam,
 hvor nåleagtige granittoppe, der skyder nøgne frem,
 dirre i luftens altid skiftende farver,
 udvider en stor glæde ved tæmmet rædsel, hans hjerte, 560
 og de nære himle åbenbarer deres egne fryd.
 — Når solen byder den pragtfulde scene farvel,
 og Alper, der skuer ud over Alper, stiger frem;
 uhyre tinder, opkaldt efter mørke, frygt og uvej,*
 løfter helt rolige deres stille, oplyste former —
 breder sig rundt om ham i en havlignende udsigt,
 tonet helt rosenrøde som en engels smil.
 Når han går nedad til sin vinterhytte,
 bliver den mindskende kreds kær og kærere, 570
 hytten som så ofte fra bakkerne
 beskæftiger hans øjne, al hans glædes midtpunkt.
 Og som en mursvale, tynget af øm bekymring,
 ofte kigger før hun farer ind i sin rede,
 således kommer han ofte ned til det ubetrådte gulv,
 hvor han ser sin far hjælpeløs, som det spædbarn han vugger,
 og går ind for at passe broderparret,†
 indtil uvej og drivende is spærrer ham inde der;
 hører der, beskyttet af skovene bagved,
 tryk den lunefulde vinds klagen,
 hører vinteren, der overalt kalde på sine rædsler, 580
 styrte ned ad de levende klipper med hvirvelvindlyd.
 Gennem naturens dal glider hans hjemlige fornøjelser,
 uplettet af misundelse, utilfredshed og stolthed,
 grænsen for al hans forfængelighed er at smykke
 en yndlingskvies hals med en strålende klokke;
 tilfreds med hvis, ved en enkel årlig fest,
 husket det halve år og håbet på i resten,
 mejeriprodukter, fra hans særlige forråd,
 på tre gange ti somre helliger bordet.‡

* „Så som Schreckhorn, frygtens tinde. Wetterhorn uvejrets tinde etc. etc.” — W. W.

† broderparret: farfaren og spædbarnet der passer godt til hinanden.

‡ Der er tale om oste, her er det en ost, der er 30 år gammel (Beatty, 56).

— Alas! in every clime a flying ray 590
 Is all we have to cheer our wintry way,
 Condemn'd, in mists and tempests ever rife,
 To pant slow up the endless Alp of life.
 'Here,' cried a swain, whose venerable head
 Bloom'd with the snow-drops of Man's narrow bed,
 Last night, while by his dying fire, as clos'd
 The day, in luxury my limbs repos'd,
 'Here Penury oft from misery's mount will guide
 Ev'n to the summer door his icy tide,
 And here the avalanche of Death destroy 600
 The little cottage of domestic Joy.
 But, ah! th' unwilling mind may more than trace
 The general sorrows of the human race:
 The churlish gales, that unremitting blow
 Cold from necessity's continual snow,
 To us the gentle groups of bliss deny
 That on the noon-day bank of leisure lie.
 Yet more; the tyrant Genius, still at strife
 With all the tender Charities of life,
 When close and closer they begin to strain, 610
 No fond hand left to staunch th' unclosing vein,
 Tearing their bleeding ties leaves Age to groan
 On his wet bed, abandon'd and alone.
 For ever, fast as they of strength become
 To pay the filial debt, for food to roam,
 The father forc'd by Powers that only deign
 That solitary Man disturb their reign,
 From his bare nest amid the storms of heaven
 Drives, eagle-like, his sons as he was driven,
 His last dread pleasure! watches to the plain — 620
 And never, eagle-like, beholds again.'

When the poor heart has all its joys resign'd,
 Why does their sad remembrance cleave behind?
 Lo! by the lazy Seine the exile roves,
 Or where thick sails illumine Batavia's groves;
 Soft o'er the waters mournful measures swell,
 Unlocking bleeding Thought's 'memorial cell;'
 At once upon his heart Despair has set
 Her seal, the mortal tear his cheek has wet;
 Strong poison not a form of steel can brave 630
 Bows his young hairs with sorrow to the grave.*

---

* The effect of the famous air, called in French Ranz des Vaches, upon the Swiss troops removed from their native country is well known, as also the injunction of not playing it on pain of death, before the regiments of that nation, in the service of France and Holland.

— Ak! under ethvert himmelstrøg er en flygtende stråle, 590
 alt vi har til at opmuntre vor vintervej,
 fordømt til i altid hyppige tåger og storme
 at gispe langsomt op ad livets uendelige Alper.
 „Her” udbrød en bondemand, — hvis agtværdige hoved
 blomstrede med snedråber fra menneskets snævre seng, —
 sidste nat, medens ved hans døende ild, som sluttede
 dagen, mine lemmer hvilede i velbehag.
 „Her vil armod ofte fra elendighedens høj
 „selv til sommerdøren, føre sine iskolde strømme,
 „og her ødelægger dødens lavine 600
 „den hjemlig glædes lille hus. Men, ak!
 „det uvillige sind kan her gennemvandre mere end
 „menneskeracens almindelige sorger:
 „den stride vind, som uafladeligt blæser
 „kold fra nødvendighedens bestandige sne,
 „nægter os de milde velsignelse,
 „som ligger på fritidens middagsbred.
 „Mere endnu; den tyranniske naturånd, — stadig i kamp
 „med alle livets milde almisser, når de mer’ og mer’
 „begynder at strenges, og der ingen kærlig hånd er 610
 „til at standse åren, der åbner sig, idet den sønderriver
 „deres blodige bånd — efterlader alderdommen
 „til at stønne på sin våde seng, svigtet og alene.
 „For altid, så hurtigt som de stærke bliver
 „til at betale deres sønlige gæld, at strejfe om efter føde,
 „jager faderen, — tvunget af magter som kun tilstår
 „den enlige mand at forstyrre deres herredømme, —
 „som en ørn, sine sønner, som han selv blev jaget,
 „af den nøgne rede midt i himlens storme,
 „hans sidste frygtelige glæde! er at følge dem med øjnene 620
 „til sletten — og for, lig en ørn, aldrig at se dem igen.”
 Når det stakkels hjerte opgiver alle sine glæder,
 hvorfor bliver da den triste erindring om dem tilbage?
 Se! den landsforviste vandrer om ved den dovne Seine,
 eller hvor tætstående sejl oplyser Batavias lunde;*
 sørgelige toner svulmer blødt over vandene,
 idet de låser den blødende tankes mindecelle op;
 straks har fortvivlelse sat sit segl på hans hjerte,
 den dødelige tåre har vædet hans kind;
 stærk gift som ingen slags stål kan trodse, 630
 bøjer med sorg hans unge hår til graven.†

* Batavia: Nu Jakarta, hovedstaden i Indonesien, tidligere Hollands koloni.

† „Virkningen af den berømte air, på fransk kaldet Ranz des Vaches, på de svejtsiske tropper borte fra deres fædreland, er velkendt, ligesom forbuddet under dødsstraf mod at spille den foran regimenter fra denne nation, hvis man er i fransk eller hollandsk militærtjeneste.” — W. W.

Gay lark of hope thy silent song resume!
 Fair smiling lights the purpled hills illumine!
 Soft gales and dews of life's delicious morn,
 And thou! lost fragrance of the heart return!
 Soon* flies the little joy to man allow'd,
 And tears before him travel like a cloud.
 For come Diseases on, and Penury's rage,
 Labour, and Pain, and Grief, and joyless Age,
 And Conscience dogging close his bleeding way 640
 Cries out, and leads her Spectres to their prey,
 'Till Hope-deserted, long in vain his breath
 Implores the dreadful untried sleep of Death.
 — Mid savage rocks and seas of snow that shine
 Between interminable tracts of pine,
 Round a lone fane the human Genii mourn,
 Where fierce the rays of woe collected burn.
 — From viewless lamps a ghastly dimness falls,
 And ebbs uncertain on the troubled walls,
 Dim dreadful faces thro' the gloom appear, 650
 Abortive Joy, and Hope that works in fear,
 While strives a secret Power to hush the crowd,
 Pain's wild rebellious burst proclaims her rights aloud.
 Oh give not me that eye of hard disdain
 That views undimm'd Einsiedlen's wretched fane.†
 Mid muttering prayers all sounds of torment meet,
 Dire clap of hands, distracted chase of feet,
 While loud and dull ascends the weeping cry,
 Surely in other thoughts contempt may die.
 If the 'sad grave of human ignorance bear 660
 One flower of hope — Oh pass and leave it there.
 — The tall Sun, tip-toe on an Alpine spire,
 Flings o'er the desert blood-red streams of fire.
 At such an hour there are who love to stray,
 And meet the gladdening pilgrims on their way.
 — Now with joy's tearful kiss each other greet,
 Nor longer naked be your way-worn feet,
 For ye have reach'd at last the happy shore,
 Where the charm'd worm of pain shall gnaw no more.
 How gayly murmur and how sweetly taste 670
 The fountains‡ rear'd for you amid the waste!

---

* Optima quaeque dies, &c.

† This shrine is resorted to, from a hope of relief, by multitudes, from every corner of the Catholick world, labouring under mental or bodily afflictions.

‡ Rude fountains built and covered with sheds for the accommodation of the pilgrims, in their ascent of the mountain. Under those sheds the sentimental traveller and the philosopher may find interesting sources of meditation.

Håbets muntre lærke, genoptag din tavse sang!
 Skønne smilende lys, oplys de purpurfarvede høje!
 blide blæste og dug fra livets kostelige morgen,
 og du! hjertets mistede vellugt, vend tilbage!
 Snart flygter den lille glæde, som er tilstået mennesket,
 og tårer rejser sig foran ham som en sky.
 Thi sygdomme kommer og armodens raseri,
 arbejde og smerte og kummer og glædesløs alderdom
 og samvittighed, der ivrigt plager hans blødende vej, 640
 skriger op og fører sine spøgelse til deres bytte
 indtil håb-forladt, hans åndedrag længe forgæves
 bønfalder dødens grufulde uprøvede søvn.
 – Midt blandt rå klipper og snehave, som skinner
 mellem endeløse fyrdækkede strækninger,
 sørger menneskeånder omkring et ensomt tempel,
 hvor elendighedens samlede stråler brænder voldsomt.
 – Fra usynlige lamper falder der en uhyggelig dunkelhed,
 der flagrer usikkert på de forstyrrede vægge, utydelige
 skrækkelige ansigter kommer til syne gennem mørket, 650
 fejlslagen glæde, og håb som gærer i frygt,
 medens en hemmelig magt kæmper for at tysse mængden,
 kundgør smertens vilde oprørske udbrud højt sine rettigheder.
 Åh giv mig ikke hint ringeagtens hårde øje,
 som ser, usløret, Einsiedlens* ulykkelige tempel.
 Midt mellem mumlende bønner mødes alle pinslers lyde,
 forfærdelige håndklask, forrykte fødders skraben,
 medens højt og dumpt det grædende skrig stiger op,
 visselig ved dette må andre tanker få foragt til at dø.
 Hvis menneskeuvidenhedens triste grav bærer 660
 en blomst af håb – Oh gå forbi og efterlad den dér.
 – Den høje sol, på tåspidserne på et Alpepir,
 slynger blodrøde ildstrømme over ørkenen.
 På sådan et tidspunkt er der den, som elsker at strejfe om,
 og møde de frydefulde pilgrimme på deres vej.
 – Nu hilser I hinanden med glædens tårevædede kys,
 jeres rejsende fod er heller ikke længere nøgen,
 for I har endelig nået den lykkelige kyst,
 hvor smertens forheksede orm ikke mere skal gnave.
 Hvor muntert risler og hvor friskt smager ikke 670
 fontænerne,† rejst for jeres skyld midt i ødemarken!

* „Talrige mennesker fra ethvert hjørne af den katolske verden, som er plaget på sind eller krop, tyer til denne helligdom, med håb om helbredelse.” – W. W.

† „Skuragtige halvtage med groft byggede fontæner der tjener som midlertidigt husly for pilgrimme, der bestiger bjerget. Under disse halvtage kan den følsomme rejsende og filosofen finde interessante kilder til mediteren.” – W. W.

DESCRIPTIVE SKETCHES

Yes I will see you when ye first behold
 Those turrets tipp'd by hope with morning gold,
 And watch, while on your brows the cross ye make,
 Round your pale eyes a wintry lustre wake.
 — Without one hope her written griefs to blot,
 Save in the land where all things are forgot,
 My heart, alive to transports long unknown,
 Half wishes your delusion were it's own.

Last let us turn to where Chamouny* shields, 680
 Bosom'd in gloomy woods, her golden fields,
 Five streams of ice amid her cots descend,
 And with wild flowers and blooming orchards blend,
 A scene more fair than what the Grecian feigns
 Of purple lights and even vernal plains.
 Here lawns and shades by breezy rivulets fann'd,
 Here all the Seasons revel hand in hand.
 — Red stream the cottage lights; the landscape fades,
 Erroneous wavering mid the twilight shades.

Alone ascends that mountain nam'd of white† 690
 That dallies with the Sun the summer night.
 Six thousand years amid his lonely bounds
 The voice of Ruin, day and night, resounds.
 Where Horror-led his sea of ice assails,
 Havoc and Chaos blast a thousand vales,
 In waves, like two enormous serpents, wind
 And drag their length of deluge train behind.
 Between the pine's enormous boughs descry'd
 Serene he towers, in deepest purple dy'd;
 Glad Day-light laughs upon his top of snow, 700
 Glitter the stars above, and all is black below.

At such an hour I heav'd the human sigh,
 When roar'd the sullen Arve in anger by,
 That not for thee, delicious vale! unfold
 Thy reddening orchards, and thy fields of gold;
 That thou, the slave of slaves,‡ art doom'd to pine,
 While no Italian arts their charms combine
 To teach the skirt of thy dark cloud to shine;
 For thy poor babes that, hurrying from the door,
 With pale-blue hands, and eyes that fix'd implore, 710
 Dead muttering lips, and hair of hungry white,

---

* This word is pronounced upon the spot Chàmouny, I have taken the liberty of reading it long thinking it more musical.

† It is only from the higher part of the valley of Chàmouny that Mont Blanc is visible.

‡ It is scarce necessary to observe that these lines were written before the emancipation of Savoy.

Ja, jeg vil se jer, når I først beskuer
hine småtårne, dækket af morgenguldets håb,
og iagttage, mens I gør korsets tegn på jeres pander,
et vinterligt skær vågne omkring jeres blege øjne.
— Uden et eneste håb om at slette hendes skrevne sorger,
bortset fra i landet hvor alt er glemt, ønsker
mit hjerte, opmærksom på længe ukendte henrykkelser,
halvt at jeres vildfarelse var dets egen.
Til sidst lad os vende os mod, hvor Chamonix skærmer* 680
sine gyldne marker i en favn af dunkle skove;
fem isstrømme stiger ned imellem hendes hytter,
og blander sig med vilde blomster og blomstrende frugthaver,
en skueplads mere skøn, end hvad grækeren opdigter
om purpurlys og evige forårssletter.
Her bliver enge og skygger viftet af luftige åer,
her svirer alle årstider hånd i hånd.
— Rødt lys strømmer fra husene; landskabet falmer,
falsk blafrende midt i skumringssskygger. 690
Alene hæver det bjerg sig, der kaldes 'det hvide',[†]
som pjanker med solen i sommernatten.
Seks tusinde år blandt hans ensomme grænser[‡]
har Undergangens stemme genlydt dag og nat.
Hvor hans hav af is angriber rædsels-ført,
sprænger Ødelæggelse og Kaos tusinde dale,
bugter sig i bølger som to enorme slanger
og trækker hele deres syndflodsslæb bagefter.
Skimtet mellem fyrretræernes enorme grene
knejses han rolig, farvet af dybeste purpur;
glad dagslys ler på hans snetop, 700
stjernerne glitrer ovenover, og alt er sort nedenunder.
I sådan en stund, når den truende Arve buldrede
forbi i vrede, drog jeg det menneskelige suk,
ikke over dig kostelige dal! udfold
dine rødne frugthaver og dine gyldne marker;
men over at du, slavernes slave[§], er dømt til at hentæres,
mens ingen italienske kunster med deres forenede hekserier,
kan få randen af din mørke sky til at skinne;
thi dine stakkels småbørn som, ilende bort fra døren
med blegblå hænder, og øjne der stift bønfalder, 710
død-mumlende læber og hår bleget af sult,

* Chamonix: Alpedal i tilknytning til Mont Blanc, floden Arve løber igennem.

[†] „Det er kun fra den øvre ende af Chamonixdalen at Mont Blanc er synlig.” — W. W.

[‡] Seks tusinde: Wordsworth støtter sig her til den kristne tradition ifølge hvilken, verden er 6000 år gammel (Birdsall, 106).

[§] Det er næppe nødvendigt at gøre opmærksom på, at disse linjer er skrevet før Savoyens befrielse.” — W. W.

Besiege the traveller whom they half affright.
 — Yes, were it mine, the cottage meal to share
 Forc'd from my native mountains bleak and bare;
 O'er Anet's* hopeless seas of marsh to stray,
 Her shrill winds roaring round my lonely way;
 To scent the sweets of Piedmont's breathing rose,
 And orange gale that o'er Lugano blows;
 In the wide range of many a weary round,
 Still have my pilgrim feet unfailing found, 720
 As despot courts their blaze of gems display,
 Ev'n by the secret cottage far away
 The lily of domestic joy decay;
 While Freedom's farthest hamlets blessings share,
 Found still beneath her smile, and only there.
 The casement shade more luscious woodbine binds,
 And to the door a neater pathway winds,
 At early morn the careful housewife, led
 To cull her dinner from it's garden bed,
 Of weedless herbs a healthier prospect sees, 730
 While hum with busier joy her happy bees;
 In brighter rows her table wealth aspires,
 And laugh with merrier blaze her evening fires;
 Her infant's cheeks with fresher roses glow,
 And wilder graces sport around their brow;
 By clearer taper lit a cleanlier board
 Receives at supper hour her tempting hoard;
 The chamber hearth with fresher boughs is spread,
 And whiter is the hospitable bed.
 — And thou! fair favoured region! which my soul 740
 Shall love, 'till Life has broke her golden bowl,
 Till Death's cold touch her cistern-wheel assail,
 And vain regret and vain desire shall fail;
 Tho' now, where erst the grey-clad peasant stray'd,
 To break the quiet of the village shade
 Gleam war's† discordant habits thro' the trees,
 And the red banner mock the sullen breeze;
 'Tho' now no more thy maids their voices suit
 To the low-warbled breath of twilight lute,
 And heard, the pausing village hum between, 750
 No solemn songstress lull the fading green,
 Scared by the fife, and rumbling drum's alarms,
 And the short thunder, and the flash of arms;
 While, as Night bids the startling uproar die,

---

* A vast extent of marsh so called near the lake of Neufchatel.

† This, as may be supposed, was written before France became the seat of war.

belejrer den rejsende, som de halvt gør bange.
 — Ja, var det end min lod at tage del i husets måltid,
 tvunget bort fra min fødeegns forblæste og nøgne bjerge;
 at strejfe om på Anets* håbløse marskhavn,
 hvor hendes skingre vinde susede omkring min ensomme vej;
 at lugte sødmen fra Piemontes duftende rose
 og appelsinluften, der blæser over Lugano;
 så har mine pilgrimsfødder stadig, i mangan møjsommelig
 vandring hele udstrækningen, usvigeligt fundet, 720
 at alt som despoters hof fremviser deres funklende ædelstene,
 så visner de den hjemlig glædes lilje
 selv i den skjulte hytte langt borte;
 medens frihedens fjerneste landsbyer deler velsignelser,
 som endnu findes i hendes smil og kun dér.
 I vinduesskyggen er der bundet lifligere kaprifolier,
 og en pænere sti bugter sig hen til døren,
 tidligt om morgenen ser den omsorgsfulde husmor, som
 formår at samle middagsmåltidet fra sin have,
 en sundere syn af ukrudtsfrie planter, 730
 medens hendes lykkelige bier summer af travl glæde;
 hendes bord udfolder sin rigdom i mere strålende rækker,
 og hendes aftenild ler med lystigere blus;
 hendes børns kinder gløder med friskere roser,
 og vildere ynder leger omkring deres pande;
 et renere bord, oplyst af et klarere voksllys,
 modtager ved aftenmadstid hendes fristende forråd;
 stuearnen er dækket med friskere grene,
 og den gæstfrie seng er hvidere.
 — Og du skønne begunstige egn! som min sjæl 740
 skal elske, til livet har knust din gyldne skål,
 til dødens kolde berøring angriber dit brøndhjul,
 og forgæves fortrydelse og forgæves ønske skal strande;
 skønt, hvor førhen den gråklædte bonde strejfedes om,
 nu glimter, for at bryde landsbyskyggens ro, krigens†
 disharmoniske klædning blandt træerne
 og det røde banner spotter den modvillige brise;
 skønt de unge piger nu ikke mere får deres stemmer til klinge
 sammen med skumringsluttens sagte trillende åndedrag,
 og du ikke hører, til den hvilende landsbys summen, 750
 en højtidelig sangerske dysse det falmende løv, —
 der er skræmt af fløjten og buldrende trommers advarsel
 og den kortvarige torden og våbenblink;
 medens *sourd'en*,‡ der fornyer sit vemodige skrig, er den

* „Et stort marskområde nær Neuchâteløen kaldes således.” — W. W.

† „Dette, som man kan tænke sig, blev skrevet før Frankrig blev krigsskueplads.” — W. W.

‡ „Et insekt ... som udsender et kort melankolsk skrig ... hørt på Loires bredder.” — W. W.

Sole sound, the sourd* renews his mournful cry:
 — Yet, hast thou found that Freedom spreads her pow'r
 Beyond the cottage hearth, the cottage door:
 All nature smiles; and owns beneath her eyes
 Her fields peculiar, and peculiar skies.
 Yes, as I roam'd where Loiret's† waters glide 760
 Thro' rustling aspens heard from side to side,
 When from October clouds a milder light
 Fell, where the blue flood rippled into white,
 Methought from every cot the watchful bird
 Crowed with ear-piercing power 'till then unheard;
 Each clacking mill, that broke the murmuring streams,
 Rock'd the charm'd thought in more delightful dreams,
 Chasing those long long dreams the falling leaf
 Awoke a fainter pang of moral grief;
 The measured echo of the distant flail 770
 Winded in sweeter cadence down the vale;
 A more majestic tide the water‡ roll'd
 And glowed the sun-gilt groves in richer gold:
 — Tho' Liberty shall soon, indignant, raise
 Red on his hills his beacon's comet blaze;
 Bid from on high his lonely cannon sound,
 And on ten thousand hearths his shout rebound;
 His larum-bell from village-tow'r to tow'r
 Swing on th' astounded ear it's dull un- dying roar:
 Yet, yet rejoice, tho' Pride's perverted ire 780

---

* An insect so called, which emits a short, melancholy cry, heard, at the close of the summer evenings, on the banks of the Loire.

† The river Loiret, which has the honour of giving name to a department, rises out of the earth at a place, called La Source, a league and a half south-east of Orleans, and taking at once the character of a considerable stream, winds under a most delicious bank on its left, with a flat country of meadows, woods, and vineyards on its right, till it falls into the Loire about three or four leagues below Orleans. The hand of false taste has committed on its banks those outrages which the Abbé de Lille so pathetically deprecates in those charming verses descriptive of the Seine, visiting in secret the retreat of his friend Watelet. Much as the Loiret, in its short course, suffers from injudicious ornament, yet are there spots to be found upon its banks as soothing as meditation could wish for: the curious traveller may meet with some of them where it loses itself among the mills in the neighbourhood of the villa called La Fontaine. The walks of La Source, where it takes its rise, may, in the eyes of some people, derive an additional interest from the recollection that they were the retreat of Bolingbroke during his exile, and that here it was that his philosophical works were chiefly composed. The inscriptions of which he speaks in one of his letters to Swift descriptive of this spot, are not, I believe, now extant. The gardens have been modelled within these twenty years according to a plan evidently not dictated by the taste of the friend of Pope.

‡ The duties upon many of the French rivers were so exorbitant that the poorer people, deprived of the benefit of water carriage, were obliged to transport their goods by land.

eneste lyd, når natten byder den forbløffende larm at dø:
 – så har du dog fundet, at Friheden udbreder sin magt
 hinsides husets arnen, husets dør:
 hele naturen smiler og vedkender sig
 sine særlige marker og særlige himmel.

Ja, da jeg vandrede om, hvor Loirets* vande glider 760
 gennem raslende aspe træer, hørt på begge sider,
 når der faldt et mildere lys fra oktoberskyer,
 hvor den blå flod skummede hvid,
 syntes det mig, den vagtsomme fugl fra hver en hytte
 galede med en indtil da uhørt øregennembørende kraft;
 hver skramlende mølle, som brød de rislende vandløb,
 vuggede den fortryllede tanke i mere frydefulde drømme;
 idet det jagede hine lange lange drømme bort, vækkede
 det faldende løv en svagere smerte af moralsk sorg;
 det rytmiske ekko fra den fjerne plejl 770
 bugtede sig ned i dalen i skønnere toner;
 vandet† rullede i en mere majestætisk strøm,
 og de solforyldte lunde glødede med rigere guld:
 – skønt Friheden snart harmfuldt skal rejse
 sit vagttårns kometblus rødt på sine høje;
 fra det høje byde sin eneste kanon at lyde,
 og hans råb springe tilbage fra titusinde arner;‡
 hans alarmklokke svinge det ensformige udødelige drøn
 fra landsbytårn til tårn for det forbavsede øre:
 så fryd dig dog, selvom stolthedens unaturlige vrede 780

---

* „Floden Loiret, som har den ære at have givet navn til hele distriktet, kommer op af jorden ved et sted kaldet La Source, 7 km sydøst for Orleans, og bugter sig, idet den omgående antager karakter af en betragtelig strøm, langs en yderst henrivende bred på dens venstre side, med en flad landstrækning af enge, skove og vinmarker på den højre, indtil den løber ud i Loire ca. 15 til 20 km syd for Orleans . . .” – W. W.

† „Toldafgifterne på mange af de franske floder var så urimelige, at de fattigere folk, således fragtaget fordelen ved transport ad vandvejen, var tvunget til at fragte deres ejendele til lands.” – W. W.

‡ hans: Frihedens.

Rouze Hell's own aid, and wrap thy hills in fire.
 Lo! from th' innocuous flames, a lovely birth!
 With it's own Virtues springs another earth:
 Nature, as in her prime, her virgin reign
 Begins, and Love and Truth compose her train;
 With pulseless hand, and fix'd unwearied gaze,
 Unbreathing Justice her still beam surveys:
 No more, along thy vales and viny groves,
 Whole hamlets disappearing as he moves,
 With cheeks o'erspread by smiles of baleful glow, 790
 On his pale horse shall fell Consumption go.
 Oh give, great God, to Freedom's waves to ride
 Sublime o'er Conquest, Avarice, and Pride,
 To break, the vales where Death with Famine scow'rs,
 And dark Oppression builds her thick-ribb'd tow'rs;
 Where Machination her fell soul resigns,
 Fled panting to the centre of her mines;
 Where Persecution decks with ghastly smiles
 Her bed, his mountains mad Ambition piles; 800
 Where Discord stalks dilating, every hour,
 And crouching fearful at the feet of Pow'r,
 Like Lightnings eager for th' almighty word,
 Look up for sign of havoc, Fire and Sword*
 — Give them, beneath their breast while Gladness springs,
 To brood the nations o'er with Nile-like wings;
 And grant that every sceptred child of clay,
 Who cries, presumptuous, 'here their tides shall stay,'
 Swept in their anger from th' affrighted shore,
 With all his creatures sink — to rise no more.
 To-night, my friend, within this humble cot 810
 Be the dead load of mortal ills forgot,
 Renewing, when the rosy summits glow
 At morn, our various journey, sad and slow.

---

* — And, at his heels,
 Leash'd in like hounds, should Famine, Sword, and Fire,
 Crouch for employment. [Citat fra *Henry V*, Prologue, ll. 6-8 (Avrill; 116)].

opirrer helvedets hjælp og indhyller dine bakker i ild.
 Se! fra de uskadelige luer, en dejlig fødsel kommer!
 med sine egne dyder opstår en anden jord:
 Naturen, som er i sin vår, begynder sit jomfrustyre,
 og kærlighed og sandhed danner hendes følge;
 med rolig hånd og stift utrætteligt blik,
 betragter åndeløs retfærdighed hendes stille stråle;
 ikke længere langs dine dale og vinfyldte lunde
 skal hele landsbyer forsvinde ved sin fremfærd,*
 med kinder dækket af en ond gløds smil 790
 skal grusom Tæring drage bort på sin blege hest.
 Åh store Gud, giv til Frihedens bølger dét at ride
 ophøjet over erobring, begærlighed og stolthed,
 at styrte ned i dale hvor døden med hungersnød
 og mørk undertrykkelse bygger sine tætribbede tårne;
 hvor rænker, opgivende sin grusomme sjæl,
 flygtede gispende til sine grubers inderste;
 hvor forfølgelse smykker sin seng med uhyggelige
 smil, gal ærgerrighed stabler sine bjerge;
 hvor splid hver time skrider voksende frem, 800
 og krybende angstfuld sammen ved magtens fødder,
 som lyn ivrige efter det almægtige ord,
 ser op efter tegn på ødelæggelse, ild og sværd;†
 — giv dem, i deres hjerte medens glæden spirer frem,
 dét at ruge over nationerne med nilagtige vinger;‡
 og sørg for at ethvert besceptret barn af ler,
 som indbildsk råber: „Her skal deres strømme standse,”
 bliver fejet bort i deres vrede fra den forfærdede kyst
 og synker med alle sine skabninger — for ikke mere at rejse sig.
 I aften, min ven, lad den døde last af jordiske onder 810
 være glemt i denne ydmyge hytte, og lad os så,
 når de rosenrøde tinder gløder i morgenstunden,
 genoptage vor afvekslende rejse, vemodigt og langsomt.

---

* sin: Tæring

† — og ved hans hæle,

i snor som jagthunde, ville Hungersnød, Sværd og Ild

krybende vente på arbejde. [Citat fra *Henry V*, Prologue, ll. 6-8 (Avrill; 116)].

‡ „Hvor Nilen ... ruger over Ægypten med sine vandige vinger.” et citat fra Thomas Gray (Hayden 1; 933).

Guilt and Sorrow
or
Incident upon Salisbury Plain

Advertisement

prefixed to the First Edition of this Poem, published in 1842.

Not less than one-third of the following poem, though it has from time to time been altered in the expression, was published so far back as the year 1798, under the title of *The Female Vagrant*. The extract is of such length that an apology seems to be required for reprinting it here; but it was necessary to restore it to its original position, or the rest would have been unintelligible. The whole was written before the close of the year 1794, and I will detail, rather as matter of literary biography than for any other reason, the circumstances under which it was produced.

During the latter part of the summer of 1793, having passed a month in the Isle of Wight, in view of the fleet which was then preparing for sea off Portsmouth at the commencement of the war, I left the place with melancholy forebodings. The American war was still fresh in memory. The struggle which was beginning, and which many thought would be brought to a speedy close by the irresistible arms of Great Britain being added to those of the allies, I was assured in my own mind would be of long continuance, and productive of distress and misery beyond all possible calculation. This conviction was pressed upon me by having been a witness, during a long residence in revolutionary France, of the spirit which prevailed in that country. After leaving the Isle of Wight, I spent two-days in wandering on foot over Salisbury Plain, which, though cultivation was then widely spread through parts of it, had upon the whole a still more impressive appearance than it now retains.

The monuments and traces of antiquity, scattered in abundance over that region, led me unavoidably to compare what we know or guess of those remote times with certain aspects of modern society, and with calamities, principally those consequent upon war, to which, more than other classes of men, the poor are subject. In those reflections, joined with some particular facts that had come to my knowledge, the following stanzas originated.

In conclusion, to obviate some distraction in the minds of those who are well acquainted with Salisbury Plain, it may be proper to say, that of the features described as belonging to it, one or two are taken from other desolate parts of England.

Skyld og sorg

eller

Hændelser på Salisburysletten

Bekendtgørelse

vedheftet den første udgave af dette digt, udgivet 1842.

Ikke mindre end en tredjedel af det følgende digt, skønt det er blevet revideret lidt efter lidt, blev udgivet så langt tilbage som i året 1798 under titlen 'Den husvilde kvinde'. Uddraget har en sådan længde, at en undskyldning synes påkrævet for at trykke det her; det var nødvendigt at indsætte det på sin oprindelige plads, ellers ville resten have været uforståelig. Det hele blev skrevet før afslutningen af året 1794, og jeg vil, mere af hensyn til den litterære biografi end til noget andet, udførligt gøre rede for de omstændigheder, der førte til dets tilblivelse.

Da jeg i en måned i 1793 havde opholdt mig på Isle of Wright med udsigt til flåden, der på dette tidspunkt, ved begyndelsen af krigen, lå sejlklar i Portsmouth, forlod jeg sidst på sommeren stedet med bange tungsindige anelser. Den Amerikanske Krig var stadig frisk i erindringen. Krigshandlingerne, som netop var begyndt, og hvad mange troede hurtigt ville blive afsluttet af de uimodståelige britiske våben føjet til de allieredes, var jeg overbevist om ville blive langvarige og ville skabe nød og elendighed hinsides al beregning. Denne overbevisning var blevet mig påtvunget, under et langt ophold i det revolutionære Frankrig,* hvor jeg havde været vidne til ånden, som dér var fremherskende. Efter jeg havde forladt Isle of Wright, tilbragte jeg to dage med at vandre til fods over Salisburysletten, som, skønt den dengang i visse dele i vid udstrækning var opdyrket, i det store og hele havde et udseende, der gjorde et endnu stærkere indtryk på en, end den gør nu.

Monumenterne og sporene fra oldtiden, spredt til overflod over dette område, førte mig uundgåeligt til at sammenligne, hvad vi ved eller gætter om de fjerne tider med visse træk ved det moderne samfund og med de ulykker, først og fremmest dem der er resultat af krigen, som de fattige mere end andre klasser af mennesker er udsat for. I disse betragtninger, knyttet sammen med nogle særlige kendsgerninger som var kommet til mit kendskab, har de følgende strofer deres oprindelse.

Til slut for at fjerne eventuelle misforståelser hos dem som er ganske fortrolige med Salisburyslettens udseende, vil det være rimeligt at nævne, at et eller to af de karakteristiske træk, som her er tillagt stedet, er hentet fra andre øde steder i England.

---

* Hvor Wordsworth havde måtte efterlade sin kæreste Annette Vallon og deres datter Caroline, født 15. december 1792.

1

A Traveller on the skirt of Sarum's Plain
Pursued his vagrant way, with feet half bare;
Stooping his gait, but not as if to gain
Help from the staff he bore; for mien and air
Were hardy, though his cheek seemed worn with care
Both of the time to come, and time long fled:
Down fell in straggling locks his thin grey hair;
A coat he wore of military red
But faded, and stuck o'er with many a patch and shred.

2

While thus he journeyed, step by step led on, 10
He saw and passed a stately inn, full sure
That welcome in such house for him was none.
No board inscribed the needy to allure
Hung there, no bush proclaimed to old and poor
And desolate, "Here you will find a friend!"
The pendent grapes glittered above the door; —
On he must pace, perchance 'till night descend,
Where'er the dreary roads their bare white lines extend.

3

The gathering clouds grew red with stormy fire,
In streaks diverging wide and mounting high; 20
That inn he long had passed; the distant spire,
Which oft as he looked back had fixed his eye,
Was lost, though still he looked, in the blank sky.
Perplexed and comfortless he gazed around,
And scarce could any trace of man descry,
Save cornfields stretched and stretching without bound;
But where the sower dwelt was nowhere to be found.

4

No tree was there, no meadow's pleasant green,
No brook to wet his lip or soothe his ear;
Long files of corn-stacks here and there were seen, 30
But not one dwelling-place his heart to cheer.
Some labourer, thought he, may perchance be near;
And so he sent a feeble shout — in vain;
No voice made answer, he could only hear

1

I udkanten af Sarums slette fulgte en rejsende,*
 med næsten nøgne fødder, sine egne omflakkende veje;
 hans gang var ludende, men ikke som for at få
 hjælp af den stav han gik med; for holdning og mine
 viste styrke, skønt hans kind syntes mærket af bekymring,
 både for den kommende tid og den, der for længst var borte:
 hans tynde grå hår hang i vildtvoksende lokker;
 han bar en rød militærfrakke, der var falmet
 og forsynet med lapper og strimler over det hele.

2

Mens han således skridt for skridt fortsatte sin rejse, så han 10
 og passerede en anselig kro, for han var ganske sikker på,
 at han ikke ville være velkommen i et sådant hus.
 Intet påskrevet bræt hang dér til at lokke de nødlidende,
 intet værtshusskilt forkyndte for gamle og fattige
 og forladede: „Her vil du finde en ven!”
 De hængende vindruerne glinsede over døren; — †
 han måtte gå videre, måske til natten faldt på,
 hvor de triste veje end udstrakte deres nøgne hvide linjer.

3

Skyerne der samlede sig, blev røde af stormfuld ild
 i vidt adskilte og højtstigende striber; 20
 kroen var for længst passeret; det fjerne spir,
 som ofte fastholdt hans blik, når han så sig tilbage,
 var nu tabt af syne i den tomme himmel.
 Forvirret og uhyggeligt til mode så han sig omkring,
 og kunne næppe skimte noget spor af mennesker
 bortset fra vældige kornmarker, der fortabte sig i det fjerne;
 men hvor sædemanden boede, kunne han ingen steder se.

4

Intet træ var dér, ingen enges behagelige grønt,
 ingen bæk til at væde sine læber og lindre sit øre,
 lange rækker af høstakke sås her og der, 30
 men ingen bolig til at opmuntre hans sjæl;
 nogle arbejdere, tænkte han, er måske i nærheden;
 han udstødte så et svagt råb — forgæves;
 ingen røst svarede, han kunne kun høre vindene

---

* Sarum: Salisbury.

† vindruerne ... over døren: kroen var et finere sted, en vinstue.

Winds rustling over plots of unripe grain,
Or whistling thro' thin grass along the unfurrowed plain.

5

Long had he fancied each successive slope
Concealed some cottage, whither he might turn
And rest; but now along heaven's darkening cope
The crows rushed by in eddies, homeward borne. 40
Thus warned he sought some shepherd's spreading thorn
Or hovel from the storm to shield his head,
But sought in vain; for now, all wild, forlorn,
And vacant, a huge waste around him spread;
The wet cold ground, he feared, must be his only bed.

6

And be it so — for to the chill night shower
And the sharp wind his head he oft hath bared;
A Sailor he, who many a wretched hour
Hath told; for, landing after labour hard,
Full long endured in hope of just reward, 50
He to an armèd fleet was forced away
By seamen, who perhaps themselves had shared
Like fate; was hurried off, a helpless prey,
'Gainst all that in *his* heart, or theirs perhaps, said nay.

7

For years the work of carnage did not cease.
And death's dire aspect daily he surveyed,
Death's minister; then came his glad release,
And hope returned, and pleasure fondly made
Her dwelling in his dreams. By Fancy's aid
The happy husband flies, his arms to throw 60
Round his wife's neck; the prize of victory laid
In her full lap, he sees such sweet tears flow
As if thenceforth nor pain nor trouble she could know.

8

Vain hope! for fraud took all that he had earned.
The lion roars and gluts his tawny brood
Even in the desert's heart; but he, returned,
Bears not to those he loves their needful food.
His home approaching, but in such a mood

rasle hen over jord med umodent korn
 eller hvisle gennem tyndt græs på den upløjede slette.

5

Han havde længe forestillet sig, at hver ny skrænt
 skjulte en eller anden hytte, hvor han kunne
 finde hvile; men nu fór kragerne forbi i hvirvler
 hen over himlens mørknende hvælving, på vej hjemad. 40
 Således advaret søgte han efter en hyrdes brede tornebusk
 eller skur til at skærme sit hoved for stormen,
 men han søgte forgæves; for nu, vild, ensom
 og tom, bredte en uhyre ødemark sig omkring ham;
 den våde kolde jord, frygtede han, ville blive hans eneste seng.

6

Og lad det være sådan — thi for den iskolde regn
 og den bidende vind havde han ofte blottet sit hoved;
 Han var en sømand, som havde talt mange elendige timer;
 for da han gik i land efter hårdt arbejde,
 længe udholdt i håbet om en retfærdig belønning, 50
 blev han tvunget ind i krigsflåden af sømænd,*
 som måske havde lidt den samme skæbne;
 blev ført hurtigt bort, et hjælpeløst bytte,
 på trods af alt som sagde nej i *hans* hjerte, og måske i deres.

7

I årevis fortsatte blodbadets arbejde,
 og daglig betragtede han dødens frygtelige ansigt,
 han var dødens tjener; så kom hans glade hjemsendelse,
 og håbet vendte tilbage og fryd tog kærligt bolig
 i hans drømme. Ved fantasiens hjælp flyver den lykkelige
 ægteemand af sted for at slynge sine arme om halsen 60
 på sin kone; da sejrens pris lægges i hendes fyldige skød,
 ser han sådanne søde tåre flyde, som om hun fra nu af
 hverken skal kende smerte eller bekymring.

8

Et forgæves håb! for han blev bedraget for alt, han havde tjent.
 Løven brøler og mætter sit gulbrune kuld
 selv i ørkenens hjerte, men han, vendt tilbage,
 bringer ikke den nødvendige føde til dem, han elsker.
 Da han nærmede sig hjemmet i en sådan sindstilstand,

---

* preskommandoen: en patrouille eller kommando der sendtes i land eller om bord på handels-
 skibe for med magt at hverve (presse) folk ind i krigsflåden.

That from his sight his children might have run,
He met a traveller, robbed him, shed his blood; 70
And when the miserable work was done
He fled, a vagrant since, the murderer's fate to shun.

9

From that day forth no place to him could be
So lonely, but that thence might come a pang
Brought from without to inward misery.
Now, as he plodded on, with sullen clang
A sound of chains along the desert rang;
He looked, and saw upon a gibbet high
A human body that in irons swang,
Uplifted by the tempest whirling by; 80
And, hovering, round it often did a raven fly.

10

It was a spectacle which none might view,
In spot so savage, but with shuddering pain;
Nor only did for him at once renew
All he had feared from man, but roused a train
Of the mind's phantoms, horrible as vain.
The stones, as if to cover him from day,
Rolled at his back along the living plain;
He fell, and without sense or motion lay;
But, when the trance was gone, feebly pursued his way. 90

11

As one whose brain habitual frensy fires
Owes to the fit in which his soul hath tossed
Profounder quiet, when the fit retires,
Even so the dire phantasma which had crossed
His sense, in sudden vacancy quite lost,
Left his mind still as a deep evening stream.
Nor, if accosted now, in thought engrossed,
Moody, or inly troubled, would he seem
To traveller who might talk of any casual theme.

12

Hurtle the clouds in deeper darkness piled, 100
Gone is the raven timely rest to seek;
He seemed the only creature in the wild
On whom the elements their rage might wreak;

at hans børn kunne være løbet bort ved synet af ham,
 mødte han en rejsende, bestjal ham, udgød hans blod; 70
 og da det ulykkelige værk var gjort, flygtede han,
 en omstrejfer siden, for at undgå en morders skæbne.

9

Fra den dag var intet sted så ensomt,
 at der ikke derfra kunne komme en pine,
 bragt udefra til indre elendighed.
 Nu, mens han traskede videre, rungede en lyd
 med dyster klang af lænker hen over ørkenen;
 han kiggede op og så i en høj galge
 et menneskelegeme svinge frem og tilbage,
 løftet af stormen, der hvirvlede forbi, 80
 og ofte flagrede en ravn omkring det.

10

Det var et syn, som ingen kunne betragte
 på så vildt et sted uden med gysende smerte;
 ikke blot vendte alt det, han havde at frygte
 af mennesker straks tilbage, men vækkede også
 en række af sindets syner, ligeså grufulde som uvirkelige.
 Som for at skjule ham for dagen, rullede
 stenene henad den levende slette mod han ryg;*
 han faldt om og lå sanseløs og ubevægelig,
 men da trancen var ovre, fortsatte han mat sin vej. 90

11

Ligesom én hvem vanvid jævnlige opildner,
 kan takke anfaldet, som hans sjæl er kastet ud i,
 for en dybere ro, når anfaldet trækker sig tilbage;
 just sådan efterlod det skrækkelige syn, som havde
 strejft hans forstand, — ganske mistet i pludselig tomhed, —
 hans sind stille, som dybe aftenvande.
 Han ville heller ikke, for en rejsende som ville tale til ham
 om et eller andet tilfældigt emne, virke som var han hensunken
 i tungsindig tanker eller inderligt bekymret.

12

Skyerne farer af sted, hobet sammen i dybere mørke, 100
 ravnen er borte for at søge ly i tide;
 han syntes at være det eneste væsen i vildmarken
 på hvem elementerne kunne udøse deres raseri;

---

* Han hallucinerer: stenene angriber ham, sletten er levende (*Gill**, 31).

Save that the bustard, of those regions bleak
Shy tenant, seeing by the uncertain light
A man there wandering, gave a mournful shriek,
And half upon the ground, with strange affright,
Forced hard against the wind a thick unwieldy flight.

13

All, all was cheerless to the horizon's bound;
The weary eye — which, wheresoe'er it strays, 110
Marks nothing but the red sun's setting round,
Or on the earth strange lines, in former days
Left by gigantic arms — at length surveys
What seems an antique castle spreading wide;
Hoary and naked are its walls, and raise
Their brow sublime: in shelter there to bide
He turned, while rain poured down smoking on every side.

14

Pile of Stone-henge! so proud to hint yet keep
Thy secrets, thou that lov'st to stand and hear
The Plain resounding to the whirlwind's sweep, 120
Inmate of lonesome Nature's endless year;
Even if thou saw'st the giant wicker rear
For sacrifice its throngs of living men,
Before thy face did ever wretch appear,
Who in his heart had groaned with deadlier pain
Than he who, tempest-driven, thy shelter now would gain?

15

Within that fabric of mysterious form,
Winds met in conflict, each by turns supreme;
And, from the perilous ground dislodged, through storm
And rain he wildered on, no moon to stream 130
From gulf of parting clouds one friendly beam,
Nor any friendly sound his footsteps led;
Once did the lightning's faint disastrous gleam
Disclose a naked guide-post's double head,
Sight which tho' lost at once a gleam of pleasure shed.

16

No swinging sign-board creaked from cottage elm
To stay his steps with faintness overcome;

bortset fra at den store trappås, en sky beboer i
disse trøstesløse egne, som, da den i det usikre lys så en mand
vandre dér, udsendte et sørgmodigt skrig
og halvt på jorden, i sælsom angst,
pressede hårdt mod vinden i en tung klodset flugt.

13

Alt, alt var trøstesløst helt til horisontens grænse;
det trætte øje – som, hvor det end strejfer om, 110
ikke bemærker andet end den røde nedgående sol
eller mærkelige streger på jorden, efterladt af
gigantiske arme i tidligere dage – skuer langt om længe,
hvad der synes at være en vidt udstrakt oldtidsborg;
dens mure er hvidgrå og nøgne og rejser
deres høje pande: han søgte ly der,
mens regnen silede rygende ned til alle sider.

14

Stonehenge! skønt så prægtig til at antyde, holder du dog
på dine hemmeligheder, du som elsker at stå og høre 120
sletten genlyde af hvirvelvindens fejen,
den ensomme naturs endeløse års indvåner;
selvom du så den kæmpestore kurv hæve*
sine flokke af levende mennesker til ofring,
så viste der sig aldrig en stakkel for dit åsyn,
som i sit hjerte havde stønnet med dødeligere smerte,
end ham, der drevet af stormen, nu ville nå dit ly.

15

Inde i denne gådefuldt formede bygning
mødtes vinde til kamp, der hver sejrede efter tur;
fordrevet fra det farefulde sted, farer han forvildet 130
videre gennem storm og regn, ingen måne til at sende
en venlig stråle fra en kløft mellem skyerne,
heller ingen venlig lyd ledte hans skridt.
Engang afslørede lynets svage ulyksalige lysskær
en simpel vejvisers dobbelte top, et syn som
skønt omgående mistet, spredte glimt af glæde.

16

Intet svingende skilt knagede fra et hus' elmetræ
for at standse hans skridt, som var overvældet af træthed;

---

* Stonehenge forbindes med druidiske menneskeofringer. De beskrives i Cæsars *Gallerkrigen* bog 6, 16.

'Twas dark and void as ocean's watery realm
Roaring with storms beneath night's starless gloom;
No gipsy cower'd o'er fire of furze or broom; 140
No labourer watched his red kiln glaring bright,
Nor taper glimmered dim from sick man's room;
Along the waste no line of mournful light
From lamp of lonely toll-gate streamed athwart the night.

17

At length, though hid in clouds, the moon arose;
The downs were visible — and now revealed
A structure stands, which two bare slopes enclose.
It was a spot, where, ancient vows fulfilled,
Kind pious hands did to the Virgin build
A lonely Spital, the belated swain 150
From the night terrors of that waste to shield:
But there no human being could remain,
And now the walls are named the "Dead House" of the plain.

18

Though he had little cause to love the abode
Of man, or covet sight of mortal face,
Yet when faint beams of light that ruin showed,
How glad he was at length to find some trace
Of human shelter in that dreary place.
Till to his flock the early shepherd goes,
Here shall much-needed sleep his frame embrace. 160
In a dry nook where fern the floor bestrows
He lays his stiffened limbs, — his eyes begin to close;

19

When hearing a deep sigh, that seemed to come
From one who mourned in sleep, he raised his head,
And saw a woman in the naked room
Outstretched, and turning on a restless bed:
The moon a wan dead light around her shed.
He waked her — spake in tone that would not fail,
He hoped, to calm her mind; but ill he sped,
For of that ruin she had heard a tale 170
Which now with freezing thoughts did all her powers assail;

20

Had heard of one who, forced from storms to shroud,
Felt the loose walls of this decayed Retreat
Rock to incessant neighings shrill and loud,

der var mørkt og tomt, som oceanets vandige rige
 der brusede af storme under nattens stjerneløse dunkelhed;
 ingen sigøjner sad på hug ved et bål af torneblade og gyvel; 140
 ingen arbejder så sin røde ovn udsende et blændende skær,
 ingen kerte skinnede svagt fra en syg mands værelse;
 over ødemarken strømmede ingen sørgmodig lyslinje
 fra en enlig toldboms lampe, skråt ud i natten.

17

Langt om længe, skønt skjult i skyer, steg månen op;
 højdetrage var synlige – og nu afsløres
 en konstruktion, som to bare skrænter omgiver.
 Det var et sted hvor, ved indfrielse af ældgamle løfter,
 venlige fromme hænder havde bygget et ensomt herberg
 til Jomfruen, for at skærme den forsinkede 150
 bondeknøs mod ødes natlige rædsler.
 Men intet menneske kunne opholde sig dér,
 og nu kaldes murene slettens 'Døde hus'.

18

Skønt han kun havde ringe grund til at elske
 menneskets bolig eller at trakte efter et dødeligt ansigt,
 dog, da de svage lysstråler viste ruinen,
 hvor glad blev han ikke over langt om længe at finde spor
 af menneskely på hint trøstesløse sted.
 Indtil den tidlige hyrde går til sin flok,
 skal længeønsket søvn her omfavne hans legeme. 160
 I et tørt hjørne hvor bregner bestrør gulvet
 lægger han sine stive lemmer, – han øjne begynder at lukke sig;

19

Da hørte han et dybt suk, som syntes udstødt
 af en, der klagede sig i søvne; han løftede hovedet
 og så i det nøgne rum en kvinde, der lå udstrakt
 og vendte sig på en umagelig seng;
 månen spredte et mat dødt lys omkring hende.
 Han vækkede hende – talte i et tonefald, som han
 håbede ville være i stand til at berolige hende; men det
 lykkedes ikke, for hun havde hørt en historie om ruinen, 170
 som nu med isnende tanker angreb alle hendes kræfter;

20

Hun havde hørt om hvordan en, der var tvunget til at søge ly
 for uvejret, havde følt dette forfaldne tilflugtssteds løse mure
 vugge til en uophørlig skinger og højlydt vrinsken,

While his horse pawed the floor with furious heat;
 Till on a stone, that sparkled to his feet,
 Struck, and still struck again, the troubled horse:
 The man half raised the stone with pain and sweat,
 Half raised, for well his arm might lose its force
 Disclosing the grim head of a late murdered corse. 180

21

Such tale of this lone mansion she had learned,
 And, when that shape, with eyes in sleep half drowned,
 By the moon's sullen lamp she first discerned,
 Cold stony horror all her senses bound.
 Her he addressed in words of cheering sound;
 Recovering heart, like answer did she make;
 And well it was that, of the corse there found,
 In converse that ensued she nothing spake;
 She knew not what dire pangs in him such tale could wake.

22

But soon his voice and words of kind intent 190
 Banished that dismal thought; and now the wind
 In fainter howlings told its *rage* was spent:
 Meanwhile discourse ensued of various kind,
 Which by degrees a confidence of mind
 And mutual interest failed not to create.
 And, to a natural sympathy resigned,
 In that forsaken building where they sate
 The Woman thus retraced her own untoward fate.

23

"By Derwent's side my father dwelt — a man
 Of virtuous life, by pious parents bred; 200
 And I believe that, soon as I began
 To lisp, he made me kneel beside my bed,
 And in his hearing there my prayers I said:
 And afterwards, by my good father taught,
 I read, and loved the books in which I read;
 For books in every neighbouring house I sought,
 And nothing to my mind a sweeter pleasure brought.

24

"A little croft we owned — a plot of corn,

mens hans hest hidsigt stampede i gulvet;
 indtil den oprørte hest igen og igen stødte
 på en sten, som funkede ved hans fødder:
 Manden løftede stenen halvt med smerte og sved,
 løftede halvt, for hans arm kunne nok miste sin styrke,
 da den afslørede det grumme hoved af en nylig myrdets lig. 180

21

Sådanne historier havde hun lært om denne ensomme gård,
 og da hun ved månens dunkle lampe, med øjne
 halvt druknet i søvne, først skelnede hans skikkelse,
 bandt kold stenhård rædsel alle hendes sanser.
 Med sagte opmuntrende ord talte han til hende;
 idet hun genvandt modet, gav hun lignende svar;
 og det var godt, at hun ikke i den efterfølgende samtale
 sagde noget om liget, der var blevet fundet der; hun vidste
 ikke hvilke frygtelige kvaler sådan en fortælling kunne vække i ham.

22

Men snart forjog hans venlige ord og stemme 190
 hin skrækkelige tanke; og nu fortalte vinden
 med sin sagtere hyl, at dens *raseri* var opbrugt:
 I mellemtiden talte de om forskellig ting,
 som ikke fejlede i gradvist at skabe
 en sindets tillidsfuldhed og gensidig interesse.
 Og i kraft af den naturligt opståede sympati,
 begyndte kvinden i denne forladte bygning, hvor de sad,
 at berette om sin egen vanartede skæbne.

23

„Min far boede ved Derwentflodens bred — en* 200
 retskaffen mand, opfostret af ærlige forældre;
 og jeg tænker, at jeg næppe havde lært at tale,
 før han fik mig til at knæle ved sengen,
 og i hans påhør sige mine bønner:
 og bagefter, undervist af min gode far,
 læste jeg og elskede bøgerne, som jeg læste i;
 jeg søgte efter bøger i ethvert nabohus,
 og intet bragte mit sind en skønnere glæde.

24

„Vi ejede et lille husmandssted — et stykke med korn,

---

* „Alt hvad der omhandler en soldaterkones lidelser i Amerika og hendes sindstilstand under rejsen hjem, er troligt taget fra beretningen, som en kvinde af mit bekendtskab, der havde været udsat for de samme prøvelser og påvirket på samme måde, gav mig om sit eget tilfælde.” — I. F.

A garden stored with peas, and mint, and thyme,
 And flowers for posies, oft on Sunday morn 210
 Plucked while the church bells rang their earliest chime.
 Can I forget our freaks at shearing time!
 My hen's rich nest through long grass scarce espied;
 The cowslip-gathering in June's dewy prime;
 The swans that with white chests upreared in pride
 Rushing and racing came to meet me at the water-side!

25

"The staff I well remember which upbore
 The bending body of my active sire;
 His seat beneath the honied sycamore
 Where the bees hummed, and chair by winter fire; 220
 When market-morning came, the neat attire
 With which, though bent on haste, myself I decked;
 Our watchful house-dog, that would tease and tire
 The stranger till its barking-fit I checked;
 The red-breast, known for years, which at my casement pecked.

26

"The suns of twenty summers danced along, —
 Too little marked how fast they rolled away:
 But, through severe mischance and cruel wrong,
 My father's substance fell into decay:
 We toiled and struggled, hoping for a day 230
 When Fortune might put on a kinder look;
 But vain were wishes, efforts vain as they;
 He from his old hereditary nook
 Must part; the summons came; — our final leave we took.

27

"It was indeed a miserable hour
 When, from the last hill-top, my sire surveyed,
 Peering above the trees, the steeple tower
 That on his marriage day sweet music made!
 Till then, he hoped his bones might there be laid
 Close by my mother in their native bowers: 240
 Bidding me trust in God, he stood and prayed; —
 I could not pray: — through tears that fell in showers
 Glimmered our dear-loved home, alas! no longer ours!

en have fyldt med ærter og myrte og timian,
 og blomster til buketter, ofte plukket søndag morgen 210
 mens klokkerne ringede deres tidligste kimen.
 Kan jeg glemme vore muntre indfald ved klippetid!
 mine høns rige rede, knap synlig gennem det lange græs;
 vor samlen af kodrivere i junis duggede daggry;
 svanerne som med deres hvide stolt løftede bryst
 hurtigt og om kap ilede mig i møde ved bredden.

25

„Jeg husker endnu tydeligt staven, som støttede
 min virksomme fars bøjede krop;
 hans sæde under det honningsøde ahorntræ,
 når bierne summede, og stolen ved den tændte vinterkamin; 220
 det pæne tøj som jeg, skønt i største hast,
 smykkede mig med, når markedsmorgenen kom;
 min vagtsomme hund, som ville plage og trætte
 den fremmede, indtil jeg fik standset dens gøen;
 rødkælken som år efter år kom og pikkede ved mit vindue.

26*

„Tyve somres sol dansede af sted, —
 alt for lidt viste, hvor hurtigt de rullede bort,
 men på grund af alvorligt uheld og en grusom uret,
 smuldrede min fars indtægter væk:
 vi sled og kæmpede, håbede på at lykken 230
 en dag ville vise et venligere ansigt;
 men ønsker var forgæves, anstrengelser ligeså;
 han måtte forlade sin gamle arvelige krog;
 stævningen kom; — vi tog vor endelige afsked.

27

„Kan jeg glemme den ulykkelige time
 da fra den sidste bakketop, min far,
 synligt over træerne, betragtede kirketårnet,
 som ringede yndig musik på hans bryllupsdag!
 Indtil da havde han håbet, at hans ben kunne ligge dér,
 nær ved min mor i deres hjemlige løvsale: 240
 Han stod og bad og bød mig have tillid til Gud; —
 jeg kunne ikke bede: — gennem tårer, der faldt som regn,
 glimtede vort inderligt elskede hjem, ak! ikke længere vores!

---

* I *Den husvilde kvinde* findes her yderligere to strofer nr. 5-6.

28

"There was a Youth whom I had loved so long,
 That when I loved him not I cannot say:
 'Mid the green mountains many a thoughtless song
 We two had sung, like gladsome birds in May;
 When we began to tire of childish play,
 We seemed still more and more to prize each other;
 We talked of marriage and our marriage day; 250
 And I in truth did love him like a brother,
 For never could I hope to meet with such another.

29

"Two years were passed since to a distant town
 He had repaired to ply a gainful trade:
 What tears of bitter grief, till then unknown!
 What tender vows our last sad kiss delayed!
 To him we turned: — we had no other aid:
 Like one revived, upon his neck I wept;
 And her whom he had loved in joy, he said,
 He well could love in grief; his faith he kept; 260
 And in a quiet home once more my father slept.

30

"We lived in peace and comfort; and were blest
 With daily bread, by constant toil supplied.
 Three lovely babes had lain upon my breast;
 And often, viewing their sweet smiles, I sighed,
 And knew not why. My happy father died,
 When threatened war reduced the children's meal:
 Thrice happy! that for him the grave could hide
 The empty loom, cold hearth, and silent wheel,
 And tears that flowed for ills which patience might not heal. 270

31

"'Twas a hard change; an evil time was come;
 We had no hope, and no relief could gain:
 But soon, with proud parade, the noisy drum
 Beat round to clear the streets of want and pain.
 My husband's arms now only served to strain
 Me and his children hungering in his view;
 In such dismay my prayers and tears were vain:
 To join those miserable men he flew,
 And now to the sea-coast, with numbers more, we drew

28

„Der var en ung mand, som jeg havde elsket så længe,
at jeg ikke kan sige, hvornår jeg begyndte at elske ham:
mellem de grønne bjerge havde vi to sunget
mangen en tankeløs sang, som glade fugle i maj;
da vi begyndte at blive trætte af barnlige lege,
syntes vi at sætte større og større pris på hinanden;
vi talte om bryllup og vores bryllupsdag; 250
og jeg elskede ham i sandhed som en bror,
for jeg kunne aldrig håbe på at møde en anden som ham.

29

„To år var gået, siden han var rejst til en fjern by,
for at udøve et indbringende håndværk.
Hvilke indtil da ukendte bitre tårer!
hvilke ømme løfter forsinkede ikke vort sidste bedrøvede kys!
Ham søgte vi tilflugt hos: – det var den eneste hjælp vi havde:
jeg græd, som en genoplivet, ved hans hals,
og hende, som han havde elsket i glæde, sagde han,
kunne han nok elske i sorg: han holdt sit løfte, 260
og min far sov igen i et roligt hjem.

30

„Vi levede fredeligt og godt; og var velsignet
med det daglige brød, skaffet ved stadigt slid.
Ved mit bryst havde lå tre dejlige børn ligget,
og ofte sukede jeg ved at se deres søde smil,
og jeg vidste ikke hvorfor. Min lykkelige far døde,
netop som truslen om krig betød mindre mad til børnene:
tredobbelt lykkelig! for graven skjulte den tomme væv,
den kolde arne og det tavse hjul for ham,
og tårer der flød af lidelser, tålmod ikke kunne helbrede. 270

31

„Det var en slem forandring; og onde tider var kommet;
vi havde intet at håbe på og kunne ikke få hjælp.
Men snart lød, i stolt parade, den larmende tromme
overalt for at rydde gaderne for nød og smerte.
Efter min mand mening tjente hans arme nu kun til
at knuge mig og sine sultne børn; over for
en sådan fortvivlelse var mine bønner og tårer forgæves;
han flygtede for at slutte sig til disse ulyksalige mænd;
og nu drog vi til kysten sammen med mange andre.

32

"There were we long neglected, and we bore
 Much sorrow ere the fleet its anchor weighed; 280
 Green fields before us, and our native shore,
 We breathed a pestilential air, that made
 Ravage for which no knell was heard. We prayed
 For our departure; wished and wished — nor knew
 'Mid that long sickness and those hopes delayed,
 That happier days we never more must view.
 The parting signal streamed — at last the land withdrew.

33

"But the calm summer season now was past.
 On as we drove, the equinoctial deep 290
 Ran mountains high before the howling blast,
 And many perished in the whirlwind's sweep.
 We gazed with terror on their gloomy sleep,
 Untaught that soon such anguish must ensue,
 Our hopes such harvest of affliction reap,
 That we the mercy of the waves should rue:
 We reached the western world, a poor devoted crew.

34

"The pains and plagues that on our heads came down,
 Disease and famine, agony and fear,
 In wood or wilderness, in camp or town, 300
 It would unman the firmest heart to hear.
 All perished — all in one remorseless year,
 Husband and children! one by one, by sword
 And ravenous plague, all perished: every tear
 Dried up, despairing, desolate, on board
 A British ship I waked, as from a trance restored."

35

Here paused she of all present thought forlorn,
 Nor voice, nor sound, that moment's pain expressed,
 Yet Nature, with excess of grief o'erborne,
 From her full eyes their watery load released. 310
 He too was mute: and, ere her weeping ceased,
 He rose, and to the ruin's portal went,
 And saw the dawn opening the silvery east
 With rays of promise, north and southward sent;
 And soon with crimson fire kindled the firmament.

32

„Der led vi længe afsavn, og vi døjede
 mange sorger, før flåden lettede anker;
 foran os var grønne marker og vor hjemlige kyst,
 vi indåndede en fordærvelig luft, som forvoldte
 ødelæggelse, der ikke hørtes nogen døds klokke for. Vi bønfuldt
 om at vor rejse kunne begynde; ønskede og ønskede –
 og vidste ikke, midt i hin langvarige sygdom og de
 forsinkede håb, at vi aldrig mere ville se lykkeligere dage.
 Afskedssignalet blafrede – endelig trak landet sig tilbage.

280

33

„Men den rolige sommertid var nu forbi.
 Som vi sejlede af sted, løb det ækvatoriale dyb
 bjerghøjt foran den hylende blæst,
 og mange omkom i den fejende hvirvelvind.
 Vi stirrede i rædsel på deres mørke søvn,
 uvidende om at sådanne kvaler snart skulle følge,
 høste vore håb sådanne frugter af lidelsen,
 at vi bitterligt ville huske bølgerens nåde.
 Vi nåede den vestlige verden, en stakkels, fordømt skare.*

290

34

„De lidelser og plager som ramte os,
 sygdom og sult, pine og frygt,
 i skov eller ødemark, i lejr eller by, ville
 tage modet fra selv det stærkeste hjerte at høre om.
 Alle omkom – alle, på et ubarmhjertigt år,
 mand og børn efter hinanden, ved sværd
 og glubende pest, alle omkom: med enhver tåre
 tørret ud, fortvivlet, forladt, vågnede jeg
 om bord på et britisk skib, som vækket af dvale.

300

35

Her standsede hun, tabt for alle tanker om det nærværende,
 hverken stemme, eller lyd, udtrykte hint øjeblikks smerte,
 dog naturen, kuert af et overmål af sorg,
 lettede hendes fyldte øjne for deres vandige byrde.
 Han var også tavs: og før hendes gråd holdt op,
 rejste han sig og gik hen til ruinens port,
 og så daggryet åbne det sølvfarvede østen
 med stråler fulde af løfter, sendt nord- og sydover;
 og snart tændte det firmamentet med højrrød ild.

310

---

* vestlige verden: Amerika.

36

"O come," he cried, "come, after weary night
 Of such rough storm, this happy change to view."
 So forth she came, and eastward looked; the sight
 Over her brow like dawn of gladness threw; 320
 Upon her cheek, to which its youthful hue
 Seemed to return, dried the last lingering tear,
 And from her grateful heart a fresh one drew:
 The whilst her comrade to her pensive cheer
 Tempered fit words of hope; and the lark warbled near.

37

They looked and saw a lengthening road, and wain
 That rang down a bare slope not far remote:
 The barrows glistered bright with drops of rain,
 Whistled the waggoner with merry note,
 The cock far off sounded his clarion throat;
 But town, or farm, or hamlet, none they viewed, 330
 Only were told there stood a lonely cot
 A long mile thence. While thither they pursued
 Their way, the Woman thus her mournful tale renewed.

38

"Peaceful as this immeasurable plain
 Is now, by beams of dawning light imprest,
 In the calm sunshine slept the glittering main;
 The very ocean hath its hour of rest.
 I too forgot the heavings of my breast.
 How quiet 'round me ship and ocean were!
 As quiet all within me. I was blest, 340
 And looked, and fed upon the silent air
 Until it seemed to bring a joy to my despair.

39

"Ah! how unlike those late terrific sleeps,
 And groans that rage of racking famine spoke;
 The unburied dead that lay in festering heaps,
 The breathing pestilence that rose like smoke,
 The shriek that from the distant battle broke,
 The mine's dire earthquake, and the pallid host
 Driven by the bomb's incessant thunder-stroke
 To loathsome vaults, where heart-sick anguish tossed, 350
 Hope died, and fear itself in agony was lost!

36

„Oh kom,” råbte han, „kom og se denne lykkelige forandring
 efter et sådant voldsomt uvejrs triste nat.”
 Så hun kom ud og så mod øst; synet
 kastede ligesom et glædens daggry over hendes pande;
 på hendes kind, hvis ungdommelige farve 320
 syntes at vende tilbage, tørrede den sidste dvælende tåre,
 og drog en ny frem fra hendes taknemmelige hjerte:
 imens mildnede hendes kammerat hendes tungsindige tanker
 med passende håbefulde ord; og lærken trillede nærved.

37

De kiggede sig omkring og så en lang vej og en vogn,
 der rungede ned ad en nøgen skrænt ikke langt borte:
 Tønderne strålede af glimtende regndråber,
 vognmanden fløjtede muntert,
 i det fjerne lod hanen sin clarinohals lyde;
 men by eller gård eller landsby så de intet til, 330
 men fik fortalt at der var en ensom hytte
 to kilometer borte. Medens de fulgte vejen derhen,
 genoptog kvinden sin sørgelige fortælling.

38

„Fredfyldt som denne umådelige slette er nu,
 præget af det dæmrende lys' stråler,
 sov det åbne glitrende hav i det rolige solskin;
 selv oceanet har sin hvilestund.
 Også jeg glemte mit brysts bølgen.
 Hvor roligt omkring mig var ikke skibet og havet!
 lige så stille var alt inden i mig. Jeg var velsignet, 340
 jeg kiggede rundt og fandt næring i den tavse luft,
 indtil den syntes at bringe glæde til min fortvivlelse.

39

„Åh! hvor ulig den senere tids skrækkelige søvn
 og stønnen, der talte om en rædsom sults rasen;
 de ubegravede døde der lå i rådende bunker,
 den pestbefængte luft der steg op som røg,
 skriget der brød frem fra det fjerne slag,
 minernes frygtelige jordskælv og den blege flok,
 drevet af bombens uophørlige tordenbrag til afskyelige
 gravhvælvinger, hvor hjertesyg kval kastedes hid og did, 350
 håb døde, og frygten selv blev tabt i pine!

40

"Some mighty gulf of separation passed,
 I seemed transported to another world;
 A thought resigned with pain, when from the mast
 The impatient mariner the sail unfurled,
 And, whistling, called the wind that hardly curled
 The silent sea. From the sweet thoughts of home
 And from all hope I was for ever hurled.
 For me — farthest from earthly port to roam
 Was best, could I but shun the spot where man might come. 360

41

"And oft I thought (my fancy was so strong)
 That I, at last, a resting-place had found;
 'Here will I dwell,' said I, 'my whole life long,
 Roaming the illimitable waters round;
 Here will I live, of all but heaven disowned,
 And end my days upon the peaceful flood.' —
 To break my dream the vessel reached its bound;
 And homeless near a thousand homes I stood,
 And near a thousand tables pined and wanted food.

42

"No help I sought; in sorrow turned adrift, 370
 Was hopeless, as if cast on some bare rock;
 Nor morsel to my mouth that day did lift,
 Nor raised my hand at any door to knock.
 I lay where, with his drowsy mates, the cock
 From the cross-timber of an out-house hung:
 Dismally tolled, that night, the city clock!
 At morn my sick heart hunger scarcely stung,
 Nor to the beggar's language could I fit my tongue.

43

"So passed a second day; and, when the third 380
 Was come, I tried in vain the crowd's resort.
 — In deep despair, by frightful wishes stirred,
 Near the sea-side I reached a ruined fort;
 There, pains which nature could no more support,
 With blindness linked, did on my vitals fall;
 And, after many interruptions short
 Of hideous sense, I sank, nor step could crawl:
 Unsought for was the help that did my life recall.

40

„En mægtig kløft af adskillelse var passeret,
 og jeg syntes overført til en anden verden;
 en tanke tog smerteligt afsked, da den utålmodige
 sømand gjorde sejlet los fra masten
 og fløjtende kaldte på vinden, som knapt krusede
 det stille hav. Jeg var for altid slynget bort fra
 behagelige tanker om hjemmet og fra alt håb. For mig –
 var det bedst at strejfe om længst borte fra en jordisk havn,
 kunne jeg blot sky de steder, hvor mennesker kunne komme. 360

41

„Og ofte tænkte jeg (så stærk var min forestilling),
 at jeg endelig havde fundet et hvilested;
 „Her vil jeg bo,” sagde jeg, „hele mit liv,
 mens jeg strejfer om på de uendelige vande;
 her vil jeg leve, forstødt af alle undtagen af himlen,
 og ende mine dage på det fredfyldte hav.” – Min drøm
 blev brudt da fartøjet nåede sit bestemmelsessted;
 og jeg stod hjemløs nær tusinde hjem,
 og nær tusinde borde hentæredes jeg og manglede mad.

42

„Jeg søgte ingen hjælp; overladt til mig selv og min sorg 370
 drev jeg hjælpeløst omkring, som kastet op på en nøgen klippe;
 løftede ikke en bid til min mund denne dag
 eller hævede min hånd for at banke på en dør.
 Jeg lå, hvor hanen med sine døsiges mager
 hang fra tværbjælken i et udhus:
 hvor dystert byens klokke slog den nat!
 om morgenen var sulten knap et stik i mit syge hjerte,
 jeg kunne heller ikke få min tunge til at tale tiggersprog.

43

„Således gik endnu en dag, og da den tredje kom,
 opsøgte jeg forgæves mængdens tilflugtssteder. 380
 – I dyb fortvivelse, bevæget af frygtelige ønsker,
 nåede jeg et forfaldent fort nær kysten:
 dér blev jeg ramt af blindhed og mine vitale dele
 af smerter, som naturen ikke mere kunne udholde;
 og efter mange korte afbrydelser af de grufulde kvaler
 sank jeg om og kunne end ikke kravle:
 uopsøgt var den hjælp, der kaldte mit liv tilbage.

44

"Borne to a hospital, I lay with brain
 Drowsy and weak, and shattered memory;
 I heard my neighbours in their beds complain 390
 Of many things which never troubled me —
 Of feet still bustling round with busy glee,
 Of looks where common kindness had no part,
 Of service done with cold formality,
 Fretting the fever round the languid heart,
 And groans which, as they said, might make a dead man start.

45

"These things just served to stir the slumbering sense,
 Nor pain nor pity in my bosom raised.
 With strength did memory return; and, thence
 Dismissed, again on open day I gazed, 400
 At houses, men, and common light, amazed.
 The lanes I sought, and, as the sun retired,
 Came where beneath the trees a faggot blazed;
 The travellers saw me weep, my fate inquired,
 And gave me food — and rest, more welcome, more desired.

46

"Rough potters seemed they, trading soberly
 With panniered asses driven from door to door;
 But life of happier sort set forth to me,
 And other joys my fancy to allure —
 The bag-pipe dinning on the midnight moor 410
 In barn uplighted; and companions boon,
 Well met from far with revelry secure
 Among the forest glades, while jocund June
 Rolled fast along the sky his warm and genial moon.

47

"But ill they suited me — those journeys dark
 O'er moor and mountain, midnight theft to hatch!
 To charm the surly house-dog's faithful bark,
 Or hang on tip-toe at the lifted latch.
 The gloomy lantern, and the dim blue match.
 The black disguise, the warning whistle shrill, 420
 And ear still busy on its nightly watch,
 Were not for me, brought up in nothing ill:
 Besides, on griefs so fresh my thoughts were brooding still.

44

„Jeg blev bragt til et hospital, hvor lå jeg med døsig
og svag hjerne og svigtende hukommelse.
Jeg hørte mine naboer beklage sig i deres senge, 390
over mange ting, som aldrig bekymrede mig –
over fødder, der ustandselig fór omkring i travl glæde,
over blikke, som almindelig venlighed ikke havde nogen del i,
over pleje, der blev ydet med kold formalitet,
idet den lænkede feberen omkring det afkræftede hjerte,
og over stønnen, der, som de sagde, kunne vække en død.

45

„Disse ting tjente kun til at pirre den slumrende forstand,
men fremkaldte hverken smerte eller medynk i mit hjerte.
Med styrken vendte hukommelsen tilbage; jeg blev
sendt bort derfra, og atter stirrede jeg på den klare dag, 400
på huse, mennesker, det almindelige lys, forundret.
Jeg opsøgte stierne og kom, da solen gik til ro,
til et sted hvor en fakkel blussede under træerne;
de rejsende så mig græde, spurgte til min skæbne,
og gav mig mad – og hvile, mere kærkommen, mere ønsket.

46

„De lignede simple pottemagere, anstændige folk
der vandrede fra dør til dør med deres kurvebelæssede æsler,;
men for mig fremstod det som et liv af en lykkeligere slags,
og der var andre glæder til at besnære min fantasi –
sækkepiben der drøuede på midnatsheden 410
i en oplyst lade; og gaver fra kammerater,
vel mødte langt borte fra til et sorgløst gilde
i skovlysningerne, mens lystige juni rullede
sin varme og elskværdige måne hastigt hen over himlen.

47

„Men de passede mig dårligt – hine mørke rejse
over hede og bjerg for at udpønsse et midnatstyveri!
At borttrylle den gnavne vagthunds trofaste gøen,
eller stå med hver nerve spændt ved den løftede klinke.
Den dunkle lygte og den svage blå svovlstik,
den sorte forklædning, det advarende skingre fløjt, 420
og øret fremdeles travlt på sin nattevagt,
var ikke noget for mig, opdraget i intet ondt;
i øvrigt rugede jeg til stadighed over mine nye sorger.

48

"What could I do, unaided and unblest?
 My father! gone was every friend of thine:
 And kindred of dead husband are at best
 Small help; and, after marriage such as mine,
 With little kindness would to me incline.
 Nor was I then for toil or service fit;
 My deep-drawn sighs no effort could confine; 430
 In open air forgetful would I sit
 Whole hours, with idle arms in moping sorrow knit.

49

"The roads I paced, I loitered through the fields;
 Contentedly, yet sometimes self-accused,
 Trusted my life to what chance bounty yields,
 Now coldly given, now utterly refused.
 The ground I for my bed have often used:
 But what afflicts my peace with keenest ruth,
 Is that I have my inner self abused, 440
 Forgone the home delight of constant truth,
 And clear and open soul, so prized in fearless youth.

50

"Through tears the rising sun I oft have viewed,
 Through tears have seen him towards that world descend
 Where my poor heart lost all its fortitude:
 Three years a wanderer now my course I bend —
 Oh! tell me whither — for no earthly friend
 Have I." — She ceased, and weeping turned away;
 As if because her tale was at an end,
 She wept; because she had no more to say
 Of that perpetual weight which on her spirit lay. 450

51

True sympathy the Sailor's looks expressed,
 His looks — for pondering he was mute the while.
 Of social Order's care for wretchedness,
 Of Time's sure help to calm and reconcile,
 Joy's second spring and Hope's long-treasured smile,
 'Twas not for *him* to speak — a man so tried.
 Yet, to relieve her heart, in friendly style
 Proverbial words of comfort he applied,
 And not in vain, while they went pacing side by side.'

48

„Hvad kunne jeg gøre, uhjulpet og uvelsignet?
 Kære far! enhver af dine venner var borte:
 og en død mands slægtninge er i bedste fald
 til liden hjælp og ville, efter et ægteskab som mit,
 være tilbøjelig til kun at vise mig ringe venlighed.
 Jeg var heller ikke dengang egnet til slid og tjeneste;
 intet magtede at dæmpe mine dybe suk; 430
 alt forglemmende kunne jeg timer i træk sidde under den
 åbne himmel, med mine ledige arme knyttet i sløvende sorg.

49

„Jeg gik ad vejene, jeg slentrede gennem markerne,
 tilfreds, dog undertiden, mens jeg anklaget mig selv,
 betroede jeg mit liv til tilfældige gaver,
 der snart blev givet koldt, snart fuldkommen afslået.
 Jorden har jeg ofte brugt som seng:
 men hvad der hjemsøger mig med den bitreste anger,
 er, at jeg har misbrugt mig selv,
 givet afkald på den velkendte fryd ved varig sanddruhed, 440
 og den rene og frie sjæl, så værdsat i den frygtløse ungdom.

50

„Gennem tårer har jeg ofte betragtet den opgående sol,
 gennem tårer har jeg set ham dale ned mod det land,
 hvor mit arme hjerte mistede al sit mod:
 tre år har jeg vandret om og går nu —
 åh! sig mig hvorhen — jeg har ingen jordisk ven.” —
 Hun tav og vendte sig grædende bort;
 hun græd, som fordi hendes fortælling var til ende;
 fordi hun ikke havde mere at sige
 om den bestandige vægt, der lå på hendes ånd. 450

51

Sømandens ansigt udtrykte sand medfølelse,
 hans ansigt — for da han spekulerede, var han stum imens.
 Om samfundets omsorg for de ulykkelige,
 om tidens sikre hjælp til at berolige og forsone,
 glædens anden vår og håbets længeværdssatte smil,
 det var ikke noget for *ham* at tale om — en mand så plaget.
 dog for at lindre hendes hjerte, brugte han
 på venskabelig vis, og ikke forgæves, almindelige trøstende
 talemåder, mens de gik af sted ved siden af hinanden.

52

Ere long, from heaps of turf, before their sight, 460
 Together smoking in the sun's slant beam,
 Rise various wreaths that into one unite
 Which high and higher mounts with silver gleam:
 Fair spectacle, — but instantly a scream
 Thence bursting shrill did all remark prevent;
 They paused, and heard a hoarser voice blaspheme,
 And female cries. Their course they thither bent,
 And met a man who foamed with anger vehement.

53

A woman stood with quivering lips and pale, 470
 And, pointing to a little child that lay
 Stretched on the ground, began a piteous tale;
 How in a simple freak of thoughtless play
 He had provoked his father, who straightway,
 As if each blow were deadlier than the last,
 Struck the poor innocent. Pallid with dismay
 The Soldier's Widow heard and stood aghast;
 And stern looks on the man her grey-haired Comrade cast.

54

His voice with indignation rising high
 Such further deed in manhood's name forbade;
 The peasant, wild in passion, made reply 480
 With bitter insult and revilings sad;
 Asked him in scorn what business there he had;
 What kind of plunder he was hunting now;
 The gallows would one day of him be glad; —
 Though inward anguish damped the Sailor's brow,
 Yet calm he seemed as thoughts so poignant would allow.

55

Softly he stroked the child, who lay outstretched
 With face to earth; and, as the boy turned round
 His battered head, a groan the Sailor fetched
 As if he saw — there and upon that ground — 490
 Strange repetition of the deadly wound
 He had himself inflicted. Through his brain
 At once the griding iron passage found;
 Deluge of tender thoughts then rushed amain,
 Nor could his sunken eyes the starting tear restrain.

52

Inden længe så de foran sig, fra bunker af tørv, 460
 der alle røg i solens skrå stråle,
 forskellige hvirvler stige op og forenede sig til en,
 højere og højere steg den med et sølvglinsende skær:
 Et skønt syn, — men i samme øjeblik lød et skingert
 skrig derfra, som forhindrede alle bemærkninger;
 de standsede og hørte en hæsere stemme gudsbespøtte
 og kvinderåb. De styrede deres skridt derhen
 og mødte en mand, der skummede af voldsom vrede.

53

En kvinde stod bleg og med dirrende læber, 470
 og idet hun pegede på et barn, der lå udstrakt
 på jorden, begyndte hun sin ynkværdige fortælling;
 hvordan han i tankeløs leg, med en harmløs grille,
 havde irriteret sin far, der omgående,
 som om hvert slag var mere dødbringende end det sidste,
 slog den stakkels uskyldige. Ligbleg af skræk
 stod soldatens enke forfærdet og hørte på, og hendes
 gråhårede kammerat kastede strenge blikke på manden.

54

Med voldsomme harmfulde ord forbød han 480
 i menneskehedens navn sådanne yderligere handlinger;
 bonden, vild af lidenskab, svarede
 med bidende fornærmelser og triste forhånelser;
 spurgte ham spottende hvad han havde dér at gøre;
 hvilken slags bytte han *nu* jagede;
 galgerne ville en dag blive glade for ham; —
 skønt en indre pine fugtede sømandens pande,
 syntes han dog så rolig, som så beske tanker ville tillade.

55

Han klappede blidt barnet, der lå udstrakt 490
 med ansigtet mod jorden; og da drengen vendte
 sit forslåede hoved, udstødte sømanden en stønnen
 som om ham så — der på jorden —
 en sælsom gentagelse af det dødelige sår,
 han selv havde tildelt. Det knasende jern
 fandt straks vej gennem hans hjerne; en syndflod
 af ømme tanker kom så farende med fuld styrke, og hans
 indsunkne øjne kunne ikke holde de begyndende tårer tilbage.

56

Within himself he said — What hearts have we!
 The blessing this a father gives his child!
 Yet happy thou, poor boy! compared with me,
 Suffering not doing ill — fate far more mild.
 The stranger's looks and tears of wrath beguiled 500
 The father, and relenting thoughts awoke;
 He kissed his son — so all was reconciled.
 Then, with a voice which inward trouble broke
 Ere to his lips it came, the Sailor them bespoke.

57

"Bad is the world, and hard is the world's law
 Even for the man who wears the warmest fleece;
 Much need have ye that time more closely draw
 The bond of nature, all unkindness cease,
 And that among so few there still be peace:
 Else can ye hope but with such numerous foes 510
 Your pains shall ever with your years increase?" —
 While from his heart the appropriate lesson flows,
 A correspondent calm stole gently o'er his woes.

58

Forthwith the pair passed on; and down they look
 Into a narrow valley's pleasant scene
 Where wreaths of vapour tracked a winding brook,
 That babbled on through groves and meadows green;
 A low-roofed house peeped out the trees between;
 The dripping groves resound with cheerful lays,
 And melancholy lowings intervene 520
 Of scattered herds, that in the meadow graze,
 Some amid lingering shade, some touched by the sun's rays.

59

They saw and heard, and, winding with the road
 Down a thick wood, they dropt into the vale;
 Comfort by prouder mansions unbestowed
 Their wearied frames, she hoped, would soon regale.
 Erelong they reached that cottage in the dale:
 It was a rustic inn; — the board was spread,
 The milk-maid followed with her brimming pail,
 And lustily the master carved the bread, 530
 Kindly the housewife pressed, and they in comfort fed.

56

Han sagde til sig selv: — Hvilke hjerter vi har!
 At en far velsigner sit barn på denne måde!
 Dog du er lykkelig, stakkels dreng! sammenlignet med mig,
 ved ikke at have gjort ondt — lider du en langt mildere skæbne.
 Den fremmedes mine og forbitrede tårer forledte faderen, 500
 og vækkede formildende tanker;
 han kyssede sin søn — alt var så forsonet.
 Derpå sagde sømanden til dem med en stemme, der
 knækkede over af indre trængsler, før den nåede hans læber.

57

„Verden er slet, og verdens lov er hård
 selv for den, der bær det varmeste skind;
 I har et stort behov for, at tiden knytter
 naturens bånd tættere, at al uvenlighed ophører,
 og at der blandt så få stadig er fred:
 kan I ellers med så mange fjender håbe på andet, 510
 end at jeres kvaler altid vil vokse med årene?”
 Medens denne passende lektie strømmede fra hans hjerte,
 sneg en tilsvarende ro sig blidt over hans plagede sind.

58

Straks gik parret videre; og de så
 ned på det skønne landskab i en snæver dal,
 hvor dampvirvler fulgte sporet af en bugtet bæk,
 der pludrede af sted gennem lunde og grønne enge;
 et lavloftet hus dukkede frem mellem træerne;
 de dryppende lunde genlyder af munter sang,
 og afbrydes undertiden af den melankolske brølen 520
 fra spredte hjerde, som græsser på engene,
 nogle blandt dvælende skygger, nogle berørt af solens stråler.

59

De så og hørte og ved at følge en bugtet vej
 gennem en tæt skov, kom de ned i dalen;
 hun håbede, at deres trætte kroppe snart ville nyde
 en bekvemmelighed, som de stoltere gårde ikke skænkede.
 Inden længe nåede de huset i dalen;
 det var en landlig kro; — bordet var dækket,
 malkepigen gik med sin bredfulde spand,
 og husherren skar rask brødet, 530
 husfruen pressede venligt på, og de spiste veltilpasse.

60

Their breakfast done, the pair, though loth, must part;
 Wanderers whose course no longer now agrees.
 She rose and bade farewell! and, while her heart
 Struggled with tears nor could its sorrow ease,
 She left him there; for, clustering round his knees,
 With his oak-staff the cottage children played;
 And soon she reached a spot o'erhung with trees
 And banks of ragged earth; beneath the shade
 Across the pebbly road a little runnel strayed. 540

61

A cart and horse beside the rivulet stood;
 Chequering the canvas roof the sunbeams shone.
 She saw the carman bend to scoop the flood
 As the wain fronted her, — wherein lay one,
 A pale-faced Woman, in disease far gone.
 The carman wet her lips as well behaved;
 Bed under her lean body there was none,
 Though even to die near one she most had loved
 She could not of herself those wasted limbs have moved.

62

The Soldier's Widow learned with honest pain 550
 And homefelt force of sympathy sincere,
 Why thus that worn-out wretch must there sustain
 The jolting road and morning air severe.
 The wain pursued its way; and following near
 In pure compassion she her steps retraced
 Far as the cottage. "A sad sight is here,"
 She cried aloud; and forth ran out in haste
 The friends whom she had left but a few minutes past.

63

While to the door with eager speed they ran,
 From her bare straw the Woman half upraised 560
 Her bony visage — gaunt and deadly wan;
 No pity asking, on the group she gazed
 With a dim eye, distracted and amazed;
 Then sank upon her straw with feeble moan.
 Fervently cried the housewife — "God be praised,
 I have a house that I can call my own;
 Nor shall she perish there, untended and alone!"

60

Da morgenmåltidet var ovre, måtte parret omend modvilligt, skilles;
 de var vandrere, som ikke længere skulle den samme vej.
 Hun rejste sig og bød farvel, og mens hendes hjerte
 kæmpede med tårer, der heller ikke kunne lette dets sorg,
 forlod hun ham dér; for i en klynge omkring hans knæ,
 legede husets børn med hans egestav;
 snart nåede hun et sted, der var overdækket af træer
 og med banker af knoldet jord; under skyggen vandrede
 en lille udløber hen over den småstensdækkede vej. 540

61

En kærre og en hest stod ved siden af åen;
 solstrålerne skinnede og ternede lærredstaget.
 Hun så vognmanden bøje sig for at øse af vandet,
 da vognen vendte mod hende, — der lå én derinde,
 en bleg kvinde, der var døden nær af sygdom;
 vognmanden fugtede hendes læber, hvilket nok behøvedes;
 der var ingen seng under hendes magre krop;
 selvom hun havde ønsket at dø nær den, hun havde elsket mest,
 kunne hun ikke af sig selv have bevæget disse udtærede lemmer.

62

Soldaterenken lærte med ærlig smerte 550
 og inderlig, oprigtigt medfølelse,
 hvorfor den udslidte stakkel således måtte udholde
 den knudrede vej og strenge morgenluft.
 Vognen fortsatte sin vej; og idet hun fulgte efter
 af ren medlidenhed, gik hun med helt tilbage
 til huset. „Her er et sørgeligt syn,”
 råbte hun højt; og vennerne, som hun havde forladt
 for få minutter siden, kom ilende ud.

63

Da de skyndsomt løb hen mod døren,
 løftede kvinden halvt sit benede ansigt, 560
 — indfaldent og dødeligt blegt, fra de bare strå;
 uden at bede om medynk stirrede hun på gruppen
 med et mat blik, adspredt og forbavset;
 sank så tilbage på sine strå med en svag jamren.
 Husfruen udbrød med varme: — „Gud være lovet,
 at jeg har et hus, jeg kan kalde mit eget;
 hun skal heller ikke dø dér, alene og uden pleje!”

64

So in they bear her to the chimney seat,
 And busily, though yet with fear, untie
 Her garments, and, to warm her icy feet 570
 And chafe her temples, careful hands apply.
 Nature reviving, with a deep-drawn sigh
 She strove, and not in vain, her head to rear;
 Then said — "I thank you all; if I must die,
 The God in heaven my prayers for you will hear;
 Till now I did not think my end had been so near.

65

"Barred every comfort labour could procure,
 Suffering what no endurance could assuage,
 I was compelled to seek my father's door,
 Though loth to be a burthen on his age. 580
 But sickness stopped me in an early stage
 Of my sad journey; and within the wain
 They placed me — there to end life's pilgrimage,
 Unless beneath your roof I may remain:
 For I shall never see my father's door again.

66

"My life, Heaven knows, hath long been burthensome;
 But, if I have not meekly suffered, meek
 May my end be! Soon will this voice be dumb:
 Should child of mine e'er wander hither, speak
 Of me, say that the worm is on my cheek. — 590
 Torn from our hut, that stood beside the sea
 Near Portland lighthouse in a lonesome creek,
 My husband served in sad captivity
 On shipboard, bound till peace or death should set him free.

67

"A sailor's wife I knew a widow's cares,
 Yet two sweet little ones partook my bed;
 Hope cheered my dreams, and to my daily prayers
 Our heavenly Father granted each day's bread;
 Till one was found by stroke of violence dead,
 Whose body near our cottage chanced to lie; 600
 A dire suspicion drove us from our shed;
 In vain to find a friendly face we try,
 Nor could we live together those poor boys and I;

64

De bær hende ind og hen til skorstenspladsen,
og løsner travlt, skønt endnu frygtsomt,
hendes dragt og bruger varsomme hænder til at
varme hendes iskolde fødder og gnide hendes tindinger. 570
Da naturen igen kom til live, sukkede hun dybt og stred,
ikke uden held, for at løfte sit hoved,
sagde så — „Jeg takker jer alle; hvis jeg skal dø,
vil Gud i himlen høre mine bønner for jer;
indtil nu troede jeg ikke, at min ende var så nær.

65

„Afskåret fra enhver trøst som arbejde kunne bringe,
lidende hvad ingen udholdenhed kunne lindre,
var jeg tvunget til at søge min fars dør,
skønt uvillig til at være en byrde i hans alderdom. 580
Men sygdom standsede mig på et tidligt tidspunkt
af min triste rejse; og de anbragte mig i vognen —
for dér at ende livets pilgrimsfærd,
med mindre jeg kan blive under jeres tag:
for jeg skal aldrig se min fars dør igen.

66

„Mit liv, himlen skal vide, har længe været fuld af byrder;
men hvis jeg ikke har lidt ydmygt, så lad mit
endeligt være ydmygt! Snart vil denne røst forstumme:
hvis et af mine børn nogensinde vandrer herhen,
tal om mig, sig at ormen er på min kind. — 590
Revet bort fra vor hytte, som stod ved havet
nær Portlands fyrtårn, i en ensom vig,
tjente min mand i trist fangenskab om bord på et skib,
bundet, indtil freden eller døden ville gøre ham fri.

67

„Som sømandskone kendte jeg en enkes bekymringer,
dog delte to søde små min seng;
håb opmuntrede mine drømme og for mine daglige bønner,
gav vor himmelske far os hver dag brødet;
indtil man fandt en person, død ved et voldsomt slag,
hvis lig tilfældigvis lå nær vort hus; 600
en frygtelig mistanke drev os fra vor hytte;
forgæves prøvede vi at finde et venligt ansigt,
vi kunne heller ikke leve sammen, de stakkels drenge og jeg;

68

"For evil tongues made oath how on that day
 My husband lurked about the neighbourhood;
 Now he had fled, and whither none could say,
 And *he* had done the deed in the dark wood —
 Near his own home! — but he was mild and good;
 Never on earth was gentler creature seen;
 He'd not have robbed the raven of its food. 610
 My husband's loving kindness stood between
 Me and all worldly harms and wrongs however keen."

69

Alas! the thing she told with labouring breath
 The Sailor knew too well. That wickedness
 His hand had wrought; and when, in the hour of death,
 He saw his Wife's lips move his name to bless
 With her last words, unable to suppress
 His anguish, with his heart he ceased to strive;
 And, weeping loud in this extreme distress,
 He cried — "Do pity me! That thou shouldst live 620
 I neither ask nor wish — forgive me, but forgive!"

70

To tell the change that Voice within her wrought
 Nature by sign or sound made no essay;
 A sudden joy surprised expiring thought,
 And every mortal pang dissolved away.
 Borne gently to a bed, in death she lay;
 Yet still while over her the husband bent,
 A look was in her face which seemed to say,
 "Be blest: by sight of thee from heaven was sent
 Peace to my parting soul, the fulness of content." 630

71

She slept in peace, — his pulses throbbed and stopped,
 Breathless he gazed upon her face, — then took
 Her hand in his, and raised it, but both dropped,
 When on his own he cast a rueful look.
 His ears were never silent; sleep forsook
 His burning eyelids stretched and stiff as lead;
 All night from time to time under him shook
 The floor as he lay shuddering on his bed;
 And oft he groaned aloud, "O God, that I were dead!"

68

„For onde tunger svor på, at min mand
 den dag havde lusket omkring i nabolaget;
 nu var han flygtet, og ingen vidste hvorhen,
 og *han* havde begået gerningen i den mørke skov –
 nær sit eget hjem! – men han var venlig og god;
 aldrig sås et blidere væsen på jord;
 han ville ikke berøve raven dens mad. 610
 Min mands kærlige godhed stod mellem
 mig og al verdens fortræd og uret, uanset hvor stor.”

69

Ak! de ting hun fortalte, mens hun tungt trak vejret,
 kendte sømanden kun alt for godt. Den elendighed
 hans hånd havde skabt; og da, i dødens stund,
 han så sin kones læber forme hans navn for at velsigne det
 med sine sidste ord, holdt han, ude af stand til undertrykke
 sin pine, op med at strides med sit hjerte;
 og højt grædende i denne yderste nød,
 råbte han – „Åh hav medynk! At du skulle leve 620
 hverken beder jeg om eller ønsker – men tilgiv mig, tilgiv!”

70

Naturen forsøgte ikke ved tegn eller lyd at røbe
 den forandring, denne stemme frembragte i hende;
 en pludselig glæde overraskede den ophørende tanke,
 og enhver dødelig smerte opløstes.
 Forsigtigt båret hen til en seng, lå hun død;
 dog stadig, mens hendes mand bøjede sig over hende,
 var der et udtryk i hendes ansigt, som syntes at sige:
 „Vær velsignet: med synet af dig har himlen sendt
 fred til min bortdragende sjæl, fuldstændig tilfredshed.” 630

71

Hun sov i fred, – hans puls skiftevis bankede og stoppede,
 åndeløst stirrede han på hendes ansigt, – tog så
 hendes hånd i sin og løftede den, men lod begge falde,
 da han kastede et angerfuldt blik på sin egen.
 Hans ører var aldrig tavse; søvn svigtede
 hans brændende øjenlåg, der var spændte og stive som bly;
 hele natten igennem rystede gulvet under ham,
 mens han lå skælvende i sin seng;
 og ofte jamrede han højt: „Åh Gud, gid jeg var død!”

72

The Soldier's Widow lingered in the cot; 640
 And, when he rose, he thanked her pious care
 Through which his Wife, to that kind shelter brought,
 Died in his arms; and with those thanks a prayer
 He breathed for her, and for that merciful pair.
 The corse interred, not one hour he remained
 Beneath their roof, but to the open air
 A burthen, now with fortitude sustained,
 He bore within a breast where dreadful quiet reigned.

73

Confirmed of purpose, fearlessly prepared
 For act and suffering, to the city straight 650
 He journeyed, and forthwith his crime declared:
 "And from your doom," he added, "now I wait,
 Nor let it linger long, the murderer's fate."
 Not ineffectual was that piteous claim:
 "O welcome sentence which will end though late,"
 He said, "the pangs that to my conscience came
 Out of that deed. My trust, Saviour! is in thy name!"

74

His fate was pitied. Him in iron case
 (Reader, forgive the intolerable thought)
 They hung not: — no one on *his* form or face 660
 Could gaze, as on a show by idlers sought;
 No kindred sufferer, to his death-place brought
 By lawless curiosity or chance,
 When into storm the evening sky is wrought,
 Upon his swinging corse an eye can glance,
 And drop, as he once dropped, in miserable trance.

The Convict

The glory of evening was spread through the west;
 — On the slope of a mountain I stood,
 While the joy that precedes the calm season of rest
 Rang loud through the meadow and wood.

72

Soldaterenken blev i hytten; og da han stod op, 640
 takkede han hende for hendes fromme omsorg,
 der var skyld i, at hans kone var blevet bragt til dette venlige ly
 og kunne dø i hans arme; og med denne tak bad han
 en bøn for hende og for husets barmhjertige par.
 Da liget var begravet, blev han ikke en time længere
 under deres tag, men bar en byrde,
 nu udholdt med styrke, ud i det fri
 i et bryst, hvor en grufuld stilhed herskede.

73

Bestyrket i sit fortsæt og frygtløs forberedt 650
 på loven og lidelsen, tog han lige til byen
 og tilstod omgående sin forbrydelse:
 „Og fra jeres kendelse,” tilføjede han, „venter jeg nu,
 og lad det ikke vare længe, morderens skæbne.”
 Dette ynkværdige krav var ikke uden virkning:
 „Oh dom vær velkommen!” sagde han, „som skønt sent,
 vil du standse de nag, der har pint min samvittighed
 på grund af hin gerning. Frelser! til dig sætter jeg min lid!”

74

De forbarmede sig over ham. Han blev ikke 660
 (læser, tilgiv den uudholdelige tanke) hængt op
 i et jernbur: — ikke en eneste kunne stirre på *hans* skikkelse*
 eller ansigt, som et spektakulært syn, søgt af lediggængere;
 ingen beslægtet lidende, ført af lovløs nysgerrighed
 eller ved tilfældet til dette hans dødssted,
 når aftenhimlen er arbejdet op til storm,
 kan rette sine øjne mod hans svingende lig
 og falde, som han engang faldt, i ynkelig trance.

Den dømte

I vest udbredte aftenen sin pragt;
 — jeg stod på bjergskrånningen, medens
 glæden som går forud for den rolige hviletid
 lød højt gennem engen og skoven.

---

* En galge eller rettere en 'gibbet' hvor den henrettedes lig blev ophængt, f.eks. som her i et jernbur. I dette digt bliver forbryderen således ikke ophængt i en gibbet til almindelig spot og spe af befolkningen, men, må man gætte på, hængt og derefter begravet. I den tidligere version *Adventures on Salisbury Plain* bliver han netop ophængt i et jernbur og hånet.

THE CONVICT

“And must we then part from a dwelling so fair?”
In the pain of my spirit I said,
And with a deep sadness I turned, to repair
To the cell where the convict is laid.

The thick-ribbed walls that o’ershadow the gate
Resound; and the dungeons unfold: 10
I pause; and at length, through the glimmering grate,
That outcast of pity behold.

His black matted head on his shoulder is bent,
And deep is the sigh of his breath,
And with steadfast dejection his eyes are intent
On the fetters that link him to death.

’Tis sorrow enough on that visage to gaze,
That body dismiss’d from his care;
Yet my fancy has pierced to his heart, and pourtrays
More terrible images there. 20

His bones are consumed, and his life-blood is dried
With wishes the past to undo;
And his crime, through the pains that o’erwhelm him, descried
Still blackens and grows on his view.

When from the dark synod, or blood-reeking field,
To his chamber the monarch is led,
All soothers of sense their soft virtue shall yield,
And quietness pillow his head.

But if grief, self-consumed, in oblivion would doze,
And conscience her tortures appease, 30
’Mid tumult and uproar this man must repose;
In the comfortless vault of disease.

When his fetters at night have so press’d on his limbs,
That the weight can no longer be borne,
If, while a half-slumber his memory bedims,
The wretch on his pallet should turn.

While the jail-mastiff howls at the dull clanking chain,
From the roots of his hair there shall start
A thousand sharp punctures of cold-sweating pain,
And terror shall leap at his heart. 40

„Og må vi da tage afsked med så skøn en bolig?
sagde jeg i min sjæls kvide,
og med dyb bedrøvelse vendte jeg mig om for at gå
tilbage til cellen, hvor den dømte er lagt.

De tætribbede mure som overskygger porten
runger; og fangehullerne åbenbares: 10
jeg standser; og ser langt om længe, gennem det
svagt skinnende gitter, den fra medynk udstødte.

Hans sorte filtrede hoved er bøjet,
og dybt er sukket han ånder ud,
og i ubevægelig modløshed er hans blik
optaget af kæderne, der lænker ham til døden.

Det er bedrøveligt nok at stirre på dette ansigt,
denne krop, afskediget fra hans omsorg;
dog min fantasi er trængt ind i hans hjerte
og skildrer forfærdeligere billeder der. 20

Hans knogler er fortæret, og hans livsblod tørret
ud, med ønske om at ugøre fortiden;
og hans forbrydelse, skintet gennem smerterne, som overvælder
ham, bliver stadig mørkere og vokser i hans tanker.

Når fra den dystre synode eller bloddampende
mark, monarken føres til sit kammer,
vil alle sansernes forsødere udfolde deres blide
magt, og ro vil være hans hovedpude.

Men hvis kummer, selvfortærende, vil blunde i
glemsel, og samvittighed stilne sine matrerer, 30
da skal denne mand finde hvile midt i tummel og
oprør; i sygdommens trøstesløse kælderhvælvning.

Når hans kæder om natten har trykket hans
lemmer, så vægten ikke længere kan udholdes,
hvis staklen, mens en let slummer fordunkler
hans erindring, skulle vende sig på sin madras,

Og fængslets vagthund hylér af den dumpe skramlende
lænke, da skal tusinde skarpe stik af koldsvedende
smerte bryde frem fra hans hårrødder,
og rædsel skal springe på hans hjerte. 40

But now half-raises his deep-sunken eye,
And the motion unsettles a tear;
The silence of sorrow it seems to supply,
And asks of me why I am here.

“Poor victim! no idle intruder has stood
With o’erweening complacence our state to compare,
But one, whose first wish is the wish to be good,
Is come as a brother thy sorrows to share.

“At thy name though compassion her nature resign,
Though in virtue’s proud mouth thy report be a stain, 50
My care, if the arm of the mighty were mine,
Would plant thee where yet thou might’st blossom again.”

Argument for Suicide

Send this man to the mine, this to the battle,
Famish an aged beggar at your gates,
And let him die by inches — but for the worlds
Lit not your hand against him — Live, live on,
As if this earth owned neither steel nor arctic,
A rope, a river, or a standing pool.
Live, if you dread the pains of hell, or think
Your corpse would quarrel with a stake — alas
Has misery then no friend? — if you would die
By license, call the dropsy and stone 10
And let then end you — strange it is;
And most fantastic are the magic circles
Drawn round the thing called life — till we have learned
To prize it less, we ne’er shall learn to prize
The things worth living for. —

Men nu løfter han halvt sit dybtindsunkne øje,
og bevægelsen får en tåre til at rinde;
den synes at udfylde sorgens tavshed,
og spørger mig, hvorfor jeg er her.

„Arme offer! ingen ligegyldig ubuden gæst har
stået med indbildsk velbehag for at sammenligne
vore stillinger, men én, hvis højeste ønske er ønsket
om at være god, er kommet som en bror for at dele dine sorger.

„Skønt dit navn får barmhjertighed til at opgive sin
natur, skønt din historie er en besmittelse i dydens stolte mund,
ville du under min beskyttelse, hvis den mægtiges arm var min,
blive plantet, hvor du dog kunne blomstre igen.”*

50

Et argument for selvmord

Send denne mand til minen, denne til slagmarken,
lad en gammel tigger sulte ved dine låger,
og lad ham dø lidt efter lidt – men for alt i verden
løft ikke din hånd mod ham – Lev, lev videre,
som om denne jord ejede hverken stål eller arsenik,
et reb, en flod eller en stillestående dam,
lev, hvis du frygter helvedets pinsler eller tror,
dit lig vil skændes med et bål – ak,
har elendighed da ingen ven? – hvis du vil dø
en tilladt død, så kald på vattersot og stenen†
og lad dem gøre en ende på dig – sælsomt er det;
og højst fantastiske er de magiske cirkler,
der er tegnet omkring denne ting kaldet livet – før vi har
lært at sætte mindre pris på det, skal vi aldrig
lære at skatte de ting, der er værd at leve for. –

10

---

* Dvs. deportation i stedet for dødsstraf, en godwiniansk yndlings tanke (Brett, 296).

† stenen: forskellige indvoldssten.

The Borderers

A Tragedy

DRAMATIS PERSONAE

MARMADUKE	} Of the Band of Borderers	Host
OSWALD		Forester
WALLACE		ELDRED, a Peasant
LACY		Peasant, Pilgrims, &c.
LENNOX		IDONEA
HERBERT		Female Beggar
WILFRED, Servant to Marmaduke		ELEANOR, Wife of Eldred

Scene: Borders of England and Scotland.

Time: The Reign of Henry III.

ACT I

SCENE I

Road in a Wood. Wallace and Lacy

Lacy. The troop will be impatient; let us hie
Back to our post, and strip the Scottish Foray
Of their rich Spoil, ere they recross the Border.
— Pity that our young Chief will have no part
In this good service.

Wallace. Rather let us grieve
That, in the undertaking which has caused
His absence, he hath sought, whate'er his aim,
Companionship with One of crooked ways,
From whose perverted soul can come no good
To our confiding, open-hearted Leader.

10

Lacy. True; and, remembering how the Band have proved
That Oswald finds small favour in our sight,
Well may we wonder he has gained such power
Over our much-loved Captain.

Wallace. I have heard
Of some dark deed to which in early life
His passion drove him — then a Voyager
Upon the midland Sea. You knew his bearing
In Palestine?

Lacy. Where he despised alike
Mohammedan and Christian. But enough;

Fribytterne

En tragedie

PERSONERNE

MARMADUKE	}	Fribyttene	Vært
OSWALD			To skovmænd
WALLACE			ELDRED, en bonde
LACY			Bønder, Pilgrimme osv.
LENNOX			IDONEA
HERBERT			En kvindelig tigger
WILFRED, Marmadukes tjener			ELEANOR, Eldreds kone

Stedet er grænselandet mellem England og Skotland.
Tiden er Henrik III.'s regeringstid.

FØRSTE AKT

FØRSTE SCENE

En vej i en skov. Wallace og Lacy.

Lacy. Truppen bliver utålmodig; lad os skynde os tilbage til vor post og berøve skotterne det rige udbytte af deres plyndringstogt, inden de sætter tilbage over grænsen. — Synd at vor unge anfører ikke vil have del i denne gode tjeneste.

Wallace. Lad os heller sørge over, at i det foretagende, som er årsag til hans fravær, har han, hvad hans mål end er, søgt selskab med én, hvis veje er uhæderlige og fra hvis fordærvede sjæl, der ikke kan komme noget godt for vor tillidsfulde, åbenhjertige fører.

10

Lacy. Sandt nok; og når vi husker, hvordan vor gruppe har vist, at Oswald kun finder ringe nåde for vore øjne, kan vi godt undrer os over, hvordan han har fået sådan magt over vor højt elskede kaptajn.

Wallace. Jeg har hørt om en eller anden dyster dåd, som hans lidenskab tidligt i livet drev ham til — dengang en sørejsende på Middelhavet. Du kender han opførsel i Palæstina?

Lacy. Hvor han uden forskel foragtede muhamedanere og kristne. Men nok om det;

Let us begone — the Band may else be foiled. [Exeunt.

Enter Marmaduke and Wilfred

Wilfred. Be cautious, my dear Master! 21

Marmaduke. I perceive
That fear is like a cloak which old men huddle
About their love, as if to keep it warm.

Wilfred. Nay, but I grieve that we should part. This Stranger,
For such he is —

Marmaduke. Your busy fancies, Wilfred,
Might tempt me to a smile; but what of him?

Wilfred. You know that you have saved his life.

Marmaduke. I know it.

Wilfred. And that he hates you! — Pardon me, perhaps
That word was hasty.

Marmaduke. Fy! no more of it.

Wilfred. Dear Master! gratitude's a heavy burden 30
To a proud Soul. — Nobody loves this Oswald —
Yourself, you do not love him.

Marmaduke. I do more,
I honour him. Strong feelings to his heart I
Are natural; and from no one can be learnt
More of men's thoughts and ways than his experience
Has given him power to teach: and then for courage
And enterprise — what perils hath he shunned?
What obstacles hath he failed to overcome?
Answer these questions, from our common knowledge,
And be at rest.

Wilfred. Oh, Sir!

Marmaduke. Peace, my good Wilfred; 40
Repair to Liddesdale, and tell the Band
I shall be with them in two days, at farthest.

Wilfred. May He whose eye is over all protect you! [Exit.

Enter Oswald (a bunch of plants in his hand).

Oswald. This wood is rich in plants and curious simples.

Marmaduke (looking at them). The wild rose, and the poppy, and the
nightshade:

Which is your favourite, Oswald?

Oswald. That which, while it is
Strong to destroy, is also strong to heal — (*Looking forward*)
Not yet in sight! — We'll saunter here awhile;
They cannot mount the hill, by us unseen.

Marmaduke (a letter in his hand). It is no common thing when one like you
Performs these delicate services, and therefore 51

lad os tage af sted — ellers kan gruppen blive modløs.

[*Begge ud.*]

Marmaduke og Wilfred kommer ind

Wilfred. Vær forsigtig, min kære herre! 21

Marmaduke. Jeg betragter
din frygt som en kappe, gamle mænd kaster
over deres kærlighed, som for at holde den varm.

Wilfred. Nej, men jeg er bedrøvet over at vi skal skilles.
Denne fremmede, for således er han —

Marmaduke. din geskæftige fantasi, Wilfred
kunne få mig til at smile; men hvad er der med ham?

Wilfred. I ved I har reddet hans liv.

Marmaduke. Det ved jeg.

Wilfred. Og at han hader Jer! — Undskyld mig, måske
det var overilede ord.

Marmaduke. Fy! ikke mere om det.

Wilfred. Kære herre! taknemmelighed er en tung byrde 30
for en stolt sjæl. — Ingen elsker denne Oswald —
I selv, I elsker ham ikke.

Marmaduke. Jeg gør mere,
jeg ærer ham. Stærke følelser er
naturlige for ham; og fra ingen kan man lære
mere om menneskers tanker og måder, end hans erfaring
har givet ham magt til at meddele: og hvad angår mod
og virke — hvilke farer har han skyet?
Hvilke forhindringer har han undladt at overvinde?
Svar på disse spørgsmål, ud fra det vi begge ved,
og vær rolig.

Wilfred. Åh, herre!

Marmaduke. Stille, min gode Wilfred. 40
Tag til Liddersdale og fortæl gruppen*
at jeg vil være hos dem om to dage, senest.

Wilfred. Må han som ser alt bevare Jer. [Wilfred ud.]

Oswald kommer ind (med et bundt planter i hånden).

Oswald. Denne skov er rig på planter og mærkværdige lægeurter.

Marmaduke (ser på dem). Den vilde rose og valmuen, og natskyggen:
hvilken er din foretrukne, Oswald?

Oswald. Den, som mens den er
stærk til at ødelægge også er stærk til at helbrede — (*Ser fremad*)
Endnu ikke i syne! — Vi vil slentre omkring her et stykke tid;
de kan ikke bestige denne høj uden at blive set af os.

Marmaduke (med et brev i hånden). Det er ingen ringe ting, 50
når mænd som du yder disse delikate tjenester, og derfor

* Liddersdale: floden Liddle River, der løb gennem dalen, som er grænsen til Skotland.

I feel myself much bounden to you, Oswald;
'Tis a strange letter this! —You saw her write it?

Oswald. And saw the tears with which she blotted it.

Marmaduke. And nothing less would satisfy him?

Oswald. No less;

For that another in his Child's affection
Should hold a place, as if 't were robbery,
He seemed to quarrel with the very thought.
Besides, I know not what strange prejudice
Is rooted in his mind; this Band of ours,
Which you've collected for the noblest ends,
Along the confines of the Esk and Tweed
To guard the Innocent — he calls us 'Outlaws';
And, for yourself, in plain terms he asserts
This garb was taken up that indolence
Might want no cover, and rapacity
Be better fed.

60

Marmaduke. Ne'er may I own the heart
That cannot feel for one, helpless as he is.

Oswald. Thou know'st me for a Man not easily moved,
Yet was I grievously provoked to think
Of what I witnessed.

70

Marmaduke. This day will suffice
To end her wrongs.

Oswald. But if the blind Man's tale
Should *yet* be true?

Marmaduke. Would it were possible!
Did not the Soldier tell thee that himself,
And others who survived the wreck, beheld
The Baron Herbert perish in the waves
Upon the coast of Cyprus?

Oswald. Yes, even so,
And I had heard the like before: in sooth
The tale of this his quondam Barony
Is cunningly devised; and, on the back
Of his forlorn appearance, could not fail
To make the proud and vain his tributaries,
And stir the pulse of lazy charity.

80

The seignories of Herbert are in Devon;
We, neighbours of the Esk and Tweed: 'tis much
The Arch-Impostor —

Marmaduke. Treat him gently, Oswald;

føler jeg, at jeg er dig meget forbunden, Oswald;
det er et underligt brev, dette her. — Du så hun skrev det?

Oswald. Og så tårerne, som hun plettede det med.

Marmaduke. Og intet mindre ville tilfredsstille ham?

Oswald. Intet mindre.

For han syntes at skændes med selve den tanke,
at det ville være tyveri, hvis hans barns også
nærede hengivenhed for en anden.

Endvidere, jeg ved ikke hvilken ejendommelig fordom,
der synes rodfæstet i hans sind; denne vor gruppe 60
som du har samlet med de ædleste mål for øje,
her på Tweeds vilde grænseområde*
for at beskytte de uskyldige — han kalder os 'lovløse';
og om dig siger han lige ud,
at denne dragt blev taget op, så dovenskab
ikke ville mangle noget dække og griskhed
blive bedre fodret.

Marmaduke. Gid jeg aldrig må eje
et hjerte, der ikke kan føle for én så hjælpeløs som ham.

Oswald. Du kender mig som en mand, der ikke let bevæges,
og dog blev jeg alvorligt ophidset ved at tænke på, 70
hvad jeg var vidne til.

Marmaduke. Denne dag vil være tilstrækkelig til
gøre ende på den uret, hun må lide.

Oswald. Men hvad nu hvis den blinde
mands fortælling *alligevel* er sand?

Marmaduke. Skulle det være muligt!
fortalte soldaten dig ikke, at han selv
og andre, som overlevede skibbruddet, så
Baron Herbert omkomme i bølgerne
ud for Cypers kyst?

Oswald. Jo, netop,
og jeg har hørt noget lignende før: ærlig talt,
historien om dette hans forhenværende baroni 80
er snedigt udtænkt; og med støtte i
hans ulykkelige fremtoning, kunne det ikke undgå
at gøre den stolte og forfængelige til hans bidragydere
og få doven godgørenheds puls til at slå hurtigere.
Herberts lensherrer befinder sig i Devon;†
vi er naboer til Esk og Tweed: det ligner meget
ærkebedrageren —

Marmaduke. Vær blid mod ham, Oswald;

* Tweed: en flod i grænseområdet.

† Devon: et grevskab i Cornwall. Så lensherrer kan ikke bevidne, at Herbert ikke er den rigtige Baron Herbert. Marmaduke og Oswald anser Herbert for at være en bedrager og heller ikke far til Idonea.

Though I have never seen his face, methinks,
 There cannot come a day when I shall cease
 To love him. I remember, when a Boy
 Of scarcely seven years' growth, beneath the Elm 90
 That casts its shade over our village school,
 'Twas my delight to sit and hear Idonea
 Repeat her Father's terrible adventures.
 Till all the band of playmates wept together;
 And that was the beginning of my love.
 And, through all converse of our later years.
 An image of this old Man still was present,
 When I had been most happy. Pardon me
 If this be idly spoken.

Oswald. See, they come,
 Two Travellers!

Marmaduke (points). The woman is Idonea. 100

Oswald. And leading Herbert.

Marmaduke. We must let them pass —
 This thicket will conceal us.

[*They step aside.*]

Enter Idonea, leading Herbert blind.

Idonea. Dear Father, you sigh deeply; ever since
 We left the willow shade by the brook-side,
 Your natural breathing has been troubled.

Herbert. Nay,
 You are too fearful; yet must I confess,
 Our march of yesterday had better suited
 A firmer step than mine.

Idonea. That dismal Moor —
 In spite of all the larks that cheered our path,
 I never can forgive it: but how steadily
 You paced along, when the bewildering moonlight 110
 Mocked me with many a strange fantastic shape! —
 I thought the Convent never would appear;

It seemed to move away from us: and yet,
 That you are thus the fault is mine; for the air
 Was soft and warm, no dew lay on the grass,
 And midway on the waste ere night had fallen
 I spied a Covert walled and roofed with sods —
 A miniature; belike some Shepherd-boy,
 Who might have found a nothing-doing hour 120
 Heavier than work, raised it: within that hut
 We might have made a kindly bed of heath
 And thankfully there rested side by side
 Wrapped in our cloaks, and, with recruited strength,
 Have hailed the morning sun. But cheerily, Father, —

skønt jeg aldrig har set hans ansigt, tror jeg ikke, der kan komme en tid, hvor jeg ikke længere vil elske ham. Jeg husker, at da jeg varen dreng på næppe syv år, holdt jeg meget af at sidde under elmetræet, som kaster sin skygge over vor landsbyskole, og høre Idonea genfortælle sin fars frygtelige oplevelser, indtil hele klyngen af legekammerater græd; og det var begyndelsen til min kærlighed. Og i alle vore samtaler senere hen i livet var den gamle mands billede hele tiden tilstede, når jeg har været mest lykkelig. Undskyld mig, hvis dette er ligegyldig tale.

Oswald. Se de kommer,
To rejsende!

Marmaduke (peger). Kvinden er Idonea. 100

Oswald. Som fører Herbert.

Marmaduke. Vi må lade dem passere —
dette buskads vil skjule os. [De trækker sig tilbage.]

Idonea kommer ind, mens hun fører den blinde Herbert.

Idonea. Kære far, du sukker dybt; lige siden vi forlod de skyggefulde piletræer ved åens bred, har din naturlige vejrtrækning været besværet.

Herbert. Nej,
du er for frygtsom; dog må jeg tilstå,
at vor march i går havde passet bedre
til et fastere skridt end mit.

Idonea. Den triste hede —
på trods af alle lærkene, som opmuntrede vor sti,
kan jeg aldrig tilgive den. Men hvor støt 110
du gik af sted, mens det forvirrende månelys

spottede mig med mange sælsomme fantastiske former! —
Jeg tænkte, klostret aldrig ville komme til syne;
det syntes at bevæge sig bort fra os; og dog
er det min fejl, at du har det sådan; for luften
var mild og varm, ingen dug lå på græsset
og midtvejs i det øde, før natten faldt på,
opdagede jeg et skjul med mure og et tag af græstørv —
et lille et; sandsynligvis rejst af en eller anden
hyrdedreng, som kunne have fundet en ledig time 120
mere brydsom end arbejde. Inde i den hytte
kunne vi have lavet en rar seng af lyng
og taknemmeligt hvilet der side om side,
indhyllet i vore kapper og med fornyet styrke
hilst morgensolen. Men far, sagt i spøg, —

That staff of yours, I could almost have heart
 To fling't away from you: you make no use
 Of me, or of my strength; — come, let me feel
 That you do press upon me. There — indeed
 You are quite exhausted. Let us rest awhile
 On this green bank. (*He sits down*). 130

Herbert (*after some time*). Idonea, you are silent,
 And I divine the cause.

Idonea. Do not reproach me:
 I pondered patiently your wish and will
 When I gave way to your request; and now,
 When I behold the ruins of that face,
 Those eyeballs dark —dark beyond hope of light,
 And think that they were blasted for my sake,
 The name of Marmaduke is blown away:
 Father, I would not change that sacred feeling
 For all this world can give.

Herbert. Nay, be composed: 140
 Few minutes gone a faintness overspread
 My frame, and I bethought me of two things
 I ne'er had heart to separate — my grave,
 And thee, my Child!

Idonea. Believe me, honoured Sire!
 'Tis weariness that breeds these gloomy fancies,
 And you mistake the cause: you hear the woods
 Resound with music, could you see the sun,
 And look upon the pleasant face of Nature —

Herbert. I comprehend thee — I should be as cheerful
 As if we two were twins; two songsters bred 150
 In the same nest, my spring-time one with thine.
 My fancies, fancies if they be, are such
 As come, dear Child! from a far deeper source
 Than bodily weariness. While here we sit
 I feel my strength returning. — The bequest
 Of thy kind Patroness, which to receive
 We have thus far adventured, will suffice
 To save thee from the extreme of penury;
 But when thy Father must lie down and die
 How wilt thou stand alone?

Idonea. Is he not strong? 160
 Is he not valiant?

Herbert. Am I then so soon
 Forgotten? have my warnings passed so quickly
 Out of thy mind? My dear, my only, Child;

Thou wouldst be leaning on a broken reed —
This Marmaduke —

Idonea. O could you hear his voice:
Alas! you do not know him. He is one
(I wot not what ill tongue has wronged him with you)
All gentleness and love. His face bespeaks
A deep and simple meekness: and that Soul,
Which with the motion of a virtuous act 170
Flashes a look of terror upon guilt,
Is, after conflict, quiet as the ocean,
By a miraculous finger, stilled at once.

Herbert. Unhappy Woman!

Idonea. Nay, it was my duty
Thus much to speak; but think not I forget —
Dear Father! how *could* I forget and live? —
You and the story of that doleful night
When, Antioch blazing to her topmost towers,
You rushed into the murderous flames, returned
Blind as the grave, but, as you oft have told me, 180
Clasping your infant Daughter to your heart.

Herbert. Thy Mother too! — scarce had I gained the door,
I caught her voice; she threw herself upon me,
I felt thy infant brother in her arms;
She saw my blasted face — a tide of soldiers
That instant rushed between us, and I heard
Her last death-shriek, distinct among a thousand.

Idonea. Nay, Father, stop not; let me hear it all.

Herbert. Dear Daughter! precious relic of that time — 190
For my old age, it doth remain with thee
To make it what thou wilt. Thou hast been told.
That when, on our return from Palestine,
I found how my domains had been usurped,
I took thee in my arms, and we began
Our wanderings together. Providence
At length conducted us to Rossland, — there,
Our melancholy story moved a Stranger
To take thee to her home — and for myself,
Soon after, the good Abbot of St. Cuthbert's
Supplied my helplessness with food and raiment, 200
And, as thou know'st, gave me that humble Cot
Where now we dwell. — For many years I bore
Thy absence, till old age and fresh infirmities
Exacted thy return, and our reunion.
I did not think that, during that long absence,
My Child, forgetful of the name of Herbert,
Had given her love to a wild Freebooter,

du ville læne dig til et knækket rør —
denne Marmaduke —

Idonea. Åh kunne du blot høre hans stemme:

Ak! du kender ham ikke. Han er

(hvad ondt du end har hørt om ham)

alt blidhed og kærlighed. Hans ansigt vidner om

en dyb og enkel sagtomdighed; og den sjæl

som, ved udførelsen en retskaffen handling,

sender et rædselsvækkende blik på skyld,

er efter striden rolig som oceanet,

der straks er stilnet af en underfuld finger.

Herbert. Ulykkelige kvinde!

Idonea. Nej, det var min pligt

at sige så meget; men tro ikke jeg glemmer —

kære far, hvordan *kunne* jeg glemme og leve videre —

dig og historien om den beklagelige nat dengang du,

mens Antiokia stod i lue helt op til det øverste tårn,

styrtede ind i de morderiske flammer, vendte tilbage

blind som graven, men, som du ofte har fortalt mig,

knugende din spæde datter til dit hjerte.

Herbert. Også din mor — jeg var næppe nået til døren —

jeg hørte hendes stemme; hun kastede sig ind til mig,

jeg mærkede din lille bror i hendes arme;

hun så mit ødelagte ansigt — en strøm af soldater

fór netop da mellem os, og jeg hørte

hendes sidste dødsskrig, tydeligt blandt tusinde.

Idonea. Nej, far, stands ikke; lad mig høre det hele.

Herbert. Kære datter, den tids dyrebare levn —

hvad angår min alderdom, er der kun tilbage for mig

at gøre den til det, du ønsker. Du har fået at vide,

at da vi kom hjem fra Palæstina, og jeg opdagede,

at nogen havde tilranet sig mine landejendomme,

jeg tog dig i mine arme, og vi begyndte

vor omflakken sammen. Forsynet førte mig

langt om længe til hedelandet, — der

bevægede vor sørgmodige historie en fremmed kvinde

til at tage dig til sig i sit hjem — og hvad mig selv angår,

forsynede den gode abbed på Sant Cuthbertklostret

snart efter mig i min hjælpeløshed med mad og klæder,

og som du ved, gav mig dette lille hus,

hvor vi nu bor. — I mange år måtte jeg udholde

dit fravær, indtil alderdom og nye skavanker

krævede din tilbagekomst og vor forening.

Jeg kunne ikke tro, at mit barn under det

lange fravær, idet hun glemte Herberts navn,

havde givet sin kærlighed til en simpel fribytter,

170

180

190

200

Who here, upon the borders of the Tweed,
Doth prey alike on two distracted Countries,
Traitor to both.

Idonea. Oh, could you hear his voice! 210
I will not call on Heaven to vouch for me,
But let this kiss speak what is in my heart.

Enter a Peasant.

Peasant. Good morrow, Strangers! If you want a Guide,
Let me have leave to serve you!

Idonea. My Companion
Hath need of rest; the sight of Hut or Hostel
Would be most welcome.

Peasant. Yon white hawthorn gained,
You will look down into a dell, and there
Will see an ash from which a sign-board hangs;
The house is hidden by the shade. Old Man,
You seem worn out with travel — shall I support you?

Herbert. I thank you; but, a resting-place so near, 220
'Twere wrong to trouble you.

Peasant. God speed you both. [*Exit Peasant.*]

Herbert. Idonea, we must part. Be not alarmed —
'Tis but for a few days — a thought has struck me.

Idonea. That I should leave you at this house, and thence
Proceed alone. It shall be so; for strength
Would fail you ere our journey's end be reached.

[*Exit Herbert supported by Idonea.*]

Re-enter Marmaduke and Oswald

Marmaduke. This instant will we stop him —

Oswald. Be not hasty,

For, sometimes, in despite of my conviction,
He tempted me to think the Story true; 250
'Tis plain he loves the Maid, and what he said
That savoured of aversion to thy name
Appeared the genuine colour of his soul —
Anxiety lest mischief should befall her
After his death.

Marmaduke. I have been much deceived.

Oswald. But sure he loves the Maiden, and never love
Could find delight to nurse itself so strangely,
Thus to torment her with *inventions!* — death —
There must be truth in this.

Marmaduke. Truth in his story? 240
He must have felt it then, known what it was,
And in such wise to rack her gentle heart

som her, på Tweeds grænse,
uden forskel plyndrer to urolige og splittede lande,
en forræder mod begge.

Idonea. Åh kunne du blot høre hans stemme! 210
jeg vil ikke anmode himlen om at stå inde for mig,
men lad dette kys sige, hvad der er i mit hjerte.

En bonde *kommer ind*.

Bonden. God morgen fremmede! Hvis I har brug for en fører,
giv mig tilladelse til at tjene jer.

Idonea. Min ledsager
har brug for hvile; synet af en hytte eller en kro
ville være os meget velkommen.

Bonden. Når I når hen til den hvidtjørn dér,
vil I kunne se ned i en dal, og der
vil I få øje på et asketræ, hvor der hænger et skilt;
huset er skjult af skyggen. Gamle mand
du synes udslidt af rejsen — skal jeg støtte dig? 220

Herbert. Jeg takker dig; men med et hvilested så nær ved,
ville det være forkert at ulejlige dig.

Bonden. Gud være med jer begge! [Bonden *ud*.

Herbert. Idonea, vi må skilles. Bliv ikke forskrækket —
det er kun for nogle dage — en tanke er lige faldet mig ind.

Idonea. At jeg skulle forlade dig ved dette hus og herfra
fortsætte alene? Lad det blive sådan; dine kræfter ville
svigte dig, før vi nåede enden på vor rejse. [Herbert *ud, støttet af Idonea*.

Marmaduke og Oswald *kommer ind igen*.

Marmaduke. Vi vil standse ham med det samme —

Oswald. Handel ikke overilet,
thi nogle gange, på trods af min overbevisning,
frister han mig til at tro, at historien er sand; 230
det er tydeligt, at han elsker pigen, og det han sagde,
som tydede på afsky for dit navn,
viste hans egentlige sjælstilstand, —
nemlig ængstelse for, at hun skulle lide nogen fortræd
efter hans død.

Marmaduke. Jeg er i høj grad blevet bedraget.

Oswald. Men han elsker jo uden tvivl pigen, og kærlighed
kunne aldrig finde glæde i at nære sig på så ejendommelig vis,
således at pine hende med *påfund!* — ved min død —
der må være noget sandt i dette.

Marmaduke. Sandhed i hans historie?
Han må have følt det så, vidst hvad det var, 240
og at plage hendes blide hjerte på sådan måde havde

været en tifold grusomhed.

Oswald. Hvilke mærkelige fornøjelser
skaffer vi arme dødelige ikke os selv!
At se ham således vække hendes ømhed
med fortællinger om svaghed og skrøbelighed.

Tyve år ville jeg vædde på hans liv.*

Marmaduke. Vi vil ikke spille tid på en sådan sag.

Oswald. Godt, dette er ædelt, ryst hende af dig omgående.

Marmaduke. Hendes dyder er hans redskaber. — En mand,
som i den grad har øvet sig på verdens kolde forstand, 250
kan udmærket bedrage et barn — hvad, forlade hende således,
et bytte for en forræder? — nej — nej — nej
det er kun et ord, og så —

Oswald. Der må være noget mere
end det vi ser, hvorfor ellers denne ejendommelige afsky?
Marmaduke! jeg aner, at uværdige historier
er kommet ham for øre — du har haft fjender.

Marmaduke. Fjender! — opfundet af ham selv.

Oswald. Det kan være,
men hvorfor ringeagte beskyttelse sådan som du
har magt til at yde? Måske søger han andre steder. —
Jeg er i vildrede.

Marmaduke. Hvad har du hørt eller set? 260

Oswald. Nej — nej — der er ikke noget mystisk i dette;
(som du har sagt) har han selv fundet på den bagvaskelse,
som han forpester hendes ører med; — af en indlysende årsag;
han frygter tilstedeværelsen af en retskaffen mand
som dig; han ved, dit øje ville ransage hans hjerte,
din retfærdighed stemple den straf på hans
onde gerninger, som de fortjener. Alt er ligetil —
dog det kan ikke være tilfældet —

Marmaduke. Hvad kan ikke være tilfældet?

Oswald. At en far
i sin kærlighed ikke skulle tillade nogen rival,
og således martre sit eget barns hjerte — 270

Marmaduke. Nej, nu misbruger du mit venskab!

Oswald. Himlen forbyde det! —
Der var en omstændighed, i sandhed ubetydelig —
det slog mig på det tidspunkt — dog tror jeg,
jeg aldrig ville have tænkt på det igen,
havde det ikke været for det optrin, vi lige har været vidne til.

Marmaduke. Hvad mener du?

Oswald. For to dage siden så jeg,
skønt et stykke borte og han var forklædt

---

* 'Jeg ville vædde på, at han lever mindst tyve år til'.

Hovering round Herbert's door, a man whose figure
 Resembled much that cold voluptuary.
 The villain, Clifford. He hates you, and he knows 280
 Where he can stab you deepest.

Marmaduke. Clifford never
 Would stoop to skulk about a Cottage door —
 It could not be.

Oswald. And yet I now remember
 That, when your praise was warm upon my tongue,
 And the blind Man was told how you had rescued
 A maiden from the ruffian violence
 Of this same Clifford, he became impatient
 And would not hear me.

Marmaduke. No — it cannot be —
 I dare not trust myself with such a thought —
 Yet whence this strange aversion? You are a man 290
 Not used to rash conjectures —

Oswald. If you deem it
 A thing worth further notice, we must act
 With caution, sift the matter artfully. *[Exeunt Marmaduke and Oswald.]*

SCENE II

The Door of the Hostel. Herbert, Idonea, and Host.

Herbert (seated). As I am dear to you, remember, Child!
 This last request —

Idonea. You know me. Sire; farewell!

Herbert. And are you going then? Come, come, Idonea,
 We must not part, — I have measured many a league*
 When these old limbs had need of rest, — and now
 I will not play the sluggard.

Idonea. Nay, sit down. *(Turning to Host).*
 Good Host, such tendance as you would expect 300
 From your own Children, if yourself were sick,
 Let this old Man find at your hands; poor Leader, *(Looking at the dog).*
 We soon shall meet again. If thou neglect
 This charge of thine, then ill befall thee! — Look,
 The little fool is loth to stay behind.
 Sir Host! by all the love you bear to courtesy,
 Take care of him, and feed the truant well.

Host. Fear not, I will obey you; — but One so young,
 And One so fair, it goes against my heart
 That you should travel unattended, Lady! — 310

---

* league: er lig 3 miles = 4,8 km. En dansk mil er 7,8 km.

og drev om i nærheden af Herberts dør, en mand hvis skikkelse
meget lignede denne kolde vellystning,
slynglen Cliffords. Han hader dig, 280
og ved, hvor han kan stikke dig dybest.

Marmaduke. Clifford ville aldrig
nedværdige sig til at luske om i nærheden af en husmands dør —
det er umuligt.

Oswald. Og dog husker jeg nu,
da min lovprisning af dig lå varmt på min tunge,
og den blinde mand fik fortalt, hvordan du havde reddet
en pige fra brutalt at blive skændet
af den selv samme Clifford, at han blev utålmodig
og ikke ville høre på mig —

Marmaduke. Nej — det er ikke muligt —
jeg vover ikke at betro mig selv sådan en tanke —
dog hvorfra denne ejendommelige afsky? Du er en mand, som 290
ikke er tilbøjelig til forhastede gisninger —

Oswald. Hvis du mener, det er værd
at vise det yderligere opmærksomhed, så bør vi
handle med forsigtighed, prøve sagen med list. [Marmaduke og Oswald ud.]

ANDEN SCENE

Foran døren til en kro. Herbert, Idonea og Værten.

Herbert (siddende). Da jeg er dig kær, barn, så husk
denne sidste bøn —

Idonea. Du kender mig, far; farvel!

Herbert. Du vil da virkelig gå? kom, kom, Idonea,
vi må ikke skilles — jeg har vandret mange mil,
mens disse gamle lemmer behøvede hvile, — og nu
vil jeg ikke være en dovenkrop.

Idonea. Nej, sid ned. (*Henvender sig til Værten*).
Gode Vært, lad denne gamle mand finde sådan 300
omsorg i Jeres hænder, som I ville forvente
af Jeres egne børn, hvis I selv var syg, — arme fører, (*Ser på hunden*).
vi skal snart mødes igen. Hvis du forsømmer dit hverv,
så vil det gå dig ilde! — Se det lille
fjols er led ved at skulle blive her.

Hr. Vært! ved al den kærlighed I har til belevenhed,
pas godt på ham — og foder skulkeren godt.*

Værten. Vær ikke bekymret, jeg vil adlyde Jer; —
men én så ung og én så skøn, det byder mig imod
at I skulle rejse uden ledsagelse, Frøken! 310

* skulkeren: førehunden.

I have a palfrey and a groom: the lad
 Shall squire you, (would it not be better, Sir?)
 And for less fee than I would let him run
 For any lady I have seen this twelve-month.

Idonea. You know, Sir, I have been too long your guard
 Not to have learnt to laugh at little fears.
 Why, if a wolf should leap from out a thicket,
 A look of mine would send him scouring back,
 Unless I differ from the thing I am
 When you are by my side.

Herbert. Idonea, wolves 320
 Are not the enemies that move my fears.

Idonea. No more, I pray, of this. Three days at farthest
 Will bring me back — protect him. Saints — farewell! [Exit Idonea.]

Host. 'Tis never drought with us — St Cuthbert and his Pilgrims,
 Thanks to them, are to us a stream of comfort:
 Pity the Maiden did not wait awhile;
 She could not, Sir, have failed of company.

Herbert. Now she is gone, I fain would call her back.

Host (calling). Holla!

Herbert. No, no, the business must be done. —
 What means this riotous noise?

Host. The villagers 330
 Are flocking in — a wedding festival —
 That's all — God save you, Sir.

Enter Oswald.

Oswald. Ha! as I live.
 The Baron Herbert.

Host. Mercy, the Baron Herbert!

Oswald. So far into your journey! on my life,
 You are a lusty Traveller. But how fare you?

Herbert. Well as the wreck I am permits. And you, Sir?

Oswald. I do not see Idonea.

Herbert. Dutiful Girl,
 She is gone before, to spare my weariness.
 But what has brought you hither?

Oswald. A slight affair,
 That will be soon despatched.

Herbert. Did Marmaduke 340
 Receive that letter?

Oswald. Be at peace. — The tie
 Is broken, you will hear no more of *him*.

Herbert. This is true comfort, thanks a thousand times!

Jeg har en ridehest og en staldkarl. Drengen vil opvarte Jer, (ville det ikke være bedre hr.?) og for mindre leje end jeg ville lade ham rende for nogen dame, jeg har set i disse sidste tolv måneder.

Idonea. Du ved, far, jeg har for længe været din fører til ikke at have lært at le ad tåbelig ængstelse.

Ja, hvis en ulv skulle springe frem fra tykningen, ville et blik fra mig sende ham pryglet tilbage, med mindre jeg er forskellig, fra det jeg er, når du er ved siden af mig.

Herbert. *Idonea,* ulve 320
er ikke de fjender jeg frygter mest.

Idonea. Jeg be'r dig, ikke mere om dette. Tre dage højst vil bringe mig tilbage til dig. — beskyt ham helgener — farvel! [Idonea ud.

Værten. Der er aldrig tørke hos os. — Saint Cuthbert og hans pilgrimme, takket være dem, er for os en kilde til vederkvægelse: en skam at pigen ikke ventede lidt, hr.; hun kunne ikke have undgået at få selskab.

Herbert. Nu er hun gået, jeg ville gerne kalde hende tilbage.

Værten (kalder). Hallo!

Herbert. Nej, nej, sagen må ordnes. — Men hvad er det for en voldsom larm?

Værten. Det er landsbyboerne 330
der strømmer ind. — en bryllupsfest.
Ikke andet — Gud bevare Jer, hr.

Oswald kommer ind.

Oswald. Ha! så sandt jeg lever,
Baron Herbert.

Værten. Du forbarmende! Baron Herbert!

Oswald. Så langt på rejse! minsandten*
I er en robust vejfarende. Men hvordan har I det?

Herbert. Så godt som det vrag jeg er, tillader. Og I, hr.?

Oswald. Jeg kan ikke få øje på Idonea.

Herbert. Den pligtopfyldende pige
er gået i forvejen, for at skåne mig.
Men hvad har bragt Jer herhen?

Oswald. En lille sag
som snart vil være ordnet.

Herbert. Modtog Marmaduke 340
brevet?

Oswald. Vær rolig. — Båndet er brudt,
I vil ikke høre mere fra *ham*.

Herbert. Det er en sand trøst, tusinde gange tak! —

---

* Da han (den rigtige Herbert) boede i Dervon.

That noise! — would I had gone with her as far
 As the Lord Clifford's Castle: I have heard
 That, in his milder moods, he has expressed
 Compassion for me. His influence is great
 With Henry, our good King; — the Baron might
 Have heard my suit, and urged my plea at Court.
 No matter — he's a dangerous Man. — That noise! — 350
 'Tis too disorderly for sleep or rest.
 Idonea would have fears for me, — the Convent
 Will give me quiet lodging. You have a boy, good Host,
 And he must lead me back.

Oswald. You are most lucky;
 I have been waiting in the wood hard by
 For a companion — here he comes; our journey

Enter Marmaduke.

Lies on your way; accept us as your Guides.

Herbert. Alas! I creep so slowly.

Oswald. Never fear;

We'll not complain of that.

Herbert. My limbs are stiff

And need repose. Could you but wait an hour? 360

Oswald. Most willingly! — Come, let me lead you in,
 And, while you take your rest, think not of us;
 We'll stroll into the wood; lean on my arm.
 (*Conducts Herbert into the house.*)

[*Exit Marmaduke.*]

Enter Villagers

Oswald (to himself coming out of the Hostel). I have prepared
 a most apt Instrument —
 The Vagrant must, no doubt, be loitering somewhere
 About this ground; she hath a tongue well skilled,
 By mingling natural matter of her own
 With all the daring fictions I have taught her,
 To win belief, such as my plot requires. 370

[*Exit Oswald.*]

Enter more Villagers, a Musician among them.

Host (to them). Into the court, my Friend, and perch yourself 370
 Aloft upon the elm-tree. Pretty Maids,
 Garlands and flowers, and cakes and merry thoughts,
 Are here, to send the sun into the west
 More speedily than you belike would wish.

Den larm! – gid jeg var gået med hende så langt
 som til Lord Cliffords borg. Jeg har hørt,
 at han i sine mildere sindsstemninger har udtrykt
 medfølelse med mig. Han har stor indflydelse
 på Henrik, vor gode Konge; – baronen kunne have
 hørt min ansøgning, og med iver fremført min sag ved hoffet.
 Lige meget – han er en farlig mand. – denne larm! –
 Der er for uroligt til søvn eller hvile.
 Idonea ville være bekymret for mig, – i klostret
 kan jeg få et stille logi. I har en dreng, gode Vært,
 han må følge mig tilbage.

350

Oswald. Dette er yderst heldigt;
 jeg har ventet i skoven nær ved
 på en ledsager – her kommer han; vi skal

Marmaduke kommer ind.

samme vej som Jer; tillad os at være Jeres førere

Herbert. Ak! jeg kryber så langsomt.

Oswald. Vær ikke bange;
 det vil vi ikke klage over.

Herbert. Mine lemmer er stive,
 jeg må hvile mig. Kunne I vente en time?

360

Oswald. Med største fornøjelse! – kom, lad mig hjælpe Jer ind.
 og tænk ikke på os, mens I hviler jer;
 vi vil gå en tur i skoven; støt Jer til min arm
 (*Oswald fører Herbert ind i huset*).

[Marmaduke ud.]

Landsbyboere kommer ind.

Oswald (til sig selv da han kommer ud af kroen).
 Jeg har forberedt et yderst passende redskab –
 vagabonden må utvivlsomt opholde sig et eller
 andet sted i nærheden; hun er blevet godt tungefærdig
 ved at blande nogle af sine egne sager
 med alle de dristige opspind, jeg har lært hende
 for at være troværdig, således som min plan kræver.

[Oswald ud.]

Flere landsbyboere kommer ind, og blandt dem en spillemand.

Værten (henvendt til dem). Ind i gården, min ven! og sæt dig
 højt oppe i elmetræet. Kønne piger,
 kranse og blomster og kager og lystige tanker
 er her for at sende solen ned i vest,
 hurtigere end I måske ville ønske.

370

SCENE III

Scene changes to the Wood adjoining the Hostel.

Marmaduke and Oswald entering.

Marmaduke. I would fain hope that we deceive ourselves:
When first I saw him sitting there, alone,
It struck upon my heart I know not how.

Oswald. Today will clear up all. — You marked a Cottage,
That ragged Dwelling, close beneath a rock
By the brook-side: it is the abode of One, 380
A Maiden innocent till ensnared by Clifford,
Who soon grew weary of her; but, alas!
What she had seen and suffered turned her brain.
Cast off by her Betrayer, she dwells alone,
Nor moves her hands to any needful work:
She eats her food which every day the peasants
Bring to her hut; and so the Wretch has lived
Ten years; and no one ever heard her voice;
But every night at the first stroke of twelve
She quits her house, and, in the neighbouring Churchyard 390
Upon the self-same spot, in rain or storm,
She paces out the hour 'twixt twelve and one —
She paces round and round an Infant's grave,
And in the churchyard sod her feet have worn
A hollow ring; they say it is knee-deep
Ah! what is here?

*A female Beggar rises up, rubbing her eyes as if in sleep —
a Child in her arms.*

Beggar. Oh! Gentlemen, I thank you;
I've had the saddest dream that ever troubled
The heart of living creature. — My poor Babe
Was crying, as I thought, crying for bread
When I had none to give him; whereupon, 400
I put a slip of foxglove in his hand,
Which pleased him so, that he was hushed at once:
When, into one of those same spotted bells
A bee came darting, which the Child with joy
Imprisoned there, and held it to his ear,
And suddenly grew black, as he would die.

Marmaduke. We have no time for this, my babbling Gossip;
Here's what will comfort you. (*Gives her money*).

Beggar. The Saints reward you
For this good deed! — Well, Sirs, this passed away;
And afterwards I fancied, a strange dog, 410

TREDJE SCENE

En skov i nærheden af kroen.

Marmaduke og Oswald kommer ind.

Marmaduke. Jeg ville gerne håbe, at vi bedrager os selv.
Da jeg så ham sidde dér, alene,
det ramte mig i hjertet, jeg ved ikke hvordan.

Oswald. Dagen i dag vil bringe klarhed over det hele. —
Du lagde mærke til huset, den faldefærdige hytte,
neden for klippen ved åbredden, 380
der bor en pige, uskyldig, indtil hun blev forført af Clifford,
som snart blev træt af hende; men ak!

hvad hun havde set og lidt gjorde hende forrykt.
Kasseret af sin bedrager, lever hun nu alene,
og bruger ikke sine hænder til noget nyttigt arbejde.
Hun spiser den mad, som bønderne hver dag
bringer til hendes hytte, og således har staklen levet
i ti år; og ingen har nogensinde hørt hendes stemme;
men hver nat ved midnats første klokkeslag
forlader hun sit hjem og på den nærliggende kirkegård, 390
på det selv samme sted, i storm eller regn,
vandrer hun omkring fra klokken tolv til et —
hun vandrer rundt og rundt om et lille barns grav,
og på kirkegården har hendes fødder slidt en
udhulet ring i grønsværen — de siger den er knædyb —
Ah! hvad er dette?

*En kvindelig Tigger rejser sig, hun gnider øjnene, som om hun lige er vågnet —
hun har et barn i armene.*

Tiggeren. Åh! jeg takker Jer, de herrer;
jeg havde den tristeste drøm, som nogensinde plagede
en levende skabnings hjerte. — Jeg troede
mit stakkels barn græd, græd efter brød, da jeg
ikke havde noget at give ham; hvorpå 400
jeg stak ham en stikling af rød fingerbølle i hånden,
som fornøjede ham så meget, at han omgående blev stille.
Der kom da en bi flyvende ind i en af disse
spættede klokker, som barnet glædestrålende
indespærrede dér og holdt den op til øret,
og pludselig blev han sort, som om han skulle dø.

Marmaduke. Vi har ikke tid til dette, dit sludderhoved,
her er noget, der vil til trøste dig. (*Giver hende penge*).

Tiggeren. Helgene belønne Jer
for denne gode gerning. — Nå, herrer, dette gik over;
og bagefter troede jeg, jeg så en fremmed hund, 410

Trotting alone along the beaten road,
 Came to my child as by my side he slept,
 And, fondling, licked his face, then on a sudden
 Snapped fierce to make a morsel of his head:
 But here he is, (*kissing the Child*) it must have been a dream.

Oswald. When next inclined to sleep, take my advice
 And put your head, good Woman, under cover.

Beggar. Oh, Sir, you would not talk thus, if you knew
 What life is this of ours, how sleep will master
 The weary-worn. —You gentlefolk have got 420
 Warm chambers to your wish. I'd rather be
 A stone than what I am. —But two nights gone.
 The darkness overtook me —wind and rain
 Beat hard upon my head —and yet I saw
 A glow-worm, through the covert of the furze,
 Shine calmly as if nothing ailed the sky:
 At which I half accused the God in Heaven. —
 You must forgive me.

Oswald. Ay, and if you think
 The Fairies are to blame, and you should chide
 Your favourite saint —no matter —this good day 430
 Has made amends.

Beggar. Thanks to you both; but, Sir!
 How would you like to travel on whole hours
 As I have done, my eyes upon the ground,
 Expecting still, I knew not how, to find
 A piece of money glittering through the dust?

Marmaduke. This woman is a prater. Pray, good Lady!
 Do you tell fortunes?

Beggar. Oh, Sir, you are like the rest.
 This Little-one —it cuts me to the heart —
 Well! they might turn a beggar from their doors,
 But there are Mothers who can see the Babe 440
 Here at my breast, and ask me where I bought it:
 This they can do, and look upon my face —
 But you, Sir, should be kinder.

Marmaduke. Come hither, Fathers,
 And learn what nature is from this poor Wretch!

Beggar. Ay, Sir, there's nobody that feels for us.
 Why now —but yesterday I overtook
 A blind old Greybeard and accosted him,
 I' the name of all the Saints, and by the Mass
 He should have used me better! — Charity!
 If you can melt a rock, he is your man; 450
 But I'll be even with him — here again
 Have I been waiting for him.

der travede alene af sted ad den slagne vej,
komme hen til barnet, mens han sov ved siden af mig,
og kærligt slikke hans ansigt og så lige med ét
snappe voldsomt efter et stykke af hans hoved.
Men her er han, (*kysser barnet*) det må have været en drøm.

Oswald. Når du næste gang føler trang til at sove, så lyt til mit råd,
gode kvinde! og dæk dit hoved til.

Tiggeren. Åh hr.! I ville ikke tale sådan, hvis I vidste
hvilket liv vi lever, hvordan søvnen vil få bugt med
dem, der er udmattet af træthed. — I adelsfolk har
varme værelser som I ønsker. Jeg ville hellere være en sten
end det, jeg er nu. — Men for to nætter siden
overrumplede mørket mig — vind og regn
slog hårdt på mit hoved — og dog så jeg
en sankthansorm skinne roligt gennem skjulet
i tornbladene, som om himlen intet fejlede,
ved hvilket jeg halvt anklagede Gud i det høje. —
I må tilgive mig.

Oswald. Ja, og hvis du tror
det er feernes skyld, og du bør skænde på
din yndlingshelgen — lige meget — denne gode dag
har bragt erstatning.

Tiggeren. Tak til jer begge; men åh! hr.!
hvordan ville I synes om at rejse hele timer,
som jeg har gjort, med øjnene rettet mod jorden,
og stadig forvente, jeg ved ikke hvordan, at finde
et pengestykke glimte gennem støvet.

Marmaduke. Kvinden er et sludrehoved. Sig mig gode Frue!
kan du spå?

Tiggeren. Åh! hr.! I er som de andre.
Den lille — det skær mig i hjertet —
Ja! en tigger kan de vel vise væk fra deres dør,
men der er mødre, som kan se på spædbarnet
her ved mit bryst og spørge, hvor jeg har købt det:
det kan de gøre og se på mit ansigtet —
men I hr., burde være venligere.

Marmaduke. Kom her I fædre,
og lær, hvad natur er af denne arme stakkel.

Tiggeren. Ja, hr., der er ingen som føler med os.
Se nu — det var ikke mere end i går
jeg indhentede en blind gammel gråskæg og tiltalte ham,
ved alle helgener og ved messen!
han burde have behandlet mig bedre! — Almisser!
hvis man kan smelte en sten, er han ens mand;
Men jeg vil gøre op med ham — her har
jeg igen ventet på ham.

Oswald. Well, but softly,
Who is it that hath wronged you?

Beggar. Mark you me;
I'll point him out; — a Maiden is his guide,
Lovely as Spring's first rose; a little dog,
Tied by a woollen cord, moves on before
With look as sad as he were dumb; the cur,
I owe him no ill will, but in good sooth
He does his Master credit.

Marmaduke. As I live,
'Tis Herbert and no other!

Beggar. 'Tis a feast to see him. 460
Lank as a ghost and tall, his shoulders bent,
And long beard white with age — yet evermore,
As if he were the only Saint on earth,
He turns his face to heaven.

Oswald. But why so violent
Against this venerable Man?

Beggar. I'll tell you:
He has the very hardest heart on earth;
I had as lief turn to the Friar's school
And knock for entrance, in mid holiday.

Marmaduke. But to your story.

Beggar. I was saying. Sir — 470
Well! — he has often spurned me like a toad,
But yesterday was worse than all; — at last
I overtook him. Sirs, my Babe and I,
And begged a little aid for charity:
But he was snappish as a cottage cur.
Well then, says I — I'll out with it; at which
I cast a look upon the Girl, and felt
As if my heart would burst; and so I left him.

Oswald. I think, good Woman, you are the very person
Whom, but some few days past, I saw in Eskdale,
At Herbert's door.

Beggar. Ay; and if truth were known 480
I have good business there.

Oswald. I met you at the threshold,
And he seemed angry.

Beggar. Angry! well he might;
And long as I can stir I'll dog him. — Yesterday,
To serve me so, and knowing that he owes
The best of all he has to me and mine.
But 'tis all over now. — That good old Lady
Has left a power of riches; and, I say it,
If there 's a lawyer in the land, the knave

Oswald. Godt! men sagte,
hvem er det, der har gjort dig uret?

Tiggeren. Læg mærke til mig;
jeg vil pege ham ud; — en pige er hans fører,
dejlig som vårens første rose; en lille hund
bundet til en uldsnor går foran med et så
trist udseende, som om han var umælende; køteren,
jeg skylder ham ingen ond vilje, men han
gør virkelig sin herre ære.

Marmaduke. Så sandt jeg lever,
det er Herbert og ingen anden.

Tiggeren. Ja, det er en lyst at se ham, 460
udmagret som et genfærd og høj, hans skuldre bøjet
og hans lange skæg er hvidt af alderdom — dog bestandig,
som om han var den eneste helgen på jorden,
vender han sit ansigt mod himlen.

Oswald. Men hvorfor fare så voldsomt
frem mod denne ærværdige herre?

Tiggeren. Det skal jeg sige Jer:
han har jordens hårdeste hjerte;
jeg var hellere gået til brødrenes skole og banket
på for at komme ind midt på helligdagen.

Marmaduke. Men din historie.

Tiggeren. Som jeg sagde, hr. — 470
ja! — han har ofte vraget mig, som var jeg en tudse,
men i går var værre end ellers; — til sidst
indhentede jeg ham, mit lille barn og jeg.
og tiggede ham hjælpe mig med lidt almisse,
man han var bidsk som en vagthund.
Nå da, siger jeg så — jeg ville sige ham min mening;
men da jeg kastede et blik på pigen, følte jeg det,
som om mit hjerte skulle briste; og så forlod jeg ham.

Oswald. Gode kone! jeg tror du er den selv samme person,
som jeg for et par dage siden så ved Herberts dør
i Eskdale.

Tiggeren. Ja hvis sandheden skal frem, så har jeg dér 480
en god forretning at ordne.

Oswald. Jeg mødte dig på dørtærsklen, og det virkede
som om han var vred.

Tiggeren. Vred! det ville han have god grund til;
så længe jeg kan røre mig, vil jeg rende i hælene på ham. — At tjene
mig på den måde i går samtidig med, at han ved,
at han skylder mig og mine det bedste af alt det, han har.
Men det er alt sammen forbi nu. — Den gode gamle dame
har efterladt vældige rigdomme; og det vil jeg sige,
hvis der findes en sagfører i dette land, så skal

Shall give me half.

Oswald. What's this? — I fear, good Woman,
You have been insolent.

Beggar. And there's the Baron, 490
I spied him skulking in his peasant's dress.

Oswald. How say you? in disguise? —

Marmaduke. But what's your business
With Herbert or his Daughter?

Beggar. Daughter! truly —
But how's the day? — I fear, my little Boy,
We've overslept ourselves. — Sirs, have you seen him? (*Offers to go*).

Marmaduke. I must have more of this; — you shall not stir
An inch, till I am answered. Know you aught
That doth concern this Herbert?

Beggar. You are provoked,
And will misuse me, Sir?

Marmaduke. No trifling, Woman! —

Oswald. You are as safe as in a sanctuary; 500
Speak.

Marmaduke. Speak!

Beggar. He is a most hard-hearted Man.

Marmaduke. Your life is at my mercy.

Beggar. Do not harm me,
And I will tell you all! — You know not, Sir,
What strong temptations press upon the Poor.

Oswald. Speak out.

Beggar. Oh, Sir, I've been a wicked Woman.

Oswald. Nay, but speak out!

Beggar. He flattered me, and said
What harvest it would bring us both; and so,
I parted with the Child.

Marmaduke. Parted with whom?

Beggar. Idonea, as he calls her; but the Girl
Is mine.

Marmaduke. Yours, Woman! are you Herbert's wife? 510

Beggar. Wife, Sir! his wife — not I; my husband, Sir,
Was of Kirkoswald — many a snowy winter
We've weathered out together. My poor Gilfred!
He has been two years in his grave.

Marmaduke. Enough.

Oswald. We've solved the riddle — Miscreant!

Marmaduke. Do you,
Good Dame, repair to Liddesdale and wait
For my return; be sure you shall have justice.

den slyngel give mig halvdelen.

Oswald. Hvad er dette? – Jeg frygter du har været uforskammet, gode kone.

Tiggeren. Og baronen er der, 490
jeg så ham liste omkring i bondetøj.

Oswald. Hvad siger du? Forklædt?

Marmaduke. Hvad er det for forretninger, du har med Herbert og hans datter?

Tiggeren. Datter! sandelig –
men hvordan er dagen i dag? – Jeg er bange for, min lille dreng, at vi har sovet over os. – Har herrerne set ikke ham?* (*Vil gå*).

Marmaduke. Jeg må høre mere om dette; – du skal ikke røre dig så meget som en tomme, før jeg har fået svar. Ved du noget, som har med denne Herbert at gøre?

Tiggeren. I er vred hr.,
og vil behandle mig ilde!

Marmaduke. Ingen pjat, kvinde! –

Oswald. Du er så sikker som på et fredhelligt sted; 500
tal.

Marmaduke. Tal.

Tiggeren. Han er en meget hårdhjertet mand.

Marmaduke. Hør, du er fuldstændig i min magt.

Tiggeren. Gør mig ikke fortræd,
jeg vil fortælle Jer alt – I ved ikke hr.,
hvilke stærke fristelser, der nøder en fattig.

Oswald. Sig frem!

Tiggeren. Åh hr., jeg har været en slem kvinde –

Marmaduke. Javel, men tal.

Tiggeren. Han smigrede mig og sagde
hvilket udbytte, det ville give os begge, og så
skiltes jeg fra barnet.

Marmaduke. Hvem skiltes du fra?

Tiggeren. Idonea, som han kalder hende, men pigen
er min.

Marmaduke. Din! Kvinde! er du Herberts hustru? 510

Tiggeren. Hustru, hr.! hans hustru! ikke jeg; min mand
var fra Kirkoswald – mangen en snehvid vinter
er vi kommet igennem sammen. – Ja, salige Gilfrid!
Han har ligget to år i sin graven nu.

Marmaduke. Nok!

Oswald. Vi har løst gåden – den helvedets skurk!

Marmaduke. Gode Frue,
tag du tilbage til Liddesdale og vent til jeg kommer;
jeg vil møde dig dér; du skal få retfærdighed.

---

* ham: Herbert.

Oswald. A lucky woman! — (*Aside*) go, you have done good service.

Marmaduke (to himself). Eternal praises on the power that saved her!

Oswald (gives her money). Here's for your little boy — and when
you christen him 520

I'll be his Godfather.

Beggar. Oh, Sir, you are merry with me.

In grange or farm this Hundred scarcely owns

A dog that does not know me. — These good Folks,

For love of God, I must not pass their doors;

But I'll be back with my best speed: for you —

God bless and thank you both, my gentle Masters. [*Exit Beggar.*]

Marmaduke (to himself). The cruel Viper! — Poor devoted Maid,
Now I do love thee.

Oswald. I am thunderstruck.

Marmaduke. Where is she — holla! (*Calling to the Beggar, who returns; he looks at her stedfastly*). You are Idonea's Mother? —

Nay, be not terrified — it does me good 530

To look upon you.

Oswald (interrupting). In a peasant's dress
You saw, who was it?

Beggar. Nay, I dare not speak;
He is a man, if it should come to his ears
I never shall be heard of more.

Oswald. Lord Clifford?

Beggar. What can I do? believe me, gentle Sirs,
I love her, though I dare not call her daughter.

Oswald. Lord Clifford — did you see him talk with Herbert?

Beggar. Yes, to my sorrow — under the great oak
At Herbert's door — and when he stood beside
The blind Man — at the silent Girl he looked 540
With such a look — it makes me tremble, Sir,
To think of it.

Oswald. Enough! you may depart.

Marmaduke (to himself). Father! — to God himself we cannot give
A holier name; and, under such a mask,
To lead a Spirit, spotless as the blessed,
To that abhorrèd den of brutish vice! —
Oswald, the firm foundation of my life
Is going from under me; these strange discoveries —
Looked at from every point of fear or hope,
Duty, or love — involve, I feel, my ruin. 550

Oswald. En heldig kvinde! — (*afsides*) gå, du har gjort god nytte.

Marmaduke (til sig selv). Evigt være lovet den magt, der reddede hende!

Oswald (giver hende penge). Her er til din lille dreng — og når du skal have ham døbt, 520

vil jeg være hans Gudfar.

Tiggeren. Åh, herre, I gør Jer lystig over mig.

Mindst hundrede gårde og farme ejer næppe

en hund, som ikke kender mig. — Disse gode folk,

af kærlighed til Gud må jeg ikke gå forbi deres døre;

men jeg vil tage tilbage så hurtigt jeg kan; til Jer —

Gud velsigne og takke Jer begge, mine gode herrer! [Tiggeren *ud.*

Marmaduke (til sig selv). Denne grusomme hugorm! — Stakkels hengivne pige, nu elsker jeg dig i sandhed.

Oswald. Jeg er som ramt af lynet!

Marmaduke. Hvor er hun? Hallo. (*Kalder på Tiggeren, som kommer tilbage; han betragter hendes ansigt indgående*). Er du Idoneas mor? —

Nej, bliv ikke bange — det gør mig godt at se på dig. 530

Oswald (bryder ind). Ham du så i bondetøj, hvem var det?

Tiggeren. Nej, jeg tør ikke sige det;

han er en mand som, hvis det skulle komme ham for øre, da vil ingen mere høre om mig.

Oswald. Lord Clifford?

Tiggeren. Hvad kan jeg gøre? Tro mig, gode herrer!

Jeg elsker hende, skønt jeg ikke vover at kalde hende min datter.

Oswald. Lord Clifford! — så du ham tale med Herbert?

Tiggeren. Ja, til min sorg — under den store eg henne ved Herberts dør — og da han stod ved siden

af den blinde mand — så han på den stakkels pige med sådant et blik — det får mig til at skælve, hr., 540

at tænke på det.

Oswald. Nok! du kan gå.

Marmaduke (til sig selv). Far! — til Gud selv kan vi ikke give

et helligere navn; og under sådan en maske

at føre en ånd, ubesmattet som den velsignede,

til den rå lasts forhadte hule! —

Oswald, mit livs faste grundvold forsvinder

under mig; disse underlige opdagelser —

betragtet under enhver synsvinkel af frygt og håb,

pligt eller kærlighed — betyder, føler jeg, mit fordærv. 550

ACT II

SCENE I

A Chamber in the Hostel — Oswald alone, rising from a Table on which he had been writing

Oswald. They chose *him* for their Chief! — what covert part
He, in the preference, modest Youth, might take,
I neither know nor care. The insult bred
More of contempt than hatred; both are flown;
That either e'er existed is my shame:
'Twas a dull spark — a most unnatural fire
That died the moment the air breathed upon it.
— These fools of feeling are mere birds of winter
That haunt some barren island of the north,
Where, if a famishing man stretch forth his hand, 560
They think it is to feed them. I have left him
To solitary meditation; — now
For a few swelling phrases, and a flash
Of truth, enough to dazzle and to blind,
And he is mine for ever — here he comes.

Enter Marmaduke

Marmaduke. These ten years she has moved her lips all day
And never speaks!

Oswald. Who is it?

Marmaduke. I have seen her.

Oswald. Oh! the poor tenant of that ragged homestead,
Her whom the Monster, Clifford, drove to madness.

Marmaduke. I met a peasant near the spot; he told me, 570
These ten years she had sate all day alone
Within those empty walls.

Oswald. I too have seen her;
Chancing to pass this way some six months gone,
At midnight, I betook me to the Churchyard:
The moon shone clear, the air was still, so still
The trees were silent as the graves beneath them.
Long did I watch, and saw her pacing round
Upon the self-same spot, still round and round.
Her lips for ever moving.

Marmaduke. At her door 580
Rooted I stood; for, looking at the woman,
I thought I saw the skeleton of Idonea.

Oswald. But the pretended Father —

Marmaduke. Earthly law

ANDEN AKT

FØRSTE SCENE

Et værelse på kroen – Oswald alene, rejser sig fra et bord, hvor han har været i færd med at skrive.

Oswald. De valgte *ham* til deres anfører! – hvilken skjult rolle han, den beskedne yngling, har forkærlighed for, hverken ved jeg eller bekymrer mig om. Krænkelsen affødte mere foragt end had; begge er fløjet; At begge overhovedet fandtes er min skam: det var en mat gnist – en yderst unaturlig ild som døde det øjeblik, luften åndede på den. – Disse følelende tåber er rene vinterfugle, der hjemsøger en gold nordlig ø, hvor de tror, at hvis et forhungret menneske strækker hånden ud, er det for at fodre dem. Jeg har overladt ham til ensomme betragtninger; – nu blot nogle få svulstige fraser og et glimt af sandhed nok til at blænde og blinde, og han er min for altid – her kommer han.

560

Marmaduke kommer ind.

Marmaduke. I disse ti år har hun hele dagen bevæget sine læber og aldrig talt.

Oswald. Hvem?

Marmaduke. Jeg har set hende,

Oswald. Oh! den fattige der bor i den forfaldne hytte, hende som slynglen Clifford drev til vanvid.

Marmaduke. Jeg mødte en bonde nær ved stedet; han fortalte mig, at i disse ti år har hun siddet hele dagen alene mellem sine tomme vægge.

570

Oswald. Jeg har også set hende; da jeg tilfældigvis kom denne vej for seks måneder siden, gik jeg ved midnat hen til kirkegården: månen skinnede klart; luften var stille – så stille at træerne var tavse som gravene under dem. Jeg iagttog hende længe, og jeg så hende gå rundt på det selv samme sted, stadig rundt og rundt, mens hendes læber ustandselig bevægede sig.

Marmaduke. Jeg stod ved døren som fastnaglet; thi da jeg kiggede på kvinden syntes jeg, jeg så Odoneas skelet.

580

Oswald. Men den falske far –

Marmaduke. Jordiske love måler

Measures not crimes like his.

Oswald. *We rank not, happily,*
 With those who take the spirit of their rule
 From that soft class of devotees who feel
 Reverence for life so deeply, that they spare
 The verminous brood, and cherish what they spare
 While feeding on their bodies. Would that Idonea
 Were present, to the end that we might hear
 What she can urge in his defence; she loves him. 590

Marmaduke. Yes, loves him; 'tis a truth that multiplies
 His guilt a thousand-fold.

Oswald. 'Tis most perplexing:
 What must be done?

Marmaduke. We will conduct her hither;
 These walls shall witness it — from first to last
 He shall reveal himself.

Oswald. Happy are we.
 Who live in these disputed tracts, that own
 No law but what each man makes for himself;
 Here justice has indeed a field of triumph.

Marmaduke. Let us be gone and bring her hither; — here
 The truth shall be laid open, his guilt proved 600
 Before her face. The rest be left to me.

Oswald. You will be firm: but though we well may trust
 The issue to the justice of the cause,
 Caution must not be flung aside; remember,
 Yours is no common life. Self-stationed here
 Upon these savage confines, we have seen you
 Stand like an isthmus 'twixt two stormy seas
 That oft have checked their fury at your bidding.
 Mid the deep holds of Solway's mossy waste,
 Your single virtue has transformed a Band 610

Of fierce barbarians into Ministers
 Of peace and order. Aged men with tears
 Have blessed their steps, the fatherless retire
 For shelter to their banners. But it is,
 As you must needs have deeply felt, it is
 In darkness and in tempest that we seek
 The majesty of Him who rules the world.
 Benevolence, that has not heart to use
 The wholesome ministry of pain and evil,
 Becomes at last weak and contemptible.
 Your generous qualities have won due praise, 620
 But vigorous Spirits look for something more
 Than Youth's spontaneous products; and today
 You will not disappoint them; and hereafter —

ikke forbrydelser som hans.

Oswald. Vi hører lykkeligvis ikke til blandt dem, hvor den styrende ånd er hentet fra den bløde klasse af hengivne, der føler ærbødighed for livet så dybt, at de skåner det giftige afkom og værdsætter det, de skåner, mens det nærer sig på deres kroppe. Gid Idonea var her, så vi kunne høre hvad hun kan fremføre til hans forsvar; hun elsker ham.

590

Marmaduke. Ja, elsker ham; det er en sandhed, som forøger hans skyld tusinde gange.

Oswald. Det er yderst forvirrende: hvad kan der gøres?

Marmaduke. Vi vil føre hende herhen; disse vægge skal være vidner – fra først til sidst skal han afsløre sig selv.

Oswald. Lykkelige er vi, som bor på disse omstridte landstrækninger, hvor ingen lov gælder, bortset fra hvad hver mand laver for sig selv; Her er retfærdigheden i sandhed slagmarkens sejrherre!

Marmaduke. Lad os tage af sted og bringe hende herhen; – her skal sandheden kommer for dagen, han skyld bevist lige foran øjne på ham. Overlad resten til mig.

600

Oswald. Du vil være fast, men skønt vi godt kan stole på, at denne sag er retfærdig, må vi ikke gå uforsigtigt til værks, husk dit er ikke noget almindeligt liv. Selv-stationeret her i dette vilde grænseland, har vi set dig ligge som en tange mellem to stormfulde have, som ofte har standset deres rasen ved dit bud. Blandt Solways svampede øders skjulte tilholdssteder har din enestående dyd omskabt en gruppe voldske barbarer til fredens

610

og ordenens tjenere. Gamle mænd har velsignet deres skridt med tårer, de faderløse søger efter ly under deres bannere. Men det er, som du nødvendigvis må have følt, det er i mørke og storm, vi søger

Hans majestæt som styrer verden.

Velvilje, som ikke har hjerte til at bruge smertes og ondskabs gavnlige tjeneste, bliver til sidst svag og foragtelig.

620

Dine gavmilde evner har vundet tilbørlig ros, men livskraftige ånder leder efter noget mere end ungdommens spontane frembringelser; og i dag vil du ikke skuffe dem; og herefter —

Marmaduke. You are wasting words; hear me then, once for all:
 You are a Man — and therefore, if compassion,
 Which to our kind is natural as life,
 Be known unto you, you will love this Woman,
 Even as I do; but I should loathe the light,
 If I could think one weak or partial feeling — 630

Oswald. You will forgive me —

Marmaduke. If I ever knew
 My heart, could penetrate its inmost core,
 'Tis at this moment. — Oswald, I have loved
 To be the friend and father of the oppressed,
 A comforter of sorrow; — there is something
 Which looks like a transition in my soul,
 And yet it is not. — Let us lead him hither.

Oswald. Stoop for a moment; 'tis an act of justice;
 And where's the triumph if the delegate
 Must fall in the execution of his office? 640
 The deed is done — if you will have it so —
 Here where we stand — that tribe of vulgar wretches
 (You saw them gathering for the festival)
 Rush in — the villains seize us —

Marmaduke. Seize!

Oswald. Yes, they —
 Men who are little given to sift and weigh —
 Would wreak on us the passion of the moment.

Marmaduke. The cloud will soon disperse — farewell — but stay,
 Thou wilt relate the story.

Oswald. Am I neither
 To bear a part in this Man's punishment,
 Nor be its witness?

Marmaduke. I had many hopes 650
 That were most dear to me, and some will bear
 To be transferred to thee.

Oswald. When I'm dishonoured!

Marmaduke. I would preserve thee. How may this be done?

Oswald. By showing that you look beyond the instant.
 A few leagues hence we shall have open ground,
 And nowhere upon earth is place so fit
 To look upon the deed. Before we enter
 The barren Moor, hangs from a beetling rock
 The shattered Castle in which Clifford oft
 Has held infernal orgies — with the gloom, 660
 And very superstition of the place,
 Seasoning his wickedness. The Debauchee
 Would there perhaps have gathered the first fruits
 Of this mock Father's guilt.

Marmaduke. Du spilder dine ord; hør mig så, en gang for alle:
 du er en mand – og derfor, hvis medlidenhed,
 der for vor slags er så naturlig som livet selv,
 er kendt af dig, vil du elske denne kvinde,
 netop som jeg gør; men jeg skal afsky lyset,
 hvis jeg kan tænke en eneste svag eller uærlig følelse — 630

Oswald. Du må tilgive mig —

Marmaduke. Hvis jeg nogensinde
 kendte mit hjerte, kunne trænge ind i dets inderste kerne,
 er dette øjeblikket. — Oswald, jeg har elsket
 at være de hjælpeløses ven og far,
 en sorgens trøster; — der er noget,
 som ser ud som et skifte i min sjæl,
 og dog ikke er det. — Lad os bringe ham herhen.

Oswald. Vent et øjeblik; det er en retfærdig handling;
 og hvor er triumfen, hvis den delegerede
 må falde under udførelsen af sit hverv? 640
 Gerningen bliver gjort — hvis du vil have det sådan —
 her hvor vi står — dette slæng af simple stakler
 (du så dem samles for festen)
 styrter ind — slynglerne griber os —

Marmaduke. Griber os?

Oswald. Ja, de —
 mennesker som kun i ringe grad er givet til at sigte og veje —
 ville lade øjeblikkets raseri gå ud over os.

Marmaduke. Skyen vil snart spredes — farvel — men bliv,
 du vil fortælle historien.

Oswald. Skal jeg da hverken
 deltage i denne mands afstraffelse
 eller være vidne til den?

Marmaduke. Jeg havde mange forhåbninger, 650
 som var mig yderst dyrebare, og nogle vil kunne tåle
 at blive overført til dig.

Oswald. Når jeg er vanæret?

Marmaduke. Jeg ville sikre dig. Hvordan kan dette gøres?

Oswald. Ved at vise at du ser bagom øjeblikket.
 Et par mil herfra vil vi finde åbne områder,
 og ingen steder på jorden er så egnet
 til at udføre dåden. Inden vi kommer ind på
 den golde hede, hænger på en ludende klippe
 den faldefærdige borg, hvor Clifford ofte har holdt
 djævelske orgier — med stedets dysterhed 660
 og skinbarlige overtro
 til at krydre hans ondskab. Disse udskejelser
 ville måske dér have samlet de første frugter
 af denne forstilte fars skyld.

THE BORDERERS — ACT II; SCENE I

Enter Host conducting Herbert

Host. The Baron Herbert
Attends your pleasure.
Oswald. (to Host) We are ready — *(to Herbert)* Sir!
I hope you are refreshed. — I have just written
A notice for your Daughter, that she may know
What is become of you. — You'll sit down and sign it;
'Twill glad her heart to see her father's signature.
(Gives the letter he had written).
Herbert. Thanks for your care. *(Sits down and writes).* [Exit Host.
Oswald (aside to Marmaduke). Perhaps it would be useful 670
That you too should subscribe your name.
(Marmaduke overlooks Herbert, then writes — examines the letter eagerly).
Marmaduke. I cannot leave this paper.
(He puts it up, agitated).
Oswald (aside). Dastard! Come.
*(Marmaduke goes towards Herbert and supports him — Marmaduke
tremblingly beckons Oswald to take his place).*
Marmaduke (as he quits Herbert). There is a palsy in his limbs — he shakes.
[Exeunt Oswald and Herbert — Marmaduke following.

SCENE II

Scene changes to a Wood — A group of Pilgrims and Idonea with them.

First Pilgrim. A grove of darker and more lofty shade
I never saw.
Second Pilgrim. The music of the birds
Drops deadened from a roof so thick with leaves.
Old Pilgrim. This news! It made my heart leap up with joy.
Idonea. I scarcely can believe it.
Old Pilgrim. Myself, I heard
The Sheriff read, in open Court, a letter
Which purported it was the royal pleasure 680
The Baron Herbert, who, as was supposed,
Had taken refuge in this neighbourhood,
Should be forthwith restored. The hearing. Lady,
Filled my dim eyes with tears. — When I returned
From Palestine, and brought with me a heart,
Though rich in heavenly, poor in earthly, comfort,
I met your Father, then a wandering Outcast:
He had a Guide, a Shepherd's boy; but grieved
He was that One so young should pass his youth
In such sad service; and he parted with him. 690

Værten, *idet han ledsager Herbert, kommer ind.*

Værten. Baron Herbert
afventer jeres ønske.
Oswald (*til Værten*). Vi er rede — (*til Herbert*) Hr!
Jeg håber I føler Jer frisk igen. — Jeg har netop skrevet
en besked til Jeres datter, så hun kan vide
hvad der er blevet af Jer — sæt Jer ned og skriv den under;
det vil glæde hende at se sin fars underskrift.
(*Rækker ham brevet, han har skrevet.*)
Herbert. Tak for din omsorg. (*Han sætter sig og skriver*). [Værten *ud.*
Oswald (*afsides til Marmaduke*). Måske ville det være nyttigt, 670
at du også skriver dit navn under.
(*Marmaduke ser på Herbert, skriver så — undersøger brevet nøje*).
Marmaduke. Jeg kan ikke efterlade dette stykke papir.
(*Han stikker stærkt ophidset brevet til sig*).
Oswald (*afsides*). Kryster! kom dog!
(*Marmaduke går hen til Herbert og støtter ham — Marmaduke skælver stærkt
og giver tegn til Oswald om at tage hans plads*).
Marmaduke (*idet han forlader Herbert*). Der er lammelse i hans lemmer
— han ryster. [Oswald og Herbert *ud* — Marmaduke *følger efter.*

ANDEN SCENE

En skov — En gruppe Pilgrimme og Idonea sammen med dem.

Første pilgrim. Aldrig så jeg en lund med en mørkere
og mere ophøjet skygge.
Anden pilgrim. Fuglenes musik falder
dæmpet fra et tag så tæt af blade.
Den gamle pilgrim. Det får mit hjerte til at hoppe af glæde.
Idonea. Jeg kan næppe tro det.
Den gamle pilgrim. Jeg hørte selv
sheriffen for åbne døre læse et brev højt,
som hævdede, at det var kongelig vilje 680
at Baron Herbert, som man antog
havde søgt tilflugt i dette nabolag,
uførtøvet skulle genindsættes. At høre det, Frøken,
fyldte mine øjne med tårer. — Da jeg kom tilbage
fra Palæstina og medbragte et hjerte, som,
skønt rigt på himmelsk, dog var fattig på jordisk trøst,
mødte jeg din far, dengang en omvandrende udstødt.
Han havde en fører, en hyrdedreng; men han græmmede
sig over, at én så ung skulle bruge sin ungdom på
sådan en trist tjeneste; og han skiltes fra ham. 690

THE BORDERERS — ACT II; SCENE II

We joined our tales of wretchedness together
And begged our daily bread from door to door.
I talk familiarly to you, sweet Lady!
For once you loved me.

Idonea. You shall back with me
And see your Friend again. The good old Man
Will be rejoiced to greet you.

Old Pilgrim. It seems but yesterday
That a fierce storm o'ertook us, worn with travel.
In a deep wood remote from any town.
A cave that opened to the road presented
A friendly shelter, and we entered in. 700

Idonea. And I was with you?

Old Pilgrim. If indeed 'twas you —
But you were then a tottering Little-one —
We sate us down. The sky grew dark and darker:
I struck my flint, and built up a small fire
With rotten boughs and leaves, such as the winds
Of many autumns in the cave had piled.
Meanwhile the storm fell heavy on the woods;
Our little fire sent forth a cheering warmth
And we were comforted, and talked of comfort;
But 'twas an angry night, and o'er our heads 710
The thunder rolled in peals that would have made
A sleeping man uneasy in his bed.
O Lady, you have need to love your Father.
His voice — methinks I hear it now, his voice
When, after a broad flash that filled the cave,
He said to me, that he had seen his Child,
A face (no cherub's face more beautiful)
Revealed by lustre brought with it from heaven;
And it was you, dear Lady!

Idonea. God be praised,
That I have been his comforter till now! 720
And will be so through every change of fortune
And every sacrifice his peace requires. —
Let us be gone with speed, that he may hear
These joyful tidings from no lips but mine. [Exeunt *Idonea and Pilgrims.*

SCENE III

*The Area of a half-ruined Castle — on one side the entrance to a dungeon
— Oswald and Marmaduke pacing backwards and forwards.*

Marmaduke. 'Tis a wild night.

Oswald. I'd give my cloak and bonnet

Vi slog vore ulykkelige historier sammen
og tiggede vort daglige brød fra dør til dør.
Jeg taler fortroligt til dig skønne Frøken,
thi engang elskede du mig.

Idonea. I skal komme med mig tilbage
og se Jeres gamle ven igen. Den gode gamle mand,
det vil fryde ham at hilse på Jer.

Den gamle pilgrim. Det synes som i går,
at en voldsom storm overraskede os, udslidt af at rejse,
i en dyb skov langt fra nogen by.
En hule der vendte ud mod en vej, frembød
et venligt ly, og vi gik ind. 700

Idonea. Og var jeg sammen med jer?

Den gamle pilgrim. Hvis det virkelig var dig —
men dengang var du en lille stavrende én.

Vi satte os. Himlen blev mørkere og mørkere:
jeg slog på mit flintstykke og lavede et lille bål
med rådne grene og blade, sådanne som mange
efterårsvinde havde dynget op i hulen.

Imens ramte uvejret skovene tungt;
vort lille bål udsendte en opmuntrende varme
og vi følte os trøstet og talte om trøst;
Men det var en arrig nat, og over vore hoveder
rullede tordenbrag, som ville have gjort
et sovende menneske urolig i sin seng. 710

Oh Frøken! du har grund til at elske din far.

Hans stemme — jeg synes jeg hører den nu, hans stemme,
da han efter et kraftigt blink, som fyldte hulen,
sagde til mig, at han havde set sit barn,
et ansigt (ingen kerubs ansigt er smukkere)
åbenbaret ved et skær, som det bragte med sig fra himlen;
og det var dig, kære Frøken.

Idonea. Himlen være lovet,
at jeg har været ham en trøst indtil nu! 720
og vil være det gennem alle skæbnens omskiftelser
og ethvert offer, som hans fred kræver. —
Lad os skynde os af sted, så han kan høre disse
lykkelige tidender fra ingen andre læber end mine. [*Idonea og Pilgrimme ud.*]

TREDJE SCENE

*En halvt i ruiner liggende borg — på den ene side nedgangen til en fangekælder
— Marmaduke og Oswald går frem og tilbage.*

Marmaduke. Det er en vild nat.

Oswald. Jeg ville give min kappe og hue

For sight of a warm fire.

Marmaduke. The wind blows keen;

My hands are numb.

Oswald. Ha! ha! 'tis nipping cold. (*Blowing his fingers*).

I long for news of our brave Comrades; Lacy
Would drive those Scottish Rovers to their dens
If once they blew a horn this side the Tweed.

730

Marmaduke. I think I see a second range of Towers;
This castle has another Area — come,
Let us examine it.

Oswald. 'T is a bitter night;
I hope Idonea is well housed. That horseman.
Who at full speed swept by us where the wood
Roared in the tempest, was within an ace
Of sending to his grave our precious Charge:
That would have been a vile mischance.

Marmaduke. It would.

Oswald. Justice had been most cruelly defrauded.

Marmaduke. Most cruelly.

Oswald. As up the steep we clomb,

740

I saw a distant fire in the north-east;
I took it for the blaze of Cheviot Beacon:
With proper speed our quarters may be gained
Tomorrow evening. (*Looks restlessly towards the mouth of the dungeon*).

Marmaduke. When, upon the plank,
I had led him 'cross the torrent, his voice blessed me:
You could not hear, for the foam beat the rocks
With deafening noise, — the benediction fell
Back on himself; but changed into a curse.

Oswald. As well indeed it might.

Marmaduke. And this you deem

The fittest place?

Oswald (aside). He is growing pitiful.

750

Marmaduke (listening). What an odd moaning that is! —

Oswald. Mighty odd

The wind should pipe a little, while we stand
Cooling our heels in this way! — I'll begin
And count the stars.

Marmaduke (still listening). That dog of his, you are sure,
Could not come after us — he *must* have perished;
The torrent would have dashed an oak to splinters.
You said you did not like his looks — that he
Would trouble us; if he were here again,
I swear the sight of him would quail me more
Than twenty armies.

Oswald. How?

for synet af et varmt bål.

Marmaduke. Vinden er skarp;
mine hænder er følelsesløse.

Oswald. Hu! hu! det er bidende koldt. (*Blæser på sine fingre*).
Jeg længes efter nyt fra vore tapre kammerater;
Lacy ville drive de skotske røvere tilbage til deres huler,
så snart de blæste i et horn på denne side af Tweed. 730

Marmaduke. Jeg synes jeg ser endnu en række tårne;
der er mere af denne borg – kom,
lad os undersøge det.

Oswald. Det er en barsk nat;
jeg håber Idonea er vel huset. Rytteren
som passerede os i fuld fart, hvor den mørke skov
susede i stormen, var lige ved at sende
vor dyrebare protegé i graven:
det ville have været et skammeligt uheld.

Marmaduke. Det ville det.

Oswald. Det ville have bedraget retfærdigheden på det grusommeste.

Marmaduke. På det grusommeste.

Oswald. Da vi besteg den stejle skrænt, 740
så jeg et fjernt bål i nordøst;
jeg antog, det var blusset fra Cheviot Fyrtårn;
med en passende fart kan vi nå vort kvarter
tidlig morgen aften. (*Ser uroligt hen mod nedgangen til fangekældereren*).

Marmaduke. Da jeg ledte ham på planken
over den kraftige strøm, velsignede han mig:
du kunne ikke høre det, for skummet slog mod
klipperne med øredøvende larm, – velsignelsen faldt
tilbage på ham selv; og forvandlede sig til en forbandelse.

Oswald. Som den udmærket kunne.

Marmaduke. Og du mener
dette er det mest passende sted?

Oswald (afsides). Han er ved at få medlidenhed. 750

Marmaduke (lytter). Hvilken sær jamren det er! –

Oswald. Vældig sært
at vinde fløjter en smule, mens vi står
og køler vore hæle på denne måde! – jeg vil begynde
at tælle stjernerne.

Marmaduke (lytter stadig). Du er sikker på, at hans hund
ikke kunne følge efter os – den *må* være omkommet;
den stærke strøm ville have slå et egetræ til splinter.
Du sagde, at du ikke kunne lide dens udseende – at den
ville blive os til besvær; hvis den dukker op igen
sværger jeg, at synet ville gøre mig mere modløs end
synet af tyve hære.

Oswald. Hvorledes?

Marmaduke. Den gamle blinde mand, 760
da du havde fortalte ham om ulykken, var i den grad plaget,
at han fældede nogle naturlige tårer ned i
den stærke strøm, han hang ud over, mens
han forgæves lyttede.

Oswald. Han har et ømt hjerte!
(*Oswald gør mine til at gå ned i fangekælderen*).

Marmaduke. Hvad nu? hvad tænker du på?

Oswald. Faktisk havde jeg tænkt mig
at vække vor omstrefjende baron. Var der ikke
en gård eller et hus inden for tre mil,
ville vi fortjene at bære hue og bjælder
i hele tre gode år for at spille narren her
i en sådan nat som denne.

Marmaduke. Stands, stands.

Oswald. Måske 770
så du hellere, at vi steg ned sammen
og lagde os ved siden af ham – hvad mener du om det?
Os tre – vi ville holde hinanden varme;
jeg vil indestå for at vor firbenede ven
ikke vil forstyrre os; mere kan jeg ikke garantere.
Kom, kom for det menneskeliges skyld.

Marmaduke. Disse søvndyssende rystelser,
denne dødelige ligegyldighed, som kryber over mig,
hvad betyder det? var dette mit legeme alene
mod hære, ville ikke en nerve skælve,
hvorfor skælver jeg nu? – Er ikke dybden 780
af dette menneskes forbrydelser hinsides tankens rækkevidde?
Og dog ved at lede efter en dom i afgrunden
rammer jeg noget, som får mit sind til at vende
sig mod sig selv; igen, føler jeg, – at mit bryst
samler alle universets rædsler i sig –
jeg ser på ham og skælver som et barn.

Oswald. Er det muligt?

Marmaduke. Én ting bemærkede du ikke –
netop da vi forlod kløften bragede et tordenskrald
pludselig over bjergene med en helvedesvækkende kraft.
„Dette er tidspunktet,” sagde han, „da skyld må bæve; 790
men et nådigt forsyn er med dem, som vandrer
hjælpeløse når uskyldighed følger dem.”
Ved denne djævelske gudsbespottelse
forekom det mig, at hævnens ånd red i luften.

Oswald. Hvorfor er du ikke den mand, du var i det øjeblik?
(*Han trækker Marmaduke hen til fangekælderen*).

Marmaduke. Du siger han sov, – se på denne arm og sig
mig om den er egnet til et sådant arbejde.

Oswald, Oswald! (*Leans upon Oswald*).

Oswald. This is some sudden seizure!

Marmaduke. A most strange faintness, — will you hunt me out
A draught of water?

Oswald. Nay, to see you thus
Moves me beyond my bearing. — I will try
To gain the torrent's brink.

800

[*Exit Oswald.*]

Marmaduke (after a pause). It seems an age
Since that Man left me. — No, I am not lost.

Herbert (at the mouth of the dungeon). Give me your hand;
where are you, Friends? and tell me
How goes the night.

Marmaduke. 'Tis hard to measure time
In such a weary night, and such a place.

Herbert. I do not hear the voice of my friend Oswald.

Marmaduke. A minute past, he went to fetch a draught
Of water from the torrent. 'Tis, you'll say,
A cheerless beverage.

Herbert. How good it was in you
To stay behind! — Hearing at first no answer,
I was alarmed.

810

Marmaduke. No wonder; this is a place
That well may put some fears into *your* heart.

Herbert. Why so? a roofless rock had been a comfort,
Storm-beaten and bewildered as we were;
And in a night like this, to lend your cloaks
To make a bed for me! — My Girl will weep
When she is told of it.

Marmaduke. This Daughter of yours
Is very dear to you.

Herbert. Oh! but you are young;
Over your head twice twenty years must roll,
With all their natural weight of sorrow and pain,
Ere can be known to you how much a Father
May love his Child.

820

Marmaduke (aside). Thank you, old Man, for this!

Herbert. Fallen am I, and worn out, a useless Man;
Kindly have you protected me tonight,
And no return have I to make but prayers;
May you in age be blest with such a daughter! —
When from the Holy Land I had returned
Sightless, and from my heritage was driven,
A wretched Outcast — but this strain of thought
Would lead me to talk fondly.

830

Marmaduke. Do not fear;
Your words are precious to my ears; go on.

Oswald! Oswald! (*Marmaduke læner sig op ad ham*).

Oswald. Det er et eller andet pludseligt anfald.

Marmaduke. En højst ejendommelig mathed – vil du skaffe mig en tår vand?

Oswald. Ja, at se dig således 800
er mere end jeg kan udholde. – Jeg vil forsøge
at nå hen til strømmen. [Oswald ud.

Marmaduke (efter en pause). Det føles som et helt liv siden den mand forlod mig. – Nej, jeg er ikke fortabt.

(*Herbert ses i indgangen til fangekælderen*).

Herbert. Giv mig Jeres hånd – hvor er I mine venner? og fortæl mig hvordan natten er.

Marmaduke. Det er svært at måle tiden, i en sådan trist nat og sådant et sted.

Herbert. Jeg hører ikke min ven Oswalds stemme?

Marmaduke. For et minut siden gik han for at hente en tår vand henne fra strømmen. En trist drik vil I mene.

Herbert. Hvor var det pænt af Jer at blive tilbage! – 810
Jeg begyndte at blive bange, da jeg
ikke hørte noget svar.

Marmaduke. Det er ikke så sært; dette er et sted, som udmærket kunne indgyde *Jer* frygt.

Herbert. Hvorfor det? selv en tagløs klippe havde været en trøst, slagen af stormen og desorienteret som vi var; og i en nat som denne at bruge jeres kapper til at lave en seng til mig! – Min pige vil græde når hun hører om det.

Marmaduke. Denne din datter er Jer meget kær.

Herbert. Åh! men I er ung; 820
to gange tyve år må rulle hen over dit hoved
med hele deres vægt af sorg og smerte,
før I kan vide, hvor meget en far kan
elske sit barn.

Marmaduke (afsides). Jeg takker Jer for dette, gamle mand.

Herbert. Jeg er faldet og udslidt, et overflødigt menneske; I har beskyttet mig venligt i nat, og jeg har intet andet at give Jer igen end mine bønner; gid I i Jeres alderdom må velsignes med sådan en datter. – Da jeg vendte tilbage fra Det Hellige Land, blind og blev jaget væk fra mit arvegods, en stakkels udstødt – men disse tanker 830
ville få mig til at tale fjollet.

Marmaduke. Vær ikke bange, Jeres ord er mig dyrebare; fortsæt.

Herbert. You will forgive me, but my heart runs over.
When my old Leader slipped into the flood
And perished, what a piercing outcry you
Sent after him. I have loved you ever since.
You start — where are we?

Marmaduke. Oh, there is no danger;
The cold blast struck me.

Herbert. 'Twas a foolish question.

Marmaduke. But when you were an Outcast? — Heaven is just;
Your piety would not miss its due reward; 840
The little Orphan then would be your succour,
And do good service, though she knew it not.

Herbert. I turned me from the dwellings of my Fathers,
Where none but those who trampled on my rights
Seemed to remember me. To the wide world
I bore her, in my arms; her looks won pity;
She was my Raven in the wilderness,
And brought me food. Have I not cause to love her?

Marmaduke. Yes.

Herbert. More than ever Parent loved a Child?

Marmaduke. Yes, yes.

Herbert. I will not murmur, merciful God! 850
I will not murmur; blasted as I have been,
Thou hast left me ears to hear my Daughter's voice,
And arms to fold her to my heart. Submissively
Thee I adore, and find my rest in faith.

Enter Oswald

Oswald. Herbert! — confusion! (*aside*). Here it is, my Friend,
(*Presents the Horn*). A charming beverage for you to carouse,
This bitter night.

Herbert. Ha! Oswald! ten bright crosses
I would have given, not many minutes gone,
To have heard your voice.

Oswald. Your couch, I fear, good Baron, 860
Has been but comfortless; and yet that place,
When the tempestuous wind first drove us hither,
Felt warm as a wren's nest. You'd better turn
And under covert rest till break of day,
Or till the storm abate.

(*To Marmaduke aside*). He has restored you.
No doubt you have been nobly entertained?
But soft! — how came he forth? The Night-mare Conscience
Has driven him out of harbour?

Marmaduke. I believe
You have guessed right.

Herbert. I må tilgive mig, men mit hjerte er fyldt til bristepunktet.
Da min gamle fører faldt i bølgerne,
og forsvandt, hvilket gennemtrængende skrig
I sendte efter ham! Jeg har elsket Jer lige siden.
I farer sammen – hvor er vi?

Marmaduke. Åh! der er ingen fare;
det kolde vindstød ramte mig.

Herbert. Det var et tåbeligt spørgsmål

Marmaduke. Men da I var en udstødt? – Himlen er retfærdig;
fromhed som Jeres kan ikke undgå at blive belønnet; 840
den lille forældreløse ville så være Jeres hjælper
og være til gavn for Jer, skønt hun ikke vidste det.

Herbert. Jeg forlod mine forfædres boliger,
da jeg kun blev husket af dem, som trampede mig
under fode. For den vide verden bar jeg
hende i mine arme; synet af hende vandt medynk;
hun var min ravn i ødemarken,
og bragte mig mad. Har jeg ikke grund til at elske hende?

Marmaduke. Jo!

Herbert. Mere end en forælder nogensinde elskede et barn?

Marmaduke. Jo! jo!

HERBERT. Men jeg vil ikke klage, barmhjertige Gud! 850
jeg vil ikke klage, selvom jeg er ødelagt, har Du ladet mig
beholde ører til at høre min datters stemme med
og arme til at trykke hende til mit hjerte.
Underdanigt tilbeder jeg Dig og finder hvile i troen!

Oswald kommer ind.

Oswald (afsides). Herbert! – hvad er dette? – (*Han rækker ham hornet*).
Her er det, min ven, en fortryllende drik til at svire med
i denne beske nat.

Herbert. Ha! Oswald! for ikke mange
minutter siden ville jeg have givet ti lysende kors
for at høre Jeres røst.

Oswald. Dit leje, gode baron, er jeg bange for
har været ubekvemt; og dog følte dette sted 860
varmt som en gærdesmuttes rede, da de stormfulde
vinde først drev os herhen. Du må heller gå
tilbage til lyet og hvile dig til daggry,
eller til stormen løjer af.

(*Afsides til Marmaduke*) Han har oplivet dig.
Du er uden tvivl blevet herligt underholdt?
Men sagte, – hvorfor er han kommet ud? Har mareridtet
‘Samvittighed’ drevet ham ud af havnen?

Marmaduke. Jeg tro
du har gættet rigtigt.

Herbert. The trees renew their murmur:
Come, let us house together. (*Oswald conducts him to the dungeon*).

Oswald (returns). Had I not
Esteemed you worthy to conduct the affair 870
To its most fit conclusion, do you think
I would so long have struggled with my Nature,
And smothered all that's man in me? — away! —
(*Looking towards the dungeon*).

This man's the property of him who best
Can feel his crimes. I have resigned a privilege;
It now becomes my duty to resume it.

Marmaduke. Touch not a finger —

Oswald. What then must be done:

Marmaduke. Which way soe'er I turn, I am perplexed.

OSWALD. Now, on my life, I grieve for you. The misery
Of doubt is insupportable. Pity, the facts 880
Did not admit of stronger evidence;
Twelve honest men, plain men, would set us right;
Their verdict would abolish these weak scruples.

Marmaduke. Weak! I am weak — there does my torment lie,
Feeding itself.

Oswald. Verily, when he said
How his old heart would leap to hear her steps,
You thought his voice the echo of Idonea's.

Marmaduke. And never heard a sound so terrible.

Oswald. Perchance you think so now?

Marmaduke. I cannot do it:
Twice did I spring to grasp his withered throat, 890
When such a sudden weakness fell upon me,
I could have dropped asleep upon his breast.

Oswald. Justice — is there not thunder in the word?
Shall it be law to stab the petty robber
Who aims but at our purse; and shall this Parricide —
Worse is he far, far worse (if foul dishonour
Be worse than death) to that confiding Creature
Whom he to more than filial love and duty
Hath falsely trained — shall he fulfil his purpose?
But you are fallen.

Marmaduke. Fallen should I be indeed — 900
Murder — perhaps asleep, blind, old, alone,
Betrayed, in darkness! Here to strike the blow —
Away! away! (*Flings away his sword*).

Oswald. Nay, I have done with you:
We'll lead him to the Convent. He shall live,
And she shall love him. With unquestioned title
He shall be seated in his Barony,

Herbert. Det begynder igen at suse i træerne:
kom lad os sammen søge i læ. (*Oswald fører ham ned i fangekælderen*).

Oswald (vender tilbage). Havde jeg
ikke bedømt dig værdig til at bringe denne sag 870
til dens helt igennem passende afslutning, tror du da
at jeg så længe havde kæmpet med min natur
og kvalt alt, som er mand i mig? – bort! –
(*Ser hen mod fangekælderen*).

Denne mand tilhører den, som dybest kan
føle hans forbrydelser. Jeg har givet afkald på et privilegium;
det er nu min pligt at tage det tilbage.

Marmaduke. Rør ikke en finger –

Oswald. Hvad skal der da gøres?

Marmaduke. Uanset hvilken vej jeg vender mig, er jeg rådvild.

Oswald. Hør, ved min sjæl, jeg græmmes over dig. Tvivlens
elendighed er ubærlig. Det er en skam kendsgerningerne 880
ikke giver mulighed for et stærkere bevis.

Tolv jævne ærlige mænd, kunne måske bringe os til orden.
Deres kendelse ville gøre ende på disse svage skrupler.

Marmaduke. Svage! Jeg er svag. – Deri ligger min pine,
der nærer sig selv.

Oswald. Sandelig, da han fortalte
hvordan hans gamle hjerte ville juble ved at høre hendes skridt,
syntes du, at hans stemme var et ekko af Idoneas.

Marmaduke. Og har aldrig hørt en så forfærdelig lyd.

Oswald. Måske tænker du sådan nu?

Marmaduke. Jeg kan ikke gøre det.
To gange sprang jeg frem for at gribe hans visnede strube, 890
da en sådan pludselig svaghed kom over mig,
at jeg kunne være faldet i søvn på hans bryst.

Oswald. Retfærdighed! – Er der ikke torden i ordet?
Skal det være lovligt at dolke den ussel røver,
som forsøger at tage vor pung; og skal dette fadermord –
han er langt, langt værre (hvis slet vanære
er værre end døden) over for hint tillidsfulde væsen,
som han falsk har trænet til mere end datterlig
kærlighed og pligt – skal han nå sin hensigt?
Men du er faldet.

Marmaduke. Faldet burde jeg i sandhed været – 900
myrde – måske sovende! blind, gammel, alene,
forrådt, i mørke! At rette slaget her –
bort! bort! (*Slynger sit sværd fra sig*).

Oswald. Nej, jeg er færdig med dig.
Lad os bringe ham til klostret. Han skal leve,
og hun skal elske ham. Med en ubetvivlet titel
skal han sidde i sit baroni,

And we too chant the praise of his good deeds.
 I now perceive we do mistake our masters,
 And most despise the men who best can teach us:
 Henceforth it shall be said that bad men only 910
 Are brave: Clifford is brave; and that old Man
 is brave. (*Taking Marmaduke's sword and giving it to him*).

To Clifford's arms he would have led
 His Victim — haply to this desolate house.

Marmaduke (advancing to the dungeon).

It must be ended! —

Oswald. Softly; do not rouse him;

He will deny it to the last. He lies

Within the Vault, a spear's length to the left.

[*Marmaduke descends to the dungeon.*]

(*Alone*). The Villains rose in mutiny to destroy me;
 I could have quelled the Cowards, but this Stripling
 Must needs step in, and save my life. The look
 With which he gave the boon — I see it now! 920
 The same that tempted me to loathe the gift. —

For this old venerable Greybeard — faith

'Tis his own fault if he hath got a face

Which doth play tricks with them that look on it:

'Twas this that put it in my thoughts — that countenance —

His staff — his figure — Murder! — what, of whom?

We kill a worn-out horse, and who but women

Sigh at the deed? Hew down a withered tree,

And none look grave but dotards. He may live

To thank me for this service. Rainbow arches, 930

Highways of dreaming passion, have too long,

Young as he is, diverted wish and hope

From the unpretending ground we mortals tread; —

Then shatter the delusion, break it up

And set him free. What follows? I have learned

That things will work to ends the slaves o' the world

Do never dream of. I *have* been what he —

This Boy — when he comes forth with bloody hands —

Might envy, and am now, — but he shall know

What I am now — (*Goes and listens at the dungeon*).

Praying or parleying? — tut! 940

Is he not eyeless? He has been half-dead

These fifteen years —

Enter female Beggar with two or three of her Companions.

(*Turning abruptly*). Ha! speak — what Thing art thou?

(*Recognises her*). Heavens! my good Friend! (*To her*).

og vi to synge hans gode gerningers pris.
 Jeg begriber nu, at vi misforstår vore herrer,
 ved at foragte de mænd mest, som bedst kan undervise os.
 Fra nu skal det siges, at kun onde mænd 910
 er tapre; Clifford er tapper; og denne gamle mand er tapper.
 (*Tager Marmadukes sværd op og giver ham det*).

Han ville have ført sit offer
 til Cliffords favn – måske til dette øde hus.
Marmaduke (går frem hen mod fangekælderens).

Der må gøres en ende på det! –

Oswald. Sagte; væk ham ikke;
 han vil nægte det til det sidste. Han ligger
 inde i hvælvingen – en spydlængde til venstre.

[*Marmaduke stiger ned i fangekælderens.*]

Oswald (alene). Slynglerne rejste sig i mytteri for at ødelægge mig,
 jeg kunne have knust kujonerne, men denne knøs
 måtte nødvendigvis træde til og redde mit liv. Blikket
 som han gav den gave med – jeg ser det nu! 920

Det samme som fristede mig til at væmmes ved gaven. –

Hvad angår denne gamle ærværdige gråskæg – min tro,
 det er hans egen fejl, at han har et ansigt

som laver numre med dem, der betragter det:
 det var det, som gav mig idéen – dette åsyn –
 hans stav – hans skikkelse – mord! – hvad, på hvem?

Vi dræber en udslidt hest, og hvem andre en kvinder
 sukker over gerningen? Hug et visnet træ om,
 og kun dårer ser alvorligt til. Han vil komme
 til at takke mig for denne tjeneste. Regnbuer, 930
 landeveje fuld af lidenskabelige drømme har for længe,

ung som han er, bortledt hans ønske og håb
 fra den fordringsløse jord, vi dødelige betræder; –
 så knus blændværket, bryd det op

og sæt ham fri. Hvad følger? Jeg har lært at tingene
 af sig selv vil arbejde mod mål, som verdens slaver
 end ikke drømmer om. Jeg *har* været hvad han –
 denne dreng – når han kommer ud med sine blodige hænder –
 måske kunne misunde at være, og nu er jeg, – men han skal
 lære hvad jeg er nu. – (*Går hen til fangekælderens og lyttet*).

Beder han eller forhandler han? – bah! 940

er han ikke uden øjne? han har været halvdød
 i femten år –

*Den kvindelige Tigger kommer ind sammen med to eller tre
 af sine kammerater.*

(*vender sig brat omkring*). Ha! tal, hvad er du?

(*Genkender hende*). (*Til hende*) Milde himmel, min gode ven!

THE BORDERERS — ACT II; SCENE III

Beggar. Forgive me, gracious Sir! —
Oswald (to her companions). Begone, ye Slaves, or I will raise a whirlwind
And send ye dancing to the clouds, like leaves.

[*They retire affrighted.*]

Beggar. Indeed we meant no harm; we lodge sometimes
In this deserted Castle — *I repent me.*
(*Oswald goes to the dungeon — listens — returns to the Beggar.*)

Oswald. Woman, thou hast a helpless Infant — keep
Thy secret for its sake, or verily 950
That wretched life of thine shall be the forfeit.

Beggar. I do repent me, Sir; I fear the curse
Of that blind Man. 'Twas not your money, Sir, —

Oswald. Begone!

Beggar (*going*). There is some wicked deed in hand: (*Aside*)
Would I could find the old Man and his Daughter. [*Exit Beggar.*]

Marmaduke (*re-enters from the dungeon*)

Oswald. It is all over then; — your foolish fears
Are hushed to sleep, by your own act and deed,
Made quiet as he is.

Marmaduke. Why came you down?
And when I felt your hand upon my arm
And spake to you, why did you give no answer?
Feared you to waken him? he must have been 960
In a deep sleep. I whispered to him thrice.
There are the strangest echoes in that place!

Oswald. Tut! let them gabble till the day of doom.

Marmaduke. Scarcely, by groping, had I reached the Spot,
When round my wrist I felt a curd drawn tight.
As if the blind Man's dog were pulling at it.

Oswald. But after that?

Marmaduke. The features of Idonea
Lurked in his face —

Oswald. Pshaw! Never to these eyes 970
Will retribution show itself again
With aspect so inviting. Why forbid me
To share your triumph?

Marmaduke. Yes, her very look.
Smiling in sleep —

Oswald. A pretty feat of Fancy!

Marmaduke. Though but a glimpse, it sent me to my prayers.

Oswald. Is he alive?

Marmaduke. What mean you? who alive?

Oswald. Herbert! since you will have it, Baron Herbert;

Tiggeren. Tilgiv mig, nådige herre! –
Oswald (til hendes kammerater). Forsvind I slaver, eller jeg rejser
 en hvirvelvind, der sender jer dansende til skyerne, som blade.
 [De trækker sig skræmte tilbage.]

Tiggeren. Sandelig vi havde ikke ondt i sinde – vi bor nogle gange
 på denne øde borg – jeg angrer det – *
 (*Oswald går hen til fangekælderens og lytter; kommer tilbage til Tiggeren.*)

Oswald. Kvinde, du har et lille hjælpeløst barn – for dets
 skyld hold på din hemmelighed, eller, sandelig,
 dette dit elendige liv vil være forspildt. 950

Tiggeren. Jeg angrer det *virkelig*, hr.; jeg frygter
 den blinde mands forbandelser. Det er ikke Jeres penge, hr. –

Oswald. Forsvind!

Tiggeren (idet hun går bort). Der er noget ondt på færde her:
 (*afsides*) gid jeg kunne finde den gamle mand og hans datter! [Tiggeren ud.]

Marmaduke kommer tilbage fra fangekælderens.

Oswald. Alt er så overstået; – din tåbelige frygt
 er tyset i søvn, ved din egen handling og dåd
 gjort stille, som han er.

Marmaduke. Hvad fik dig til at komme ned?
 og da jeg mærkede din hånd på min arm
 og jeg talte til dig, hvorfor svarede du ikke?
 Var du bange for at vække ham? han må have 960
 sovet dybt. Jeg hviskede to gange til ham.
 Der er de mest underlige ekkoer på det sted!

Oswald. Bah! lad dem pludre til dommedag!

Marmaduke. Næppe havde jeg, ved at famle mig frem,
 fundet stedet, før jeg følte en snor stramme omkring mit håndled,
 som om den blinde mands hund trak i det.

Oswald. Men bagefter?

Marmaduke. Idoneas ansigtstræk
 lurede i hans åsyn –

Oswald. Pyt! Aldrig
 vil gengældelse vise sig mere inviterende 970
 for disse øjne. Hvorfor forbyde mig
 at tage del i din triumf?

Marmaduke. Ja, præcis som hun ser ud,
 når hun smiler i søvne –

Oswald. Et af fantasiens nette kunststykker!

Marmaduke. Skønt det var kun et øjeblik, fik det mig til at bede.

Oswald. Er han i live?

Marmaduke. Hvad mener du? hvem er i live?

Oswald. Herbert! Baron Herbert! siden du vil ha' det sådan;

* Hun angrer at Oswald fik hende til at sige, at Idonea er hendes barn. — Ll. 957-9. Hvad ...ikke?:: Marmaduke indbildte sig Oswalds tilstedeværelse.

He who will gain his Seignory when Idonea
Hath become Clifford's harlot — is *he* living?

Marmaduke. The old Man in that dungeon *is* alive.

Oswald. Henceforth, then, will I never in camp or field
Obey you more. Your weakness, to the Band, 980
Shall be proclaimed: brave Men, they all shall hear it.
You a protector of humanity!

Avenger you of outraged innocence!

Marmaduke. 'Twas dark — dark as the grave; yet did I see,
Saw him — his face turned toward me; and I tell thee
Idonea's filial countenance was there
To baffle me — it put me to my prayers.

Upwards I cast my eyes, and, through a crevice.
Beheld a star twinkling above my head,
And, by the living God, I could not do it. 990
(*Sinks exhausted*).

Oswald (to himself). Now may I perish if this turn do more
Than make me change my course.

(*To Marmaduke.*) Dear Marmaduke,
My words were rashly spoken; I recall them:
I feel my error; shedding human blood
Is a most serious thing.

Marmaduke. Not I alone.
Thou too art deep in guilt.

Oswald. We have indeed
Been most presumptuous. There *is* guilt in this,
Else could so strong a mind have ever known
These trepidations? Plain it is that Heaven
Has marked out this foul Wretch as one whose crimes 1000
Must never come before a mortal judgment-seat,
Or be chastised by mortal instruments.

Marmaduke. A thought that's worth a thousand worlds!
(*Goes towards the dungeon*).

Oswald. I grieve
That, in my zeal, I have caused you so much pain.

Marmaduke. Think not of that! 'tis over — we are safe.

Oswald (as if to himself, yet speaking aloud). The truth is hideous,
but how stifle it? (*Turning to Marmaduke*)
Give me your sword — nay, here are stones and fragments,
The least of which would beat out a man's brains;
Or you might drive your head against that wall.
No! this is not the place to hear the tale:
It should be told you pinioned in your bed, 1010
Or on some vast and solitary plain,
Blown to you from a trumpet.

Marmaduke. Why talk thus?

ham som vil få sit gods når Idonea
bliver Cliffords skøge. — er *han* i live?

Marmaduke. Den gamle mand i fangekælderens er i live.

Oswald. Så vil jeg fra nu af aldrig, hverken i lejren eller i felten,
adlyde dig mere. Din svaghed skal blive kundgjort 980
for gruppen — disse tapre mænd, de skal alle høre det.
Du, en beskytter af menneskeheden!

Den dybt krænkede uskyldigheds hævner!

Marmaduke. Det var mørkt — mørkt som graven;
dog kunne jeg se, jeg så ham — hans ansigt var vendt mod mig;
og jeg siger dig, Idoneas åsyn var lige dér
for at forvirre mig — det fik mig til at bede.
Jeg rettede mine øjne opad, og gennem en sprække i loftet
så jeg en blinkende stjerne over mit hoved,
og ved den levende Gud, jeg kunne ikke gøre det. 990
(*Synker udmattet sammen*).

Oswald (til sig selv). Nu lad mig gå til grunde, hvis denne drejning
ikke får mig til at ændre kurs.

(*Til Marmaduke*) Min kære Marmaduke,
de ord var overilede; jeg vil kalde dem tilbage:
jeg indser min fejltagelse; at udgyde menneskeblod
er en yderst alvorlig sag.

Marmaduke. Ikke jeg alene,
også du har stor skyld.

Oswald. Vi har i sandhed
været meget overmodige. Der er skyld i dette,
hvordan kunne en så stærk ånd ellers have kendt
disse ængstelser? Det er klart, at himlen
har udpeget denne usle nidding, som én hvis forbrydelser 1000
aldrig må komme for en jordisk domstol
eller blive tugtet af jordiske redskaber.

Marmaduke. En tanke som er værd tusinde verdener!
(*Går hen imod fangekælderens*).

Oswald. Det bedrøver mig
at tænke på, at jeg i min iver har voldt dig så megen smerte.

Marmaduke. Tænk ikke på det! det er ovre nu — vi er frelste.

Oswald (som til sig selv, dog højt). Sandheden er hæslig,
men hvordan undertrykke den? (*Vender sig mod Marmaduke*)
Giv mig dit sværd — ja, her er sten og murbrokker,
hvor den mindste ville kunne knuse skallen på en mand;
eller du kunne hamre dit hoved mod den mur dér.
Nej, dette er ikke tidspunktet, hvor historien skal høres;
den burde fortælles dig, bundet i din seng 1010
eller på en eller anden vældig og øde slette,
blæst til dig fra en trompet.

Marmaduke. Hvorfor tale sådan?

Lacy. Troth, 'tis hard —
 But in a world like ours —
Marmaduke (changing his tone). This self-same Man —
 Even while he printed kisses on the cheek 1050
 Of this poor Babe, and taught its innocent tongue
 To lisp the name of Father — could he look
 To the unnatural harvest of that time
 When he should give her up, a Woman grown,
 To him who bid the highest in the market
 Of foul pollution —
Lacy. The whole visible world
 Contains not such a Monster!
Marmaduke. For this purpose
 Should he resolve to taint her Soul by means
 Which bathe the limbs in sweat to think of them;
 Should he, by tales which would draw tears from iron, 1060
 Work on her nature, and so turn compassion
 And gratitude to ministers of vice,
 And make the spotless spirit of filial love
 Prime mover in a plot to damn his Victim
 Both soul and body —
Wallace. 'Tis too horrible;
 Oswald, what say you to it?
Lacy. Hew him down,
 And fling him to the ravens.
Marmaduke. But his aspect
 It is so meek, his countenance so venerable.
Wallace (with an appearance of mistrust).
 But how, what say you, Oswald?
Lacy (at the same moment). Stab him, were it
 Before the Altar.
Marmaduke. What, if he were sick, 1070
 Tottering upon the very verge of life,
 And old, and blind —
Lacy. Blind, say you?
Oswald (coming forward). Are we Men,
 Or own we baby Spirits? Genuine courage
 Is not an accidental quality,
 A thing dependent for its casual birth
 On opposition and impediment.
 Wisdom, if Justice speak the word, beats down
 The giant's strength; and, at the voice of Justice,
 Spares not the worm. The giant and the worm —
 She weighs them in one scale. The wiles of woman, 1080
 And craft of age, seducing reason, first
 Made weakness a protection, and obscured

Lacy. Min tro, det er hårdt –
men i denne verden –

Marmaduke (skifter tone). Denne selvsamme mand –
netop mens han trykkede kys på dette arme barns kind, 1050
og lærte dets uskyldige mund
at læspe navnet far – kunne han skele
til den unaturlige høst, han kunne få på den tid,
hvor han ville udlevere hende, en voksen kvinde,
til ham, som byder højest på den hæslige
besmittelses marked –

Lacy. Hele den synlige verden
indeholder ikke sådant et misfoster.

Marmaduke. Til dette formål
ville han beslutte at besudle hendes sjæl på en måde,
som bader mine lemmer i sved ved at tænke på dem;
ville, med fortællinger som kunne få jern til at græde, 1060
bearbejde hendes natur og således forvandle medlidenhed
og taknemmelighed til lastens tjenere
og gøre datterkærligheds pletfrie ånd til den
drivende kraft i en hemmelig plan om at fordømme
sit offers både sjæl og krop –

Wallace. Det er for rædselsfuldt.
Oswald, hvad mener du om dette?

Lacy. Hug ham ned
og kast ham for ravnene.

Marmaduke. Men han ser så
ydmyg ud, han åsyn så ærværdigt.

Wallace (med et vantro udtryk).
Men hvorledes, hvad mener du Oswald?

Lacy (samtidig). Så stik ham ned,
om det så er foran altret.

Marmaduke. Hvad hvis han er syg, 1070
vaklende på selve livets rand,
og gammel, og blind –

Lacy. Blind, siger du!

Oswald (træder frem). Er vi mænd,
eller har vi sjæle som børn? Ægte mod
er ikke en tilfældig egenskab,
det er noget, der er afhængigt af modstands og
hindringers uforudsigelige fødsel.
Visdom, hvis retfærdighed har ordet, overvinder
kæmpernes styrke, og retfærdighedens røst
skåner ikke ormen. – Hun vejer kæmpen
og ormen på den samme vægt. Kvindens rænker 1080
og alderdommens kunstgreb, idet de forfører fornuften,
gjorde først svaghed til et værn og skjulte

The moral shapes of things. His tender cries
 And helpless innocence — do they protect
 The infant lamb? and shall the infirmities,
 Which have enabled this enormous Culprit
 To perpetrate his crimes, serve as a Sanctuary
 To cover him from punishment? Shame! — Justice,
 Admitting no resistance, bends alike
 The feeble and the strong. She needs not here 1090
 Her bonds and chains, which make the mighty feeble.
 — We recognise in this old Man a victim
 Prepared already for the sacrifice.

Lacy. By Heaven, his words are reason!

Oswald. Yes, my Friends;

His countenance is meek and venerable;
 And, by the Mass, to see him at his prayers! —
 I am of flesh and blood, and may I perish
 When my heart does not ache to think of it! —
 Poor Victim! not a virtue under heaven
 But what was made an engine to ensnare thee; 1100
 But yet I trust, Idonea, thou art safe.

Lacy. Idonea!

Wallace. How! what? your Idonea? (*To Marmaduke.*)

Marmaduke. Mine;

But now no longer mine. You know Lord Clifford;
 He is the Man to whom the Maiden — pure
 As beautiful, and gentle and benign,
 And in her ample heart loving even me —
 Was to be yielded up.

Lacy. Now, by the head
 Of my own child, this Man must die; my hand,
 A worthier wanting, shall itself entwine
 In his grey hairs! —

Marmaduke (to Lacy). I love the Father in thee. 1110
 You know me. Friends; I have a heart to feel,
 And I have felt, more than perhaps becomes me
 Or duty sanctions.

Lacy. We will have ample justice.
 Who are we. Friends? Do we not live on ground
 Where Souls are self-defended, free to grow
 Like mountain oaks rocked by the stormy wind?
 Mark the Almighty Wisdom, which decreed
 This monstrous crime to be laid open — *here*,
 Where Reason has an eye that she can use,
 And Men alone are Umpires. To the Camp 1120
 He shall be led, and there, the Country round
 All gathered to the spot, in open day

tingenes moralske skikkelser. Hans nænsomme udbrud og hjælpeløse uskyldighed – beskytter de det spæde lam? og skal skavanker, som har gjort det muligt for denne enorme misdæder at begå sine forbrydelser, tjene som et helligt fristed, der kan skærme ham for straf? Fy! – Retfærdighed, da den ingen modstand tillader, binder ligeligt den svage og stærke. Hun behøver ikke her sine bånd og lænker, som gør den mægtige svag. – Vi genkender i denne gamle mand et offer, allerede beredt til ofring.

Lacy. Du milde himmel! han taler fornuft!

Oswald. Ja, mine venner, hans åsyn er ydmygt og ærværdigt; og ved messen, at se ham bede! – jeg er af kød og blod, og gid jeg må gå til grunde, hvis ikke mit hjerte gør ondt ved at tænke på det! – Arme offer! Ingen magt under himlen var skabt til andet end at forlokke dig; men dog har jeg tillid til at du, Idonea, er i sikkerhed –

Lacy. Idonea!

Wallace. Hvordan! hvad! din Idonea? (Til Marmaduke).

Marmaduke. *Min;*

Men nu ikke længere min. Du kender Clifford; han er manden, som denne pige – ligeså ren som smuk, og blid og god og endog med kærlighed tilovers for mig i sit store hjerte, – skulle overgives til.

Lacy. Hør, ved mit eget barns hoved, denne mand må dø; min hånd, idet en værdigere mangler, skal selv flette sig ind i hans grå hår! –

Marmaduke (til Lacy). Jeg elsker faderen i dig. I kender mig venner: jeg har et hjerte, der kan føle, og jeg har følt, mere end det måske er godt for mig, eller pligten billiger.

Lacy. Vi vil lade fuld retfærdighed ske fyldest. Hvad er vi, venner? Lever vi ikke på jorden, hvor sjæle forsvarer sig selv, frie til at vokse som bjergege, vugget af stormfulde vinde? Giv agt på den Almægtige Visdom, som har forordnet, at denne uhyrlige forbrydelse bliver blotlagt – *her*, hvor fornuften har et øje hun kan bruge, og mennesker alene er voldgiftsmænd. Han skal føres til lejren og der, med alle folk fra hele grevskabet samlet, skal ved højlys dag

THE BORDERERS — ACT II; SCENE III

Shall Nature be avenged.

Oswald. 'Tis nobly thought;

His death will be a monument for ages.

Marmaduke (to Lacy). I thank you for that hint. He shall be brought
Before the Camp, and would that best and wisest
Of every country might be present. There,
His crime shall be proclaimed; and for the rest
It shall be done as Wisdom shall decide:
Meanwhile, do you two hasten back and see
That all is well prepared.

1130

Wallace. We will obey you.

(Aside) But softly! we must look a little nearer.

Marmaduke. Tell where you found us. At some future time
I will explain the cause.

[Exeunt.

ACT III

SCENE I

The Door of the Hostel, a group of Pilgrims as before; Idonea and the Host among them

Host. Lady, you'll find your Father at the Convent
As I have told you: He left us yesterday
With two Companions; one of them, as seemed,
His most familiar Friend. *(Going)* There was a letter
Of which I heard them speak, but that I fancy
Has been forgotten.

Idonea (to Host). Farewell!

Host. Gentle pilgrims,
St. Cuthbert speed you on your holy errand.

[Exeunt Idonea and Pilgrims.

SCENE II

A desolate Moor.

Oswald (alone).

Oswald. Carry him to the Camp! Yes, to the Camp.
Oh, Wisdom! a most wise resolve! and then,
That half a word should blow it to the winds!
This last device must end my work. — Methinks
It were a pleasant pastime to construct

Naturen hævnnes.

Oswald. Dette er ædelt tænkt:
hans død vil blive et mindesmærke i umindelige tider.

Marmaduke (til Lacy). Jeg takker dig for dette vink.
Lejren skal være hans domstol, og gid de bedste og viseste
fra ethvert grevskab kunne være tilstede. Der skal
hans forbrydelser kundgøres; og hvad angår resten
skal det udføres som visdommen beslutter, —
imellemtiden, skynd I to jer tilbage og sørg for,
at alt er vel forberedt.

1130

Wallace. Vi vil adlyde dig.
(*Afsides*) Men med lempe! vi må se lidt nærmere på dette.

Marmaduke. Fortæl hvor I fandt os. På et senere tidspunkt
vil jeg forklare grunden.

[*Alle ud.*]

TREDJE AKT

FØRSTE SCENE

Døren til Kroen; en flok Pilgrimme som før; Idonea og Værten er blandt dem.

Værten. Frøken, I vil finde Jeres far i klostret
som jeg har sagt Jer. Han forlod os i går
sammen med to ledsagere; en af dem syntes at være
en nær ven af ham. (*Idet han går*) Der var et brev,
som jeg hørte dem omtale, men jeg antager,
det er blevet glemt.

Idonea (til Værten). Farvel!

Værten. Ædle Pilgrimme,
må Skt. Cuthbert være med jer i jeres hellige ærinde.

1140

[*Idonea og Pilgrimme ud.*]

ANDEN SCENE

En øde hede.

Oswald (*alene*).

Oswald. Føre ham til lejren! Ja, til lejren.
Oh visdom! en yderst klog beslutning! og så
vil et halvt ord sprede den for alle vinde!
Denne sidste list må være afslutningen på mit arbejde. — Jeg tror,
det ville være et behageligt tidsfordriv at konstruere

A scale and table of belief — as thus —
 Two columns, one for passion, one for proof;
 Each rises as the other falls: and first.
 Passion a unit and *against* us — proof — 1050
 Nay, we must travel in another path,
 Or we're stuck fast for ever; — passion, then,
 Shall be a unit *for* us; proof — no, passion!
 We'll not insult thy majesty by time,
 Person, and place — the where, the when, the how,
 And all particulars that dull brains require
 To constitute the spiritless shape of Fact,
 They bow to, calling the idol, Demonstration.
 A whipping to the Moralists who preach
 That misery is a sacred thing: for me, 1160
 I know no cheaper engine to degrade a man.
 Nor any half so sure. This Stripling's mind
 Is shaken till the dregs float on the surface;
 And, in the storm and anguish of the heart,
 He talks of a transition in his Soul,
 And dreams that he is happy. We dissect
 The senseless body, and why not the mind? —
 These are strange sights — the mind of man, upturned,
 Is in all natures a strange spectacle;
 In some a hideous one — hem! shall I stop? 1170
 No. — Thoughts and feelings will sink deep, but then
 They have no substance. Pass but a few minutes,
 And something shall be done which Memory
 May touch, whene'er her Vassals are at work.

Enter Marmaduke, from behind

Oswald (*turning to meet him*). But listen, for my peace —
Marmaduke. Why, I believe you

Oswald. But hear the proofs —

Marmaduke. Ay, prove that when two peas

Lie snugly in a pod, the pod must then
 Be larger than the peas — prove this — 'twere matter
 Worthy the hearing. Fool was I to dream
 It ever could be otherwise!

Oswald. Last night 1180

When I returned with water from the brook,
 I overheard the Villains — every word
 Like red-hot iron burnt into my heart.
 Said one, "It is agreed on. The blind Man
 Shall feign a sudden illness, and the Girl,

en skala og en tabel over troværdighed – nemlig –
 to søjler, en for følelse og en for bevis;*
 hver af dem stiger, når den anden daler: og først går
 følelsen en enhed ned og er således *mod* os – beviset – 1150
 nej, vi må bevæge os i en anden retning,
 ellers vil vi sidde fast for evigt; – følelsen går da
 en enhed op og er *med* os; bevis – nej, følelse!
 vi vil ikke fornærme din majestæt med tid, person
 og sted – et hvor, et hvornår, et hvordan og alle
 de enkeltheder, som kedelige hjerner kræver
 for at fastsætte kendsgerningens åndløse form,
 som de bukker for, idet de kalder afguden Bevisførelse.
 En gang pisk til moralisten som prædiker,
 at elendighed er en hellig ting. Hvad mig angår, 1160
 kender jeg intet billigere redskab til at fornedre et menneske,
 heller ikke noget halvt så sikkert. Denne knøs' sjæl
 er blevet så rystet, at bundfaldet flyder på overfladen;
 og midt i sit hjertes storm og kvide
 taler han om et skift i sjælen
 og drømmer, at han er lykkelig. Vi dissekerer
 den ufølelse krop, så hvorfor ikke sindet? –
 Dette er sælsomme syner – menneskesindet vendt
 på vrangen er i alle naturer et sælsomt skue;
 hos nogle et hæsligt – hm! skal jeg holde op? 1170
 Nej – tanker og fornemmelser vil synke dybt, men da
 mister de substans. Lad et par minutter gå,
 og noget skal blive gjort, som Erindringen
 kan røre ved, hvornår hendes vasaller end er på arbejde.

Marmaduke kommer ind bagfra.

Oswald (*vender sig mod ham*). Men lyt, for min sjælefreds skyld –
Marmaduke. Hvorfor, jeg *tror* på dig.

Oswald. Men hør beviserne –

Mortimer. Ja, bevis, at når to ærter
 ligger lunt i en bælg, så er bælgens
 større end ærterne – bevis det – det ville være
 værd at lytte til. Tåbe var jeg at drømme om,
 at det nogensinde kunne være anderledes!

Oswald. I nat, 1180
 da jeg vendte tilbage fra åen med vandet,
 hørte jeg tilfældigvis slynglerne – hvert ord
 brændte sig ind i mit hjerte som rødglødende jern.
 Den ene sagde: „Det er blevet aftalt. Den blinde mand
 skal foregive et pludseligt ildebefindende, og pigen,

---

* Følelse: følelsen af at Herbert er skyldig i de påståede forbrydelser.

Who on her journey must proceed alone.
 Under pretence of violence, be seized.
 She is," continued the detested Slave,
 "She is right willing — strange if she were not! —
 They say. Lord Clifford is a savage man; 1190
 But, faith, to see him in his silken tunic,
 Fitting his low voice to the minstrel's harp.
 There's witchery in't. I never knew a maid
 That could withstand it. True," continued he,
 "When we arranged the affair, she wept a little
 (Not the less welcome to my Lord for that)
 And said, 'My Father he will have it so.' "
Marmaduke. I am your hearer.
Oswald. This I caught, and more
 That may not be retold to any ear.
 The obstinate bolt of a small iron door 1200
 Detained them near the gateway of the Castle.
 By a dim lantern's light I saw that wreaths
 Of flowers were in their hands, as if designed
 For festive decoration; and they said.
 With brutal laughter and most foul allusion,
 That they should share the banquet with their Lord
 And his new Favourite.
Marmaduke. Misery! —
Oswald. I knew
 How you would be disturbed by this dire news,
 And therefore chose this solitary Moor,
 Here to impart the tale, of which, last night, 1210
 I strove to ease my mind, when our two Comrades,
 Commissioned by the Band, burst in upon us.
Marmaduke. Last night, when moved to lift the avenging steel,
 I did believe all things were shadows — yea,
 Living or dead all things were bodiless,
 Or but the mutual mockeries of body,
 Till that same star summoned me back again.
 Now I could laugh till my ribs ached. Oh Fool!
 To let a creed, built in the heart of things,
 Dissolve before a twinkling atom! — Oswald, 1220
 I could fetch lessons out of wiser schools
 Than you have entered, were it worth the pains.
 Young as I am, I might go forth a teacher,
 And you should see how deeply I could reason
 Of love in all its shapes, beginnings, ends;
 Of moral qualities in their diverse aspects;
 Of actions, and their laws and tendencies.
Oswald. You take it as it merits —

som så må fortsætte sin rejse alene,
 skal gribes under foregivelse af at bruge vold.
 Hun er,” vedblev den afskyelige slave,
 „hun er ganske villig – mærkeligt hvis hun ikke var det! –
 De siger Clifford er en brutal mand; 1190
 men min tro, at se ham i sin sliketunika
 afpasse sin sagte røst til troubadourens harpe,
 der er hekseri i det. Jeg har aldrig mødt en pige,
 som kunne modstå det. Det er rigtigt,” vedblev han,
 „da vi ordnede sagen, græd hun lidt
 (det bliver det ikke mindre velkomment for min herre af)
 og sagde: ‘Min far, han vil have det sådan.’ ”
Marmaduke. Jeg er lytter.

Oswald. Så meget fik jeg fat i
 og mere, som måske ikke bør genfortællles for noget øre.
 En genstridig slå på en lille jerndør sinkede 1200
 dem nær ved borgenporten. Ved lyset
 fra en svag lygte så jeg, at de havde
 blomsterkranse i hænderne, som bestemt til en
 festudsmykning; og de sagde, at de ville deltage
 i festmåltidet sammen med deres herre og hans
 nye yndling. mens de lo brutalt og kom med de mest
 beskidte hentydninger.

Marmaduke. Åh elendighed! –

Oswald. Jeg vidste du ville
 blive stærkt foruroliget ved disse frygtelige nyheder
 og valgte derfor denne ensomme hede
 for at meddele dig historien, som jeg 1210
 i nat søgte at lette mit hjerte for, da vore to kammerater,
 bemyndiget af gruppen, pludselig brød ind mellem os.

Marmaduke. I nat, tilskyndet til at løfte det hævnende stål,
 troede jeg, at alt var skygger – ja,
 levende og døde, alle ting var kropsløse;
 eller kun et falsk fælles skin af krop,
 indtil den samme stjerne atter kaldte mig tilbage.
 Nu kunne jeg le indtil mine ribben gør ondt. Åh! tåbe!
 at lade en tro, bygget i tingenes midte,
 opløse sig for et blinkende solgran! – Oswald, 1220
 jeg kunne hente lærdom ud af klogere skoler
 end du har gået på, hvis det var besværet værd.
 Skønt jeg er ung, kunne jeg drage ud som lærer,
 og du ville se, hvor dybt jeg kunne ræsonnere om
 kærlighed i alle dens former, begyndelser og slutninger;
 om moralske egenskaber, således som de kan fremstå;
 om handlinger og deres love og tilbøjeligheder.

Oswald. Man tar’ det for det, det er værd –

Marmaduke. Én, en konge,
 general eller khan, sultan eller kejser
 overstrøede tyve tønner land god engjord 1230
 med kadavere, af udseende og skikkelse
 og stof adskiller de sig ikke fra hans eget,
 bortset fra at de ikke selv kan stå op;
 en anden sidder i solen og lader i timevis
 ranunkler sejler på åen — den ene kalder vi en helt,
 og den anden spotter vi for at være dagdriver;
 men er de ikke fælles om denne verden og
 lever i den — begge tåber eller ligeledes vise,
 hver på sin måde?

Oswald. Sandelig! jeg begynder at tro det.

Marmaduke. Nu om min filosofis hjørneste: 1240
 jeg ville ikke give en skilling for den mand,
 som på grund af de ærgrelser, denne jord
 giver, ikke kunne dikke sit barn under hagen
 og med et knips sende det til graven.

Oswald. Nej, jeg forstår dig ikke.

Marmaduke. At sådan én!
 der opfører sig så fromt! hans udseende
 så helgenagtigt og rent! — Hør, min ven,
 jeg vil anbringe mig foran Lord Cliffords borg,
 med et kobbel bidske mastiff'er ved porten,
 og de skal hyle, og jeg vil le, en særdeles 1250
 melodios blanding.

Oswald. Min tro, en behagelig plan;
 men tag dit sværd med dig, for det kunne
 finde passende brug i et sådant nabolag. — Men først,
 hvordan skal vi vaske denne gamle mand af vore hænder?

Marmaduke. Åh ja, den muldvarp, den hugorm på stien;
 pest for min hukommelse, ham havde jeg glemt.

Oswald. Du ved vi efterlod ham siddende — se ham derhenne.

Marmaduke. Ha, ha! —

Oswald. Da det vil kun være et øjeblikks arbejde,
 vil jeg slentre videre; du følger efter når det er gjort. [Begge ud.]

TREDJE SCENE

Et andet sted på heden ikke så langt borte — Herbert ses siddende på en sten.

Herbert. Også lyden af latter! — det er godt — jeg var bange for, 1260
 at den fremmede havde en eller anden medynkvækkende
 sorg, som trykkede hans ensomme hjerte.
 Tys! — det en den svage og jordelskende vind

That creeps along the bells of the crisp heather.
 Alas! 'tis cold — I shiver in the sunshine —
 What can this mean? There is a psalm that speaks
 Of God's parental mercies — with Idonea
 I used to sing it. — Listen! — what foot is there?

Enter Marmaduke

Marmaduke (aside — looking at Herbert). And I have loved
 this Man! and *she* hath loved him!

And I loved her, and she loves the Lord Clifford! 1270

And there it ends; — if this be not enough
 To make mankind merry for evermore,
 Then plain it is as day, that eyes were made
 For a wise purpose — verily to weep with! (*Looking round*)
 A pretty prospect this, a masterpiece
 Of Nature, finished with most curious skill!

(*To Herbert*) Good Baron, have you ever practised tillage?
 Pray tell me what this land is worth by the acre?

Herbert. How glad I am to hear your voice! I know not
 Wherein I have offended you; — last night 1280

I found in you the kindest of Protectors;
 This morning, when I spoke of weariness,
 You from my shoulder took my scrip and threw it
 About your own; but for these two hours past
 Once only have you spoken, when the lark
 Whirred from among the fern beneath our feet,
 And I, no coward in my better days.
 Was almost terrified.

Marmaduke. That's excellent! —
 So, you bethought you of the many ways
 In which a man may come to his end, whose crimes 1290
 Have roused all Nature up against him — pshaw! —

Herbert. For mercy's sake, is nobody in sight?
 No traveller, peasant, herdsman?

Marmaduke. Not a soul:
 Here is a tree, ragged, and bent, and bare,
 That turns its goat's-beard flakes of pea-green moss
 From the stern breathing of the rough sea-wind;
 This have we, but no other company:
 Commend me to the place. If a man should die
 And leave his body here, it were all one
 As he were twenty fathoms underground.

Herbert. Where is our common Friend? 1300

Marmaduke. A ghost, methinks
 The Spirit of a murdered man, for instance —
 Might have fine room to ramble about here,

som kryber hen over de sprøde hedeplanters klokker.
 Ak! det er koldt — jeg gyser i solen —
 hvad kan dette betyde? Der er en salme, som handler
 om Guds faderlige barmhjertighed — jeg plejede at
 synge den sammen med Idonea. — Lyt — hvilken fod er der?

Marmaduke *kommer ind.*

Marmaduke (afsides — mens han ser på Herbert).

Og jeg har elsket denne mand! og *hun* har elsket ham!
 og jeg elskede hende, og hun elsker Lord Clifford! 1270
 og der slutter det; — hvis det ikke er nok
 til at gøre menneskeheden lystig for evigt,
 så er det klart som dagen, at øjne var skabt
 til et kløgtigt formål — til at græde med! (*Ser sig omkring*).

Et kønt syn er dette, et naturens mesterværk,
 færdiggjort med den mest besynderlige kunst!
 (*Til Herbert*) Gode baron, har du nogensinde dyrket jorden?
 Vær venlig at sige mig, hvor meget dette land er værd pr. tønne?

Herbert. Hvor jeg er glad for at høre din stemme — jeg ved ikke
 på hvilken måde, jeg har fornærmet dig; — i nat 1280
 var du den venligste beskytter;
 da jeg klagede over træthed, denne morgen,
 tog du min tiggerpose af mine skuldre
 og anbragte den på dine egne; men i de sidste to timer
 har du kun talt én gang, da lærken
 svirrede frem fra bregnen neden for vore fødder,
 og jeg, der ikke var en kujon i mine bedre dage,
 blev næsten skrækslagen.

Marmaduke. Det er strålende! —
 så du kom i tanke om de mange måder,
 et menneske kan dø på, hvis forbrydelser 1290
 har rejst hele naturen mod ham — pyt! —

Herbert. For himlens skyld, er ingen i sigte?
 Ingen rejsende, bonde eller hyrde?

Marmaduke. Ikke en sjæl.
 Her er et træ, forrevet og bøjet og nøgent,
 som vender sine gedeskægsfnug af ærtegrønt mos
 bort fra den barske havblæsts stride vind;
 det er det eneste selskab vi har —
 stedet tiltaler mig. Hvis et menneske skulle dø
 og efterlade sit legeme her, ville det være det samme,
 som lå han tyve favne under jorden. 1300

Herbert. Hvor er vores fælles ven?

Marmaduke. Et spøgelse, tror jeg —
 for eksempel en myrdet mands ånd —
 kunne have rigelig plads til at strejfe rundt her,

A grand domain to speak and gibber in.

Herbert. Lost Man! if thou have any close-pent guilt
Pressing upon thy heart, and this the hour
Of visitation —

Marmaduke. A bold word from *you!*

Herbert. Restore him, Heaven!

Marmaduke. The desperate Wretch! — A Flower,
Fairest of all flowers, was she once, but now
They have snapped her from the stem — Poh! let her lie 1310
Besoiled with mire, and let the houseless snail
Feed on her leaves. You knew her well — ay, there.
Old Man! you were a very Lynx, you knew
The worm was in her —

Herbert. Mercy! Sir, what mean you?

Marmaduke. You have a Daughter!

Herbert. Oh that she were here! —
She hath an eye that sinks into all hearts,
And if I have in aught offended you,
Soon would her gentle voice make peace between us.

Marmaduke (aside). I do believe he weeps — I could weep too —
There is a vein of her voice that runs through his: 1320
Even such a Man my fancy bodied forth
From the first moment that I loved the Maid;
And for his sake I loved her more: these tears —
I did not think that aught was left in me
Of what I have been — yes, I thank thee, Heaven!
One happy thought has passed across my mind.
— It may not be — I am cut off from man;
No more shall I be man — no more shall I
Have human feelings! — (*To Herbert*) — Now, for a little more
About your Daughter!

Herbert. Troops of armed men, 1330
Met in the roads, would bless us; little children,
Rushing along in the full tide of play,
Stood silent as we passed them! I have heard
The boisterous carman, in the miry road,
Check his loud whip and hail us with mild voice,
And speak with milder voice to his poor beasts.

Marmaduke. And whither were you going?

Herbert. Learn, young Man, —
To fear the virtuous, and reverence misery,
Whether too much for patience, or, like mine,
Softened till it becomes a gift of mercy. 1340

Marmaduke. Now, this is as it should be!

Herbert. I am weak! —
My Daughter does not know how weak I am;

et storslået rige til at hvine og skvadre i.

Herbert. Fortabte menneske! hvis du har nogen indestængt skyld, som tynger dit hjerte, og dette er stunden, hvor den hjemsøger dig —

Marmaduke. Dristige ord fra *dig!*

Herbert. Himmel, helbred ham!

Marmaduke. Desperate usling! — En blomst, smukkeste af alle blomster, var hun engang, men nu har de snappet hende fra stilken. — Pyh! lad hende ligge tilsølet af smuds, og lad den husløse snegl leve af hendes blade. Du kender hende udmærket — ja dér, gamle mand, var du en sand los, du vidste at ormen var i hende —

Herbert. Nåde! hr., hvad mener I?

Marmaduke. Du har en datter!

Herbert. Åh, gid hun var her! — hun har øjne, som trænger ind i alle hjerter, og hvis jeg har krænket dig på nogen måde, ville hendes blide røst snart skabe fred mellem os.

Marmaduke (afsides). Jeg tror minsandten han græder — jeg kunne også græde — en klang af hendes stemme lyder i hans. Min fantasi gav netop sådan en mand skikkelse fra det første øjeblik jeg elskede pigen; og for hans skyld elskede jeg hende mere. Disse tårer — jeg troede ikke, at der var noget tilbage i mig, af det jeg har været — ja, jeg takker dig, himmel! en lykkelig tanke er kommet mig i hu. — det kan ikke være rigtigt — jeg er afskåret fra alle folk; aldrig mere skal jeg være menneske — aldrig mere skal jeg have menneskelige følelser! — (*Til Herbert*) — Nu, lidt mere om din datter.

Herbert. Bevæbnede mænd vi mødte på vejene ville velsigne os; små børn der fór af sted i deres vilde leg, stod stille, når vi passerede. Jeg har hørt den højroastede vognmand på den mudrede vej standse sin larmende pisk og hilse os med mild stemme og tale mildere til sine arme dyr.

Marmaduke. Og hvor var I på vej hen?

Herbert. Lær, unge mand, at frygte den retskafne og vise ærbødighed for elendighed, hvad enten den er for meget for tålmodigheden eller, som min, lindret, indtil den bliver en nådegave.

Marmaduke. Nu, det er, som det bør være!

Herbert. Jeg er svag! — min datter ved ikke, hvor svag jeg er;

And, as thou see'st, under the arch of heaven
 Here do I stand, alone, to helplessness,
 By the good God, our common Father, doomed! —
 But I had once a spirit and an arm —

Marmaduke. Now, for a word about your Barony:
 I fancy when you left the Holy Land,
 And came to — what's your title — eh? your claims
 Were undisputed!

Herbert. Like a mendicant, 1350
 Whom no one comes to meet, I stood alone; —
 I murmured — but, remembering Him who feeds
 The pelican and ostrich of the desert,
 From my own threshold I looked up to Heaven
 And did not want glimmerings of quiet hope.
 So, from the court I passed, and down the brook,
 Led by its murmur, to the ancient oak
 I came; and when I felt its cooling shade,
 I sate me down, and cannot but believe —

While in my lap I held my little Babe 1360
 And clasped her to my heart, my heart that ached
 More with delight than grief — I heard a voice
 Such as by Cherith on Elijah called;
 It said, "I will be with thee." A little boy,
 A shepherd-lad, ere yet my trance was gone,
 Hailed us as if he had been sent from heaven,
 And said, with tears, that he would be our guide:
 I had a better guide — that innocent Babe —
 Her, who hath saved me, to this hour, from harm,
 From cold, from hunger, penury, and death; 1370
 To whom I owe the best of all the good
 I have, or wish for, upon earth — and more
 And higher far than lies within earth's bounds:
 Therefore I bless her: when I think of Man,
 I bless her with sad spirit, — when of God,
 I bless her in the fulness of my joy!

Marmaduke. The name of daughter in his mouth, he prays!
 With nerves so steady, that the very flies
 Sit unmolested on his staff. — Innocent! —
 If he were innocent — then he would tremble 1380
 And be disturbed, as I am. (*Turning aside*) I have read
 In Story, what men now alive have witnessed,
 How, when the People's mind was racked with doubt,
 Appeal was made to the great Judge: the Accused
 With naked feet walked over burning ploughshares.
 Here is a Man by Nature's hand prepared
 For a like trial, but more merciful.

og som du ser, står jeg her under
 himlens bue alene, dømt til hjælpeløshed
 af den gode Gud, vor fælles far! —
 men engang havde jeg både ånd og arm —

Marmaduke. Nu, et ord om dit baroni:
 jeg antager, at da du forlod Det Hellige Land
 og kom til — hvad er din titel — nå? dine krav
 var ubestridte!

Herbert. Som en tiggermunk, 1350
 hvem ingen kom for at møde, stod jeg alene; —
 jeg klagede, — men, da jeg huskede Ham, som fodrer
 pelikanen og ørkenens struds,
 så jeg op mod himlen fra min egen dørtærskel,
 og manglede ikke glimt af stille håb.

Så jeg gik fra gården og ned til bækken
 ledt af dets rislen, til den ældgamle eg
 kom jeg; og da jeg følte den kølende skygge,
 satte jeg mig ned og kan ikke andet end tro — 1360
 at medens jeg holdt mit lille barn på mit skød
 og knugede hende til mit hjerte, mit hjerte som
 gjorde mere ondt af fryd end af sorg — da hørte jeg en røst
 som den, der kaldte på Elias ved Krit;

den sagde: „Jeg vil være med dig.” En lille dreng,
 en hyrdedreng, endnu før min henrykkelse var ovre,
 hilste os, som om han var sendt fra himlen,
 og sagde med tårer, at han ville være vor fører.
 Jeg havde en bedre fører — det uskyldige barn —
 som indtil denne stund har frelst mig fra alt ondt, 1370
 fra kulde, fra sult, armod og død;
 som jeg skylder det bedste, af alt det gode
 jeg har, eller ønsker mig, på jorden — og mere og langt
 højere end noget, der ligger inden for jordens grænser.
 Derfor velsigner jeg hende: når jeg tænker på mennesket,
 velsigner jeg hende bedrøvet, — når på Gud,
 velsigner jeg hende fuld af glæde!

Marmaduke. Ordet datter er på hans læber, han ber!
 med nerver så rolige at selv fluerne
 sidder uforstyrret på hans stav. — Uskyldig! — 1380
 hvis han var uskyldig — så ville han bæve
 og være forstyrret, som jeg er det. (*Vender sig bort*) Jeg har læst
 i historiebøgerne, hvad levende mennesker nu har bevidnet,
 hvordan folk, når deres sind martredes af tvivl,
 appellerede til den store dommer, og den anklagede
 gik så med nøgne fødder over glødende plovskær.
 Her er en mand, som fra naturens hånd er beredt
 til en lignende, men mere barmhjertig prøve.

Hvorfor er jeg ellers ført ud til denne triste ødemark?
 Nøgen er den, uden hus eller spor og blottet
 for tydelige tilflugtssteder, som et skibstomt hav. 1390
 Her vil jeg efterlade ham — her — altseende Gud!
 sådan som *han* er, og dybt rådvild som jeg er,
 vil jeg overlade ham til denne endelige *prøvelse!* —
 Han hørte en stemme — en hyrdedreng kom
 og var hans fører; hvis én gang, hvorfor så ikke igen,
 og i denne ørken? Hvis aldrig — så er alt det,
 han siger og ser ud som og gør og er,
 en eneste fordømmende løgn. Efterlad ham her
 til kulde og sult! — Smerten er hjertets,
 og hvad er nogle få sting af legemlig lidelse, 1400
 hvis de kan vække et eneste nag af anger? (*Går hen til HERBERT*)
 Gamle mand! min vredes lue er brændt ud,
 den kan ikke tændes igen. Du er ført herhen
 ved min hånd for at frelse dig fra evig fortabelse;
 du vil have tid til at ånde og tænke —
Herbert. Åh, barmhjertighed
Marmaduke. Jeg kender behovet, som alle mennesker har
 for barmhjertighed og overlader dig derfor til en retfærdig dom.
Herbert. Mit barn! mit velsignede barn!
Marmaduke. Ikke mere af det;
 Du vil få mange førere, hvis du er uskyldig;
 Ja, fra verdens fjerneste afkroge vil denne 1410
 kvinde komme hen over dette øde for at frelse dig.
 (*Han standser og betragter Herberts stav*)
 Ha, hvad har vi her! skåret af hendes egen hånd (*læser på staven*):
 „Jeg er øjne for de blinde,” sagde Herren,
 „han som sætter sin lid til mig skal ikke fejle.”
 Ja, lad det være så; — anger og vær tilgivet —
 Gud og staven er nu dine eneste førere. [*Han efterlader Herbert på heden.*]

FJERDE SCENE

Et højdedrag — en Bavn står på det. Lacy, Wallace, Lennox, etc. etc.

Adskillige fra Gruppen (forvirret). Vær tålmodige!

En fra Gruppen. Forbandet være den forræder, Oswald! —
 Vor kaptajn gjort til et bytte for et skændigt påfund.

Lennox (til Wallace). Hans redskab, den omvandrende tigger,
 aflagde i nat fuld tilståelse, en som ikke efterlader nogen 1420
 tvivl om, at hun åbenbarede sandheden, da vi fik at vide,
 hvad vi på anden vis vidste alt for godt. Stå mig bi nu;
 thi hvis I nægter mig jeres bistand, ville jeg

Between my breast-plate and my skin, than make
Oswald my special enemy, if you
Deny me your support.

Lacy. We have been fooled —
But for the motive?

Wallace. Natures such as his
Spin motives out of their own bowels, Lacy!
I learned this when I was a Confessor. 1430
I know him well; there needs no other motive
Than that most strange incontinence in crime
Which haunts this Oswald. Power is life to him
And breath and being; where he cannot govern,
He will destroy.

Lacy. To have been trapped like moles! —
Yes, you are right, we need not hunt for motives:
There is no crime from which this man would shrink;
He recks not human law; and I have noticed
That often when the name of God is uttered,
A sudden blankness overspreads his face.

Lennox. Yet, reasoner as he is, his pride has built 1440
Some uncouth superstition of its own.

Wallace. I have seen traces of it.

Lennox. Once he headed
A band of Pirates in the Norway seas;
And when the King of Denmark summoned him
To the oath of fealty, I well remember,
'T was a strange answer that he made; he said,
"I hold of Spirits, and the Sun in heaven."

Lacy. He is no madman.

Wallace. A most subtle doctor
Were that man, who could draw the line that parts
Pride and her daughter. Cruelty, from Madness, 1450
That should be scourged, not pitied. Restless Minds,
Such Minds as find amid their fellow-men
No heart that loves them, none that they can love,
Will turn perforce and seek for sympathy
In dim relation to imagined Beings.

One of the Band. What if he mean to offer up our Captain
An expiation and a sacrifice
To those infernal fiends!

Wallace. Now, if the event
Should be as Lennox has foretold, then swear,
My Friends, his heart shall have as many wounds 1460
As there are daggers here.

Lacy. What need of swearing!

One of the Band. Let us away!

hellere have en hugormerede mellem min
brystplade og min hud, end at gøre Oswald
til min særlige fjende.

Lacy. Vi er blevet narret –
Men hvad er grunden?

Wallace. Naturer som hans
spinder grunde ud af deres egne indvolde, Lacy!
Det lærte jeg, da jeg var skriftefader.
Jeg kender ham udmærket; der behøves ingen andet grund 1430
end den højst mærkelige tøjlesløshed i forbrydelse,
som hjemsøger denne Oswald. Magt er for ham liv,
åndedrag og væren; der hvor han ikke kan styre
vil han ødelægge.

Lacy. At være blevet fanget som muldvarper! –
Ja, du har ret, vi behøver ikke jage efter motiver.
Den forbrydelse findes ikke, som denne man ville vige tilbage for;
han agter ingen menneskelov; og jeg har bemærket,
at ofte, når Guds navn nævnes, breder en
pludselig tomhed sig over hans ansigt.

Lennox. Ja, som den tænker han er, har hans stolthed bygget 1440
en eller anden primitiv overtro, som helt er hans egen.

Wallace. Jeg har set spor af den.

Lennox. Engang stod han i spidsen
for en bande pirater i de norske have,
og da Kongen af Danmark kaldte ham hid
til at aflægge lensed, husker jeg tydeligt,
at det var et underligt svar, han kom med; han sagde:
„Jeg står under ånder og solen på himlen.”

Lacy. Han er ingen galning.

Wallace. Den mand måtte være en yderst
skarpsindig lærd, som kunne trække linjen, der adskiller
Stolthed og hendes datter, grusomhed fra galskab, 1450
hin som burde piskes, ikke ynkes som det andet. Rastløse sind,
sådanne sind som ikke blandt deres fæller finder
et hjerte, der elsker dem, intet de kan elske,
vil nødvendigvis vende sig bort og søge medfølelse
i dunkle forbindelser med indbildte væsener.

En fra Gruppen. Hvad hvis han tænker på at bruge
vor kaptajn til soning og som et offer
til disse helvedets djævlø?

Wallace. Hør, hvis dét skulle hænde,
som Lennox har forudsagt, så sværg,
mine venner, på at hans hjerte skal få så mange sår, 1460
som der her er dolke.

Lacy. Hvilket behov er der for at sværge!

En fra Gruppen. Lad os komme afsted!

THE BORDERERS — ACT III; SCENE IV

Another. Away!

A third. Hark! how the horns
Of those Scotch Rovers echo through the vale.

Lacy. Stay you behind; and when the sun is down,
Light up this beacon.

One of the Band. You shall be obeyed. [*They go out together.*]

SCENE V

The Wood on the edge of the Moor.

Marmaduke (*alone*).

Marmaduke. Deep, deep and vast, vast beyond human thought.
Yet calm. — I could believe, that there was here
The only quiet heart on earth. In terror,
Remembered terror, there is peace and rest.

Enter Oswald

Oswald. Ha! my dear Captain.

Marmaduke. A later meeting, Oswald, 1470
Would have been better timed.

Oswald. Alone, I see;
You have done your duty. I had hopes, which now
I feel that you will justify.

Marmaduke. I had fears,
From which I have freed myself — but 'tis my wish
To be alone, and therefore we must part.

Oswald. Nay, then — I am mistaken. There's a weakness
About you still; you talk of solitude —
I am your friend.

Marmaduke. What need of this assurance
At any time? and why given now?

Oswald. Because 1480
You are now in truth my Master; you have taught me
What there is not another living man
Had strength to teach; — and therefore gratitude
Is bold, and would relieve itself by praise.

Marmaduke. Wherefore press this on me?

Oswald. Because I feel 1490
That you have shown, and by a signal instance,
How they who would be just must seek the rule
By diving for it into their own bosoms.
Today you have thrown off a tyranny
That lives but in the torpid acquiescence
Of our emasculated souls, the tyranny

En anden. Afsted!
En tredje. Hør hvordan
 de skotske røveres horn gjalder gennem dalen.
Lacy. Bliv I tilbage her; og når solen er gået ned
 tænd denne bavn.
En fra Gruppen. Du skal blive adlydt. [De går ud sammen.]

FEMTE SCENE

Skoven i udkanten af heden.

Marmaduke (alene).

Marmaduke. Dyb, dyb og vældig, vældig hinsides mennesketanken, dog rolig. — Jeg kunne tro, at her var det eneste stille hjerte på jorden. — I rædsel, husket rædsel er der fred og hvile.

Oswald kommer ind.

Oswald. Ah! min kære kaptajn!

Marmaduke. Et senere møde, Oswald, 1470
 ville have passet bedre.

Oswald. Alene ser jeg;
 du har gjort din pligt. Jeg håbede det og
 føler, du nu vil retfærdiggøre det.

Marmaduke. Jeg nærede frygt,
 som jeg har befriet mig for — men jeg ønsker
 at være alene, og derfor må vi skilles.

Oswald. Nej, så — jeg tager fejl. Der er stadig
 svaghed i dit hjerte; du taler om ensomhed —
 jeg er din ven.

Marmaduke. Hvad brug er der overhovedet for
 denne forsikring? og hvorfor give den nu?

Oswald. Fordi 1480
 du nu i sandhed er min herre; du har lært mig det,
 som intet andet levende menneske havde styrke
 til at lære mig; — og derfor er taknemmelighed
 dristig og ville lette sig ved ros.

Marmaduke. Hvorfor vil du pånøde mig dette?

Oswald. Fordi jeg føler, 1490
 at du har vist, og ved et enestående eksempel,
 hvordan de som vil være retfærdige, må søge reglen
 ved at dykke ned efter den i deres egne hjerter.
 I dag har du omstyrtet et tyranni,
 som ikke lever af andet end vor kastrerede sjæls
 dorske underkastelse, tyranniet af verdens herrer

Of the world's masters, with the musty rules
 By which they uphold their craft from age to age:
 You have obeyed the only law that sense
 Submits to recognise; the immediate law,
 From the clear light of circumstances, flashed
 Upon an independent Intellect.
 Henceforth new prospects open on your path;
 Your faculties should grow with the demand;
 I still will be your friend, will cleave to you
 Through good and evil, obloquy and scorn, 1500
 Oft as they dare to follow on your steps.

Marmaduke. I would be left alone.

Oswald (exultingly). I know your motives!

I am not of the world's presumptuous judges,
 Who damn where they can neither see nor feel.
 With a hard-hearted ignorance; your struggles
 I witnessed, and now hail your victory.

Marmaduke. Spare me awhile that greeting.

Oswald. It may be,

That some there are, squeamish half-thinking cowards,
 Who will turn pale upon you, call you murderer,
 And you will walk in solitude among them. 1510
 A mighty evil for a strong-built mind! —
 Join twenty tapers of unequal height
 And light them joined, and you will see the less
 How 'twill burn down the taller; and they all
 Shall prey upon the tallest. Solitude! —
 The Eagle lives in Solitude.

Marmaduke. Even so,

The Sparrow so on the housetop, and I,
 The weakest of God's creatures, stand resolved
 To abide the issue of my act, alone.

Oswald. Now would you? and for ever? — My young Friend, 1520
 As time advances either we become
 The prey or masters of our own past deeds.
 Fellowship we *must* have, willing or no;
 And if good Angels fail, slack in their duty,
 Substitutes, turn our faces where we may,
 Are still forthcoming; some which, though they bear
 Ill names, can render no ill services,
 In recompense for what themselves required.
 So meet extremes in this mysterious world,
 And opposites thus melt into each other. 1530

Marmaduke. Time, since Man first drew breath, has never moved
 With such a weight upon his wings as now;
 But they will soon be lightened.

med de mosgroede regler som de opretholder
deres bedrageri med fra tidsalder til tidsalder.
Du har adlydt den eneste lov som forstanden
vil finde sig i at anerkende; den umiddelbare lov
der, fra omstændighedernes klare lys, slår som
et lyn ned i et uafhængigt intellekt.

Fra nu åbner nye udsigter sig på din vej;
dine evner burde vokse med efterspørgslen;
jeg vil stadig være din ven og holde mig til dig
gennem godt og ondt, gennem vanære og spot
så tit, som de vover at følge dig.

1500

Marmaduke. Jeg vil gerne være alene.

Oswald (jublende). Jeg forstår dine grunde!

Jeg er ikke en af verdens anmassende dommere,
som fordømmer, hvor de hverken kan se eller føle
i hårdhjertet uvidenhed; jeg har været vidne til
dine kampe og hilser nu din sejr.

Marmaduke. Skån mig en stund for den hilsen.

Oswald. Det kan være

der findes nogle bange, svagttænkende kujoner,
som vil blegne over dig og kalde dig morder,
og du vil vandre ensom blandt dem.

1510

Et mægtigt onde for en stærk ånd! —

Saml tyve vokslys af ulige højde

og tænd dem samlet, og du vil se hvordan
de mindre brænder det højere ned; og de vil
alle leve af det højeste. Ensomhed! —
ørnen lever i ensomhed!

Marmaduke. Netop,

spurven ligeledes på hustaget, og jeg,
den svageste af Guds skabninger, står fast besluttet
på at tåle resultatet af min handling, alene.

Oswald. Vil du virkelig det? og for evigt? — Min unge ven,
som tiden går bliver vi enten

1520

bytte eller herre over vore egne fortidige gerninger.

Vi *må* have selskab, villigt eller ikke;

og hvis gode engle svigter, sløjer af i pligten,
kommer stedfortrædere, hvor vi end vender vort ansigt,

vedvarende frem; nogle som, skønt de bær
dårlige navne, ikke kan yde dårlige tjenester,
som godtgørelse for hvad de selv krævede.

Sådan mødes yderligheder i denne gådefulde verden,
og modsætninger smelter således ind i hinanden.

1530

Marmaduke. Tiden, siden mennesket først drog ånde,
har aldrig bevæget sig med en sådan vægt på sine vinger som nu;
men de vil snart blive lettere.

THE BORDERERS — ACT III; SCENE V

Oswald. Ay, look up —
Cast round you your mind's eye, and you will learn
Fortitude is the child of Enterprise:
Great actions move our admiration, chiefly
Because they carry in themselves an earnest
That we can suffer greatly.

Marmaduke. Very true.

Oswald. Action is transitory — a step, a blow,
The motion of a muscle — this way or that — 1540
'Tis done, and in the after-vacancy
We wonder at ourselves like men betrayed:
Suffering is permanent, obscure and dark,
And shares the nature of infinity.

Marmaduke. Truth — and I feel it.

Oswald. What! if you had bid
Eternal farewell to unmingled joy
And the light dancing of the thoughtless heart;
It is the toy of fools, and little fit
For such a world as this. The wise abjure
All thoughts whose idle composition lives 1550
In the entire forgetfulness of pain.
— I see I have disturbed you.

Marmaduke. By no means.

Oswald. Compassion! — pity! — pride can do without them;
And what if you should never know them more! —
He is a puny soul who, feeling pain,
Finds ease because another feels it too.
If e'er I open out this heart of mine
It shall be for a nobler end — to teach
And not to purchase puling sympathy.
— Nay, you are pale.

Marmaduke. It may be so.

Oswald. Remorse — 1560
It cannot live with thought; think on, think on,
And it will die. What! in this universe.
Where the least things control the greatest, where
The faintest breath that breathes can move a world;
What! feel remorse, where, if a cat had sneezed,
A leaf had fallen, the thing had never been
Whose very shadow gnaws us to the vitals.

Marmaduke. Now, whither are you wandering? That a man
So used to suit his language to the time. 1570
Should thus so widely differ from himself —
It is most strange.

Oswald. Murder! — what's in the word! —
I have no cases by me ready made

Oswald. Ja, kig op –
se dig omkring med dit indre øje, og du vil lære
at styrke er barn af foretagsomhed;
store handlinger vækker vor beundring,
hovedsageligt fordi de i sig bær en alvor,
som vi i høj grad kan udholde.

Marmaduke. Meget rigtigt.

Oswald. Handlinger er flygtige – et skridt, et slag,
musklernes bevæges – på den ene eller den anden måde – 1540
det er gjort, og i den efterfølgende tomhed
undrer vi os over os selv som forrådte mænd;
lidelse er blivende, skjult og mørk,
og besidder uendelighedens natur.

Marmaduke. Det er sandt – og jeg føler det.

Oswald. Hvad om du
havde budt evigt farvel til ublandet glæde
og det tankeløse hjertes lette dans;
det er tåbers legetøj og lidet passende
for en verden som denne. Den vise afsværges
alle tanker, hvis formålsløse virke 1550
helt lever i forglemmelse af smerte.
– Jeg ser, jeg har forurolet dig.

Marmaduke. Overhovedet ikke.

Oswald. Forbarmelse! – medynk! – stolthed kan klare sig
uden; og hvad om du aldrig skulle kende dem mere! –
Det er en svag sjæl, som, følende smerte,
finder lindring fordi en anden også føler smerte.
Hvis jeg nogensinde åbner mit hjerte,
skal det være for et ædlere mål – at belære om
og ikke at købe klynkende sympati.
– Nej, du er bleg.

Marmaduke. Det er muligt.

Oswald. Samvittighedsnag – 1560
kan ikke leve sammen med tanken, tænk videre, tænk videre,
og det vil dø. Hvad? i dette univers,
hvor de mindste ting styrer de største, hvor
den sagtteste ånde, der drages, kan bevæge verden;
hvad! føle samvittighedsnag, hvor, hvis en kat havde nyst,
eller et blad var faldet, dette nag aldrig havde fandtes,
hvor selve skyggen gnaver i vore vitale dele.

Marmaduke. Hør, hvor er du på vej hen? At en mand
der er så vant til at tilpasse sit sprog til situationen
så ganske skulle afvige fra sig selv – 1570
det er højst ejendommeligt.

Oswald. Mord! – hvad ligger der i det ord? –
Jeg har ingen fond af tilfælde,

To fit all deeds. Carry him to the Camp! —
 A shallow project; — you of late have seen
 More deeply, taught us that the institutes
 Of Nature, by a cunning usurpation
 Banished from human intercourse, exist
 Only in our relations to the brutes
 That make the fields their dwelling. If a snake
 Crawl from beneath our feet we do not ask
 A license to destroy him: our good governors
 Hedge in the life of every pest and plague
 That bears the shape of man; and for what purpose,
 But to protect themselves from extirpation? —
 This flimsy barrier you have overleaped.

Marmaduke. My Office is fulfilled — the Man is now
 Delivered to the Judge of all things.

Oswald. Dead!

Marmaduke. I have borne my burthen to its destined end.

Oswald. This instant we'll return to our Companions —
 Oh how I long to see their faces again!

Enter Idonea, with Pilgrims who continue their journey

Idonea (after some time). What, Marmaduke! now thou
 art mine for ever.
 And Oswald, too! (*To Marmaduke*) On will we to my Father
 With the glad tidings which this day hath brought;
 We'll go together, and, such proof received
 Of his own rights restored, his gratitude
 To God above will make him feel for ours.

Oswald. I interrupt you?

Idonea. Think not so.

Marmaduke. Idonea,

That I should ever live to see this moment!

Idonea. Forgive me. — Oswald knows it all — he knows,
 Each word of that unhappy letter fell
 As a blood drop from my heart.

Oswald. 'Twas even so.

Marmaduke. I have much to say, but for whose ear? — not thine.

Idonea. Ill can I bear that look — Plead for me, Oswald!
 You are my Father's Friend.

(*To Marmaduke*) Alas, you know not.

And never *can* you know, how much he loved me.

Twice had he been to me a father, twice

Had given me breath, and was I not to be

His daughter, once his daughter? could I withstand

His pleading face, and feel his clasping arms.

And hear his prayer that I would not forsake him

som passer på alle gerninger. Før ham til lejren! —
 en ringe plan; — for nyligt
 har du set dybere, lært os at naturens
 forordninger, fordrevet fra menneskeligt
 samkvem af en snedig magtræner,
 kun lever i vort forhold til dyrene,
 som bor på marken. Hvis en slange kravler
 frem for fødderne af os, spørger vi ikke om lov
 til at tilintetgøre den; vore gode statholdere
 indespærrer enhver pest og plage, der har
 menneskeskikkelse; og med hvilken anden hensigt
 end at beskytte sig selv mod udryddelse? —
 Du er sprunget over denne flimrende barriere.

Marmaduke. Mit hverv er fuldført —
 han er nu overladt til alle tings dommer.

Oswald. Død?

Marmaduke. Jeg har båret min byrde til dens bestemte mål.

Oswald. Vi vil med det samme vende tilbage til vore kammerater —
 Oh! hvor jeg længes efter atter at se deres ansigter.

Idonea kommer ind sammen med Pilgrimmene, som fortsætter deres rejse.

Idonea (efter et stykke tid). Hvad, Marmaduke!
 Nu er du min for evigt.

Og også Oswald! (*Til Marmaduke*). Vi vil tage af sted til min far
 med de glade nyheder, som denne dag har bragt;
 vi vil gå sammen, og når han modtager sådant bevis på, at han
 har fået sine rettigheder tilbage, vil hans taknemmelighed
 til Gud i det høje få ham til at føle for vore.

Oswald. Afbryder jeg jer?

Idonea. Tro ikke det.

Marmaduke. Idonea,
 at jeg nogensinde skulle opleve denne stund!

Idonea. Tilgiv mig. — Oswald ved det hele — han ved,
 at hvert ord af det ulykkelige brev faldt
 som en bloddråbe fra mit hjerte.

Oswald. Sådan var det netop.

Marmaduke. Jeg havde meget at sige, men til hvis øre? — ikke dit.

Idonea. Ilde kan jeg udholde det blik — gå i forbøn for mig, Oswald!
 Du er min fars ven.

(*Til Marmaduke*) Ak! du ved ikke
 og *kan* aldrig vide, hvor meget han elskede mig,
 to gange har han været som en far for mig,
 to gange gav han mig livet, og skulle jeg ikke
 være hans datter, når jeg var det engang? Kunne jeg modstå
 hans tryglende ansigt, og hans knugende arme
 og høre hans bøn, om at jeg ikke måtte svigte ham

In his old age — (*Hides her face*).

Marmaduke. Patience — Heaven grant me patience! —
She weeps, she weeps — *my* brain shall burn for hours
Ere I can shed a tear.

Idonea. I was a woman;
And, balancing the hopes that are the dearest
To womankind with duty to my Father,
I yielded up those precious hopes, which nought
On earth could else have wrested from me; — if erring,
Oh let me be forgiven!

Marmaduke. I do forgive thee.

Idonea. But take me to your arms — this breast, alas!
It throbs, and you have a heart that does not feel it. 1620

Marmaduke. (*exultingly*). She is innocent. (*He embraces her*).

Oswald (*aside*). Were I a Moralist,
I should make wondrous revolution here;
It were a quaint experiment to show
The beauty of truth — (*Addressing them*)
I see I interrupt you;
I shall have business with you, Marmaduke;
Follow me to the Hostel. [*Exit Oswald.*]

Idonea. Marmaduke,
This is a happy day. My Father soon
Shall sun himself before his native doors;
The lame, the hungry, will be welcome there.
No more shall he complain of wasted strength, 1630
Of thoughts that fail, and a decaying heart;
His good works will be balm and life to him.

Marmaduke. This is most strange! — I know not what it was,
But there was something which most plainly said.
That thou wert innocent.

Idonea. How innocent! —
Oh heavens! you've been deceived.

Marmaduke. Thou art a Woman,
To bring perdition on the universe.

Idonea. Already I've been punished to the height
Of my offence. (*Smiling affectionately*) I see you love me still,
The labours of my hand are still your joy; 1640
Bethink you of the hour when on your shoulder
I hung this belt.

(*Pointing to the belt on which was suspended Herbert's scrip*).

Marmaduke. Mercy of Heaven! (*Sinks*).

Idonea. What ails you! (*Distractedly*).

Marmaduke. The scrip that held his food, and I forgot
To give it back again!

Idonea. What mean your words?

i hans alderdom – (*Hun skjuler sit ansigt*).

Marmaduke. Tålmodighed – Himlen give mig tålmodighed!
hun græder, hun græder – *min* hjerne skal brænde i timevis
før *jeg* kan udgyde en tåre.

Idonea. Jeg var en kvinde;
og idet jeg vejede de håb, som er kærest
for en kvinde, med pligten over for min far,
opgav jeg de dyrebare håb, som intet på jorden
ellers kunne have vristet fra mig; – hvis jeg tager fejl,
oh da tilgiv mig!

Marmaduke. Jeg tilgiver dig, *tro* mig.

Idonea. Men tag mig i dine arme – dette bryst, ak!
det banker, og du har et hjerte, som ikke mærker det. 1620

Marmaduke (jublende). Hun er uskyldig. (*Han omfavner hende*).

Oswald (afsides). Nu hvis jeg var moralist,
burde jeg her lave såre forandringer;
det ville være et artigt eksperiment at vise
sandhedens skønhed – (*Henvender sig til dem*)
jeg ser jeg forstyrrer jer;

Jeg har forretninger at ordne med dig, *Marmaduke*;
du kan finde mig på Kroen. [Oswald ud.]

Idonea. *Marmaduke*,
dette er en lykkelig dag. Min far skal snart
sole sig foran sine hjemlige døre;
den lamme, den sultne vil være velkommen der.
Han skal ikke mere klage over spildt styrke, 1630
tanker som svigter og et afkræftet hjerte;
hans gode gerninger vil være balsam og livet for ham.

Marmaduke. Dette er yderst mærkeligt – jeg ved ikke hvad
det var, men der var noget, som meget tydeligt sagde mig,
at du var uskyldig.

Idonea. Hvordan! uskyldig!
Oh himmel! du er blevet bedraget.

Marmaduke. Du er en kvinde
og har bragt fortabelse over verden.

Idonea. Jeg er allerede blevet straffet fuldt ud
for min forseelse. (*Smiler kærligt*) Jeg ser du stadig elsker mig,
mine hænders arbejde glæder dig stadig; 1640
tænk på det øjeblik, da jeg hængte dette bælte
på din skulder.

(*Peger på bæltet som Herberts tiggerpose var hængt op på*).

Marmaduke. Gode Gud! (*Synker sammen*).

Idonea. Hvad er der? (*Urolig*).

Marmaduke. Tiggerposen som indeholdt hans mad!
og jeg glemte at give ham den tilbage.

Idonea. Hvad betyder dine ord?

THE BORDERERS — ACT III; SCENE V

Marmaduke. I know not what I said — all may be well.

Idonea. That smile hath life in it!

Marmaduke. This road is perilous;
I will attend you to a Hut that stands
Near the wood's edge — rest there tonight, I pray you:
For me, I have business, as you heard, with Oswald,
But will return to you by break of day.

[*Exeunt.*]

ACT IV

SCENE I

A desolate prospect — a ridge of rocks — a Chapel on the summit of one — Moon behind the rocks — night stormy — irregular sound of a Bell — Herbert enters exhausted.

Herbert. That Chapel-bell in mercy seemed to guide me, 1651
But now it mocks my steps; its fitful stroke
Can scarcely be the work of human hands.
Hear me, ye Men, upon the cliffs, if such
There be who pray nightly before the Altar.
Oh that I had but strength to reach the place!
My Child — my child — dark — dark — I faint — this wind —
These stifling blasts — God help me!

Enter Eldred

Eldred. Better this bare rock.
Though it were tottering over a man's head,
Than a tight case of dungeon walls for shelter 1660
From such rough dealing. (*A moaning voice is heard.*)

Ha! what sound is that?
Trees creaking in the wind (but none are here)
Send forth such noises — and that weary bell!
Surely some evil Spirit abroad tonight
Is ringing it — 'twould stop a Saint in prayer,
And that — what is it? never was sound so like
A human groan. Ha! what is here? Poor Man —
Murdered! alas! speak — speak, I am your friend:
No answer — hush — lost wretch, he lifts his hand
And lays it to his heart — (*Kneels to him*) I pray you speak! 1670
What has befallen you?

Herbert (feebly). A stranger has done this,
And in the arms of a stranger I must die.

Eldred. Nay, think not so: come, let me raise you up: (*Raises him*).

Marmaduke. Jeg ved ikke, hvad jeg sagde – alt kan være godt.

Idonea. Det smil har liv i sig!

Marmaduke. Denne vej er farlig;
jeg vil følge dig til en hytte, som ligger
i udkanten af skoven – bliv der i nat, jeg beder dig!
hvad mig angår har jeg, som du hørte, forretninger med
Oswald, men jeg kommer tilbage ved daggy.

[*Alle ud.*]

FJERDE AKT

FØRSTE SCENE

*Et øde landskab – en bjergryg – et kapel på en af dens tinder – månen står over
bjerget – natten er stormfuld – uregelmæssig klokkeringen høres – Herbert kom-
mer ind, udmattet.*

Herbert. Den kirkeklokke syntes barmhjertigt at lede mig, 1651
men nu spotter den mine skridt; dens lunefulde slag
kan næppe være menneskeværk.
Hør mig i folk oppe på klippen, hvis der nogle
dér, som beder om natten foran altret.
Åh, havde jeg blot styrke til at nå stedet.
Mit barn – mit barn – mørke – mørke – jeg besvimer – denne vind –
disse kvælende vindstød – Gud hjælp mig!

Eldred kommer ind.

Eldred. Hellere denne
nøgne klippe, skønt den luder over en mands hoved,
end en tæt kasse af fangehulsvægge som læ 1660
for denne barske behandling. (*En jamrende stemme høres*).

Ha! hvad er det for en lyd?

Træer der knager i vinden (men der er ingen her)
laver sådan støj – og denne triste klokke!
En eller anden ond ånd, der er ude i nat, får den
til at ringe – den kunne få en helgen til at standse sine bønner,
og det – hvad er det? aldrig lignede en lyd så meget
menneskestønnen. Åh! hvad har vi her? Stakkels mand –
myrdet! ak! tal – tal, jeg er din ven: intet svar –
tys – fortabte stakkel, han løfter sin hånd og lægger
den over sit hjerte – (*Knæler ved siden af ham*) Jeg ber dig, tal! 1670
Hvad er der sket med dig?

Herbert (med svag stemme). En fremmed har gjort dette mod mig,
og i en fremmeds arme må jeg dø.

Eldred. Nej, tænk ikke sådan; kom, lad mig hjælpe dig op. (*Hjælper ham op*).

This is a dismal place — well — that is well —
 I was too fearful — take me for your guide
 And your support — my hut is not far off.   *[Draws him gently off the stage.]*

SCENE II

A room in the Hostel Marmaduke and Oswald

Marmaduke. But for Idonea! — I have cause to think
 That she is innocent.

Oswald. Leave that thought awhile,
 As one of those beliefs, which in their hearts
 Lovers lock up as pearls, though oft no better   1680
 Than feathers clinging to their points of passion.
 This day's event has laid on me the duty
 Of opening out my story; you must hear it,
 And without further preface. — In my youth,
 Except for that abatement which is paid
 By envy as a tribute to desert,
 I was the pleasure of all hearts, the darling
 Of every tongue — as you are now. You've heard
 That I embarked for Syria. On our voyage
 Was hatched among the crew a foul Conspiracy   1690
 Against my honour, in the which our Captain
 Was, I believed, prime Agent. The wind fell;
 We lay becalmed week after week, until
 The water of the vessel was exhausted;
 I felt a double fever in my veins,
 Yet rage suppressed itself; — to a deep stillness
 Did my pride tame my pride; — for many days,
 On a dead sea under a burning sky,
 I brooded o'er my injuries, deserted
 By man and nature; — if a breeze had blown,   1700
 It might have found its way into my heart,
 And I had been — no matter — do you mark me?

Marmaduke. Quick — to the point — if any untold crime
 Doth haunt your memory.

Oswald. Patience, hear me further! —
 One day in silence did we drift at noon
 By a bare rock, narrow, and white, and bare;
 No food was there, no drink, no grass, no shade,
 No tree, nor jutting eminence, nor form
 Inanimate large as the body of man,
 Nor any living thing whose lot of life   1710

Dette er et trøstesløst sted – godt – det er godt –
 jeg var for forsigtig – brug mig som din fører
 og din støtte – min hytte er ikke langt borte.   [*Fører ham blidt ud af scenen.*]

ANDEN SCENE

Et værelse på Kroen. Marmaduke og Oswald.

Marmaduke. Hvad Idonea angår! – har jeg grund til at tro, at hun er uskyldig.

Oswald. Lad den tanke ligge lidt,
 som en af de forestillinger elskere låser inde
 i deres hjerter som perler, skønt ofte ikke er bedre   1680
 end fjer, der klynger sig til deres lidenskabs øjeblikke.

Denne dags begivenhed har forpligtet mig
 til at åbenbare min historie; du må høre den,
 og uden yderligere indledning. – I min ungdom
 var jeg, bortset fra det afslag som misundelse
 betaler som en hyldest til fortjeneste,
 alle hjerters glæde – enhver tunges

kæledække – som du er det nu. Du har hørt,
 at jeg indskibede mig til Syrien. På vor sørejse
 blev en skændig sammensværgelse planlagt   1690
 af besætningen mod min ære, og som jeg mente

kaptajnen var hovedmanden i. Vinden løjede af;
 vi lå vindstille uge efter uge, indtil
 fartøjets vandforråd var udtømt;
 jeg følte en dobbelt feber i mine åre,*

dog undertrykte raseri sig selv; – min stolthed
 tæmmede min stolthed til dyb stilhed; – i mange dage
 under en brændende himmel på et dødt hav
 rugede jeg over den uret, der var overgået mig, forladt
 af menneske og natur; – hvis en brise havde blæst,   1700
 havde den måske fundet vej til mit hjerte,

og jeg havde været – lige meget – mærker du dig mine ord?

Marmaduke. Hurtigt – til sagen – hvis en ufortalt forbrydelse
 hjem søger din erindring.

Oswald. Tålmodighed, hør mig videre! –
 En dag ved middagstid drev vi stille
 hen til en nøgen klippe, smal og hvid og bar;
 der var ingen føde, ingen drikke, intet græs, ingen skygge,
 ingen træer eller højdedrag eller
 livløse former så store som menneskekroppe,
 heller ikke noget hvis lod af liv   1710

---

* dobbelt: fysisk og mentalt.

Might stretch beyond the measure of one moon.
 To dig for water on the spot, the Captain
 Landed with a small troop, myself being one:
 There I reproached him with his treachery.
 Imperious at all times, his temper rose;
 He struck me; and that instant had I killed him.
 And put an end to his insolence, but my Comrades
 Rushed in between us: then did I insist
 (All hated him, and I was stung to madness)
 That we should leave him there, alive! — we did so. 1720

Marmaduke. And he was famished?

Oswald. Naked was the spot;

Methinks I see it now — how in the sun
 Its stony surface glittered like a shield;
 And in that miserable place we left him,
 Alone but for a swarm of minute creatures
 Not one of which could help him while alive,
 Or mourn him dead.

Marmaduke. A man by men cast off,
 Left without burial! nay, not dead nor dying,
 But standing, walking, stretching forth his arms,
 In all things like ourselves, but in the agony 1730
 With which he called for mercy; and — even so —
 He was forsaken?

Oswald. There is a power in sounds:
 The cries he uttered might have stopped the boat
 That bore us through the water —

Marmaduke. You returned
 Upon that dismal hearing — did you not?

Oswald. Some scoffed at him with hellish mockery,
 And laughed so loud it seemed that the smooth sea
 Did from some distant region echo us.

Marmaduke. We all are of one blood, our veins are filled
 At the same poisonous fountain!

Oswald. 'Twas an island 1740
 Only by sufferance of the winds and waves,
 Which with their foam could cover it at will.
 I know not how he perished; but the calm,
 The same dead calm, continued many days.

Marmaduke. But his own crime had brought on him this doom,
 His wickedness prepared it; these expedients
 Are terrible, yet ours is not the fault.

Oswald. The man was famished, and was innocent!

Marmaduke. Impossible!

Oswald. The man had never wronged me.

Marmaduke. Banish the thought, crush it, and be at peace. 1750

kunne overstige tidsmålet af én måne.
 For at grave efter vand, gik kaptajnen
 i land med en lille trop, hvoraf jeg var en.
 Dér beskyldte jeg ham for forræderi.
 Altid bydende, blev han ophidset;
 han slog mig; jeg ville omgående have dræbt ham
 og sat en stopper for hans uforskammethed,
 men mine kammerater fór mellem os: så forlangte jeg
 (alle hadede ham, og jeg var såret til vanvid),
 at vi skulle efterlade ham der i live! – det gjorde vi så. 1720

Marmaduke. Og han døde af sult?

Oswald. Stedet var helt bart;
 jeg synes, jeg ser det nu – hvordan dets stenede
 overflade glimtede i solen som et skjold;
 og på dette elendige sted efterforlod vi ham,
 alene bortset fra et mylder af ganske små skabninger
 hvoraf ingen kunne hjælpe ham, mens han var i live,
 eller sørge over ham død.

Marmaduke. En mand kastet bort af mænd,
 efterladt uden at blive begravet! nej, ikke død heller ikke døende,
 men stående, gående, strækkende sine arme ud,
 i alt lig os selv, bortset fra den pine 1730
 han råbte om nåde med; og – alligevel –
 blev han svigtet?

Oswald. Der er magt i lyde;
 de skrig han udstødte kunne have standset båden,
 som bar os gennem vandet –

Marmaduke. Du vendte tilbage
 ved at høre disse forfærdelige lyde, gjorde du ikke?

Oswald. Nogle hånede ham med djævelske
 spotterier og lo så højt, at det syntes
 som om, det glatte hav genlød af os i det fjerne.

Marmaduke. Vi er alle af ét blod, vore årer er fyldt
 fra den samme forgiftede kilde.

Oswald. Det var en ø, 1740
 men kun så længe vindene og bølgerne tillod det,
 som kunne dække den med deres skum, som de ville.
 jeg ved ikke hvordan han omkom; men roen,
 den samme døde ro fortsatte mange dage.

Marmaduke. Men hans egen forbrydelse havde bragt denne
 dom over ham, hans ondskab beredte den; disse midler
 er forfærdelige, dog er fejlen ikke vor.

Oswald. Manden døde af sult og han var uskyldig.

Marmaduke. Umuligt!

Oswald. Han havde aldrig gjort mig uret.

Marmaduke. Jag den tanke bort, knus den og lev i fred. 1750

His guilt was marked — these things could never be
Were there not eyes that see, and for good ends,
Where ours are baffled.

Oswald. I had been deceived.

Marmaduke. And from that hour the miserable man
No more was heard of?

Oswald. I had been betrayed.

Marmaduke. And he found no deliverance!

Oswald. The Crew

Gave me a hearty welcome; they had laid
The plot to rid themselves, at any cost,
Of a tyrannic Master whom they loathed.
So we pursued our voyage: when we landed,
The tale was spread abroad; my power at once
Shrunk from me; plans and schemes, and lofty hopes —
All vanished. I gave way — do you attend?

1760

Marmaduke. The Crew deceived you?

Oswald. Nay, command yourself.

Marmaduke. It is a dismal night — how the wind howls!

Oswald. I hid my head within a Convent, there
Lay passive as a dormouse in mid-winter.
That was no life for me — I was o'erthrown,
But not destroyed.

Marmaduke. The proofs — you ought to have seen
The guilt — have touched it — felt it at your heart —
As I have done.

1770

Oswald. A fresh tide of Crusaders
Drove by the place of my retreat: three nights
Did constant meditation dry my blood;
Three sleepless nights I passed in sounding on,
Through words and things, a dim and perilous way;
And, wheresoe'er I turned mo, I beheld
A slavery compared to which the dungeon
And clanking chains are perfect liberty.
You understand me — I was comforted;
I saw that every possible shape of action
Might lead to good — I saw it and burst forth
Thirsting for some of those exploits that fill
The earth for sure redemption of lost peace.

1780

(Marking Marmaduke's countenance)

Nay, you have had the worst. Ferocity
Subsided in a moment, like a wind
That drops down dead out of a sky it vexed.
And yet I had within me evermore
A salient spring of energy; I mounted
From action up to action with a mind

Hans skyld var givet – disse ting kunne aldrig finde sted, hvis der ikke var øjne, som ser og med gode mål for øje, hvor vore bliver narret.

Oswald. Jeg var blevet bedraget.

Marmaduke. Og hørte man ikke mere til den ulykkelige mand fra dette øjeblik?

Oswald. Jeg var blevet forrådt.

Marmaduke. Og han blev ikke befriet?

Oswald. Besætningen medtog mig med glæde; de havde lavet et komplot for at slippe af med en tyrannisk herre, som de afskyede, koste hvad det ville. Så vi fortsatte vor rejse. Da vi gik i land spredte historien sig; min magt svandt omgående bort; mine planer og udkast og store forhåbninger – alt forsvandt. Jeg sank hen i fortvivlelse – hører du efter?

1760

Marmaduke. Besætningen bedrog dig, siger du?

Oswald. Ja, tag dig sammen.

Marmaduke. Det er en trøstesløs nat – hvor vindene dog hylér!

Oswald. Jeg skjulte mig i et kloster, og der lå jeg uvirksom som en hasselmus midt om vinteren. Det var ikke et liv for mig – jeg var væltet omkuld, men ikke tilintetgjort.

Marmaduke. Beviserne – du burde have set skylden – have berørt den – følt den i dit hjerte – som jeg har gjort.

1770

Oswald. En rask strøm af korstogsfarer kom forbi mit tilflugtssted; tre nætters uafbrudt mediteren tørrede mit blod; tre søvnløse nætter tilbragt med at lodde mig frem gennem ord og ting, en dunkel og farefuld vej; og hvor jeg end vendte mig, så jeg et slaveri sammenlignet med hvilket, fangehullet og klirrende lænker er fuldkommen frihed. Du forstår mig – jeg var trøstet; jeg så, at enhver mulig form for handling kunne føre til noget godt – jeg så det og styrtede ud, tørstende efter nogle af de bedrifter, som fylder jorden med sikker genløsning af tabt fred.

1780

(Bemærker udtrykket på Marmaduke ansigt)

Nej, du har fået mere end nok. Vildskab forsvandt øjeblikkeligt, som en vind der falder død ud af den himmel, den forstyrrede. Og dog vældede til stadighed en kilde af energi frem inden i mig; jeg steg fra handling til handling med en ånd

That never rested — without meat or drink 1790
 Have I lived many days — my sleep was bound
 To purposes of reason — not a dream
 But had a continuity and substance
 That waking life had never power to give.

Marmaduke. O wretched Human-kind! — Until the mystery
 Of all this world is solved, well may we envy
 The worm, that, underneath a stone whose weight
 Would crush the lion's paw with mortal anguish,
 Doth lodge, and feed, and coil, and sleep, in safety.
 Fell not the wrath of Heaven upon those traitors? 1800

Oswald. Give not to them a thought. From Palestine
 We marched to Syria: oft I left the Camp,
 When all that multitude of hearts was still,
 And followed on, through woods of gloomy cedar,
 Into deep chasms troubled by roaring streams;
 Or from the top of Lebanon surveyed
 The moonlight desert, and the moonlight sea:
 In these my lonely wanderings I perceived
 What mighty objects do impress their forms
 To elevate our intellectual being; 1810
 And felt, if aught on earth deserves a curse,
 'Tis that worst principle of ill which dooms
 A thing so great to perish self-consumed.
 — So much for my remorse!

Marmaduke. Unhappy Man!

Oswald. When from these forms I turned to contemplate
 The World's opinions and her usages,
 I seemed a Being who had passed alone
 Into a region of futurity,
 Whose natural element was freedom —

Marmaduke. Stop —

I may not, cannot, follow thee. 1820

Oswald. You must.
 I had been nourished by the sickly food
 Of popular applause. I now perceived
 That we are praised, only as men in us
 Do recognize some image of themselves,
 An abject counterpart of what they are,
 Or the empty thing that they would wish to be.
 I felt that merit has no surer test
 Than obloquy; that, if we wish to serve
 The world in substance, not deceive by show,
 We must become obnoxious to its hate, 1830
 Or fear disguised in simulated scorn.

Marmaduke. I pity, can forgive, you; but those wretches —

som aldrig hvilte – uden mad og drikke 1790
 har jeg levet i mange dage – min søvn var bundet
 til fornuftens formål – der var ikke en drøm,
 som ikke havde en sammenhæng og substans,
 som det vågne liv aldrig havde magt til at give.

Marmaduke. Åh ulykkelige menneskehed! – Indtil gåden
 om hele denne verden er løst, kan vi udmærket
 misunde ormen, som under stenen, hvis vægt
 ville knuse løvens pote med dødelig pine,
 bor og lever og ruller sig sammen og sover i sikkerhed.
 Faldt ikke himlens vrede på disse forrædere? 1800

Oswald. Tænk ikke på dem. Fra Palæstina
 marcherede vi til Syrien: ofte forlod jeg lejren,
 når der kom ro over alle de mangfoldige hjerter,
 og gik videre gennem dunkle cedertræsskove
 ind i dybe kløfter, plaget af oprørte floder;
 eller skuede fra toppen af Libanon ud over
 den månelyste ørken og det månelyste hav:
 under disse mine ensomme vandringer fattede jeg,
 hvad det var for mægtige genstande, der påtrykker
 os deres former for at opbygge vort åndelige væsen, 1810
 og følte, at hvis noget på jorden fortjener at blive forbandet,
 er det hint værste af det ondes principper, det der dømmes
 så stor en ting til at gå til grunde, mens det selv selvfortæres.
 – Så meget om mit samvittighedsnag.

Marmaduke. Ulykkelige menneske!

Oswald. Da jeg vendte mig bort fra disse former
 for at studere verdens meninger og sædvaner,
 forekom det mig, at jeg var et væsen, der
 havde bevæget sig alene ind i et område af fremtiden,
 hvis naturlige element var frihed –

Marmaduke. Stands –
 jeg kan ikke rigtig følge dig.

Oswald. Du skal. 1820
 Jeg havde levet af det folkelige bifalds
 sygelige føde. Jeg erkender nu,
 at vi prises af mennesker, kun fordi de ser
 et eller andet billede af sig selv i os,
 et uværdigt modstykke til det de er
 eller den tomme ting, som de ville ønske at være.
 Jeg følte at fortjenstfuldhed ikke har nogen sikrere test
 end bagvaskelse; at hvis vi ønske at tjene verden
 på en væsentlig måde, ikke bedragerisk på skrømt,
 da må vi underkaste os dens had, 1830
 eller dens frygt forklædt i simuleret spot.

Marmaduke. Jeg ynker dig og tilgiver; men disse uslinge –

That monstrous perfidy!

Oswald. Keep down your wrath.
False Shame discarded, spurious Fame despised,
Twin sisters both of Ignorance, I found
Life stretched before me smooth as some broad way
Cleared for a monarch's progress. Priests might spin
Their veil, but not for me — 'twas in fit place
Among its kindred cobwebs. I had been,
And in that dream had left my native land, 1840
One of Love's simple bondsmen — the soft chain
Was off for ever; and the men, from whom
This liberation came, you would destroy:
Join me in thanks for their blind services.

Marmaduke. 'Tis a strange aching that, when we would curse
And cannot. — You have betrayed me — I have done —
I am content — I know that he is guiltless —
That both are guiltless, without spot or stain,
Mutually consecrated. Poor old Man!
And I had heart for this, because thou lovedst 1850
Her who from very infancy had been
Light to thy path, warmth to thy blood! — Together (*Turning to Oswald*)
We propped his steps, he leaned upon us both.

Oswald. Ay, we are coupled by a chain of adamant;
Let us be fellow-labourers, then, to enlarge
Man's intellectual empire. We subsist
In slavery; all is slavery; we receive
Laws, but we ask not whence those laws have come;
We need an inward sting to goad us on.

Marmaduke. Have you betrayed me? Speak to that.

Oswald. The mask. 1860
Which for a season I have stooped to wear,
Must be cast off. — Know then that I was urged,
(For other impulse let it pass) was driven,
To seek for sympathy, because I saw
In you a mirror of my youthful self;
I would have made us equal once again,
But that was a vain hope. You have struck home,
With a few drops of blood cut short the business;
Therein for ever you must yield to me.
But what is done will save you from the blank 1870
Of living without knowledge that you live:
Now you are suffering — for the future day,
'Tis his who will command it. — Think of my story —
Herbert is *innocent*.

Marmaduke (in a faint voice, and doubtingly). You do but echo
My own wild words?

denne uhyrlige troløshed!

Oswald. Dæmp din vrede.

Med falsk skam kastet bort og uægte berømmelse foragtet,
 uvidenhedens tvillingsøstre, opdagede jeg,
 at livet lå udstrakt foran mig, glat som en bred vej,
 ryddet til en monarks fremadskriden. Præster kunne spinde
 deres slør, men ikke for mig – det befandt sig passende
 blandt dets beslægtede spindelvæv. Jeg havde været,
 og forladt mit fødeland i denne drøm, 1840
 en af kærlighedens simple trælle – den blide lænke
 var fjernet for altid; og de mænd fra hvem
 denne befrielse kom, ville du tilintetgøre –
 deltag med mig i at takke for deres blinde tjenester.

Marmaduke. Det er en mærkelig smerte, når vi vil forbande,
 men ikke kan. – Du har ført mig på vildspor – jeg har handlet –
 jeg er tilfreds – jeg ved, at han er skyldfri –
 at begge er skyldfri, uden stænk eller plet,
 hinandens helliggjorte. Du arme gamle mand!
 og jeg havde hjerte til dette, fordi du elskede 1850
 hende, som fra den spæde barndom har været
 lyset på din sti, varme til dit blod! – Sammen (*vender sig mod OSWALD*)
 hjalp vi ham med at gå, han støttede sig til os.

Oswald. Ja, vi er forbundet med en ubrydelig kæde;
 lad os så være arbejdsfæller for at forøge
 menneskehedens åndelige herredømme.
 Vi lever i slaveri; alt er slaveri; vi modtager
 love, men vi spørger ikke, hvorfra disse love kommer;
 vi behøver en indre brod til at anspore os.

Marmaduke. Har du narret mig? Svar på det.

Oswald. Masken, 1860

som jeg for en tid har nedladt mig til at bære,
 må kastes. – Vid da, at jeg var presset,
 (lad andre grunde ude af betragtning) var drevet
 af ønsket om medfølelse, fordi jeg
 i dig så et spejlbillede af mit unge jeg;
 jeg ville have opnået at vi atter var lige,
 men det var et tomt håb. Du har gjort kort proces,
 endt sagen brat med et par dråber blod;
 deri vil du for altid stå tilbage for mig.
 Men det, der er gjort, vil frelse dig for den tomhed, 1870
 det er at leve, uden man ved, at man lever.
 Nu lider du – hvad angår fremtiden
 tilhører den ham, som vil beherske den. – Tænk på min historie –
 Herbert er *uskyldig*.

Marmaduke (med svag stemme, tvivlende). Du gentager jo kun
 mine egen vilde ord?

THE BORDERERS — ACT IV; SCENE II

Oswald. Young Man, the seed must lie
Hid in the earth, or there can be no harvest;
'Tis Nature's law. What I have done in darkness
I will avow before the face of day.
Herbert *is* innocent.

Marmaduke. What fiend could prompt
This action? Innocent! — oh, breaking heart! —
Alive or dead, I'll find him.

1880

[*Exit.*

Oswald. Alive — perdition!

[*Exit.*

SCENE III

The inside of a poor Cottage. Eleanor and Idonea seated.

Idonea. The storm beats hard — Mercy for poor or rich,
Whose heads are shelterless in such a night!

A Voice without. Holla! to bed, good Folks, within!

Eleanor. O save us!

Idonea. What can this mean?

Eleanor. Alas, for my poor husband! —

We'll have a counting of our flocks tomorrow;

The wolf keeps festival these stormy nights:

Be calm, sweet Lady, they are wassailers

(*The voices die away in the distance*).

Returning from their Feast — my heart beats so —

A noise at midnight does *so* frighten me.

1890

Idonea. Hush! (*Listening*).

Eleanor. They are gone. On such a night my husband,
Dragged from his bed, was cast into a dungeon,
Where, hid from me, he counted many years,
A criminal in no one's eyes but theirs —
Not even in theirs — whose brutal violence
So dealt with him.

Idonea. I have a noble Friend
First among youths of knightly breeding. One
Who lives but to protect the weak or injured.
There again! (*Listening*).

Eleanor. 'Tis my husband's foot. Good Eldred
Has a kind heart; but his imprisonment
Has made him fearful, and he'll never be
The man he was.

1900

Idonea. I will retire; — good night!

[*She goes within.*

Enter Eldred (hides a bundle).

Oswald. Unge mand, frøet må ligge skjult i jorden, ellers kan der ikke komme nogen afgrøde; det er naturens lov. Hvad jeg har gjort i mørke vil jeg åbenlyst vedkende mig i den klare dag: Herbert er uskyldig.

Marmaduke. Hvilken djævel kunne tilskynde til denne handling? Uskyldig! — Åh, mit hjerte sønderrives! — levende eller død, jeg vil finde ham.

1880

[Ud.

Oswald. Levende — evig død!

[Ud.

TREDJE SCENE

Inde i en fattig hytte. Idonea og Eleanor siddende.

Idonea. Uvejret raser. — Nåde være med de ulykkelige, som ikke har noget til at skærme deres hoveder en sådan nat.

En stemme udefra. Hallo! til sengs derinde, gode folk.

Eleanor. Oh, frels os!

Idonea. Hvad kan dette betyde?

Eleanor. Ak, min stakkels mand! —

Vi må tælle vore flokke i morgen:

ulven holder fest disse stormfulde nætter.

Vær blot tryk, søde frøken, det er drikkelaget,

(*stemmerne dør bort i det fjerne*)

der vender tilbage fra deres fest — mit hjerte banker sådan — støj ved midnatstide gør mig så bange.

1890

Idonea Tys! (*Lytter*).

Eleanor. De er borte. Det var en nat som denne, de trak min mand ud af sengen og kastede ham ned i et fangenhul, hvor han, skjult for mig, talte mange år, en forbryder i ingens øjne undtagen deres — end ikke i deres — hvis brutale vold sådan handlede med ham.

Idonea. Jeg har en ædel ven, den ypperste blandt unge ridderlige mænd, en som kun lever for at beskytte de svage og forurettede. Der, igen! (*Lytter*).

Eleanor. Det er min mands fodtrin. Gode Eldred har et godt hjerte; men hans indespærring har gjort ham frygtsom, og han bliver aldrig, den mand han var.

1900

Idonea. Jeg vil trække mig tilbage — god nat.

[*Hun går ind i et indre værelse.*

Eldred kommer ind, mens han skjuler en bylt.

Eldred. Not yet in bed, Eleanor! — there are stains in that frock which must be washed out.

Eleanor. What has befallen you?

Eldred. I am belated, and you must know the cause — (*speaking low*) that is the blood of an unhappy Man.

Eleanor. Oh! we are undone for ever.

Eldred. Heaven forbid that I should lift my hand against any man. Eleanor, I have shed tears tonight, and it comforts me to think of it. 1910

Eleanor. Where, where is he?

Eldred. I have done him no harm, but — it will be forgiven me; it would not have been so once.

Eleanor. You have not *buried* anything? You are no richer than when you left me?

Eldred. Be at peace; I am innocent.

Eleanor. Then God be thanked — (*short pause; she falls upon his neck*)

Eldred. Tonight I met with an old Man lying stretched upon the ground — a sad spectacle: I raised him up with a hope that we might shelter and restore him.

Eleanor. (*as if ready to run*). Where is he? You were not able to bring him all the way with you; let us return, I can help you.
(*Eldred shakes his head*).

Eldred. He did not seem to wish for life: as I was struggling on, by the light of the moon I saw the stains of blood upon my clothes — he waved his hand, as if it were all useless; and I let him sink again to the ground.

Eleanor. Oh that I had been by your side!

Eldred. I tell you his hands and his body were cold — how could I disturb his last moments? he strove to turn from me as if he wished to settle into sleep.

Eleanor. But, for the stains of blood — 1930

Eldred. He must have fallen, I fancy, for his head was cut; but I think his malady was cold and hunger.

Eleanor. Oh, Eldred, I shall never be able to look up at this roof in storm or fair but I shall tremble.

Eldred. Is it not enough that my ill stars have kept me abroad to-night till this hour? I come home, and this is my comfort!

Eleanor. But did he say nothing which might have set you at ease?

Eldred. I thought he grasped my hand while he was muttering something about his Child — his Daughter — (*starting as if he heard a noise*).
What is that? 1940

Eleanor. Eldred, you are a father.

Eldred. God knows what was in my heart, and will not curse my son for my sake.

Eleanor. But you prayed by him? you waited the hour of his release?

Eldred. The night was wasting fast; I have no friend; I am spited by the world — his wound terrified me — if I had brought him along

Eldred Endnu ikke i seng, Eleanor? Der er pletter på frakken her, som skal vaskes af.

Eleanor. Hvad er der hændt dig?

Eldred. Jeg blev forsinket, og du må kende årsagen — (*han taler sagte*) det er en ulykkelig mands blod.

Eleanor. Åh, vi er for evigt fortabte.

Eldred. Himlen forbyde, at jeg skulle løfte hånd mod nogen mand. Eleanor, jeg har udgydt tårer i nat, og det trøster mig at tænke på det. 1910

Eleanor. Hvor, hvor er han?

Eldred. Jeg har ikke gjort ham fortræd, men — det vil blive mig tilgivet; en gang ville det ikke have været sådan.

Eleanor. Du har ikke *begravet* nogen, vel? Du er ikke rigere nu, end da du forlod mig?

Eldred. Tag det rolig, jeg er uskyldig.

Eleanor. Så Gud være lovet — (*En kort pause; hun falder ham om halsen*).

Eldred. Jeg fandt en gammel mand i nat; han lå udstrakt på jorden — et ynkeligt syn. Jeg hjalp ham op, da jeg håbede på vi kunne give ham ly og helbrede ham.

Eleanor (*som parat til at løbe*). Hvor er han? Du var ikke i stand til at bringe ham med dig *hele* vejen; lad os gå tilbage, jeg kan hjælpe dig. (*ELDRED ryster på hovedet*).

Eldred. Han syntes ikke at ønske livet. Da jeg kæmpede mig videre, så jeg i månelyst blodpletter på mit tøj — han vinkede med hånden, som om det var nyttesløst; og jeg lod ham atter synke ned på jorden.

Eleanor. Åh! gid jeg havde været med dig.

Eldred. Jeg siger dig, både hans hænder og krop var kolde — hvordan kunne jeg forstyrre hans sidste øjeblikke? han stred for at vende sig bort fra mig, som om han ønskede at lægge sig til at sove.

Eleanor. Men blodpletterne — 1930

Eldred. Han må var faldet, tænker jeg, thi hans ansigt var kvæstet; men jeg tænker hans sygdom var kulde og sult.

Eleanor. Åh! Eldred. Uanset hvilket vejr vil jeg aldrig igen kunne se op på dette loft uden at komme til at skælve.

Eldred. Er det ikke nok, at min onde stjerne har holdt mig ude i nat indtil dette tidspunkt? Jeg kommer hjem, og dette er min trøst!

Eleanor. Men sagde han ikke noget, som kunne have beroliget dig?

Eldred. Jeg mente han greb min hånd, mens han mumlede et eller andet om sit barn — sin datter — (*farer sammen, som om han hører støj*).

Hvad er det? 1940

Eleanor. Eldred, du er far.

Eldred. Gud vil vide, hvad der var i mit hjerte og vil ikke forbande min søn for min skyld.

Eleanor. Men du bad hos ham? du ventede til øjeblikket, hvor han blev forløst?

Eldred. Natten gik hastigt på hæld; jeg har ingen venner; jeg er foragtet af verden — hans sår gjorde mig skrækslagen — hvis jeg havde bragt ham med

THE BORDERERS — ACT IV; SCENE III

with me, and he had died in my arms! I am sure I heard something breathing — and this chair!

Eleanor. Oh, Eldred, you will die alone. You will have nobody to close your eyes — no hand to grasp your dying hand — I shall be in my grave. A curse will attend us all. 1952

Eldred. Have you forgot your own troubles when I was in the dungeon?

Eleanor. And you left him alive?

Eldred. Alive! — the damps of death were upon him — he could not have survived an hour.

Eleanor. In the cold, cold night.

Eldred (in a savage tone). Ay, and his head was bare; I suppose you would have had me lend my bonnet to cover it. — You will never rest till I am brought to a felon's end. 1960

Eleanor. Is there nothing to be done? cannot we go to the Convent?

Eldred. Ay, and say at once that I murdered him!

Eleanor. Eldred, I know that ours is the only house upon the Waste; let us take heart; this Man may be rich; and could he be saved by our means, his gratitude may reward us.

Eldred. 'Tis all in vain.

Eleanor. But let us make the attempt. This old Man may have a wife, and he may have children — let us return to the spot; we may restore him, and his eyes may yet open upon those that love him.

Eldred. He will never open them more; even when he spoke to me, he kept them firmly sealed as if he had been blind. 1971

Idonea (rushing out). It is, it is, my Father —

Eldred. We are betrayed! (*Looking at Idonea*).

Eleanor. His Daughter! — God have mercy! (*Turning to Idonea*).

Idonea (sinking down). Oh! lift me up and carry me to the place. You are safe; the whole world shall not harm you.

Eleanor. This Lady is his Daughter.

Eldred (moved). I'll lead you to the spot.

Idonea (springing up). Alive! — you heard him breathe? quick, quick —

[*Exeunt.*]

ACT V

SCENE I

A wood on the edge of the Waste.

Enter Oswald and a Forester

Forester. He leaned upon the bridge that spans the glen, 1980
And down into the bottom cast his eye,
That fastened there, as it would check the current.

mig, og han var død i mine arme! – Jeg er sikker på, at jeg hørte noget trække vejret – og denne stol?

Eleanor. Åh! Eldred, du vil dø alene. Du vil ikke have nogen til at lukke dine øjne – ingen hånd til at gribe dine døende hænder – jeg vil være i min grav. En forbandelse venter os alle. 1952

Eldred. Har du glemt vore egne trængsler, da jeg var i fangehullet?

Eleanor. Og du efterlod ham i live?

Eldred. I live! – dødens tåge lå over ham – han kunne ikke have overlevet en time.

Eleanor. I den kolde, kolde nat.

Eldred (brutalt). Ja, hans hoved var bart; jeg antager du vil have, at jeg skulle efterlade min hue til at dække ham med. – Du holder ikke op, før jeg får en forbryders endeligt. 1960

Eleanor. Er der intet, der kan gøres? kan vi ikke gå til klostret?

Eldred. Og med det samme fortælle dem, at jeg myrdede ham.

Eleanor. Eldred, jeg ved, at vores hus er det eneste i dette øde; lad os fatte mod; denne mand kan være rig; og kunne han blive reddet med de midler vi har, kunne hans taknemmelighed belønne os.

Eldred. Det er alt sammen forgæves.

Eleanor. Man lad os gøre forsøget. Denne gamle mand har måske en kone – og måske har han børn – lad os tage hen til stedet; måske kan vi helbrede ham, og hans øjne kan endnu komme til at se på dem, der elsker ham.

Eldred. Han vil aldrig åbne dem mere; selv da han talte med mig, holdt han dem fast lukkede, som var han blind. 1971

Idonea (kommer farende ud). Det er, det er, min far!

Eldred. Vi er forrådt! (*idet han ser på IDONEA*).

Eleanor. Hans datter! – (*Vender sig mod IDONEA*) Nådige Gud!

Idonea (synker sammen). Åh! løft mig op og bring mig hen til stedet. I er sikre; hele verden skal ikke gøre jer fortræd.

Eleanor. Denne Frøken er hans datter.

Eldred (bevæget). Jeg vil føre hende til stedet.

Idonea (springer op). I live! – du hørte ham ånde? hurtigt, hurtigt –

[*Alle ud.*]

FEMTE AKT

FØRSTE SCENE

En skov i udkanten af ødemarken.

Oswald og en Jæger kommer ind.

Jægeren. Han lænede sig ud over broen, som spænder over kløften og rettede sit blik mod bunden, og dér fæstnede det sig, som ville det standse strømmen. 1980

THE BORDERERS — ACT V; SCENE I

Oswald. He listened too; did you not say he listened?

Forester. As if there came such moaning from the flood
As is heard often after stormy nights.

Oswald. But did he utter nothing?

Forester. See him there!

Marmaduke appearing

Marmaduke. Buzz, buzz, ye black and winged freebooters;
That is no substance which ye settle on!

Forester. His senses play him false; and see, his arms
Outspread, as if to save himself from falling! —

1990

Some terrible phantom I believe is now
Passing before him, such as God will not
Permit to visit any but a man

Who has been guilty of some horrid crime.

[*Marmaduke disappears.*]

Oswald. The game is up! —

Forester. If it be needful, Sir,
I will assist you to lay hands upon him.

Oswald. No, no, my Friend, you may pursue your business —

'Tis a poor wretch of an unsettled mind,
Who has a trick of straying from his keepers;
We must be gentle. Leave him to my care.

[*Exit Forester.*]

If his own eyes play false with him, these freaks
Of fancy shall be quickly tamed by mine;
The goal is reached. My Master shall become
A shadow of myself — made by myself.

2001

SCENE II

The edge of the Moor

Marmaduke and Eldred enter from opposite sides.

Marmaduke (*raising his eyes and perceiving Eldred*). In any corner of
this savage Waste,
Have you, good Peasant, seen a blind old Man?

Eldred. I heard —

Marmaduke. You heard him, where? when heard him?

Eldred. As you know,

The first hours of last night were rough with storm:

I had been out in search of a stray heifer;

Returning late, I heard a moaning sound;

2010

Then, thinking that my fancy had deceived me,

I hurried on, when straight a second moan,

A human voice distinct, struck on my ear.

So guided, distant a few steps, I found

Oswald. Lyttede han også; sagde du ikke, at han lyttede?

Jægeren. Som om der kom en jamren fra floden,
som det ofte høres efter stormfulde nætter.

Oswald. Men ytrede han noget?

Jægeren. Se dér er han!

Marmaduke kommer til syne.

Marmaduke. Bizz, bizz, I sorte og vingede fribyttere;
der er ingen ting, I kan sætte jer på!

Jægeren. Han sanser spiller ham et puds; og se, han breder
sine arme ud, som for at redde sig selv fra at falde! — 1990
Jeg tror et eller andet forfærdeligt genfærd netop nu
passerer forbi foran ham, sådan et, som Gud ikke ville
tillade, besøgte noget menneske undtagen en mand,
der er skyldig i en eller anden frygtelig forbrydelse. [Marmaduke forsvinder.

Oswald. Spillet er ude! —

Jægeren. Hvis det behøves hr.
vil jeg hjælpe Jer med at lægge hånd på ham.

Oswald. Nej, nej min ven, fortsæt du med dine gøremål —
Det er et uroligt sinds arme stakkel,
som har den uvane at komme bort fra sine vogtere;
vi må være varsomme. Jeg skal nok tage mig af ham. [Jægeren ud.
Hvis hans egne øjne narrer ham, skal disse 2001
hans fantasier griller hurtigt tæmmes af mine;
målet er nået. Min herre skal
blive en skygge af mig — skabt af mig.

ANDEN SCENE

Udkanten af heden.

Marmaduke og Eldred komme ind fra den anden side.

Marmaduke (idet han løfter sit blik og får øje på ELDRED).
Har du, gode bonde, i noget hjørne af denne
vilde ødemark set en blind gammel mand?

Eldred. Jeg hørte —

Marmaduke. Du hørte ham, hvor? hvornår hørte ham?

Eldred. Som I ved,

var de første timer i nat barske og stormfulde.
Jeg havde været ude at søge efter en bortløben kvie;
da jeg vendte tilbage sent, hørte jeg en jamren; 2010
idet jeg tænkte min fantasi havde narret mig,
skyndte jeg mig videre, da straks endnu et støn,
tydeligvis en menneskerøst, ramte mit øre.
Således vejledt, fandt jeg få skridt borte

An aged Man, and such as you describe.

Marmaduke. You heard! — he called you to him? Of all men
The best and kindest! — but where is he? guide me,
That I may see him.

Eldred. On a ridge of rocks
A lonesome Chapel stands, deserted now:
The bell is left, which no one dares remove; 2020
And, when the stormy wind blows o'er the peak,
It rings, as if a human hand were there
To pull the cord. I guess he must have heard it;
And it had led him towards the precipice,
To climb up to the spot whence the sound came;
But he had failed through weakness. From his hand
His staff had dropped, and close upon the brink
Of a small pool of water he was laid,
As if he had stooped to drink, and so remained
Without the strength to rise.

Marmaduke. Well, well, he lives, 2030
And all is safe: what said he?

Eldred. But few words:
He only spake to me of a dear Daughter,
Who, so he feared, would never see him more;
And of a Stranger to him. One by whom
He had been sore misused; but he forgave
The wrong and the wrong-doer. You are troubled —
Perhaps you are his son?

Marmaduke. The All-seeing knows,
I did not think he had a living Child. —
But whither did you carry him?

Eldred. He was torn,
His head was bruised, and there was blood about him — 2040

Marmaduke. That was no work of mine.

Eldred. Nor was it mine.

Marmaduke. But had he strength to walk? I could have borne him
A thousand miles.

Eldred. I am in poverty,
And know how busy are the tongues of men;
My heart was willing, Sir, but I am one
Whose good deeds will not stand by their own light;
And, though it smote me more than words can tell,
I left him.

Marmaduke. I believe that there are phantoms,
That in the shape of man do cross our path
On evil instigation, to make sport 2050
Of our distress — and thou art one of them!
But things substantial have so pressed on me —

en gammel mand, og sådan en som du beskriver.

Marmaduke. Du hørte! — han kaldte dig til sig? Af alle mænd den bedste og venligste! — men hvor er han? vis mig det, så jeg kan se ham.

Eldred. På en klipperyg
står der et ensomt kapel, nu forladt.
Klokken, som er efterladt der, vover ingen at fjerne;
og når den kraftige vind blæser over toppen,
ringer den, som om der var en menneskehånd,
der trak i rebet. Jeg forestiller mig, at han har hørt den;
og den har ført ham hen mod skrænten
for at kravle op til stedet, hvor lyden kom fra;
men det var mislykkedes på grund af svaghed.
Hans stav var faldet ud af hans hånd, og han lå
nær kanten af et lille vandhul, som om han havde
bøjet sig ned for at drikke og så var blevet liggende
uden styrke til at rejse sig.

2020

Marmaduke. Godt, godt, han lever,
og alt er reddet. Hvad sagde han?

2030

Eldred. Kun nogle få ord:
Han talte til mig om sin kære datter, som
han således frygtede aldrig ville se ham igen;
og om en fremmed som havde behandlet
ham svært dårligt; men han tilgav forurettelsen
og foruretterten. I er i oprør —
I er måske hans søn?

Marmaduke. Den Altseende ved,
at jeg ikke troede, han havde et levende barn. —
Men hvor bragte du ham hen?

Eldred. Han havde sår,
hans hoved var kvæstet, og der var blod omkring ham —

2040

Marmaduke. Det var ikke mit værk.

Eldred. Heller ikke mit.

Marmaduke. Men havde han styrke til at gå? Jeg kunne
have båret ham tusinde kilometer.

Eldred. Jeg er fattig
og ved hvor travle menneskers tunger er;
Mit hjerte var villigt hr., men jeg er én,
hvis gerninger ikke vil tale for sig selv;
og skønt det rammer mig mere end en ord kan sige,
forlod jeg ham.

Marmaduke. Jeg tror der findes gespenster,
som i menneskeskikkelse krydser vor sti og
ansporer til ondt for at gøre spas
med vor nød — og du er én af dem!
men væsentlige ting har i den grad trængt sig ind på mig —

2050

THE BORDERERS — ACT V; SCENE II

Eldred. My wife and children came into my mind.

Marmaduke. Oh Monster! Monster! there are three of us,
And we shall howl together. (*After a pause and in a feeble voice*)

I am deserted

At my worst need, my crimes have in a net

(*Pointing to Eldred*) Entangled this poor man. — Where was it? where?

(*Dragging him along*).

Eldred. 'Tis needless; spare your violence. His Daughter —

Marmaduke. Ay, in the word a thousand scorpions lodge
This old man *had* a Daughter.

Eldred. To the spot

2060

I hurried back with her. — O save me. Sir,

From such a journey! — there was a black tree,

A single tree; she thought it was her Father. —

Oh Sir, I would not see that hour again

For twenty lives. The daylight dawned, and now —

Nay; hear my tale, 'tis fit that you should hear it —

As we approached, a solitary crow —

Rose from the spot; — the Daughter clapped her hands,

And then I heard a shriek so terrible (*Marmaduke shrinks back*)

The startled bird quivered upon the wing.

2070

Marmaduke. Dead, dead! —

Eldred (*after a pause*). A dismal matter, Sir, for me,

And seems the like for you; if 'tis your wish,

I'll lead you to his Daughter; but 'twere best

That she should be prepared; I'll go before.

Marmaduke. There will be need of preparation.

[*Eldred goes off.*]

Eleanor (*enters*).

Eleanor.

Master!

Your limbs sink under you, shall I support you?

Marmaduke (*taking her arm*).

Woman, I've lent my body to the service

Which now thou tak'st upon thee. God forbid

That thou shouldst ever meet a like occasion

With such a purpose in thine heart as mine was.

2080

Eleanor. Oh, why have I to do with things like these?

[*Exeunt.*]

SCENE III

Scene changes to the door of Eldred's cottage — Idonea seated.

Enter Eldred.

Eldred. Your Father, Lady, from a wilful hand

Has met unkindness; so indeed he told me,

And you remember such was my report:

Eldred. Jeg kom til at tænke på min kone og børn –

Marmaduke. Uhyre! uhyre! så er der tre af os,
og vi skal hyle sammen. (*Efter en pause, med svag stemme*)

Jeg er ladt i stikken
i min største nød, mine forbrydelser har fanget (*han peger på Eldred*)
denne arme mand i et net – hvor var det? hvor?
(*Trækker af sted med ham*)

Eldred. Det er nyttesløst; spar Jeres vold. Hans datter –

Marmaduke. Ja, i ordet ligger tusinde skorpioner:
denne gamle mand *havde* en datter.

Eldred. Jeg skyndte mig 2060
tilbage til stedet sammen med hende – Oh, red mig hr.,
fra sådan en rejse! – der var et sort træ,
et enkelt træ; hun troede det var hendes far.
Åh hr.! jeg ville ikke opleve det øjeblik igen
for tyve liv. Dagslyset brød frem, og nu –
nej; hør min historie, det passer sig, at I skal høre den –
Da vi nærmede os, steg en enlig krage
op fra stedet; – datteren klappede i hænderne,
og så hørte jeg et skrig så forfærdeligt, (*MARMADUKE viger tilbage*)
at den forskrækkede fugl skælvede i luften.

Marmaduke. Død, død! – 2070

Eldred (efter en pause). En sørgelige sag, hr., for mig
og det synes den også at være for Jer; hvis I ønsker det,
vil jeg føre Jer til hans datter; men det er bedst
at hun bliver forberedt; jeg vil gå i forvejen.

Marmaduke. Der vil være brug for forberedelse. [ELDRED går.

Eleanor kommer ind

Eleanor. Herre!
Jeres ben giver efter under Jer, skal jeg støtte Jer?

Marmaduke (tager fat om hendes arm).
Kvinde, jeg har ladet min krop stå til tjeneste,
således som du nu lader din gøre det. Gud forbyde,
at du nogensinde skulle få lejlighed til at gøre det
med sådan hensigt i dit hjerte, som jeg havde. 2080

Eleanor. Åh, hvorfor har jeg noget med sådanne ting at gøre. [Begge ud.

TREDJE SCENE

Døren til Eldreds hus – Idonea sidder ved døren.

Eldred kommer ind.

Eldred. Frøken, din far er med fuldt overlæg
blevet behandlet uvenligt; det fortalte han mig faktisk,
og du husker, at det var, hvad jeg berettede;

From what has just befallen me I have cause
To fear the very worst.

Idonea. My Father is dead;
Why dost thou come to me with words like these?

Eldred. A wicked Man should answer for his crimes.

Idonea. Thou seest me what I am.

Eldred. It was most heinous,
And doth call out for vengeance.

Idonea. Do not add, 2090
I prithee, to the harm thou'st done already.

Eldred. Hereafter you will thank me for this service.
Hard by, a Man I met, who, from plain proofs
Of interfering Heaven, I have no doubt,
Laid hands upon your Father. Fit it were
You should prepare to meet him.

Idonea. I have nothing
To do with others; help me to my Father —
(*She turns and sees Marmaduke leaning on Eleanor —
throws herself upon his neck, and after some time*),
In joy I met thee, but a few hours past;
And thus we meet again; one human stay
Is left me still in thee. Nay, shake not so. 2100

Marmaduke. In such a wilderness — to see no thing,
No, not the pitying moon!

Idonea. And perish so.

Marmaduke. Without a dog to moan for him.

Idonea. Think not of it,
But enter there and see him how he sleeps.
Tranquil as he had died in his own bed.

Marmaduke. Tranquil — why not?

Idonea. Oh, peace!

Marmaduke. He is at peace;
His body is at rest: there was a plot,
A hideous plot, against the soul of man:
It took effect — and yet I baffled it,
In *some* degree.

Idonea. Between us stood, I thought, 2110
A cup of consolation, filled from Heaven
For both our needs; must I, and in thy presence,
Alone partake of it? — Belovèd Marmaduke!

Marmaduke. Give me a reason why the wisest thing
That the earth owns shall never choose to die.
But some one must be near to count his groans.
The wounded deer retires to solitude.
And dies in solitude: all things but man,
All die in solitude. (*Moving towards the cottage door*) Mysterious God

ud fra hvad der netop er hændt mig, har jeg grund til at frygte det allerværste.

Idonea. Min far er død;

Hvorfor kommer du til mig med ord som disse?

Eldred. Et ondt menneske bør stå til ansvar for sine forbrydelser.

Idonea. Du ser, hvordan jeg har det.

Eldred. Det var en yderst afskyelig ting og kræver hævn.

Idonea. Jeg ber dig, 2090
føj ikke til den skade, du allerede har gjort.

Eldred. Senere vil du takke mig for denne tjeneste.

Tæt ved mødte jeg en mand, som, ved de klareste beviser på Himlens indgriben, utvivlsomt lagde hånd på din far. Det ville være passende, hvis du forberedte dig på at møde ham.

Idonea. jeg har intet med andre at skaffe — hjælp mig hen til min far —

(Hun vender sig og ser MARMADUKE komme ind, mens han læner sig til ELEANOR — hun kaster sig om halsen på ham og efter et stykke tid):

I glæde mødte jeg dig, det er kun få timer siden — og nu mødes vi atter. Et menneske til støtte mig har jeg stadig i dig. Nej, ryst ikke sådan. 2100

Marmaduke. I en sådan ødemark — ikke at se noget, nej, end ikke den medlidende måne!

Idonea. Og dø på denne måde.

Marmaduke. Uden en hund til at jamre over ham.

Idonea. Tænk ikke på det,
men gå derind og se hvordan han sover,
roligt, som om han døde i sin seng.

Marmaduke. Roligt — hvorfor ikke?

Idonea. Åh, fred!

Marmaduke. Han har fået fred,
hans legeme hviler. Der var er komplot,
et hæsligt komplot mod menneskets sjæl;
det virkede — og dog forpurrede jeg det
til en vis grad.

Idonea. Jeg troede, at der mellem os var et 2110
trøstens bæger, fyldt af himlen til vores
begges behov; skal jeg drikke af det alene
og i dit nærvær? — Højtelskede Marmaduke!

Marmaduke. Giv mig en grund til, hvorfor den klogeste ting,
som jorden ejer, aldrig vælger at dø, med mindre
nogen nødvendigvis er i nærheden til at tælle hans suk.
Den sårede hjort trækker sig tilbage til ensomheden,
og dør i ensomhed: alle bortset fra mennesket,
alle dør i ensomhed. *(Går hen mod hoveddøren)* Gådefulde Gud,

If she had never lived I had not done it! — 2120

Idonea. Alas, the thought of such a cruel death
Has overwhelmed him. — I must follow.

Eldred. Lady!
You will do well; (*she goes*) unjust suspicion may
Cleave to this Stranger: if, upon his entering,
The dead Man heave a groan, or from his side
Uplift his hand — that would be evidence.

Eleanor. Shame! Eldred, shame!

Marmaduke (both returning). The dead have but one face. (*To himself*)
And such a Man — so meek and unoffending —
Helpless and harmless as a babe: a Man,
By obvious signal to the world's protection, 2130
Solemnly dedicated — to decoy him! —

Idonea. Oh, had you seen him living! —

Marmaduke. I (so filled
With horror is this world) am unto thee
The thing most precious, that it now contains:
Therefore through me alone must be revealed
By whom thy Parent was destroyed, *Idonea!*
I have the proofs! —

Idonea. O miserable Father!
Thou didst command me to bless all mankind;
Nor to this moment, have I ever wished 2140
Evil to any living thing; but hear me,
Hear me, ye Heavens! — (*kneeling*) — may vengeance haunt the fiend
For this most cruel murder: let him live
And move in terror of the elements;
The thunder send him on his knees to prayer
In the open streets, and let him think he sees,
If e'er he entereth the house of God,
The roof, self-moved, unsettling o'er his head;
And let him, when he would lie down at night,
Point to his wife the blood-drops on his pillow! 2150

Marmaduke. My voice was silent, but my heart hath joined thee.

Idonea (leaning on Marmaduke).
Left to the mercy of that savage Man!
How could he call upon his Child! — O Friend! (*Turns to Marmaduke*)
My faithful, true and only Comforter.

Marmaduke. Ay, come to me and weep. (*He kisses her*)
(*To Eldred*) Yes, Varlet, look.
The devils at such sights do clap their hands.

[*Eldred retires alarmed.*]

Idonea. Thy vest is torn, thy cheek is deadly pale;

hvis hun aldrig havde levet, havde jeg ikke gjort det! — 2120

Idonea. Ak, tanken om sådan en grusom død har overvældet ham. Jeg må følge efter.

Eldred. Frøken!

det gør I klogt i; (*hun går*) uretfærdig mistanke kan klæbe til denne fremmede. Hvis, idet han træder ind, den døde mand udstøder et suk, eller løfter sin hånd — det ville være et bevis.*

Eleanor. Skam dig, Eldred, skam dig!

Marmaduke (begge vender tilbage). De døde har kun ét ansigt.

(*Til sig selv*) og sådan en mand — så mild og harmløs — hjælpeløs og uskadelig som et spædbarn; en mand der ved et indlysende tegn var højtideligt viet 2130
til verdens beskyttelse — at forlokke ham! —

Idonea. Åh! havde du set ham, da han levede! —

Marmaduke. Jeg er

(så fyldt er denne verden med rædsel) den ting, den nu indeholder, som er mest dyrebar for dig, derfor må det alene åbenbares gennem mig, hvem der tilintetgjorde din forælder, *Idonea!* jeg har beviserne! —

Idonea. Oh! ulykkelige far!

Du bød mig velsigne hele menneskeheden; heller ikke i dette øjeblik har jeg nogensinde ønsket 2140
noget levende ondt; men hør mig, hør mig i Himle! — (*knæler*) — må hævnens hjemsøge djævlens for dette højst grusomme mord. Lad ham leve og færdes i frygt for elementerne; lad tordenen sende ham på knæ for at bede på den åbne gade, og lad ham tro, han ser, hvis han nogensinde går ind i Guds hus, at taget af sig selv vakle over hans hoved; og lad ham, når han går i seng om natten, udpege for sin kone bloddråberne på sin pude! 2150

Marmaduke. Min stemme er tavs, men mit hjerte har forenet sig med dig.

Idonea (læner sig ind til Marmaduke).

Overladt til denne vilde mands nåde! Hvordan kunne han da kalde på sit barn? — Åh ven! (*Vender sig mod Marmaduke*).

Min trofaste, sande og eneste trøster.

Marmaduke. Ak, kom og græd hos mig. (*Han kysser hende*)

(*Til Eldred*) Ja, skurk, se, djævlene klapper i deres hænder ved sådanne syner.

[*Eldred trækker sig forfærdet tilbage.*]

Idonea. Dit tøj sønderrevet, dit ansigt er dødeligt blegt;

* Det ville være et bevis på, at morderen var i nærheden iflg. gammel overtro.

Hast thou pursued the monster?

Marmaduke. I have found him. —

Oh! would that thou hadst perished in the flames!

Idonea. Here art thou, then can I be desolate? — 2160

Marmaduke. There was a time, when this protecting hand
Availed against the mighty; never more
Shall blessings wait upon a deed of mine.

Idonea. Wild words for me to hear, for me, an orphan,
Committed to thy guardianship by Heaven;
And, if thou hast forgiven me, let me hope,
In this deep sorrow, trust, that I am thine
For closer care; — here, is no malady. (*Taking his arm*).

Marmaduke. There, is a malady —
(*Striking his heart and forehead*) And here, and here
A mortal malady. — I am accurst: 2170

All Nature curses me, and in my heart
Thy curse is fixed; the truth must be laid bare.
It must be told, and borne. I am the man,
(Abused, betrayed, but how it matters not)
Presumptuous above all that ever breathed,
Who, casting as I thought a guilty Person
Upon Heaven's righteous judgment, did become
An instrument of Fiends. Through me, through me
Thy Father perished.

Idonea. Perished — by what mischance?

Marmaduke. Belovèd! — if I dared, so would I call thee — 2180
Conflict must cease, and, in thy frozen heart,
The extremes of suffering meet in absolute peace. (*He gives her a letter*).

Idonea (reads). 'Be not surprised if you hear that some signal judgment has
befallen the man who calls himself your father; he is now with me, as
his signature will shew: abstain from conjecture till you see me.

“Herbert.”

“Marmaduke.”

The writing Oswald's; the signature my Father's:
(*Looks steadily at the paper*) And here is yours, — or do my eyes deceive me?
You have then seen my Father?

Marmaduke. He has leaned
Upon this arm.

Idonea. You led him towards the Convent?

Marmaduke. That Convent was Stone-Arthur Castle. Thither 2190
We were his guides. I on that night resolved
That he should wait thy coming till the day
Of resurrection.

har du forfulgt uhyret?

Marmaduke. Jeg har fundet ham. —

Åh, gid du var omkommet i flammerne!

Idonea. Du er her, kan jeg så være fortvivlet? — 2160

Marmaduke. Der var engang, hvor denne beskyttende hånd
nyttede mod de mægtige; aldrig mere skal
nogle velsignelser ledsage en af mine bedrifter.

Idonea. Dette er vilde ord for mig, en forældreløs
der af himlen er bundet til dit førerskab;
og hvis du har tilgivet mig, lad mig,
i denne dybe sorg, håbe på, tro på, at jeg er din
for inderligere kærlighed; — her er ingen sygdom.* (*Tager fat i hans arm*).

Marmaduke. Her er der sygdom —

(*slår på sit hjerte og sin pande*) og her, og her,
en dødelig sygdom — Jeg er fordømt! 2170

hele naturen forbander mig, og i mit hjerte
er *din* forbandelse fæstnet; sandheden må frem.
Den må fortælles og bæres. Jeg er den mand,
(misbrugt, forrådt, men hvordan er ligegyldigt)
indbildsk over for alt, der nogensinde har levet,
som, idet jeg overlod, hvad jeg troede var en skyldig person,
til himlens retfærdige straf, blev et redskab
for djævlene. Ved mig, ved mig
omkom din far.

Idonea. Omkom — ved hvilken ulykke?

Marmaduke. Højt elskede! — hvis jeg vovede det, 2180
ville jeg kalde dig således — strid må ophøre, og lidelsens
yderligheder mødes i fred i dit frosne hjerte. (*Han rækker hende et brev*).

Idonea (læser). „Bliv ikke overrasket hvis du hører, at en mærkværdig dom
har ramt den mand, som kalder sig din far; han er nu sammen med mig, som
hans underskrift viser; afhold dig fra formodninger, indtil du ser mig —

„Herbert“
„Marmaduke.“

Skriften er Oswalds; underskriften er min fars:
(*kigger vedholdende på papiret*) og her er din, —
eller bedrager mine øjne mig?
Har du da set min far?

Marmaduke. Han støttede sig
til min arm.

Idonea. Du førte ham til klostret?

Marmaduke. Klostret var Stone-Arthur Castle. Derhen 2190
førte vi ham. Den nat var jeg besluttet på,
at han skulle afvente dit komme
til opstandelsens dag.

* her: dvs. hos Idonea, hendes følelser for Marmaduke har ikke ændret sig.

THE BORDERERS — ACT V; SCENE III

Idonea. Miserable Woman,
Too quickly moved, too easily giving way,
I put denial on thy suit, and hence,
With the disastrous issue of last night,
Thy perturbation, and these frantic words.
Be calm, I pray thee!

Marmaduke. Oswald —

Idonea. Name him not.

Enter female Beggar

Beggar. And he is dead! — that Moor — how shall I cross it?
By night, by day, never shall I be able 2200
To travel half a mile alone. — Good Lady!
Forgive me! — Saints forgive me. Had I thought
It would have come to this! —

Idonea. What brings you hither? Speak!

Beggar (*pointing to Marmaduke*). This innocent Gentleman.
Sweet heavens! I told him
Such tales of your dead Father! — God is my judge,
I thought there was no harm: but that bad Man,
He bribed me with his gold, and looked so fierce.
Mercy! I said I know not what — oh pity me —
I said, sweet Lady, you were not his Daughter —
Pity me, I am haunted; — thrice this day 2210
My conscience made me wish to be struck blind;
And then I would have prayed, and had no voice.

Idonea (*to Marmaduke*). Was it my Father? — no, no, no, for he
Was meek and patient, feeble, old and blind,
Helpless, and loved me dearer than his life.
— But hear me. For *one* question, I have a heart
That will sustain me. Did you murder him?

Marmaduke. No, not by stroke of arm. But learn the process:
Proof after proof was pressed upon me; guilt 2220
Made evident, as seemed, by blacker guilt,
Whose impious folds enwrapped even thee; and truth
And innocence, embodied in his looks,
His words and tones and gestures, did but serve
With me to aggravate his crimes, and heaped
Ruin upon the cause for which they pleaded.
Then pity crossed the path of my resolve:
Confounded, I looked up to Heaven, and cast,
Idonea! thy blind Father, on the Ordeal
Of the bleak Waste — left him — and so he died! —
(*Idonea sinks senseless; Beggar, Eleanor, etc.,*
crowd round, and bear her off)
Why may we speak these things, and do no more; 2230

Idonea. Ynkelige kvinde,
for let bevæget, for let ved at give efter,
jeg nægtede dig din bejlen og derfor,
med sidste nats ulyksalige udfald,
dit oprørte sind og disse vanvittige ord.
Vær rolig, jeg beder dig!

Marmaduke. Oswald —

Idonea. Tal ikke om ham.

Den kvindelig Tigger kommer ind.

Tiggeren. Og han er død! — heden — hvordan skal jeg krydse den?
Om natten, om dagen, aldrig vil jeg være i stand til at
rejse en halv fjerdingvej alene. — Gode frøken!
tilgiv mig! — helgene tilgive mig. Havde jeg vidst,
at det ville blive sådan! 2200

Idonea. Hvad vil du her? tal!

Tiggeren (pegende på Marmaduke). Denne uskyldige herre.
Barmhjertige Himmel! jeg fortalte ham
sådanne historier om din døde far! — Gud er min dommer,
jeg troede ikke det gjorde nogen fortræd, men den onde mand,
han bestak mig med sit guld og så så bister ud,
nåde! jeg sagde, jeg ved ikke hvad — åh! hav medlidenhed med mig —
jeg sagde, søde frøken! at I ikke var hans datter —
hav medlidenhed med mig, jeg er forpint; — tre gange i dag
fik min samvittighed mig til at ønske, jeg var blind;
og så ville jeg bede, men havde ingen stemme. 2210

Idonea (til Marmaduke). Var det min far? — nej, nej, nej,
for han var sagtmodig og tålmodig, svag, gammel og blind,
hjælpeløs og elskede mig langt højere end livet.
— Men hør mig. Til *ét* spørgsmål vil mit hjerte
stå mig bi. Myrdede du ham?

Marmaduke. Nej, ikke ved slag af min arm. Men hør
hvad der skete. Bevis efter bevis blev pånødet mig;
skyld gjort åbenbar, som det syntes, af sortere skyld,
hvis ugudelige folder indhyllede endog dig;
og sandhed og uskyld, udtrykt i hans udseende,
hans ord og tonefald og fagter, tjente for mig kun til
at forværre hans forbrydelser, og styrte den
sag de forsvarede i fordærv. 2220

Så krydsede medynk min beslutnings sti,
forstyrret så jeg op mod Himlen, og kastede,
Idonea! din blinde far til den golde ødemarks
prøvelse — forlod ham — og således døde han! —
(*Idonea styrter sanseløs til jorden.* — *Tiggeren, Eleanor etc. samler sig
omkring hende og bær hende bort.*)

Hvorfor må vi sige dette og ikke kunne gøre mere; 2230

Why should a thrust of the arm have such a power,
 And words that tell these things be heard in vain?
She is not dead. Why! — if I loved this Woman,
 I would take care she never woke again;
 But she WILL wake, and she will weep for me.
 And say, no blame was mine — and so, poor fool,
 Will waste her curses on another name.
(He walks about distractedly).

Enter Oswald

Oswald (to himself). Strong to o'erturn, strong also to build up.
(To Marmaduke). The starts and sallies of our last encounter
 Were natural enough; but that, I trust, 2240
 Is all gone by. You have cast off the chains
 That fettered your nobility of mind —
 Delivered heart and head!

Let us to Palestine;

This is a paltry field for enterprise.

Marmaduke. Ay, what shall we encounter next? This issue —
 'Twas nothing more than darkness deepening darkness.
 And weakness crowned with the impotence of death! —
 Your pupil is, you see, an apt proficient *(ironically)*.
 Start not! — Here is another face hard by;
 Come, let us take a peep at both together. 2250
 And, with a voice at which the dead will quake,
 Resound the praise of your morality —
 Of this too much.

(Drawing Oswald towards the Cottage — stops short at the door).

Men are there, millions, Oswald,
 Who with bare hands would have plucked out thy heart
 And flung it to the dogs: but I am raised
 Above, or sunk below, all further sense
 Of provocation. Leave me, with the weight
 Of that old Man's forgiveness on thy heart,
 Pressing as heavily as it doth on mine.
 Coward I have been; know, there lies not now 2260
 Within the compass of a mortal thought,
 A deed that I would shrink from; — but to endure,
 That is my destiny. May it be thine:
 Thy office, thy ambition, be henceforth
 To feed remorse, to welcome every sting
 Of penitential anguish, yea with tears.
 When seas and continents shall lie between us —
 The wider space the better — we may find
 In such a course fit links of sympathy,
 An incommunicable rivalship 2270

hvorfor skulle et stød af armen have sådan kraft,
 og ord, som fortæller dette, høres forgæves?
Hun er ikke død. Hvorfor! – hvis jeg elskede denne kvinde,
 ville jeg sørge for, at hun aldrig vågnede igen;
 Men hun *vil* vågne, og hun vil græde for mig og sige,
 at skylden ikke var min – og vil således, arme dåre,
 spille sine forbandelser på et andet navn;
 (*han går åndsfraværende omkring*).

Oswald *kommer ind*.

Oswald (til sig selv). Stærk til at ødelægge, stærk også til at bygge op.
 (*til Marmaduke*). Din overraskelse og dine udbrud ved vort sidste møde
 var naturlige nok; men det regner jeg med 2240
 nu er overstået. Du har kastet lænkerne bort
 som bandt dit sinds ædelhed –
 befriet hjerte og hjerne!

Lad os tage til Palæstina;
 dette er en kummerlig mark til foretagsomhed.
Marmaduke. Ja, hvad skal vi nu brydes med? Denne sag
 var intet andet en mørke, der tætnede mørke,
 og svaghed kronet med dødens magtesløshed! –
 Som du ser, er din elev en helbefaren mester (*ironisk*).
 Bliv ikke forbavset! – Nær ved er her endnu et ansigt;
 kom lad os sammen kigge på det, 2250
 og med en røst som vil få den døde til at skælve,
 lade en lovprisning af din moral genlyde –
 mere end nok om dette.

(*Tækker Oswald hen mod hytten – standser lige foran døren*).

Der findes mænd, millioner, Oswald,
 som med deres bare næver, ville have revet dit hjerte ud
 og slængt det for hundene; men jeg er ganske
 hævet over eller sunket ned under at lade mig
 yderligere udæske. Forlad mig, med vægten
 af den gamle mands tilgivelse på dit hjerte,
 hvor den hviler ligeså tungt, som den gør på mit.
 Jeg har været en kujon; vid, at der nu 2260
 ikke findes en dåd inden for den jordiske
 tankes omkreds, som jeg ville vige tilbage for;
 – men at udholde, det er min skæbne. Må det blive dit –
 dit hverv, din ambition herefter at
 nære anger, at hilse hvert stik
 af bodskval velkommen, ja med tårer.
 Når have og fastlande ligger mellem os –
 jo større afstand jo bedre – vil vi måske, ved en sådan
 fremgangsmåde, komme til en tjenlig forståelse,
 opretholde en umeddelelig rivalisering 2270

Maintained, for peaceful ends beyond our view.

(*Confused voices — several of the Band enter — rush upon Oswald, and seize him*).

One of them. I would have dogged him to the jaws of hell —

Oswald. Ha! is it so! — That vagrant Hag! — (*Aside*) this comes Of having left a thing like her alive!

Several voices. Despatch him!

Oswald. If I pass beneath a rock

And shout, and, with the echo of my voice.

Bring down a heap of rubbish, and it crush me,

I die without dishonour. Famished, starved,

A Fool and Coward blended to my wish!

(*Smiles scornfully and exultingly at Marmaduke*).

Wallace. 'Tis done! (*stabs him*).

Another of the Band. The ruthless Traitor!

Marmaduke. A rash deed! — 2280

With that reproof I do resign a station

Of which I have been proud.

Wilfred (approaching Marmaduke). O my poor Master!

Marmaduke. Discerning Monitor, my faithful Wilfred, Why art thou here? (*Turning to Wallace*).

Wallace, upon these Borders,

Many there be whose eyes will not want cause

To weep that I am gone. Brothers in arms!

Raise on that dreary Waste a monument

That may record my story: nor let words —

Few must they be, and delicate in their touch

As light itself — be these withheld from Her 2290

Who, through most wicked acts, was made an orphan

By One who would have died a thousand times,

To shield her from a moment's harm. To you,

Wallace and Wilfred, I commend the Lady,

By lowly nature reared, as if to make her

In all things worthier of that noble birth,

Whose long-suspended rights are now on the eve

Of restoration: with your tenderest care

Watch over her, I pray — sustain her —

Several of the Band (eagerly). Captain!

Marmaduke. No more of that; in silence hear my doom: 2300

A hermitage has furnished fit relief

To some offenders: other penitents,

Less patient in their wretchedness, have fallen,

Like the old Roman, on their own sword's point.

They had their choice: a wanderer *must* I go,

The Spectre of that innocent Man, my guide.

No human ear shall ever hear me speak;

om fredelige mål hinsides vor synsvidde.

(*En forvirring af stemmer — adskillige fra gruppen kommer ind — De styrter frem mod Oswald og griber ham*).

En af dem. Jeg ville have forfulgt ham lige til helvedets gab.

Oswald. Ha! er det sådan fat? — Den gamle vagabonderende kælling — (*afsides*) det er, hvad der kommer af at lade en ting som hende forblive i live.

Adskillige stemmer. Gør det af med ham!

Oswald.

Hvis jeg går ned

under en klippe og råber, og med min stemmes ekko får en dyngede brokker til at styrte ned, og de knuser mig, da dør jeg uden vanære. Udhungret, sultet ihjel! en blanding af tåbe og kujon efter mit ønske.

(*Smiler spottende og jublende til Marmaduke*).

Wallace (gennemborer ham). Det er fuldført.

En anden fra Gruppen.

Den hensynsløse forræder!

Marmaduke.

En overilet handling! — 2280

med denne irettesættelse fratræder jeg en stilling, som jeg har været stolt over at have.

Wilfred (nærmer sig Marmaduke). Åh, min stakkels Herre!

Marmaduke. Forstandige Påminder, min gode Wilfred! hvorfor er du her? (*Vender sig mod Wallace*).

Wallace, i disse grænseegne er der mange, hvis øjne ikke vil mangle grund til at begræde, at jeg er borte. Våbenbrødre! Rejs i hin triste ørken et mindesmærke, som kan fortælle min historie, lad heller ikke ord — få må de være og sarte i deres berøring som lyset selv — der blive holdt tilbage fra hende som, ved den mest onde kunst, blev gjort forældreløs af en, som ville have døet tusinde gange, for at beskytte hende fra et øjeblik fortræd. Til jer, Wallace og Wilfred, anbefaler jeg den unge frøken, opfostret i ringe kår, som for at gøre hende i alt værdigere til den adelige fødsel, hvis længe udsatte rettigheder nu er nær ved atter at blive holdt i ære — med jeres ømmeste omsorg pas på hende, jeg beder jer — tag jer af hende —

2290

Adskillige fra Gruppen (ivrigt).

Kaptajn!

Marmaduke. Ikke mere om det; men hør i tavshed min dom.

2300

En eremitbolig yder passende lindring for nogle syndere; andre angrende, mindre tålmodige i deres elendighed, har som de gamle romere, kastet sig på deres sværd. De havde deres valg: *jeg må* blive vandringsmand med spøgelseset af denne uskyldige mand som min fører. Intet menneskeøre skal nogensinde høre min røst;

THE BORDERERS — ACT V; SCENE III

No human dwelling ever give me food.
Or sleep, or rest: but, over waste and wild,
In search of nothing, that this earth can give,
But expiation, will I wander on —
A Man by pain and thought compelled to live,
Yet loathing life — till anger is appeased
In Heaven, and Mercy gives me leave to die.

2310

ingen menneskebolig skal nogensinde give mig føde
eller søvn eller hvile, men gennem øde og vilde egne,
søgende efter intet, som jorden kan give,
undtagen forsoning, vil jeg vandre afsted –
en smertens og tankens mand tvunget til at leve,
og dog med afsky for livet, – indtil himlens vrede er
stillet, og Barmhjertigheden tillader mig at dø.

2310

The Ruined Cottage

PART ONE

'Twas summer and the sun was mounted high:
Along the south the uplands feebly glared
Through a pale steam, and all the northern downs,
In clearer air ascending, shewed far off
Their surfaces with shadows dappled o'er
Of deep embattled clouds. Far as the sight
Could reach those many shadows lay in spots
Determined and unmoved, with steady beams
Of clear and pleasant sunshine interposed —
Pleasant to him who on the soft cool moss 10
Extends his careless limbs beside the root
Of some huge oak whose aged branches make
A twilight of their own, a dewy shade
Where the wren warbles while the dreaming man,
Half-conscious of that soothing melody,
With side-long eye looks out upon the scene,
By those impending branches made more soft,
More soft and distant.

Other lot was mine.

Across a bare wide common I had toiled
With languid feet which by the slippery ground 20
Were baffled still; and when I stretched myself
On the brown earth my limbs from very heat
Could find no rest, nor my weak arm disperse
The insect host which gathered round my face
And joined their murmurs to the tedious noise
Of seeds of bursting gorse that crackled round.

I rose and turned towards a group of trees
Which midway in that level stood alone;
And thither come at length, beneath a shade
Of clustering elms that sprang from the same root 30
I found a ruined house, four naked walls
That stared upon each other. I looked round,
And near the door I saw an aged man,
Alone and stretched upon the cottage bench;
An iron-pointed staff lay at his side.
With instantaneous joy I recognized
That pride of Nature and of lowly life,
The venerable Armytage, a friend
As dear to me as is the setting sun.

Two days before 40
We had been fellow-travellers. I knew

Huset der lå i ruiner

FØRSTE DEL

Det var sommer og solen stod højt,
i syd skinnede højlandet svagt
gennem en bleg damp, og alle de nordlige højdedrag,
der steg op i klarere luft, viste langt borte
deres overflade, spættet med skygger
fra en dyb række af skyer. Så langt øjet rakte
lå disse mange skygger på bestemte og
ubevægelige steder, med støtte stråler af
et klart og behageligt solskin ind imellem —
behageligt for ham, som på det bløde kølige mos 10
udstrækker sine ubekymrede lemmer ved siden af
en kæmpemæssig eg, hvis gamle grene
danner deres eget tusmørke, en dugvåd skygge,
hvor gærdesmutton slår sin trille, mens det drømmende
menneske, halvt bevidst om den lindrende melodi,
med et sideblik ser ud på scenen,
gjort mere blød, mere blød og fjern
af de overhængende grene.

Min lod var en anden.

Hen over en stor bar fælled havde jeg slidt
med matte fødder, som stadig blev hæmmet 20
af den glatte jord; og da jeg strakte mig
på den brune jord, kunne mine lemmer ikke finde hvile
af ren og skær varme, min svage arm kunne heller ikke
sprede insektsværmene, der samledes omkring mit ansigt
og fjøede deres summen til den trættende støj
fra bristende tornblade, der knitrede rundt om.

Jeg rejste mig og stiledede mod en gruppe træer,
der stod alene midtvejs på det flade land; og da
jeg langt om længe nåede dertil, fandt jeg under
skyggen af en klynge elmetræer, der stammede fra 30
samme rod, et hus i ruiner, fire nøgne mure
der stirrede på hinanden. Jeg så mig omkring
og fik nær døren øje på en gammel mand,
alene og udstrakt på hyttebænken;
en stav med jernbeslået spids lå ved hans side.
Med øjeblikkelig glæde genkendte jeg
hin naturens og det enkle livs stolthed,
den ærværdige Armytage, en ven
så dyrebar for mig som den nedgående sol.

To dage før 40
havde vi været rejsekammerater. Jeg vidste

That he was in this neighbourhood, and now
 Delighted found him here in the cool shade.
 He lay, his pack of rustic merchandize
 Pillowing his head — I guess he had no thought
 Of his way-wandering life. His eyes were shut,
 The shadows of the breezy elms above
 Dappled his face. With thirsty heat oppressed
 At length I hailed him, glad to see his hat
 Bedewed with water-drops, as if the brim 50
 Had newly scooped a running stream. He rose
 And pointing to a sun-flower, bade me climb
 The [ ] wall where that same gaudy flower
 Looked out upon the road.

It was a plot
 Of garden-ground, now wild, its matted weeds
 Marked with the steps of those whom as they passed,
 The gooseberry-trees that shot in long lank slips,
 Or currants hanging from their leafless stems
 In scanty strings, had tempted to o'erleap
 The broken wall. Within that cheerless spot, 60
 Where two tall hedgerows of thick willow boughs
 Joined in a damp cold nook, I found a well
 Half covered up with willow flowers and weeds.
 I slaked my thirst and to the shady bench
 Returned, and while I stood unbonneted
 To catch the motion of the cooler air
 The old man said, "I see around me here
 Things which you cannot see: we die, my friend,
 Nor we alone, but that which each man loved
 And prized in his peculiar nook of earth 70
 Dies with him, or is changed, and very soon
 Even of the good is no memorial left.
 The Poets in their elegies and songs
 Lamenting the departed, call the groves,
 They call upon the hills and streams to mourn,
 And senseless rocks, nor idly; for they speak
 In these their invocations with a voice
 Obedient to the strong creative power
 Of human passion. Sympathies there are
 More tranquil, yet perhaps of kindred birth, 80
 That steal upon the meditative mind
 And grow with thought. Beside yon spring I stood,
 And eyed its waters till we seemed to feel
 One sadness, they and I. For them a bond
 Of brotherhood is broken: time has been
 When every day the touch of human hand

at han var i omegnen og var nu henrykt over
 at finde ham her i denne kølige skygge.
 Han lå med sin rygsæk, fuld af rustikke handelsvarer,
 som hovedpude – jeg formoder, at han ikke tænkte
 på sit omvandrende liv. Hans øjne var lukkede;
 skyggerne fra de luftige elmetræer ovenover
 spættede hans ansigt. Trykket af den tørstige hede,
 kaldte jeg langt om længe på ham, lykkelig ved at se hans
 hat bedugget med vanddråber, som om hatteskyggen 50
 for nylig havde øst af et vandløb. Han rejste sig
 og bad mig, idet han pegede på en solsikke, bestige
 muren, hvor hin samme prangende blomst
 vendte ud mod vejen.

Det var et stykke havejord,
 nu vildtvoksende, på dets sammenslyngede ukrudt
 var der fodtrin af de forbipasserende, som
 stikkelsbærtræerne, der skød i lange slanke stiklinger,
 eller ribsene, der hang fra deres bladløse stængler
 i sparsomme tråde, havde fristet til at springe over
 den ødelagte mur. Inde på dette glædesløse sted, 60
 hvor to høje hække af tykke pilegrene stødte
 sammen i en kold fugtig krog, fandt jeg en brønd,
 halvt tildækket af piletræsblomster og ukrudt.
 Jeg slukkede min tørst og gik tilbage til den
 skyggefulde bænk, og mens jeg stod uden hat
 for at fange den køligere lufts bevægelser
 sagde den gamle Mand: „Jeg ser her omkring mig ting,
 som du ikke kan se. Vi dør, min ven,
 ikke alene os, men det som hvert menneske elskede
 og værdsatte i sin særlige krog af verden, 70
 dør sammen med ham eller er forandret, og meget snart
 er der end ikke af det gode et mindesmærke tilbage.

Digterne i deres sørgekvad og sange,
 idet de beklager det bortgangne, anråber lundene,
 de anråber bakkerne og vandløbene om at sørge,
 og de ufølsomme klipper, og heller ikke forgæves;
 for de taler i disse deres påkaldelse med en røst,
 der er lydig over for menneskefølelsens
 stærke skabende kraft. Men også roligere
 sympatier findes der, dog måske af beslægtet fødsel, 80
 som lister sig ind på det meditative sind
 og vokser med tanken. Jeg stod ved siden af kilden
 og betragtede dens vande, indtil vi syntes at føle
 en eneste tristhed, de og jeg. For dem er et
 broderskabsbånd brudt: der har været en tid
 hvor menneskehåndens berøring hver dag

Disturbed their stillness, and they ministered
 To human comfort. When I stooped to drink
 A spider's web hung to the water's edge,
 And on the wet and slimy foot-stone lay 90
 The useless fragment of a wooden bowl;
 It moved my very heart.

The day has been

When I could never pass this road but she
 Who lived within these walls, when I appeared,
 A daughter's welcome gave me, and I loved her
 As my own child. Oh sir! the good die first,
 And they whose hearts are dry as summer dust
 Burn to the socket. Many a passenger
 Has blessed poor Margaret for her gentle looks 100
 When she upheld the cool refreshment drawn
 From that forsaken spring, and no one came
 But he was welcome, no one went away
 But that it seemed she loved him. She is dead,
 The worm is on her cheek, and this poor hut,
 Stripped of its outward garb of household flowers,
 Of rose and sweetbriar, offers to the wind
 A cold bare wall whose earthy top is tricked
 With weeds and the rank speargrass. She is dead,
 And nettles rot and adders sun themselves
 Where we have sate together while she nursed 110
 Her infant at her breast. The unshod colt,
 The wandering heifer and the potter's ass,
 Find shelter now within the chimney-wall
 Where I have seen her evening hearthstone blaze
 And through the window spread upon the road
 Its cheerful light. — You will forgive me, sir,
 But often on this cottage do I muse
 As on a picture, till my wiser mind
 Sinks, yielding to the foolishness of grief.

She had a husband, an industrious man, 120
 Sober and steady. I have heard her say
 That he was up and busy at his loom
 In summer ere the mower's scythe had swept
 The dewy grass, and in the early spring
 Ere the last star had vanished. They who passed
 At evening, from behind the garden-fence
 Might hear his busy spade, which he would ply
 After his daily work till the daylight
 Was gone, and every leaf and flower were lost
 In the dark hedges. So they passed their days
 In peace and comfort, and two pretty babe 130

forstyrrede deres stilhed, og de tjente til
 menneskets velfærd. Da jeg bøjede mig for at drikke
 hang et edderkoppespind ned til vandkanten,
 og på det våde og slimede stenfundament lå der 90
 en ubrugelig stump af en træskål;
 det rørte mig i mit inderste.

Der var engang,
 hvor jeg aldrig kunne komme denne vej, uden at hende,
 som boede inden for disse vægge, gav mig en datters
 velkomst, når jeg dukkede op, og jeg elskede hende
 som mit eget barn. Åh hr.! de gode dør først,
 og de hvis hjerter er tørre som sommerstøv
 brænder ned til sokkelen. Mange rejsende har
 velsignet stakkels Margaret for hendes milde udseende,
 når hun rakte dem den kølige forfriskning, hentet 100
 fra denne forladte kilde, og ingen kom,
 uden at han var velkommen, ingen gik bort,
 uden at det syntes, som om hun elskede ham. Hun er død,
 ormen er på hendes kind, og denne fattige rønne,
 ribbet for sin udvendige klædning af dyrkede blomster
 af rose og vinrose, tilbyder vinden
 en kold bar mur, hvis jordagtige top er pyntet
 med ukrudt og frodigt rapgræs. Hun er død,
 og nælder rådner og hugorme soler sig,
 hvor vi har siddet sammen, mens hun plejede 110
 sit barn ved sit bryst. Den uskoede plag,
 de omvandrende kvier og pottemagerens æsel
 finder nu ly inde ved skorstensmuren,
 hvor jeg har set hendes aftenkamin flamme
 og gennem vinduet sprede sit opmuntrende lys
 på vejen. — I må tilgive mig, hr.,
 men ofte grubler jeg over denne hytte
 som over er maleri; indtil mit klogere sind
 synker, idet det giver efter for sorgens tåbelighed.

Hun havde en ægtemand, en arbejdsom mand, 120
 ædruelig og pålidelig. Jeg har hørt hende sige,
 at om sommeren var han oppe og travl med
 sin væv, før mejerens le havde slået
 det duggede græs, og i det tidlige forår
 før den sidste stjerne var forsvundet. De der passerede
 om aftenen kunne måske, bagved havehegnet, høre
 hans travle spade, som han ville bruge flittigt
 efter hans daglige arbejde, indtil dagslyset
 var borte, og ethvert blad og blomst var tabt i de
 mørke hække. Således tilbragte de deres dage i
 fred og bekvemmelighed, og to kønne børn 130

Were their best hope next to the God in Heaven.

You may remember, now some ten years gone,
 Two blighting seasons when the fields were left
 With half a harvest. It pleased heaven to add
 A worse affliction in the plague of war;
 A happy land was stricken to the heart —
 'Twas a sad time of sorrow and distress.
 A wanderer among the cottages,
 I with my pack of winter raiment saw 140
 The hardships of that season. Many rich
 Sunk down as in a dream among the poor,
 And of the poor did many cease to be,
 And their place knew them not. Meanwhile, abridged
 Of daily comforts, gladly reconciled
 To numerous self-denials, Margaret
 Went struggling on through those calamitous years
 With chearful hope; but ere the second autumn
 A fever seized her husband. In disease
 He lingered long, and when his strength returned 150
 He found the little he had stored to meet
 The hour of accident, or crippling age,
 Was all consumed. As I have said, 'twas now
 A time of trouble: shoals of artisans
 Were from their daily labour turned away
 To hang for bread on parish charity,
 They and their wives and children — happier far
 Could they have lived as do the little birds
 That peck along the hedges, or the kite
 That makes her dwelling in the mountain rocks. 160

Ill fared it now with Robert, he who dwelt
 In this poor cottage. At his door he stood
 And whistled many a snatch of merry tunes
 That had no mirth in them, or with his knife
 Carved uncouth figures on the heads of sticks;
 Then idly sought about through every nook
 Of house or garden any casual task
 Of use or ornament, and with a strange
 Amusing but uneasy novelty
 He blended where he might the various tasks 170
 Of summer, autumn, winter, and of spring.
 But this endured not; his good humour soon
 Became a weight in which no pleasure was,
 And poverty brought on a petted mood
 And a sore temper. Day by day he drooped,
 And he would leave his home, and to the town
 Without an errand would he turn his steps,

var deres største håb, næst efter Gud i Himlen.

I husker måske, for omkring ti år siden,
to sæsoner med misvækst, da markerne kun
gav den halve afgrøde. Det behagede himlen,
midt i krigens plager, at forværre nøden;
et lykkeligt land var ramt i hjertet —
det var en trist tid af sorg og elendighed.

Som vandringsmand mellem husene
så jeg med min rygsæk fuld af vintertøj 140
den tids trængsler: mange rige

sank som i en drøm ned blandt de fattige,
og af de fattige holdt mange op med at eksistere,
og deres hjemsted kendte dem ikke. I mellemtiden,
med sine midler beskåret og gladeligt forsonet
med talrige selvfornægtelser, vedblev Margaret
gennem disse katastrofale år at kæmpe
med trøsterigt håb; men før det andet efterår
blev hendes mand angrebet af feber. Han var
længe syg, og da hans styrke vendte tilbage 150

opdagede han, at det lidt han havde gemt hen,
for at klare pludselige vanskeligheder eller en usikker
alderdom, var brugt. Som jeg har sagt, det var nu
en modgangens tid. Skarer af håndværkere
blev vist bort fra deres daglige arbejde
og var henvist til sognets almisser for at få brød,
de og deres koner og børn — de ville have været langt
lykkeligere, hvis de kunne have levet, som de små fugle gør,
der pikker langs hegnene eller som glenten,
der laver sin bolig på bjergklipperne. 160

Det gik nu dårligt med Robert, han som boede
i dette fattige hus. Han stod i døren
og fløjtede mangelen en fornøjelige visestump,
som ikke havde nogen lystighed i sig eller skar
underlige figurer på enden af stokke med sin kniv;
søgte så i hver en krog i huset eller i haven
efter en hvilken som helst tilfældig beskæftigelse
til nytte eller pryde, og på en fremmedartet,
morsom, men foruroligende ny måde
blandede han, hvor han kunne, sommerens, 170
efterårets, vinterens og forårets forskellige sysler.

Men dette varede ikke ved; hans gode humør
blev snart en byrde, som der ikke var nogen glæde ved,
og armod bragte et ondt lune
og et irritabelt sind. Dag for dag blev det værre,
og han ville forlade sit hjem, og uden noget ærende
ville han rette sine skridt mod byen

Or wander here and there among the fields.
 One while he would speak lightly of his babes
 And with a cruel tongue; at other times 180
 He played with them wild freaks of merriment,
 And 'twas a piteous thing to see the looks
 Of the poor innocent children. "Every smile,"
 Said Margaret to me here beneath these trees,
 "Made my heart bleed." "

At this the old man paused,
 And looking up to those enormous elms
 He said, "'Tis now the hour of deepest noon.
 At this still season of repose and peace,
 This hour when all things which are not at rest 190
 Are chearful, while this multitude of flies
 Fills all the air with happy melody,
 Why should a tear be in an old man's eye?
 Why should we thus with an untoward mind
 And in the weakness of humanity,
 From natural wisdom turn our hearts away,
 To natural comfort shut our eyes and ears,
 And feeding on disquiet thus disturb
 The calm of Nature with our restless thoughts?"

SECOND PART

He spake with somewhat of a solemn tone:
 But, when he ended, there was in his face 200
 Such easy chearfulness, a look so mild,
 That for a little time it stole away
 All recollection, and that simple tale
 Passed from my mind like a forgotten sound.
 A while on trivial things we held discourse,
 To me soon tasteless. In my own despite
 I thought of that poor woman as of one
 Whom I had known and loved. He had rehearsed
 Her homely tale with such familiar power,
 With such an active countenance, an eye 210
 So busy, that the things of which he spake
 Seemed present, and, attention now relax'd,
 There was a heartfelt chillness in my veins. —
 I rose, and turning from the breezy shade,
 Went forth into the open air, and stood
 To drink the comfort of the warmer sun.
 Long time I had not staid, ere, looking round
 Upon that tranquil ruin, I returned,

eller vandre rundt omkring på markerne.
 Nogle gange ville han tale ligegyldigt om sine børn
 og med en grusom tunge; andre gange 180
 legede han med dem i vilde indfald af lystighed,
 og det var en ynke at se de stakkels uskyldige
 børns udtryk. „Hvert smil,” sagde
 Margaret til mig her under disse træer,
 „fik mit hjerte til at bløde.””

Her standsede den gamle
 mand, og mens han så op på de kæmpestore elme
 sagde han: „Det er nu timen, hvor middagen er dybest.
 I denne hvilen og fredens stille tid,
 denne time hvor alle ting, som ikke er i ro
 er fornøjede, og denne fluesværm 190
 fylder hele luften med lykkelig melodi,
 hvorfor skulle der da være en tåre i en gammel mands øje?
 Hvorfor skulle vi således med genstridigt sind
 og i menneskehedens svagheds navn,
 vende vore hjerter bort fra naturlig visdom,
 lukke vore øjne og øre for naturligt velbefindende,
 og idet vi lever af uro således forstyrre
 naturens ro med vore rastløse tanker?”

ANDEN DEL

Han talte i en noget højtidelig tone,
 men da han sluttede, var der i hans ansigt 200
 sådan utvungen munterhed, et udtryk
 så mildt, at det for en tid stjal
 alle erindringer; og den enkle fortælling
 forsvandt fra mit sind som en glemt lyd.
 En stund talte vi om almindelige ting,
 hvilket snart blev mig for fadt. I min ærgrelse
 tænkte jeg på den stakkels kvinde som på én,
 jeg havde kendt og elsket. Han havde fortalt
 hendes simple historie med sådan ligefrem styrke,
 med en sådan livlig mine, et øje så ivrigt, 210
 at tingene han talte om syntes at være tilstede;
 og da opmærksomheden ikke længere var anspændt
 var der nu en dybtfølt kulde i mine åre.
 Jeg rejste mig, forlod den kølige skygge,
 og gik ud i den fri luft og stod og indsugede
 lindring fra den varmere sol.
 Længe havde jeg ikke stået der, før jeg, idet jeg lod
 blikket glide hen over den stille ruin, vendte tilbage

And begged of the old man that, for my sake,
He would resume his story.

He replied, 220

“It were a wantonness, and would demand
Severe reproof, if we were men whose hearts
Could hold vain dalliance with the misery
Even of the dead, contented thence to draw
A momentary pleasure, never marked
By reason, barren of all future good.
But we have known that there is often found
In mournful thoughts, and always might be found,
A power to virtue friendly; were't not so,
I am a dreamer among men, indeed 230
An idle dreamer! 'Tis a common tale,
By moving accidents uncharactered,
A tale of silent suffering, hardly clothed
In bodily form, and to the grosser sense
But ill adapted — scarcely palpable
To him who does not think. But at your bidding,
I will proceed.

While thus it fared with them,
To whom this cottage, till those hapless years,
Had been a blessed home, it was my chance
To travel in a country far remote. 240
And glad I was, when, halting by yon gate
That leads from the green lane, again I saw
These lofty elm-trees. Long I did not rest —
With many pleasant thoughts I cheer'd my way
O'er the flat common. At the door arrived,
I knock'd, and when I entered with the hope
Of usual greeting, Margaret looked at me
A little while, then turned her head away
Speechless, and sitting down upon a chair
Wept bitterly. I wist not what to do, 250
Or how to speak to her. Poor wretch, at last
She rose from off her seat, and then, oh sir!
I cannot tell how she pronounced my name.
With fervent love, and with a face of grief
Unutterably helpless, and a look
That seemed to cling upon me, she enquired
If I had seen her husband. As she spake
A strange surprize and fear came to my heart,
Nor had I power to answer ere she told
That he had disappeared — just two months gone 260
He left his house: two wretched days had passed,
And on the third by the first break of light,

og bad den gamle mand om for min skyld
at genoptage sin historie.

Han svarede:

220

„Det ville være løbsagtighed og ville kræve
alvorlig dadel, hvis vi var mænd, hvis hjerter
kunne lave tomt fjas med elendigheden,
selv de dødes, tilfredse med derfra at lokke
en forbigående fornøjelse, aldrig mærket
af fornuften, blottet for al fremtidigt godt.
Men vi har vidst, at der i sorgfulde tanker
ofte er fundet, og altid vil kunne findes,
en magt, der er venlig over for dyden; var det ikke
sådan, så er jeg en drømmer blandt mennesker, sandelig
en ørkesløs drømmer. Det er en ganske jævn fortælling,
uden dramatiske hændelser, en fortælling
om tavs lidelse, næppe klædt i legemlig form,
og passer kun dårligt den til den grovere
forstand — knap nok håndgribelig for den
som ikke tænker. Men på din opfordring,
vil jeg fortsætte

230

Mens det gik dem således,
som dette hus havde været et velsignet hjem for
indtil hine ulykkelige år, ville tilfældet,
at jeg var på rejse i et land langt borte.
Og jeg var glad, da jeg, mens jeg gjorde holdt ved hin låge
for enden af den grønne vej, endnu engang så
disse høje elmetræer. Jeg hvilede ikke længe —
med mange behagelige tanker opmuntrede jeg min vej
hen over den flade fælled. Jeg kom til døren
og bankede på, og da jeg gik ind med håbet
om den sædvanlige velkomst, så Margaret på mig
et kort øjeblik, vendte så hovedet væk
uden et ord, og, idet hun satte sig på en stol,
græd bittert. Jeg vidste ikke hvad jeg skulle gøre,
eller hvordan jeg skulle tale til hende. Arme stakkel!
endelig rejste hun sig fra sin plads, og så, åh hr!
jeg kan ikke beskrive hvordan hun udtalte mit navn.
Med brændende kærlighed, og med et udtryk
af usigelig hjælpeløs kummer, og et blik
som syntes at klynge sig til mig, spurgte hun
om jeg havde set hendes mand. Da hun talte
opstod en sælsom bestyrtelse og angst i mit hjerte,
og jeg havde ikke styrke til at svare, før hun fortalte
at han var forsvundet — for mindre end to måneder siden.
Han havde forladt hjemmet: to frygtelige dage gik,
og på den tredje ved morgenens første lys,

240

250

260

Within her casement full in view she saw
 A purse of gold. "I trembled at the sight,"
 Said Margaret, "for I knew it was his hand
 That placed it there. A on that very day
 By one, a stranger, from my husband sent,
 The tidings came that he had joined a troop
 of soldiers going to a distant land.
 He left me thus. Poor man, he had not heart 270
 To take a farewell of me, and he feared
 That I should follow with my babes, and sink
 Beneath the misery of a soldier's Life."

This tale did Margaret tell with many tears:
 And when she ended I had little power
 To give her comfort, and was glad to take
 Such words of hope from her own mouth as served
 To cheer us both. But long we had not talked
 Ere we built up a pile of better thoughts,
 And with a brighter eye she looked around 280
 As if she had been shedding tears of joy.
 We parted. It was then the early spring;
 I left her busy with her garden tools,
 And well remember, o'er that fence she looked,
 And, while I paced along the foot-way path,
 Called out and sent a blessing after me,
 With tender cheerfulness; and with a voice
 That seemed the very sound of happy thoughts.

I roved o'er many a hill and many a dale,
 With my accustomed load, in heat and cold, 290
 Through many a wood and many an open ground,
 In sunshine and in shade, in wet and fair,
 Now blithe, now dropping, as it might befall;
 My best companions now the driving winds
 And now the "trotting brooks" and whispering trees,
 And now the music of my own sad steps,
 With many a short-lived thought that passed between,
 And disappeared.

I came this way again
 Towards the wane of Summer, when the wheat
 Was yellow, and the soft and bladed grass 300
 Springing afresh and o'er the hay-field spread
 Its tender green. When I had reached the door
 I found that she was absent. In the shade,
 Where now we sit, I waited her return.
 Her Cottage, in its outward look appeared

så hun fuldt synlig i vindueskarmen
 en pung fuld af guld. „Jeg skælvede ved synet,”*
 sagde Margaret, ‘for jeg vidste det var hans hånd,
 som havde anbragt den der. Og samme dag
 kom en fremmed, der var sendt af min mand,
 med tidender om, at han havde sluttet sig til et
 kompagni soldater, som skulle til et fjernt land.
 På denne måde forlod han mig. Han havde ikke hjerte
 til at tage afsked med mig, og han frygtede,
 at jeg skulle følge ham med mine små og synke
 dybere end en soldats ulykkelige tilværelse.”

270

Denne historie fortalte Margaret med mange tårer:
 og da hun var færdig, havde jeg kun ringe styrke
 til at trøste hende og var glad ved at tage
 sådanne håbefulde ord fra hendes egen mund, som tjente
 til at opmuntre os begge. Men vi havde ikke talt længe sammen
 før vi byggede en bygning af bedre tanker,
 og med et klarere øje så hun sig omkring,
 som om hun havde fældet glædestårer.

280

Vi skiltes. Det var da tidligt forår;
 jeg forlod hende travl med sine haveredskaber,
 og husker tydeligt, hvordan hun så hen over dette stakit,
 og, mens jeg gik hen af gangstien,
 kaldte og sendte en velsignelse efter mig
 med kærlig munterhed og en stemme,
 som syntes at være selve lyden af lykkelige tanker.

Jeg vandrede over mange bakker og gennem mange
 dale med min sædvanlige byrde, i varme og kulde,
 gennem mange skove og over mange åbne strækninger,
 i solskin og skygge, i regn eller i klart vejr,
 snart sorgløs, snart nedslået, som det kunne hænde;
 mine bedste ledsagere var snart de drivende vinde
 og snart de „travrende bække” og hviskende træer
 og snart mine egne triste fodtrins musik
 med mange kortlivede tanker, som opstod
 ind imellem og forsvandt.

290

Jeg atter kom denne vej,
 mens sommeren gik på hæld; hveden var
 blevet gul, og det bløde bladformede græs,
 der spirende op på ny, bredte sin blide grønhed
 over hømarken. Da jeg nåede døren,
 opdagede jeg, hun ikke var der. I skyggen
 hvor vi nu sidder, ventede jeg hendes tilbagekomst.
 Hendes hus, så i sit ydre ligeså

300

---

* pose guld: man fik en vis sum penge for at melde sig til hæren.

as chearful as before, in any shew
 Of neatness little changed — but that I thought
 The honeysuckle crowded round the door
 And from the wall hung down in heavier tufts,
 And knots of worthless stone-crop started out 310
 Along the window's edge, and grew like weeds
 Against the lower panes. I turned aside
 And strolled into her garden. It was changed.
 The unprofitable bindweed spread his bells
 From side to side, and with unwieldy wreaths
 Had dragged the rose from its sustaining wall
 And bent down to earth. The border tufts,
 Daisy, and thrift, and lowly camomile,
 And thyme, had straggled out into the paths
 Which they were used to deck.

Ere this an hour 320
 Was wasted. Back I turned my restless steps,
 And, as I walked before the door it chanced
 A Stranger passed and guessing whom I sought,
 He said that she was used to ramble far.
 The sun was sinking in the west, and now
 I sate with sad impatience. From within
 Her solitary Infant cried aloud.
 The spot though fair seemed very desolate —
 The longer I remained more desolate —
 And, looking round, I saw the corner-stones, 330
 Till then unmarked, on either side the door
 With dull red stains discoloured, and stuck o'er
 With tufts and hairs of wool, as if the Sheep,
 That fed upon the commons thither came
 Familiarly, and found a couching-place
 Even at her threshold.

The house-clock struck eight:
 I turned and saw her distant a few steps.
 Her face was pale and thin, her figure too
 Was changed. As she unlocked the door, she said,
 "It grieves me you have waited here so long, 340
 But in good truth I've wandered much of late,
 And, sometimes — to my shame I speak — have need
 Of my best prayers to bring me back again."
 While on the board she spread our evening meal
 She told me she had lost her elder child,
 That he for months had been a serving-boy,
 Apprenticed by the parish. "I perceive
 You look at me, and you have cause. Today
 I have been travelling far; and many days

lys og venlig ud som før, og hvad nethed angik
 kun ringe forandret — men jeg syntes
 at kaprifolierne, der trængtes omkring døren,
 hang ned fra muren i tungere klynger,
 og knuder af den værdiløse stenurt begyndte at være 310
 synlige langs vindueskanten og groede som ukrudt
 mod de nederste ruder. Jeg drejede af
 og slentrede ind i haven. Den var forandret.
 Den unyttige snerle udbredte sine klokker
 fra side til side, og havde med uhåndterlige slyngninger
 trukket rosen bort fra sin støttende mur
 og bøjet den mod jorden. De tilgrænsende klynger
 af bellis og engelskgræs og beskeden kamille
 og timian havde spredt sig ud over stierne,
 som de plejede at pynte.

Inde dette var der 320
 gået en time. Jeg vendte tilbage med rastløse skridt,
 og da jeg gik hen foran døren, kom en fremmed
 tilfældigvis forbi, og idet han gættede, hvem jeg søgte
 sagde han, at hun plejede at strejfe langt omkring.
 Solen var ved at synke i vest, og nu
 sad jeg trist og utålmodig. Inde fra lød
 hendes ene barns højlydte gråd.
 Stedet syntes meget øde—
 jo længere jeg blev der des mere øde —
 og da jeg så mig omkring, fik jeg øje på hjørnestenene, 330
 indtil da ubemærkede, på begge sider af døren,
 misfarvet af matrøde pletter og overklistret
 med totter og af uldhår, som om fårene,
 der græssede på fælleden, kom hertil
 gammelkendte og fandt et hvilested
 lige ved hendes dørtærskel.

Uret inde i huset slog otte;
 jeg vendte mig om og så hende et par skridt borte.
 Hendes ansigt var blegt og magert, hendes skikkelse var
 ligeledes forandret. Mens hun låste døren op, sagde hun:
 „Det bedrøver mig, I har ventet her så længe, 340
 men sandheden er, at jeg har vandret meget om i den
 senere tid og somme tider — med skam at melde — har jeg
 brug for mine bedste bønner for at vende tilbage.”
 Medens hun dækkede bord til vor aftensmad,
 fortalte hun mig at hun havde mistet sit ældste barn,
 at han i måneder havde været tjenerdreng
 i sognets varetægt. „Jeg ser I kigger på mig,
 og I har god grund dertil. I dag har jeg været
 på rejse langt borte; og i mange dage

About the fields I wander, knowing this 350
 Only, that what I seek I cannot find.
 And so I waste my time: for I am changed,
 And to myself," said she, "have done much wrong,
 And to this helpless Infant. I have slept
 Weeping, and weeping I have waked. My tears
 Have flowed as if my body were not such
 As others are, and I could never die.
 But I am now in mind and in my heart
 More easy; and I hope," said she, "that heaven
 Will give me patience to endure the things 360
 Which I behold at home."

It would have grieved
 Your very soul to see her. Sir, I feel
 The story linger in my heart. I fear
 'Tis long and tedious, but my spirit clings
 To that poor Woman. So familiarly
 Do I perceive her manner and her look
 And presence, and so deeply do I feel
 Her goodness, that not seldom in my walks
 A momentary trance comes over me
 And to myself I seem to muse on one 370
 By sorrow laid asleep or borne away,
 A human being destined to awake
 To human life, or something very near
 To human life, when he shall come again
 For whom she suffered. Sir, it would have grieved
 Your very soul to see her: evermore
 Her eyelids drooped, her eyes were downward cast,
 And when she at her table gave me food,
 She did not look at me. Her voice was low,
 Her body was subdued. In every act 380
 Pertaining to her house-affairs, appeared
 The careless stillness which a thinking mind
 Gives to an idle matter. Still she sighed,
 But yet no motion of the breast was seen,
 No heaving of the heart. While by the fire
 We sate together, sighs came on my ear —
 I knew not how, and hardly whence, they came.
 I took my staff, and when I kissed her babe
 The tears stood in her eyes. I left her then
 With the best hope and comfort I could give: 390
 She thanked me for my will, but for my hope
 It seemed she did not thank me.

I returned,
 And took my rounds along this road again

vandrer jeg rundt på markerne, kun ved jeg dette, 350
at jeg ikke kan finde det jeg søger.

Og sådan spilder jeg min tid, for jeg er forandret;
og har båret mig forkert ad," sagde hun, „over for mig selv
og dette hjælpeløse barn. Jeg har sovet grædende,
og grædende er jeg vågnet. Mine tårer
har flydt, som om min krop ikke var sådan
som andres er, og at jeg aldrig kunne dø.
Men nu er jeg mere rolig i sind og hjerte,
og jeg håber," sagde hun, „at himlen
vil give mig tålmodighed til at udholde det, 360
jeg ser her hjemme."

Det ville have bedrøvet Jer
i Jeres inderste ved at se hende. Hr., jeg føler
hvordan historien dvæler i mit hjerte. Jeg er bange for
den er lang og kedelig, men min ånd hænger
ved den stakkels kvinde. Så fortrolig
er jeg med hendes væremåde, hendes udseende
og væsen, og så dybt føler jeg

hendes godhed, at en forbigående trance
ikke sjældent kommer over mig på mine ture
og det forekommer mig, at jeg grunder over én, 370
som sorg har lagt til at sove eller båret væk,
et menneske bestemt til at vågne

til menneskelivet, eller noget meget nær
menneskelivet, når han, som hun led for,
kommer igen. Ja, det ville have bedrøvet Jer
i Jeres inderste ved at se hende. Bestandig
sænkede hendes øjenlåg sig, hendes øjne var nedslagne;
og når hun rakte mig maden ved bordet
så hun ikke på mig. Hendes stemme var sagte,
hendes krop kuet. I enhver af 380

hendes huslige gerninger var der den
uinteresserede ro som et tænkende sind
ofre på betydningsløse ting. Hun sukede stadigvæk,
men dog sås ingen bevægelse af brystet,
barmen hævede sig ikke. Medens vi sad sammen
ved kaminen, kom suk mig for øre,
jeg vidste ikke hvordan, og næppe hvorfra de kom.
Jeg tog min stav, og da jeg kyssede hendes lille barn
stod tårerne hende i øjnene. Jeg forsøgte efter bedste evne
at trøste hende og give hende håb og forlod hende så. 390
Hun takkede mig for min gode vilje, men det forekom
mig, at hun ikke takkede mig for mit håb.

Jeg vendte tilbage
og kom igen denne vej på min runde,

Ere on its sunny bank the primrose flower
 Had chronicled the earliest day of Spring.
 I found her sad and drooping. She had learned
 No tidings of her husband. If he lived
 She knew not that he lived: if he were dead
 She knew not he was dead. She seemed the same
 In person and appearance; but her House 400
 Bespoke a sleepy hand of negligence.
 The floor was neither dry nor neat, the hearth
 Was comfortless,
 The windows too were dim, and her few books,
 Which one upon the other heretofore
 Had been piled up against the corner-panes
 In seemly order, now with straggling leaves
 Lay scattered here and there, open or shut,
 As they had chanced to fall. Her infant babe
 Had from its mother caught the trick of grief, 410
 And sighed among its playthings. Once again
 I turned towards the garden-gate, and saw,
 More plainly still that poverty and grief
 Were now come nearer to her. The earth was hard,
 With weeds defaced and knots of withered grass;
 No ridges there appeared of clear black mould,
 No winter greenness. Of her herbs and flowers,
 It seemed the better part were gnawed away
 Or trampled on earth. A chain of straw,
 Which had been twisted about the tender stem 420
 Of a young appletree, lay at its root;
 The bark was nibbled round by truant sheep.
 Margaret stood near, her infant in her arms,
 And, seeing that my eye was on the tree,
 She said, "I fear it will be dead and gone
 Ere Robert come again."

Towards the House

Together we returned, and she inquired
 If I had any hope. But for her babe,
 And for her little friendless boy, she said,
 She had no wish to live — that she must die 430
 Of sorrow. Yet I saw the idle loom
 Still in its place. His Sunday garments hung
 Upon the self-same nail, his very staff
 Stood undisturbed behind the door. And when
 I passed this way beaten by autumn winds
 She told me that her little babe was dead
 And she was left alone. That very time,
 I yet remember, through the miry lane

inden primulablomsten på sin solbeskinnede
 banke havde berettet om vårens tidligste dag.
 Jeg fandt hende trist og nedtrykt. Hun havde ikke fået
 nogle efterretninger om sin mand. Hvis han levede
 vidste hun ikke om han levede; hvis han var død
 vidste hun ikke om han var død. Hun syntes
 den samme af person og udseende, men hendes hus 400
 vidnede om en søvnig forsømmelig hånd.

Gulvet var hverken tørt eller rent, arnen
 var trøstesløs,
 vinduerne var uklare, og hendes få bøger,
 som hidtil, den ene ovenpå den anden,
 havde været stablet op ad ruderne i hjørnet
 i pæn orden, lå nu med krøllede blade
 spredt her og der, åbne eller lukkede,
 som de nu var faldet. Hendes barn

havde opfanget moderens måde at sørge på 410
 og sukkede mens det legede. Endnu engang
 gik jeg hen til havelågen og så nu
 endnu tydeligere, at fattigdom og kummer
 var rykket hende nærmere. Jorden var hård,
 gjort ukendelig af ukrudt og totter af visnet græs;
 ingen små volde med ren sort muld,
 ingen vintergrønhed. Det så ud som om

den bedre del af hendes urter og blomster var gnavet
 bort eller trampet ned. En lænke af flettet strå,
 som havde været snoet om et ungt æbletræs 420
 spæde stamme, lå ved dets rod;
 barken var nippet bort af dovne får.

Margaret stod i nærheden, med sit barn i armene,
 og da hun så at mit blik var rettet med træet, sagde hun:
 „Jeg er bange for at det vil være dødt og borte
 før Robert kommer tilbage.”

Vi fulgtes ad

tilbage til huset, og hun spurgte mig om jeg
 havde noget håb at give. Var det ikke for hendes
 spædbarn og hendes lille forældreløse dreng, sagde hun,
 havde hun intet ønske om at leve, at hun 430
 ville dø af sorg. Dog så jeg stadig den ledige væv
 på sin plads; hans søndagstøj hang
 på det selvsamme søm, endog hans stav
 stod uforstyrret bagved døren. Og da jeg i de
 kraftige efterårsblæste kom denne vej forbi,
 fortalte hun mig, at hendes lille barn var død,
 og at hun var alene. Jeg husker endnu tydeligt, at hun
 en tid lang fulgtes med mig hen ad

She walked with me a mile, when the bare trees
 Trickled with foggy damps, and in such sort 440
 That any heart had ached to hear her, begged
 That wheresoe'er I went I still would ask
 For him whom she had lost. We parted then,
 Our final parting; for from that time forth
 Did many seasons pass ere I returned
 Into this tract again.

Five tedious years;
 She lingered in unquiet widowhood,
 A Wife and Widow. Needs must it have been
 A sore heart-wasting. I have heard, my friend,
 That in that broken arbour she would sit 450
 The idle length of half a sabbath day —
 There, where you see the toadstool's lazy head —
 And when a dog passed by she still would quit
 The shade and look abroad. On this old bench
 For hours she sate, and evermore her eye
 Was busy in the distance, shaping things
 Which made her heart beat quick. Seest thou that path? —
 The green-sward now has broken its grey line —
 There to and fro she paced through many a day
 Of the warm summer, from a belt of flax 460
 That girt her waist, spinning the long-drawn thread
 With backward steps. Yet ever as there passed
 A man whose garments shewed the soldiers red,
 Or crippled mendicant in sailor's garb,
 The little child who sate to turn the wheel
 Ceased from his toil, and she, with faltering voice,
 Expecting still to learn her husband's fate,
 Made many a fond enquiry; and when they,
 Whose presence gave no comfort, were gone by,
 Her heart was still more sad. And by yon gate, 470
 Which bars the traveller's road, she often stood,
 And when a stranger horseman came, the latch
 Would lift, and in his face look wistfully,
 Most happy if from aught discovered there
 Of tender feeling she might dare repeat
 The same sad question.

Meanwhile her poor Hut
 Sank to decay; for he was gone, whose hand
 At the first nipping of October frost
 Closed up each chink, and with fresh bands of straw
 Chequered the green-grown thatch. And so she lived 480

den mudrede vej, dengang de nøgne træer dryppede af fugt
 fra tågen, og at hun, og på en sådan måde, at det ville have 440
 gjort ondt i ethvert hjerte ved at høre hende, tiggede mig om,
 at jeg, hvor jeg end gik, ville blive ved med at spørge
 efter ham, hun havde mistet. Vi skiltes så,
 vor sidste afsked; thi fra denne tid
 gik der mange år, før jeg igen vendte
 tilbage til denne egn.

Fem kedsommelige år,
 levede hun videre i urolig enkestand,
 hustru og enke. Det må nødvendigvis have været
 et smerteligt hjertespid. Jeg har hørt, min ven,
 at hun ofte ville sidde halvdelen af den ledige 450
 sabbatsdag dér i det faldefærdige lysthus —
 der hvor I kan se paddehattens dovne hoved —
 og hvis en hund passerede, ville hun hver gang forlade
 skyggen og se ud. På denne gamle bænk
 sad hun i timevis; og altid havde hendes øje
 travlt med det fjerne, idet det formede ting,
 som fik hendes hjerte til at banke hurtigt. Ser du den sti? —
 Grønsværen er krøbet over dens grå linje —
 der gik hun mange varme sommerdage
 frem og tilbage, idet hun fra et bælte af hør, 460
 som hun havde om livet, spandt den langt trukne tråd,
 mens hun gik baglæns. Dog altid når der passerede
 en mand, hvis dragt viste soldatens røde,
 eller en forkrøblet tigger i sømandstøj,
 ville det lille barn, som sad og drejede hjulet,*
 holde op med sit arbejde, og hun ville med usikker stemme,
 idet hun stadig forventede at erfare sin mands skæbne,
 foretage mangan en inderlig forespørgelse; og når de,
 hvis tilstedeværelse ikke gav nogen trøst, var gået forbi,
 blev hendes hjerte endnu mere trist. Og ved lågen, 470
 som danner et rækværk mod landevejen, stod hun ofte,
 og når der kom en fremmed rytter, ville hun løfte klinken
 og se alvorligt ind i hans ansigt, yderst lykkelig
 hvis hun, på grund af nogle kærlige følelser,
 hun opdager der, kunne vove at gentage
 det samme sørgelige spørgsmål.

Imens forfaldt
 hendes fattige hytte; for han var borte, hvis hånd
 ved oktoberfrostens første nip, lukkede
 hver sprække og med friske stråbånd bandt
 den grønne tækkehalm sammen. Og således levede hun 480

---

* Linje 459-65: beskriver hvordan man fremstillede reb (Butler, 70).

Through the long winter, reckless and alone,
 Till this reft House, by frost, and thaw, and rain,
 Was sapped; and while she slept, the nightly damp
 Did chill her breast, and in the stormy day
 Her tattered clothes were ruffled by the wind;
 Even at the side of her own fire. Yet still
 She loved this wretched spot, nor would for worlds
 Have parted hence; and still that length of road,
 And this rude bench, one torturing hope endeared,
 Fast rooted at her heart. And here, my Friend,
 In sickness she remained; and here she died,
 Last human tenant of these ruined Walls."

490

The old man ceased; he saw that I was moved.

From that low bench rising instinctively
 I turned aside in weakness, nor had power
 To thank him for the tale which he had told.
 I stood, and leaning o'er the Garden gate,
 Reviewed that woman's sufferings; and it seemed
 To comfort me while with a brother's love
 I blessed her in the impotence of grief.

500

At length towards the cottage I returned
 Fondly, and traced with milder interest
 That secret spirit of humanity
 Which, mid the calm oblivious tendencies
 Of Nature, mid her plants, her weeds and flowers,
 And silent overgrowings, still survived.

The old man, seeing this resumed, and said,
 "My friend, enough to sorrow you have given,
 The purposes of wisdom ask no more:

510

Be wise and chearful, and no longer read
 The forms of things with an unworthy eye:
 She sleeps in the calm earth, and peace is here.

I well remember that those very plumes,
 Those weeds, and the high speargrass on that wall,
 By mist and silent raindrops silvered o'er,
 As once I passed did to my heart convey
 So still an image of tranquillity,

So calm and still, and looked so beautiful
 Amid the uneasy thoughts which filled my mind,

520

That what we feel of sorrow and despair
 From ruin and from change, and all the grief
 The passing shews of being leave behind,
 Appeared an idle dream that could not live

gennem den lange vinter, ligeglad med sig selv og alene;
 indtil dette berøvede hus var undergravet af frost
 og tøj og regn; og når hun sov, isnede den
 natlige fugtighed hendes bryst, og på stormfulde dage
 blev hendes lasede tøj bragt i uorden af vinden
 selv ved siden af kaminen. Dog elskede hun
 stadig dette elendige sted, ville heller ikke for alt i verden
 været draget herfra; og hin vejstrækning og denne grove
 bænk gjorde stadigvæk et eneste martrende håb dyrebart,
 et håb der var fast rodfæstet i hendes hjerte. Og her, min ven, 490
 forblev hun mens hun var syg, og her døde hun,
 disse ødelagte mures sidste menneskebeboer!"

Den gamle mand tav stille. Han så jeg var bevæget.
 Idet jeg instinktivt rejste mig fra den lave bænk,
 vendte jeg mig bort i svaghed, havde heller ikke styrke
 til at takke ham for den historie, han havde fortalt.
 Lænet ind over havemuren, stod jeg og
 gennemgik i tankerne denne kvindes lidelser; og det syntes
 at trøste mig, medens jeg med en brors kærlighed
 velsignede hende i sorgens magtesløshed. 500

Langt om længe gik jeg tilbage mod huset, opløftet,
 og sporede med blidere interesse,
 hin menneskehedens skjulte ånd,
 som mellem naturens rolige glemsomme tendenser,*
 mellem hendes planter, hendes ukrudt, og blomster,
 og tavse tilgrosninger, vedvarende overlevede.
 Den gamle mand, der så dette, fortsatte og sagde:
 „Min ven, nok har I givet til sorgen,
 visdommens hensigter kræver ikke mere;
 vær forstandig og glad, og læs ikke længere 510
 tingenes skikkelser med et uværdigt øje.

Hun sover i den rolige jord, og fred er her.
 Jeg huske tydeligt at selve de fjer,
 det ukrudt og det høje rapgræs på muren dér,
 forsølvet af dis og stille regndråber,
 da jeg engang gik forbi, bibragte mit hjerte
 så stille et billede på uforstyrrethed,
 så roligt og stille, og så så smukt ud
 midt i de ængstelige tanker, som fyldte mit sind,
 at det vi føler af sorg og fortvivelse, 520
 på grund af undergang og forandring og al den kval
 tilværelsens flygtige skuespil lader bag sig,
 forekom at være en nyttesløs drøm, som ikke kunne

---

* glemsomme tendenser: naturen er selv glemsom, i kraft af ufølsomhed og ligegyldighed, men har også en tendens til at skabe glemsomhed hos andre ved at udslette spor efter mennesker (Cambridge*).

Where meditation was. I turned away,
And walked along my road in happiness."

He ceased. Ere long the sun declining shot
A slant and mellow radiance, which began
To fall upon us where beneath the trees
We sate on that low bench. And now we felt,
Admonished thus, the sweet hour coming on:
A linnet warbled from those lofty elms,
A thrush sang loud, and other melodies
At distance heard peopled the milder air.
The old man rose and hoisted up his load;
Together casting then a farewell look
Upon those silent walls, we left the shade;
And, ere the stars were visible attained
A rustic inn, our evening resting-place.

530

The Pedlar

Him had I seen the day before, alone
And in the middle of the public way
Standing to rest himself. His eyes were turned
Towards the setting sun, while, with that staff
Behind him fixed, he propped a long white pack
Which crossed his shoulders, wares for maids who live
In lonely villages or straggling huts.
I knew him — he was born of lowly race
On Cumbrian hills, and I have seen the tear
Stand in his luminous eye when he described
The house in which his early youth was passed,
And found I was no stranger to the spot.
I loved to hear him talk of former days
And tell how when a child, ere yet of age
To be a shepherd, he had learned to read
His bible in a school that stood alone,
Sole building on a mountain's dreary edge,
Far from the sight of city spire, or sound
Of minster clock. From that bleak tenement
He many an evening to his distant home
In solitude returning saw the hills
Grow larger in the darkness, all alone
Beheld the stars come out above his head,
And travelled through the wood, no comrade near
To whom he might confess the things he saw.

10

20

leve hvor eftertanken var. Jeg vendte mig bort
og vandrede afsted, lykkelig på min vej.”

Han holdt inde. Inden længe skød den nedgående sol
et skråt og blødt lys, som begyndte
at falde på os, hvor vi sad under træerne
på den lave bænk. Og nu følte vi,
således påmindet, den skønne time nærme sig. 530
En tornirisk slog triller fra de høje elme,
en drossel sang højt, og andre melodier,
hørt noget borte, befolkede den mildere luft.
Den gamle mand rejste sig og greb sin byrde;
Idet vi begge så kastede et afskedsblik
på de tavse mure, forlod vi skyggen;
og havde, før stjernerne blev synlige, nået
en landlig kro, vort hvilested for aftenen.

Bissekræmmeren

Jeg havde ham set dagen før, han stod alene*
midt på den offentlige vej for at
hvile sig. Hans øjne var vendt mod den nedgående
sol, medens han med sin stav, der var fæstnet
bag ham, støttede en lang hvid pakke, der krydsede
den øverste del af hans ryg, varer til piger som boede
i ensomme landsbyer eller spredtliggende hytter.
Jeg kendte ham — han stammede fra en ydmyg slægt
i de cumbriske bakker, og jeg har set tåren stå
i hans skinnende øje, når han beskrev huset, 10
hvor han tilbragte sin tidlige ungdom,
og opdagede, at stedet ikke var mig fremmed.
Jeg elskede at høre ham tale om tidligere dage
og fortælle, hvordan han som dreng, før han var
gammel nok til at blive hyrde, havde lært at læse
sin bibel i en skole, der som den eneste
bygning lå alene på en trist bjergkam,
langt fra synet af byspir eller lyden
af kirkeklokker. Mange aftener når han ensom
vendte tilbage fra det glædesløse hus 20
til sit fjerne hjem, så han bakkerne
blive større i mørket, betragtede
helt alene stjernerne komme frem over sit hoved,
og vandrede gennem skoven uden en kammerat i
nærheden, til hvem han kunne bekende de ting han så.

---

* ham: oprindeligt tænkt som fortælleren i det foregående digt, se Noter: *Bissekræmmeren*.

So the foundations of his mind were laid.
 In such communion, not from terror free,
 While yet a child, and long before his time,
 He had perceived the presence and the power
 Of greatness, and deep feelings had impressed 30
 Great objects on his mind with portraiture
 And colour so distinct that on his mind
 They lay like substances, and almost seemed
 To haunt the bodily sense. He had received
 A precious gift, for as he grew in years
 With these impressions would he still compare
 All his ideal stores, his shapes and forms,
 And, being still unsatisfied with aught
 Of dimmer character, he thence attained
 An *active* power to fasten images 40
 Upon his brain, and on their pictured lines
 Intensely brooded, even till they acquired
 The liveliness of dreams. Nor did he fail,
 While yet a child, with a child's eagerness
 Incessantly to turn his ear and eye
 On all things which the rolling seasons brought
 To feed such appetite. Nor this alone
 Appeased his yearning — in the after day
 Of boyhood, many an hour in caves forlorn
 And in the hollow depths of naked crags 50
 He sate, and even in their fixed lineaments,
 Or from the power of a peculiar eye,
 Or by creative feeling overborne,
 Or by predominance of thought oppressed,
 Even in their fixed and steady lineaments
 He traced an ebbing and a flowing mind,
 Expression ever varying.

Thus informed,
 He had small need of books; for many a tale
 Traditional round the mountains hung,
 And many a legend peopling the dark woods 60
 Nourished imagination in her growth,
 And gave the mind that apprehensive power
 By which she is made quick to recognize
 The moral properties and scope of things.
 But greedily he read and read again
 Whate'er the rustic vicar's shelf supplied:
 The life and death of martyrs who sustained
 Intolerable pangs, and here and there

Således blev hans sinds grundvolde lagt.
 I sådant samvær, ikke fri for rædsler,
 medens endnu et barn og langt forud for sin tid,
 havde han fornemmet storhedens tilstedeværelse
 og kraft, og dybe følelser havde indpræget 30
 store genstande på hans sind med billeder
 og farver så tydelige, at de lå på hans sind,
 som var de stoflige og næsten syntes
 at hjem søge kroppens sanser. Han havde modtaget
 en kostelig gave, for mens han blev ældre,
 ville han stadig sammenligne disse indtryk
 med hele hans ideale forråd af former og skikkelser,
 og idet han stadig var utilfredsstillet af noget
 af mere uklar karakter, opnåede han derved
 en *aktiv* kraft til at fæstne billeder 40
 på sin hjerne og rugede intenst over deres
 skildrede linjer, lige til de opnåede
 drømmes livlighed. Han forsømte heller ikke,
 medens han endnu var barn, med et barns ivrighed
 uophørligt at rette sit øre og øje
 mod alt, som de rullende årstider bragte
 for at fodre sådan appetit. Dette alene stilnede
 heller ikke hans inderlige længsel — senere hen i
 drengearene sad han mange timer i forladte huler
 og i nøgne fjeldvægges hule dybder, 50
 og selv i deres fastlagte træk,
 enten fra et særligt syns styrke,
 eller overvældet af skabende følelse,
 eller nedtrykt af en overvægt af tanker,
 netop i deres fastlagte og bestandige træk
 sporede han en aftagende og en voksende ånd,
 der altid skiftede udtryk.

Således belæst
 havde han kun ringe brug for bøger; for mange
 traditionelle fortællinger drev rundt mellem bjergene,
 og mange legender, der befolkede de mørke skove, 60
 nærrede indbildningskraften i sin vækst,
 og gav sindet den forståelsesevne, ved hvilken
 det er gjort i stand til hurtig til at genkende
 tingenes moralske egenskaber og mål.*
 Men han læste grådigt og læste igen
 hvad den landlige sognepræsts hylder end skænkede:
 martyrs liv og død, som udholdt
 ulidelige smerter, og her og der

---

* moralske egenskaber: For Wordsworth og Coleridge var sindet med en fuldt udviklet fantasi (*fully imaginative mind*) uundgåeligt et moralsk sind (Cambridge).

THE PEDLAR

A straggling volume, torn and incomplete,
Which left half-told the preternatural tale, 70
Romance of giants, chronicle of fiends,
Profuse in garniture of wooden cuts
Strange and uncouth, dire faces, figures dire,
Sharp-kneed, sharp-elbowed, and lean-ankled too,
With long and ghostly shanks, forms which once seen
Could never be forgotten — things though low,
Though low and humble, not to be despised
By such as have observed the curious links
With which the perishable hours of life 80
Are bound together, and the world of thought
Exists and is sustained. Within his heart
Love was not yet, nor the pure joy of love,
By sound diffused, or by the breathing air,
Or by the silent looks of happy things,
Or flowing from the universal face
Of earth and sky. But he had felt the power
Of Nature, and already was prepared
By his intense conceptions to receive
Deeply the lesson deep of love, which he
Whom Nature, by whatever means, has taught 90
To feel intensely, cannot but receive.

Ere his ninth year he had been sent abroad
To tend his father's sheep; such was his task
Henceforward till the later day of youth.
Oh then what soul was his, when on the tops
Of the high mountains he beheld the sun
Rise up and bathe the world in light. He looked,
The ocean and the earth beneath him lay
In gladness and deep joy. The clouds were touched,
And in their silent faces he did read 100
Unutterable love. Sound needed none,
Nor any voice of joy: his spirit drank
The spectacle. Sensation, soul, and form,
All melted into him; they swallowed up
His animal being. In them did he live,
And by them did he live — they were his life.
In such access of mind, in such high hour
Of visitation from the living God,
He did not feel the God, he felt his works.
Thought was not; in enjoyment it expired. 110
Such hour by prayer or praise was unprofaned;

et vildtvoksende bind, laset og med manglende sider,
 som halvt fortalt leverede den overnaturlige historie, 70
 romantiske fortællinger om kæmper, krøniker om djævl*,
 overdådigt udsmykket med træsnit,
 sælsomme og kluntede, hæslige ansigter og figurer,
 spidsknæet, spidsalbuget og også tyndanklet,
 med lange og spøgelsesagtige skinneben, skikkelser
 som én gang set aldrig kunne glemmes — sager, skønt simple,
 skønt simple og ydmyge, så ikke at foragtes
 af dem, der har iagttaget de mærkelige led
 med hvilke livets forgængelige timer
 er bundet sammen, og tankens verden 80
 eksisterer og opretholdes. Kærligheden boede endnu
 ikke i hans hjerte, heller ikke kærlighedens rene glæde,
 som udbredes ved lyde, eller af den åndende luft
 eller ved lykkelige tings stille udseende,
 eller strømmende fra jorden og himlens
 almindelige åsyn. Men han havde følt
 naturens magt og var allerede forberedt
 ved sine intense forestillinger til dybt at modtage
 kærlighedens dybe lektie, som den,
 hvem naturen, ved uanset hvilket middel, har lært 90
 at føle intenst, ikke kan andet end modtage.

Før sit niende år var han blevet sendt ud
 for at passe sin fars får; således var hans arbejde
 herefter indtil sent på ungdommen.
 Oh da, hvilken sjæl var hans ikke, når på toppene
 af de høje bjerge han skuede solen
 stige op og bade verden i lys. Han stirrede,
 havet og jorden under ham lå muntert
 og i dyb glæde. Skyerne var berørte,
 og i deres tavse ansigter læste han uudsigelig 100
 kærlighed. Intet behøvede lyd,
 eller nogen glædesstemme: hans ånd inddrak
 synet. Indtryk, sjæl og form,
 alle smeltede ind i ham; de slugte
 han animalske væsen. I dem levede han,
 og ved dem levede han — de var hans liv.
 I en sådan adgang til sindet, i et sådan
 ophøjet øjeblik af den levende Guds besøg,
 følte han ikke Gud, han følte hans værker.
 Tanke var ikke; den døde i nydelse. 110
 En sådan stund var uvanhelliget af bøn eller lovprisning;

* Modsat samtidens børneopdragere, som mente børn skulle lære om virkeligheden og læse moralsk opbyggelige fortællinger, mente Wordsworth og Coleridge at eventyr var med til at styrke børnenes fantasi (Cambridge).

He neither prayed, nor offered thanks or praise;
 His mind was a thanksgiving to the power
 That made him. It was blessedness and love.

A shepherd on the lonely mountain-tops,
 Such intercourse was his, and in this sort
 Was his existence oftentimes possessed.
 Oh *then* how beautiful, how bright, appeared
 The written promise. He had early learned
 To reverence the volume which displays 120
 The mystery, the life which cannot die,
 But in the mountains did he FEEL his faith,
 There did he see the writing. All things there
 Breathed immortality, revolving life,
 And greatness still revolving, infinite.
 There littleness was not, the least of things
 Seemed infinite, and there his spirit shaped
 Her prospects — nor did he *believe*; he saw.
 What wonder if his being thus became
 Sublime and comprehensive? Low desires, 130
 Low thoughts, had there no place; yet was his heart
 Lowly, for he was meek in gratitude
 Oft as he called to mind those extacies,
 And whence they flowed; and from them he acquired
 Wisdom which works through patience — thence he learned
 In many a calmer hour of sober thought
 To look on Nature with an humble heart,
 Self-questioned where it did not understand,
 And with a superstitious eye of love.

Thus passed the time, yet to the neighbouring town 140
 He often went with what small overplus
 His earnings might supply, and brought away
 The book which most had tempted his desires
 While at the stall he read. Among the hills
 He gazed upon that mighty orb of song,
 The divine Milton. Lore of different kind,
 The annual savings of a toilsome life,
 The schoolmaster supplied — books that explain
 The purer elements of truth involved 150
 In lines and numbers, and by charm severe,
 Especially perceived where Nature droops
 And feeling is suppressed, preserve the mind
 Busy in solitude and poverty.
 And thus employed he many a time o'erlooked
 The listless hours when in the hollow vale,
 Hollow and green, he lay on the green turf
 In lonesome idleness. What could he do?

han hverken bad eller takkede eller lovpriste;
 Hans ånd var en taksigelse til den magt,
 som skabte ham. Den var velsignelse og kærlighed.

En sådan samhørighed oplevede en hyrden på de
 ensomme bjergtoppe, og på denne måde
 var hans sind jævnlige besat.

Oh hvor smukt, hvor klart forekom ikke *da*
 det skrevne løfte. Han havde tidligt lært
 at have ærbødighed for bindet, som åbenbarede 120
 mysteriet, livet som ikke kan dø,
 men i bjergene FØLTE han sin tro.

Der så han det skrevne. Alt dér
 åndede udødelighed, liv der vendte tilbage,
 og storhed der stadig vendte tilbage, uendeligt.
 Der fandtes lidenhed ikke, de mindste ting
 syntes uendelige, og der formede hans ånd
 sine udsyn — han *troede* heller ikke; han så.
 Hvordan kan det undre, hvis hans væsen således 130
 blev sublimt og omfattende? Lave ønsker,

lave tanker havde ingen plads der; dog var hans hjerte
 beskedent, thi han blev tit sagtmødig af taknemmelighed,
 når han genkaldte sig hine ekstaser,
 og hvorfra de strømmede; og fra dem erhvervede
 han visdom, der virker ved tålmodighed — derfra
 lærte han i mange roligere stunder af besindig eftertanke,
 at se på naturen med et ydmygt hjerte,
 udspørgende sig selv, når det ikke forstod,
 og med kærlighedens overtroiske øje.

Således forløb tiden, dog gik han ofte til den 140
 nærliggende by med det lille overskud,

hans indtjening kunne give og købte
 den bog, som under hans læsning i boden mest
 havde fristet hans ønsker. Blandt bakkerne
 stirrede han på hin mægtige verden af sang,
 den guddommelige Milton. Lærdom af en anden slags,
 den årlige opsparing af et slidsomt liv,

ydede Skolelæreren — bøger som forklarer
 de renere sandhedselementer, der fandtes i linjer
 og tal, og ved streng kunst, især 150

iagttaget hvor naturen nedbøjes
 og følelser er undertrykt, bevare sindet
 travlt i ensomhed og fattigdom.
 Og således beskæftiget, fordrev han ofte
 de matte timer, når han i den hule dal,
 hul og grøn, lå på det grønne græsdekke
 i ensom ledighed. Hvad kunne han gøre?

THE PEDLAR

Nature was at his heart, and he perceived,
Though yet he knew not how, a wasting power
In all things which from her sweet influence 160
Might tend to wean him. Therefore with her hues,
Her forms, and with the spirit of her forms,
He clothed the nakedness of austere truth.
While yet he lingered in the elements
Of science, and among her simplest laws,
His triangles they were the stars of heaven,
The silent stars; his altitudes the crag
Which is the eagle's birth-place, or some peak
Familiar with forgotten years which shews
Inscribed, as with the silence of the thought, 170
Upon its bleak and visionary sides
The history of many a winter storm,
Or obscure records of the path of fire.
Yet with these lonesome sciences he still
Continued to amuse the heavier hours
Of solitude. Yet not the less he found
In cold elation, and the lifelessness
Of truth by oversubtlety dislodged
From grandeur and from love, an idle toy,
The dullest of all toys. He saw in truth 180
A holy spirit and a breathing soul;
He revered her and trembled at her look,
When with a moral beauty in her face
She led him through the worlds.
But now, before his twentieth year was passed,
Accumulated feelings pressed his heart
With an encreasing weight; he was o'erpowered
By Nature, and his spirit was on fire
With restless thoughts. His eye became disturbed,
And many a time he wished the winds might rage 190
When they were silent. Far more fondly now
Than in his earlier season did he love
Tempestuous nights, the uproar and the sounds
That live in darkness. From his intellect,
And from the stillness of abstracted thought,
He sought repose in vain. I have heard him say
That at this time he scanned the laws of light
Amid the roar of torrents, where they send

Naturen var i hans hjerte, og han iagttog,
 skønt han ikke vidste hvordan, en ødelæggende kraft
 i alle ting, som kunne forsøge at afvænne ham fra
 naturens herlige indflydelse. Derfor dækkede han
 med dens farver, dens former og med dens
 formers ånd, de strenge sandheders nøgenhed. 160
 Medens han endnu dvælede i naturvidenskabens
 elementer og mellem naturens simpleste love,
 var stjernerne på himlen hans trekanten,
 de tavse stjerner; hans højder, klippeskrænten,
 som er ørnens fødested, eller en eller anden tinde,
 bekendt med glemte år, der viser,
 indskrevet som med tankens stilhed 170
 på dens blottede og synske skråninger,*
 historien om mangt et vinteruvejr
 eller skjulte optegnelser om ildens sti.
 Dog vedblev han at underholde sig i de tunge
 enlige stunder med disse ensomme videnskaber.
 Dog fandt han ikke desto mindre
 i den kolde opstemthed og livløse sandhed,
 hvor storhed og kærlighed spidsfindigt
 var fjernet, et intetsigende legetøj,
 det kedeligste af alle legetøj. Han så i sandheden 180
 en hellig ånd og en åndende sjæl;
 han ærede hende og skælvede for hendes blik,
 når med jordisk skønhed i sit ansigt
 hun førte ham gennem verdenerne.
 Men nu, før hans tyvende år,
 pressede ophobede følelser med en stigende vægt
 på hans hjerte; han var overmandet
 af naturen, og han ånd var optændt
 af hvileløse tanker. Hans øje blev forstyrret,
 og mange gange ønskede han, at vindene ville rase, 190
 når de var tavse. Langt mere inderligt
 end i hans tidligere liv, elskede han nu
 stormfulde nætter, spektaklet og lydende,
 som bor i mørket. Med sit intellekt
 og med den abstrakte tankes stilhed,
 søgte han forgæves hvile. Jeg har hørt ham sige,
 at han på denne tid udforskede lysets love
 midt i de voldsomme strømmes brøl, hvor de

---

* Bjergskråningerne er 'synske' (*visionary*), i stand til at åbenbare sandheder, fordi de har været vidner til apokalyptiske begivenheder i en fjern fortid. Ifølge en teori som Wordsworth havde stiftet bekendtskab med, var verden skabt fuldkommen, men blevet ødelagt ved syndefaldet. Man forestillede sig, at de højeste Alpetinder var skabt, da Syndfloden trak sig tilbage (Cambridge).

From hollow clefts up to the clearer air
 A cloud of mist, which in the shining sun 200
 Varies its rainbow hues. But vainly thus,
 And vainly by all other means he strove
 To mitigate the fever of his heart.

From Nature and her overflowing soul
 He had received so much that all his thoughts
 Were steeped in feeling. He was only then
 Contented when with bliss ineffable
 He felt the sentiment of being spread
 O'er all that moves, and all that seemeth still,
 O'er all which, lost beyond the reach of thought 210
 And human knowledge, to the human eye
 Invisible, yet liveth to the heart;
 O'er all that leaps, and runs, and shouts, and sings,
 Or beats the gladsome air; o'er all that glides
 Beneath the wave, yea, in the wave itself,
 And mighty depth of waters. Wonder not
 If such his transports were; for in all things
 He saw one life, and felt that it was joy.
 One song they sang, and it was audible —
 Most audible then when the fleshly ear, 220
 O'ercome by grosser prelude of that strain,
 Forgot its functions, and slept undisturbed.

These things he had sustained in solitude
 Even till his bodily strength began to yield
 Beneath their weight. The mind within him burnt,
 And he resolved to quit his native hills.
 The father strove to make his son perceive
 As clearly as the old man did himself
 With what advantage he might teach a school
 In the adjoining village. But the youth, 230
 Who of this service made a short essay,
 Found that the wanderings of his thought were then
 A misery to him, that he must resign
 A task he was unable to perform.
 He asked his father's blessing, and assumed
 This lowly occupation. The old man
 Blessed him and prayed for him, yet with a heart
 Forboding evil.

From his native hills
 He wandered far. Much did he see of men,
 Their manners, their enjoyments and pursuits, 240
 Their passions and their feelings, chiefly those

fra hule kløfter sender en tågesky op i
den klarere luft, som i den skinnende sol 200
skifter sine regnbuefarve. Men forgæves således,*
og forgæves med alle andre midler kæmpede
han for at mildne sit hjertes feber.

Fra naturen og hendes overstrømmende sjæl
modtog han så meget, at alle hans tanker var
badet i følelser. Han var dengang kun
stillet tilfreds, når han med usigelig salighed
havde fornemmelsen af at blive bredt ud over
alt, som bevæger sig, og alt der synes at være i ro,
over alt, som tabt hinsides tankens rækkevidde 210
og menneskeviden, usynligt for menneskeøjet,
dog er levende for hjertet;

over alt som springer og løber og råber og synger
eller slår den lystige luft; over alt som glider
under bølgen, ja, i bølgen selv
og vandenes mægtige dyb. Det kan ikke undre,
hvis hans henrykkelser var således; thi i alle ting
så han det ene liv og følte, at det var glæde.
En sang sang de, og den var hørlig —
mest hørlig da, når det kødelige øre, 220
overvældet af denne melodis grovere forspil,
glemte sine funktioner og sov uforstyrret.

Disse ting havde han udholdt i ensomhed,
lige til hans fysiske styrke begyndte at vige
under deres vægt. Ånden inden i ham brændte,
og han besluttede at forlade sine hjemlige høje.
Faderen stred for at få sin søn til at indse,
så klart som den gamle mand selv,
med hvilken fordel han kunne undervise på
en skole i den tilstødende landsby. Men den unge 230
mand, som en kort tid prøvede denne gerning,
opdagede, at hans tankers omstrejfen her var
en ulykke for ham, så han måtte opgive
et arbejde, han var ude af stand til at udføre.
Han bad om sin fars velsignelse, og påtog sig
denne ringe bestilling. Den gamle mand
velsignede ham og bad for ham, dog med et hjerte
der anede ondt.

Langt bort fra sin hjemlige bakker
vandrede han. Meget så han til mennesker,
deres måder, deres fornøjelser og mål, 240
deres lidenskaber og deres følelser, hovedsageligt dem

---

* 'at køle sit sind med naturvidenskab.'

Essential and eternal in the heart,
 Which mid the simpler forms of rural life
 Exist more simple in their elements,
 And speak a plainer language. Many a year
 Of lonesome meditation and impelled
 By curious thought he was content to toil
 In this poor calling, which he now pursued
 From habit and necessity. He walked
 Among the impure haunts of vulgar men 250
 Unstained; the talisman of constant thought
 And kind sensations in a gentle heart
 Preserved him. Every shew of vice to him
 Was a remembrancer of what he knew,
 Or a fresh seed of wisdom, or produced
 That tender interest which the virtuous feel
 Among the wicked, which when truly felt
 May bring the bad man nearer to the good,
 But, innocent of evil, cannot sink
 The good man to the bad.

Among the woods 260

A lone enthusiast, and among the hills,
 Itinerant in this labour he had passed
 The better portion of his time, and there
 From day to day had his affections breathed
 The wholesome air of Nature; there he kept
 In solitude and solitary thought,
 So pleasant were those comprehensive views,
 His mind in a just equipoise of love.
 Serene it was, unclouded by the cares
 Of ordinary life — unvexed, unwarped 270
 By partial bondage. In his steady course
 No piteous revolutions had he felt,
 No wild varieties of joy or grief.
 Unoccupied by sorrow of its own,
 His heart lay open; and, by Nature tuned
 And constant disposition of his thoughts
 To sympathy with man, he was alive
 To all that was enjoyed where'er he went,
 And all that was endured; and, in himself
 Happy, and quiet in his cheerfulness, 260
 He had no painful pressure from within
 Which made him turn aside from wretchedness
 With coward fears. He could afford to suffer
 With those whom he saw suffer. Hence it was
 That in our best experience he was rich,
 And in the wisdom of our daily life.

der er væsentlige og evige i hjertet,
 som blandt det landlige livs enklere former
 er mere enkle i deres bestanddele
 og taler et jævner sprog. Mange år
 med ensom mediteren og tilskyndet
 af nysgerrighed var han tilfreds med at slide
 i dette fattige kald, som han nu udførte
 af vane og nødvendighed. Han gik rundt
 mellem rå menneskers urene tilholdssteder, 250
 ubesmittet; talismanen af vedvarende omtanke
 og venlige fornemmelser i et blidt hjerte,
 bevarede ham. Enhver opvisning af last var
 for ham en påmindelse om, hvad han vidste,
 eller var et friskt visdomsfrø eller frembragte
 den medlidende interesse, som den retskafne føler
 blandt de syndige, som, hvis oprigtigt følt,
 kan bringe det slette menneske nærmere til det gode,
 men som ikke kan få det gode menneske, uvidende
 om ondt, til at synke ned til det slette.

Som en ensom 260
 entusiast blandt skovene og som omrejsende
 mellem bakkerne havde han i dette hverv tilbragt
 den bedste del af sit liv, og der
 havde hans følelser fra dag til dag indåndet
 naturens sunde luft; dér holdt han
 i ensomhed og i ensom tanke,
 så behagelige var hine omfattende syn,
 sit sind i en sand kærlighedsligevægt.
 Det var klart, ufordunklet af det almindelige
 livs bekymringer — uforstyrret, befriet 270
 for den delvise trældom. I sit støtte kurs
 havde han ingen ynkværdige omvæltninger følt,
 ingen vilde skiften mellem glæde og sorg.

Uoptaget af sin egen sorg,
 lå hans hjerte åbent; og stemt af naturen
 og en uforanderlig beskaffenhed af sine tanker
 til at sympatisere med mennesket, var han, hvor
 han end gik, levende optaget af alt, som blev nydt,
 og alt som blev udholdt; og da han selv
 var lykkelig og stille i sin glæde, 280
 han havde intet smertefuldt tryk indefra,
 som fik ham til at vende sig bort fra elendighed
 med fej frygt. Han havde råd til at lide
 med dem, han så lide. Heraf kom det,
 at han var rig på vore bedste erfaringer,
 og på visdom om det daglige liv.

For hence, minutely, in his various rounds
 He had observed the progress and decay
 Of many minds, of minds and bodies too —
 The history of many families, 290
 And how they prospered, how they were o'erthrown
 By passion or mischance, or such misrule
 Among the unthinking masters of the earth
 As makes the nations groan. He was a man,
 One whom you could not pass without remark —
 If you had met him on a rainy day
 You would have stopped to look at him. Robust,
 Active, and nervous, was his gait; his limbs
 And his whole figure breathed intelligence. 300
 His body, tall and shapely, shewed in front
 A faint line of the hollowness of age,
 Or rather what appeared the curvature
 Of toil; his head looked up steady and fixed.
 Age had compressed the rose upon his cheek
 Into a narrower circle of deep red,
 But had not tamed his eye, which, under brows
 Of hoary grey, had meanings which it brought
 From years of youth, which, like a being made
 Of many beings, he had wondrous skill
 To blend with meanings of the years to come, 310
 Human, or such as lie beyond the grave.
 Long had I loved him. Oh, it was most sweet
 To hear him teach in unambitious style
 Reasoning and thought, by painting as he did
 The manners and the passions. Many a time
 He made a holiday and left his pack
 Behind, and we two wandered through the hills
 A pair of random travellers. His eye
 Flashing poetic fire he would repeat
 The songs of Burns, or many a ditty wild 320
 Which he had fitted to the moorland harp —
 His own sweet verse — and as we trudged along,
 Together did we make the hollow grove
 Ring with our transports.

Though he was untaught,
 In the dead lore of schools undisciplined,
 Why should he grieve? He was a chosen son.
 He yet retained an ear which deeply felt
 The voice of Nature in the obscure wind,
 The sounding mountain, and the running stream.

For han havde herfra, omhyggeligt på sine forskellige
 runder, observeret mange sjæles fremgang
 og forfald, sjæles og også legemers —
 mange familiers historie, hvordan 290
 de trivedes, og hvordan de blev kastet over ende
 af lidenskab og tilfældighed, eller sådant vanstyre
 blandt jordens tankeløse herrer,
 som får nationer til at stønne. Han var en mand,
 man ikke kunne gå forbi uden at lægge mærke til —
 hvis du havde mødt ham en regnvejrsdag,
 ville du have stoppet for at se på ham. Kraftfuld,
 livlig og energisk var hans gang; hans lemmer
 og hele hans skikkelse åndede intelligens.
 Hans krop, høj og velskabt, viste forfra 300
 en svag kontur af indsunken alderdom,
 eller snarere hvad der så ud til at være krumning
 af slid; hans holdt sit hoved oprejst, støt og roligt.
 Alder havde trykket rosen på hans kind
 sammen til en snæver dybrød cirkel,
 men havde ikke tæmmet hans blik, som under de
 hvidgrå bryn havde betydninger, medbragt
 fra unge år, som han, lig et væsen dannet af mange
 væsener, havde en vidunderlig evne
 til at blande med betydninger fra årene, der skal komme, 310
 menneskelige eller sådanne som ligger hinsides graven.
 Jeg havde længe elsket ham. Oh, det var en fryd
 at høre ham på en uambitiøs måde undervise i at foretage
 betragtning og overvejelse ved, som han gjorde,
 at skildre sæder og lidenskaber. Mange gange
 tog han en fridag og lod sin pakke
 blive tilbage, og vi to vandrede mellem bakkerne
 som et par omstrejfende rejsende. Idet hans øje
 skød digterisk ild, ville han fremføre
 Burns sange eller mange vilde kvad,* 320
 som han havde tilpasset hedelandsharpen —
 han egne skønne vers — og mens vi traskede af sted,
 lod vi sammen den åbne lund
 ringe med vor henrykkelse.
 Skønt han var ulært,
 udisciplineret i skolernes døde lærdom,
 hvorfor skulle han da ærgre sig? Han var en udvalgt søn.
 Han bevarede endnu et øre, der dybt følte
 naturens røst i den skjulte vind,
 de tonende bjerge og det rindende vandløb.

* Robert Burns (1759-96), skotsk digter. — l. 325. skolernes ... lærdom: filosofi, som den lærtes på universiteterne.

From deep analogies by thought supplied, 330
 Or consciousnesses not to be subdued,
 To every natural form, rock, fruit, and flower,
 Even the loose stones that cover the highway,
 He gave a moral life; he saw them feel,
 Or linked them to some feeling. In all shapes
 He found a secret and mysterious soul,
 A fragrance and a spirit of strange meaning.
 Though poor in outward shew, he was most rich:
 He had a world about him — 'twas his own,
 He made it — for it only lived to him, 340
 And to the God who looked into his mind.
 Such sympathies would often bear him far
 In outward gesture, and in visible look,
 Beyond the common seeming of mankind.
 Some called it madness; such it might have been,
 But that he had an eye which evermore
 Looked deep into the shades of difference
 As they lie hid in all exterior forms,
 Near or remote, minute or vast — an eye
 Which from a stone, a tree, a withered leaf, 350
 To the broad ocean and the azure heavens
 Spangled with kindred multitudes of stars,
 Could find no surface where its power might sleep —
 Which spake perpetual logic to his soul,
 And by an unrelenting agency
 Did bind his feelings even as in a chain.

“Such was the Boy”

Such was the Boy—but for the growing Youth
 What soul was his, when, from the naked top
 Of some bold headland, he beheld the sun
 Rise up, and bathe the world in light! He looked —
 Ocean and earth, the solid frame of earth
 And ocean's liquid mass, in gladness lay
 Beneath him — Far and wide the clouds were touched,
 And in their silent faces could he read
 Unutterable love. Sound needed none,
 Nor any voice of joy; his spirit drank 10
 The spectacle: sensation, soul, and form.
 All melted into him; they swallowed up
 His animal being; in them did he live,
 And by them did he live; they were his life.
 In such access of mind, in such high hour

Ud fra dybe analogier ydet af tanken 330
 eller bevidstheder, som ikke lod sig undertrykke,
 gav han til enhver naturlig genstand, klippe, frugt
 og blomst, endog de løse sten som dækker landevejen,
 moralsk liv; han så de følte
 eller knyttede dem til en eller anden følelse. I alle
 former fandt han en hemmelig og gådefuld sjæl,
 en duft og en ånd af sælsom betydning.
 Skønt fattig i det ydre, var han særdeles rig:
 han havde en verden omkring sig — den var hans egen,
 han havde skabt den — for den var kun levende for ham 340
 og for den Gud, som så ind i hans sind.
 Sådanne sympatier ville ofte, hvad angik hans
 fagter og synlige udseende, bringe ham
 langt hinsides menneskers almindelig fremtræden.
 Nogle kaldte det galskab; det kunne det have været,
 havde det ikke været fordi, han havde et blik, der bestandig
 så dybt ind i forskellighedens afskygninger,
 som de lå skjult i alle udvendige former,
 nære eller fjerne, ganske små eller vældige — et blik
 som fra en sten, et træ, et visnet blad 350
 til det åbne hav og den azurblå himmel
 besat med tændte hobe af stjerner, ikke kunne
 finde nogen overflade, hvor dets kraft kunne sove —
 som talte evig logik til hans sjæl,
 og ved utrætteligt virke
 bandt hans følelser som i en kæde.

„Således var drengen.”

Således var drengen — men for den tilvoksende yngling
 hvilken sjæl var da ikke hans, når på
 de høje bjerges toppe han skuede solen
 stige op og bade verden i lys. Han kiggede —
 havet og jorden, jordens solide bygning
 og havets flydende masse lå smilende
 under ham. Skyerne blev berørte,
 og i deres tavse ansigter læste han uudsigelig
 kærlighed. Ingen behøvede lyd,
 eller nogen glædesstemme; hans ånd inddrak 10
 synet: indtryk, sjæl, og form,
 alt smeltede ind i ham; de slugte
 hans animalske væsen; han levede i dem,
 og af dem levede han; de var hans liv.
 I en sådan adgang til sindet, i en sådan, ved den

Of visitation from the living God,
Thought was not; in enjoyment it expired.
No thanks he breathed, he proffered no request;
Rapt into still communion that transcends.
The imperfect offices of prayer and praise, 20
His mind was a thanksgiving to the power
That made him; it was blessedness and love!

A Night-Piece

The sky is overspread
With a close veil of one continuous cloud
All whitened by the moon, that just appears,
A dim-seen orb, yet chequers not the ground
With any shadow — plant, or tower, or tree.
At last a pleasant instantaneous light
Startles the musing man whose eyes are bent
To earth. He looks around, the clouds are split
Asunder, and above his head he views
The clear moon and the glory of the heavens. 10
There in black-blue vault she sails along
Followed by multitudes of stars, that small,
And bright, and sharp along the gloomy vault
Drive as she drives. How fast they wheel away!
Yet vanish not! The wind is in the trees;
But they are silent. Still they roll along
Immeasurably distant, and the vault
Built round by those white clouds, enormous clouds,
Still deepens its interminable depth.
At length the vision closes, and the mind 20
Not undisturbed by the deep joy it feels,
Which slowly settles into peaceful calm,
Is left to muse upon the solemn scene.

The Discharged Soldier

I love to walk
Along the public way when for the night,
Deserted in its silence, it assumes
A character of deeper quietness
Than pathless solitudes. At such a time
I slowly mounted up a steep ascent
Where the road's watry surface to the ridge
Of that sharp rising, glittered in the moon
And seemed before my eyes another stream

levende Guds besøg, ophøjet stund,
 var tanken ikke til; den døde i nydelse.
 Han hviskede ingen tak, han forsøgte ingen bøn;
 henrykket til et stille samkvem, som transcenderer.
 bønnen og lovprisningens ufuldkomne hverv, 20
 hans ånd var en taksigelse til den magt
 som skabte ham; den var velsignelse og kærlighed

Et natstykke

Bredt ud over himlen
 er et tæt slør af en eneste sammenhængende sky,
 farvet helt hvid af månen, som netop kommer til syne,
 en svagt set skive, uden dog at kaste nogen skygge
 på jorden – plante eller tårn eller træ.
 Pludselig overrasker et behageligt øjeblikkeligt lys
 det tankefulde menneske, hvis øjne er rette
 mod jorden. Han ser sig om, skyerne er
 splittet, og over hans hoved ser 10
 han den klare måne og himlens pragt.
 Dér i den sortblå hvælving sejler hun af sted
 fulgt af utallige stjerner, som små og strålende
 og skarpe driver, sådan som hun driver, hen over
 den dunkle hvælving. Hvor hurtigt de løber bort!
 Forsvinder dog ikke! Vinden er i træerne;
 men de er tavse. Stadig ruller de afsted
 umådeligt fjerne, og hvælvingen
 bygget omkring disse hvide skyer, uhyre skyer,
 gør stadig sit grænseløse dyb dybere. 20
 Til sidst ophører synet, og sindet,
 ikke uforstyrret af den dybe glæde det føler,
 som nu langsomt finder hvile i en fredfyldt ro,
 er overladt til at gruble over den højtidelige scene.

Den hjemsendte soldat

Jeg elsker at gå alene
 ud ad den offentlige vej, når forladt for natten,
 dens stilhed antager en dybere
 stilhed end, der hviler over
 øde uvejsomme steder. Engang ved en sådan
 lejlighed var jeg langsomt på vej op ad en stejl bakke,
 hvor vejens vandige overflade, helt til ryggen
 af den skarpe stigning, glitrede i månelysset
 og syntes for mine øjne at være endnu en strøm,

THE DISCHARGED SOLDIER

Stealing with silent lapse to join the brook 10
That murmured in the valley. On I passed
Tranquil, receiving in my own despite
Amusement, as I slowly passed along,
From such near objects as from time to time
Perforce disturbed the slumber of the sense
Quiescent, and disposed to sympathy,
With an exhausted mind worn out by toil
And all unworthy of the deeper joy
Which waits on distant prospect, cliff or sea,
The dark blue vault, and universe of stars. 20
Thus did I steal along that silent road,
My body from the stillness drinking in
A restoration like the calm of sleep
But sweeter far. Above, before, behind,
Around me, all was peace and solitude:
I looked not round, nor did the solitude
Speak to my eye, but it was heard and felt.
O happy state! what beauteous pictures now
Rose in harmonious imagery — they rose
As from some distant region of my soul 30
And came along like dreams, yet such as left
Obscurely mingled with their passing forms
A consciousness of animal delight,
A self-possession felt in every pause
And every gentle movement of my frame.
While thus I wandered, step by step led on,
It chanced a sudden turning of the road
Presented to my view an uncouth shape
So near that, stepping back into the shade
Of a thick hawthorn, I could mark him well, 40
Myself unseen. He was of stature tall,
A foot above man's common measure tall,
And lank and upright. There was in his form
A meagre stiffness. You might almost think
That his bones wounded him. His legs were long,
So long and shapeless that I looked at them
Forgetful of the body they sustained.
His arms were long and; his hands were bare;
His visage, wasted though it seemed, was large
In feature; his cheek sunken; and his mouth 50
Shewed ghastly in the moonlight. From behind,
A mile-stone propped him, and his figure seemed
Half-sitting, and half-standing. I could mark
That he was clad in military garb,
Though faded yet entire. His face was turned

der sagte og tavst gled af sted for at forenes med 10
 bækken, der rislende nede i dalen. Jeg gik roligt
 afsted, men mod min vilje, mens jeg
 langsomt gik videre, blev jeg adspredt
 af sådanne nære genstande som, måske, fra tid til anden
 forstyrrede den slumrende udeltagende følelse,
 der hvilede og var indstillet på at vise omsorg
 for et udtømt sind, der var nedslidt af møje
 og helt uværdigt til den dybere glæde, 20
 der ledsager en fjern udsigt, en klippe eller et hav,
 den mørkeblå hvælving og universets stjerner.
 Således listede jeg mig af sted ad den tyste vej,
 mens min krop indsugede genopbyggelse
 fra stilheden, lig den søvnens ro giver,
 blot langt skønnere. Ovenover, foran, bagved,
 omkring mig var alt fred og ensomhed.
 jeg så ikke omkring mig, og ensomheden talte
 heller ikke til mit øje, men den hørtes og føltes.
 Åh lykkelige tilstand! hvilke smukke malerier
 der nu steg op i harmoniske billeder —
 de steg op som fra et fjernt område i min sjæl 30
 og kom lig drømme, dog sådanne som
 dunkelt blandet med deres flygtige former,
 efterlod en bevidsthed om fysisk fryd,
 en selvbeherskelse følt ved enhver stilstand
 og enhver svag bevægelse af min krop.
 Mens jeg således skridt for skridt blev ført videre,
 traf det sig, ved en brat drejning af vejen,
 at en besynderlig skikkelse pludselig kom til syne,
 så nær ved, at jeg, idet jeg trådte ind i skyggen
 af en tæt tjørnebusk, nøje kunne iagttage ham 40
 uden selv at blive set. Han var høj af vækst,
 en fod over en mands almindelige højde,
 ranglet og rank. Der var en mager stivhed
 over hans skikkelse. Man kunne næsten tro
 at hans knogler sårede ham. Hans ben var lange,
 så lange og formløse at jeg glemte den krop,
 de understøttede, når jeg kiggede på dem.
 Hans arme var lange og tynde; hans hænder var bare;
 hans ansigt, skønt det virkede hærget, havde
 store træk; hans kind var indsunken; og hans mund 50
 viste sig spørgelsesagtig i måneskinnet. Bagved
 støttede en milesten ham, og han syntes
 halvt at sidde ned og halvt at stå op. Jeg kunne se,
 at han var klædt i militærtøj, der, skønt
 falmet, dog var helt. Hans ansigt var vendt

mod vejen, men ikke som om han søgte
 noget levende væsen. Han virkede
 ulykkelig og ensom, en mand afskåret
 fra alle af sin slægt og mere end halvt afskåret
 fra sin egen natur.

Han var alene 60

havde ingen ledsager, hverken hund eller stav,
 eller rygsæk — i selve hans klædedragt var der
 noget trøstesløst, en enkelhed
 der syntes i slægt med ensomhed. Jeg tro,
 at havde blot en handske dinglet i hans hånd,
 ville det have gjort ham mere menneskelig.
 Længe studerede jeg ham med en blandet følelse
 af frygt og sorg. Fra hans læber kom der
 imidlertid mumlende lyde, som af smerte eller
 urolige tanker; dog bevarede hans skikkelse stadig den 70
 samme skrækkelige ubevægelighed. Hans skygge lå
 ved hans fødder uden at røre sig. I en snæver dal
 lige i nærheden lå der en landsby, hvis tavse
 døre var synlige mellem de spredte træer,
 næppe fjernere fra stedet end et pileskud.
 Jeg ønskede at se ham bevæge sig, men han forblev
 fæstnet til stedet og udsendte stadig fra tid til anden
 med mumlende stemme en livløs klage,
 en næppe hørlig stønnen. Dog blev den lænkede 80
 mastiff hele tiden forstyrret i sit træhus
 og dens uophørlige hysten hørte nede fra
 landsbytræer. Jeg havde ikke uden
 selvbefredelse forlænget min vagt og nu bestyrket
 og mit hjertes skrømtede fejhed undertrykt,
 forlod jeg den skyggefulde krog, hvor jeg havde stået
 og hilste den fremmede. Han rejste sig fra sin
 hvileplads og gengældte min hilsen ved
 i en afmålt gestus at løfte sin magre og udtærede
 arm til sit hoved. En kort tid talte 90
 vi om ligegyldige ting og tilfældige
 emner. Han var imidlertid holdt op
 med al klage — han havde genindtaget sin stilling,
 støttet af milestenen som før, og da jeg inden længe
 spurgte om hans historie, svarede han hverken
 langsomt eller ivrigt, men uanfægtet,
 og med en stille uklagende stemme
 og en statelig mine af mild ligegyldighed,
 meddelte han et simpelt faktum: at han havde
 været soldat, var taget til de tropiske øer,
 hvorfra han var kommet i land for nu ti dage siden; 100

THE DISCHARGED SOLDIER

That on his landing he had been dismissed,
And with the luttle strength he yet had left
Was travelling to regain his native home.
At this I turned and through the trees looked down
into the village, — all were gone to rest,
Nor smoke nor any taper light appeared,
But every silent window to the moon
Shone with a yellow glitter. “No one there,”
Said I, “is waking; we must measure back
The way which we have come. Behind yon wood 110
A labourer dwells, an honest man and kind;
He will not murmur should we break his rest,
And he will give you food if food you need,
And lodging for the night.” At this he stooped,
And from the ground took up an oaken staff
By me yet unobserved, a traveller’s staff,
Which I suppose from his slack hand had dropped,
And, such the languor of the weary man,
Had lain till now neglected in the grass,
But not forgotten. Bach we turned and shaped 120
Our course towards the cottage. He appeared
To travel without pain, and I beheld
With ill-suppressed astonishment his tall
And ghostly figure moving at my side.
As we advanced I asked him for what cause
He tarried there, nor had demanded rest
At inn or cottage. He replied, “In truth
my weakness made me loth to move, and here
I felt myself at ease and much relieved,
But that the village mastiff fretted me, 130
And every second moment rang a peal
Felt at my very heart. There was no noise,
Nor any foot abroad — I do nor know
What ailed him, but it seemed as if the dog
Were howling to the murmur of the stream.”
While thus we travelled on I did not fail
To question him of what he had endured
From war and battle and the pestilence.
He all the while was in demeanor calm,
Concise in answer: solemn and sublime 140
He might have seemed, but that in all he said
There was a strange half-absence and a tone
Of weakness and indifference, as of one

at han var blevet afskediget, da han gik fra borde,
og var, med den lidt styrke han endnu havde tilbage,
på vej for at genfinde sit fødehjem.*

Ved dette vendte jeg mig om og så ned

mod landsbyen — alle var gået til ro,
hverken røg eller noget voksllys var synligt,
men alle tavse vinduer skinnede til månen
med et gulligt skær. „Ingen her er vågne,”

sagde jeg, „vi må gå tilbage

den vej vi er kommet. Bagved den skov dér

110

bor der en arbejder, en ærlig og venlig mand;

han vil ikke murre over at få sin søvn forstyrret,

og han vil give Dem mad, hvis De har brug for mad,

og logi for natten.” Ved dette bukkede han sig ned

og tog en egestav, jeg ikke før havde lagt mærke til,

op fra jorden, en vandringsmands stav,

som jeg antager var faldet fra hans slappe hånd,

og havde, så kraftsløs var den trætte mand,

indtil nu ligget upåagtet i græsset,

men ikke glemt. Vi gik tilbage med

120

kurs mod huset. Tilsyneladende

gik han uden smerter, og jeg iagttog med

dårligt skjult forbavselse hans høje og

spørgelsesagtige skikkelse bevæge sig ved siden af mig.

Mens vi rykkede fremad, spurgte jeg ham af hvilken

grund han biede her og heller ikke havde bedt om

at få hvile i en kro eller et hus. Han svarede: „Sandelig

min svaghed gjorde mig uvillig til at bevæge mig,

og her følte jeg mig godt tilpas og lettet,

men landsbyens mastiff ærgrede mig,

130

og hvert andet øjeblik ringede en klokke,

der gik mig til hjertet. Der var ingen støj,

eller nogen ude — jeg ved ikke, hvad der var

i vejen med ham, men det synes som om

hunden hylede ad vandløbets rislen.”

Mens vi således vandrede videre, kunne jeg ikke

lade være med at spørge ham om, hvad han havde

tålt af krig og slag og sygdom.

Han optrådte hele tiden roligt

og svarede kortfattet: han kunne have syntes

140

højtidelig og ophøjet, havde der ikke, i alt

han sagde, været en underlig halvt fraværenhed

og en tone af svaghed og ligegyldighed, som hos en

---

* de tropiske øer: Han havde været på De Vestindiske Øer, hvilket forklarer han elendige tilstand; ca. 40.000 døde der af gul feber, og ligeså mange blev anset for uegnet til tjeneste, og som suden tvivls blev afskediget, da de vendte tilbage (Norton).

Remembering the importance of his theme,
But feeling it no longer. We advanced
Slowly, and ere we to the wood were come
Discourse had ceased. Together on we passed
In silence through the shades gloomy and dark,
Then turning up along an open field
We gained the cottage. At the door I knocked, 150
And called aloud, "My friend, here is a man
By sickness overcome; beneath your roof
This night let him find rest, and give him food —
The service if need be I will requite."
Assured that now my comrade would repose
In comfort, I entreated that henceforth
He would not linger in the public ways
But at the door of cottage or of inn
Demand the succour which his state requied, 160
And told him, feeble as he was 'twere fit
He ask relief or alms. At this reproof
With the same ghastly mildness in his look,
He said, "My trust is in the God of Heaven,
And in the eye of him that passes me."
By this the labourer had unlocked the door
And now my comrade touched his hat again
With his lean hand, and in a voice that seemed
To speak with a reviving interest,
'Till then unfelt, he thanked me. I returned 170
The blessing of the poor unhappy man,
And so we parted.

Influence of Natural Objects

*in Calling Forth and Strengthening the Imagination
in Boyhood and Early Youth.*

FROM AN UNPUBLISHED POEM

Wisdom and Spirit of the universe!
Thou Soul, that art the Eternity of thought!
And giv'st to forms and images a breath
And everlasting motion! not in vain,
By day or star-light, thus from my first dawn
Of childhood didst thou intertwine for me
The passions that build up our human soul;
Not with the mean and vulgar works of Man;
But with high objects, with enduring things,
With life and nature; purifying thus

der husker det betydningsfulde i sit emne,
 men ikke længere føler det. Vi rykkede langsomt
 fremad, og før vi kom til skoven
 var samtalen ophørt. Sammen gik vi
 tavse gennem de dunkle og mørke skygger,
 og ved at dreje op langs en åben mark,
 nåede vi så huset. Jeg bankede på døren 150
 og kaldte højt: „Min ven, her er et menneske,
 der er overmandet af sygdom; lad ham finde
 hvile under dit tag i nat, og giv ham mad –
 tjenesten, hvis det behøves, vil jeg gengælde.”
 Forvissnet om at min kammerat nu ville få hvile
 på betryggende vis, bad jeg ham indtrængende om ikke
 fremover at opholde sig på de offentlige veje, men ved
 døren af et hus eller en kro at forlange den bistand
 som hans tilstand krævede, og fortalte ham, svag som
 han var, at det ville være passende, at han bad om 160
 fattighjælp eller almisse. Ved denne tilrettevisning
 sagde han med den samme spøgelsesagtige
 mildhed i sit blik: „Jeg sætter min lid til Gud i himlen,
 og øjet hos ham, som går forbi mig.”
 Nu blev døren til huset låst op,
 soldaten rørte atter sin hat med
 sin magre hånd og med en røst, som syntes
 at tale med en vågnende, indtil da ufølt interesse, –
 takkede han mig. Jeg gengældte
 den stakkels ulykkelige mands velsignelse, 170
 og derpå skiltes vi.

Naturlige genstandes indflydelse

*på at fremkalde og styrke fantasien
i barndommen og den tidlige ungdom*

FRA ET UUDGIVET DIGT

Universets visdom og ånd!
 du sjæl, som er tankens evighed,
 som giver former og billeder liv og
 varig bevægelse! ikke forgæves,
 i dagslys eller stjernesker, sammenflettede du
 fra min barndoms første begyndelse de følelser,
 der opbygger vor menneskesjæl;
 ikke med menneskets lave og ordinære arbejder,
 men med ophøjede genstande, med blivende ting,
 med livet og naturen, idet du således renser

The elements of feeling and of thought, 10
 And sanctifying by such discipline
 Both pain and fear, — until we recognise
 A grandeur in the beatings of the heart.
 Nor was this fellowship vouchsafed to me
 With stinted kindness. In November days,
 When vapours rolling down the valleys made
 A lonely scene more lonesome; among woods
 At noon; and 'mid the calm of summer nights,
 When, by the margin of the trembling lake,
 Beneath the gloomy hills, homeward I went 20
 In solitude, such intercourse was mine:
 Mine was it in the fields both day and night,
 And by the waters, all the summer long.
 And in the frosty season, when the sun
 Was set, and, visible for many a mile.
 The cottage-windows through the twilight blazed,
 I heeded not the summons: happy time
 It was indeed for all of us; for me
 It was a time of rapture! Clear and loud
 The village-clock tolled six — I wheeled about. 30
 Proud and exulting like an untired horse
 That cares not for his home. — All shod with steel,
 We hissed along the polished ice, in games
 Confederate, imitative of the chase
 And woodland pleasures, — the resounding horn,
 The pack loud-chiming, and the hunted hare.
 So through the darkness and the cold we flew,
 And not a voice was idle: with the din
 Smitten, the precipices rang aloud;
 The leafless trees and every icy crag
 Tinkled like iron; while far-distant hills 40
 Into the tumult sent an alien sound
 Of melancholy, not unnoticed while the stars,
 Eastward, were sparkling clear, and in the west
 The orange sky of evening died away.
 Not seldom from the uproar I retired
 Into a silent bay, or sportively
 Glanced sideways, leaving the tumultuous throng,
 To cut across the reflex of a star;
 Image, that, flying still before me, gleamed 50
 Upon the glassy plain: and oftentimes,
 When we had given our bodies to the wind,
 And all the shadowy banks on either side
 Came sweeping through the darkness, spinning still
 The rapid line of motion, then at once

følelsens og tankens bestanddele, 10
 og ved denne oplæring både
 helliggør smerte og angst, — indtil vi erkender
 en storhed i hjertes slag.
 Og dette fællesskab blev det mig med ikke ringe
 venlighed forundt at opleve. På novemberdage
 når dampe, der rullede ned i dalen, gjorde
 et ensomt landskab mere ensomt, blandt skove
 ved middagstid og i de rolige sommernætter,
 når jeg, ved randen af den skælvende sø
 for foden af de dunkle høje, gik alene hjemad, 20
 var sådant samkvem mit:
 det var mit på markerne både dag og nat
 og ved vandene hele sommeren lang.
 Og i den kolde årstid når solen
 var gået ned, og husets vinduer blusede
 gennem skumringen, synlig mange kilometer borte,
 ænsede jeg ikke, at man kaldte på mig: lykkelige tider
 var det sandelig for os alle; for mig
 var det en henrykkelsens tid. Klart og højt 30
 slog landsbyklokken seks; jeg drejede omkring,
 stolt og jublende som en utræt hest,
 der er ligeglad med hjemmet. — Alle skoet med stål,
 hvislede vi hen over den glatte is i forenet
 leg, idet vi efterlignede jagten
 og skovlandets fornøjelser, — det gjaldende horn,
 det højt glammende hundekobbel og den jagede hare.
 Således fløj vi gennem mørket og kulden,
 og ikke en eneste stemme var ubenyttet: smittet
 af larmen, rungede de stejle skråninger højt;
 de bladløse træer og enhver isdækket klippe 40
 klirrede som malm; medens de fjerne høje
 sendte en fremmedartet melankolsk lyd ind i tummelen,
 ikke ubemærket medens stjernerne
 østover tindrede klart, og den orangefarvede
 aftenhimmel i vest døde bort.
 Ikke sjældent trak jeg mig tilbage fra postyret
 ind i en stille bugt, eller gled legesygt
 sideværts, idet jeg forlod den voldsomme trængsel
 for at skære hen over en stjernes genskin,
 et billede, som stadigvæk flyvende foran mig, 50
 glimtede på den glasblanke flade: og ofte,
 når vi havde overgivet vore kroppe til vinden,
 og hele den skyggefulde bred på hver side
 kom fejende gennem mørket, stadig spindende
 den hurtige bevægelsesline, har jeg så med ét,

Have I, reclining back upon my heels,
 Stopped short; yet still the solitary cliffs
 Wheeled by me — even as if the earth had rolled
 With visible motion her diurnal round!
 Behind me did they stretch in solemn train,
 Feebler and feebler, and I stood and watched
 Till all was tranquil as a summer sea. 60

The Prelude 1799

PART ONE

Was it for this
 That one, the fairest of all rivers, loved
 To blend his murmurs with my Nurse's song,
 And from his alder shades, and rocky falls,
 And from his fords and shallows, sent a voice
 That flowed along my dreams? For this didst thou
 O Derwent, traveling over the green plains
 Near my "sweet birth-place," didst thou beauteous Stream
 Make ceaseless music through the night and day,
 Which with its steady cadence tempering 10
 Our human waywardness, composed my thoughts
 To more than infant softness, giving me,
 Among the fretful dwellings of mankind,
 A knowledge, a dim earnest, of the calm
 Which Nature breathes among the fields and groves?
 Beloved Derwent! Fairest of all Streams!
 Was it for this that I, a four year's child,
 A naked Boy, among thy silent pools
 Made one long bathing of a summer's day?
 Basked in the sun, or plunged into thy streams 20
 Alternate, all a summer's day, or coursed
 Over the sandy fields, and dashed the flowers
 Of yellow grunsel; or, when crag and hill,
 The woods and distant Skiddaw's lofty height
 Were bronzed with a deep radiance, stood alone,
 A naked Savage in the thunder shower?
 And afterwards, 'twas in a later day
 Though early, when upon the mountain-slope
 The frost and breath of frosty wind had snapped
 The last autumnal crocus, 'twas my joy 30

ved at læne mig tilbage på hælene,
 standset brat op; dog fór de enlige klinger
 stadigvæk forbi mig, – ligesom om jorden rullede
 i sin daglige runde med synlig bevægelse.
 Bag mig strakte de sig i et højtideligt følge,
 svagere og svagere, og jeg stod og så på,
 indtil alt var roligt som et sommerhav.

60

Præludiet 1799

FØRSTE DEL

Var det for dette*
 at én, den fagreste af alle floder, elskede
 at blande sin rislen med min barnepiges sang,
 og fra sine elletræsskygger og klippefulde vandfald,
 og fra sine vadesteder og grunde, sendte en røst,
 der flød afsted med mine drømme? Thi dette gjorde du,
 oh Derwent, mens du rejste over de grønne sletter†
 nær mit „kære fødehjem”, skabte du da ikke, skønne strøm,
 nat og dag en uophørlig musik,
 som mildnende vor menneskelige genstridighed 10
 med din stadige rytme, dæmpede mine tanker
 til mere end barnlig blidhed og gav mig,
 blandt menneskenes utilfredse boliger,
 en viden, en dunkel forsmag på den ro
 som naturen ånder blandt marker og lunde?
 Højt elskede Derwent, fagreste af alle strømme!
 var det for dette, at jeg, et fireårs barn,
 en nøgen dreng, i dine stille bredninger
 badede sommerdagen lang,
 lå i solen eller dykkede ned i dine strømme, 20
 skiftevis hele sommerdagen eller jóg
 hen over de sandede marker og slog til den gule
 brandbægers blomster; eller som, når fjeld og bakke,
 skovene og fjerne Skiddaws høje tinde
 blev bronseret med en dyb stråleglans, stod alene,
 en nøgen vild i tordenbygen?
 Og bagefter (det var en senere dag, skønt
 tidligt), når på bjergskrænten
 frosten og en froståndende vind havde snappet
 efterårets sidste krokus, holdt jeg af 30

* dette: 'Var det for det digtet *Eneboerens* skyld,' at én, den fagreste ... . Wordsworth havde problemer med at få skrevet sit store filosofiske digt *Endeboeren*.

† Floden Derwent løb bagved huset i Cockermouth, hvor Wordsworth var født.

To wander half the night among the cliffs
 And the smooth hollows, where the woodcocks ran
 Along the moonlight turf. In thought and wish,
 That time, my shoulder all with springes hung,
 I was a fell destroyer. Gentle Powers!
 Who give us happiness and call it peace,
 When scudding on from snare to snare I plied
 My anxious visitation, hurrying on,
 Still hurrying, hurrying onward, how my heart
 Panted; among the scattered yew-trees, and the crags
 The looked upon me, how my bosom beat 40
 With expectation. Sometimes strong desire,
 Resistless, overpowered me, and the bird
 Which was the captive of another's toils
 Became my prey; and when the deed was done
 I heard among the solitary hills
 Low breathings coming after me, and sounds
 Of undistinguishable motion, steps
 Almost as silent as the turf they trod.
 Nor less, in spring-time, when on southern banks 50
 The shining sun had from his knot of leaves
 Decoyed the primrose-flower, and when the vales
 And woods were warm, was I a rover then
 In the high places, on the longsome peaks,
 Among the mountains and the winds. Though mean
 And though inglorious were my views, then end
 Was not ignoble. Oh, when I have hung
 Above the raven's nest, by knots of grass,
 Or half-inch fissures in the slipp'ry rock,
 But ill sustained, and almost, as it seemed, 60
 Suspended by the blast which blew amain,
 Shouldering the naked crag, oh at that time,
 While on the perilous ridge I hung alone,
 With what strange utterance did the loud dry wind
 Blow through my ears! The sky seemed not a sky
 Of earth, and with what motion moved the clouds!
 The mind of man is fashioned and built up
 Even as strain of music: I believe
 That there are spirits, which, when they would form
 A favored being, from his very dawn 70
 Of infancy do open out the clouds
 As at the touch of lightning, seeking him
 With gentle visitation; quiet Powers!

at vandre den halve nat mellem fjeldene
 og de jævne lavninger, hvor skovsneppen løb
 hen ad det månelyste græsdække. Dengang var jeg
 i tanke og ønske, med min skulder helt behængt
 med snarer, en fæl ødelægger. Milde magter,
 I som skænker os lykke og kalder det fred!
 når jeg løb fra fælde til fælde og gjorde
 mine ivrige besøg, ilende af sted, stadig ilende,
 ilende videre, hvor mit hjerte da gispede;
 og mellem de spredte takstræer og klipper,
 som kiggede på mig, hvor mit hjerte 40
 da slog af forventning! Nogle gange overmandede
 et stærkt ønske mig uimodståeligt,
 og fuglen, som var fange i en andens garn,
 blev mit bytte; og når dåden var gjort
 hørte jeg mellem de enlige høje
 sagte åndedrag komme efter mig, og lyde
 af uskelnelige bevægelser, trin
 næsten så stille, som det græs de trådte på.
 Heller ikke mindre i forårstiden, når på sydlige 50
 skrænter den skinnende sol havde lokket primulaen
 frem fra sin klynge af blade, og når dalene
 og skovene var varme, strejfede jeg dengang om
 i højderne, på de ensomme tinder,
 blandt bjergene og vindene. Skønt mine hensigter
 var lave og uværdige, så var slutningen*
 ikke vanærende. Åh, når jeg har hængt
 over ravnens rede, kun dårligt støttet
 af græstotter eller centimeterbrede spalter
 i den glatte klippe og næsten, som det syntes, 60
 holdt svævende, presset mod det nøgne fjeld
 af vindstødet, der blæste med fuld styrke, åh, på dette
 tidspunkt, mens jeg hang alene på den farefulde bjergkam,
 hvilke sælsom tale blæste den tørre susende
 vind da ikke i mine øre; himlen syntes ikke en jords
 himmel, og hvor hurtigt bevægede skyerne sig ikke!
 Menneskets bevidsthed er dannet
 og opbygget ligesom musikkens toner. Jeg tror,†
 der findes ånder, som, når de ville danne et yndet
 væsen, fra selve hans barndoms morgengry 70
 får skyerne til at sprede sig som ved
 berøring af lyn og aflægger ham blide besøg, —
 det er stille magter, tilbagetrukne

* uværdige: at ødelægge ravnens æg, da den blev anset for en fare for lammene, og muligvis for få et vederlag af sognet for det (Cambridge).

† toner: se det tilsvarende sted i 1805-udgaven, 1; 352-55

Retired and seldom recognized, yet kind,
 And to the very meanest not unknown;
 With me, though rarely, in my boyish days
 They communed. Others too there are, who use,
 Yet haply aiming at the self-same end,
 Severer interventions, ministry
 More palpable, and of their school was 80
     They guided me: one evening, led by them,
 I went alone into a Shepherd's boat,
 A skiff that to a willow-tree was tied
 Within a rocky cave, its usual home.
 The moon was up, the lake was shining clear
 Among the hoary mountains; from the shore
 I pushed, and struck the oars, and struck again
 In cadence, and my little Boat moved on
 Just like a man who walks with stately step
 Though bent on speed. It was an act of stealth 90
 And troubled pleasure. Not without the voice
 Of mountain-echoes did my boat move on,
 Leaving behind her still on either side
 Small circles glittering idly in the moon,
 Until they melted all into one track
 Of sparkling light. A rocky steep uprose
 Above the cavern of the willow-tree,
 And now, as suited one who proudly rowed
 With his best skill, I fixed a steady view
 Upon the top of that same craggy ridge, 100
 The bound of the horizon, for behind
 Was nothing but the stars and the grey sky.
 She was an elfin pinnacle; twenty times
 I dipped my oars into the silent lake,
 And, as I rose upon the stroke, my Boat
 Went heaving through the water like a swan —
 When from behind that rocky steep, till then
 The bound of the horizon, a huge Cliff,
 As if voluntary power instinct,
 Upreared its head. I struck, and struck again, 110
 And, growing still in statue, the huge cliff
 Rose up between me and the starts, and still
 With measured motion, like a living thing,
 Strode after me. With trembling hands I turned,
 And through the silent water stole my way
 Back to the cavern of the willow-tree.
 There, in her mooring-place I left my bark,
 And through the meadows homeward went with grave
 And serious thoughts; and after I had seen

og sjældent bemærket, dog er de venlige
 og selv for den ringeste ikke ukendte —
 med mig, da jeg var dreng, havde de samkvem,
 omend sjældent. Der findes også andre ånder,
 lykkeligvis sigtende mod det selvsamme mål,
 som griber alvorligere ind, hjælper mere
 håndgribeligt, og deres skole tilhørte jeg. 80

De vejledte mig. En aften, ført af dem,
 steg jeg alene op i en hyrdes båd,
 en jolle der var bundet til et piletræ
 inde i en klippehule, dens sædvanlige hjem.
 Månen var oppe, søen skinnede klart
 mellem de hvidgrå bjerge; jeg skød ud
 fra bredden, tog åretag og begyndte at ro
 i jævnt tempo, og min lille båd bevægede sig
 fremad, som en mand der går med statelige skridt,
 skønt med fart for øje. Handlingen var stjålen 90

og fornøjelsen problemfyldt. Ikke uden lyden af
 bjergekkoer bevægede min båd sig videre,
 mens den på begge sider vedvarende efterlod
 små cirkler, der glimtede dovent i måneskæret,
 indtil de alle smeltede sammen til et spor
 af funklende lys. En klippeskrænt løftede
 sig oven over piletræets grotte,
 og nu, som det passede sig for én, der stolt roede
 det bedste, han havde lært, havde jeg kontant blikket
 fæstnet på toppen af denne samme bjergkam, 100

horisontens grænse, for bagved var
 der intet undtagen stjernerne og den grå himmel.
 Hun var en alfepinasse; tyve gange
 dyppede jeg mine åre i den stille sø,
 og idet jeg tog kraftigere åretaget, løftede
 min båd sig gennem vandet som en svane —
 da rejste et uhyre bjerg, som besjælet med
 viljekraft, sit hoved bagved det stejle fjeld,
 indtil nu horisontens grænse.

Jeg tog et åretag, og endnu ét 110
 og stadig voksende i størrelse, steg det uhyre bjerg
 op mellem mig og stjernerne, og stadigvæk
 med afmålt bevægelse strøg det efter mig
 som en levende ting. Med rystende hænder vendte
 jeg om og sneg mig gennem det stille vand
 tilbage til grotten og piletræet.

Dér ved hendes fortøjningsplads efterlod jeg
 min bark og gik hjemad over engene med tunge
 og alvorlige tanker; og efter at jeg havde set

That spectacle, for many days my brain 120
 Worked with a dim and undetermined sense
 Of unknown modes of being. In my thoughts
 There was darkness, call it solitude
 Or blank desertion, no familiar shapes
 Of hourly objects, images of trees,
 Of sea or sky, no colours of green fields;
 But huge and mighty forms that do not live
 Like living men, moved slowly through my mind
 By day, and were the trouble of my dreams.

Ah! Not in vain ye Beings of the hills! 130
 And ye that walk the woods and open heaths
 By moon or star-light, thus from my first dawn
 Of childhood, did ye love to intertwine
 The passions that build up our human soul,
 Not with the mean and vulgar works of man,
 But with high objects, with eternal things,
 With life and Nature, purifying thus
 The elements of feeling and of thought,
 And sanctifying by such discipline
 Both pain and fear, until we recognize 140
 A grandeur in the beatings of the heart.
 Nor was this fellowship vouchsafed to me
 With stinted kindness. In November days,
 When vapours, rolling down the valleys, made
 A lonely scene more lonesome, among woods
 At noon, and 'mid the calm of summer nights
 When by the margin of the trembling lake
 Beneath the gloomy hills I homeward went
 In solitude, such intercourse was mine.

And in the frosty season when the sun 150
 Was set, and, visible for many a mile,
 The cottage windows through the twilight blazed,
 I heeded not the summons. Clear and loud
 The village clock tolled six; I wheeled about
 Proud and exulting like an untired horse
 That cares not for its home. All shod with steel
 We hissed along the polished ice, in games
 Confederate, imitative of the chase
 And woodland pleasures, the resounding horn,
 The pack loud bellowing, and the hunted hare. 160
 So through the darkness and the cold we flew,
 And not a voice was idle. With the din,
 Meanwhile, the precipices rang aloud,

dette syn, arbejdede min hjerne i mange dage 120
 med en dunkel og ubestemt følelse
 af ukendte eksistensformer. I mine tanker
 var der mørke, kald det ensomhed
 eller ren og skær rømning, ingen velkendte former*
 af altid tilstedeværende genstande, billeder af træer,
 af hav eller himmel, ingen grønne markers farver,
 men uhyre og mægtige skikkelser, der ikke lever som
 levende mennesker, bevægede sig langsomt gennem min
 bevidsthed om dagen, og var mine drømmes bekymring.

Åh! ikke forgæves, I bakkernes væsener 130
 og I som vandrer om i skovene og på de åbne heder
 ved månelys eller stjernesvær, elskede I således fra min
 barndoms første gry at blande de følelser,
 som opbygger menneskets sjæl,
 ikke med menneskets lave og ordinære arbejder,
 men med ophøjede genstande, med evige ting,
 med livet og naturen, således rense
 følelsen og tankens bestanddele
 og ved sådan disciplin helliggøre
 både smerte og angst, indtil vi erkender 140
 en storhed i hjertes slag.
 Og dette fællesskab blev ikke givet mig
 med nærig venlighed. På novemberdage
 når dampe, der rullede ned i dalen, gjorde
 en ensom scene mere ensom, blandt skove
 ved middag og midt i de rolige sommernætter
 når jeg, ved kanten af den skælvende sø
 under de dunkle høje, gik hjemad
 alene, var sådant samvær mit.

Og i den kolde årstid, når solen 150
 var gået ned og husets vinduer, synlige mange
 kilometer borte, blussede gennem skumringen,
 agtede jeg ikke på kaldet. Klart og højt†
 slog landsbyklokken seks; jeg drejede omkring
 stolt og jublende som en utræt hest,
 der er ligeglad med sit hjem. Alle skoet med stål
 hvislede vi hen over den glatte is i forenet
 leg, idet vi efterlignede jagten
 og skovlandsglæderne, det genlydende horn,
 det højt glammende hundekobbel og den jagede hare. 160
 Så fløj vi gennem mørket og kulden,
 og ikke en eneste røst var uvirksom. I mellemtiden
 rungede de stejle skråninger højt af larmen;

* rømning: hans fantasi sunde frembringelser er 'rømmet' på grund af de uhyggelige synere.

† kaldet: lyset fra vinduerne fortalte ham, at han burde vende hjem.

The leafless trees and every icy crag
 Tinkled like iron, while the distant hills
 Into the tumult sent an alien sound
 Of melancholy not unnoticed; while the stars,
 Eastward, were sparkling clear, and in the west
 The orange sky of evening died away.

Not seldom from the uproar I retired 170

Into a silent bay, or sportively
 Glanced sideways, leaving the tumultuous throng,
 To cut across the shadow of a star
 That gleamed upon the ice; and oftentimes
 When we had given our bodies to the wind
 And all the shadowy banks on either side
 Came sweeping through the darkness, spinning still
 The rapid line of motion, then at once
 Have I, reclining back upon my heels,
 Stopped short; yet still the solitary cliffs 180
 Wheeled by me, even as if the earth had rolled
 With visible motion her diurnal round.
 Behind me did they stretch in solemn train,
 Feebler and feebler, and I stood and watched
 Till all was tranquil as a summer sea.

Ye Powers of earth! Ye Genii of the springs!
 And ye that have your voices in the clouds
 And ye that are Familiars of the lakes
 And of the standing pools, I may not think 190
 A vulgar hope was yours when ye employed
 Such ministry, when ye through many a year
 Thus by the agency of boyish sports
 On caves and trees, upon the woods and hills,
 Impressed upon all forms the characters
 Of danger and desire, and thus did make
 The surface of the universal earth
 With meanings of delight, of hope and fear,
 Work like a sea.

Not uselessly employed,
 I might pursue this theme through every change 200
 Of exercise and sport to which the year
 Did summon us in its delightful round.

We were a noisy crew: the sun in heaven
 Beheld not vales more beautiful than ours
 Nor saw a race in happiness and joy
 More worthy of the fields where they were sown.
 I would record with no reluctant voice

de bladløse træer og enhver isdækket klippe
klirrede som malm; medens de fjerne bakker
sendte en fremmedartet melankolsk lyd ind i tummelen,
ikke ubemærket; medens stjernerne
østover tindrede klart, og den orangerfarvede
aftenhimmel i vest døde bort.

Ikke sjældent trak jeg mig tilbage fra postyret 170
ind i en stille bugt eller gled legesygt
sideværts, idet jeg forlod den voldsomme trængsel
for at skære hen over en stjernes skygge,*
der glimtede på isen. Og ofte
når vi havde overgivet vore kroppe til vinden,
og alle de skyggefulde bredder på hver side
kom fejende gennem mørket, og stadig hvirvlende
afsted i hurtig bevægelse, har jeg så med ét,
ved at læne mig tilbage på hælene,
standset brat op, og dog svingede de ensomme 180
fjelde stadigvæk forbi mig, netop som om jorden rullede
sin daglige runde med synlig bevægelse.
Bag mig strakte de sig i et højtideligt følge
svagere og svagere, og jeg stod og stirrede
indtil alt var roligt som et sommerhav.

I jordiske magter! I forårets ånder!
og I som har jeres stemmer i skyerne,
og I som er bekendte af søerne
og de stillestående damme, jeg kan ikke tro,
at et simpelt håb var jeres, da I anvendte 190
sådan vejledning, da I således gennem
mange år, ved drengelages virksomhed,
på huler og træer, på skove og bakker,
på alle former indprægede farens
og længslens tegn og således fik
hele jordens overflade, med
betydninger af fryd af håb og frygt,
til at bevæge sig som et hav.

Ikke unyttigt beskæftiget
kunne jeg forfølge dette emne gennem alle de 200
forskellige øvelser og lege, som året
i sin frydefulde runde kaldte os sammen til.
Vi var en støjende flok; solen på himlen
beskuede ikke dale smukkere end vore,
så heller ikke en lykkelig og glad slægt
mere værdig til de marker, hvorpå den var sået.
Jeg kunne, uden ulyst i stemmen, berette om

---

* Spejlbillede.

Our home amusements by the warm peat fire
 At evening, when with pencil, and with slate
 In square divisions parcelled out, and all
 With crosses and with cyphers scribbled o'er, 210
 We schemed and puzzled, head opposed to head,
 In strife too humble to be named in verse,
 Or round the naked table, snow-white deal,
 Cherry or maple, sat in close array
 And to the combat — Lu or Whist — led on
 A thick-ribbed army, not as in the world
 Discarded and ungratefully thrown by
 Even for the very service they had wrought,
 But husbanded through many a long campaign.
 Oh, with what echoes on the board they fell — 220
 Ironic diamonds, hearts of sable hue,
 Queens gleaming through their splendour's last decay,
 Knaves wrapt in one assimilating gloom,
 And Kings indignant at the shame incurr'd
 By royal visages. Meanwhile abroad
 The heavy rain was falling, or the frost
 Raged bitterly with keen and silent tooth,
 And, interrupting the impassioned game,
 Oft from the neighbouring lake the splitting ice,
 While it sank down towards the water, sent 230
 Among the meadows and the hills its long
 And frequent yellings, imitative some
 Of wolves that howl along the Bothnic main.
 Nor with less willing heart would I rehearse
 The woods of autumn and their hidden bowers
 With milk-white clusters hung; the rod and line,
 True symbol of the foolishness of hope,
 Which with its strong enchantment led me on
 By rocks and pools where never summer-star
 Impressed its shadow, to forlorn cascades 240
 Among the windings of the mountain-brooks;
 The kite, in sultry calms from some high hill
 Sent up, ascending thence till it was lost
 Among the fleecy clouds, in gusty days
 Launched from the lower grounds, and suddenly

vore fornøjelser om aftenen hjemme ved den
varme tørveild, når, med griffel og med tavle
i opdelte firkanter og alt overkradset
med krydser og tal, vi lagde planer 210
og brød vore hjerner, hoved mod hoved
i en strid for ydmyg til at nævnes i vers
eller sad i tæt række omkring det nøgne bord,
en snehvid planke af kirsebær eller ahorn,
og førte frem til slaget — lu eller whist —
en tykribbet hær, ikke som i verden
hjemsendt og utaknemmeligt kasseret*
netop for selve den tjeneste, de havde gjort,
men holdt hus med gennem mange lange felttog.
Åh, med hvilken genlyd faldt de ikke på bræddet — 220
ironiske rudere, sorte hjerter, dronninger†
der glimtede i deres glans' sidste forfald,
knægte indhyllet i et opslugende mørke,
og konger, krænket over skammen der var påført
kongelige ansigter. Samtidig faldt
den tunge regn udenfor eller frosten
rasede bittert med skarp og stille tand,
og ofte fra den nærliggende sø, idet den afbrød
det lidenskabelige spil, sendte den revnende is,
mens den sank ned mod vandet, 230
sine lange og jævnlige råb mellem engene‡
og bakkerne, idet den efterlignede nogle
af de ulve, som hyler langs det Botniske Hav.

Heller ikke med mindre villigt hjerte kunne jeg fortælle
om efterårsskovene og deres skjulte boliger,
behængt med mælkehvide klynger; stangen og snøren,§
et ægte symbol på det tåbelige ved håbet,
som med dets stærke fortryllelse førte mig videre
til klipper og damme, hvor sommerstjernen aldrig
påtrykte sin skygge, til ensomme kaskader 240
mellem bjergbækkenes snoninger;
eller om dragen sendt op fra en eller anden høj bakke
i lummert stille vejr, stigende opad indtil den fortabte sig
blandt de uldagtige skyer; på blæsende dage
sendt op fra lavere højder og pludselig

---

* Brugt igen og igen, derfor er kortbunken tykribbet

† ironiske rudere: der spilles på det engelske ord for ruder 'diamond', da kortene er beskidte. Kuløren hjerter er blevet så sort at den lignede spar.

‡ Denne uforståelige fysik er i 1850-udgaven, 1; 539-, erstattet af: „udstødte den indespærrede luft, der kæmpede for at komme fri under Esthwaite revnende ismarker, et højt langtrukket hyl...”

§ mælkehvide klynger: hasselnødder.

Dash'd headlong and rejected by the storm.
 All these and more with rival claims demand
 Grateful acknowledgment. It were a song
 Venial, and such as — if I rightly judge — 250
 I might protract unblamed; but I perceive
 That much is overlooked, and we should ill
 Attain our object if, from delicate fears
 Of breaking in upon the unity
 Of this my argument, I should omit
 To speak of such effects as cannot here
 Be regularly classed, yet tend no less
 To the same point, the growth of mental power
 And love of Nature's works.

Ere I had seen
 Eight summers (and 'twas in the very week
 When I was first transplanted to thy vale, 260
 Beloved Hawkshead! when thy paths, thy shores
 And brooks were like a dream of novelty
 To my half-infant mind) I chanced to cross
 One of those open fields which, shaped like ears,
 Make green peninsulas on Esthwaite's lake.
 Twilight was coming on, yet through the gloom
 I saw distinctly on the opposite shore
 Beneath a tree and close by the lake side
 A heap of garments, as if left by one
 Who there was bathing: half an hour I watched 270
 And no one owned them; meanwhile the calm lake
 Grew dark with all the shadows on its breast,
 And now and then a leaping fish disturbed
 The breathless stillness. The succeeding day
 There came a company, and in their boat
 Sounded with iron hooks, and with long poles.
 At length the dead man 'mid that beauteous scene
 Of trees and hills and water, bolt upright
 Rose with his ghastly face. I might advert
 To numerous accidents in flood or field, 280
 Quarry or moor, or 'mid the winter snows,
 Distresses and disasters, tragic facts
 Of rural history that impressed my mind
 With images, to which in following years
 Far other feelings were attached, with forms
 That yet exist with independent life
 And, like their archetypes, know no decay.

slynget hovedkulds til jorden og afvist af stormen.
 Alt dette, og mere, kræver i rivaliserende grad
 taknemmelig anerkendelse. Det ville være en tilgivelig
 sang og sådan én, som jeg, hvis jeg skønner rigtigt,
 kunne forlænge uden dadel; men jeg erkender, 250
 at meget er overset, og vi skulle dårligt
 opnå vore mål, hvis jeg, af fintmærkende angst
 for at bryde enheden i dette mit emne,
 skulle undlade at tale om sådanne
 virkninger, som ikke kan klassificeres
 regelret her, men som dog ikke desto mindre
 er rettet mod det samme punkt, den mental krafts vækst
 og kærlighed til naturens værker.

Før jeg var blevet

otte somre — og det var den selv samme uge,*
 hvor jeg for første gang anbragtes i din dal 260
 højtelskede Hawkshead; da dine stier, dine kyster
 og bække var som en drøm om noget nyt
 for mit halvt barnlige sind — lykkedes det mig at krydse
 en af de åbne marker, der, formet som ører,
 danner grønne halvøer i Esthwaitesøen.
 Tusmørket sænkede sig, dog gennem dunkelheden
 så jeg tydeligt på den anden bred
 under et træ og tæt ved søen
 en dyngede tøj, som om det var efterladt af én der
 badede. Jeg holdt øje med stedet en halv time 270
 og ingen kendtes ved dem; i mellemtiden blev den
 rolige sø mørk af alle skyggerne på dens overflade,
 og nu og da forstyrrede en springene fisk
 den åndeløse stilhed. Den efterfølgende dag
 kom der nogle i en båd, som sonderede vandet
 med jern kroge og med lange stænger.
 Til sidst rejste den døde mand sig lige op og ned[†]
 med sit uhyggelige ansigt midt i den smukke scene
 af træer og bakker og vand. Jeg kunne henvise 280
 til adskillige hændelser på flod eller mark,
 i stenbrud eller på heden eller midt i vintersneen,
 nød og ulykker, tragiske begivenheder
 fra bondelandets historie som prægede mit sind
 med billeder, til hvilke i de efterfølgende år
 ganske andre følelser blev knyttet, med former
 der ikke desto mindre lever deres uafhængige liv
 og ligesom deres originaler ikke kender til forfald.

* otte somre: Wordsworth var 9 år gammel da han begyndte på Hawksheads latinskole i 1779.

† Den druknede var skoleinspektøren fra landbyen Sawres, der druknede i Easthwaitesøen i sommeren 1799 under badning.

There are in our existence spots of time
 Which with distinct pre-eminence retain
 A fructifying virtue, whence, depressed
 By trivial occupations and the round 290
 Of ordinary intercourse, our minds
 (Especially the imaginative power)
 Are nourished, and invisibly repaired.
 Such moments chiefly seem to have their date
 In our first childhood, I remember well
 ('Tis of an early season that I speak,
 The twilight of rememberable life),
 While I was yet an urchin, one who scarce
 Could hold a bridle, with ambitious hopes 300
 I mounted, and we rode towards the hills.
 We were a pair of horsemen: Honest James
 Was with me, my encourager and guide.
 We had not travelled long ere some mischance
 Disjoined me from my comrade, and through fear
 Dismounting, down the rough and stony moor
 I led my horse and, stumbling on, at length
 Came to a bottom where in former times
 A man, the murderer of his wife, was hung
 In irons. Mouldered was the gibbet mast, 310
 The bones were gone, the iron and the wood,
 Only a long green ridge of turf remained
 Whose shape was like a grave. I left the spot,
 And, reascending the bare slope, I saw
 A naked pool that lay beneath the hills,
 The beacon on the summit, and more near
 A girl who bore a pitcher on her head
 And seemed with difficult steps to force her way
 Against the blowing wind. It was in truth
 An ordinary sight, but I should need 320
 Colours and words that are unknown to man
 To paint the visionary dreariness
 Which, while I looked all round for my lost guide,
 Did at that time invest the naked pool,
 The beacon on the lonely eminence,
 The woman and her garments vexed and tossed
 By the strong wind.
 Nor less I recollect
 (Long after, though my childhood had not ceased)
 Another scene which left a kindred power

Der er tidspunkter i vor tilværelse,*
 som med klar forrang bibeholder
 en befrugtende kraft, hvorfra, nedtrykt
 ved ensformige beskæftigelser og rutinen 290
 ved almindeligt samvær, vort sind
 — specielt den skabende fantasi —
 næres og usynligt genoprettes.
 Sådanne øjeblikke synes hovedsagelig at finde
 sted i vor tidligste barndom. Jeg husker tydeligt
 (jeg taler om en tidlig periode,
 det huskelige livs skumring), at jeg,†
 men jeg endnu var en lille dreng, én som næppe
 kunne holde en tømme, steg til hest 300
 med højtflyvende håb, og vi red mod bjergene.
 Vi var to ryttere: ærlige James var
 sammen med mig, min opmuntrer og fører.
 Vi havde ikke rejst længe, før et eller andet uheld
 skilte mig fra min kammerat, og jeg ledte nu,
 da jeg var stået af frygt, min hest ned ad den ujævne
 og stenede lyngskråning og kom, tumlende af sted,
 langt om længe til bunden, hvor i fordums tid
 en mand, sin kones morder, var blevet hængt op
 i lænker. Galgens pæl var smuldret; 310
 knoglerne var borte, jernet og træet,
 kun en lang grøn græsforhøjning var tilbage,
 formet som en grav. Jeg forlod stedet, og da
 jeg igen steg op af den ubevoksede skrænt, så jeg
 en øde dam ved foden af bakkerne,
 fyret på toppen og nærmere ved
 en pige, som bar en krukke på hovedet
 og som syntes med vanskelighed at trænge frem
 gennem den blæsende vind. Det var i sandhed
 et almindeligt syn, men jeg ville behøve 320
 farver og ord, ukendte for mennesket,
 for at beskrive den drømmeagtige trøstesløshed,
 som, mens jeg så mig om efter min mistede fører,
 på dette tidspunkt beklædte den øde dam,
 fyret på den ensomme høj,
 kvinden og hendes tøj, der bølgede og blafrede
 i den stærke vind.
 Og ikke mindre husker jeg
 — længe efter, skønt min barndom ikke var ovre —
 en anden scene, som efterlod en lignende kraft

* de berømte 'spots of time', tidspunkter, optræder her for første gang. I litteraturen kaldes de epifanier, særligt intense og betydningsfulde øjeblikke.

† huskelig (*rememberable*): det man nu er blevet gammel nok til at huske.

Implanted in my mind. One Christmas time, 330
 The day before the holidays began,
 Feverish, and tired and restless, I went forth
 Into the fields, impatient for the sight
 Of those three horses which should bear us home,
 My Brothers and myself. There was a crag,
 An eminence, which from the meeting-point
 Of two highways ascending overlooked
 At least a long half-mile of those two roads,
 By each of which the expected steeds might come,
 The choice uncertain. Thither I repaired 340
 Up to the highest summit. 'Twas a day
 Stormy, and rough, and wild, and on the grass
 I sat, half-sheltered by a naked wall.
 Upon my right hand was a single sheep,
 A whistling hawthorn on my left, and there,
 Those two companions at my side, I watched
 With eyes intensely straining as the mist
 Gave intermitting prospects of the wood
 And plain beneath. Ere I to school returned,
 That dreary time, ere I had been ten days 350
 A dweller in my Father's house, he died,
 And I and my two Brothers, orphans then,
 Followed his body to the grave. The event,
 With all the sorrow which it brought, appeared
 A chastisement; and when I called to mind
 That day so lately passed, when from the crag
 I looked in such anxiety of hope,
 With trite reflections of morality
 Yet with the deepest passion, I bowed low
 To God, who thus corrected my desires. 360
 And afterwards the wind, and sleety rain,
 And all the business of the elements,
 The single sheep, and the one blasted tree,
 And the bleak music of that old stone wall,
 The noise of wood and water, and the mist
 Which on the line of each of those two roads
 Advanced in such indisputable shapes —
 All these were spectacles and sounds to which
 I often would repair, and thence would drink
 As at a fountain. And I do not doubt 370
 That in this later time, when storm and rain
 Beat on my roof at midnight, or by day
 When I am in the woods, unknown to me

indpodet i mit sind. En jul, 330
 dagen før helligdagene begyndte,
 gik jeg ophidset og træt og rastløs ud
 på markerne, utålmodig efter at se
 de tre heste, som skulle bære os hjem,
 min bror og mig. Der var en stejl klippe,
 en høj, hvor man fra stedet,
 hvor to landeveje mødtes, havde udsigt over
 mindst en kilometer af de to veje,
 hvorfra de forventede heste kunne komme —
 ad hvilken var usikkert. Derhen gik jeg og 340
 op på den højeste tinde. Det var en stormfuld dag,
 rå og vild, og jeg sad, halvt beskyttet
 af en bar væg, på græsset.
 På min højre hånd var der et enligt får,
 en fløjtende hvidtjørn på min venstre, og dér
 med disse to ledsagere ved min side holdt jeg
 udkig, idet jeg anstrengte mine øjne voldsomt,
 mens tågen gav brudte udsyn til skoven
 og det flade land nedenunder. Før jeg vendte tilbage
 til skolen — hin triste tid — før jeg havde boet 350
 ti dage i min fars hus, døde han,*
 og jeg og mine to brødre, der nu var forældreløse,
 fulgte hans lig til graven. Begivenheden
 med al dens sorg viste sig at være
 en revselse; og da jeg genkaldte mig hin dag,
 hvor jeg kort forinden fra den stejle klippe havde
 stirret med en sådan håbets uro,
 bøjede jeg mig med banale moralske overvejelser
 dog med den inderligste følelse, dybt for Gud,
 som således havde ippet mine ønsker. 360
 Og bagefter var vinden og sludregnen
 og elementernes hele virksomhed,
 det enlige får og det forblæste træ
 og den gamle stenvægs triste musik,
 støjen fra skov og vand og tågen,
 som langs med hver af disse to veje
 nærmede sig i sådanne ubestridelige former —
 alle disse var syn og lyde, som jeg ofte
 ville vende tilbage til og drikke deraf 370
 som af en kilde. Og jeg tvivler ikke på,
 at i disse senere tider, når storm og regn
 slår på mit tag ved midnat, eller om dagen,
 når jeg er i skovene, at min ånds virkemåde,

---

* Wordsworths far døde den 30. december 1783, da han var tretten år gammel, moren var død fem år forinden.

The workings of my spirit thence are brought.
 Nor sedulous as I have been to trace
 How Nature by collateral interest,
 And by extrinsic passion, peopled first
 My mind with forms or beautiful or grand,
 And made me love them, may I well forget
 How other pleasures have been mine, and joys 380
 Of subtler origin — how I have felt
 Not seldom, even in that tempestuous time,
 Those hallowed and pure motions of the sense
 Which seem in their simplicity to own
 An intellectual charm, that calm delight
 Which, if I err not, surely must belong
 To those first-born affinities that fit
 Our new existence to existing things
 And in our dawn of being constitute
 The bond of union betwixt life and joy. 390
 Yes, I remember when the changeful earth
 And twice five seasons on my mind had stamped
 The faces of the moving year, even then,
 A Child, I held unconscious intercourse
 With the eternal Beauty, drinking in
 A pure organic pleasure from the lines
 Of curling mist or from the level plain
 Of waters coloured by the steady clouds.
 The sands of Westmoreland, the creeks and bays
 Of Cumbria's rocky limits, they can tell 400
 How, when the sea threw off his evening shade
 And to the Shepherd's hut beneath the crags
 Did send sweet notice of the rising moon,
 How I have stood to images like these
 A stranger, linking with the spectacle
 No body of associated forms
 And bringing with me no peculiar sense
 Of quietness or peace; yet I have stood
 Even while my eye has moved o'er three long leagues
 Of shining water, gathering, as it seemed, 410
 Through the wide surface of that field of light
 New pleasure, like a bee among the flowers.

uden at jeg ved hvordan, stammer derfra.

Ej heller — flittig som jeg har været med at spore
 hvordan naturen ved sideordnet interesse og
 ved uforbundet følelse, først befolkede
 mit sind med smukke eller storslåede former,
 og fik mig til at elske dem — kan jeg glemme*
 hvordan jeg har haft andre fornøjelser og glæder 380

af finere oprindelse; hvordan jeg
 ikke sjældent har følt, selv i hin stormfulde tid,
 de hellige og rene sindsbevægelser,
 som i deres enkelhed syntes at eje
 en åndelig fortryllelse, den rolige fryd
 som, hvis jeg ikke tager fejl, visselig må tilhøre
 hine førstefødte forbindelser, som får
 vor nye eksistens til at passe til virkelige ting
 og i vort livs daggry udgør
 det forenende bånd mellem liv og glæde.† 390

Ja, jeg husker, da den omskiftelige jord
 og to gange fem sæsoner havde prentet
 det drejende års ansigter på mit sind, at jeg selv da,
 et barn, havde ubevidst samvær
 med den evige skønhed, idet jeg inddrak
 en ren sanselig nydelse fra den krusede
 tåges linjer eller fra den flade vandslette,
 farvet af de ubevægelige skyer.

Westmorelands strandbredder, vigene og bugterne
 på Cumberland's klippefyldte grænser, de kan 400
 fortælle, hvordan — når havet afkastede sin aftenskygge
 og sendte et kært varsel til hyrdens hytte
 neden for klippen om den opstigende måne —
 jeg har stået, en fremmed for

billeder som disse, uden at forbinde
 en række associerede former med synet,‡
 og uden at have en særlig fornemmelse
 af ro og fred; og dog har jeg stået,
 mens mit øje har bevæget sig tre lange mil hen over
 skinnende vand, og samlet, som det syntes, 410
 ny nydelse fra denne lysmarks brede
 overflade, lig en bi blandt blomster.

* Linje 375-79: Barnet er ubevidst om, hvordan naturen påvirker sindet. Barnets interesse i naturen er 'sideordnet' hans egentlige interesse, og de følelser naturen fremkalder er ureflekterede. (Cambridge). Se også næste note.

† hin stormfulde tid l.382: Den omtalte drengelgenes tid, linje 192. Men allerede dengang havde han rent og direkte reageret på naturens skønhed, som selv ureflekteret havde fundet genklang i hans sind. Dette mener Wordsworth skyldes barnets evne til at træde i forbindelse med den verden, det er født ind i.

‡ associerede former: han har ingen erindring om dem.

Thus often in those fits of vulgar joy
 Which through all seasons on a child's pursuits
 Are prompt attendants, 'mid that giddy bliss
 Which like a tempest works along the blood
 And is forgotten, even then I felt
 Gleams like the flashing of a shield; the earth
 And common face of Nature spake to me
 Rememberable things — sometimes, 'tis true, 420
 By quaint associations, yet not vain
 Nor profitless if haply they impressed
 Collateral objects and appearances,
 Albeit lifeless then, and doomed to sleep
 Until maturer seasons called them forth
 To impregnate and to elevate the mind.
 And if the vulgar joy by its own weight
 Wearied itself out of memory,
 The scenes which were witness of that joy
 Remained, in their substantial lineaments 430
 Depicted on the brain, and to the eye
 Were visible, a daily sight. And thus
 By the impressive agency of fear,
 By pleasure and repeated happiness,
 So frequently repeated, and by force
 Of obscure feelings representative
 Of joys that were forgotten, these same scenes
 So beauteous and majestic in themselves,
 Though yet the day was distant, did at length
 Become habitually dear, and all 440
 Their hues and forms were by invisible links
 Allied to the affections.

I began
 My story early, feeling, as I fear,
 The weakness of a human love for days
 Disowned by memory, ere the birth of spring
 Planting my snow-drops among winter snows.
 Nor will it seem to thee, my Friend, so prompt
 In sympathy, that I have lengthened out
 With fond and feeble tongue a tedious tale.
 Meanwhile my hope has been that I might fetch 450
 Reproaches from my former years, whose power

Således ofte i de anfald af simpel glæde,
 som gennem alle årstider er prompte ledsagere
 til et barns sysler, midt i den svimle salighed,
 der lig en storm arbejder i blodet
 og er glemt, selv da følte jeg
 glimt som af et skjolds blinken. Jorden og
 naturens almindelige udseende talte til mig om
 huskelige ting – nogle gange, det er sandt, 420
 ved sære associationer, dog ikke tomme
 og ikke ugiftige, hvis de lykkeligvis indprægede
 underordnede genstande og tilsynekomster,*
 selvom de var livløse da og var dømt til at sove,
 indtil modnere tider kaldte dem frem
 for at besvangre og ophøje sindet.
 Og hvis den simple glæde ved egen vægt
 sled sig selv op i hukommelsen,
 så forblev de scener, som bevidnede denne glæde,
 i deres væsentlige træk afbildet 430
 i hjernen og var synlige for øjet,
 et dagligt syn. Og således –
 ved frygtens magtfulde virksomhed,
 ved nydelse og gentagen lykke,
 så hyppigt gentaget, og i kraft af
 skjulte følelser, der repræsenterede
 glæder, der var glemte, – blev disse samme scener
 så smukke og majestætiske i dem selv, skønt
 dagen endnu var langt borte, ved vanens magt†
 langt om længe dyrebare, og alle 440
 deres farver og former blev forbundet til
 følelserne ved usynlige led.

Jeg begyndte
 min historie i den tidlige tid, idet jeg plantede mine
 snefnug i vintersneen før forårets fødsel, for jeg følte,
 er jeg bange for, den menneskelige kærligheds svaghed
 for dage afvist af hukommelsen.
 Det kan heller ikke forekomme dig, min ven, så rask‡
 til at vise sympati, at jeg har trukket en kedelig
 fortælling i langdrag med tåbelig og svag tale.
 Under alt dette har det været mit håb, at jeg kunne 450
 hente belæringer fra mine tidligere år, hvis kraft

* Jf. linje 376 og note.

† dagen: hvor han erkender deres dybere betydning.

‡ For Linje 442-46 med støtte i 1850-udgaven, 1; 612-, fås: 'Jeg begyndte min historie helt tilbage i den tidlige barndom, men jeg mener ikke, at jeg har indbildt mig at have husket ting, som jeg i virkeligheden ikke kan huske klart ...' – min ven: S. T. Coleridge, som digtet var stilet til.

May spur me on, in manhood now mature,
 To honourable toil. Yet, should it be
 That this is but an impotent desire —
 That I by such inquiry am not taught
 To understand myself, nor thou to know
 With better knowledge how the heart was framed
 Of him thou lovest — need I dread from thee
 Harsh judgements if I am so loath to quit
 Those recollected hours that have the charm   460
 Of visionary things, and lovely forms
 And sweet sensations that throw back our life
 And make our infancy a visible scene
 On which that sun is shining?

SECOND PART

Thus far my Friend, have we retraced the way
 Through which I traveled when I first began
 To love the woods and fields: the passion yet
 Was in its birth, sustained, as might befall,
 By nourishment that came unsought, for still
 From week to week, from month to month, we lived
 A round of tumult. Duly were our games
 Prolonged in summer till the day-light failed;
 No chair remained before the doors, the bench
 And the threshold steps were empty, fast asleep   10
 The labourer and the old man who had sat
 A later lingerer, yet the revelry
 Continued and the loud uproar. At last
 When all the ground was dark, and the huge clouds
 Were edged with twinkling stars, to bed we went
 With weary joints and with a beating mind.
 Ah! is there one who ever has been young
 And needs a monitory voice to tame
 The pride of virtue and of intellect,
 And is there one, the wisest and the best   20
 Of all mankind, who does not sometimes wish
 For things which cannot be, who would not give,
 If so he might, to duty and to truth
 The eagerness of infantine desire?
 A tranquillizing spirit presses now
 On my corporeal frame, so wide appears
 The vacancy between me and those days,
 Which yet have such self-presence in my heart

måske nu i moden manddom kan anspore mig
 til ærefuldt slid. Dog skulle det vise sig,
 at dette kun er et afmægtigt ønske —
 at jeg ikke ved en sådan undersøgelse lærer
 at forstå mig selv, heller ikke at du
 bedre får at vide, hvordan hjertet var formet,
 hos ham du elsker — behøver jeg da frygte hårde
 bedømmelser fra dig, hvis jeg er så utilbøjelig til
 forlade hine erindrede stunder, som har
 fortryllesen ved fantasiens ting og dejlige former
 og skønne oplevelser, som kaster vort liv tilbage i tiden
 og gør barndommen til en synlig skueplads,
 som solen skinner på?

460

ANDEN DEL

Indtil nu, min ven, har vi fulgt vejen
 som jeg rejste, da jeg først begyndte at
 elske skovene og markerne. Følelsen
 var endnu i sin fødsel, opretholdt, som det kunne
 hænde, af næring der kom usøgt, for stadigvæk
 fra uge til uge, fra måned til måned
 var vort liv en runde af tummel. Om sommeren
 legede vi passende nok til dagslyset svandt;
 ingen stol var endnu foran dørene, bænken
 og dørtrinene var tomme, arbejderen
 og den gamle mand som havde siddet
 og nølet en stund, lå i dyb søvn, dog fortsatte
 lystighederne og det højlydte røre. Til sidst
 når hele området var mørkt, og de kæmpestore skyer
 var kantet med tindrende stjerner, gik vi i seng
 med trætte led og med et bankende sind.

10

Åh! findes der nogen, som nogensinde har været ung,
 og ikke behøver en formanende røst til at tæmme
 dyden og intellektets stolthed?*

Og findes der nogen, den klogeste og bedste
 af alle mennesker, som ikke nogen gange ønsker
 ting, der ikke kan være til, som ikke, hvis han kunne det,
 ville give den ivrighed, hvormed barnet ønsker,
 til pligten og sandheden?

20

En beroligende ånd presser sig nu
 på mit fysiske legeme, så bredt forekommer
 tomrummet mellem mig og de dage, som endnu
 har en sådan egen tilstedeværelse i mit hjerte,

---

* 'dyden og intellektets stolthed' i det senere voksenliv.

That sometimes when I think of them I seem
 Two consciousnesses, conscious of myself 30
 And of some other being.

A grey stone

Of native rock, left midway in the square
 Of our small market-village, was the home
 And centre of these joys; and when, returned
 After long absence, thither I repaired,
 I found that it was split and gone to build
 A smart assembly-room that perked and flared
 With wash and rough-cast, elbowing the ground
 Which had been ours. But let the fiddle scream
 And be ye happy! Yet I know, my friends, 40
 That more than one of you will think with me
 Of those soft starry nights, and that old dame
 From whom the stone was named, who there had sat
 And watched her table with its huckster's wares,
 Assiduous, for the length of sixty years.

We ran a boisterous race, the year span round
 With giddy motion. But the time approached
 That brought with it a regular desire
 For calmer pleasures, when the beauteous scenes 50
 Of nature were collaterally attached
 To every scheme of holiday delight,
 And every boyish sport, less grateful else
 And languidly pursued. When summer came
 It was the pastime of our afternoons
 To beat along the plain of Windermere
 With rival oars; and the selected bourn
 Was now an island musical with birds
 That sang for ever, now a sister isle
 Beneath the oak's umbrageous covert, sown
 With lilies-of-the-valley like a field, 60
 And now a third small island where remained
 An old stone table and one mouldered cave,
 A hermit's history. In such a race,
 So ended, disappointment could be none,
 Uneasiness, or pain, or jealousy;
 We rested in the shade all pleased alike,
 Conquered and conqueror. Thus our selfishness
 Was mellowed down, and thus the pride of strength
 And the vain-glory of superior skill
 Were interfused with objects which subdued 70
 And tempered them, and gradually produced

at jeg nogen gange, når jeg tænker på dem, synes
at have to bevidstheder — min egen bevidsthed 30
og et andet væsens.

En grå sten
af stedlig klippe, anbragt midtvejs på pladsen
i vor lille landsby, hvor vi holdt marked, var hjemmet
og centret for disse glæder; og da jeg,
vendt tilbage efter langt tids fravær, gik derhen,
opdagede jeg, at den var blevet kløvet og brugt til at bygge
et skinnende forsamlingslokale, som stak i vejret*
og blussede af kalk og grovpuds, idet den ryddede den
grund, der havde været vores. Men lad blot fiolen hvine 40
og I være lykkelige! Jeg ved dog, mine venner,
at mere end én af jer vil som jeg tænke
på de milde stjerneklare nætter og den gamle dame,
efter hvem stenen var opkaldt, som havde siddet dér
ved sit bord med høkerverer
og nidkært holdt vagt i tres år.

Vort liv var som et højrøstet kapløb, året drejede
rundt med svimlende bevægelse; men den tid
nærmede sig, der bragte et reelt ønske
om roligere fornøjelser, hvor naturens smukke
sceneri på sideordnet vis var knyttet til 50
enhver plan for fridagens glæder,
og enhver drengelig var mindre behagelig ellers
og kun tøvende forfulgt. Når sommeren kom
fordrev vi tiden om eftermiddagene
med at stryge hen over Windermeres overflade
med rivaliserende årer; og det udvalgte mål
var snart en ø fuld af musik fra bestandigt
syngende fugle, snart en søster-ø
under egens skyggefulde dække, 60
sået med liljekonvaller som en mark,
og snart en tredje ø, hvor der var
et gammel stenbord og en hensmuldret hule —
en eremits historie. I sådan et kapløb, sluttet
på denne måde, kunne der ikke være nogen skuffelse,
uro eller smerte eller jalousi;
vi hvilte os i skyggen, alle lige vel til mode, den
besejrede og besejrerens. Således blev vor egenkærlighed
mildnet, og således blev stoltheden over styrke
og praleriet over overlegen færdighed,
blandet med ting, der undertrykte 70
og dæmpede dem og gradvist frembragte

---

* forsamlingslokale: Rådhuset i Hawkshead.

A quiet independence of the heart.
 And to my Friend who knows me I may add,
 Unapprehensive of reproof that hence
 Ensued a diffidence and modesty,
 And I was taught to feel, perhaps too much,
 The self-sufficing power of solitude.
 No delicate viands sapped our bodily strength;
 More than we wished we knew the blessing then
 Of vigorous hunger, for our daily meals 80
 Were frugal, Sabine fare! and then exclude
 A little weekly stipend, and we lived
 Through three divisions of the quartered year
 In penniless poverty. But now to school
 Returned from the half-yearly holidays,
 We came with purses more profusely filled,
 Allowance which abundantly sufficed
 To gratify the palate with repasts
 More costly than the Dame of whom I spake,
 That ancient woman, and her board supplied. 90
 Hence inroads into distant vales, and long
 Excursions far away among the hills;
 Hence rustic dinners on the cool green ground,
 Or in the woods or by a river-side
 Or fountain, festive banquets that provoked
 The languid action of a natural scene
 By pleasure of corporeal appetite.
 Nor is my aim neglected if I tell
 How twice in the long length of those half-years
 We from our funds perhaps with bolder hand 100
 Drew largely, anxious for one day at least
 To feel the motion of the galloping steed;
 And with the good old Innkeeper, in truth
 I needs must say, that sometimes we have used
 Sly subterfuge, for the intended bound
 Of the day's journey was too distant far
 For any cautious man, a Structure famed
 Beyond its neighborhood, the antique walls
 Of a large Abbey with its fractured arch,
 Belfry, and images, and living trees — 110
 A holy scene! Along the smooth green turf
 Our horses grazed. In more than inland peace,
 Left by the winds that overpass the vale,

en stille hjertets uafhængighed.

Og til min ven, som kender mig, kan jeg tilføje,
uden frygt for at blive irettesat, at
en skyhed og beskedenhed fulgte deraf,
og jeg lærte at føle, måske for meget,
ensomhedens selvtilstrækkelige kraft.

Ingen delikate levnedsmidler undergravede vore
legemskræfter; mere end vi ønskede det, kendte vi
dengang velsignelsen ved livlig sult, for vore daglige
måltider var enkel, sabinsk kost, og ser man bort fra*
et lille ugentligt stipendium, så levede vi
gennem de tre fjerdedele af året
i pengeløs fattigdom. Men nu,

80

vendt tilbage fra de halvårslige feriedage,
kom vi til skolen med mere overdådigt fyldte punge,
et tilskud som til overflod i tilstrækkelig grad
tilfredsstillede ganen med spise,
dyrere end konen, som jeg omtalte,
hin gamle kvinde og hendes opdækning ydede.

90

Derfor togter til fjerne dale og lange
udflugter langt væk mellem bakkerne;
derfor landlige middage på den kølige grønne jord
eller i skovene eller ved flodbredden
eller kilden, festlige banketter som
ved glæden over den fysiske nydelse,
udfordrede et natursceneris stilfærdige påvirkning.

Jeg fraviger heller ikke mit sigte, hvis jeg fortæller†
hvordan vi to gange i løbet af de lange halvår,
måske for dristigt trak rigeligt på vore midler,
ivrige efter i det mindste én dag
at mærke den galoperende hests bevægelser;
og over for den gode gamle krovært, det må jeg
ærligt indrømme, brugte vi nogen gange
luskede kneb, for den tænkte grænse for dagens
rejse var for langt væk

100

for enhver forsigtig mand, en bygning
berømt hinsides dens nabolag, de ældgamle mure
af et stort abbedi med dets revnede bue,‡

kløkketårn og billeder og levende træer —

110

en hellig scene. Vore heste græssede
på den plane grønsvær. I denne mere end indenlandske fred,
forladt af vindene, som passerer oven over dalen,

* sabinsk: sabinerne blev traditionelt opfattet som djærve og nøjsomme i den latinske litteratur (Maxwell, 542).

† mit sigte: som er at skildre en digters sinds eller bevidstheds vækst og udvikling.

‡ Furnes Abbey nogle og tredive km fra Hawkshead.

In that sequestered ruin trees and towers,
 Both silent and both motionless alike,
 Hear all day long the murmuring sea that beats
 Incessantly upon a craggy shore.

Our steeds remounted, and the summons given,
 With whip and spur we by the Chantry flew
 In uncouth race, and left the cross-legged Knight 120
 And the stone Abbot, and that single wren
 Which one day sang so sweetly in the nave
 Of the old church that, — though from recent showers
 The earth was comfortless, and touched by faint
 Internal breezes from the roofless walls
 The shuddering ivy dripped large drops, yet still
 So sweetly 'mid the gloom the invisible bird
 Sang to itself that there — I could have made
 My dwelling-place and lived for ever there
 To hear such music. Through the walls we flew 130
 And down the valley, and, a circuit made
 In wantonness of heart, through rough and smooth
 We scampered homeward. O ye rocks and streams
 And that still spirit of the evening air,
 Even in this joyous time I sometimes felt
 Your presence, when with slackened step, we breathed
 Along the sides of the steep hills, or when,
 Lightened by gleams of moonlight from the sea,
 We beat the thundering hoofs the level sand.

There was a row of ancient trees, since fallen, 140
 That on the margin of a jutting land
 Stood near the lake of Coniston and made,
 With its long boughs above the water stretched,
 A gloom through which a boat might sail along
 As in a cloister. An old Hall was near,
 Grotesque and beautiful, its gavel-end
 And huge round chimneys to the top o'ergrown
 With fields of ivy. Thither we repaired —
 'Twas even a custom with us, — to the shore
 And to that cool piazza. They who dwelt 150
 In the neglected mansion-house supplied
 Fresh butter, tea-kettle, and earthen-ware,
 And chafing-dish with smoking coals, and so
 Beneath the trees we sat in our small boat
 And in the covert eat our delicate meal
 Upon the calm smooth lake. It was a joy
 Worthy the heart of one who is full grown
 To rest beneath those horizontal boughs
 And mark the radiance of the setting sun,

i denne afsides ruin hører træer og tårne,
 alle tavse og alle lige ubevægelige,
 hele dagen lang det brusende hav, der slår
 uophørligt mod den klippefulde bred.

Vi steg igen til hest og ved det givne signal,
 fløj vi med pisk og spore forbi kapellet i et
 kluntet kapløb og forlod ridderen med de korslagte 120

ben og stenabbediet og den enlige gærdesmutte,
 som en dag sang så yndigt i midterskibet
 af den gamle kirke at jeg, — skønt verden var trist
 af den nylige regn, og den skælvende vedbend,
 rørt af svage indre briser, dryppede store dråber
 fra de tagløse mure, og dog sang den usynlige fugl
 stadigvæk så lifligt for sig selv midt i
 dunkelheden, — at jeg kunne have taget bolig dér,
 og levet dér for evigt for at høre

sådan musik. Vi fløj mellem murene 130
 og ned i dalen, og efter et omløb foretaget
 af pludselig kådhed, jog vi hjemad over knoldet
 og jævnt. Oh, I klipper og vandløb
 og hin aftenluftens stille ånd,
 netop i denne glade tid følte jeg nogle gange din
 tilstedeværelse, når vi pustede med langsomme skridt
 langs de stejle højes skråninger eller når,
 oplyst af månelysets skin på havet,
 vi slog på det flade sand med tordnende hove.

En række ældgamle træer, som siden er fældet, 140
 stod nær Conistonsøen på randen af

et fremspringende stykke land og dannede,
 med sine lange grene strakt ud over vandet,
 et mørke, gennem hvilket en båd kunne sejle af sted
 som i en buegang. En gamle hal lå i nærheden,
 grotesk og smuk, dens gavl og kæmpestore
 runde skorstene var overgroet helt til toppen
 med vedbendmarker. Vi søgte derhen —
 det var netop en af vore skikke — til bredden
 og til denne kølige plads. De som boede 150

i det forsømte herskabshus, leverede
 frisk smør, tékeddel og porcelæn
 og et fyrfad med rygende kul; og således
 sad vi under træerne i vor lille båd
 og spiste i skjulet vort velmagende måltid
 på den rolige blanke sø. Det var en fornøjelse,
 værdigt hjertet hos én som er fuldt voksen,
 at hvile under de vandrette grene
 og iagttage den nedgående sols stråleglans,

Himself unseen, reposing on the top 160
 Of the high eastern hills. And there I said,
 That beauteous sight before me, there I said
 (Then first beginning in my thoughts to mark
 That sense of dim similitude which links
 Our moral feelings with external forms)
 That in whatever region I should close
 My mortal life I would remember you,
 Fair scenes! that dying I would think on you,
 My soul would send a longing look to you,
 Even as that setting sun while all the vale 170
 Could nowhere catch one faint memorial gleam,
 Yet with the last remains of his last light
 Still lingered, and a farewell lustre threw
 On the dear mountain-tops where first he rose.
 'Twas then my fourteenth summer, and these words
 Were uttered in casual access
 Of sentiment, a momentary trance
 That far outran the habit of my mind.
 Upon the eastern shore of Windermere
 Above the crescent of a pleasant bay 180
 There was an Inn, no homely-featured shed,
 Brother of the surrounding cottages,
 But 'twas a splendid place, the door beset
 With chaises, grooms, and liveries, and within
 Decanters, glasses, and the blood-red wine.
 In ancient times, or ere the Hall was built
 On the large island, had the dwelling been
 More worthy of a poet's love, a hut
 Proud of its one bright fire and sycamore shade;
 But though the rhymes were gone which once inscribed 190
 The threshold, and large golden characters
 On the blue-frosted sign-board had usurped
 The place of the old Lion, in contempt
 And mockery of the rustic painter's hand,
 Yet to this hour the spot to me is dear
 With all its foolish pomp. The garden lay
 Upon a slope surmounted by the plain
 Of a small bowling-green; beneath us stood
 A grove, with gleams of water through the trees
 And over the tree-tops; nor did we want 200
 Refreshment, strawberries and mellow cream,
 And there through half an afternoon we played
 On the smooth platform, and the shouts we sent
 Made all the mountains ring. But ere the fall
 Of night, when in our pinnace we returned

ham selv uset, hvilende på toppen 160
 af de høje østlige bjerge. Og dér, sagde jeg,
 med denne smukke scene foran mig, dér, sagde jeg
 (da jeg for første gang i mine tanker begyndte
 at bemærke den fornemmelse af dunkel lighed, som
 forbinder moralske følelser med ydre former),
 at i ligegyldig hvilken egn jeg skulle ende
 mit jordiske liv, ville jeg huske dig, skønne scene,
 – at ved dødens komme ville jeg tænke på dig,
 min sjæl ville sende et længselsfuldt blik efter dig,
 ligesom den nedgående sol, som, medens hele dalen 170
 intet sted kunne opfange et eneste svagt mindeglimt,
 dog stadig dvælede med de sidste rester
 af sit sidste lys og kastede et farvelskær
 på de elskede bjergtoppe, hvor han først steg op.
 Det var min fjortende sommer, og disse ord
 blev ytret, mens jeg var grebet af en tilfældig
 følelse, en forbigående trance
 som langt overgik mit sinds vanlige tilstand.

På Windermeres østlige bred
 oven over en bugts tiltalende bue, 180
 lå der en kro, ikke et skur med grove træk,
 bror til de omkringliggende huse,
 men et prægtigt sted, hvor døren var belejret
 af køretøjer, lakajer, liberier og indenfor
 karafler, glas og blodrød vin.
 I gamle dage eller før hallen blev bygget
 på den store ø, havde boligen i højere grad
 været en digters kærlighed værdig, en hytte
 stolt af sin ene blussende ild og ahorntræsskyggen;
 men skønt rimene som engang var indskrevet 190
 over dørkarmen, var væk, og store gyldne bogstaver
 på det matblå skilt havde tilranet
 sig den gamle løves plads i foragt
 og for at spotte bondemalerens hånd,
 holder jeg dog selv nu af dette sted
 med al dets tåbelige pomp. Haven
 lå på en skrænt med en lille græsplæne
 til bowling ovenover; under os var der
 en lund med glimt af vandet mellem træerne
 og over trætoppene; og vi manglede ikke 200
 forfriskninger, jordbær og tyk fløde;
 og dér på det flade terræn legede vi
 den halve eftermiddag, og de råb, vi oplod,
 fik bjergene til give genlyd. Men før natten faldt
 på, når vi vendte tilbage over den dunkle sø

Over the dusky lake, and to the beach
 Of some small island steered our course, with one,
 The minstrel of our troop, and left him there
 And rowed off gently while he blew his flute
 Alone upon the rock — oh then the calm 210
 And dead still water lay upon my mind
 Even with a weight of pleasure, and the sky,
 Never before so beautiful, sank down
 Into my heart and held me like a dream.

Thus day by day my sympathies increased
 And thus the common range of visible things
 Grew dear to me. Already I began
 To love the sun, a Boy I loved the sun
 Not, as I since have loved him, as a pledge 220
 And surety of my earthly life, a light
 Which while I view I feel I am alive,
 But for this cause, that I had seen him lay
 His beauty on the morning hills, had seen
 The western mountain touch his setting orb
 In many a thoughtless hour, when from excess
 Of happiness my blood appeared to flow
 With its own pleasure and I breathed with joy.
 And from like feelings, humble though intense,
 To patriotic and domestic love
 Analogous, the moon to me was dear, 230
 For I would dream away my purposes
 Standing to look upon her while she hung
 Midway between the hills as if she knew
 No other region but belonged to thee,
 Yea, appertained by a peculiar right
 To thee and thy grey huts, my native vale.

Those incidental charms which first attached
 My heart to rural objects, day by day
 Grew weaker, and I hasten on to tell 240
 How nature, intervenient till this time
 And secondary, now at length was sought
 For her own sake. But who shall parcel out
 His intellect by geometric rules,
 Split like a province into round and square;
 Who knows the individual hour in which
 His habits were first sown, even as a seed?
 Who that shall point as with a wand and say,
 "This portion of the river of my mind
 Came from yon fountain"? Thou, my Friend, art one

i vor pinasse og styrede vor kurs mod en
 lille øs strand sammen med én, der var
 vor floks troubadour, og efterlod ham der
 og roede forsigtigt videre, mens han, alene
 på klippen, blæste på sin fløjte — åh da lå
 det helt stille vand på mit sind
 netop med glædens vægt, og himlen,
 aldrig før så smuk, sank ned
 i mit hjerte og fastholdt mig som en drøm.

210

Således voksede min medfølelse dag for dag,
 og således blev de synlige tings almindelig
 orden dyrebare for mig. Jeg begyndte allerede
 at elske solen — som dreng elskede jeg ikke solen,
 som jeg siden har elsket ham (som et løfte
 og en forsikring om mit jordiske liv, et lys, som.
 mens jeg betragter det, får mig til at føle, at jeg lever),
 men af denne årsag at jeg havde set den lægge
 sin skønhed på morgenbakkerne, havde set
 det vestlige bjerg berøre hans nedgående kugle
 i mange tankeløse stunder, når mit blod
 på grund af et overmål af lykke syntes at nyde
 at det flød, og jeg åndede af glæde.

220

Og ud fra lignende følelser, ydmyge skønt intense,
 analoge til kærlighed for fædrelandet
 og for hjemmet, var månen mig kær,
 for jeg ville drømme mine hensigter væk,
 når jeg stod og så på hende, mens hun hang
 midtvejs mellem bakkerne, som om hun ikke kendte
 nogen anden egn end den, der tilhørte dig,
 ja, ved en særlig ret tilhørte
 dig, min fødedal, og dine grå hytter,.

230

Disse tilfældige tilløkkelser som først knyttede
 mit hjerte til landlige genstande, blev dag for dag
 svagere, og jeg skynder mig at fortælle
 hvordan naturen, der indtil denne tid havde grebet
 ind på underordnet vis, nu langt om længe søgtes for
 dens egen skyld. — Men hvem vil udstykke
 sit intellekt efter geometriske regler,
 opdelt som et område i skiver og firkanter?
 Hvem kender den særskilte time, i hvilken
 ens vaner først blev sået, ligesom et frø?
 Hvem skal pege som med en tryllestav og sige,
 „denne del af mit sinds flod
 kom fra denne kilde”? Du, min ven, er én

240

- som mere dybt har læst dine egne tanker, ingen slave 250
 af den falske underordnede magt ved hvilken
 vi i svaghed skaber distinktioner ,og derefter
 tror at vore sølle grænser er noget
 vi iagttager, og ikke noget vi selv har dannet.
 For dig, ublindet af dette ydre skue,
 er alle tings enhed blevet åbenbaret;
 og du vil tvivle sammen med mig, mindre tilbøjelig
 end mange er til at klassificere deres
 indtryks kammer og i flydende stil
 gennemgå hver enestes historie og fødsel,* 260
 som om den var en enkelt uafhængig ting.
 Det er en svær opgave at analysere en sjæl, i hvilken
 ikke kun almindelige vaner og ønsker,
 men enhver mest indlysende og særlig tanke —
 ikke i en mystisk eller ligegyldig betydning,
 men med fornuftens nøje vejede ord —
 ikke har nogen begyndelse.
- Velsignet være det lille barn
- for med mine bedste gisninger vil jeg spore
 vort livs fremgang — velsignet være barnet,
 plejet i sin mors arme, barnet der sover 270
 på sin mors bryst, som, når hans sjæl
 hævder håndgribeligt slægtskab med en jordisk sjæl,
 modtager kærlighed fra sin mors øje.
 Sådanne følelser passerer ind i hans slumrende liv
 lig en vågnende brise, og derfor er hans sind,
 netop i dets styrkes første prøvelse,
 hurtigt og årvågent, ivrigt efter at sammensætte
 alle elementer og dele af en genstand,
 som ellers er adskilte og uvillige
 til at smelte sammen, til en skikkelse. Således, 280
 underkastet kærlighedens disciplin, bliver hans
 organer og hans evne til at optage indtryk dag for dag
 mere levende, mere energiske; hans bevidsthed breder
 sig ud, idet den holder fast på de former, den modtager.
 I en højt elsket person — ja og mere til,†
 i hin yderst lærenemme tilstand, og i
 hine oplevelser som har deres udgangspunkt
 i denne elskede person, findes der
 en kraft, der gennemstråler og opløfter
 alle genstande ved alle sansernes mellemkomst. 290
 Han er ingen udstødt, forvildet og nedtrykt;

---

* hver eneste: hver eneste indtryk; de sanseindtryk, følelser og fornemmelser de har klassificeret.

† person: moderen.

Along his infant veins are interfused
 The gravitation and the filial bond
 Of nature that connect him with the world.
 Emphatically such a being lives
 An inmate of this *active* universe.
 From nature largely he receives, nor so
 Is satisfied but largely gives again,
 For feeling has to him imparted strength,
 And, powerful in all sentiments of grief, 300
 Of exultation, fear and joy, his mind,
 Even as an agent of the one great mind,
 Creates, creator and receiver both,
 Working but in alliance with the works
 Which it beholds. Such verily is the first
 Poetic spirit of our human life,
 By uniform control of after years
 In most abated and suppressed, in some
 Through every change of growth or of decay
 Preeminent till death.

From early days, 310
 Beginning not long after that first time
 In which, a Babe, by intercourse of touch
 I held mute dialogues with my Mother's heart,
 I have endeavoured to display the means
 Whereby this infant sensibility,
 Great birth-right of our being, was in me
 Augmented and sustained. — Yet is a path
 More difficult before me, and I fear
 That in its broken windings we shall need
 The Chamois' sinews and the Eagle's wing: 320
 For now a trouble came into my mind
 From obscure causes. I was left alone
 Seeking this visible world, nor knowing why:
 The props of my affections were removed
 And yet the buildings stood as if sustained
 By its own spirit. All that I beheld
 Was dear to me, and from this cause it came
 That now to Nature's finer influxes
 My mind lay open, to that more exact
 And intimate communion which our hearts 330
 Maintain with the minuter properties

massetiltrækningen og naturens sønlige bånd,
 som forbinder ham med verden,
 er blandet i hans barneårer.*
 Et sådant væsen lever eftertrykkeligt
 som en beboer af dette *aktive* univers.
 Han modtager rigeligt fra naturen, er dog
 ikke tilfreds på denne måde, men giver rigeligt igen,
 for følelse har givet ham styrke
 og værende magtfuld i al sorg, 300
 i jubel, frygt og glæde er hans ånd
 netop som en agent for den ene store ånd,
 skabende, er både skaber og modtager,
 idet den kun arbejder i forbund med det værk,
 den beskuer. Sådan i sandhed er
 vort menneskelivs første poetiske ånd:
 hos de fleste bliver den formindsket og undertrykt
 i de senere år ved ensformig styring, hos nogle,
 gennem enhver forandring af vækst og forfald,
 den øverste indtil døden.

Helt fra de tidlige dage, 310
 der begyndte ikke længe efter den første tid,
 hvor jeg, et spædbarn, gennem berøringen
 holdt stumme samtaler med min mors hjerte,
 har jeg bestræbt mig på at fremvise de midler,
 hvormed denne barnets følsomhed,
 vort væsens store fødselsret, blev forøget
 og opretholdt hos mig. — Dog foran mig ligger†
 en mere ufarbar sti, og jeg frygter
 at vi i dens brudte bugtninger vil få brug
 for gemsens sener og ørnens vinge. 320
 For nu opstod en bekymring i mit sind ved skjulte
 årsagers virke. Jeg var ladt alene,
 og søgte denne synlige verden uden at vide hvorfor.
 Mine følelsers stivere var fjernet,‡
 og dog stod bygningen, som var den holdt
 oppe af sin egen ånd. Alt hvad jeg så
 var mig kært, og af denne årsag kom det,
 at mit sind nu lå åbent for naturens
 finere indflydelser, til det mere omhyggelige
 og intime fællesskab som vore hjerter 330
 bevarer med de ubetydeligere egenskaber

* Linje 291-4: Båndet til moderen, det 'sønlige bånd', opfattes som vigtigst med hensyn til at etablere båndet mellem mennesket og naturen. Massetiltrækningen (*gravitation*) symboliserer, at barnet på naturlig vis er tiltrukket af et jordisk liv, if. (Cambridge).

† Wordsworth fortsætter her sin beretning fra linje 242.

‡ stivere: de 'tilfældige tilløkkelser', linje 237, som har foranlediget hans kærlighed til naturen.

Of objects which already are beloved,
And of those only.

Many are the joys
Of youth, but oh! what happiness to live
When every hour brings palpable access
Of knowledge, when all knowledge is delight,
And sorrow is not there. The seasons came
And every season brought a countless store
Of modes and temporary qualities
Which but for this most watchful power of love 340

Had been neglected, left a register
Of permanent relations, else unknown.
A Hence life, and change, and beauty, solitude
More active even than "best society,"
Society made sweet as solitude
By silent inobtrusive sympathies
and gentle agitations of the mind
From manifold distinctions, difference
Perceived in things where to the common eye
No difference is: and hence from the same source 350

Sublimed joy; for I would walk alone
In storm and tempest or in starlight nights
Beneath the quiet heavens, and at that time
Would feel whate'er there is of power in sound
To breathe an elevated mood by form
Or image unprofaned; and I would stand
Beneath some rock listening to sounds that are
The ghostly language of the ancient earth
Or make their dim abode in distant winds.
Thence did I drink the visionary power. 360

I deem not profitless these fleeting moods
Of shadowy exaltation, not for this,
That they are kindred to our purer mind
And intellectual life, but that the soul,
Remembering how she felt, but what she felt
Remembering not, retains an obscure sense
Of possible sublimity to which
With growing faculties she doth aspire,
With faculties still growing, feeling still
That whatsoever point they gain, they still 370
Have something to pursue.

And not alone
In grandeur and in tumult, but no less

hos genstande, der allerede er højt elsket,
og kun med dem.

Mange er ungdommens glæder,
men åh, hvilken lykke at leve
når hver time bringer håndgribelig adgang
til viden, når al kundskab er fryd,
og sorg ikke er tilstede. Årstiderne kom,
og hver årstid bragte et uudtømmeligt forråd
af stemninger og midlertidige kvaliteter, som
efterlod, da de var blevet negligeret på grund af 340
denne yderst årvågne kærlighedskraft, et register*
af vedvarende ellers ukendte forbindelser.
Herfra liv og forandring og skønhed, og ensomhed†
mere virksom endog end det „bedste selskab,”
selskab der var gjort ligeså rart som ensomhed
ved tavs ikke påtrængende sympati
og blide bevægelser af sindet fra
mangfoldige forskelle, en forskellighed
iagttaget i tingene, hvor der for det almindelige øje
ingen forskel er — og herfra, fra den samme kilde, 350
en sublimere glæde. For jeg ville gå alene
i uvej og storm eller under den stille himmel
i de stjerneklare nætter og ville på dette tidspunkt
føle alt, hvad der findes af magt i lyd til at
fremånde en ophøjet sindsstemning, uvanhelliget
af form eller billede; og jeg ville stå ved
foden af en klippe og lytte til lyde,
som er den gamle jords spøgelsesagtige sprog,
eller formede deres dunkle boliger i fjerne vinde.
Derfra drak jeg den synske kraft.‡ 360
Jeg anser ikke disse flygtige skyggeagtige
henrykkelser for at være unyttige; ikke fordi
de er beslægtet med vort renere sind
og åndelige liv, men at sjælen — idet den
husker hvordan den følte, men ikke husker
hvad den følte — bibeholder en skjult fornemmelse
for mulig sublimitet, som den stræber
efter med voksende åndsevner,
med åndsevner der stadig vokser og stadig føler,
at hvilket punkt de end når til, har de 370
stadig noget at forfølge.

Og ikke alene
i storhed og tummel, for ikke mindre

* kærlighedskraften: kærlighed til naturen for dens egen skyld, linje 242.

† Herfra: fra kærlighedskraften, — den samme kilde l.350: kærlighedskraften.

‡ synske kraft (*visionary power*): til af få mystiske el. fantastiske oplevelser, jf. indledningen.

In tranquil scenes, that universal power
 And fitness in the latent qualities
 And essences of things, by which the mind
 Is moved with feelings of delight, to me
 Came strengthened with the superadded soul,
 A virtue not its own. My morning walks
 Were early; oft before the hours of school
 I traveled round our little lake, five miles 380
 Of pleasant wandering, happy time more dear
 For this, that one was by my side, a Friend
 Then passionately loved. With heart how full
 Will he peruse these lines, this page, — perhaps
 A blank to other men, — for many years
 Have since flowed in between us, and, our minds
 Both silent to each other, at this time
 We live as if those hours had never been.
 Nor seldom did I lift our cottage latch
 Far earlier, and before the vernal thrush 390
 Was audible, among the hills I sat
 Alone upon some jutting eminence
 At the first hour of morning when the vale
 Lay quiet in an utter solitude.
 How shall I trace the history, where seek
 The origin of what I then have felt?
 Oft in those moments such a holy calm
 Did overspread my soul that I forgot
 The agency of sight, and what I saw
 Appeared like something in myself, a dream, 400
 A prospect in my mind.

'Twere long to tell

What spring and autumn, what the winter snows
 And what the summer-shade, what day and night,
 The evening and the morning, what my dreams
 And what my waking thoughts, supplied to nurse
 That spirit of religious love in which
 I walked with Nature. But let this at least
 Be not forgotten, that I still retained
 My first creative sensibility,
 That by the regular action of the world 410
 My soul was unsubdued. A plastic power
 Abode with me, a forming hand, at times
 Rebellious, acting in a devious mood,
 A local spirit of its own, at war

i rolige scener kom hin universelle kraft
 og tingenes latente egenskabers
 og essensers egnethed, ved hvilken sindet
 er bevæget af frydefulde følelser, til mig,
 styrket med den tilføjede sjæl, en magt som ikke*
 var dens egen. Mine spadsereture om morgen
 var tidlige; ofte før skoletid rejste
 jeg rundt om vores lille sø, otte kilometers 380
 behagelig vandren – en lykkelig tid mere kær
 for dette, at én var ved min side, en ven†
 dengang inderligt elsket. Med hvor fuldt et hjerte vil
 han ikke gennemlæse disse linjer, denne side – måske
 indholdsløs for andre mennesker – thi mange år
 er flydt mellem os siden, og vore sind
 har været tavse for hinanden, nu
 lever vi, som om hine timer aldrig havde været til.
 Ikke sjældent løftede jeg langt tidligere
 klinken på vort hus, og før forårsdroslen 390
 var hørlig, sad jeg alene i bjergene
 på et fremspringende højedrag
 i morgenens første time, når dalen
 lå stille i yderste ensomhed.
 Hvordan skal jeg efterspore historien, hvor søge
 oprindelsen til det jeg dengang følte?
 Ofte i disse øjeblikke bredte der sig over min sjæl
 en sådan hellig ro, at jeg glemte
 øjets virke, og hvad jeg så
 forekom mig at være noget i mig selv, en drøm, 400
 et landskab skabt af mit sind.

Det ville tage lang tid
 at fortælle, hvad forår og efterår, hvad vintersneen
 og hvad sommerskyggen, hvad dag og nat,
 hvad aften og morgen, hvad mine drømme
 og hvad mine vågne tanker ydede for at nære
 den ånd af religiøs kærlighed, i hvilken
 jeg vandrede sammen med naturen. Men lad i det
 mindste ikke dette blive glemt, at jeg stadig beholdt
 min første skabende følsomhed,‡
 min sjæl var ukuet af verdens sædvanlige 410
 handlinger. En plastisk kraft
 boede i mig, en formende hånd, nogle gange
 oprørsk, idet den handlede lunefuldt,
 en egen lokal ånd, i krig med generelle

* tilføjede sjæl: en 'oversjæl' der oplever de mystiske henrykkelser.

† ven: vennen var John Flemming; sønen var Eastwaite Water.

‡ min første skabende følsomhed: som han omtalte l. 305-17.

With general tendency, but for the most
 Subservient strictly to the external things
 With which it communed. An auxiliary light
 Came from my mind which on the setting sun
 Bestowed new splendor, the melodious birds,
 The gentle breezes, fountains that ran on 420
 Murmuring so sweetly in themselves, obeyed
 A like dominion, and the midnight storm
 Grew darker in the presence of my eye.
 Hence my obeisance, my devotion hence,
 And *hence* my transport.

Nor should this perchance
 Pass unrecorded, that I still had loved
 The exercise and produce of a toil
 Than analytic industry to me
 More pleasing, and whose character I deem 430
 Is more poetic, as resembling more
 Creative agency — I mean to speak
 Of that interminable building reared
 By observation of affinities
 In objects where no brotherhood exists
 To common minds. My seventeenth year was come,
 And whether from this habit rooted now
 So deeply in my mind, or from excess
 Of the great social principle of life
 Coercing all things into sympathy,
 To unorganic natures I transferred 440
 My own enjoyments, or, the power of truth
 Coming in revelation, I conversed
 With things that really are, I at this time
 Saw Blessings Spread around me like a sea.
 Thus did my days pass on, and now at length
 From Nature and her overflowing soul
 I had received so much that all my thoughts
 Were steeped in feelings; I was only then
 Contented when with bliss ineffable 450
 I felt the sentiment of being spread
 O'er all that moves, and all that seemeth still,
 O'er all that, lost beyond the reach of thought
 And human knowledge, to the human eye
 Invisible, yet liveth to the heart,
 O'er all that leaps, and runs, and shouts and sings

herskende tendenser, men for det meste
 strengt undergivet de ydre ting, som den
 var nært forbundet med. Et hjælpende lys
 kom fra mit sind, som skænkede ny glans til
 den nedgående sol; de melodiske fugle,
 de lette briser, kilder der løb af sted, 420
 pludrende så kønt til sig selv, adlød
 et lignende herredømme, og midnatsuvejret
 blev mørkere, mens jeg betragtede det.
 Heraf min reverens, heraf min tilbedelse,
 og *heraf* min henrykkelse.*

Måske burde man heller ikke
 undlade at optegne, at jeg altid elskede
 at udøve og se resultatet af et slid,
 der var mere behageligt for mig end
 analytisk arbejde, og hvis karakter jeg skønner 430
 er mere poetisk og mere ligner
 skabende virksomhed – jeg taler
 om den endeløse bygning, rejst[†]
 ved at observere ligheder i genstande,
 hvor der for almindelige sind intet
 broderskab findes. Mit syttende år var begyndt,
 og om det var på grund af denne nu rodfæstede vane[‡]
 så dybt i mit sind, eller at jeg fra et overmål
 af livets store sociale princip, der
 tvinger alt til at føle medfølelse,
 overførte mine egne fornøjelser til den 440
 uorganiske natur, eller at jeg i kraft af sandheden,
 som blev mig åbenbaret, havde omgang med
 de ting som virkelig er til – da så jeg på denne tid
 velsignelser brede sig omkring mig som et hav.
 Således gik mine dage, og nu havde jeg langt om længe
 fra naturen og dens overstrømmende sjæl
 modtaget så meget, at alle mine tanker
 var badet i følelse. Jeg var dengang kun
 tilfreds, når jeg med udsigelig salighed
 havde følelsen af at blive bredt ud 450
 over alt, som bevæger sig, og alt som synes stille,
 over alt det, som tabt hinsides tankens rækkevidde
 og menneskelig erkendelse, usynlig for
 øjet, dog lever for hjertet,
 over alt der springer og løber og råber og synger

* Ll. 417-25: Wordsworth reflekterer over denne evne (et hjælpende lys) han har fået til at påvirke sin subjektive oplevelse af omgivelserne. Han bukker ærbødigt for en Gud eller en skaber.

[†] den endeløse bygning: den endeløse række af associationer (Cambridge).

[‡] vane: den netop nævnte associative tænkemåde.

Or beats the gladsome air, o'er all that glides
 Beneath the wave, yea, in the wave itself
 And mighty depth of waters. Wonder not
 If such my transports were, for in all things
 I saw one life and felt that it was joy. 460

One song they sang, and it was audible,
 Most audible then when the fleshly ear,
 O'ercome by grosser prelude of that strain,
 Forgot its functions, and slept undisturbed.

If this be error, and another faith
 Find easier access to the pious mind,
 Yet were I grossly destitute of all
 Those human sentiments which make this earth
 So dear, if I should fail with grateful voice
 To speak of you, ye mountains! and ye lakes 470
 And sounding cataracts! ye mists and winds
 That dwell among the hills where I was born.

If, in my youth, I have been pure in heart,
 If, mingling with the world, I am content
 With my own modest pleasures, and have lived
 With God and Nature communing, removed
 From little enmities and low desires,
 The gift is yours; if in these times of fear,
 This melancholy waste of hopes o'erthrown,
 If, 'mid indifference and apathy 480

And wicked exultation, when good men
 On every side fall off we know not how
 To selfishness disguised in gentle names
 Of peace and quiet and domestic love —
 Yet mingled, not unwillingly, with sneers
 On visionary minds; if in this time
 Of dereliction and dismay I yet

Despair not of our nature, but retain
 A more than Roman confidence, a faith
 That fails not, in all sorrow my support, 490
 The blessing of my life, the gift is yours
 Ye Mountains! thine, O Nature! Thou hast fed
 My lofty speculations, and in thee
 For this uneasy heart of ours I find
 A never-failing principle of joy
 And purest passion.

Thou, my Friend, wast reared
 In the great city mid far other scenes,
 But we by different roads at length have gained

eller slår den glade luft, over alt der glider
 under bølgen, ja, i bølgen selv
 og vandenens store dyb. Det er ikke underligt,
 hvis sådan henrykkelse var min, thi i alle ting
 så jeg ét liv og følte, at det var glæde; 460
 én sang sang de, og den var hørlig —
 mest hørlig da, når det kødelige øre,
 overvældet af disse toners grovere forspil,
 glemte sine funktioner og sov uforstyrret.

Hvis dette er en vildfarelse, og en anden tro
 finder lettere adgang til det fromme sind,
 så ville jeg dog være voldsomt blottet for alle de
 menneskelige følelser, som gør denne
 jord så dyrebar, hvis jeg skulle undlade 470
 taknemmeligt at tale om jer I bjerge og I søer
 og højtlydende katarakter, I tåger og vinde
 som bor blandt højene, hvor jeg blev født.

Hvis jeg i min ungdom har været ren af hjerte,
 hvis jeg, når jeg blander mig med verdenen, er tilfreds
 med min egne beskedne fornøjelser og har levet
 i samtale med Gud og naturen, fjernt
 fra små fjendskaber og lave ønsker,
 da er fortjenesten jeres; hvis i disse frygtens tider,
 denne melankolske ørken af omstyrtede håb,
 hvis midt i ligegyldighed og apati 480

og ondskabsfuld triumferen, når gode mennesker
 på hver side falder fra, vi ved ikke hvordan,
 til egennytte, der er forklædt i fredens
 og roens og den huslig kærligheds milde navne —
 dog ikke uvilligt iblandet hånlige smil
 over idealistiske ånder — hvis jeg, i denne tid*
 af undsigelse og nedtrykthed, endnu
 ikke fortvivler over vor natur, men fastholder
 en mere end romersk tillid, en tro 490
 som ikke svigter, min støtte i al sorg,
 mit livs velsignelse, er fortjenesten jeres
 I bjerge, din Oh Natur! Du har næret
 mine ophøjede betragtninger, og i dig
 finder jeg for dette vort urolige hjerte
 et glædens og den reneste lidenskabs
 aldrig svigtende princip.

Du, min ven, blev opfostret
 i den store by, blandt ganske anderledes scener,
 men vi har langt om længe af forskellige veje

---

* Linje 478-86: Om frafaldet blandt idealister i forbindelse med Den Franske Revolutions fiasko (Cambridge).

The self-same bourne. And from this cause to thee
 I speak unapprehensive of contempt, 500
 The insinuated scoff of coward tongues,
 And all that silent language which so oft
 In conversation betwixt man and man
 Blots from the human countenance all trace
 Of beauty and of love. For thou hast sought
 The truth in solitude, and thou art one,
 The most intense of Nature's worshippers,
 In many things my brother, chiefly here
 In this my deep devotion. Fare thee well:
 Health and the quiet of a healthful mind 510
 Attend thee! seeking oft the haunts of men,
 But yet more often living with thyself
 And for thyself, so haply shall thy days
 Be many and a blessing to mankind.

A fragment related to the prelude 1799

I seem to learn
 That what we see of forms and images
 Which float along our minds, and what we feel
 Of active or recognizable thought,
 Prospectiveness, or intellect, or will,
 Not only is not worthy to be deemed
 Our being, to be prized as what we are,
 But is the very littleness of life.
 Such consciousness I deem but accidents,
 Relapses from that one interior life 10
 That lives in all things, sacred from the touch
 Of that false secondary power by which
 in weakness we create distinctions, then
 Believe that all our puny boundaries are things
 Which we perceive, and not which we have made —
 In which all beings live with God, themselves
 Are God, existing in one mighty whole,
 As undistinguishable as cloudless east
 At noon is form the cloudless west, when all
 The hemisphere is one cerulean blue. 20

nået det samme mål. Og af denne årsag
 taler jeg til dig uden at frygte foragt, 500
 kujontungers insinuerende spot
 og hele det tavse sprog, som så tit,
 i samtaler mand og mand imellem,
 sletter alle spor af skønhed og kærlighed
 på menneskets ansigt. For du har søgt
 sandheden i ensomhed, og du er en af
 de mest inderlige af naturens tilbedere,
 i mange ting min bror, hovedsagelig her
 i denne min dybe hengivelse. Farvel, min ven:
 Må sundhed og et sundt sinds ro følge dig, 510
 når du ofte søger menneskenes tilholdssteder —
 men dog oftere lever med dig selv og for dig selv —*
 så må dine dage lykkeligvis være mange
 og en velsignelse for menneskeheden.

Fragment relateret til Præludiet 1799

Jeg synes at lære,
 at alt hvad vi ser af former og billeder,
 som flyder afsted i vor bevidsthed, og hvad vi føler
 af aktive eller erkendbare tanker,
 fremsynethed eller forstand eller vilje,
 ikke kun ikke er værdige til at anses for at være
 vor væren, at blive prist som noget vi er,
 men derimod er selve livets lidenhed.
 En sådan bevidsthed mener jeg skyldes uheldigheder,
 en falden tilbage fra det ene indre liv, 10
 som lever i alle ting, — ukrænkeligt af den
 falske underordnede magts berøring, ved
 hvilken vi af svaghed skaber sondringer og så
 tror, at vore ubetydelige grænser er virkelige ting,
 vi iagttager, og ikke ting vi selv har skabt —
 i hvilke alle væsener lever med Gud, er selv Gud,
 eksisterende i et mægtigt hele,
 ligeså uskelnelige fra hinanden, som det skyfri øst
 om middagen er fra det skyfri vest, når hele
 halvkuglen er et eneste himmelblå. 20

---

* Coleridge havde besluttet at tage til London og blive journalist i november 1799.

Peter Bell

A tale

"What's in a Name ?"

"Brutus will start a Spirit as soon as Caesar!"

To

Robert Southey Esq. P. L. etc. etc.,

My dear friend,

The Tale of Peter Bell, which I now introduce to your notice, and to that of the Public, has, in its Manuscript state, nearly survived its *minority*: for it first saw the light in the summer of 1798. During this long interval, pains have been taken at different times to make the production less unworthy of a favourable reception; or rather to fit it for filling *permanently* a station, however humble, in the Literature of our Country. This has, indeed, been the aim of all my endeavours in Poetry, which, you know, have been sufficiently laborious to prove that I deem the Art not lightly to be approached; and that the attainment of excellence in it may laudably be made the principal object of intellectual pursuit by any man, who, with reasonable consideration of circumstances, has faith in his own impulses.

The Poem of Peter Bell, as the Prologue will show, was composed under a belief that the Imagination not only does not require for its exercise the intervention of supernatural agency, but that, though such agency be excluded, the faculty may be called forth as imperiously, and for kindred results of pleasure, by incidents within the compass of poetic probability, in the humblest departments of daily life. Since that Prologue was written, *you* have exhibited most splendid effects of judicious daring, in the opposite and usual course. Let this acknowledgment make my peace with the lovers of the supernatural; and I am persuaded it will be admitted that to you, as a Master in that province of the art, the following Tale, whether from contrast or congruity, is not an inappropriate offering. Accept it, then, as a public testimony of affectionate admiration from one with whose name yours has been often coupled (to use your own words) for evil and for good; and believe me to be, with earnest wishes that life and health may be granted you to complete the many important works in which you are engaged, and with high respect,

Most faithfully yours,

William Wordsworth.

Rydal Mount, April 7, 1819.

Peter Bell

En fortælling

„Hvad er et navn?”

„Brutus vil fremmane en ånd ligeså snart som Cæsar!”

Til

Robert Southey. Esq. P.L. etc. etc.

Min kære ven,

Historien om Peter Bell, som jeg nu henleder din, og offentlighedens, opmærksomhed på, har i sin håndskrevne version næsten nået *myndighedsalderen*: – for den så først lyset i sommeren 1798. I løbet af dette lange tidsrum har jeg på forskellige tidspunkter med megen umage beflittet mig på at gøre værket mindre uværdig til en gunstig modtagelse; eller snarere at gøre værket skikket til at indtage en *varig* plads, uanset hvor ydmyg, i mit lands litteratur. Dette har i sandhed været målet for alle mine bestræbelser i poesien, der, som du ved, har været tilstrækkeligt slidsomme til at bevise, at jeg ikke anser kunsten for at være let at nærme sig; og at blive fortræffelig til den kan af et ethvert menneske, der med rimelig hensyntagen til omstændighederne tror på sine egne tilskyndelser, på prisværdig vis gøres til hovedemne for intellektuelle sysler.

Digtet Peter Bell, som Prologen vil vise, blev komponeret ud fra en tro på, at fantasien ikke kun ikke kræver mellemkomst af overnaturlige handlinger, for at den kan udfolde sig, men at kraften kan fremkaldes lige så tvingende og med ligeså fornøjelige virkninger ved inden for rammerne af det poetisk sandsynlige at benytte hændelse, hentet fra dagliglivets mest beskedne former. Siden Prologen blev skrevet, har *du* med skønsom dristighed fremvist de mest strålende resultater i den modsatte og sædvanlige retning. Lad mig slutte fred med dem, der elsker det overnaturlige, med denne anerkendelse; og jeg er overbevist om, man vil indrømme, at til dig, som mester i dette område af kunsten, er den følgende fortælling, enten ved sin modsætning eller sin overensstemmelse, et ikke upassende tilbud. Modtag det da som et offentligt vidnesbyrd om hengiven beundring fra én, med hvis navn dit ofte på godt og ondt er blevet forbundet (for at bruge dine egne ord); og vær forvisset om, at jeg med et oprigtigt ønske, om at liv og helbred må blive skænket dig til at fuldføre de mange betydningsfulde arbejder, du er beskæftiget med, og med den største agtelse forbliver,

Din mest trofaste,

William Wordsworth.

Rydal Mount, 7. april 1819.

PROLOG

There's something in a flying horse,
There's something in a huge balloon;
But through the clouds I'll never float
Until I have a little Boat,
Shaped like the crescent-moon.

And now I *have* a little Boat,
In shape a very crescent-moon:
Fast through the clouds my Boat can sail;
But if perchance your faith should fail,
Look up — and you shall see me soon! 10

The woods, my Friends, are round you roaring,
Rocking and roaring like a sea;
The noise of danger's in your ears,
And ye have all a thousand fears
Both for my little Boat and me!

Meanwhile untroubled I admire
The pointed horns of my canoe;
And, did not pity touch my breast
To see how ye are all distrest,
Till my ribs ached I'd laugh at you! 20

Away we go, my Boat and I —
Frail man ne'er sate in such another;
Whether among the winds we strive,
Or deep into the clouds we dive,
Each is contented with the other.

Away we go — and what care we
For treasons, tumults, and for wars?
We are as calm in our delight
As is the crescent-moon so bright
Among the scattered stars. 30

Up goes my Boat among the stars
Through many a breathless field of light,
Through many a long blue field of ether,
Leaving ten thousand stars beneath he:
Up goes my little Boat so bright!

The Crab, the Scorpion, and the Bull —
We pry among them all; have shot
High o'er the red-haired race of Mars,

PROLOG

En flyvende hest kan gøre det,
en kæmpestor ballon kan gøre det;
men jeg vil aldrig svæve gennem skyerne
før jeg har en lille båd
formet som måneseglet.

Og nu *har* jeg en lille båd
formet som et rigtigt månesegl: –
min båd kan sejle hurtigt gennem skyerne;
men hvis du ikke tror på det,
så kig op – og du skal snart få mig at se.

10

Skovene, mine venner, suser rundt om jer,
vugger og brøler som havet;
lyden af fare fylder dine ører,
I er alle bange for tusinde ting
både for min lille båd og mig!

I mellemtiden beundrer jeg ubekymret
min kanos spidse horn;
og hvis ikke medynk rørte mit hjerte
ved at se hvor ulykkelige I alle er,
ville jeg le af jer, til mine ribben gjorde ondt.

20

Væk rejser vi, min båd og jeg –
det skrøbelige menneske sad aldrig i sådan én;
hvad enten vi strider os frem blandt vindene
eller drager dybt ind i skyerne,
er vi tilfredse med hinanden.

Væk rejser vi – og hvad bryder vi os om
højforræderi, oprør og krige?
Vi er ligeså rolige i vor fryd,
som måneseglet er strålende
blandt de spredte stjerner.

30

Min båd farer opad mellem stjernerne,
gennem lysets mange åndeløse vidder,
gennem æterens mange langstrakte blå vidder,
efterladende titusinder stjerner bag sig:
opad farer min lille strålende båd!

Krebsen, Skorpionen og Tyren –
vi snuser rundt mellem dem alle;
vi er faret højt hen over den

Covered from top to toe with scars;
Such company I like it not! 40

The towns in Saturn are decayed,
And melancholy Spectres throng them; —
The Pleiads, that appear to kiss
Each other in the vast abyss,
With joy I sail among them.

Swift Mercury resounds with mirth,
Great Jove is full of stately bowers;
But these, and all that they contain,
What are they to that tiny grain,
That little Earth of ours? 50

Then back to Earth, the dear green Earth: —
Whole ages if I here should roam,
The world for my remarks and me
Would not a whit the better be;
I've left my heart at home.

See! there she is, the matchless Earth!
There spreads the famed Pacific Ocean!
Old Andes thrusts yon craggy spear
Through the grey clouds; the Alps are here,
Like waters in commotion! 60

Yon tawny slip is Libya's sands;
That silver thread the river Dnieper;
And look, where clothed in brightest green
Is a sweet Isle, of isles the Queen;
Ye fairies, from all evil keep her!

And see the town where I was born!
Around those happy fields we span
In boyish gambols; — I was lost
Where I have been, but on this coast
I feel I am a man. 70

Never did fifty things at once
Appear so lovely, never, never; —
How tunefully the forests ring!
To hear the earth's soft murmuring
Thus could I hang for ever!

"Shame on you!" cried my little Boat,
"Was ever such a homesick Loon,

ardækkede Mars' rødhårede bane;
sådant selskab kan jeg ikke lide! 40

Byerne på Saturn er forfaldne,
og melankolske spøgelse flokkes i dem; —
Plejaderne, som synes at kysse hinanden
i den vældige afgrund,
sejler jeg mellem med glæde!

Hurtige Merkur genlyder af lystighed,
store Jupiter er fuld af statelige boliger;
men disse og alt de indeholder,
hvad betyder de for hint lillebitte korn,
vores egen lille Jord? 50

Så tilbage til Jorden, den kære grønne Jord;
hvis jeg skulle strejfe omkring her hele tidsaldre,
ville verden ikke være en tøddel bedre
på grund af mig og mine bemærkninger;
jeg har efterladt mit hjerte hjemme.

Og der er hun, den uforlignelige Jord!
Der udbreder det berømte Stillehav sig!
De gamle Andesbjerge stikker hint klippespyd
gennem de grå skyer — Alperne er her
som vande i bevægelse! 60

Hin gulbrune strimmel er Libyens sandørken;
den sølvtråd er floden Dnjepr; og se der,
hvor der klædt i mest strålende grønt
er en ø, øernes dronning;
I feer bevar hende for alt ondt!

Og betragt byen, hvor jeg blev født!
omkring på de lykkelige marker
tumlede vi drenge rundt; — jeg var fortabt,
der hvor jeg har været, men på denne
kyst føler jeg mig som mand. 70

Aldrig forekom halvtreds ting på én gang
så dejlige, aldrig, aldrig; —
hvor melodisk skovene klinger!
at høre jordens blide susen
således kunne jeg holde til her for evigt!

„Skam dig,” råbte min lille båd,
„sad der nogensinde så hjemvesfuld

Within a living Boat to sit,
And make no better use of it;
A Boat twin-sister of the crescent-moon! 80

"Ne'er in the breast of full-grown Poet
Fluttered so faint a heart before; —
Was it the music of the spheres
That overpowered your mortal ears?
— Such din shall trouble them no more.

"These nether precincts do not lack
Charms of their own; — then come with me,
I want a comrade, and for you
There's nothing that I would not do;
Nought is there that you shall not see. 90

"Haste! and above Siberian snows
We'll sport amid the boreal morning;
Will mingle with her lustres gliding
Among the stars, the stars now hiding,
And now the stars adorning.

"I know the secrets of a land
Where human foot did never stray;
Fair is that land as evening skies,
And cool, though in the depth it lies
Of burning Africa. 100

"Or we'll into the realm of Faery,
Among the lovely shades of things;
The shadowy forms of mountains bare,
And streams, and bowers, and ladies fair,
The shades of palaces and kings!

"Or, if you thirst with hardy zeal
Less quiet regions to explore,
Prompt voyage shall to you reveal
How earth and heaven are taught to feel
The might of magic lore!" 110

"My little vagrant Form of light,
My gay and beautiful Canoe,
Well have you played your friendly part;
As kindly take what from my heart
Experience forces — then adieu!

"Temptation lurks among your words;
But, while these pleasures you're pursuing

en lømmel i en levende båd
uden at gøre bedre brug af den;
en båd, tvillingesøster til måneseglet! 80

„Aldrig flagrede i brystet på en fuldvoksen
digter, så frygtsomt et hjerte; –
var det sfærernes musik som
overdøvede dine dødelige ører?
– Sådan larm skal ikke besvære dem mere.

„Disse nedre områder mangler ikke
tillokkelser; – så kom med mig;
jeg savner en ledsager, og for dig
er der intet, jeg ikke ville gøre;
der er ikke noget, du ikke skal se. 90

„Il! og over den sibiriske sne
vil vi forlyste os midt i den nordlige morgen;
vil blande os med hendes glans, der glider
mellem stjernerne, idet hun snart skjuler
og snart smykker stjernerne.

„Jeg kender hemmelighederne i et land,
hvor menneskets fod aldrig har vandret;
landet er skønt som aftenhimlen,
og køligt, skønt det ligger i det
brændende Afrikas dyb. 100

„Eller vi vil begive os ind i Feens rige,
blandt tingenes dejlige skygger;
nøgne bjerges skyggefulde former,
og strømme og løvhytter og skønne damer;
konger og paladsers skygger!

„Eller hvis du med stor iver tørster efter
at udforske mindre stille egne,
skal en rask rejse åbenbare for dig,
hvordan jord og himmel har lært
at føle den magiske lærdoms styrke!” 110

„Mit lille omstrejfende lysfartøj,
min muntre og smukke kano,
du har spillet din venlige rolle godt;
tag ligeså venlig det fra mit hjerte,
som erfaringen fremtvinger – og så adjø!

„Fristelse lurder blandt dine ord;
men mens du uhindret

Without impediment or let,
No wonder if you quite forget
What on the earth is doing. 120

"There was a time when all mankind
Did listen with a faith sincere
To tuneful tongues in mystery versed;
Then Poets fearlessly rehearsed
The wonders of a wild career.

"Go — (but the world 's a sleepy world,
And 'tis, I fear, an age too late)
Take with you some ambitious Youth!
For, restless Wanderer! I, in truth,
Am all unfit to be your mate. 130

"Long have I loved what I behold,
The night that calms, the day that cheers;
The common growth of mother-earth
Suffices me — her tears, her mirth,
Her humblest mirth and tears.

"The dragon's wing, the magic ring,
I shall not covet for my dower,
If I along that lowly way
With sympathetic heart may stray,
And with a soul of power. 140

"These given, what more need I desire
To stir, to soothe, or elevate?
What nobler marvels than the mind
May in life's daily prospect find,
May find or there create?

"A potent wand doth Sorrow wield;
What spell so strong as guilty Fear!
Repentance is a tender Sprite;
If aught on earth have heavenly might,
'Tis lodged within her silent tear. 150

"But grant my wishes, — let us now
Descend from this ethereal height;
Then take thy way, adventurous Skiff,
More daring far than Hippogriff,
And be thy own delight!

forfølger disse fornøjelser,
 er det ikke så sært, at du ganske glemmer,
 hvad der foregår på jorden. 120

„Der var en tid da hele menneskeheden
 lyttede med oprigtig tro
 til melodiose tungemål, kyndige i det gådefulde;
dengang berettede frygtløse digtere
 om det vilde livsforløbs underværker.

„Gå – (men verden er en søvnig verden,
 og det er, er jeg bange for, en tidsalder for sent)
 tag en eller anden stræbsom yngling med dig!
 for jeg, hvileløse Vandrers! er så sandelig,
 uegnet til at være din kammerat. 130

„Jeg har længe elsket, det jeg ser,
 natten som beroliger, dagen der opmuntrer;
 moder jords almindelige vækst
 er nok for mig – hendes tårer, hendes glæde,
 hendes ydmyge glæde og tårer.

„Dragens vinge, den magiske ring,
 skal jeg ikke begære som gave;
 hvis jeg kan vandre hen ad hin
 beskedne vej med forstående hjerte
 og med en sjæl fuld af kraft. 140

„Får jeg dette, hvad mere behøver jeg ønske mig,
 at ophidse, at formilde eller ophøje?
 Hvilket ædlere vidundere end sindet
 kan se et perspektiv i det daglige liv,
 kan finde eller skabe det dér?

„Sorgen svinger en mægtig tryllestav;
 hvad tryllebinder så stærk som skyldig frygt!
 anger er en nænsom ånd;
 hvis noget på jorden har himmelsk magt,
 bor det i hendes tavse tårer. 150

„Men efterkom mine ønsker, – lad os nu
 stige ned fra disse æteriske højder;
 begiv dig så på vej, forvovne Jolle,
 mere dristig end Hippogryf,*
 og fryd dig over dit eget selskab!

---

* Hippogryf: Et fabelvæsen med bagkrop som en hest og hoved og vinger som en grif i Aristos *Orlando Furioso*, ved hvis hjælp Astolfo besøger månen (Beatty, 413).

"To the stone-table in my garden,
Loved haunt of many a summer hour
The Squire is come: his daughter Bess
Beside him in the cool recess
Sits blooming like a flower. 160

"With these are many more convened;
They know not I have been so far; —
I see them there, in number nine,
Beneath the spreading Weymouth-pine! —
I see them — there they are!

"There sits the Vicar and his Dame;
And there my good friend, Stephen Otter;
And, ere the light of evening fail,
To them I must relate the Tale
Of Peter Bell the Potter." 170

Off flew the Boat — away she flees,
Spurning her freight with indignation!
And I, as well as I was able,
On two poor legs, toward toy stone-table
Limped on with sore vexation.

"O, here he is!" cried little Bess —
She saw me at the garden-door;
"We've waited anxiously and long,"
They cried, and all around me throng,
Full nine of them or more! 180

"Reproach me not — your fears be still —
Be thankful we again have met;
Resume, my Friends! within the shade
Your seats, and quickly shall be paid
The well-remembered debt."

I spake with faltering voice, like one
Not wholly rescued from the pale
Of a wild dream, of worse illusion;
But straight, to cover my confusion,
Began the promised Tale. 190

„Til stenbordet i min have,
mangen sommerstunds elskede tilholdssted,
er herremanden kommet: hans datter Bess
sitter ved siden af ham i den kølige afkrog
og blomstrer som en blomst. 160

„Mange flere er her forsamlet;
de ved ikke, at jeg har været så langt væk; –
jeg ser dem dér, ni i tal,
under Weymouths omfangsrige fyrretræ –
jeg ser dem – der er de!

„Der sidder sognepræsten og hans kone;
og der er min gode ven Stephen Tell;
og før aftenlyset svinder
må jeg fortælle dem historien
om pottemageren Peter Bell.” 170

Afsted fløj båden – bort flygter hun,
idet hun vrager sin last i harme!
og jeg, så godt som jeg nu var i stand til,
humpede med nogen ærgrelse hen til
stenbordet på mine to stakkels ben.

„Åh, her er han!” råbte lille Bess –
hun så mig ved havelågen,
„vi har ventet ængsteligt og længe,”
råbte de, og alle trængte sig omkring mig,
hele ni af dem eller flere! 180

„Bebrejd mig ikke – dæmp jeres angst –
vær taknemmelig over, at vi mødes igen; –
genindtag, mine venner! jeres pladser
under skyggen, og den velhuskede gæld
skal straks blive betalt.”

Vejret svigtede mig da jeg talte, som en
der ikke er fuldstændig reddet fra
en vild drøms verden, eller værre blændværk;
men begyndte straks, for at skjule min
forvirring, på den lovede historie. 190

Part first

All by the moonlight river-side
Groaned the poor Beast — alas! in vain;
The staff was raised to loftier height,
And the blows fell with heavier weight
As Peter struck — and struck again.

"Hold!" cried the Squire, "against the rules
Of common sense you're surely sinning;
This leap is for us all too bold;
Who Peter was, let that be told,
And start from the beginning."

200

— "A Potter,* Sir, he was by trade,"
Said I, becoming quite collected;
"And wheresoever he appeared,
Full twenty times was Peter feared
For once that Peter was respected.

"He, two-and-thirty years or more,
Had been a wild and woodland rover;
Had heard the Atlantic surges roar
On farthest Cornwall's rocky shore,
And trod the cliffs of Dover.

210

"And he had seen Caernarvon's towers,
And well he knew the spire of Sarum;
And he had been where Lincoln bell
Flings o'er the fen that ponderous knell —
A far-renowned alarum!

"At Doncaster, at York, and Leeds,
And merry Carlisle had he been;
And all along the Lowlands fair,
All through the bonny shire of Ayr;
And far as Aberdeen.

220

"And he had been at Inverness;
And Peter, by the mountain-rills,
Had danced his round with Highland lasses;
And he had lain beside his asses
On lofty Cheviot Hills:

---

* In the dialect of the North a hawker of earthenware is thus designated.

FØRSTE DEL

Lige ved den månelyse flodbred
stønnede det arme dyr – ak! forgæves;
staven blev løftet til højere højder,
og slagene faldt med tungere vægt
da Peter slog – og slog igen.

„Holdt!” udbrød godsejeren, „du synder
sandelig mod reglerne for sund fornuft
dette spring er alt for dristigt for os;
hvem var Peter, fortæl os det
og begynd fra begyndelsen.”

200

– „Han var pottesælger, hr., af profession,”
sagde jeg, mens jeg blev ganske rolig;
„og hvor han end dukkede op,
blev Peter hele tyve gange frygtet
for hver gang Peter blev respekteret.

„Han havde i toogtredive år eller mere
været en vild vandringsmand i skovene;
havde hørt Atlanterhavets bølger bruse
på det fjerneste Cornwalls klippefyldte kyst,
og betrådt Dovers klinte.

210

„Og han havde set Caernarfons tårne,
og han kendte udmærket Sarums spir;
og han havde været hvor Lincolns klokke
kaster sin tunge ringen ud over moselandet –
en langtrækkende alarm!

„Ved Doncaster, ved York og Leeds,
og lystige Carlisle havde han været,
og over hele det skønne lavland,
og gennem det dejlige grevskab Ayr –
og så langt som til Aberdeen.

220

„Og han havde været i Inderness;
og ved bjergbækkene havde Peter
danset runddans med højlandets pigebørn;
og han havde ligget ved siden af sine æsler
på de høje Cheviot Hills:

"And he had trudged through Yorkshire dales,
Among the rocks and winding *scars*;
Where deep and low the hamlets lie
Beneath their little patch of sky
And little lot of stars: 230

"And all along the indented coast,
Bespattered with the salt-sea foam;
Where'er a knot of houses lay
On headland, or in hollow bay; —
Sure never man like him did roam!

"As well might Peter in the Fleet
Have been fast bound, a begging debtor; —
He travelled here, he travelled there; —
But not the value of a hair
Was heart or head the better. 240

"He roved among the vales and streams,
In the green wood and hollow dell;
They were his dwellings night and day,
But nature ne'er could find the way
Into the heart of Peter Bell.

"In vain, through every changeful year,
Did Nature lead him as before;
A primrose by a river's brim
A yellow primrose was to him,
And it was nothing more. 250

"Small change it made in Peter's heart
To see his gentle panniered train
With more than vernal pleasure feeding,
Where'er the tender grass was leading
Its earliest green along the lane.

"In vain, through water, earth, and air,
The soul of happy sound was spread,
When Peter on some April morn,
Beneath the broom or budding thorn,
Made the warm earth his lazy bed. 260

"At noon, when, by the forest's edge
He lay beneath the branches high,
The soft blue sky did never melt

„Og han havde trasket gennem Yorkshires dale,
blandt klipperne og bugtede *skær*;
hvor landsbyerne ligger dybt og lavt
under deres lille lap himmel
og lille andel af stjerner: 230

„Og hele vejen langs den indskårne kyst,
overstænket med salthavets skum;
hvor der end lå en klynge huse
på en pynt eller i en hul bugt; – sandelig,
ingensinde strejfede en mand om som ham!

„Peter kunne lige så godt have været
bundet fast i Fleet, en tiggende skyldner; – *
han rejste her, han rejste der; –
men hjerte og hoved blev
ikke et hår bedre. 240

„Han strejfede om mellem dale og vandløb,
i den grønne skov og den hule lavning;
de var hans boliger nat og dag, –
men Naturen kunne aldrig finde
vej til Peter Bells hjerte.

„Forgæves, gennem hvert foranderlige år,
ledte Naturen ham som før;
en primula på en flodbred
var for ham en gul primula,
og den var intet mere. 250

„Det forandrede kun lidt i Peters hjerte
at se sit lille tog af pakæsler
æde med mere end forårsglæde,
hvor det bløde græs med sit
tidligste grønt groede langs vejen.

„Forgæves, gennem vand, jord og luft,
udbredtes den lykkelig lyds sjæl,
da Peter en eller anden aprilmorgen
under gyvelen eller spirende torn
lavede sin dovne seng af den varme jord. 260

„Ved middagstids når han lå i skovbrynet
under de høje grene, smeltede
den milde blå himmel aldrig sammen

---

* Fleet: et gælds fængsel i London.

Into his heart; he never felt
The witchery of the soft blue sky!

"On a fair prospect some have looked
And felt, as I have heard them say,
As if the moving time had been
A thing as steadfast as the scene
On which they gazed themselves away. 270

"Within the breast of Peter Bell
These silent raptures found no place;
He was a Carl as wild and rude
As ever hue-and-cry pursued,
As ever ran a felon's race.

"Of all that lead a lawless life,
Of all that love their lawless lives,
In city or in village small,
He was the wildest far of all; —
He had a dozen wedded wives. 280

"Nay, start not! — wedded wives — and twelve!
But how one wife could e'er come near him,
In simple truth I cannot tell;
For, be it said of Peter Bell,
To see him was to fear him.

"Though Nature could not touch his heart
By lovely forms, and silent weather,
And tender sounds, yet you might see
At once that Peter Bell and she
Had often been together. 290

"A savage wildness round him hung
As of a dweller out of doors;
In his whole figure and his mien
A savage character was seen
Of mountains and of dreary moors.

"To all the unshaped half-human thoughts
Which solitary Nature feeds
'Mid summer storms or winter's ice,
Had Peter joined whatever vice
The cruel city breeds. 300

"His face was keen as is the wind
That cuts along the hawthorn-fence;
Of courage you saw little there,

med hans hjerte, han følte aldrig
den milde blå himmels hekseri!

„Nogle har set på en skøn udsigt
og følt det, har jeg hørt dem sige,
som om den gående tid havde været
en ting ligeså urokkelig, som den scene
de stirrede sig selv væk på.

270

„Inde i Peter Bell bryst havde
disse tavse henrykkelser ingen plads;
han var en karl så vild og grov, som
nogensinde hujen og råben forfulgte,
som nogensinde løb en forbryders løb.

„Af alle der lever et lovløst liv,
af alle som elsker deres lovløse liv,
i byen eller i den lille landsby,
var han langt den vildeste af alle; —
han havde et dusin ægteviede koner, —

280

„Nej, studs ikke! — ægteviede koner — og tolv!
men hvordan en kone nogensinde kom i
nærheden ham, ved jeg sandt at sige ikke;
thi det blev sagt om Peter Bell,
at det, at se ham, var at frygte ham.

„Selvom Naturen ikke kunne røre hans hjerte
med dejlige former og stille vejr
og blide toner, kunne du dog
omgående se, at Peter Bell og hun tit
havde været sammen.

290

„En rå vildskab hang omkring ham
som hos én, der bor i det fri;
i hele hans skikkelse og mine
sås en vild karakter
fra bjerge trøstesløse heder.

„Til alle de uformede halvt menneskelige tanker,
som den ensomme Natur nærer
midt blandt sommerstorme og vinteris,
havde Peter føjet enhver last,
som den grusomme by avler.

300

„Hans ansigt var skarpt som vinden,
der skær hen over et tjørnehegn,
du så kun lidt mod dér,

But, in its stead, a medley air
Of cunning and of impudence.

"He had a dark and sidelong walk,
And long and slouching was his gait;
Beneath his looks so bare and bold,
You might perceive, his spirit cold
Was playing with some inward bait. 310

"His forehead wrinkled was and furred;
A work, one half of which was done
By thinking of his '*whens*' and '*hows*';
And half, by knitting of his brows
Beneath the glaring sun.

"There was a hardness in his cheek,
There was a hardness in his eye,
As if the man had fixed his face,
In many a solitary place,
Against the wind and open sky!" 320

ONE NIGHT, (and now, my little Bess!
We've reached at last the promised Tale;)
One beautiful November night,
When the full moon was shining bright
Upon the rapid river Swale,

Along the river's winding banks
Peter was travelling all alone; —
Whether to buy or sell, or led
By pleasure running in his head,
To me was never known. 330

He trudged along through copse and brake
He trudged along o'er hill and dal;
Nor for the moon cared he a tittle,
And for the stars he cared as little,
And for the murmuring river Swale.

But, chancing to espy a path
That promised to cut short the way;
As many a wiser man hath done,
He left a trusty guide for one
That might his steps betray. 340

men en blanding af snuhed
og uforskammethed i dets sted.

„Han bevægede sig hemmelighedsfuldt,
en skæv, ludende gang med lange skridt;
under hans blikke, så åbne og dristige,
kunne du fornemme hans kolde ånd
lege med en eller anden indvendig lokkemad. 310

„Hans pande var rynket og furet;
det skyldtes halvt hans arbejde med
at tænke på sine *hvornår'er* og *hvordan'er*;
og halvt, at han knyttede brynene
under den blændende sol.

„Der var en hårdhed på hans kind,
der var en hårdhed i hans øje,
som om manden havde gjort sit ansigt fast,
på mange ensomme steder,
mod vinden og den åbne himmel.” 320

EN NAT, (og nu, min lille Bess!
er vi endelig nået til den lovede fortælling;)
en smuk novemhernat,
da den fulde måne skinnede klart
på den rivende flod Swale,

Rejste Peter helt alene
langs med flodens bugtede bredder; —
om det var for at købe eller sælge, eller han var
ført af en lyst, der rumsterede i hans hoved,
fik jeg aldrig at vide. 330

Han traskede gennem krat og bregner,
han traskede over bakke og dal;
og han bekymrede sig ikke en tøddel om månen,
og om stjernerne bekymrede han sig ligeså lidt,
og om den rislende flod Swale.

Men idet han fik øje på en sti,
som så ud til at være en genvej;
forlod han, som mange klogere mænd
har gjort, en sikker fører for en,
som kunne lede hans skridt på afveje. 340

To a thick wood he soon is brought
Where cheerily his course he weaves,
And whistling loud may yet be heard,
Though often buried like a bird
Darkling, among the boughs and leaves.

But quickly Peter's mood is changed,
And on he drives with cheeks that burn
In downright fury and in wrath; —
There's little sign the treacherous path
Will to the road return! 350

The path grows dim, and dimmer still;
Now up, now down, the Rover wends,
With all the sail that he can carry,
Till brought to a deserted quarry —
And there the pathway ends.

He paused — for shadows of strange shape,
Massy and black, before him lay;
But through the dark, and through the cold,
And through the yawning fissures old,
Did Peter boldly press his way 360

Right through the quarry; — and behold
A scene of soft and lovely hue!
Where blue and grey, and tender green,
Together make as sweet a scene
As ever human eye did view.

Beneath the clear blue sky he saw
A little field of meadow ground;
But field or meadow name it not;
Call it of earth a small green plot,
With rocks encompassed round. 370

The Swale flowed under the grey rocks,
But he flowed quiet and unseen; —
You need a strong and stormy gale
To bring the noises of the Swale
To that green spot, so calm and green!

And is there no one dwelling here,
No hermit with his beads and glass?
And does no little cottage look
Upon this soft and fertile nook?
Does no one live near this green grass? 380

Han kommer snart til en tæt skov,
hvor han muntert snor sig af sted,
og højlydt fløjten kan endnu høres,
skønt ofte begravet, som en fugl
i mørke, mellem grene og løv.

Men hurtigt skifter Peters sindsstemning,
og han går videre med brændende kinder,
fuldkommen rasende og vred; –
der er kun ringe tegn på, at den forræderiske
sti vil ramme vejen igen!

350

Stien bliver dunkel og stadig dunklere,
snart op, snart ned, går omstrejferen
med alle sejl sat til;
indtil han kommer til et gammelt stenbrud,
og der ender gangstien.

Han standsede – og skygger med sælsomme
former, massive og sorte, lå foran ham;
men gennem mørket og gennem kulden
og gennem de gamle gabende spalter,
trængte Peter dristigt frem

360

Lige gennem stenbruddet; – og se
de bløde og dejlige farver!
hvor blå og gråt og blidt grønt
tilsammen skaber så skøn en skueplads,
som noget menneske nogensinde har set.

Under den klare blå himmel så han
et lille stykke engjord;
men kald det ikke mark eller eng;
kald det en lille grøn plet,
omgivet af klipper.

370

Floden Swale flød under de grå klipper,
men han gled roligt og uset afsted; –
Man behøver en stærk og voldsom blæst
for at føre støjen fra Swale
til dette grønne sted, så roligt og grønt!

Og er der ingen, som bor her,
ingen eremit med sit skæg og glas?
Og er der ingen lille hytte, som ser
på denne bløde og frugtbare afkrog? Er der
ingen, der lever i nærheden af dette grønne græs?

380

Across the deep and quiet spot
Is Peter driving through the grass —
And now has reached the skirting trees;
When, turning round his head, he sees
A solitary Ass.

"A prize!" cries Peter but he first
Must spy about him far and near:
There's not a single house in sight,
No woodman's hut, no cottage light —
Peter, you need not fear! 390

There's nothing to be seen but woods,
And rocks that spread a hoary gleam,
And this one Beast, that from the bed
Of the green meadow hangs his head
Over the silent stream.

His head is with a halter bound;
The halter seizing, Peter leapt
Upon the Creature's back, and plied
With ready heels his shaggy side;
But still the Ass his station kept. 400

Then Peter gave a sudden jerk,
A jerk that from a dungeon-floor
Would have pulled up an iron ring;
But still the heavy-headed Thing
Stood just as he had stood before!

Quoth Peter, leaping from his seat,
"There is some plot against me laid;"
Once more the little meadow-ground
And all the hoary cliffs around
He cautiously surveyed. 410

All, all is silent — rocks and woods,
All still and silent — far and near!
Only the Ass, with motion dull,
Upon the pivot of his skull
Turns round his long left ear.

Thought Peter, What can mean all this?
Some ugly witchcraft must be here!
Once more the Ass, with motion dull,
Upon the pivot of his skull
Turned round his long left ear. 420

Peter trænger gennem græsset
hen over den dybe og stille plet –
og nu har han nået udkanten af træerne;
da han, idet han drejer hovedet, får øje
på et enligt æsel.

En belønning, råber Peter – men først
må han nøje se sig om nær og fjern;
der er ikke et eneste hus i sigte,
ingen skovhuggers bolig, intet lys fra en hytte –
Peter, du behøver ikke være bange!

390

Der er ikke andet at se end skove
og klipper, som spreder et gråt skin,
og dette ene dyr der står
på engen, med hovedet hængende
ud over det stille vandløb.

Han har en grime om hovedet;
idet Peter tager fat i grimen, springer han
op på æslets ryg og bearbejder
æslets lådne side med ivrige hæle;
men æslet bliver stadig stående på stedet!

400

Så gav Peter et pludseligt ryk,
et ryk der ville have trukket en jernring op
fra en fangerkælders gulv;
men den tykhovedet ting stod
ganske, som den havde stået før.

„Dette er en sammensværgelse mod mig,”
siger Peter så, idet han springer ned;
endnu engang undersøgte han forsigtigt
det lille stykke eng og alle
de grå klinter rundt om.

410

Alt, alt er stille, – klipper og skove,
helt stille og tyste – nære og fjerne!
kun æslet drejer med doven bevægelse
sit lange venstre øre
omkring på kraniets tap.

Hvad kan alt dette betyde, tænkte Peter?
Der må være en eller anden grim trolddom her!
Endnu engang drejer æslet med doven bevægelse
sit lange venstre øre
omkring på kraniets tap.

420

Suspicion ripened into dread;
Yet, with deliberate action slow,
His staff high-raising, in the pride
Of skill, upon the sounding hide
He dealt a sturdy blow.

The poor Ass staggered with the shock;
And then, as if to take his ease,
In quiet uncomplaining mood,
Upon the spot where he had stood,
Dropped gently down upon his knees; 430

As gently on his side he fell;
And by the river's brink did lie;
And, while he lay like one that mourned,
The patient Beast on Peter turned
His shining hazel eye.

'Twas but one mild, reproachful look,
A look more tender than severe;
And straight in sorrow, not in dread,
He turned the eye-ball in his head
Towards the smooth river deep and clear. 440

Upon the Beast the sapling rings;
His lank sides heaved, his limbs they stirred;
He gave a groan, and then another,
Of that which went before the brother,
And then he gave a third.

All by the moonlight river side
He gave three miserable groans;
And not till now hath Peter seen
How gaunt the Creature is, — how lean
And sharp his staring bones! 450

With legs stretched out and stiff he lay:
No word of kind commiseration
Fell at the sight from Peter's tongue;
With hard contempt his heart was wrung,
With hatred and vexation.

The meagre beast lay still as death;
And Peter's lips with fury quiver;
Quoth he, "You little mulish dog,
I'll fling your carcass like a log
Head-foremost down the river!" 460

Mistro modnedes til frygt;
dog med en bevidst langsom bevægelse
løfter han sin stav højt op og tildeler,
stolt over sin dygtighed, æslets
dumpe skind et solidt slag.

Det arme æsel vaklede ved stødet;
og så, som for at gøre sig det bekvemt,
roligt og uden at klage,
faldt han blidt ned på sine knæ
på stedet, hvor han havde stået. 430

Og så faldt han blidt om på siden;
og lå ved brinken af floden;
og mens han lå, som en der klagede sig,
rettede det tålmodige dyr sit
skinnede nøddebrune øje mod Peter.

Det var blot et mildt bebrejdende blik,
et blik mere ømt end strengt;
og af ren sorg, ikke frygt,
rettede han øjeæblet i sit hoved
mod den dybe og klare flod. 440

Grenen smælder på dyret; hans magre
sider bølgede, hans lemmer rystede;
han udstødte et støn og så endnu et
som det, der kom før dets bror,
og så udstødte han et tredje.

Lige ved den månelyse flodbred
udstødte den tre jammerlige støn;
og ikke før nu ser Peter,
hvor udtæret kreaturet er, – hvor magre
og skarpe hans udstående knogler! 450

Han lå med benene udstrakt og stive: –
intet venligt deltagende ord
faldt fra Peters tunge ved synet;
hans hjerte var knuget af hård foragt
af had og ærgrelse.

Det magre dyr lå stille som var det død;
og Peters læber dirrede af raseri;
„Din lille stædige hund,” sagde han,
„jeg vil slynge dit kadaver som et stykke træ
ned ad floden med hovedet forrest!” 460

An impious oath confirmed the threat —
Whereat from the earth on which he lay
To all the echoes, south and north,
And east and west, the Ass sent forth
A long and clamorous bray!

This outcry, on the heart of Peter,
Seems like a note of joy to strike, —
Joy at the heart of Peter knocks;
But in the echo of the rocks
Was something Peter did not like. 470

Whether to cheer his coward breast,
Or that he could not break the chain,
In this serene and solemn hour,
Twined round him by demoniac power,
To the blind work he turned again.

Among the rocks and winding crags;
Among the mountains far away;
Once more the Ass did lengthen out
More ruefully a deep-drawn shout,
The hard dry see-saw of his horrible bray! 480

What is there now in Peter's heart!
Or whence the might of this strange sound?
The moon uneasy looked and dimmer,
The broad blue heavens appeared to glimmer,
And the rocks staggered all around —

From Peter's hand the sapling dropped!
Threat has he none to execute;
"If any one should come and see
That I am here, they'll think," quoth he,
"I'm helping this poor dying brute." 490

He scans the Ass from limb to limb,
And ventures now to uplift his eyes;
More steady looks the moon, and clear,
More like themselves the rocks appear
And touch more quiet skies.

His scorn returns — his hate revives;
He stoops- the Ass's neck to seize
With malice — that again takes flight;
For in the pool a startling sight
Meets him, among the inverted trees. 500

En ugudelig ed bekræftigede truslen –
hvorved æslet, fra jorden han lå på
til alle ekkoerne syd og nord
og øst og vest, udstødte
en høj og ynkelig skryden!

Dette nødskrig syntes at anslå en
glad tone i Peters hjerte, –
glæde banker på Peters hjerte; –
men i klippernes ekko
var der noget, Peter ikke kunne lide.

470

Om det var for at opmuntre sit kujonbryst,
eller fordi han ikke kunne bryde lænken
i denne rolige og højtidelige stund,
snoet omkring ham af dæmonisk magt,
så genoptog han sit blinde arbejde.

Blandt klipperne og bugtende fjelde,
blandt bjergene langt borte;
udstøder æslet endnu engang et langstrakt vræl
mere bedrøveligt og endeløst,
hans rædsomme skrydens lange tørre saven!

480

Hvad er der nu i Peters hjerte?
Eller hvorfra denne mærkelige lyds kraft?
Månen ser mørkere og utilpas ud,
den brede blå himmel synes at flimre,
og klipperne vakler rundt om –

Grenen faldt fra Peters hånd!
han havde ingen trussel at virkeliggøre: –
„Hvis nogen skulle komme og se
mig her,” sagde han, „ville de tro,
at jeg hjælper dette arme døende dyr.”

490

Han betragter æslet nøje lem for lem,
og Peter opløfter nu sine øjne;
månen ser mere klar og urokkelig ud,
og klipperne synes mere dem selv
og at berøre mere rolige himle.

Hans vrede vender tilbage – hans had fornys;
han bøjer sig for at gribe æslets hals
i ond hensigt – tager så atter flugten;
for i dammen møder et forbløffende
syn ham, under de skyggefulde træer.

500

Is it the moon's distorted face?
The ghost-like image of a cloud?
Is it a gallows there portrayed?
Is Peter of himself afraid?
Is it a coffin, — or a shroud?

A grisly idol hewn in stone?
Or imp from witch's lap let fall?
Perhaps a ring of shining fairies?
Such as pursue their feared vagaries
In sylvan bower, or haunted hall? 510

Is it a fiend that to a stake
Of fire his desperate self is tethering?
Or stubborn spirit doomed to yell
In solitary ward or cell,
Ten thousand miles from all his brethren?*

Never did pulse so quickly throb,
And never heart so loudly panted;
He looks, he cannot choose but look;
Like some one reading in a book —
A book that is enchanted. 520

Ah, well-a-day for Peter Bell!
He will be turned to iron soon,
Meet Statue for the court of Fear!
His hat is up — and every hair
Bristles, and whitens in the moon!

He looks, he ponders, looks again;
He sees a motion — hears a groan;
His eyes will burst — his heart will break —
He gives a loud and frightful shriek,
And back he falls, as if his life were flown! 530

---

* En strofe er slettet herefter, se fodnote på modsatte side:

Is it a party in a parlour?
Cramm'd just as they on earth were cramm'd —
Some sipping punch, some sipping tea,
But, as you by their faces see,
All silent and all damm'd!

Er det månens forvrængede ansigt?
en skys spøgelsesagtige billede?
Er det en galge som dér er kreeret?
Er Peter bange for sig selv?
Er det en kiste, – eller et ligklæde?

Et gyseligt afgudsbillede hugget i sten?
Eller en djævlunge, faldet fra en heks skød?
Eller en munter ring af skinnende feer?
sådanne som forfølger deres frygtede griller
i skovhytter, eller hjem søgte sale?

510

Er det en djævel, som tøjrer sit
håbløse selv til et brændende bål?
Eller en hårdnakket ånd, dømt til at råbe
ensom i fængsel eller i celle
titusind kilometer fra alle sine brødre?*

Aldrig dunkede en puls så hurtigt,
aldrig bankede et hjerte så højt;
Han stirrer, han kan ikke andet end stirre;
som én dybt optaget af en bog –
en bog som er fortryllet.

520

Åh, ak for Peter Bell!
han vil snart blive forvandlet til jern,
en passende statue til Frygtens gård!
Hans hat løfter sig – og alle hår
er rejste og hvidner i månelysset!

Han ser, han grubler, han ser igen;
han ser en bevægelse – hører en stønnen;
hans øjne vil briste – hans hjerte vil knuses –
han giver et højt og frygtsomt skrig fra sig
og viger, som om hans liv var fløjet.

530

---

* Følgende strofe, der stammer fra første udgaven og også blev brugt som motto, blev slette i 1847-udgaven på grund af kritik for ugudelighed 'not to offend the pious' (Hayden 1; 952).

Er det et selskab i en dagligstue?
proppet just som de var proppet på jorden –
nogle nipper punch – nogle nipper te,
men som du ser af deres ansigter,
er alle tavse og alle fordømte!

PART SECOND

We left our Hero in a trance,
Beneath the alders, near the river;
The Ass is by the river-side,
And, where the feeble breezes glide,
Upon the stream the moonbeams quiver.

A happy respite! but at length
He feels the glimmering of the moon;
Wakes with glazed eye, and feebly sighing —
To sink, perhaps, where he is lying,
Into a second swoon!

540

He lifts his head, he sees his staff;
He touches 'tis to him a treasure!
Faint recollection seems to tell
That he is yet where mortals dwell
A thought received with languid pleasure!

His head upon his elbow propped,
Becoming less and less perplexed,
Sky-ward he looks — to rock and wood —
And then — upon the glassy flood
His wandering eye is fixed.

550

Thought he, that is the face of one
In his last sleep securely bound!
So toward the stream his head he bent,
And downward thrust his staff, intent
The river's depth to sound.

Now — like a tempest-shattered bark,
That overwhelmed and prostrate lies,
And in a moment to the verge
Is lifted of a foaming surge —
Full suddenly the Ass doth rise!

560

His staring bones all shake with joy,
And close by Peter's side he stands:
While Peter o'er the river bends,
The little Ass his neck extends,
And fondly licks his hands.

ANDEN DEL

Vi efterlod vor helt besvimet,
under elletræerne, nær floden;
æslet ligger ved flodbredden,
og hvor de svage briser svæver af sted,
dirrer månestrålen på vandet.

Et lykkeligt pusterum! men endelig
mærker han månens flimren;
vågner med glasagtigt øje og svage suk –
for måske endnu engang
at besvime hvor han ligger.

540

Han løfter hovedet, han ser sin stav;
han rører ved den – den er for ham en skat!
svage erindringer synes at fortælle,
at han endnu er hvor de dødelige bor –
en tanke der modtages med sløv glæde!

Han støtter sit hoved på albuen,
mens han bliver mindre og mindre forvirret,
ser han op mod himlen – på klippe og skov –
og så – fæstner han sit vandrende blik
på den spejlblanke flod.*

550

Han tænkte, det er ansigtet af én
forsvarligt bundet i sin sidste søvn!
så han læner sig ud over vandet
og støder sin stav nedad, opsat på
at undersøge flodens dyb.

Nu – som en stormsønderslået bark,
der ligger overskyllet og væltet omkuld,
og på et øjeblik løftes til randen
af en frådende bølge –
rejser æslet sig lige med ét!

560

Hans strittende knogler ryster af glæde,
og han stiller sig tæt ved siden af Peter:
mens Peter bøjer sig ud over floden,
strækker det lille æsel sin hals
og slikker kærligt hans hænder.

---

* 'og ser noget i vandet'.

Such life is in the Ass's eyes,
Such life is in his limbs and ears;
That Peter Bell, if he had been
The veriest coward ever seen,
Must now have thrown aside his fears. 570

The Ass looks on — and to his work
Is Peter quietly resigned;
He touches here — he touches there —
And now among the dead man's hair
His sapling Peter has entwined.

He pulls — and looks — and pulls again;
And he whom the poor Ass had lost,
The man who had been four days dead,
Head-foremost from the river's bed
Uprises like a ghost! 580

And Peter draws him to dry land;
And through the brain of Peter pass
Some poignant twitches, fast and faster;
"No doubt," quoth he, "he is the Master
Of this poor miserable Ass!"

The meagre shadow that looks on —
What would he now? what is he doing?
His sudden fit of joy is flown, —
He on his knees hath laid him down,
As if he were his grief renewing; 590

But no — that Peter on his back
Must mount, he shows well as he can:
Thought Peter then, come weal or woe,
I'll do what he would have me do,
In pity to this poor drowned man.

With that resolve he boldly mounts
Upon the pleased and thankful Ass;
And then, without a moment's stay,
That earnest Creature turned away,
Leaving the body on the grass. 600

Intent upon his faithful watch,
The Beast four days and nights had past;
A sweeter meadow ne'er was seen,
And there the Ass four days had been,
Nor ever once did break his fast:

Sådant liv er der i æslets øjne,
sådant liv er der i hans lemmer og ører;
at Peter Bell, om han så havde været
den mest fuldkomne kryster nogensinde,
nu må have kastet sin frygt til side. 570

Æslet ser på – og Peter er
stille optaget af sit arbejde;
han prøver her – han prøver dér –
og nu har hans gren filtret sig
ind i den døde mands hår.

Han trækker – og kigger – og trækker igen;
og ham, som det arme æsel har mistet,
manden der har været død i fire dage,
han står op af floden med hovedet
forrest, som et genfærd! 580

Og Peter trækker ham ind på det tørre land;
og nogle skarpe jag farer gennem
Peters hjerne, hurtigt og hurtigere.
„Uden tvivl,” siger han, „er han dette
arme elendige æsels herre!”

Den magre skygge som ser på –
hvad ville han nu? hvad laver han?
Hans pludselige anfald af glæde er væk, –
han har lagt sig på knæene,
som om han genoptog sin sørgen; 590

Men nu – han viser, så godt han kan,
at Peter må stige op på hans ryg:
lad der komme ve eller vel, tænkte Peter så,
jeg vil gøre, hvad han vil have mig til at gøre,
af medynk med denne stakkels druknede mand.

Med denne beslutning stiger han dristigt
op på det fornøjede og taknemmelige æsel;
og så uden et øjeblik tøv, en,
drejer den ivrige skabning sig bort,
og lader liget ligge på græsset. 600

Dyret havde tilbragt fire dage og nætter
optaget af sin trofaste vagt;
en herligere eng var aldrig set,
og der havde æslet været fire dage,
og havde ikke brudt sin faste én eneste gang:

Yet firm his step, and stout his heart;
The mead is crossed — the quarry's mouth
Is reached; but there the trusty guide
Into a thicket turns aside,
And deftly ambles towards the south. 610

When hark a burst of doleful sound!
And Peter honestly might say,
The like came never to his ears,
Though he has been, full thirty years,
A rover — night and day!

'Tis not a plover of the moors,
'Tis not a bittern of the fen;
Nor can it be a barking fox,
Nor night-bird chambered in the rocks,
Nor wild-cat in a woody glen! 620

The Ass is startled — and stops short
Right in the middle of the thicket;
And Peter, wont to whistle loud
Whether alone or in a crowd,
Is silent as a silent cricket.

What ails you now, my little Bess?
Well may you tremble and look grave!
This cry — that rings along the wood,
This cry — that floats adown the flood,
Comes from the entrance of a cave: 630

I see a blooming Wood-boy there,
And if I had the power to say
How sorrowful the wanderer is,
Your heart would be as sad as his
Till you had kissed his tears away!

Grasping a hawthorn branch in hand,
All bright with berries ripe and red,
Into the cavern's mouth he peeps;
Thence back into the moonlight creeps;
Whom seeks he — whom? — the silent dead: 640

His father! — Him doth he require —
Him hath he sought with fruitless pains,
Among the rocks, behind the trees;
Now creeping on his hands and knees,
Now running o'er the open plains.

Dog var hans skridt faste og hans hjertet tappert;
lysningen krydses – stenbruddets munding
nås – men dér drejer den tro fører
til siden, ind i tykningen,
og begiver sig rask mod syd. 610

Men hør, der lyder et sørgmodigt udbrud!
og Peter kunne ærligt sige,
at noget lignende aldrig var kommet ham for øre,
skønt han fulde tredive år havde
været en omstrejfer – nat og dag!

Det er ikke en hjejle på heden,
det er ikke en rørdrum fra mosen;
det kan heller ikke være en gøende ræv –
eller en natfugl som har til huse i klipperne –
eller en vildkat i en skovbevokset kløft! 620

Æslet bliver forbløffet – og standser brat op
lige midt i tykningen;
og Peter, vant til at fløjte højt
enten alene eller mellem andre,
er tavs som en tavs fårekilling.

Hvad fejler dig nu, min lille Bess?
Du må godt skælve og se alvorlig ud!
Dette råb – som runger gennem skoven,
dette råb – som svæver ned ad floden,
kommer fra indgangen til en hule: 630

Jeg ser en blomstrende skovdreng dér,
og hvis jeg evnede at sige,
hvor bedrøvet denne vandrer er,
ville dit hjerte være ligeså trist som hans,
indtil du havde kysset hans tårer bort!

Mens han holder en tjørnegren i hånden,
der stråler med røde og modne bær;
kigger han ind i grottens munding;
derefter kryber han tilbage til måneskinnet;
hvad søger han – hvem? – den tavse døde: 640

Hans far! – ham han ønsker –
ham har han søgt efter med forgæves møjje,
mellem klipperne, bagved træerne,
snart kryber han på hænder og knæ,
snart løber han hen over det åbne land.

And hither is he come at last,
When he through such a day has gone,
By this dark cave to be distress
Like a poor bird — her plundered nest
Hovering around with dolorous moan! 650

Of that intense and piercing cry
The listening Ass conjectures well;
Wild as it is, he there can read
Some intermingled notes that plead
With touches irresistible.

But Peter — when he saw the Ass
Not only stop but turn, and change
The cherished tenor of his pace
That lamentable cry to chase —
It wrought in him conviction strange; 660

A faith that for the dead man's sake,
And this poor slave who loved him well,
Vengeance upon his head will fall,
Some visitation worse than all
Which ever till this night befell.

Meanwhile the Ass to reach his home
Is striving stoutly as he may;
But, while he climbs the woody hill,
The cry grows weak — and weaker still;
And now at last it dies away. 670

So with his freight the Creature turns
Into a gloomy grove of beech,
Along the shade with footsteps true
Descending slowly, till the two
The open moonlight reach.

And there, along the narrow dell,
A fair smooth pathway you discern,
A length of green and open road —
As if it from a fountain flowed —
Winding away between the fern. 680

The rocks that tower on either side
Build up a wild fantastic scene;
Temples like those among the Hindoos,
And mosques, and spires, and abbey-windows,
And castles all with ivy green!

Og til sidst er han kommet hertil,
efter at have været gennem en sådan dag,
for at blive ved denne mørke hule, ulykkelig
som en stakkels fugl – der kredser omkring
sin plyndrede rede med smertefuld jamren! 650

Denne intense og gennemtrængende gråd,
tyder det lyttende æsel rigtigt;
vildt, som det er, kan han dér læse
nogle iblandede toner, som bønfalder
på en uimodståelig måde.

Men i Peter – da han så, at æslet
ikke kun standsede, men vendte sig og
forandrede sin yndede måde at gå på
for at forfølge den klagende lyd –
skabte det en sælsom overbevisning i ham; 660

En tro på, at for den døde mand og denne
arme slaves skyld, som elskede ham meget,
ville straf komme over hans hoved,
en eller anden hjem søgelse værre en alt,
som indtil denne aften nogensinde var hændt.

I mellemtiden kæmper æslet sig fremad,
så tappert som han kan, for at nå sit mål;
men mens han klatrer op ad den skovklædte høj
lyder gråden svagere – og stadig svagere;
og nu er den omsider døet hen! 670

Så drejer dyret med sin last
ind i en dunkel bøgelund
og stiger ned langs skyggerne
med sikre skridt, indtil de to
når det klare måneskin.

Og der, langs en snæver dal,
skelner man en skøn jævn gangsti,
et grønt og åbent stykke vej –
som om den strømmede fra en kilde –
der snor sig mellem bregnerne. 680

Klipper som tårner sig op på begge sider,
skaber en vild fantastisk scene;
templer som dem hos hinduerne,
moskeer og spir og klostervinduer,
og borge helt dækket af vedbend.

And while the Ass pursues his way
Along this solitary dell,
As pensively his steps advance,
The mosques and spires change countenance,
And look at Peter Bell! 690

That unintelligible cry
Hath left him high in preparation, —
Convinced that he, or soon or late,
This very night will meet his fate —
And so he sits in expectation!

The strenuous Animal hath clomb
With the green path; and now he wends
Where, shining like the smoothest sea,
In undisturbed immensity
A level plain extends. 700

But whence this faintly-rustling sound
By which the journeying pair are chased?
— A withered leaf is close behind,
Light plaything for the sportive wind
Upon that solitary waste.

When Peter spied the moving thing,
It only doubled his distress;
"Where there is not a bush or tree,
The very leaves they follow me —
So huge hath been my wickedness!" 710

To a close lane they now are come,
Where, as before, the enduring Ass
Moves on without a moment's stop,
Nor once turns round his head to crop
A bramble-leaf or blade of grass.

Between the hedges as they go,
The white dust sleeps upon the lane;
And Peter, ever and anon
Back-looking, sees, upon a stone,
Or in the dust, a crimson stain. 720

A stain as of a drop of blood
By moonlight made more faint and wan;
Ha! why these sinkings of despair?
He knows not how the blood comes there —
And Peter is a wicked man.

Og medens æslet følger vejen
gennem denne ensomme dal, og han
går af sted med eftertænksomme skridt,
så skifter moskeerne og spirene mine,
og kigger på Peter Bell. 690

Hin uforståelige klagen har
i høj grad gjort ham beredt, –
overbevist om at han, før eller siden,
selve denne nat, vil møde sin skæbne –
og således sidder han afventende!

Det ihærdige dyr har klatret
op ad den grønne sti; og nu går han
hvor det flade land, skinnende som
det blankeste hav, ligger udstrakt
i uforstyrret uendelighed. 700

Men hvorfra stammer denne svagtraslende lyd,
som alt for længe har jagtet parret!
– Et visnet blad er lige bagved,
et let legetøj for den legesyge vind
i dette ensomme øde.

Da Peter får øje på det, der bevæger sig,
fordobler det bare hans nød;
„Hvor der hverken er busk eller træ
følger selv bladene efter mig –
så uhyre har min ondskab været!” 710

De er nu kommet til en smal sti,
hvor det udholdende æsel går
videre som før uden et øjeblikks ophold,
heller ikke drejer han hovedet en eneste gang
for at plukke et brombærblad eller et græsstrå.

Mens de går afsted, sover det hvide støv
på stien mellem hegnene;
og Peter, der bestandig ser
sig tilbage, ser en højrød plet
på en sten eller i støvet. 720

En plet – som af en dråbe blod,
svagere og mere mat i måneskinnet;
ha! hvorfor disse sug af fortvivlelse?
Han ved ikke hvordan blodet er kommet der –
og Peter er en ond mand.

At length he spies a bleeding wound,
Where he had struck the Ass's head;
He sees the blood, knows what it is, —
A glimpse of sudden joy was his,
But then it quickly fled; 730

Of him whom sudden death had seized
He thought, — of thee, O faithful Ass!
And once again those ghastly pains,
Shoot to and fro through heart and reins,
And through his brain like lightning pass.

PART THIRD.

I've heard of one, a gentle Soul,
Though given to sadness and to gloom,
And for the fact will vouch, — one night
It chanced that by a taper's light
This man was reading in his room; 740

Bending, as you or I might bend
At night o'er any pious book,
When sudden blackness overspread
The snow-white page on which he read,
And made the good man round him look.

The chamber walls were dark all round, —
And to his book he turned again;
— The light had left the lonely taper,
And formed itself upon the paper
Into large letters bright and plain! 750

The godly book was in his hand —
And, on the page, more black than coal,
Appeared, set forth in strange array,
A *word* — which to his dying day
Perplexed the good man's gentle soul.

The ghostly word, thus plainly seen,
Did never from his lips depart;
But he hath said, poor gentle wight!
It brought full many a sin to light
Out of the bottom of his heart. 760

Endelig får han øje på et blødende sår,
der hvor han havde slået æslet i hovedet;
han ser blodet, ved hvad det er, –
han oplevede et glimt af pludselig glæde,
men så forsvandt det hurtigt;

730

Han tænkte på ham, der havde fået en
pludselig død, – på dig, oh trofaste æsel!
og endnu engang skyder de grufulde smerter
frem og tilbage gennem hjerte og nyrer
og farer som lyn gennem hans hjerne.

TREJDE DEL

Jeg har hørt om én – en blid sjæl,
skønt tilbøjelig til tristhed og tungsind –
og vil stå inde for, at det traf sig en nat,
at denne mand sad og læste
i sit værelse ved en kertes lys;

740

hvor han bøjede sig, som du eller jeg kunne
bøje os om natten over en gudfrygtig bog,
da mørke pludselig bredte sig ud over
den snehvide side han læste,
og fik den gode mand til at se sig omkring.

Overalt var værelsets vægge mørke, –
og han vendte sig atter mod sin bog;
– lyset havde forladt den enlige kerte
og lavet sig om til store bogstaver
på papiret – strålende og tydelige!

750

Han holdt den fromme bog i hånden –
og på siden sortere end kul,
kom der, sat i sælsom orden, et *ord* til syne
– som til hans dødsdag
forvirrede den gode mands blide sjæl.

Det spøgelsesagtige ord, som således tydeligt sås,
forlod aldrig hans læber;
men han har sagt, arme milde person!
at det bragte en hel mængde synder frem i lyset,
ud af hans inderste dyb.

760

Dread Spirits! to confound the meek
Why wander from your course so far,
Disordering colour, form, and stature!
— Let good men feel the soul of nature,
And see things as they are.

Yet, potent Spirits! well I know,
How ye, that play with soul and sense,
Are not unused to trouble friends
Of goodness, for most gracious ends —
And this I speak in reverence! 770

But might I give advice to you,
Whom in my fear I love so well;
From men of pensive virtue go,
Dread Beings! and your empire show
On hearts like that of Peter Bell.

Your presence often have I felt
In darkness and the stormy night;
And with like force, if need there be,
Ye can put forth your agency
When earth is calm, and heaven is bright. 780

Then coming from the wayward world,
That powerful world in which ye dwell,
Come, Spirits of the Mind! and try,
To-night, beneath the moonlight sky,
What may be done with Peter Bell!

— O, would that some more skilful voice
My further labour might prevent!
Kind Listeners, that around me sit,
I feel that I am all unfit
For such high argument. 790

— I've played, I've danced, with my narration;
I loitered long ere I began:
Ye waited then on my good pleasure;
Pour out indulgence still, in measure
As liberal as ye can!

Hvorfor, skrækkelige ånder! for at forvirre de
sagtmodige, vandrør I så langt bort fra jeres kurs
og skaber uorden i farve, form og statur!
– Lad gode mennesker føle naturens sjæl,
og se tingene, som de er.

Dog, mægtige ånder, jeg ved udmærket
hvordan I, som leger med sjæl og fornuft,
til de mest artige formål, ikke er
uvante med godhedens bekymrede venner –
og dette siger jeg med ærbødighed!

770

Men kunne jeg give jer et råd,
jer, som jeg i min angst elsker så meget;
gå bort fra mennesker af eftertænsom dyd,
i skrækkelige væsner! og vis jeres magt
på hjerter som Peter Bell's.

Jeg har ofte følt jeres nærvær
i mørke og i den stormfulde nat;
og med lignende styrke, hvis nødvendigt,
kan I udøve jeres virksomhed
når jorden er rolig og himlen klar.

780

Da I kommer fra den egensindige verden,
den magtfulde verden I lever i,
så kom, I sindets ånder! og prøv*
i nat under den månellyse himmel,
hvad der kan gøres ved Peter Bell!

– Åh, gid en eller anden dygtigere stemme
kunne hindre mit videre arbejde!
Venlige tilhører som sidder rundt om mig,
jeg føler, jeg er helt uegnet
til sådan ophøjet ræsonneren.

790

– Jeg har leget og danset med min fortælling;
jeg nølede længe før jeg begyndte:
I vogtede da på min gode vilje;
vis stadig overbærenhed
i så rigeligt mål, som I magter!

---

* sindets ånder: Her og i de foregående strofer er der ikke tale om noget overnaturligt, men fantasien virke, jf. linje 759-60 og forordet. (Stillinger, 514).

Our Travellers, ye remember well,
Are thridding a sequestered lane;
And Peter many tricks is trying,
And many anodynes applying,
To ease his conscience of its pain. 800

By this his heart is lighter far;
And, finding that he can account
So snugly for that crimson stain,
His evil spirit up again
Does like an empty bucket mount.

And Peter is a deep logician
Who hath no lack of wit mercurial;
"Blood drops — leaves rustle — yet," quoth he,
"This poor man never but for me
Could have had Christian burial. 810

"And, say the best you can, 'tis plain,
That here has been some wicked dealing;
No doubt the devil in me wrought;
I'm not the man who could have thought
An Ass like this was worth the stealing!"

So from his pocket Peter takes
His shining horn tobacco-box;
And in a light and careless way,
As men who with their purpose play,
Upon the lid he knocks. 820

Let them whose voice can stop the clouds,
Whose cunning eye can see the wind,
Tell to a curious world the cause
Why, making here a sudden pause,
The Ass turned round his head and *grinned*.

Appalling process! I have marked
The like on heath, in lonely wood;
And, verily, have seldom met
A spectacle more hideous — yet
It suited Peter's present mood. 830

And, grinning in his turn, his teeth
He in jocose defiance showed —
When, to upset his spiteful mirth,
A murmur, pent within the earth,
In the dead earth beneath the road,

Vor rejsende, som I udmærket husker,
trænger frem ad den afsidesliggende sti;
og Peter forsøger mange kneb
og benytter mange lindrende midler
for at mildne sit samvittighedsnag. 800

Ved dette bliver han langt lettere om hjertet;
og da han forstår, at han nok så bekvemt
kan gøre rede for den højrøde plet,
stiger hans onde sjæl op igen
ligesom en tom spand.

Og Peter er en dybsindig logiker,
som ikke mangler livlig forstand:
„Blod drypper – blade rasler – dog,” siger han,
„havde det ikke været for mig, ville den arme mand
aldrig have fået en kristen begravelse. 810

„Og uanset hvad man måtte sige, er det tydeligt,
at der har været noget ondt på færde;
uden tvivl arbejder djævelen i mig; –
jeg er ikke en mand, som ville have troet,
at et æsel som dette var værd at stjæle!”

Så Peter tager sin skinnende
horntobaksdåse op af lommen
og banker på låget på den lette
og skødesløse måde, som mænd gør,
der leger med deres hensigt. 820

Lad dem hvis røst kan standse skyerne,
hvis kyndige øje kan se vinden,
fortælle den nysgerrige verden årsagen til
hvorfor æslet, idet det her gjorde en pause,
drejede hovedet og *grinede*.

En rædselsfuld oplevelse! Jeg har set
det samme på en hede, i en ensom skov;
og har sandelig sjældent mødt et
styggere syn – dog, det passede
til Peters nuværende sindstilstand. 830

Og idet han grinede igen,
viste han sine tænder i spøgefuld trods –
da pludselig – indelukket i jorden,
i vejens døde undergrund – en mumlen
for at forvirre hans ondsindede morskab,

Rolled audibly! — it swept along,
A muffled noise — a rumbling sound! —
'Twas by a troop of miners made,
Plying with gunpowder their trade,
Some twenty fathoms under ground. 840

Small cause of dire effect! for, surely,
If ever mortal, King or Cotter,
Believed that earth was charged to quake
And yawn for his unworthy sake,
'Twas Peter Bell the Potter.

But as an oak in breathless air
Will stand though to the centre hewn;
Or as the weakest things, if frost
Have stiffened them, maintain their post;
So he, beneath the gazing moon! — 850

The Beast bestriding thus, he reached
A spot where, in a sheltering cove,
A little chapel stands alone,
With greenest ivy overgrown,
And tufted with an ivy grove;

Dying insensibly away
From human thoughts and purposes,
It seemed wall, window, roof and tower —
To bow to some transforming power,
And blend with the surrounding trees. 860

As ruinous a place it was,
Thought Peter, in the shire of Fife
That served my turn, when following still
From land to land a reckless will
I married my sixth wife!

The unheeding Ass moves slowly on,
And now is passing by an inn
Brim-full of a carousing crew,
That make, with curses not a few,
An uproar and a drunken din. 870

I cannot well express the thoughts
Which Peter in those noises found;
A stifling power compressed his frame,
While as a swimming darkness came
Over that dull and dreary sound.

Rullede hørligt! – den bredte sig hurtigt,
en dæmpet støj – en rumlende lyd! –
den blev lavet af en flok minearbejdere,
der med krudt drev deres håndværk
omtrent tyve favne under jorden. 840

En lille årsag med en forfærdelig virkning! for visselig,
hvis nogensinde nogen dødelig, konge eller pottemager
troede, at jorden var blevet pålagt at skælve
og gabe for hans uværdige skyld,
så var det pottemageren Peter Bell!

Men som en eg i vindstille luft
vil blive stående, skønt hugget ind til midten;
eller som de svageste ting, hvis frosten
har stivnet dem, holder deres stilling;
således var han under den stirrende måne! – 850

Efter således at have besteget dyret, nåede han
et sted, beskyttet af omkringliggende klipper,
hvor der står et lille ensomt kapel,
overgroet med den grønneste vedbend,
og toppet med en vedbendlund;

Mens den umærkeligt døde bort
for menneskenes tanker og hensigter,
synes bygningen, mur, tag og tårn
at bukke sig for en eller anden omformende magt
og blande sig med de omgivende træer. 860

Et ligeså forfaldent sted,
tænkte Peter, var det i grevskabet Fife,
som tjente til nytte, da jeg, stadig
følgende en sorgløs vilje fra land til land,
giftede mig med min sjette kone!”

Det ligeglade æsel går langsomt videre
og passerer nu en kro,
der er overfyldt af en svirende hob,
som med ikke få eder laver
et spektakel og en fordrukken larm. 870

Jeg kan ikke rigtigt udtrykke
hvad Peter tænkte ved denne støj; –
en kvælende magt sammenpressede hans krop,
mens det var som om et svimlende mørke kom
over den dumpe og triste lyd.

For well did Peter know the sound;
The language of those drunken joys
To him, a jovial soul, I ween,
But a few hours ago, had been
A gladsome and a welcome noise. 880

Now, turned adrift into the past,
He finds no solace in his course;
Like planet-stricken men of yore,
He trembles, smitten to the core
By strong compunction and remorse.

But, more than all, his heart is stung
To think of one, almost a child;
A sweet and playful Highland girl,
As light and beauteous as a squirrel,
As beauteous and as wild! 890

Her dwelling was a lonely house,
A cottage in a heathy dell;
And she put on her gown of green,
And left her mother at sixteen,
And followed Peter Bell.

But many good and pious thoughts
Had she; and, in the kirk to pray,
Two long Scotch miles, through rain or snow,
To kirk she had been used to go,
Twice every Sabbath-day. 900

And, when she followed Peter Bell,
It was to lead an honest life;
For he, with tongue not used to falter,
Had pledged his troth before the altar
To love her as his wedded wife.

A mother's hope is hers; — but soon
She drooped and pined like one forlorn;
From Scripture she a name did borrow;
Benoni, or the child of sorrow,
She called her babe unborn. 910

For she had learned how Peter lived,
And took it in most grievous part;
She to the very bone was worn,
And, ere that little child was born,
Died of a broken heart.

For Peter kendte godt lyden;
 hine fordrukne fornøjelsers sprog
 havde for ham, en gemytlig sjæl skulle jeg mene,
 for kun få timer siden været
 en glæderig og velkommen støj. 880

Nu, sendt i drift ind i fortiden,
 finder han ingen trøst i sin kurs; –
 som fordums folk slået med kometrædsel,
 skælver han, ramt voldsomt i sit inderste
 af samvittighedsnag og anger.

Men mere end alt andet stak det i hans hjerte
 ved at tænke på èn, næsten et barn;
 en sød og spøgefuld højlandspige,
 så let og smuk som et egeren,
 så smuk og så vild! 890

Hun boede i et ensomt liggende hus,
 en hytte i en lynggroet dal;
 og hun tog sin grønne kjole på
 og forlod sin mor som sekstenårig
 og fulgte Peter Bell.

Men hun havde mange gode og fromme
 tanker; og for at bede i kirken havde
 hun været vant til at gå to lange skotske mil,
 gennem sne og regn,
 to gange hver sabbat. 900

Og da hun fulgte Peter Bell
 var det for at føre et ærligt liv;
 thi med en tunge, der ikke plejede at vakle,
 afgav han det løfte foran altret,
 at han ville elske hende som sin ægteviede kone.

Hun ejer en mors håb; – men snart
 vantrivedes hun og sygnede hen som en fortabt;
 fra skriften lånte hun et navn;
 Benoni, eller sorgens barn,
 kaldte hun sit ufødte barn. 910

For hun havde lært hvordan Peter levede,
 og tog sig af det på den mest smertelige måde;
 hun tæredes ganske hen
 og døde af et knust hjerte,
 før det lille barn blev født.

And now the Spirits of the Mind
Are busy with poor Peter Bell;
Upon the rights of visual sense
Usurping, with a prevalence
More terrible than magic spell. 920

Close by a brake of flowering furze
(Above it shivering aspens play)
He sees an unsubstantial creature,
His very self in form and feature,
Not four yards from the broad highway:

And stretched beneath the furze he sees
The Highland girl — it is no other;
And hears her crying as she cried,
The very moment that she died,
"My mother! oh my mother!" 930

The sweat pours down from Peter's face,
So grievous is his heart's contrition;
With agony his eye-balls ache
While he beholds by the furze-brake
This miserable vision!

Calm is the well-deserving brute,
His peace hath no offence betrayed;
But now, while down that slope he wends,
A voice to Peter's ear ascends,
Resounding from the woody glade: 940

The voice, though clamorous as a horn
Re-echoed by a naked rock,
Comes from that tabernacle — List!
Within, a fervent Methodist
Is preaching to no heedless flock!

"Repent! repent!" he cries aloud,
"While yet ye may find mercy; — strive
To love the Lord with all your might;
Turn to him, seek him day and night,
And save your souls alive!" 950

"Repent! repent! though ye have gone,
Through paths of wickedness and woe,
After the Babylonian harlot;
And though your sins be red as scarlet,
They shall be white as snow!"

Og nu har sindets ånder
travlt med stakkels Peter Bell;
idet de tilraner sig synssansens
rettigheder med en magt,
frygteligere end magiske trylleord. 920

Nær ved et krat af blomstrende tornblad
(ovenover bevæger bævende asp sig)
ser han en ulegemlig skabning,
hans egen person i skikkelse og træk,
ikke fire meter fra den brede landevej;

Og udstrakt under tornbladen ser han
højlandspigen – det er ingen anden;
og hører hende råbe, som hun råbte
på selve det tidspunkt, hvor hun døde:
„Mor! åh mor!” 930

Sveden hagler ned ad Peters ansigt,
så smertelig er hans hjertes anger;
hans øjne værker af pine,
mens han ved tronbladkrattet
ser dette ulykkelige syn!

Det fortjenstfulde dyr er roligt,
hans fred har ingen brøde ødelagt; –
men nu, mens han vandrer ned ad skrænten,
stiger en røst op til Peters ører,
der runger fra skovlysningen: 940

Skønt den gjalder som en jægers horn,
kastet tilbage fra en nøgen klippe,
stammer den fra hint tabernakel – lyt!
indenfor prædiker en glødende metodist
for en opmærksom flok!

„Gør bod! gør bod!” råber han højt,
„medens I endnu kan finde barmhjertighed; stræb
efter at elske Herren af al jer kraft;
henvend jer til ham, søg ham dag og nat,
og frels jeres sjæle mens I er i live!” 950

„Gør bod! gør bod! selvom I har vandret
ad ondskaben og elendighedens stier
efter Babels skøge,
og selv om jeres synder er røde som skarlagen,
skal de blive hvide som sne!”

Even as he passed the door, these words
Did plainly come to Peter's ears;
And they such joyful tidings were,
The joy was more than he could bear! —
He melted into tears. 960

Sweet tears of hope and tenderness!
And fast they fell, a plenteous shower!
His nerves, his sinews seemed to melt;
Through all his iron frame was felt
A gentle, a relaxing, power!

Each fibre of his frame was weak;
Weak all the animal within;
But, in its helplessness, grew mild
And gentle as an infant child,
An infant that has known no sin. 970

'Tis said, meek Beast! that, through Heaven's grace,
He not unmoved did notice now
The cross upon thy shoulder scored,
For lasting impress, by the Lord
To whom all human-kind shall bow;

Memorial of his touch — that day
When Jesus humbly deigned to ride,
Entering the proud Jerusalem,
By an immeasurable stream
Of shouting people deified! 980

Meanwhile the persevering Ass
Turned towards a gate that hung in view
Across a shady lane; his chest
Against the yielding gate he pressed
And quietly passed through.

And up the stony lane he goes;
No ghost more softly ever trod;
Among the stones and pebbles he
Sets down his hoofs inaudibly,
As if with felt his hoofs were shod. 990

Along the lane the trusty Ass
Went twice two hundred yards or more,
And no one could have guessed his aim, —

Netop som han passerede døren, nåede
disse ord tydeligt Peters ører;
og sådan var de glade nyheder,
at glæden var mere end han kunne bære! —
han smeltede hen i tårer. 960

Søde tårer om håb og ømhed!
og hurtigt faldt de, en rigelig byge;
hans nerver, hans sener syntes at smelte;
gennem hele hans jernlegeme følte
en blid, en beroligende kraft!

Hver fiber i hans legeme var svag;
hele dyret inden i var svagt;
men i sin hjælpeløshed blev det
mildt og blidt som et spædbarn,
et barn der ingen synd har kendt. 970

Det er sagt, ydmyge Dyr, at ved mellemkomst
af himlens nådens så han nu ikke uberørt
korsets tegn* på dine skuldre,
et varigt mærke, sat af Herren,
som hele menneskeheden skal bøje sig for;

Til minde om hans berøring — den dag
da Jesus ydmygt nedlod sig til
at ride ind i det stolte Jerusalem,
guddommeliggjort af en umådelig strøm
af råbende mennesker! 980

I mellemtiden drejede det ihærdige æsel
hen mod en låge, der hængte
hen over en skyggefuld sti; han pressede
sin bringe mod lågen, der gav efter,
og passerede stille gennem.

Og op ad den stenede sti går han;
intet genfærd trådte nogensinde mere varsomt;
han sætter sine hove lydløst
blandt sten og småsten,
som var hans hove skoet med filt. 990

Det tro æsel gik to hundrede meter
eller mere hen ad stien,
og ingen kunne have gættet hans hensigt, —

---

* Det er en meget almindelig opfattelse, at korset på ryggen og skuldrene af dette dyr er af den her nævnte oprindelse (1819). — W. W.

Till to a lonely house he came,
And stopped beside the door.

Thought Peter, 'tis the poor man's home
He listens — not a sound is heard
Save from the trickling household rill;
But, stepping o'er the cottage-sill,
Forthwith a little Girl appeared. 1000

She to the Meeting-house was bound
In hopes some tidings there to gather:
No glimpse it is, no doubtful gleam;
She saw — and uttered with a scream,
"My father! here's my father!"

The very word was plainly heard,
Heard plainly by the wretched Mother —
Her joy was like a deep affright:
And forth she rushed into the light,
And saw it was another! 1010

And instantly upon the earth,
Beneath the full moon shining bright,
Close to the Ass's feet she fell;
At the same moment Peter Bell
Dismounts in most unhappy plight.

As he beheld the Woman lie
Breathless and motionless, the mind
Of Peter sadly was confused;
But, though to such demands unused,
And helpless almost as the blind, 1020

He raised her up; and while he held
Her body propped against his knee,
The Woman waked — and when she spied
The poor Ass standing by her side,
She moaned most bitterly.

"Oh! God be praised — my heart's at ease —
For he is dead — I know it well!"
— At this she wept a bitter flood;
And, in the best way that he could,
His tale did Peter tell. 1030

He trembles he is pale as death;
His voice is weak with perturbation;
He turns aside his head, he pauses;

før han kom til et enligtliggende hus,
og stoppede foran døren.

Dette er den stakkels mands hjem, tænkte Peter!
Han lyttede – ikke en lyd hørtes
bortset fra den pibende bæk til husholdningen;
men straks, idet hun trådte over husets dørtrin,
kom en lille pige til syne.

1000

Hun var på vej til forsamlingshuset
i håb om dér at få nogle efterretninger:
intet glimt er det, intet tvivlsomt skin;
hun så det – og udbrød med et skrig:
„Min far! min far er her!”

Ordet kunne tydeligt høres,
hørtes tydeligt af den ulykkelige mor –
hendes glæde var som dyb angst:
og hun fór ud i lyset
og så, at det var en anden!

1010

Og faldt øjeblikkelig om på jorden
under den strålende skinnende måne,
tæt ved æslets fødder;
samtidig stiger Peter Bell af
i den mest bedrøvede tilstand.

Da han så kvinden ligge
åndeløs og ubevægelig,
var Peters sind sørgeligt forvirret;
men skønt uvant med sådanne krav
og næsten hjælpeløs som en blind,

1020

Løftede han hende op; og mens han
holdt hendes krop støtte mod sine knæ,
vågnede kvinden – og da hun fik øje
på det arme æsel, der stod ved hendes side,
jamrede hun meget bittert.

„Åh! Gud været lovet! – mit hjerte er roligt –
for han er død – jeg ved det nok!”
– Ved dette græd hun i bitre strømme;
og så godt som han nu kunne,
fortalte Peter sin historie.

1030

Han skælvede – han er bleg som døden;
hans stemme er svag af heftig bevægelse –
han drejer hovedet til siden, han standser;

Poor Peter from a thousand causes
Is crippled sore in his narration.

At length she learned how he espied
The Ass in that small meadow-ground;
And that her Husband now lay dead,
Beside that luckless river's bed
In which he had been drowned. 1040

A piercing look the Widow cast
Upon the Beast that near her stands;
She sees 'tis he, that 'tis the same;
She calls the poor Ass by his name,
And wrings, and wrings her hands.

"O wretched loss — untimely stroke!
If he had died upon his bed!
He knew not one forewarning pain;
He never will come home again —
Is dead, for ever dead!" 1050

Beside the Woman Peter stands;
His heart is opening more and more;
A holy sense pervades his mind;
He feels what he for human-kind
Has never felt before.

At length, by Peter's arm sustained,
The Woman rises from the ground —
"Oh, mercy! something must be done,
My little Rachel, you must run, —
Some willing neighbour must be found. 1060

"Make haste — my little Rachel — do,
The first you meet with — bid him come,
Ask him to lend his horse tonight,
And this good Man, whom Heaven requite,
Will help to bring the body home."

Away goes Rachel weeping loud; —
An Infant, waked by her distress,
Makes in the house a piteous cry;
And Peter hears the Mother sigh,
"Seven are they, and all fatherless!" 1070

And now is Peter taught to feel
That man's heart is a holy thing;
And Nature, through a world of death,

af tusinde årsager er stakkels Peter
pinligt hæmmet i sin fortælling.

Langt om længe erfarer hun, hvordan
han fik øje på æslet på det lille engstykke;
og at hendes mand nu lå død
ved siden af det uheldsvangre flodleje,
hvor han var druknet.

1040

Enken kaster et gennemborende blik
på dyret, der står tæt ved hende;
hun ser, det er ham, at det er det samme,
hun kalder det arme æsel ved navn
og vrider og vrider sine hænder.

„Åh hvilket tab! – utidige slag!
var han blot død i sin seng! –
han havde ingen smerte, der kunne advare ham;
han vil aldrig komme tilbage –
han er død, død for evigt.”

1050

Peter står ved siden af kvinden;
hans hjerte åbner sig mere og mere;
en hellig fornemmelse strømmer gennem
hans sind; han føler, hvad han aldrig før
har følt for menneskeslægten.

Langt om længe, støttet af Peters arm,
rejser kvinden sig fra jorden –
„Åh barmhjertighed! noget må gøres,
min lille Rachael du må løbe, –
nogle hjælpsomme naboer må findes.

1060

„Skynd dig – min lille Rachael! – gør det nu!
Den første du møder – bed ham komme,
og bed ham om at låne os sin hest i nat, –
og denne gode mand, må Himlen belønne ham,
vil hjælpe til med at bringe kroppen hjem.”

Rachael går højt grædende bort;
et barn, vækket af hendes fortvivlelse,
græder ynkeligt inde i huset;
og Peter hører moren sukke:
„Syv er de, og alle faderløse!”

1070

Og nu får Peter lært at føle,
at menneskehjertet er noget helligt;
og naturen, gennem en verden af død,

Breathes into him a second breath,
More searching than the breath of spring.

Upon a stone the Woman sits
In agony of silent grief—
From his own thoughts did Peter start;
He longs to press her to his heart,
From love that cannot find relief. 1080

But roused, as if through every limb
Had past a sudden shock of dread,
The Mother o'er the threshold flies,
And up the cottage stairs she hies,
And on the pillow lays her burning head.

And Peter turns his steps aside
Into a shade of darksome trees,
Where he sits down, he knows not how,
With his hands pressed against his brow,
His elbows on his tremulous knees. 1090

There, self-involved, does Peter sit
Until no sign of life he makes,
As if his mind were sinking deep
Through years that have been long asleep!
The trance is passed away — he wakes;

He lifts his head and sees the Ass
Yet standing in the clear moonshine;
"When shall I be as good as thou?
Oh! would, poor beast, that I had now
A heart but half as good as thine!" 1100

But *He* — who deviously hath sought
His Father through the lonesome woods,
Hath sought, proclaiming to the ear
Of night his grief and sorrowful fear —
He comes, escaped from fields and floods; —

With weary pace is drawing nigh;
He sees the Ass — and nothing living
Had ever such a fit of joy
As hath this little orphan Boy,
For he has no misgiving! 1110

puster et nyt åndedrag ind i ham,
mere gennemtrængende end forårets.

Kvinden sidder på en sten
i en tavs sorgs pine —
Peter er forskrækket over sine egne tanker;
han længes efter at trykke hende til sit bryst
af en kærlighed, som ikke kan forløses. 1080

Men vækket, som om et pludseligt anfald af frygt
var passeret gennem alle sine lemmer,
flygter moren ind gennem døren,
og hun iler op af husets trappe
og lægger sit brændende hoved på puden.

Og Peter går afsides
ind i dunkle træers skygge,
hvor han sætter sig, han ved ikke hvordan,
med hænderne presset mod sin pande,
og albuerne hvilende på sine skælvende knæ. 1090

Der sidder Peter fordybet i selv,
indtil han ikke giver livstegn fra sig,
som om hans tanker sank ned gennem år,
der længe har sovet!
trancen er ovre — han vågner op;

Han løfter hovedet — og ser endnu
æslet stå i det klare måneskin;
„Hvornår skal jeg blive så glad som dig?
Åh! gid, arme kræ, at jeg nu havde
et hjerte, blot halvt så godt som dit?” 1100

Men *han* — som ad afveje har søgt
sin far gennem de ensomme skove,
har søgt, mens han råbte sin indre
sorg og angst til nattens øre —
han kommer, rømmet fra marker og floder; —

Nærmer sig med trætte skridt;
han ser æslet — og intet levende har
nogensinde fået et sådant anfald af glæde,
som denne lille faderløse dreng fik,
for han havde ingen mistanke! 1110

Forth to the gentle Ass he springs,
And up about his neck he climbs;
In loving words he talks to him,
He kisses, kisses face and limb, —
He kisses him a thousand times!

This Peter sees, while in the shade
He stood beside the cottage-door;
And Peter Bell, the ruffian wild,
Sobs loud, he sobs even like a child,
"Oh! God, I can endure no more!" 1120

— Here ends my Tale: for in a trice
Arrived a neighbour with his horse;
Peter went forth with him straightway;
And, with due care, ere break of day,
Together they brought back the Corse.

And many years did this poor Ass,
Whom once it was my luck to see
Cropping the shrubs of Leming-Lane,
Help by his labour to maintain
The Widow and her family. 1130

And Peter Bell, who, till that night,
Had been the wildest of his clan,
Forsook his crimes, renounced his folly,
And, after ten months' melancholy,
Became a good and honest man.

Han springer hen mod det blide æsel,
han flyver ham om halsen;
tale til ham med kærlige ord,
han kysser, kysser ansigt og lemmer, —
han kysser ham tusinde gange!

Dette ser Peter, mens han stod
i skyggen ved siden af hyttedøren:
og Peter Bell, den vilde brutale karl
hulker højt, han hulker som et barn:
„Åh! Gud, jeg kan ikke klare mere!”

1120

— Her slutter min fortælling: for i en fart
ankom en nabo med sin hest;
Peter gik straks med ham;
og sammen, med behørig omsorg,
bragte de liget tilbage, før dagen gryede.

Og i mange år hjalp dette arme æsel,
som det engang var mit held at se
afgnave stubbene på Leming-Lane,
med til at underholde enken
og hendes familie ved sit arbejde.

1130

Og Peter Bell, som indtil hin nat,
havde været den vildeste af sin stamme,
forsagede sine forbrydelser, undertrykte sin dårskab,
og blev efter ti måneders melankoli*
en god og ærlig mand.

---

* ti månemåneder, svangerskabets 280-dages periode — et bogstaveligt udtryk for Peter Bells genfødsel (Stillinger, 514). — Melankoli: her i betydningen 'selvfordybelse' iflg. (Comparetti, 9).

From Lyrical Ballads 1798 and 1800

Advertisement to Lyrical Ballads 1798

It is the honourable characteristic of Poetry that its materials are to be found in every subject which can interest the human mind. The evidence of this fact is to be sought, not in the writings of Critics, but in those of Poets themselves.

The majority of the following poems are to be considered as experiments. They were written chiefly with a view to ascertain how far the language of conversation in the middle and lower classes of society is adapted to the purposes of poetic pleasure. Readers accustomed to the gaudiness and inane phraseology of many modern writers, if they persist in reading this book to its conclusion, will perhaps frequently have to struggle with feelings of strangeness and awkwardness: they will look round for poetry, and will be induced to inquire by what species of courtesy these attempts can be permitted to assume that title. It is desirable that such readers, for their own sakes, should not suffer the solitary word Poetry, a word of very disputed meaning, to stand in the way of their gratification; but that, while they are perusing this book, they should ask themselves if it contains a natural delineation of human passions, human characters, and human incidents; and if the answer be favourable to the author's wishes, that they should consent to be pleased in spite of that most dreadful enemy to our pleasures, our own pre-established codes of decision.

Readers of superior judgement may disapprove of the style in which many of these pieces are executed; it must be expected that many lines and phrases will not exactly suit their taste. It will perhaps appear to them, that wishing to avoid the prevalent fault of the day, the author has sometimes descended too low, and that many of his expressions are too familiar, and not of sufficient dignity. It is apprehended that the more conversant the reader is with our elder writers, and with those in modern times who have been the most successful in painting manners and passions, the fewer complaints of this kind will he have to make.

An accurate taste in poetry, and in all the other arts, Sir Joshua Reynolds has observed, is an acquired talent, which can only be produced by severe thought, and a long continued intercourse with the best models of composition. This is mentioned not with so ridiculous a purpose as to prevent the most inexperienced reader from judging for himself; but merely to temper the rashness of decision, and to suggest that if poetry be a subject on which much time has not been bestowed, the judgement may be erroneous, and that in many cases it necessarily will be so.

The tale of *Goody Blake and Harry Gill* is founded on a well-authenticated fact which happened in Warwickshire. of the other poems in the collection, it may be proper to say that they are either absolute inventions of the author, or facts

Fra Lyriske Ballader 1798 og 1800

Bekendtgørelse til 1798-udgaven

Det er digtningens ærefulde kendetegn, at dens stof kan findes i ethvert emne, som kan interessere menneskeånden. Beviset for denne kendsgerning skal ikke søges i kritikernes skrifter, men i digternes.

Størstedelen af de følgende digte bør betragtes som eksperimenter. De er hovedsageligt skrevet med henblik på at komme til klarhed over, i hvor høj grad talesproget i samfundets mellemste og lavere klasser er anvendeligt, når hensigterne er poetisk nydelse. Læsere der er vant til den brillerende og tomme fraseologi, som mange moderne forfattere benytter sig af, vil måske, hvis de læser denne bog til ende, ofte slås med en følelse af fremmedhed og forlegenhed: de vil lede efter poesi og vil blive forledt til at undersøge ved hvilken slags velvilje, disse forsøg kan gøre sig fortjent til denne titel. Det er ønskeligt, at sådanne læsere, for deres egen skyld, ikke lader dette ene ord Poesi, et ord hvis betydning er særdeles omstridt, stå i vejen for deres fornøjelse; men at de, mens de omhyggeligt gennemlæser denne bog, skulle spørge sig selv om den indeholder en naturlig skildring af menneskers følelser, menneskers karakter og menneskelige begivenheder; og at de, hvis svaret imødekommer forfatterens ønsker, skulle give sig selv lov til at more sig på trods af denne vore glæders yderst grufulde fjende: vore egne allerede opstillede bedømmelseskriterier.

Læsere, i besiddelse af en overlegen dømmekraft, vil muligvis misbillige den stil, som mange af disse stykker er udført i, det må forventes, at mange linjer og fraser ikke netop vil falde i deres smag. Det vil måske forekomme dem, at forfatteren, med ønsket om at undgå nutidens fremherskende fejl, undertiden er steget for langt ned, og at mange af udtrykkene er for velkendte og ikke tilstrækkeligt værdige. Det er min opfattelse, at jo mere fortrolig læseren er med vore ældre forfattere og med dem, som i vor tid mest succesfuldt har skildret levevis og lidenskaber, jo færre klager vil der være af denne art.

Sir Joshua Reynolds* har bemærket, at en sikker smag hvad angår digtning, og i øvrigt alle andre kunstarter, er et erhvervet talent, som kun kan opøves gennem alvorlig overvejelse og vedvarende omgang med de mest forbilledlige værker. Dette nævnes ikke med så latterligt en hensigt som at forhindre den mest uerfarne læser fra selv at afsige en dom; men blot for at dæmpe den raskhed hvormed afgørelser træffes og at minde om, at hvis poesi er et emne, som man ikke har skænket meget tid, så vil dommen være fejlagtig, og at det i mange tilfælde nødvendigvis vil være således.

Historien om *Goody Blake og Harry Gill* bygger på en veldokumenterede hændelse, som skete i Warwickshire. Om de andre digte i samlingen vil det være rigtigt at sige, at de enten er helt og holdent forfatterens opfindelse eller hændelser,

---

* Joshua Reynolds (1723-92), engelsk portrætmaler og forfatter.

which took place within his personal observation or that of his friends. The poem of *The Thorn*, as the reader will soon discover, is not supposed to be spoken in the author's own person: the character of the loquacious narrator will sufficiently show itself in the course of the story. *The Rime of the Ancyent Marinere* was professedly written in imitation of the *style*, as well as of the spirit of the elder poets; but with a few exceptions, the Author believes that the language adopted in it has been equally intelligible for these three last centuries. The lines entitled *Expostulation and Reply*, and those which follow, arose out of conversation with a friend who was somewhat unreasonably attached to modern books of moral philosophy.

Lines

Left upon a seat in a Yew-tree, which stands near the Lake of Easthwaite, on a desolate part of the shore, yet commanding a beautiful prospect.

— Nay, Traveller! rest. This lonely yew-tree stands
 Far from all human dwelling: what if here
 No sparkling rivulet spread the verdant herb;
 What if these barren boughs the bee not loves;
 Yet, if the wind breathe soft, the curling waves,
 That break against the shore, shall lull thy mind
 By one soft impulse saved from vacancy.

Who he was
 That piled these stones, and with the mossy sod
 First covered o'er and taught this aged tree 10
 Now wild, to bend its arms in circling bower,
 I well remember. — He was one who owned
 No common soul. In youth by genius nursed,
 And big with lofty views, he to the world
 Went forth, pure in his heart, against the taint
 Of dissolute tongues, 'gainst jealousy, and hate,
 And scorn, — against all enemies prepared,
 All but neglect: and so, his spirit damped,
 At once, with rash disdain he turned away,
 And with the food of pride sustained his soul 20
 In solitude. — Stranger! these gloomy boughs
 Had charms for him; and here he loved to sit,
 His only visitants a straggling sheep,
 The stone-chat, or the glancing sand-piper;
 And on these barren rocks, with juniper,
 And heath, and thistle, thinly sprinkled o'er,
 Fixing his downcast eye, he many an hour

som han selv har overværet, eller som hans venner har overværet. I Digtet om *Tornebusken* er det ikke, som læseren snart vil opdage, forfatteren selv der fortæller: hvem den snakkesalige fortæller er, vil med al tydelighed blive afsløret i løbet af historien. *The Rime of the Ancyent Marinere** blev bevidst skrevet som en efterligning af *stilen* såvel som af ånden hos ældre digtere; men bortset fra et par få undtagelser tror forfatteren på, at det sprog der benyttes har været i lige grad forståeligt i de sidste tre århundreder. Linjerne med titlen *Indvending og svar*, og dem som følger, er fremkommet gennem samtaler med en ven, som i en noget urimelig grad var tiltrukket af moderne bøger om moralfilosofi.

Verslinjer

*efterladt på en siddeplads i et takstræ nærved Estwaitesøen, på en øde
og trist del af bredden, dog med en smuk vid udsigt.*

— Nej, Rejsende! hvil. Dette enlige takstræ
står langt fra alle menneskers boliger: ganske vist
spredt ingen glimtende å her det grønne græs;
og ingen bierne elsker disse golde grene;
men hvis vinden ånder blidt, vil de krusede bølger,
som slår mod bredden, dysse dit sind
med en enkelt blid tilskyndelse, reddet fra tomheden.

Hvem han var,
som stablede disse stene og først dækkede dette
gamle nu vildtvoksende træ med mos 10
og lærte det at bøje sine arme i en kreds af skygge,
husker jeg udmærket. — Han var én, som ikke ejede
nogen almindelig sjæl. I ungdommen, plejet af ånd
og fuld af ophøjede betragtninger, gik han,
ren i sit hjerte, ud i verden mod løsagtige
tungers besmittelse, mod skinsyge og had og spot,
— beredt mod alle fjender,
alle undtagen ligegyldighed: og således, hans mod
straks nedslået, vendte han sig bort med overilet ringeagt,
og nærrede med stolthedens føde sin sjæl 20
i ensomhed. — Fremmede! disse dunkle grene
havde tillokkelser for ham; og her elskede han at sidde,
hans eneste besøgende var et omstrejfende får,
bynkefuglen eller den pilende klire;
og på denne golde klippegrund, sparsomt
overstænket med enebær og lyng og tidsler,
fæstnede han sit nedadvendte øje og dyrkede mangel

---

* S. T. Coleridges digte er ikke medtaget i oversættelsen, se note bag i bogen

A morbid pleasure nourished, tracing here
 An emblem of his own unfruitful life:
 And lifting up his head, he then would gaze 30
 On the more distant scene, — how lovely 'tis
 Thou seest, and he would gaze till it became
 Far lovelier, and his heart could not sustain
 The beauty still more beauteous. Nor, that time
 Would he forget those beings, to whose minds,
 Warm from the labours of benevolence,
 The world, and man himself, appeared a scene
 Of kindred loveliness: then he would sigh
 With mournful joy, to think that others felt
 What he must never feel: and so, lost man! 40
 On visionary views would fancy feed,
 Till his eye streamed with tears. In this deep vale
 He died, this seat his only monument.

If thou be one whose heart the holy forms
 Of young imagination have kept pure,
 Stranger! henceforth be warned; and know, that pride,
 Howe'er disguised in its own majesty,
 Is littleness; that he, who feels contempt
 For any living thing, hath faculties
 Which he has never used; that thought with him 50
 Is in its infancy. The man, whose eye
 Is ever on himself, doth look on one,
 The least of nature's works, one who might move
 The wise man to that scorn which wisdom holds
 Unlawful, ever. O, be wiser thou!
 Instructed that true knowledge leads to love,
 True dignity abides with him alone
 Who, in the silent hour of inward thought,
 Can still suspect, and still revere himself,
 In lowliness of heart. 60

The Female Vagrant

By Derwent's side my Father's cottage stood,
 (The Woman thus her artless story told)
 One field, a flock, and what the neighbouring flood
 Supplied, to him were more than mines of gold.
 Light was my sleep; my days in transport rolled:

en time en usund lyst, idet han her
 fandt et symbol på sit eget frugtesløse liv:
 og når han løftede hovedet, så ville han stirre 30
 på den fjernere scene, hvor dejlig den er
 ser du, og han ville stirre til den blev
 endnu dejligere, og han ikke længere kunne udholde
 den stadig skønnere skønheden. Heller ikke ville han
 på dette tidspunkt glemme de væsner, for hvem,
 varme af velgerningens anstrengelser,
 verden og mennesket selv forekom at være et billede
 på beslægtet dejlighed: så ville han sukke
 af bedrøvet glæde ved at tænke på, at andre følte,
 hvad han aldrig selv kunne føle: og således, fortabte mand! 40
 ville fantasien leve af uvirkelige syner,
 til hans øjne strømmede af tårer. I denne dybe dal
 døde han, denne siddeplads er hans eneste mindesmærke.

Hvis du er én, hvis hjerte har holdt
 din unge fantasi hellige former rene,
 da vær herefter advaret Fremmede! og vid at
 stolthed, uanset hvor forklædt i sin egen storhed,
 er lidenhed; at den, som føler foragt
 for noget levende, har evner som han 50
 aldrig har brugt; at tanken hos ham
 er i sin spæde barndom. Den mand hvis øjne
 altid er rettet mod sig selv, ser på en —
 den ringeste af naturens værker — en som kunne
 formå den vise til at udøse den spot, som visdom altid
 anser for ulovlig. Oh, vær du visere!
 belært om, at sand viden fører til kærlighed,
 sand værdighed alene bor hos den,
 som i den indadvendte tankes tavse stund
 stadig kan mistro og stadig kan ære sig selv
 med ydmyghed i hjertet. 60

Den husvilde kvinde

Min fars hus lå ved Derwentflodens bred,*
 (således begyndte kvinden sin enkle historie)
 en mark, en flok og hvad den nærliggende flod ydede,
 var for ham mere end guldminer.
 Min søvn var let; mine dage rullede henrykte af sted:

---

* „Alt hvad der omhandler en soldaterkones lidelser i Amerika og hendes sindstilstand under rejsen hjem, er troligt taget fra beretningen som en ven, der havde været udsat for de samme prøvelser og påvirket på samme måde, gav mig om sit eget tilfælde.” — (I.F.).

With thoughtless joy I stretched along the shore
My father's nets, or watched, when from the fold
High o'er the cliffs I led my fleecy store,
A dizzy depth below! his boat and twinkling oar.

My father was a good and pious man, 10
An honest man by honest parents bred,
And I believe that, soon as I began
To lisp, he made me kneel beside my bed,
And in his hearing there my prayers I said:
And afterwards, by my good father taught,
I read, and loved the books in which I read;
For books in every neighbouring house I sought,
And nothing to my mind a sweeter pleasure brought.

Can I forget what charms did once adorn 20
My garden, stored with pease, and mint, and thyme,
And rose and lilly for the sabbath morn?
The sabbath bells, and their delightful chime;
The gambols and wild freaks at shearing time;
My hen's rich nest through long grass scarce espied;
The cowslip-gathering at May's dewy prime;
The swans, that, when I sought the water-side,
From far to meet me came, spreading their snowy pride.

The staff I yet remember which upbore
The bending body of my active sire;
His seat beneath the honeyed sycamore 30
When the bees hummed, and chair by winter fire;
When market-morning came, the neat attire
With which, though bent on haste, myself I decked;
My watchful dog, whose starts of furious ire,
When stranger passed, so often I have checked;
The red-breast known for years, which at my casement pecked.

The suns of twenty summers danced along —
Ah! little marked, how fast they rolled away:
Then rose a stately hall our woods among,
And cottage after cottage owned its sway. 40
No joy to see a neighbouring house, or stray
Through pastures not his own, the master took;
My Father dared his greedy wish gainsay;
He loved his old hereditary nook,
And ill could I the thought of such sad parting brook.

But when he had refused the proffered gold,
To cruel injuries he became a prey,

i ubekymret glæde udspændte jeg min fars net
langs bredden eller iagttog, når jeg førte mit
uldne forråd fra folden højt over fjeldene,
et svimlende dyb nedenunder! hans båd og blinkende åre.

Min far var en god og from mand, 10
en ærlig mand, opfostret af ærlige forældre,
og jeg tror, at jeg næppe havde lært at tale,
før han fik mig til at knæle ved sengen,
og i hans påhør sige mine bønner:
og bagefter, undervist af min gode far,
læste jeg og elskede bøgerne, jeg læste i;
jeg søgte efter bøger i alle nærliggende huse,
og intet bragte mit sind en skønnere glæde.

Kan jeg glemme, hvor yndigt min have engang 20
var prydet, fyldt med ærter og myrte og timian,
og rose og lilje til sabbatmorgenen?
Sabbatklokkerne og deres frydefulde kimen,
springene og de vilde griller ved klippetid, mine høns
rige rede, knap synlig gennem det lange græs,
samlen af kodrivere i majs duggede vår;
svanerne som, når jeg søgte vandbredden, kom mig i møde
langt borte fra, mens de udbredte deres snehvide pragt.

Jeg husker endnu staven, der støttede 30
min virksomme fars bøjede krop;
hans sæde under det honningsøde ahorntræ,
når bierne summede, og stolen ved den tændte vinterild;
det pæne tøj som jeg, skønt i største hast,
smykkede mig med, når markedsmorgenen kom;
min vagtsomme hund hvis pludselige rasende opfaren,
når fremmede passerede, jeg så ofte har standset;
rødkælken som år efter år kom og pikkede ved mit vindue.

Tyve somres sol dansede af sted, — 40
åh! kun lidt viste, hvor hurtigt de rullede bort;
Så rejste en stolt herregård sig blandt vore skove
og hus efter hus bøjede sig for dens magt,
herren fandt ingen glæde ved at se et nabohus
eller at strejfe om på græsgange, som ikke var hans egne;
min far vovede at modsætte sig hans grådige ønske;
han elskede sin gamle arvelige krog, og jeg
kunne dårligt tåle tanken om så sørgelig en afsked.

Men da han havde afvist det tilståede guld,
blev han offer for grusom uret,

Sore traversed in whate'er he bought and sold:
 His troubles grew upon him day by day,
 Till all his substance fell into decay. 50
 His little range of water was denied;
 All but the bed where his old body lay.
 All, all was seized, and weeping, side by side,
 We sought a home where we uninjured might abide.

Can I forget that miserable hour,
 When from the last hill-top, my sire surveyed,
 Peering above the trees, the steeple tower
 That on his marriage-day sweet music made?
 Till then he hoped his bones might there be laid,
 Close by my mother in their native bowers: 60
 Bidding me trust in God, he stood and prayed —
 I could not pray: — through tears that fell in showers,
 Glimmered our dear-loved home, alas! no longer ours!

There was a youth whom I had loved so long.
 That when I loved him not I cannot say.
 'Mid the green mountains many and many a song
 We two had sung, like little birds in May.
 When we began to tire of childish play
 We seemed still more and more to prize each other;
 We talked of marriage and our marriage day; 70
 And I in truth did love him like a brother,
 For never could I hope to meet with such another.

His father said, that to a distant town
 He must repair, to ply the artist's trade.
 What tears of bitter grief till then unknown!
 What tender vows our last sad kiss delayed!
 To him we turned: — we had no other aid.
 Like one revived, upon his neck I wept,
 And her whom he had loved in joy, he said
 He well could love in grief: his faith he kept; 80
 And in a quiet home once more my father slept.

Four years each day with daily bread was blest,
 By constant toil and constant prayer supplied.
 Three lovely infants lay upon my breast;
 And often, viewing their sweet smiles, I sighed,
 And knew not why. My happy father died
 When sad distress reduced the children's meal:

og svært modarbejdet når han købte og solgte:
 hans vanskeligheder voksede fra dag til dag,
 indtil hele hans underhold smuldrede bort. 50
 Hans lille vandstrækning blev nægtet ham,*
 alt undtagen sengen hvor hans gamle krop lå,
 alt, alt blev taget, og grædende, side ved side,
 søgte vi et hjem, hvor vi kunne bo uden at lide skade.

Kan jeg glemme den ulykkelige time
 da fra den sidste bakketop, min far,
 synligt over træerne, betragtede kirketårnet,
 som ringede yndig musik på hans bryllupsdag?
 Indtil da havde han håbet, at hans ben kunne ligge dér,
 nær ved min mor i deres hjemlige løvsale: 60
 Han stod og bad og bød mig have tillid til Gud, —
 jeg kunne ikke bede: — gennem tårer, der faldt som regn,
 glimtede vort inderligt elskede hjem, ak! ikke længere vort!

Der var en ung mand, jeg havde elsket så længe,
 at jeg ikke kan sige hvornår, jeg begyndte at elske ham.
 Blandt de grønne bjerge havde vi to sunget mange
 og manganen en sange, ligesom små fugle i maj.
 Da vi begyndte at blive trætte af barnlige lege,
 syntes vi at sætte større og større pris på hinanden:
 vi talte om bryllup og vor bryllupsdag; 70
 og jeg elskede ham i sandhed som en bror,
 for jeg kunne aldrig håbe at møde en anden som ham.

Hans far sagde, at han måtte tage til en fjern by,
 for at udøve håndværkerens hverv.
 Hvilke tårer af bitter hidtil ukendt kummer! hvilke
 ømme løfter forsinkede ikke vort sidste bedrøvede kys!
 Hos ham søgte vi tilflugt: — vi havde ingen anden hjælp.
 Jeg græd ved hans hals, som en der atter var vækket til
 live, og hende han havde elsket i glæde, sagde han,
 kunne han nok elske i sorg: han holdt sit løfte, 80
 og min far sov igen i et roligt hjem.

I fire år var hver dag velsignet med det daglige brød,
 skaffet ved stadigt slid og vedvarende bønner.
 Tre dejlige børn lå ved mit bryst,
 og ofte sukkede jeg ved at se deres søde smil
 og vidste ikke hvorfor. Min lykkelige far døde,
 før sørgelig nød mindskede mængden af børnenes mad:

---

* „Adskillige af Søerne i Nordengland er udlejet til forskellige fiskere i lodder, afgrænset ved imaginære linjer trukket fra klippeblok til klippeblok.” — W. W.

Thrice happy! that from him the grave did hide
 The empty loom, cold hearth, and silent wheel,
 And tears that flowed for ills which patience could not heal. 90

'Twas a hard change, an evil time was come;
 We had no hope, and no relief could gain.
 But soon, with proud parade, the noisy drum
 Beat round, to sweep the streets of want and pain.
 My husband's arms now only served to strain
 Me and his children hungering in his view:
 In such dismay my prayers and tears were vain:
 To join those miserable men he flew;
 And now to the sea-coast, with numbers more, we drew.

There foul neglect for months and months we bore, 100
 Nor yet the crowded fleet its anchor stirred.
 Green fields before us and our native shore,
 By fever, from polluted air incurred,
 Ravage was made, for which no knell was heard.
 Fondly we wished, and wished away, nor knew,
 'Mid that long sickness, and those hopes deferred,
 That happier days we never more must view:
 The parting signal streamed, at last the land withdrew,

But from delay the summer calms were past.
 On as we drove, the equinoctial deep 110
 Ran mountains-high before the howling blast.
 We gazed with terror on the gloomy sleep
 Of them that perished in the whirlwind's sweep,
 Untaught that soon such anguish must ensue,
 Our hopes such harvest of affliction reap,
 That we the mercy of the waves should rue.
 We reached the western world, a poor, devoted crew.

Oh! dreadful price of being to resign
 All that is dear *in* being! better far
 In Want's most lonely cave till death to pine, 120
 Unseen, unheard, unwatched by any star;
 Or in the streets and walks where proud men are,
 Better our dying bodies to obtrude,
 Than dog-like, wading at the heels of war,
 Protract a curst existence, with the brood
 That lap (their very nourishment!) their brother's blood.

The pains and plagues that on our heads came down;
 Disease and famine, agony and fear,
 In wood or wilderness, in camp or town,

tredobbelt lykkelig! thi graven skjulte for ham
den tomme væv, den kolde arne og det tavse hjul, og
tårer som flød af lidelser, tålmod ikke kunne helbrede. 90

Det var en slem forandring, en ond tid var kommet;
vi havde intet at håbe på og kunne ikke få hjælp.
Men snart slog, stolt paraderende, den larmende tromme
overalt for at feje gaderne for nød og smerte.
Min mand mente, at hans arme nu kun tjente til
at knuge mig og sine sultne børn: over for
en sådan fortvivelse var mine bønner og tårer forgæves;
han flygtede for at slutte sig til disse ulyksalige mænd;
og nu drog vi til kysten sammen med mange andre.

Der led vi måned efter måned under afskyelige forhold, 100
og endnu rørte den overbefolkede flådes anker sig ikke.
Grønne marker foran os og vor hjemlige kyst,
en feber, pådraget ved besmittet luft, forvoldte
ødelæggelse, for hvilken ingen døds klokke hørtes.
Tåbeligt ønskede vi og ønskede væk, vidste heller ikke,
midt i den langvarige sygdom og de opsatte håb,
at vi aldrig mere ville se lykkeligere dage:
afskedssignalet blafrede, endelig trak landet sig tilbage.

Men ved forsinkelsen var sommerens rolige vejr forbi. 110
Som vi sejlede af sted, løb det ækvatoriale dyb
bjerghøjt foran den hylende blæst.
Vi stirrede i rædsel på den mørke søvn
hos dem, som omkom ved den fejende hvirvelvind,
uvidende om at sådanne kvaler snart måtte følge,
vore håb høste sådanne frugter af lidelsen,
at vi bitterligt ville angre bølgenes nåde. —
Vi nåede den vestlige verden, en stakkels fordømt skare.

Åh! hvilken frygtelig pris for at leve, at give afkald 120
på alt hvad der er kært i livet! langt bedre
i nødens mest ensomme hule at hentæres til døde
uset, uhørt, ubetragtet af nogen stjerne;
eller bedre at trænge sig på med vore døende legemer
på gader og stier, hvor stolte mennesker færdes,
end hundeagtigt, vadende i krigens hæle,
at forhale en forbandet tilværelse sammen med ynglen,
som labber (selve deres næring) deres broders blod.

De lidelser og plager som ramte os,
sygdom og sult, pine og frygt,
i skov og ødemark, i lejr og by,

It would thy brain unsettle even to hear. 130
 All perished — all, in one remorseless year,
 Husband and children! one by one, by sword
 And ravenous plague, all perished: every tear
 Dried up, despairing, desolate, on board
 A British ship I waked, as from a trance restored.

Peaceful as some immeasurable plain
 By the first beams of dawning light impress'd,
 In the calm sunshine slept the glittering main.
 The very ocean has its hour of rest,
 That comes not to the human mourner's breast. 140
 Remote from man, and storms of mortal care,
 A heavenly silence did the waves invest;
 I looked and looked along the silent air,
 Until it seemed to bring a joy to my despair.

Ah! how unlike those late terrific sleeps!
 And groans, that rage of racking famine spoke,
 Where looks inhuman dwelt on festering heaps!
 The breathing pestilence that rose like smoke!
 The shriek that from the distant battle broke!
 The mine's dire earthquake, and the pallid host 150
 Driven by the bomb's incessant thunder-stroke
 To loathsome vaults, where heart-sick anguish toss'd,
 Hope died, and fear itself in agony was lost!

Yet does that burst of woe congeal my frame,
 When the dark streets appeared to heave and gape,
 While like a sea the storming army came,
 And Fire from Hell reared his gigantic shape,
 And Murder, by the ghastly gleam, and Rape
 Seized their joint prey, the mother and the child!
 But from these crazing thoughts my brain, escape! 160
 — For weeks the balmy air breathed soft and mild,
 And on the gliding vessel Heaven and Ocean smiled.

Some mighty gulph of separation past,
 I seemed transported to another world: —
 A thought resigned with pain, when from the mast
 The impatient mariner the sail unfurled,
 And whistling, called the wind that hardly curled
 The silent sea. From the sweet thoughts of home,
 And from all hope I was forever hurled.
 For me — farthest from earthly port to roam 170
 Was best, could I but shun the spot where man might come.

ville få din forstand til at vakle blot ved at høre om. 130
 Alle omkom — alle, på et ubarmhjertigt år,
 mand og børn! efter hinanden, ved sværdet
 og glubende pest, alle omkom: med enhver tåre
 udtørret, fortvivlet, forladt, vågnede jeg
 om bord på et britisk skib, som vækket af dvale.

Fredfyldt som en umådelige slette,
 præget af det dæmrende lys' første stråler,
 sov det åbne glimtende hav i det rolige solskin.
 Selv oceanet har sin stund af hvile,
 som ikke kommer til det sørgende menneskes hjerte. 140
 Langt fra mennesker og jordisk bekymrings storme,
 var bølgerne iklædt en himmelsk stilhed;
 jeg stirrede og stirrede ud i den stille luft,
 indtil det syntes at bringe glæde til min fortvivlelse.

Åh! hvor ulig den senere tids skrækkelige søvn!
 og stønnen, der talte om martrende sults rasen,
 hvor umenneskelige blikke dvælede på rådrende dynger!
 den dampende pest der steg op som røg!
 skriget der brød frem fra det fjerne slag!
 minens frygtelige jordskælv og den blege flok, 150
 drevet af bombens uophørlige tordenbrag til afskyelige
 gravhvælvninger, hvor hjertesyg kval blev slynget hid og
 did, håb døde, og selv frygten forsvandt i pine!

Endnu får hint udbrud af elendighed min krop til at stivne,
 når de mørke gader forekommer mig at hæve sig og gabe,
 mens den stormende hær kom som et hav,
 og ild fra helvedet rejste sin kæmpemæssige skikkelse,
 og mord, ved det uhyggelig skær, og voldtægt
 greb deres fælles bytte, moderen og barnet! men
 fra disse vanvidsskabende tanker, undslap min hjerne! 160
 — I ugevis åndede den balsamiske luft blødt og mildt,
 og himlen og havet smilede til fartøjet, der gled afsted.

En mægtigt kløft af adskillelse var lagt bag os,
 og jeg syntes overført til en anden verden: —
 en tanke tog pinefuldt afsked, da den utålmodige
 sømand gjorde sejlet los fra masten
 og fløjtende kaldte på vinden, som knap krusede
 det stille hav. Jeg var for altid slynget bort fra behagelige
 tanker om hjemmet og alt håb. For mig — var det
 bedst at strejfe om længst borte fra en jordisk havn, 170
 kunne jeg blot sky det sted, hvor mennesker kunne komme.

And oft, robbed of my perfect mind, I thought
 At last my feet a resting-place had found:
 Here will I weep in peace, (so fancy wrought,)
 Roaming the illimitable waters round;
 Here watch, of every human friend disowned,
 All day, my ready tomb the ocean-flood —
 To break my dream the vessel reached its bound:
 And homeless near a thousand homes I stood,
 And near a thousand tables pined, and wanted food. 180

By grief enfeebled was I turned adrift,
 Helpless as sailor cast on desert rock;
 Nor morsel to my mouth that day did lift,
 Nor dared my hand at any door to knock.
 I lay, where with his drowsy mates, the cock
 From the cross timber of an out-house hung;
 How dismal tolled, that night, the city clock!
 At morn my sick heart hunger scarcely stung,
 Nor to the beggar's language could I frame my tongue.

So passed another day, and so the third: 190
 Then did I try, in vain, the crowd's resort,
 In deep despair by frightful wishes stirr'd,
 Near the sea-side I reached a ruined fort:
 There, pains which nature could no more support,
 With blindness linked, did on my vitals fall;
 Dizzy my brain, with interruption short
 Of hideous sense; I sunk, nor step could crawl,
 And thence was borne away to neighbouring hospital.

Recovery came with food: but still, my brain 200
 Was weak, nor of the past had memory.
 I heard my neighbours, in their beds, complain
 Of many things which never troubled me;
 Of feet still bustling round with busy glee,
 Of looks where common kindness had no part.
 Of service done with careless cruelty,
 Fretting the fever round the languid heart,
 And groans, which, as they said, would make a dead man start.

These things just served to stir the torpid sense,
 Nor pain nor pity in my bosom raised.
 Memory, though slow, returned with strength; and thence 210
 Dismissed, again on open day I gazed,
 At houses, men, and common light, amazed.
 The lanes I sought, and as the sun retired,
 Came, where beneath the trees a faggot blazed;

Og ofte, berøvet min fulde fornuft, tænkte jeg
 at jeg endelig havde fundet et hvilested.
 Her vil jeg græde i fred, (således fantaserede jeg)
 og strejfe om på de uendelige vande;
 her, forstødt af enhver menneskeven, vil jeg
 hele dagen iagttage havet, min parate grav – min drøm
 blev brudt, da fartøjet nåede sit bestemmelsessted:
 og jeg stod hjemløs nær tusinde hjem,
 og nær tusinde borde hentæredes og manglede føde. 180

Afkræftet af sorg drev jeg om,
 hjælpeløs som en sømand, kastet op på en øde klippe;
 den dag løftede min hånd hverken en bid til min mund
 eller vovede at banke på nogen dør.
 Jeg lå, hvor hanen med sin døsiges mage
 hang fra tværbjælken i et udhus;
 hvor bedrøveligt slog ikke byens klokke den nat!
 om morgenen stak sulten knap mit syge hjerte, og jeg
 kunne heller ikke få min tunge til at tale tiggerens sprog.

Således gik endnu en dag, og så en tredje; 190
 så opsøgte jeg forgæves mængdens tilflugtssteder.
 I dyb fortvivlelse, bevæget af frygtelige ønsker,
 nåede jeg et forfaldent fort nær kysten:
 dér blev jeg ramt af blindhed og mine livsvigtige dele
 af smerter, som naturen ikke mere kunne udholde;
 min hjerne var svimmel, med kortvarige afbrydelser af
 hæslig klarhed; jeg sank om, kunne ikke kravle et skridt,
 og blev båret væk til et nærliggende asyl.

Føde bragte bedring: men min hjerne var stadigvæk 200
 svag og havde heller ingen erindring om fortiden.
 Jeg hørte mine naboer klage sig i deres senge
 over mange ting, som aldrig bekymrede mig;
 om fødder der ustandselig fór omkring i travl glæde, om
 blikke som almindelig venlighed ikke havde nogen del i,
 om pleje, ydet med en skødesløs grusomhed,
 der lænkede feberen omkring det afkræftede hjerte,
 og stønnen der, som de sagde, kunne vække en død.

Disse ting tjente kun lige til at pirre min træge forstand,
 men rejste hverken smerte eller medynk i mit hjerte.
 Hukommelsen vendte, skønt langsomt, tilbage med styrke; 210
 jeg blev sendt bort derfra, og atter stirrede jeg på den klare
 dag, på huse, mennesker, det almindelige lys, forundret.
 Jeg opsøgte stierne og kom, mens solen gik til ro,
 til et sted hvor en fakkelløst blussede under træerne;

The wild brood saw me weep, my fate enquired,
And gave me food, and rest, more welcome, more desired.

My heart is touched to think that men like these,
The rude earth's tenants, were my first relief:
How kindly did they paint their vagrant ease!
And their long holiday that feared not grief, 220
For all belonged to all, and each was chief.
No plough their sinews strained; on grating road
No wain they drove, and yet, the yellow sheaf
In every vale for their delight was stowed:
For them, in nature's meads, the milky udder flowed.

Semblance, with straw and panniered ass, they made
Of potters wandering on from door to door:
But life of happier sort to me pourtrayed,
And other joys my fancy to allure;
The bag-pipe dinning on the midnight moor 230
In barn uplighted, and companions boon
Well met from far with revelry secure,
In depth of forest glade, when jocund June
Rolled fast along the sky his warm and genial moon.

But ill it suited me, in journey dark
O'er moor and mountain, midnight theft to hatch;
To charm the surly house-dog's faithful bark,
Or hang on tiptoe at the lifted latch;
The gloomy lantern, and the dim blue match,
The black disguise, the warning whistle shrill, 240
And ear still busy on its nightly watch,
Were not for me, brought up in nothing ill;
Besides, on griefs so fresh my thoughts were brooding still.

What could I do, unaided and unblest?
Poor Father! gone was every friend of thine:
And kindred of dead husband are at best
Small help, and, after marriage such as mine,
With little kindness would to me incline.
Ill was I then for toil or service fit:
With tears whose course no effort could confine, 250
By high-way side forgetful would I sit
Whole hours, my idle arms in moping sorrow knit.

I lived upon the mercy of the fields
And oft of cruelty the sky accused;

det vilde folk så mig græde, spurgte til min skæbne,*
og gav mig mad og hvile, mere kærdkommen, mere ønsket.

Det røre mit hjerte at tænke på, at mennesker som disse,
jordens udannede beboere, var de første, der hjalp mig:
hvor venligt skildrede de ikke deres frie omflakkende liv!
og deres lange helligdage som ikke frygtede sorg, 220
for alt tilhørte alle, og hver var høvding.
Ingen plov belastede deres sener; de kørte ikke med
vognen på den skurrende vej, og dog var det gule neg
til deres fryd stablet sammen i hver en dal:
for dem flød mælkeyveret på naturens enge.

De lignede pottemagere der med strå og kurvebelæssede
æsler, vandrede fra dør til dør:
men for mig fremstod det som et liv af en lykkeligere slags,
og der var andre glæder til at besnære min fantasi;
sækkepiben der drøned på midnatsheden 230
i en oplyst lade og gaver fra kammerater,
vel mødte langt borte fra til et sorgløst gilde
i skovenges dyb, når lystige juni rullede
sin varme og elskværdige måne hastigt hen over himlen.

Men det passede mig dårligt i den mørke rejse
over hede og bjerg, at udpønse et midnatstyveri;
at borttrylle den gnavne vagthunds trofaste gøen
eller vente på tærne ved den løftede klinke;
den dunkle lygte og den svage blå svovlstik,
den sorte forklædning, det advarende skingre fløjt, 240
og øret fremdeles travl på sin nattevagt,
var ikke noget for mig, opdraget i intet ondt;
i øvrigt rugede mine tanker stadig over så friske sorger.

Hvad kunne jeg gøre, uhjulpet og uvelsignet?
Stakkels far! enhver af dine venner var borte:
og en død mands slægtninge er i bedste fald
til liden hjælp og ville, ved et ægteskab som mit,
være tilbøjelig til kun at vise mig ringe venlighed.
Jeg var dengang dårligt egnet til slid og tjeneste:
med tårer hvis løb intet magtede at begrænse, 250
forglemmende alt kunne jeg hele timer sidde ved siden af
landevejen med mine ledige arme knyttet i sløvende sorg.

Jeg levede på markernes nåde
og anklagede ofte himlen for grusomhed;

---

* det vilde folk: sigøjnere.

On hazard, or what general bounty yields.
Now coldly given, now utterly refused.
The fields I for my bed have often used:
But, what afflicts my peace with keenest ruth
Is, that I have my inner self abused,
Foregone the home delight of constant truth, 260
And clear and open soul, so prized in fearless youth.

Three years a wanderer, often have I viewed,
In tears, the sun towards that country tend
Where my poor heart lost all its fortitude:
And now across this moor my steps I bend —
Oh! tell me whither — for no earthly friend
Have I. — She ceased, and weeping turned away,
As if because her tale was at an end
She wept; — because she had no more to say
Of that perpetual weight which on her spirit lay 270

Goody Blake and Harry Gill

A true story

Oh! what's the matter? what's the matter?
What is't that ails young Harry Gill?
That evermore his teeth they chatter,
Chatter, chatter, chatter still.
Of waistcoats Harry has no lack,
Good duffle grey, and flannel fine;
He has a blanket on his back,
And coats enough to smother nine.

In March, December, and in July,
'Tis all the same with Harry Gill;
The neighbours tell, and tell you truly, 10
His teeth they chatter, chatter still.
At night, at morning, and at noon,
'Tis all the same with Harry Gill;
Beneath the sun, beneath the moon,
His teeth they chatter, chatter still.

Young Harry was a lusty drover,
And who so stout of limb as he?
His cheeks were red as ruddy clover,
His voice was like the voice of three. 20
Auld Goody Blake was old and poor,
Ill fed she was, and thinly clad;

af tilfældet eller hvad almindelig gavmildhed yder,
 snart givet koldt snart fuldstændig nægtet.
 Markerne har jeg ofte brugt som seng:
 men hvad der plager min fred med den bitreste anger,
 er, at jeg har misbrugt mit indre selv, givet afkald
 på den rene fryd ved varig sanddruhed, og den
 klare og åbne sjæl, så værdsat i den frygtløse ungdom. 260

I tre år vandrede jeg omkring, ofte har jeg i tårer
 betragtet solen styre mod det land,
 hvor mit arme hjerte mistede al sit mod:
 og nu går jeg hen over denne hede —
 åh! sig mig hvorhen — jeg har ingen jordisk ven. —
 Hun holdt inde og vendte sig grædende bort,
 hun græd, som fordi hendes fortælling var til ende; —
 fordi hun ikke havde mere at sige
 om den bestandige vægt, der lå på hendes ånd. 270

Goody Blake og Harry Gill

En sandfærdig historie.

Åh! hvad er der i vejen? hvad er der i vejen?
 hvad er det der plager Harry Gill?
 siden hans tænder uophørligt klapper,
 klapper, klapper, klapper hele tiden.
 Harry mangler ikke veste
 af god grå dyffel og fin flanel;
 han har et tæppe over sin ryg,
 og frakker nok til at indhulle ni.

I marts, december eller i juli
 det er altid det samme med Harry Gill; 10
 naboerne fortæller og fortæller dig oprigtigt
 at hans tænder klapper, klapper hele tiden.
 Om natten, om morgenen og ved middagstid,
 det er altid det samme med Harry Gill;
 under solen, under månen,
 hans tænder klapper, klapper hele tiden.

Unge Harry var en kraftig røgter,
 og hvem havde så stærke lemmer som han?
 Hans kinder var røde som rødlig kløver,
 han havde en stemme som tre. 20
 Gamle Goody Blake var gammel og fattig,
 hun havde kun lidt at spise og var tyndt klædt på;

And any man who pass'd her door,
Might see how poor a hut she had.

All day she spun in her poor dwelling,
And then her three hours' work at night!
Alas! 'twas hardly worth the telling,
It would not pay for candle-light.
— This woman dwelt in Dorsetshire,
Her hut was on a cold hill-side,
And in that country coals are dear,
For they come far by wind and tide.

30

By the same fire to boil their pottage,
Two poor old dames as I have known,
Will often live in one small cottage,
But she, poor woman, dwelt alone.
'Twas well enough when summer came,
The long, warm, lightsome summer-day,
Then at her door the *canty* dame
Would sit, as any linnet gay.

40

But when the ice our streams did fetter,
Oh! then how her old bones would shake!
You would have said, if you had met her,
'Twas a hard time for Goody Blake.
Her evenings then were dull and dead;
Sad case it was, as you may think,
For very cold to go to bed,
And then for cold not sleep a wink.

Oh joy for her! when e'er in winter
The winds at night had made a rout,
And scatter'd many a lusty splinter,
And many a rotten bough about.
Yet never had she, well or sick,
As every man who knew her says,
A pile before hand, wood or stick,
Enough to warm her for three days.

50

Now when the frost was past enduring,
And made her poor old bones to ache,
Could any thing be more alluring,
Than an old hedge to Goody Blake?
And now and then, it must be said,
When her old bones were cold and chill,
She left her fire, or left her bed,
To seek the hedge of Harry Gill.

60

og enhver som gik forbi hendes dør,
kunne se hvor fattig hendes hytte var.

Hele dagen spandt hun i sin fattige bolig,
og så hendes tre timers arbejde om natten!
Åh, det var næppe værd at tale om,
det ville end ikke betale for levende lys.
— Denne kvinde boede i Dorsetshire,
hendes hytte lå på en kold bakkeskråning, 30
og i det distrikt er kul dyre, for de
kommer langt borte fra med vind og strøm.

For at koge deres suppe ved den samme ild
vil to fattige gamle koner, så vidt jeg ved,
ofte leve sammen i samme lille hytte,
men hun, stakkels kvinde, boede alene.
Det var godt nok, når sommeren kom,
den lange, varme lette sommerdag,
så ville den *lystige* kone
sidde ved sin dør som en livlig irisk. 40

Men når isen lænker vore vandløb,
åh! hvor hendes gamle knogler ville ryste!
Du ville have sagt, hvis du havde mødt hende,
at det var en hård tid for Goody Blake.
Så var hendes aftener kedelige og døde;
en trist sag var det, som du kan tænke dig,
af ren og skær kulde at gå i seng
og så ikke kunne lukke et øje af kulde.

Oh hvor lykkelig hun altid blev om vinteren
når blæsten havde skabt tumult om natten, 50
og spredt mange kraftige kviste
og mange rådne grene rundt omkring.
Dog havde hun aldrig, rask eller syg,
som enhver, der kender hende, siger,
en så stor dyngge af brænde eller kæppe,
at der var nok til varme hende i tre dage.

Men nu, når frosten var uudholdelig
og fik hendes stakkels gamle knogler til at smerte,
kunne noget da være mere tillokkende
for Goody Blake end et gammelt hegn? 60
Og nu og da, det må siges,
når hendes gamle knogler frøs af kulde,
forlod hun sin kamin eller forlod sin seng,
for at søge Harry Gills hegn.

Now Harry he had long suspected
This trespass of old Goody Blake,
And vow'd that she should be detected,
And he on her would vengeance take.
And oft from his warm fire he'd go,
And to the fields his road would take, 70
And there, at night, in frost and snow,
He watch'd to seize old Goody Blake.

And once, behind a rick of barley,
Thus looking out did Harry stand;
The moon was full and shining clearly,
And crisp with frost the stubble-land.
— He hears a noise — he's all awake —
Again? — on tip-toe down the hill
He softly creeps — 'Tis Goody Blake,
She's at the hedge of Harry Gill. 80

Right glad was he when he beheld her;
Stick after stick did Goody pull,
He stood behind a bush of elder,
Till she had filled her apron full.
When with her load she turned about,
The bye-road back again to take,
He started forward with a shout,
And sprang upon poor Goody Blake.

And fiercely by the arm he took her,
And by the arm he held her fast, 90
And fiercely by the arm he shook her,
And cried, "I've caught you then at last!"
Then Goody, who had nothing said,
Her bundle from her lap let fall
And kneeling on the sticks, she pray'd
To God that is the judge of all.

She pray'd, her wither'd hand uprearing,
While Harry held her by the arm —
"God! who art never out of hearing,
O may he never more be warm!" 100
The cold, cold moon above her head,
Thus on her knees did Goody pray,
Young Harry heard what she had said;
And icy-cold he turned away.

He went complaining all the morrow
That he was cold and very chill:

Nu havde Harry Gill længe mistænkt
gamle Goody Blake for denne overtrædelse
og sværget på, at hun skulle blive opdaget,
og han ville hævne sig på hende.
Og ofte ville han forlade sin varme kamin
og gå ud til markerne, 70
og dér ville han om natten i frost og sne,
holde vagt for at gribe gamle Goody Blake.

Og engang, bagved en stak byg,
stod Harry således og holdt udkig;
månen var fuld og skinnede klart
og den stubbede jord var tydelig af rimfrost.
— Han hører en støj — han er helt vågen —
igen? — på tåspidserne kryber han sagte
ned af bakken — Det er Goody Blake,
hun er nu ved Harry Gills hegn. 80

Han blev rigtig glad, da han så hende:
stok efter stok trak hun op,
han stod bagved en hyldebusk,
til hun havde fyldt sit forklæde.
Da hun vendte sig om med sin last
for at tage sidevejen tilbage,
styrtede han frem med et råb,
og sprang på stakkels Goody Blake.

Han tog hende voldsomt i armen,
og holdt hende fast ved armen, 90
og han rystede hende arm voldsomt,
og råbte: „Endelig har jeg fanget dig!”
Goody som ikke havde sagt noget
lod så sit bundt falde fra sit skød:
og knælende på stokkende, bad hun
til Gud, som er alle tings dommer.

Hun bad med sine visnede hænder løftet,
mens Harry holdt hende i armen —
„Gud, som aldrig er uden for hørevidde,
oh gid han aldrig mere må få varmen!” 100
Således mod den kolde, kolde måne oven
over sig, bad Goody på sine knæ,
unge Harry hørte hvad hun sagde,
og iskold gik han bort.

Han klagede hele morgenen
over at han frøs og var meget kold:

His face was gloom, his heart was sorrow,
Alas! that day for Harry Gill!
That day he wore a riding-coat,
But not a whit the warmer he: 110
Another was on Thursday brought,
And ere the Sabbath he had three.

'Twas all in vain, a useless matter,
And blankets were about him pinn'd;
Yet still his jaws and teeth they clatter,
Like a loose casement in the wind.
And Harry's flesh it fell away;
And all who see him say 'tis plain,
That, live as long as live he may,
He never will be warm again. 120

No word to any man he utters,
A-bed or up, to young or old;
But ever to himself he mutters,
"Poor Harry Gill is very cold."
A-bed or up, by night or day;
His teeth they chatter, chatter still.
Now think, ye farmers all, I pray,
Of Goody Blake and Harry Gill.

Lines

*Written at a small distance from my House, and sent by my little
boy to the person to whom they are addressed.*

It is the first mild day of March:
Each minute sweeter than before,
The red-breast sings from the tall larch
That stands beside our door.

There is a blessing in the air,
Which seems a sense of joy to yield
To the bare trees, and mountains bare,
And grass in the green field.

My Sister! ('tis a wish of mine)
Now that our morning meal is done, 10
Make haste, your morning task resign;
Come forth and feel the sun.

hans ansigt var mørkt, hans hjerte var bedrøvet,
åh! hvilken dag det var for Harry Gill.
Denne dag bar han en ridefrakke,
men ikke en tøddel varmere blev han: 110
endnu én blev bragt om torsdagen
og før Sabbatten havde han tre.

Alt var forgæves, intet nyttede,
og tæpper var snoet omkring ham;
dog stadig klappede hans kæber og tænder,
som et vindue der smækker i vinden.
Og Harry mistede sit huld;
og alle som ser ham siger, at det er tydeligt,
at uanset hvor længe han lever,
vil han aldrig få varmen igen. 120

Ikke et ord siger han til nogen, hverken
til sengs eller oppe, til ung eller gammel,
men ustandselig mumler han til sig selv:
„Stakkels Harry Gill fryser forfærdeligt.”
Til sengs eller oppe, ved nat eller dag;
klaprer hans tænder, klaprer hele tiden.
Så nu, alle i landmænd, jeg ber jer,
husk på Goody Blake og Harry Gill.

Verslinjer

*skrevet et lille stykke fra mit Hus og sendt med min lille
dreng til den person, de er rettet til.*

Det er den første milde dag i marts:
hvert minut er lifligere end det forrige,
rødkælken synger fra den høje lærk
som står ved siden af min dør.

Luften er velsignet,
og synes at give de nøgne træer
og nøgne bjerge og græsset på
den grønne mark, en følelse af glæde.

Kære Søster! (det er mit ønske)
nu da vores morgenmåltid er forbi, 10
skynd dig, lad dine morgenpligter være,
kom ud og mærk solen.

Edward will come with you, and pray,
Put on with speed your woodland dress,
And bring no book, for this one day
We'll give to idleness.

No joyless forms shall regulate
Our living Calendar:
We from to-day, my friend, will date
The opening of the year. 20

Love, now an universal birth,
From heart to heart is stealing,
From earth to man, from man to earth,
— It is the hour of feeling.

One moment now may give us more
Than fifty years of reason;
Our minds shall drink at every pore
The spirit of the season.

Some silent laws our hearts may make,
Which they shall long obey; 30
We for the year to come may take
Our temper from to-day.

And from the blessed power that rolls
About, below, above;
We'll frame the measure of our souls,
They shall be tuned to love.

Then come, my sister! come, I pray,
With speed put on your woodland dress,
And bring no book; for this one day
We'll give to idleness. 40

Simon Lee

*The Old Huntsman, with an incident in which
he was concerned.*

In the sweet shire of Cardigan,
Not far from pleasant Ivor-hall,
An old man dwells, a little man,
I've heard he once was tall.
Of years he has upon his back,

Edward vil komme med dig, og vær rar,
tag hurtigt dit skovtøj på,
tag ingen bog med, thi denne dag
vil vi tilbringe i lediggang.

Ingen glædesløse formaliteter skal
regulere vores levende kalender:
daglig, min ven, vil vi fastslå
hvornår året begynder. 20

Kærlighed, nu en altomfattende fødsel,
sniger sig fra hjerte til hjerte,
fra jord til menneske, fra menneske til jord,
– det er følelsens time.

Et øjeblik nu kan give os mere
en halvtreds års brug af fornuften:
vore sind skal med hver en pore
drikke årstidens ånd.

Nogle tavse love kan vore hjerter lave,*
som de længe skal adlyde; 30
vi kan lade vort sindelag i dag
være gældende for det kommende år.

Og med den velsignede kraft der ruller
omkring, under, ovenover;
vil vi danne melodien i vore sjæle,
de skal stemmes efter kærlighed.

Så kom kære søster! kom, jeg be'r dig,
tag hurtigt dit skovtøj på,
tag ingen bog med; thi denne dag
vil vi tilbringe i lediggang. 40

Simon Lee

*den Gamle Jæger og en begivenhed, som han
var impliceret i.*

I det yndige grevskab, Cardigan,
ikke langt den behagelige Ivor-hall,
bor der en gammel mand, en lille mand,
jeg har hørt han engang var høj.
Han har, uden tvivl,

---

* love: forsætter.

No doubt, a burthen weighty;
He says he is three score and ten,
But others say he's eighty.

A long blue livery-coat has he,
That's fair behind, and fair before; 10
Yet, meet him where you will, you see
At once that he is poor.
Full five and twenty years he lived
A running huntsman merry;
And, though he has but one eye left,
His cheek is like a cherry.

No man like him the horn could sound,
And no man was so full of glee;
To say the least, four counties round,
Had heard of Simon Lee; 20
His master's dead, and no one now
Dwells in the hall of Ivor;
Men, dogs, and horses, all are dead;
He is the sole survivor.

His hunting feats have him bereft
Of his right eye, as you may see:
And then, what limbs those feats have left
To poor old Simon Lee!
He has no son, he has no child,
His wife, an aged woman, 30
Lives with him, near the waterfall,
Upon the village common.

And he is lean and he is sick,
His little body's half awry,
His ancles they are swoln and thick;
His legs are thin and dry.
When he was young he little knew
Of husbandry or tillage;
And now he's forced to work, though weak,
— The weakest in the village. 40

He all the country could outrun,
Could leave both man and horse behind;
And often, ere the race was done,
He reeled and was stone-blind.
And still there's something in the world
At which his heart rejoices;

en tung byrde af år på sin ryg;
han siger han er tre snese og ti,
men andre siger, at han er firs.

Han har en lang blå liberi-frakke,
som er nydelig bagpå og nydelig foran; 10
dog, hvor du end møder ham, ser du
straks, at han er fattig.
I fulde femogtyve år levede han
lykkelig som løbende jæger;
og selvom han kun har et øje tilbage,
er hans kind som et kirsebær.

Ingen kunne som ham få hornet til at gjalde,
og ingen var så fuld af lystighed;
mindst fire omkringliggende amter 20
har hørt om Simon Lee;
hans herre er død, og ingen
bor nu i Ivors haller;
mænd, hunde og heste, alle er døde;
han er den eneste overlevende.

Hans jagtbedrifter har berøvet ham
hans højre øje, som du kan se:
og så, hvilke lemmer har disse bedrifter
ikke givet stakkels gamle Simon Lee!
Han har ingen søn, han har intet barn, 30
hans kone, en gammel kvinde,
lever sammen med ham nær ved vandfaldet
på landsbyfælleden.

Oh han er mager og han er syg,
hans lille krop er næsten skæv,
hans ankler er opsvulmede og tykke
hans ben er tynde og tørre.
Da han var ung kendte han kun lidt
til landbrug og jorddyrkning; og nu,
skønt svag, er han tvunget til at arbejde, 40
— den svageste i landsbyen.

Han kunne løbe fra alle i amtet,
kunne få både mand og hest til at sakke bagud;
og ofte, før løbet var ovre,
ville han slingre og være helt blind.
Og stadig er der noget i verden
som hans hjerte glæder sig ved;

For when the chiming hounds are out,
He dearly loves their voices!

Old Ruth works out of doors with him.
And does what Simon cannot do; 50
For she, not over stout of limb,
Is stouter of the two.
And though you with your utmost skill
From labour could not wean them,
Alas! 'tis very little, all
Which they can do between them.

Beside their moss-grown hut of clay,
Not twenty paces from the door,
A scrap of land they have, but they 60
Are poorest of the poor.
This scrap of land he from the heath
Enclosed when he was stronger;
But what avails the land to them,
Which they can till no longer?

Few months of life has he in store,
As he to you will tell,
For still, the more he works, the more
His poor old ancles swell.
My gentle reader, I perceive 70
How patiently you've waited,
And I'm afraid that you expect
Some tale will be related.

O reader! had you in your mind
Such stores as silent thought can bring,
O gentle reader! you would find
A tale in every thing.
What more I have to say is short,
I hope you'll kindly take it;
It is no tale; but should you think,
Perhaps a tale you'll make it. 80

One summer-day I chanced to see
This old man doing all he could
About the root of an old tree,
A stump of rotten wood.
The mattock totter'd in his hand;
So vain was his endeavour
That at the root of the old tree
He might have worked for ever.

for når de glammende hunde er ude,
elsker han inderligt deres stemmer.

Ude arbejder Gamle Ruth sammen med ham,
og gør det, som Simon ikke kan klare; 50
for hun, uden at have specielt stærke lemmer,
er den stærkeste af de to.
Og selvom du med al din kunst ikke kunne
vænne dem fra at arbejde,
ak! så er det meget lidt,
de to kan drive det til sammen.

Ved siden af deres mosbevoksede lerhytte,
ikke tyve skridt fra døren,
har de en stump jord, men 60
de er de fattigste af de fattige.
Denne stump land indhegnede han af
lyngheden, dengang han var stærkere;
men hvad nytter jorden dem,
når de ikke længere kan dyrke den?

Få måneders liv har han i vente,
som han vil fortælle dig,
thi jo mere han arbejder, jo mere
svulmer hans stakkels gamle ankler.
Min ædle læser, jeg ved 70
hvor tålmodigt du har ventet,
og jeg er bange for, at du forventet
at en eller anden historie vil blive berettet.

Oh læser! havde du sådant forråd
i dit sind, som de stille tanker kan frembringe,
oh ædle læser! så du ville finde
en fortælling i alt.
Hvad jeg mere har at sige er kort,
jeg håber du vil tage venligt imod det;
det er ingen fortælling; men får du lyst,
kan du måske gøre det til en fortælling, 80

En sommerdag så jeg tilfældigt
denne gamle mand gøre alt, hvad han
formåede ved roden på et gammelt træ,
en rådden træstub.
hakken dinglede i hans hånd,
så forgæves var han bestræbelse,
at han kunne have arbejdet i en evighed
på den gamle trærod.

"You've overtasked, good Simon Lee,
Give me your tool" to him I said; 90
And at the word right gladly he
Received my proffer'd aid.
I struck, and with a single blow
The tangled root I sever'd,
At which the poor old man so long
And vainly had endeavoured.

The tears into his eyes were brought,
And thanks and praises seemed to run
So fast out of his heart, I thought
They never would have done. 100
— I've heard of hearts unkind, kind deeds
With coldness still returning.
Alas! the gratitude of men
Has oftner left me mourning.

Anecdote for Fathers

Shewing how the practice of Lying may be taught.

I have a boy of five years old,
His face is fair and fresh to see;
His limbs are cast in beauty's mould,
And dearly he loves me.

One morn we stroll'd on our dry walk,
Our quiet house all full in view,
And held such intermitted talk
As we are wont to do.

My thoughts on former pleasures ran;
I thought of Kilve's delightful shore, 10
My pleasant home, when Spring began,
A long, long year before.

A day it was when I could bear
To think, and think, and think again;
With so much happiness to spare,
I could not feel a pain.

My boy was by my side, so slim
And graceful in his rustic dress!
And oftentimes I talked to him
In very idleness. 20

„I har taget for meget på Jer, gode Simon Lee,
 giv mig Jeres redskab,” sagde jeg til ham; 90
 og straks modtog han
 glad min tilbudte hjælp.
 Jeg slog, og med et enkelt slag
 huggede jeg den knudrede rod over,
 det den arme gamle mand så længe
 og så forgæves havde forsøgt.

Tårer bragtes frem i hans øjne,
 og taksigelser og lovprisninger syntes
 at løbe så hurtigt ud af hans hjerte,
 at jeg tænkte, de aldrig ville standse. 100
 – Jeg har hørt om uvenlige hjerter, der
 gengælder venlige gerninger med kulde.
 Ak! menneskers taknemmelighed
 har tiere gjort mig bedrøvet.

En anekdote for fædre,

der viser, at kunsten at lyve kan læres.

Jeg har en fem år gammel dreng,
 hans ansigt er kønt og friskt at se på;
 hans lemmer er støbt i skønhedens form,
 og han elsker mig inderligt.

En morgen slentrede vi afsted på vor tørre
 spadseretur, med vort stille hus fuldt synligt,
 og førte en sådan uregelmæssig samtale,
 som vi plejer at gøre.

Mine tanker drejede sig om tidligere fornøjelser;
 jeg tænkte på Kilves herlige bred, 10
 mit dejlige hjem, da foråret begyndte,
 et langt, langt år tidligere.

Det var en dag hvor jeg kunne tåle
 at tænke og tænke og atter tænke;
 med så megen lykke tilovers,
 at intet kunne smerte mig.

Min dreng var ved siden af mig, så slank
 og fin i sit landlige tøj!
 og jeg talte tit til ham,
 af ren og skær kedsomhed. 20

The young lambs ran a pretty race;
The morning sun shone bright and warm;
"Kilve," said I, "was a pleasant place,
And so is Liswyn farm."

"My little boy, which like you more,"
I said and took him by the arm —
"Our home by Kilve's delightful shore,
Or here at Liswyn farm?"

"And tell me, had you rather be,"
I said and held-him by the arm, 30
"At Kilve's smooth shore by the green sea,
Or here at Liswyn farm?"

In careless mood he looked at me,
While still I held him by the arm,
And said, "At Kilve I'd rather be
Than here at Liswyn farm."

"Now, little Edward, say why so;
My little Edward, tell me why;"
"I cannot tell, I do not know."
"Why this is strange," said I. 40

"For, here are woods and green hills warm:
There surely must some reason be
Why you would change sweet Liswyn farm,
For Kilve by the green sea."

At this, my boy, so fair and slim
Hung down his head, nor made reply;
And five times to the child I said,
"Why, Edward, tell me, why?"

His head he raised — there was in sight,
It caught his eye, he saw it plain — 50
Upon the house-top, glittering bright,
A broad and gilded vane.

Then did the boy his tongue unlock,
And thus to me he made reply;
"At Kilve there was no weather-cock,
And that's the reason why."

Oh dearest, dearest boy! my heart
For better lore would seldom yearn

De unge lam sprang dygtigt af sted,
morgenen skinnede klart og varmt:
„Kilve,” sagde jeg, „var et rart sted,
og det er Liswyngård også.

„Min lille dreng, hvad syntes du bedst om,”
sagde jeg og tog ham i armen —
„vort hjem ved Kilves herlige bred,
eller her ved Liswyngård”

„Og sig mig, ville du hellere være blevet,”
sagde jeg og holdt fast i hans arm,
„ved Kilves milde bred ved det grønne hav,
„eller her ved Liswyngård?”

30

Han så ligegyldigt på mig,
mens jeg stadig holdt fast i hans arm,
og sagde: „Jeg vil hellere være ved Kilve
end her på Liswyngård.”

„Hør, lille Edward, sig mig hvorfor det;
min lille Edward, sig mig hvorfor;”
„Jeg kan ikke sige det, jeg ved det ikke.”
„Jamen det er da mærkeligt,” sagde jeg.

40

„For her er skove og varme grønne bakker;
der må da være en eller anden grund
til at du ville bytte skønne Liswyngård
med Kilve ved det grønne hav.”

Ved dette hang min dreng, så køn og slank,
med hovedet og svarede heller ikke,
og fem gange sagde jeg til ham:
„Hvorfor Edward, sig mig hvorfor?”

Han løftede sit hoved — man kunne se,
den fangede hans blik, han så den tydeligt —
på hustoppen, glimtende klart,
en stor og forgyldt vejrhane.

50

Så løsnede drengen sin tunge,
og svarede mig således:
„Ved Kilve er der ingen vejrhane,
og det er grunden.”

Oh kæreste, kæreste dreng! mit hjerte
ville sjældent længes efter bedre lærdom,

Could I but teach the hundredth part
Of what from thee I learn.

60

We are seven

A simple child,
That lightly draws its breath,
And feels its life in every limb,
What should it know of death?

I met a little cottage girl,
She was eight years old, she said;
Her hair was thick with many a curl
That cluster'd round her head.

She had a rustic, woodland air,
And she was wildly clad;
Her eyes were fair, and very fair,
— Her beauty made me glad.

10

"Sisters and brothers, little maid,
How many may you be?"
"How many? seven in all," she said,
And wondering looked at me.

"And where are they, I pray you tell?"
She answered, "Seven are we,
And two of us at Conway dwell,
And two are gone to sea."

20

"Two of us in the church-yard lie,
My sister and my brother,
And in the church-yard cottage, I
Dwell near them with my mother."

"You say that two at Conway dwell,
And two are gone to sea,
Yet you are seven; I pray you tell
Sweet Maid, how this may be?"

Then did the little Maid reply,
"Seven boys and girls are we;
Two of us in the church-yard lie,
Beneath the church-yard tree."

30

"You run about, my little maid,
Your limbs they are alive;

kunne jeg blot lære det en hundrededel
af det, jeg lære af dig.

60

Vi er syv

Et enfoldigt barn
som stille trækker vejret,
og føler livet i alle sine lemmer,
hvad skulle det kende til døden?

Jeg mødte en lille pige fra hytterne,
hun var otte år gammel, sagde hun;
hendes hår var tykt med mange krøller
som samlede sig omkring hendes hoved.

Hendes væsen var præget af land og skov,
og hun var sjusket klædt på;
hendes øjne var smukke, og meget smukke,
– hendes skønhed gjorde mig glad.

10

„Søstre og brødre, lille pige,
hvor mange er I?”
„Hvor mange? syv i alt,” sagde hun,
og så undrende på mig.

„Og hvor er de henne, jeg ber dig?”
Hun svarede: „Vi er syv,
og to af os bor i Conway,
og to er gået til søs.

20

„To af os ligger på kirkegården,
min søster og min bror,
og i kirkegårdshytte bor jeg
nær ved dem sammen med min mor.”

„Du siger at to bor i Conway,
og to er gået til søs,
dog siger du at I er syv; jeg ber dig
søde pige, hvordan kan det gå til?”

Så svarede den lille Pige:
„Vi er syv drenge og piger,
to af os ligger på kirkegården,
under kirkegårdstræet.”

30

„Du løber omkring, min lille pige,
dine lemmer er levende;

If two are in the church-yard laid,
Then ye are only five."

"Their graves are green, they may be seen,"
The little Maid replied,
"Twelve steps or more from my mother's door,
And they are side by side." 40

"My stockings there I often knit,
My 'kerchief there I hem;
And there upon the ground I sit--
I sit and sing to them."

"And often after sunset, Sir,
When it is light and fair,
I take my little porringer,
And eat my supper there."

"The first that died was little Jane;
In bed she moaning lay, 50
Till God released her of her pain,
And then she went away."

"So in the church-yard she was laid,
And all the summer dry,
Together round her grave we played,
My brother John and I."

"And when the ground was white with snow,
And I could run and slide,
My brother John was forced to go,
And he lies by her side." 60

"How many are you then," said I,
"If they two are in Heaven?"
The little Maiden did reply,
"O Master! we are seven."

"But they are dead; those two are dead!
Their spirits are in heaven!"
'Twas throwing words away; for still
The little Maid would have her will,
And said, "Nay, we are seven!"

hvis to er lagt på kirkegården,
så er I kun fem.”

„Deres grave er grønne, de kan ses,”
svarede den lille pige:
„Tolv skridt eller mere fra min mors dør,
og de ligger ved siden af hinanden.

40

„Jeg strikker tit mine strømper der,
og sømmer mit tørklæde;
og der på jorden sidder jeg –
jeg sidder og synger for dem.

„Og tit efter solnedgang, hr.,
når det er lyst og dejligt vejr,
tager jeg min lille skål,
og spiser min aftensmad der.

„Den første der døde var lille Jane;
hun lå og jamrede sig i sengen,
indtil Gud forløste hendes smerter,
og så gik hun bort.

50

„Så blev hun lagt på kirkegården,
og hele den tørre sommer,
legede vi rundt om hendes grav,
min bror John og jeg.

„Og da jorden var hvid af sne,
og jeg kunne løbe og glide afsted,
var min bror John tvunget til at gå,
og han ligger ved siden af hende.”

60

„Hvor mange er I så,” sagde jeg,
„hvis de to er i Himlen?”
Den lille pige svarede,
Oh Herre! vi er syv.”

„Men de er døde; de to er døde!
deres sjæle er i himlen!”
Det var spild af ord, for den lille pige
holdt stadigvæk på sit,
og sagde: „Nej, vi er syv!”

Lines written in early spring

I heard a thousand blended notes,
While in a grove I sate reclined,
In that sweet mood when pleasant thoughts
Bring sad thoughts to the mind.

To her fair works did nature link
The human soul that through me ran;
And much it griev'd my heart to think
What man has made of man.

Through primrose tufts, in that sweet bower,
The periwinkle trail'd its wreathes;
And 'tis my faith that every flower
Enjoys the air it breathes.

10

The birds around me hopp'd and play'd:
Their thoughts I cannot measure,
But the least motion which they made,
It seem'd a thrill of pleasure.

The budding twigs spread out their fan,
To catch the breezy air;
And I must think, do all I can,
That there was pleasure there.

20

If I these thoughts may not prevent,
If such be of my creed the plan,
Have I not reason to lament
What man has made of man?

The Thorn

1

There is a thorn; it looks so old,
In truth you'd find it hard to say,
How it could ever have been young,
It looks so old and grey.
Not higher than a two years' child
It stands erect this aged thorn;
No leaves it has, no thorny points;
It is a mass of knotted joints,
A wretched thing forlorn.
It stands erect, and like a stone
With lichens it is overgrown.

10

Verslinjer skrevet i det tidlige forår

Jeg hørte tusinde blandede toner,
mens jeg sad tilbagelænet i en lund,
i den blide stemning hvor behagelige tanker
bringer vemodige tanker til sindet.

Naturen lænkede menneskesjælen
som løb gennem mig til hendes skønne værk;
og det bedrøvede mit hjerte meget at tænke på
hvad mennesket har gjort mennesket til.

Gennem kodriverklynger, i denne skønne løvsal,
krøb singrøn med sine slyngninger; 10
og det er min tro at enhver blomst
fryder sig over den luft den indånder.

Fuglene omkring mig hoppede og legede:
deres tanker kan jeg ikke veje,
men den mindste bevægelse de udførte,
syntes at være gennemstrømmet af lyst.

De spirende kviste breder deres vifte,
for at fange den friske luft;
og jeg må tro, alt hvad jeg kan,
at der var lyst der. 20

Hvis jeg ikke kan forhindre disse tanker,
hvis sådanne er min tros plan,
har jeg så ikke årsag til at begræde
hvad mennesket har gjort mennesket til?

Tornebusken

1

Der er en tornebusk, den ser så gammel ud,
sandelig du vil finde det svært at sige,
hvordan den nogensinde kunne have været ung,
den ser så gammel og grå ud.
Ikke højere end et toårs barn,
den står ret op denne gamle tornebusk;
ingen blade har den, ingen tornede spidser,
den er masser af knudrede led,
en ussel fortabt ting.
Den står ret op, og er som en sten, 10
der er overgroet med lav.

2

Like rock or stone, it is o'ergrown
With lichens to the very top,
And hung with heavy tufts of moss,
A melancholy crop:
Up from the earth these mosses creep,
And this poor thorn! they clasp it round
So close, you'd say that they were bent
With plain and manifest intent,
To drag it to the ground; 20
And all had join'd in one endeavour
To bury this poor thorn for ever.

3

High on a mountain's highest ridge,
Where oft the stormy winter gale
Cuts like a scythe, while through the clouds
It sweeps from vale to vale;
Not five yards from the mountain-path,
This thorn you on your left espy;
And to the left, three yards beyond,
You see a little muddy pond 30
Of water, never dry;
I've measured it from side to side:
'Tis three feet long, and two feet wide.

4

And close beside this aged thorn,
There is a fresh and lovely sight,
A beauteous heap, a hill of moss,
Just half a foot in height.
All lovely colours there you see,
All colours that were ever seen,
And mossy network too is there, 40
As if by hand of lady fair
The work had woven been,
And cups, the darlings of the eye,
So deep is their vermilion dye.

5

Ah me! what lovely tints are there!
Of olive green and scarlet bright,
In spikes, in branches, and in stars,
Green, red, and pearly white.
This heap of earth o'ergrown with moss

2

Ligesom klippe eller sten er den overgroet
 med lav helt til toppen,
 og behængt med tunge totter af mos,
 en sørgmodig høst:
 disse mosser kryber op fra jorden,
 og de holder så tæt om denne arme tornebusk,
 at du ville sige, at de var besluttet
 på med tydelig og åbenbar hensigt
 at trække den til jorden; 20
 og alle er forenet i en eneste bestræbelse
 at begrave den arme tornebusk for evigt.

3

Højt oppe på den højeste bjergryg,
 hvor den voldsomme vinterblæst
 jævnlige skær som en le, medens den fejrer
 gennem skyerne fra dal til dal;
 får du til venstre, ikke fem meter fra,
 bjergstien, øje på denne tornbusk;
 og til venstre tre meter bagved den,
 ser du en lille mudret dam 30
 der er fyldt med vand og aldrig tør;
 jeg har målt den fra side til side:
 den er tre fod lang og to fod bred.

4

Og nær ved denne aldrende tornebusk,
 er der et forfriskende og dejligt syn,
 en smuk bunke, en bakke af mos,
 blot en halv fod høj.
 Alle dejlige farver ser du der,
 alle farver som nogensinde er blevet set,
 og mosagtigt netværk findes også der, 40
 som om en fager dames hænder
 havde vævet det,
 og blomsterbægre, øjets yndlinge,
 så dyb er deres røde lød.

5

Ak! hvilke dejlige farver der er der!
 af olivengrønt og strålende skarlagan,
 i aks, i grene og i stjerner,
 grønne, røde og perlehvide.
 Denne jordbunke overgroet med mos

Which close beside the thorn you see, 50
 So fresh in all its beauteous dyes,
 Is like an infant's grave in size
 As like as like can be:
 But never, never any where,
 An infant's grave was half so fair.

6

Now would you see this aged thorn,
 This pond and beauteous hill of moss,
 You must take care and chuse your time
 The mountain when to cross. 60
 For oft there sits, between the heap
 That's like an infant's grave in size
 And that same pond of which I spoke,
 A woman in a scarlet cloak,
 And to herself she cries,
 "Oh misery! oh misery!
 Oh woe is me! oh misery!"

7

At all times of the day and night
 This wretched woman thither goes,
 And she is known to every star,
 And every wind that blows; 70
 And there beside the thorn she sits
 When the blue day-light's in the skies,
 And when the whirlwind's on the hill,
 Or frosty air is keen and still,
 And to herself she cries,
 "Oh misery! oh misery!
 Oh woe is me! oh misery;"

8

"Now wherefore thus, by day and night,
 In rain, in tempest, and in snow
 Thus to the dreary mountain-top 80
 Does this poor woman go?
 And why sits she beside the thorn
 When the blue day-light's in the sky,
 Or when the whirlwind's on the hill,
 Or frosty air is keen and still,
 And wherefore does she cry? —
 Oh wherefore? wherefore? tell me why
 Does she repeat that doleful cry?"

som du ser tæt ved tornebusken, 50
 så frisk i alle dens smukke kulører,
 er i størrelse lig et barn grav
 så lig som noget kan være:
 men aldrig, aldrig nogen steder,
 var et barns grav halvt så skøn.

6

Vil du se denne gamle tornebusk,
 denne dam og smukke mosbakke,
 må du være omhyggelig med at vælge
 tidspunktet, hvor du vil krydse bjerget.
 For tit sidder der mellem bunken, 60
 der er på størrelse med en barnegrav,
 og den samme dam, som jeg talte om,
 en kvinde i en skarlagens kappe,
 og hun råber til sig selv,
 „Åh elendighed! åh elendighed!
 åh ve mig! åh elendighed!”

7

På alle tidspunkter om dagen og om natten
 går denne stakkels kvinde derhen,
 og hun er kendt af enhver stjerne,
 og enhver blæsende vind; 70
 og der sidder hun ved siden af tornebusken
 når det blå dagslys er på himlen,
 og når hvirvelvinden er på bakken,
 eller den iskolde luft er skarp og stille,
 og hun råber til sig selv,
 „Åh elendighed! åh elendighed!
 åh ve mig! åh elendighed!”

8

„Hvorfor går om dagen og om natten,
 i regn, i storm og i sne,
 denne fattige kvinde 80
 således til den triste bjergtop?
 Og hvorfor sidder hun ved siden af tornebusken
 når det blå dagslys er på himlen,
 eller når hvirvelvinden er på bakken
 eller når den iskolde luft er skarp og stille,
 og hvorfor græder hun? —
 Åh hvorfor? hvorfor? sig mig det,
 hvorfor gentager hun den bedrøvelige klagen!”

9

I cannot tell; I wish I could;
 For the true reason no one knows, 90
 But if you'd gladly view the spot,
 The spot to which she goes;
 The heap that's like an infant's grave,
 The pond — and thorn, so old and grey.
 Pass by her door — tis seldom shut —
 And if you see her in her hut,
 Then to the spot away! —
 I never heard of such as dare
 Approach the spot when she is there.

10

"But wherefore to the mountain-top, 100
 Can this unhappy woman go,
 Whatever star is in the skies,
 Whatever wind may blow?"
 Nay rack your brain — 'tis all in vain,
 I'll tell you every thing I know;
 But to the thorn and to the pond
 Which is a little step beyond,
 I wish that you would go:
 Perhaps when you are at the place
 You something of her tale may trace. 110

11

I'll give you the best help I can:
 Before you up the mountain go,
 Up to the dreary mountain-top,
 I'll tell you all I know.
 'Tis now some two and twenty years,
 Since she (her name is Martha Ray)
 Gave with a maiden's true good will
 Her company to Stephen Hill;
 And she was blithe and gay,
 And she was happy, happy still 120
 Whene'er she thought of Stephen Hill.

12

And they had fix'd the wedding-day,
 The morning that must wed them both;
 But Stephen to another maid
 Had sworn another oath;
 And with this other maid to church
 Unthinking Stephen went —

9

Jeg kan ikke sige det; jeg ville ønske jeg kunne;
 for den virkelige grund kender ingen, 90
 men hvis du gerne vil se stedet,
 stedet som hun går til;
 bunken der er som en barnegrav,
 dammen — og tornebusken, så gammel og grå,
 gå da forbi hendes dør — den er sjældent lukket —
 og hvis du ser hende i sin hytte,
 så hurtigt til stedet! —
 Jeg har aldrig hørt om nogen, der vover
 at nærme sig stedet, når hun er der.

10

„Men hvorfor kan denne ulykkelige kvinde 100
 finde på at gå op til bjergtoppen,
 ligegyldigt hvilken stjerne der er på himlen,
 ligegyldigt hvilken vind der blæser?”
 Bryde ikke din hjerne — det er helt forgæves,
 jeg vil fortælle dig alt, hvad jeg ved;
 men jeg ville ønske at du gik
 til tornebusken og til dammen
 som er et lille skridt bagved:
 måske kan du opspore noget om
 hendes historie, når du er på stedet. 110

11

Jeg vil hjælpe dig så godt jeg kan:
 før du går op ad bjerget,
 op til den triste bjergtop,
 vil jeg fortælle dig alt jeg ved.
 „Det er nu omkring toogtyve år siden
 at hun (hendes navn er Martha Ray)
 søgte med en piges rene gode vilje
 Stephen Hills selskab;
 og hun var glad og fornøjet,
 og hun var lykkelig, altid lykkelig 120
 når hun tænkte på Stephen Hill.

12

Og de havde fastsat deres bryllupsdag,
 den morgen som ville gifte dem begge;
 men Stephen havde sværget
 til en anden pige en anden ed;
 og med denne anden pige
 gik tankeløse Stephen til kirke —

Poor Martha! on that woeful day
A cruel, cruel fire, they say,
Into her bones was sent: 130
It dried her body like a cinder,
And almost turn'd her brain to tinder.

13

They say, full six months after this,
While yet the summer leaves were green,
She to the mountain-top would go,
And there was often seen.
'Tis said, a child was in her womb,
As now to any eye was plain;
She was with child, and she was mad,
Yet often she was sober sad 140
From her exceeding pain.
Oh me! ten thousand times I'd rather,
That he had died, that cruel father!

14

Sad case for such a brain to hold
Communion with a stirring child!
Sad case, as you may think, for one
Who had a brain so wild!
Last Christmas when we talked of this,
Old Farmer Simpson did maintain,
That in her womb the infant wrought 150
About its mother's heart, and brought
Her senses back again:
And when at last her time drew near,
Her looks were calm, her senses clear.

15

No more I know, I wish I did,
And I would tell it all to you;
For what became of this poor child
There's none that ever knew:
And if a child was born or no,
There's no one that could ever tell 160
And if 'twas born alive or dead,
There's no one knows, as I have said,
But some remember well,
That Martha Ray about this time
Would up the mountain often climb.

Stakkels Martha! på denne kvalfulde dag,
siger de, sendtes en grusom,
grusom ild ind i hendes knogler: 130
den tørrede hendes krop som til en slagge,
og forvandlede næsten hendes hjerne til tønder.

13

De siger, at hele seks måneder efter dette,
medens sommerløvet var grønt,
ville hun gå op til bjergtoppen,
og blev ofte set der.
Man sagde, at der var et barn i hendes skød,
som nu var tydeligt for ethvert øje;
hun var med barn, og hun var vanvittig,
dog var hun tit stille bedrøvet 140
af sin umådelige smerte.
Ak! titusinde gange havde jeg heller set
at han var død, denne grusomme far!

14

Sørgeligt for sådan en hjerne at have
samkvem med et levende barn!
Sørgeligt, som du kan tænke, for en
der havde så forrykt en hjerne!
Sidste jul da vi talte om dette,
hævdede gamle farmer Simpson,
at barnet i hendes skød ville påvirke 150
moderens hjerte, og give
hende forstanden tilbage;
og da til sidst timen nærmede sig,
var hun var rolig, og hendes forstand var klar.

15

Mere ved jeg ikke, jeg ville ønske, jeg gjorde,
og jeg ville fortælle dig det hele;
hvad der blev af dette stakkels barn
er der ingen, der nogensinde har vidst:
og om barnet blev født eller ikke,
er der ingen, der nogensinde har kunnet sige; 160
og om det blev født levende eller dødt,
er der ingen, der ved, som jeg har sagt,
men nogle husker udmærket,
at Martha Ray fra denne tid
ofte ville kravle op til bjergtoppen.

16

And all that winter, when at night
 The wind blew from the mountain-peak,
 'Twas worth your while, though in the dark,
 The church-yard path to seek:
 For many a time and oft were heard 170
 Cries coming from the mountain-head,
 Some plainly living voices were,
 And others, I've heard many swear,
 Were voices of the dead:
 I cannot think, whate'er they say,
 They had to do with Martha Ray.

17

But that she goes to this old thorn,
 The thorn which I've described to you,
 And there sits in a scarlet cloak,
 I will be sworn is true. 180
 For one day with my telescope,
 To view the ocean wide and bright,
 When to this country first I came,
 Ere I had heard of Martha's name,
 I climbed the mountain's height:
 A storm came on, and I could see
 No object higher than my knee.

18

'Twas mist and rain, and storm and rain,
 No screen, no fence could I discover,
 And then the wind! in faith, it was 190
 A wind full ten times over.
 I looked around, I thought I saw
 A jutting crag, and off I ran,
 Head-foremost, through the driving rain,
 The shelter of the crag to gain,
 And, as I am a man,
 Instead of jutting crag, I found
 A woman seated on the ground.

19

I did not speak — I saw her face,
 Her face it was enough for me; 200
 I turned about and heard her cry,
 "O misery! O misery!"
 And there she sits, until the moon

16

Og hel den vinter, når vinden
blæste fra bjergtinden om natten,
kunne det godt betale sig at søge,
kirkegårdsstien, skønt det var mørkt:
thi mange gange og jævnlige hørtes 170
skrig, der kom oppe fra bjerget,
nogle var almindelige levendes stemmer,
og andre, har jeg hørt mange sværge på,
var de dødes stemmer:
uanset hvad de siger, tro jeg ikke,
det drejer sig om Martha Ray.

17

Men at hun går op til denne gamle tornebusk,
tornbusken som jeg har beskrevet for dig,
og sidder der i en skarlagen kappe,
det sværger jeg på er sandt. 180
For en dag — for at se det åbne
og skinnende hav med min kikkert —
da jeg først kom til denne egn
før jeg havde hørt Marthas navn,
klatrede jeg op til bjergtoppen:
et uvejr brød løs, og jeg kunne se noget,
der var højere end mine knæ.

18

Det var tåge og regn og uvejr og regn,
ingen skærm, intet hegn kunne jeg opdage,
og så vinden! sandelig, det var 190
en vind med tidobbelt styrke.
Jeg så mig om, jeg mente jeg så en
fremspringende klippe og styrtede af sted,
foroverbøjet, gennem den silende regn,
for at nå i ly af klippen,
og så sandt jeg er et menneske,
i stedet for en fremspringende klippe
fandt jeg en kvinde siddende på jorden.

19

Jeg talte ikke — jeg så hendes ansigt,
hendes ansigt var tilstrækkeligt for mig; 200
jeg vendte mig bort og hørte hendes klagen:
„Åh elendighed! Åh elendighed!”
Og der sidder hun, indtil månen er gået

hen over halvdelen af den klare blå himmel,
 og når de små briser får
 vandet på dammen til at ryste,
 så skælver hun, som hele grevskabet ved,
 og du hører hendes klagen:
 „Åh elendighed! Åh elendighed!”

20

„Men hvad betyder tornebusken? og dammen? 210
 og hvad betyder den moshøj for hende?
 og hvad betyder den krybende vind,
 som bevæger den lille dam?”
 Jeg ved det ikke; men nogle siger
 hun hængte sit spædbarn i træet,
 nogle siger at hun druknede det i dammen,
 som er et lille stykke bagved,
 men alle er enige om,
 at det lille barn blev begravet her,
 under den moshøj, der er så skøn. 220

21

Jeg har hørt, at det skarlagens mos er rødt
 af det stakkels barns bloddråber;
 men således at dræbe et nyfødt barn!
 tror jeg ikke hun kunne.
 Nogle siger, hvis du går til dammen,
 og stirrer ufravendt på den,
 at du kan skelne skyggen af et spædbarn,
 et spædbarn og et spædbarns ansigt,
 og at det ser på dig; hvornår
 du end stirrer på det, er det tydeligt 230
 at barnet også stirrer på dig.

22

Og nogle sværgede på, at hun
 burde bringes for retten;
 og de ville have søgt efter det lille
 barns knogler med spader.
 Men så begyndte den smukke moshøj
 at bevæge sig for deres øjne,
 og i hele halvtreds meters omkreds,
 rystede græsset på jorden,
 men alle forsikrer højt og helligt 240
 at barnet er begravet der,
 under den moshøj, der er så skøn.

I cannot tell how this may be,
 But plain it is, the thorn is bound
 With heavy tufts of moss, that strive
 To drag it to the ground.
 And this I know, full many a time,
 When she was on the mountain high,
 By day, and in the silent night;
 When all the stars shone clear and bright, 250
 That I have heard her cry,
 "Oh misery! oh misery!
 O woe is me! oh misery!"

The Last of the Flock

In distant countries I have been,
 And yet I have not often seen
 A healthy man, a man full grown,
 Weep in the public roads alone.
 But such a one, on English ground,
 And in the broad high-way, I met;
 Along the broad high-way he came,
 His cheeks with tears were wet.
 Sturdy he seemed, though he was sad;
 And in his arms a lamb he had. 10

He saw me, and he turned aside,
 As if he wished himself to hide:
 Then with his coat he made essay
 To wipe those briny tears away.
 I follow'd him, and said, "My friend
 What ails you? wherefore weep you so?"
 — "Shame on me, Sir! this lusty lamb,
 He makes my tears to flow.
 To-day I fetched him from the rock;
 He is the last of all my flock." 20

When I was young, a single man,
 And after youthful follies ran.
 Though little given to care and thought,
 Yet, so it was, a ewe I bought;
 And other sheep from her I raised,
 As healthy sheep as you might see,
 And then I married, and was rich
 As I could wish to be;

Jeg kan ikke sige, hvordan dette hænger sammen,
men det er tydeligt, at tornbusken er bundet
med tunge totter af mos, som stræber efter
at trække den til jorden.

Og dette ved jeg, at mangfoldige gange,
når hun er oppe på det høje bjerg,
om dagen og i den stille nat,
når alle stjernerne skinner strålende klart,
har jeg hørt hendes klagen:
„Åh elendighed! åh elendighed!
åh ve mig! åh elendighed!”

250

Den sidste af flokken

Jeg har været i fjerne lande,
og dog har jeg ikke ofte set
en rask mand, en fuldvoksen mand
græde alene på en offentlig vej.
Men på engelsk jord og på den
brede landevejen, mødte jeg en sådan;
han kom hen ad den brede landevej,
hans kinder var våde af tårer.
Han så stærk ud, selvom han var bedrøvet;
og i sine arme holdt han et lam.

10

Han fik øje på mig og vendte sig bort,
som om han ønskede at skjule sig:
så forsøgte han at tørre de salte tårer
væk med sin frakke.
Jeg fulgte efter ham og sagde: „Min ven
hvad fejler dig? hvorfor græder du sådan?”
— „Skam få mig, hr.! dette sunde lam,
han får mine tårer til at flyde.
I dag hentede jeg ham mellem klipperne;
han er den sidste af min flok.

20

Da jeg var ung og ugift
og jagtede ungdommens tåbeligheder,
skønt jeg kun tænkte og bekymrede mig lidt,
så købte jeg dog et moderfår;
og jeg avlede andre får med hende,
så raske får som nogen kunne se,
og så giftede jeg mig og var så rig
som jeg kunne ønske at være;

Of sheep I number'd a full score,
And every year increas'd my store. 30

Year after year my stock it grew,
And from this one, this single ewe,
Full fifty comely sheep I raised,
As sweet a flock as ever grazed!
Upon the mountain did they feed;
They throve, and we at home did thrive.
— This lusty lamb of all my store
Is all that is alive;
And now I care not if we die,
And perish all of poverty. 40

Ten children, Sir! had I to feed,
Hard labour in a time of need!
My pride was tamed, and in our grief,
I of the parish ask'd relief.
They said I was a wealthy man;
My sheep upon the mountain fed,
And it was fit that thence I took
Whereof to buy us bread:
"Do this; how can we give to you,"
They cried, "what to the poor is due?" 50

I sold a sheep as they had said,
And bought my little children bread,
And they were healthy with their food;
For me it never did me good.
A woeful time it was for me,
To see the end of all my gains,
The pretty flock which I had reared
With all my care and pains,
To see it melt like snow away!
For me it was a woeful day. 60

Another still! and still another!
A little lamb, and then its mother!
It was a vein that never stopp'd,
Like blood-drops from my heart they dropp'd.
Till thirty were not left alive
They dwindled, dwindled, one by one,
And I may say that many a time
I wished they all were gone:
They dwindled one by one away;
For me it was a woeful day. 70

af får talte jeg en hel snes,
og hvert år forøgede jeg mit antal. 30

År efter år voksede min besætning,
og fra dette, dette eneste moderfår,
avlede jeg hele halvtreds pæne får,
så herlig en flok som nogensinde har græsset!
de åd oppe på bjerget;
de trivedes, og vi hjemme trivedes.
— Dette sunde får er alt, hvad
der er i live af hele min besætning:
og nu er jeg ligeglad om vi dør,
og alle omkommer af fattigdom. 40

Ti børn, hr.! måtte jeg skaffe føde til,
hårdt arbejde i en tid med mangel!
Min stolthed var tæmmet, og i vor ulykke
bad jeg sognet om hjælp.
De sagde, at jeg var en velhavende mand;
mine får græssede på bjerget,
og det var rimeligt at jeg tog deraf
for at købe brød.”
„Gør det; hvordan kan vi give det til dig,”
råbte de, „der tilkommer de fattige?” 50

Jeg solgte et får, som de sagde,
og købte brød til mine små børn,
og de var sunde og raske;
mig gjorde det intet godt.
Det var en sørgelig stund for mig,
at se enden på hele min gevinst,
den kønne flok som jeg havde opdrættet
med al min omhu og umage,
at se den smelte væk som sne!
for mig var det en ulykkelig dag. 60

Endnu ét! og ét endnu!
Et lille lam, og så dets mor!
det var en åre, som aldrig blev lukket,
ligesom bloddråber faldt de fra mit hjerte.
Indtil mindre end tredive var i live
svandt de, svandt, ét efter ét,
og jeg kan sige, at mange gange
ønskede jeg, at de alle var borte;
de svandt bort ét efter ét,
for mig var det en ulykkelig dag. 70

To wicked deeds I was inclined,
And wicked fancies cross'd my mind,
And every man I chanc'd to see,
I thought he knew some ill of me.
No peace, no comfort could I find,
No ease, within doors or without,
And crazily, and wearily
I went my work about.
Oft-times I thought to run away;
For me it was a woeful day. 80

Sir! 'twas a precious flock to me,
As dear as my own children be;
For daily with my growing store
I loved my children more and more.
Alas! it was an evil time;
God cursed me in my sore distress,
I prayed, yet every day I thought
I loved my children less;
And every week, and every day,
My flock, it seemed to melt away. 90

They dwindled. Sir, sad sight to see!
From ten to five, from five to three,
A lamb, a weather, and a ewe;
And then at last, from three to two;
And of my fifty, yesterday
I had but only one,
And here it lies upon my arm,
Alas! and I have none;
To-day I fetched it from the rock;
It is the last of all my flock. 100

The Mad Mother

Her eyes are wild, her head is bare,
The sun has burnt her coal-black hair,
Her eye-brows have a rusty stain,
And she came far from over the main.
She has a baby on her arm,
Or else she were alone;
And underneath the hay-stack warm,
And on the green-wood stone,
She talked and sung the woods among;
And it was in the English tongue. 10

Jeg følte mig tiltrukket af onde gerninger,
og onde fantasier faldt mig ind,
og enhver som jeg tilfældigt mødte,
troede jeg vidste noget ond om mig.
Ingen fred, ingen trøst kunne jeg finde,
ingen ro inden døre eller udenfor,
og forrykt og træt,
udførte jeg mit arbejde.
Tit tænkte jeg på at løbe væk;
for mig var det en ulykkelig dag. 80

Hr.! de var mig en dyrebar flok,
så kære for mig som mine egne børn;
for dagligt, samtidig med at min besætning
voksede, elskede jeg mere og mere mine børn.
Ak! det var en ond tid,
Gud forbandede mig i min svære nød,
jeg bad, dog følte jeg hver dag
at jeg elskede mine børn mindre;
og hver uge og hver dag,
syntes min flok at smelte væk. 90

Den svandt, hr., et trist syn at se!
fra ti til fem, fra fem til tre,
et lam, en vædder og et moderfår;
og så til sidst fra tre til to;
og af mine halvtreds,
havde jeg i går kun ét,
og her ligger det på min arm,
ak! og jeg har ingen;
I dag hentede jeg det mellem klipperne;
det er den sidste af hele min flok.” 100

Den gale mor

Hendes øjne er vilde, hendes hoved er blottet,
solen har brændt hendes kulsorte hår,
hendes øjenbryn er farvet som rust,
og hun kom fra den anden side af havet.
Hun har et lille barn på armen,
ellers er hun alene;
og under den varme høstak,
og på stenen i den grønne skov
talte og sang hun blandt skovene;
og det var i det engelske tungemål. 10

"Sweet babe! they say that I am mad,
But nay, my heart is far too glad;
And I am happy when I sing
Full many a sad and doleful thing:
Then, lovely baby, do not fear!
I pray thee have no fear of me,
But, safe as in a cradle, here
My lovely baby! thou shalt be,
To thee I know too much I owe;
I cannot work thee any woe." 20

A fire was once within my brain;
And in my head a dull, dull pain;
And fiendish faces one, two, three,
Hung at my breasts, and pulled at me.
But then there came a sight of joy;
It came at once to do me good;
I waked, and saw my little boy,
My little boy of flesh and blood;
Oh joy for me that sight to see!
For he was here, and only he. 30

Suck, little babe, oh suck again!
It cools my blood; it cools my brain;
Thy lips I feel them, baby! they
Draw from my heart the pain away.
Oh! press me with thy little hand;
It loosens something at my chest;
About that tight and deadly band
I feel thy little fingers press'd.
The breeze I see is in the tree;
It comes to cool my babe and me. 40

Oh! love me, love me, little boy!
Thou art thy mother's only joy;
And do not dread the waves below,
When o'er the sea-rock's edge we go;
The high crag cannot work me harm,
Nor leaping torrents when they howl;
The babe I carry on my arm,
He saves for me my precious soul;
Then happy lie, for blest am I;
Without me my sweet babe would die. 50

Then do not fear, my boy! for thee
Bold as a lion I will be;
And I will always be thy guide,

„Søde lille barn! de siger jeg er gal,
men nej, mit hjerte er alt for glad;
og jeg er lykkelig når jeg synger
fuldmangen en trist og sørgmodig sang:
så, dejlige barn, vær ikke bange!
Jeg be'r dig vær ikke bange for mig,
men tryk, som i en vugge, her
mit dejlige barn! skal du være,
jeg ved kun alt for godt hvad jeg skylder dig;
jeg kan ikke gøre dig nogen sorg.

20

Der var engang en ild i min hjerne;
og en dump, dump smerte i mit hoved;
og djævelske ansigter et, to, tre,
hang ved mine bryster og trak i mig.
Men så kom der et glædessyn;
det kom for straks at gøre mig godt;
jeg vågnede og så min lille dreng,
min lille dreng af kød og blod;
oh hvilken fryd at se det syn!
for han var her, og kun han.

30

Sut lille barn, åh sut igen!
det køler mit blod; det køler min hjerne;
dine læber, jeg føler dem, barn! de
trækker smerten bort fra mit hjerte.
Oh! kryst mig med din lille hånd;
den løsner noget i mit bryst;
jeg føler at dine små fingre trykkede
omkring det snævre og dødelige bånd.
Jeg ser brisen i træerne;
den kommer for at svale mit barn og mig.

40

Åh! elsk mig, elsk mig lille dreng!
Du er din mors eneste glæde;
og frygt ikke bølgerne nedenunder,
når vi sejler over havklippens kant,
det høje fjeld kan ikke gøre mig fortræd,
heller ikke springende hylende strømme;
barnet bær jeg på armen,
han frelser min dyrebare sjæl for mig;
så lig nu lykkelig, thi jeg er velsignet;
uden mig ville mit søde barn dø.

50

Så vær ikke bange, min dreng! for dig
vil jeg være modig som en løve;
og jeg vil altid være din fører,

Through hollow snows and rivers wide.
I'll build an Indian bower; I know
The leaves that make the softest bed:
And if from me thou wilt not go.
But still be true 'till I am dead,
My pretty thing! then thou shalt sing,
As merry as the birds in spring. 60

Thy father cares not for my breast,
'Tis thine, sweet baby, there to rest:
'Tis all thine own! and if its hue
Be changed, that was so fair to view,
'Tis fair enough for thee, my dove!
My beauty, little child, is flown;
But thou will live with me in love,
And what if my poor cheek be brown?
Tis well for me, thou canst not see
How pale and wan it else would be. 70

Dread not their taunts, my little life!
I am thy father's wedded wife;
And underneath the spreading tree
We two will live in honesty.
If his sweet boy he could forsake,
With me he never would have stay'd:
From him no harm my babe can take,
But he, poor man! is wretched made,
And every day we two will pray
For him that's gone and far away. 80

I'll teach my boy the sweetest things;
I'll teach him how the owlet sings.
My little babe! thy lips are still,
And thou hast almost suck'd thy fill.
— Where art thou gone my own dear child?
What wicked looks are those I see?
Alas! alas! that look so wild,
It never, never came from me:
If thou art mad, my pretty lad,
Then I must be for ever sad. 90

Oh! smile on me, my little lamb!
For I thy own dear mother am.
My love for thee has well been tried:
I've sought thy father far and wide.

gennem den tomme sne og over brede floder.
 Jeg vil bygge en indianerhytte; jeg kender
 det løv som laver den blødeste seng:
 og hvis du ikke vil gå fra mig,
 men stadig være trofast til jeg dør,
 mit kønne væsen! så skal du synge,
 så muntert som fuglene om foråret. 60

Din far er ligeglad med mit bryst,
 det er dit, søde barn, at hvile dér:
 det er helt dit eget! og hvis dets farve
 er forandret, som var så køn at se,
 er den køn nok for dig, min due!
 min skønhed, lille barn, er borte;
 men vi vil leve sammen i kærlighed,
 og hvad hvis min magre kind er brun?
 det er godt for mig; du kan ikke se
 hvor bleg og gusten den ellers ville være. 70

Frygt ikke deres hån, mit lille liv!
 jeg er din fars ægteviede kone;
 og neden under de udbredte træer
 vil vi to leve i ærlighed.
 Hvis han kan forlade sin søde dreng,
 ville han aldrig være blevet sammen med mig:
 fra ham vil mit barn ikke lide nogen fortræd,
 men han, stakkels mand! er sølle skabt,
 og hver dag vil vi to bede for ham
 som er draget bort og er langt herfra. 80

Jeg vil lære min dreng de yndigste ting;
 jeg vil lære ham, hvordan den lille ugle synger.
 Dine læber er stille, min lille dreng,
 og du har næsten suttet dig mæt.
 — Hvor er du gået hen mit eget kære barn?
 hvad er det for stygge blikke jeg se?
 Ak! ak! det blik så vildt,
 aldrig, aldrig kom det fra mig:
 hvis du er gal, min kønne gut,
 så må jeg for evigt være bedrøvet. 90

Åh! smil til mig, mit lille lam!
 for jeg er din egen kære mor.
 Min kærlighed til dig er ret blevet prøvet:
 allevegne har jeg søgt efter din far.

I know the poisons of the shade,
I know the earth-nuts fit for food;
Then, pretty dear, be not afraid;
We'll find thy father in the wood.
Now laugh and be gay, to the woods away!
And there, my babe; we'll live for aye.

100

The Idiot Boy

'Tis eight o'clock, — a clear March night,
The moon is up — the sky is blue,
The owlet in the moonlight air,
He shouts from nobody knows where;
He lengthens out his lonely shout,
Halloo! halloo! a long halloo!

— Why bustle thus about your door,
What means this bustle, Betty Foy?
Why are you in this mighty fret?
And why on horseback have you set
Him whom you love, your idiot boy?

10

Beneath the moon that shines so bright,
Till she is tired, let Betty Foy
With girt and stirrup fiddle-faddle;
But wherefore set upon a saddle
Him whom she loves, her idiot boy?

There's scarce a soul that's out of bed;
Good Betty put him down again;
His lips with joy they burr at you,
But, Betty! what has he to do
With stirrup, saddle, or with rein?

20

The world will say 'tis very idle,
Bethink you of the time of night;
There's not a mother, no not one,
But when she hears what you have done,
Oh! Betty she'll be in a fright.

But Betty's bent on her intent,
For her good neighbour, Susan Gale,
Old Susan, she who dwells alone,

Jeg kender skyggens gifte,*
jeg kender jordnødderne, der egner sig til føde;
så, lille skat, vær ikke bange,
jeg vil finde din far i skoven.
Le nu og vær lystig, af sted til skovene!
og der, mit barn, vil vi leve altid.

100

Den åndsvage dreng

Klokken er otte, – en klar martsnat,
månen er oppe – himlen er blå,
uglen i den måneoplyste luft,
tuder fra ingen ved hvor;
han trækker sin ensomme tuden ud
Uhh! uhh! et lang uhh!

– Hvorfor farer du sådan ind og ud af døren,
hvad betyder denne travlhed, Betty Foy?
Hvorfor er du så oprørt?
Og hvorfor har du sat ham, du elsker,
din åndsvage dreng, op på hesten?

10

Lad blot, under månen som skinner
så klart, Betty Foy rode med gjord
og stigbøjle indtil hun er træt;
men hvorfor anbringer hun ham, hun elsker,
sit åndsvage dreng, i en sadde!

Næppe en sjæl er stået op;
gode Betty! sæt ham ned igen;
han burrer glad til dig med læberne,†
men Betty! hvad skal han
med stigbøjle, sadde eller med tømme?

20

Folk vil sige, at det er helt nyttesløst,
tænk på hvilken tid, det er om natten;
der er ingen mor, ikke en eneste,
som, når hun hører, hvad du har gjort,
åh! Betty, ikke vil blive skrækslagen.

Men Betty er besluttet på sit forehavende,
for hendes gode nabo Susan Gale,
gamle Susan, hende der bor alene,

---

* de giftige planter der gror i skyggen,

† burre (*burr*): et trille-r nede i halsen, med drøbelen. Her er det snarere læberne der vibrerer.

Is sick, and makes a piteous moan,
As if her very life would fail. 30

There's not a house within a mile,
No hand to help them in distress;
Old Susan lies a bed in pain,
And sorely puzzled are the twain,
For what she ails they cannot guess.

And Betty's husband's at the wood,
Where by the week he doth abide,
A woodman in the distant vale;
There's none to help poor Susan Gale, 40
What must be done? what will betide?

And Betty from the lane has fetched
Her pony, that is mild and good,
Whether he be in joy or pain,
Feeding at will along the lane,
Or bringing faggots from the wood.

And he is all in travelling trim,
And by the moonlight, Betty Foy
Has up upon the saddle set,
The like was never heard of yet, 50
Him whom she loves, her idiot boy.

And he must post without delay
Across the bridge that's in the dale,
And by the church, and o'er the down,
To bring a doctor from the town,
Or she will die, old Susan Gale.

There is no need of boot or spur,
There is no need of whip or wand,
For Johnny has his holly-bough,
And with a hurly-burly now 60
He shakes the green bough in his hand.

And Betty o'er and o'er has told
The boy who is her best delight,
Both what to follow, what to shun,
What do, and what to leave undone,
How turn to left, and how to right.

And Betty's most especial charge,
Was, "Johnny! Johnny! mind that you
Come home again, nor stop at all,

er syg og klager sig ynkeligt,
som om hendes liv ville svigte. 30

Der er ikke et hus i en kilometers omkreds,
ingen hænder til at hjælpe dem i deres nød:
gamle Susan ligger i sengen med stærke smerter,
og begge er de ganske forvirret,
for hvad hun fejler kan de ikke gætte.

Og Bettys mand er i skoven,
hvor han skal være hele ugen,
en skovarbejder i den fjerne dal;
der er ingen til at hjælpe stakkels Susan Gale,
Hvad skal de gøre? Hvad vil der ske? 40

Fra stien har Betty hentet
sin pony, der er mild og god,
uanset om han er glad eller forpint,
om han æder som han vil på vejen,
eller bringer brænde fra skoven.

Og han er helt i rejsedragt,
og i måneskinnet har Betty Foy
sat ham, hun elsker,
sin åndsvage dreng i sadlen,
det havde man aldrig hørt om før. 50

Og han må straks skynde sig
over broen, der er i dalen,
og forbi kirken og over det åbne højland,
for at hente en doktor fra byen,
ellers vil gamle Susan Gale dø.

Der er ikke brug for støvle eller spore,
der er ikke brug for pisk eller stav,
for Johnny har sin kristjørngren,
og nu ryster han voldsomt
den grønne gren i sin hånd. 60

Og Betty har igen og igen fortalt
drengen som er hendes største glæde,
både hvad han skal følge, hvad han skal undgå,
hvad han skal gøre og hvad han skal lade ugjort,
hvordan han skal dreje til venstre og hvordan til højre.

Og det Betty mest formanede om
var: „Johnny! Johnny! sørg for at komme
hjem igen, lad helt være med at stoppe,

Come home again, whate'er befall,
My Johnny do, I pray you do." 70

To this did Johnny answer make,
Both with his head, and with his hand,
And proudly shook the bridle too,
And then! his words were not a few,
Which Betty well could understand.

And now that Johnny is just going,
Though Betty's in a mighty flurry,
She gently pats the pony's side,
On which her idiot boy must ride, 80
And seems no longer in a hurry.

But when the pony moved his legs,
Oh! then for the poor idiot boy!
For joy he cannot hold the bridle,
For joy his head and heels are idle,
He's idle all for very joy.

And while the pony moves his legs,
In Johnny's left hand you may see,
The green bough's motionless and dead;
The moon that shines above his head 90
Is not more still and mute than he.

His heart it was so full of glee,
That till full fifty yards were gone,
He quite forgot his holly whip,
And all his skill in horsemanship,
Oh! happy, happy, happy John.

And Betty's standing at the door,
And Betty's face with joy o'erflows,
Proud of herself, and proud of him,
She sees him in his travelling trim; 100
How quietly her Johnny goes.

The silence of her idiot boy,
What hopes it sends to Betty's heart!
He's at the guide-post — he turns right,
She watches till he's out of sight,
And Betty will not then depart.

Burr, burr — now Johnny's lips they burr,
As loud as any mill, or near it,
Meek as a lamb the pony moves,

kom hjem igen, uanset hvad der sker, 70
gør det min Johnny, jeg ber' dig om det.

Til dette svarede Johnny,
både med hoved og hænder,
han rystede også stolt tømme,
og så! hans ord var ikke få,
og dem kunne Betty udmærket forstå.

Nu da Johnny er ved at tage afsted,
klapper Betty, skønt hun er vældig
uroelig, blidt ponyens side,
som hendes åndsvage dreng skal ride på, 80
og synes ikke længere at have travlt.

Men da ponyen bevæger sine ben,
oh! så kan den stakkels åndsvage dreng
ikke holde tøjlen af glæde,
hans hoved og hæle er stille af glæde,
han er helt stille af glæde.

Og mens ponyen bevæger sine ben,
kan du se den grønne gren ubevægelig
og død i Johnnys venstre hånd;
måne som skinner over hans hoved 90
er ikke mere stille og stum end ham.

Hans hjerte var så fuld af jubel,
at før der var gået fulde halvtreds meter,
havde han ganske glemt sin pisk,
og alle sine rytterfærdigheder,
åh, lykkelige, lykkelige, lykkelige John.

Og Betty står i døren,
og Bettys ansigt strømmer over af glæde,
stolt af sig selv, stolt af ham,
hun ser ham i hans rejsedragt; 100
hvor roligt hendes Johnny ridder.

Hendes åndsvage drengs tavshed,
hvilke håb sender det ikke til hendes hjerte!
han er ved vejviseren — han drejer til højre,
hun iagttager ham til han er ude af syne,
og Betty vil så ikke tage afsted.

Burr, burrr — nu burrrer Johnnys læber,
så højt som nogen mølle, eller næsten,
ponyen bevæger sig myg som et lam,

And Johnny makes the noise he loves,
And Betty listens, glad to hear it. 110

Away she hies to Susan Gale:
And Johnny's in a merry tune,
The owlets hoot, the owlets curr,
And Johnny's lips they burr, burr, burr,
And on he goes beneath the moon.

His steed and he right well agree,
For of this pony there's a rumour,
That should he lose his eyes and ears,
And should he live a thousand years, 120
He never will be out of humour.

But then he is a horse that thinks!
And when he thinks his pace is slack;
Now, though he knows poor Johnny well,
Yet for his life he cannot tell
What he has got upon his back.

So through the moonlight lanes they go,
And far into the moonlight dale,
And by the church, and o'er the down,
To bring a doctor from the town, 130
To comfort poor old Susan Gale.

And Betty, now at Susan's side,
Is in the middle of her story,
What comfort Johnny soon will bring,
With many a most diverting thing,
Of Johnny's wit and Johnny's glory.

And Betty's still at Susan's side:
By this time she's not quite so flurried;
Demure with porringer and plate
She sits, as if in Susan's fate 140
Her life and soul were buried.

But Betty, poor good woman! she,
You plainly in her face may read it,
Could lend out of that moment's store
Five years of happiness or more,
To any that might need it.

But yet I guess that now and then
With Betty all was not so well,
And to the road she turns her ears,

og Johnny laver den lyd, han elsker, 110
og Betty lytter, glad ved at høre den.

Hun iler afsted til Susan Gale:
og Johnny er i lystig stemning,
uglerne tuder, uglerne kurrer,
og Johnnys læber de siger burr, burr, burr,
og videre rider han under månen.

Gangeren og han kommer godt overens,
for om ponyen går det rygte,
at skulle han miste sine øjne eller ører,
og skulle han leve tusinde år, 120
vil han aldrig miste sit gode humør.

Men nu er han jo en hest der tænker!
og når han tænker går han med langsomme skridt;
så selvom han kender stakkels Johnny godt,
kan han dog ikke ved sin død sige,
hvad det er, han har på ryggen.

Således går de hen ad de månelyste veje,
og langt ind i den månelyste dal,
og forbi kirken og over højdedraget,
for at hente en doktor fra byen, 130
for at hjælpe arme gamle Susan Gale.

Og Betty, nu ved Susans side,
er midt i sin fortælling,
om den hjælp Jonny snart vil bringe,
med mange højest fornøjelige ting
om Johnnys forstand, og om hvor herlig Johnny er.

Og Betty er stadig ved Susans side:
på dette tidspunkt er hun ikke helt så nervøs;
dydsiret med skål og tallerken
sidder hun, som om hendes liv og sjæl 140
var begravet i Susans skæbne.

Men Betty, denne gode fattige kone! hun,
du læser det tydeligt på hendes ansigt,
kunne give af dette øjeblikks forråd
fem års lykke eller mere,
til enhver som kunne have brug for det.

Men jeg gætter dog på, at nu og da
stod det ikke helt godt til med Betty,
og hun vender sine øre mod vejen,

And thence full many a sound she hears, 150
Which she to Susan will not tell.

Poor Susan moans, poor Susan groans,
"As sure as there's a moon in heaven,"
Cries Betty, "he'll be back again;
They'll both be here, 'tis almost ten,
They'll both be here before eleven."

Poor Susan moans, poor Susan groans,
The clock gives warning for eleven;
'Tis on the stroke — "If Johnny's near,"
Quoth Betty "he will soon be here, 160
As sure as there's a moon in heaven."

The clock is on the stroke of twelve,
And Johnny is not yet in sight,
The moon's in heaven, as Betty sees,
But Betty is not quite at ease;
And Susan has a dreadful night.

And Betty, half an hour ago,
On Johnny vile reflections cast:
"A little idle sauntering thing!"
With other names, an endless string. 170
But now that time is gone and past.

And Betty's drooping at the heart.
That happy time all past and gone,
"How can it be he is so late?
The Doctor he has made him wait,
Susan! they'll both be here anon."

And Susan's growing worse and worse,
And Betty's in a sad quandary;
And then there's nobody to say
If she must go or she must stay: 180
— She's in a sad quandary.

The clock is on the stroke of one;
But neither Doctor nor his guide
Appear along the moonlight road,
There's neither horse nor man abroad,
And Betty's still at Susan's side.

And Susan she begins to fear
Of sad mischances not a few,
That Johnny may perhaps be drown'd,

og derfra hører hun en hel mængde lyde,
som hun ikke taler om til Susan. 150

Stakkels Susan sukker, stakkels Susan stønner,
„Så sikkert som der er en måne på himlen,”
udbryder Betty, „vil han komme tilbage;
de vil begge være her, den er næsten ti,
de vil begge være her før elleve.”

Stakkels Susan sukker, stakkels Susan stønner,
Uret falder i slag på elleve;
det er på slaget — „Hvis Johnny er nær,”
siger Betty, „vil han snart være her,
så sikkert som der er en måne på himlen.” 160

Klokken slår tolv,
og Johnny er endnu ikke i sigte,
månen er på himlen, hvilket Betty ser,
men Betty er ikke helt rolig;
og Susan har en frygtelig nat.

Og for en halv time siden tænkte
Betty ringe tanker om Johnny;
„En lille doven én der bare driver!”
og andre navne, en endeløs række,
men nu er den tid borte og forbi. 170

Og Bettys hjerte synker,
den lykkelige tid er helt forbi og borte,
„Hvordan kan han være så sent på det?
Doktoren har fået ham til at vente,
de vil snart begge være her, Susan.”

Og Susan får det værre og værre,
og Betty er i en slem knibe;
og der er ingen til at sige
om hun skal tage af sted eller blive,
— hun er i en slem knibe. 180

Klokken slår ét;
men hverken doktor eller hans fører
kommer til syne på den månelyse vej,
der er hverken hest eller mand derude,
og Betty er stadig ved Susans side.

Og Susan begynder at frygte
ikke så få triste ulykker,
at Johnny måske er druknet,

Or lost perhaps, and never found; 190
Which they must both for ever rue.

She prefaced half a hint of this
With, "God forbid it should be true!"
At the first word that Susan said
Cried Betty, rising from the bed,
"Susan, I'd gladly stay with you."

"I must be gone, I must away,
Consider, Johnny's but half-wise;
Susan, we must take care of him,
If he is hurt in life or limb" — 200
"Oh God forbid!" poor Susan cries.

"What can I do?" says Betty, going,
"What can I do to ease your pain?
Good Susan tell me, and I'll stay;
I fear you're in a dreadful way,
But I shall soon be back again."

"Good Betty, go, good Betty go
There's nothing that can ease my pain."
Then off she hies, but with a prayer
That God poor Susan's life would spare, 210
Till she comes back again.

So, through the moonlight lane she goes,
And far into the moonlight dale;
And how she ran, and how she walked,
And all that to herself she talked,
Would surely be a tedious tale.

In high and low, above, below,
In great and small, in round and square,
In tree and tower was Johnny seen,
In bush and brake, in black and green, 220
'Twas Johnny, Johnny, every where.

She's past the bridge that's in the dale,
And now the thought torments her sore,
Johnny perhaps his horse forsook,
To hunt the moon that's in the brook,
And never will be heard of more.

And now she's high upon the down,
Alone amid a prospect wide;
There's neither Johnny nor his horse,

eller faret vild og aldrig bliver fundet;
hvilket de begge måtte angre for evigt. 190

Hun indledte en halv hentydning til dette
med: „Gud forbyde det er sandt!”
Ved det første ord Susan sagde
udbrød Betty, idet hun rejste sig fra sengen,
„Susan jeg ville gladeligt blive hos dig.

Men jeg må gå, jeg må af sted,
tænk på, at Johnny kun har halv forstand;
Susan, vi må passe på ham,
hvis han er skadet på liv og lemmer” — 200
„åh Gud forbyde det!” råbte stakkels Susan.

„Hvad kan jeg gøre?” siger Betty, der er ved at gå,
„hvad kan jeg gøre for at lindre din smerte?
Bedste Susan fortæl mig det, og jeg vil blive;
Jeg er bange for, at det står skrækkeligt til med dig,
men jeg skal snart være her igen.”

„Kære Betty gå, kære Betty gå,
der er intet, som kan lette min smerte.”
Så af sted iler hun, men med en bøn
om at Gud vil skåne stakkels Susans liv,
indtil hun kommer tilbage. 210

Så henad de månelyste veje går hun,
og langt ind i den månelyste dal;
og sikken hun løb, og sikken hun gik,
og alt det hun sagde til sig selv,
ville bestemt blive en kedsommelig historie.

I det høje og lave, ovenover, nedenover,
i stort og småt, i det runde og firkantede,
i træ og tårn blev Johnny set,
i busk og krat, i sort og grønt, 220
Det var Johnny, Johnny allevegne.

Hun passerede broen, som er i dalen,
og nu pinte tanken hende såre,
Johnny havde måske forladt sin hest,
for at jage månen i bækken,
og vil aldrig blive hørt om mere.

Og nu er hun helt oppe på højlandet,
alene midt i et vidstrakt landskab;
der er hverken Johnny eller hans hest,

Among the fern or in the gorse; 230
 There's neither doctor nor his guide.

"Oh saints! what is become of him?
 Perhaps he's climbed into an oak,
 Where he will stay till he is dead;
 Or sadly he has been misled,
 And joined the wandering gypsey-folk."

"Or him that wicked pony's carried
 To the dark cave, the goblins' hall,
 Or in the castle he's pursuing,
 Among the ghosts, his own undoing; 240
 Or playing with the waterfall,"

At poor old Susan then she railed,
 While to the town she posts away;
 "If Susan had not been so ill,
 Alas! I should have had him still,
 My Johnny, till my dying day."

Poor Betty! in this sad distemper,
 The doctor's self would hardly spare,
 Unworthy things she talked and wild, 250
 Even he, of cattle the most mild,
 The pony had his share.

And now she's got into the town,
 And to the doctor's door she hies;
 'Tis silence all on every side;
 The town so long, the town so wide,
 Is silent as the skies.

And now she's at the doctor's door,
 She lifts the knocker, rap, rap, rap,
 The doctor at the casement shews,
 His glimmering eyes that peep and doze; 260
 And one hand rubs his old night-cap.

"Oh Doctor! Doctor! where's my Johnny?"
 "I'm here, what is't you want with me?"
 "Oh Sir! you know I'm Betty Foy,
 And I have lost my poor dear boy,
 You know him — him you often see;"

"He's not so wise as some folks be,"
 "The devil take his wisdom!" said
 The Doctor, looking somewhat grim,

mellem bregner eller tornblade; 230
 der er hverken doktor eller hans fører.

„Ved alle helgener! hvad er der blevet af ham?
 Måske er han klatret op i en eg,
 hvor han vil blive til han dør;
 eller han er sørgeligt blevet ført på afveje
 og har sluttet sig til de omvandrende sigøjnere.

Eller den onde pony har båret ham
 til den mørke hule, nissernes sal,
 eller han forfølger sin egen ulykke,
 i borgen mellem spøgelseerne; 240
 eller leger med vandfaldet.

Så skælder hun ud på stakkels gamle Susan,
 mens hun skynder sig af sted til byen;
 „Hvis Susan ikke havde været så syg,
 ak! så ville jeg stadig have haft ham
 min Johnny, til min dødedag.”

Arme Betty, i denne triste sindsstemning
 blev selv doktoren ikke skånet,
 uværdige og vilde ting sagde hun,
 endog ponyen, det mest milde kreatur, 250
 fik sin andel.

Og nu er hun kommet ind i byen,
 og hun iler til doktorens dør;
 der er stille overalt;
 byen så lang og så bred,
 er stille som himlen.

Og nu er hun ved doktorens dør,
 hun løfter dørhammeren, bank, bank, bank,
 doktoren viser sig i vinduet,
 hans glimtende øjne kigger slumrende frem; 260
 og han gnider sin gamle nathue med den ene hånd.

„Åh doktor! doktor! hvor er min Johnny?”
 „Ja, jeg er her, hvad er det du vil mig?”
 „Åh Hr.! I ved jeg er Betty Foy,
 og jeg har mistet min stakkels kære dreng,
 I kender ham — I ser ham ofte;

Han er ikke så klog som nogle er,”
 „Gid djævlén vil tage hans forstand!” sagde
 doktoren, han så noget grum ud,

"What, woman! should I know of him?" 270
And, grumbling, he went back to bed.

"O woe is me! O woe is me!
Here will I die; here will I die;
I thought to find my Johnny here,
But he is neither far nor near,
Oh! what a wretched mother I!"

She stops, she stands, she looks about,
Which way to turn she cannot tell.
Poor Betty! it would ease her pain
If she had heart to knock again; 280
— The clock strikes three — a dismal knell!

Then up along the town she hies,
No wonder if her senses fail,
This piteous news so much it shock'd her,
She quite forgot to send the Doctor,
To comfort poor old Susan Gale.

And now she's high upon the down,
And she can see a mile of road,
"Oh cruel! I'm almost three-score;
Such night as this was ne'er before, 290
There's not a single soul abroad."

She listens, but she cannot hear
The foot of horse, the voice of man;
The streams with softest sound are flowing,
The grass you almost hear it growing,
You hear it now if e'er you can.

The owlets through the long blue night
Are shouting to each other still:
Fond lovers, yet not quite hob nob,
They lengthen out the tremulous sob, 300
That echoes far from hill to hill.

Poor Betty now has lost all hope,
Her thoughts are bent on deadly sin;
A green-grown pond she just has pass'd,
And from the brink she hurries fast,
Lest she should drown herself therein.

And now she sits her down and weeps;
Such tears she never shed before;
"Oh dear, dear pony! my sweet joy!

„Hvad, kvinde! skulle jeg kende til ham?
og snerrende gik han i seng igen. 270

„Åh ve mig! åh ve mig!
Her vil jeg dø! her vil jeg dø;
jeg troede jeg kunne finde min Johnny her,
men han er hverken fjern eller nær,
åh hvilken ulykkelig mor jeg er.”

Hun stopper, hun standser, hun ser sig omkring,
hun ved ikke hvilken vej, hun skal gå.
Stakkels Betty! det ville lindre hendes smerte
hvis hun havde mod til at banke igen; 280
— klokken slår tre — en dyster dødsringning!

Så iler hun op gennem byen,
det er intet under hvis hendes sanser svigter,
disse bedrøvelige nyheder har i den grad chokeret hende,
hun glemte ganske at sende doktoren hen
for at hjælpe stakkels gamle Susan Gale.

Og nu er hun oppe på højdedraget,
og hun kan se en kilometer væk,
„Oh grusomt! jeg er næsten tre snese;
sådan en nat som denne, har der aldrig været før,
der er ikke en eneste sjæl ude.” 290

Hun lytter, men hun kan ikke hører
en hests fod, en stemme fra et menneske;
vandløbene flyder af sted med den blideste lyd,
du hører næsten græsset gro,
du hører det nu, hvis du nogensinde kan.

Gennem den lange blå nat
tuder uglerne stadig til hinanden:
ømme elskende, endnu ikke ganske klinket,
de trækker det skælvende hulk ud. 300
Det genlyder milevidt fra bakke til bakke.

Stakkels Betty har nu mistet alt håb,
hendes tanker er optaget af dødelig synd;
hun er lige gået forbi en algedækket dam,
og skynder sig hurtigt væk fra kanten,
for at hun ikke skal drukne sig deri.

Og nu sidder hun ned og græder;
sådanne tårer har hun aldrig udgydt før;
„Oh kære, kære pony! min rare glæde!

Oh carry back my idiot boy! 310
And we will ne'er o'erload thee more."

A thought it come into her head;
"The pony he is mild and good,
And we have always used him well;
Perhaps he's gone along the dell,
And carried Johnny to the wood."

Then up she springs as if on wings;
She thinks no more of deadly sin;
If Betty fifty ponds should see,
The last of all her thoughts would be, 320
To drown herself therein.

Oh reader! now that I might tell
What Johnny and his horse are doing
What they've been doing all this time,
Oh could I put it into rhyme,
A most delightful tale pursuing!

Perhaps, and no unlikely thought!
He with his pony now doth roam
The cliffs and peaks so high that are,
To lay his hands upon a star, 330
And in his pocket bring it home.

Perhaps he's turned himself about,
His face unto his horse's tail,
And still and mute, in wonder lost,
All like a silent horse-man ghost,
He travels on along the vale.

And now, perhaps, he's hunting sheep,
A fierce and dreadful hunter he!
Yon valley, that's so trim and green,
In five months' time, should he be seen, 340
A desert wilderness will be.

Perhaps, with head and heels on fire,
And like the very soul of evil,
He's galloping away, away,
And so he'll gallop on for aye,
The bane of all that dread the devil.

I to the muses have been bound
These fourteen years, by strong indentures:
Oh gentle muses! let me tell

Oh bring min åndsvage dreng tilbage!
og vi vil aldrig overlæsse dig mere." 310

En tanke er opstået i hende hoved;
„Ponyen han er mild og god,
og vi har altid behandlet ham godt;
måske er han gået gennem dalen,
og har båret Johnny til skoven.”

Så springer hun op som på vinger;
hun tænker ikke mere på dødelig synd;
om Betty så skulle se halvtreds damme,
ville end ikke hendes sidste tanke 320
være at drukne sig deri.

Oh læser! kunne jeg nu blot fortælle
hvad Johnny og hans hest laver!
hvad de har lavet hele tiden,
oh kunne jeg sætte det på rim,
ville en yderst herlig fortælling følge.

Måske, det er ingen usædvanlig tanke!
strejfer han og ponyen nu omkring
på klinterne og tinderne så høje,
for at få fat på en stjerne, 330
og tage den med hjem i sin lomme.

Måske har han vendt sig om,
med ansigtet mod hestens hale,
og rejser stille og stum, tabt i undren,
helt som et tavst ryttergenfærd,
videre gennem dalen.

Og nu, måske, jagter han får,
han er en vild og frygtelig jæger!
hin dal, der er så pæn og grøn,
vil om fem måneders tid, skulle han blive set, 340
være en øde vildmark.

Måske, med brændende hove og hæle,
og som selve det ondes sjæl,
galopperer han af sted,
og således vil han galoppere for stedse,
forbandelsen for alle som frygter djæveln.

Jeg har været bundet til muserne
i disse fjorten år af stærke kontraktlige bånd;
oh! blide muser! lad mig fortælle

But half of what to him befell, 350
 For sure he met with strange adventures.

Oh gentle muses! is this kind
 Why will ye thus my suit repel?
 Why of your further aid bereave me?
 And can ye thus unfriended leave me?
 Ye muses! whom I love so well.

Who's yon, that, near the waterfall,
 Which thunders down with headlong force,
 Beneath the moon, yet shining fair,
 As careless as if nothing were, 360
 Sits upright on a feeding horse?

Unto his horse, that's feeding free,
 He seems, I think, the rein to give;
 Of moon or stars he takes no heed;
 Of such we in romances read,
 — Tis Johnny! Johnny! as I live.

And that's the very pony too.
 Where is she, where is Betty Foy?
 She hardly can sustain her fears;
 The roaring water-fall she hears, 370
 And cannot find her idiot boy.

Your pony's worth his weight in gold,
 Then calm your terrors, Betty Foy!
 She's coming from among the trees,
 And now all full in view she sees
 Him whom she loves, her idiot boy.

And Betty sees the pony too:
 Why stand you thus Good Betty Foy?
 It is no goblin, 'tis no ghost,
 'Tis he whom you so long have lost, 380
 He whom you love, your idiot boy.

She looks again — her arms are up —
 She screams — she cannot move for joy;
 She darts as with a torrent's force,
 She almost has o'erturned the horse,
 And fast she holds her idiot boy.

And Johnny burrs and laughs aloud,
 Whether in cunning or in joy,
 I cannot tell; but while he laughs,

blot halvdelen af hvad der hændte ham, 350
for sikkert oplevede han sælsomme eventyr.

Oh blide muser! er dette venligt?
Hvorfor vil I således afvise min ansøgning?
Hvorfor berøver I mig jeres videre hjælp?
Og kan I virkelig forlade mig så uvenligt?
I muser! som jeg elsker så højt.

Hvem er det som nær ved vandfaldet,
der tordner ned med hovedkulds styrke,
under månen, der endnu skinner klart,
så upåvirket som om intet skete, 360
siddet ret op på en græssende hest?

Sin hest, som græsser frit,
har han, tror jeg, givet frie tøjler,
månen og stjernerne agter han ikke på;
om sådanne læser vi i romancer,
— det er Johnny! Johnny! så sandt jeg lever.

Og dér er også ponyen.
Hvor er hun, hvor er Betty Foy?
Hun kan næppe beherske sin angst;
hun hører det buldrende vandfald, 370
hun kan ikke finde sin åndsvage dreng.

Din pony er sin vægt værd i guld,
så dæmp din frygt, Betty Foy!
hun kommer ud fra træerne,
og nu, helt synlig, ser hun
ham, hun elsker, sin åndsvage dreng.

Og Betty ser også ponyen:
hvorfor står du således bedste Betty Foy?
Det er ikke en nisse, det er ikke et spøgelse,
det er ham, du så længe har mistet, 380
ham, du elsker, din åndsvage dreng.

Hun ser igen — hendes arme er oppe —
hun skriger — hun kan ikke bevæge sig af glæde;
hun piler af sted som med en rivende strøms styrke,
hun vælter næsten hesten,
og hun knuger sin åndsvage dreng ind til sig.

Og Johnny burrer og ler højt,
om det er af list eller glæde,
skal jeg ikke kunne sige; men da han ler,

Betty a drunken pleasure quaffs,
To hear again her idiot boy. 390

And now she's at the pony's tail,
And now she's at the pony's head,
On that side now, and now on this,
And almost stifled with her bliss,
A few sad tears does Betty shed.

She kisses o'er and o'er again,
Him whom she loves, her idiot boy,
She's happy here, she's happy there.
She is uneasy every where; 400
Her limbs are all alive with joy.

She pats the pony, where or when
She knows not, happy Betty Foy!
The little pony glad may be,
But he is milder far than she,
You hardly can perceive his joy.

"Oh! Johnny, never mind the Doctor;
You've done your best, and that is all."
She took the reins, when this was said,
And gently turned the pony's head 410
From the loud water-fall.

By this the stars were almost gone,
The moon was setting on the hill,
So pale you scarcely looked at her:
The little birds began to stir,
Though yet their tongues were still.

The pony, Betty, and her boy,
Wind slowly through the woody dale;
And who is she, be-times abroad,
That hobbles up the steep rough road? 420
Who is it, but old Susan Gale?

Long Susan lay deep lost in thought,
And many dreadful fears beset her,
Both for her messenger and nurse;
And as her mind grew worse and worse,
Her body it grew better.

She turned, she toss'd herself in bed,
On all sides doubts and terrors met her;
Point after point did she discuss;

er Betty drukken af glæde, 390
ved igen at hører sin åndsvage dreng.

Og snart er hun ved hestens hale,
og snart er hun ved hestens hoved,
snart på den ene side, og snart på denne,
og næsten kvalt af lyksalighed,
fælder Betty et par triste tårer.

Hun kysser igen og igen,
ham hun elsker, sin åndsvage dreng,
hun er lykkelig hér, hun er lykkelig dér, 400
hun kan ikke finde hvile noget sted;
alle hendes lemmer bevæger sig af glæde.

Hun klapper ponyen, hvor og hvornår
ved hun ikke, lykkelige Betty Foy!
den lille pony er sikkert også glad,
men han er langt mere spagfærdigt end hun,
du kan knap se hans glæde.

„Åh! Johnny, tænk ikke på doktoren;
du har gjort dit bedste, og det er tilstrækkeligt.”
Hun tog tømme, da dette var sagt,
og drejede blidt ponyens hoved 410
bort fra det larmende vandfald.

Stjernerne var nu næsten borte,
månen var ved at gå ned over bakken,
så bleg at du dårligt nok så på hende:
de små fugle begyndte at røre på sig,
skønt deres tunger var stille.

Ponyen, Betty og hendes dreng,
snor sig langsomt gennem den skovklædte dal:
og hvem er dét, så tidligt på færde,
som humper op ad den stejle ujævne vej? 420
Hvem er det, andre end Susan Gale?

Længe lå Susan tabt i dybe tanker,
og mange bange anelser plagede hende,
både om sin budbringer og sin plejerske;
og alt imens hendes humør blev værre og værre,
fik hendes krop det bedre.

Hun vendte sig, hun drejede sig i sengen,
på alle sider mødtes hun med tvivl og frygt;
punkt for punkt overvejede hun det;

And while her mind was fighting thus, 430
Her body still grew better.

"Alas! what is become of them?
These fears can never be endured,
I'll to the wood." — The word scarce said,
Did Susan rise up from her bed,
As if by magic cured.

Away she posts up hill and down,
And to the wood at length is come,
She spies her friends, she shouts a greeting;
Oh me! it is a merry meeting, 440
As ever was in Christendom.

The owls have hardly sung their last,
While our four travellers homeward wend;
The owls have hooted all night long,
And with the owls began my song,
And with the owls must end.

For while they all were travelling home,
Cried Betty, "Tell us Johnny, do,
Where all this long night you have been,
What you have heard, what you have seen, 450
And Johnny, mind you tell us true."

Now Johnny all night long had heard
The owls in tuneful concert strive;
No doubt too he the moon had seen;
For in the moonlight he had been
From eight o'clock till five.

And thus to Betty's question, he,
Made answer, like a traveller bold,
(His very words I give to you,) 460
"The cocks did crow to-whoo, to-whoo,
And the sun did shine so cold."
— Thus answered Johnny in his glory,
And that was all his travel's story.

Lines

written near Richmond, upon the Themes at Evening

How rich the wave, in front, imprest
With evenings twilight's summer hues,

og mens hendes sind kæmpede, 430
fik hendes krop det stadig bedre.

„Ak! hvad er der blevet af dem?
denne angst er ikke til at udholde,
jeg må til skoven.” — Ordene var næppe sagt,
før Susan rejste sig fra sengen
helbredt som ved magi.

Hun skynder sig af sted op og ned af bakke,
og kommer langt om længe til skoven,
hun får øje på sine venner, hun råber en hilsen;
Åh sandelig! det er så glædeligt et møde, 440
som nogensinde sås i kristenheden.

Uglerne har næppe sunget deres sidste sang,
mens vore fire rejsende drager hjemad;
uglerne har tudet hele natten,
og med uglerne begyndte min sang,
og med uglerne må den slutte.

For mens de alle er på vej hjem,
udbryder Betty: „Sig os John, sig os nu,
hvor har du været hele den lange nat,
hvad har du hørt, hvad har du set, 450
og Johnny, sig os nu sandheden.”

Nu havde Johnny hele natten hørt
uglerne kappes i sangerstrid;
uden tvivl havde han også set månen;
thi han havde været i måneskinnet
fra klokken var otte til fem.

Og således, som en dristig rejsende,
svarede han på Bettys spørgsmål
(jeg giver jer hans egne ord):
„Hannerne galede tuh-uuh, tuh-uuh, 460
og solen skinnede så koldt.”
— Således svarede Johnny i sin herlighed,
og det var hele hans rejsefortælling.

Verslinjer

skrevet nær Richmond på Themsen om aftenen

Hvor rig er ikke bølgen foran os,
farvet af aftenskumringens sommerskær,

While, facing thus the crimson west,
 The boat her silent path pursues!
 And see how dark the backward stream!
 A little moment past, so smiling!
 And still, perhaps, with faithless gleam,
 Some other loiterers beguiling.

Such views the youthful bard allure;
 But, heedless of the following gloom, 10
 He deems their colours shall endure
 Till peace go with him to the tomb.
 —And let him nurse his fond deceit,
 And what if he must die in sorrow!
 Who would not cherish dreams so sweet,
 Though grief and pain may come to-morrow?

Glide gently, thus for ever glide,*
 O Thames! that other bards may see
 As lovely visions by thy side
 As now, fair river! come to me. 20
 O glide, fair stream! for ever so,
 Thy quiet soul on all bestowing,
 Till all our minds for ever flow
 As thy deep waters now are flowing.

Vain thought! yet be as now thou art,
 That in thy waters may be seen
 The image of a poet's heart,
 How bright, how solemn, how serene!
 Such heart did once the poet bless,
 Who, pouring here a later† ditty, 30
 Could find no refuge from distress
 But in the milder grief of pity.

Remembrance! as we glide along,
 For him suspend the dashing oar;
 And pray that never child of Song
 May know his freezing sorrows more.
 How calm! how still! the only sound,
 The dripping of the oar suspended!
 —The evening darkness gathers round
 By virtue's holiest Powers attended. 40

---

* Disse sidste tre strofer blev senere til digtet *Remembrance of Collins*.

† Collins' Ode on the death of Thomson, the last written, I believe, of the poems which were published during his life-time. This Ode is also alluded to in the next stanza.

medens båden, vendt mod det højrøde
 vest, følger sin stille sti!
 Og se hvor mørk strømmen bagved er!
 for et lille øjeblik siden var den så smilende
 og stadigvæk, måske, med troløs glimten,
 i færd med at fortrylle nogle andre dagdrivere.

Sådanne syn forlokker den unge barde;
 men uden at agte på det efterfølgende mørke, 10
 tænker han, at deres farver skal bestå,
 til fred går med ham i graven.
 — Og lad ham pleje sit kære bedrag,
 og hvad så om han skal dø ulykkelig!
 Hvem ville ikke elske så søde drømme,
 selv om sorg og smerte kan komme i morgen?

Glid blidt, glid for evigt af sted således,
 Oh Themsen! så andre barder kan se
 ligeså dejlige drømmesyn ved din side
 som nu, skønne flod, kommer til mig. 20
 Oh glid af sted skønne strøm! for evigt sådan;
 skænk din rolige sjæl til alt,
 indtil alle vore sind for altid flyder
 som dine dybe vande nu flyder.

Forgæves tanke! — dog vær som du er nu, *
 så man i dine vande kan se
 billedet af en digters hjerte,
 hvor lysende, hvor højtideligt, hvor uforstyrret!
 Sådan et hjerte velsignede engang digteren
 som, idet han udøste en sidste vise her, † 30
 ikke kunne finde nogen tilflugt for nød,
 undtagen i medlidenhedens mildere smerte.

Husk, mens vi glider af sted, lad os
 for ham tøve med den plaskende åre
 og bed til, at sangens barn
 aldrig skal kende hans iskolde sorger.
 Hvor rolig! hvor stille! den eneste lyd
 er den dryppende standsede åre!
 — Aftenmørket vokser rundt om
 ledsaget af dydens helligste magter. 40

---

* De sidste tre strofer udgør digtet *Remembrance of Collins*.

† Collins ode om Thomsons død, det sidste han skrev, så vidt jeg ved, som blev publiceret i hans levetid. Denne ode hentydes der også til i næste strofe. — W. William Collins (1721-59), engelsk digter. Han blev sindssyg og begik selvmord.

Expostulation and Reply

“Why William, on that old grey stone,
Thus for the length of half a day,
Why William, sit you thus alone,
And dream your time away?”

“Where are your books! that light bequeath’d
To beings else forlorn and blind!
Up! Up! and drink the spirit breath’d
From dead men to their kind.

“You look round on your mother earth,
As if she for no purpose bore you; 10
As if you were her first-born birth,
And none had lived before you!”

One morning thus, by Esthwaite lake,
When life was sweet I knew not why,
To me my good friend Matthew spake,
And thus I made reply.

“The eye it cannot chuse but see,
We cannot bid the ear be still;
Our bodies feel, where’er they be,
Against, or with our will. 20

“Nor less I deem that there are powers,
Which of themselves our minds impress,
That we can feed this mind of ours,
In a wise passiveness.

“Think you, mid all this mighty sum
Of things for ever speaking,
That nothing of itself will come,
But we must still be seeking?”

“— Then ask not wherefore, here, alone,
Conversing as I may, 30
I sit upon this grey stone,
And dream my time away.”

Indvending og svar

„Hvorfor William, sidder du
således en hel halv dag alene
på den grå sten dér
og drømmer din tid bort!

„Hvor er dine bøger! det lys som er skænket
væsener, der eller ville være blinde og fortabte!
Op! Op! og inddrik den ånd, de døde
mænd har sendt til deres slægtninge.

„Du ser dig omkring på din moderjord, som
om hun ikke havde nogen hensigt med dig; 10
som om du var hendes førstefødte,
og ingen havde levet før dig!”

Således en morgen ved Esthwaitesøen,*
da livet var herligt og jeg vidste ikke hvorfor,
talte min gode ven Matthew til mig,
og således svarede jeg.

„Øjet kan ikke vælge andet end at se,
vi kan ikke byde øret at være stille;
vore kroppe føler, hvor de end er,
mod eller med vor vilje. 20

„Og ikke mindre mener jeg, at der findes kræfter
som af sig selv præger vore sind,
at vi kan fodre denne vor bevidsthed
i en tilstand af viis passivitet.

„Tror du, midt i hele denne mægtige sum
af ting, som taler for evigt,
at intet vil komme af sig selv,
men at vi stadig må søge det?

„— Så spørg ikke, hvorfor jeg sidder her,
alene, mens jeg samtaler, som jeg nu kan, 30
på denne gamle grå sten,
og drømmer min tid væk.”

---

* Wordsworth gik i skole i Hawkshead, der ligger nær ved Estwaithesøen.

The Tables Turned

An evening scene, on the same subject

Up! up! my friend, and clear your looks,
Why all this toil and trouble?
Up! up! my friend, and quit your books,
Or surely you'll grow double.

The sun above the mountain's head,
A freshening lustre mellow,
Through all the long green fields has spread,
His first sweet evening yellow.

Books! 'tis a dull and endless strife,
Come, hear the woodland linnet, 10
How sweet his music; on my life
There's more of wisdom in it.

And hark! how blithe the throstle sings!
And he is no mean preacher;
Come forth into the light of things,
Let Nature be thy teacher.

She has a world of ready wealth,
Our minds and hearts to bless —
Spontaneous wisdom breathed by health,
Truth breathed by cheerfulness. 20

One impuls from a vernal wood
May teach you more of man;
Of moral evil and of good,
Than all the sages can.

Sweet is the lore which nature brings;
Our meddling intellect
Misshapes the beauteous forms of things;
— We murder to dissect.

Enough of science and of art;
Close up these barren leaves; 30
Come forth, and bring with you a heart
That watches and receives.

Spillet vendt

Et optrin en aften, om det samme emne.

Op! Op! min ven og gnid dine øjne,
hvorfor alt dette slid og alle disse bekymringer?
Op! Op! min ven, læg dine bøger væk,
eller du vil sandelig gro dig dobbelt.

Solen oven over bjergtoppen har spredt
et forfriskende mættet skær,
sit første yndige aftengult
på alle de lange grønne marker

Bøger! det er en kedelig og endeløs strid,
kom, lyt til skovlandets tornirisk, 10
hvor liflig hans musik er; så sandt jeg lever,
den er der er mere visdom i.

Og hør! hvor lystigt droslen synger!
og han er ingen ringe prædikant;
kom ud i tingenes lys,
lad Naturen være din lærer.

Hun har en verden af rigdom ved hånden,
til at velsigne vore sind og hjerter –
sundhed der ånder umiddelbar visdom,
lystighed der ånder sandhed. 20

En impuls fra den grønne skov
kan lære dig mere om mennesket;
om det moralsk onde og gode,
end alle vismænd kan.

Skøn er den lærdom, som naturen bringer;
vort nævenyttige intellekt
misdanner tingenes smukke skikkelse;
– vi myrder for at dissekere.

Nok af videnskab og kunst;
lad disse golde blade være; 30
kom ud, og tag et hjerte med dig,
der iagttager og modtager.

Old Man Travelling

Animal tranquillity and decay,

A sketch

The little hedge-row birds,
That peck along the road, regard him not
He travels on, and in his face, his step,
His gait, is one expression; every limb,
His look and bending figure, all bespeak
A man who does not move with pain, but moves
With thought — He is insensibly subdued
To settled quiet: he is one by whom
All effort seems forgotten, one to whom
Long patience has such mild composure given, 10
That patience now doth seem a thing, of which
He hath no need. He is by nature led
To peace so perfect, that the young behold
With envy, what the old man hardly feels.
— I asked him whither he was bound, and what
The object of his journey; he replied
“Sir! I am going many miles to take
A last leave of my son, a mariner,
Who from a sea-fight has been brought to Falmouth,
And there is dying in an hospital.” 20

The Complaint of a forsaken Indian Woman

[When a Northern Indian, from sickness, is unable to continue his journey with his companions; he is left behind, covered over with Deer-skins, and is supplied with water, food, and fuel if the situation of the place will afford it. He is informed of the track which his companions intend to pursue, and if he is unable to follow, or overtake them, he perishes alone in the Desert; unless he should have the good fortune to fall in with some other Tribes of Indians. It is unnecessary to add that the females are equally, or still more, exposed to the same fate. See that very interesting work, *Hearne's Journey from Hudson's Bay to the Northern Ocean*. When the Northern Lights, as the same writer inform us, vary their position in the air, they make a rustling and a crackling noise. This circumstance is alluded to in the first stanza of the following poem.]

Before I see another day,
Oh let my body die away!
In sleep I heard the northern gleams;
The stars they were among my dreams;
In sleep did I behold the skies,

En gammel rejsende mand

Animalsk ro og forfald.

En skitse

De små fugle fra hækken,
som pikker hen ad vejen, bemærker ham ikke.
Han rejser videre, og på hans ansigt, i hans skridt,
hans gang er der kun et udtryk; hvert lem,
hans blik og bøjede skikkelse, alt tydede på
en mand, som ikke bevægede sig pinefuldt, men
bevægede sig fuld af tanker — Han er umærkeligt
blevet kuet til bestandig ro: han er en hos hvem,
al anstrengelse synes glemt, en hvem
langvarig tålmodighed har givet en sådan mild opførsel, 10
at tålmodighed nu synes at være noget,
han ikke har behov for. Han er af naturen ført til
så fuldkommen fred, at de unge med misundelse
iagttager, hvad den gamle mand næppe føler.
— Jeg spurgte ham, hvor han var på vej hen, og hvad
der var formålet med hans rejse, han svarede:
„Hr.! jeg skal gå mange kilometer for at tage
en sidste afsked med min søn, en matros
som er blevet bragt til Falmouth fra et søslag,
og dér ligger for døden på et hospital.” 20

En forladt indianerkvindes klage.

Når en indianer fra de nordlige egne på grund af sygdom, er ude af stand til at fortsætte rejsen sammen med sine bofæller, efterlades han dækket med hjorteskin og forsynet med vand, føde og brændsel, hvis situationen på stedet kræver det. Han bliver oplyst om den vej som de andre har tænkt sig at tage, og hvis han er ude af stand til at følge efter eller indhente dem, omkommer han alene i ødemarken; med mindre han skulle træffe på en anden indianerstamme. Det må være overflødig at nævne at kvinderne på lignende måde, eller endnu mere, er udsat for den samme skæbne. Se det yderst interessante værk *Hearne's Journey from Hudson's Bay to the Northern Ocean*. Når nordlysene, som den samme forfatter meddeler os, ændrer position i luften, laver de en raslende og knitrende lyd. Det er den omstændighed der hentydes til i første strofe af følgende digt.

Åh lad min krop dø,
før jeg se endnu en dag!
I søvne hører jeg de nordlige lys;
stjernerne var blandt mine drømme;
i søvne skuede jeg himlene,

THE COMPLAINT OF A FORSAKEN INDIAN WOMAN

I saw the crackling flashes drive;
And yet they are upon my eyes,
And yet I am alive.
Before I see another day,
Oh let my body die away! 10

My fire is dead: it knew no pain;
Yet is it dead, and I remain.
All stiff with ice the ashes lie;
And they are dead, and I will die.
When I was well, I wished to live,
For clothes, for warmth, for food, and fire;
But they to me no joy can give,
No pleasure now, and no desire.
Then here contented will I lie;
Alone I cannot fear to die. 20

Alas! you might have dragged me on
Another day, a single one!
Too soon despair o'er me prevailed;
Too soon my heartless spirit failed;
When you were gone my limbs were stronger,
And Oh how grievously I rue,
That, afterwards, a little longer,
My friends, I did not follow you!
For strong and without pain I lay,
My friends, when you were gone away. 30

My child! they gave thee to another,
A woman who was not thy mother.
When from my arms my babe they took,
On me how strangely did he look!
Through his whole body something ran,
A most strange something did I see;
— As if he strove to be a man,
That he might pull the sledge for me.
And then he stretched his arms, how wild!
Oh mercy! like a little child. 40

My little joy! my little pride!
In two days more I must have died.
Then do not weep and grieve for me;
I feel I must have died with thee.
Oh wind that o'er my head art flying,
The way my friends their course did bend,
I should not feel the pain of dying,
Could I with thee a message send.

jeg så de knistrende glimt jage af sted;
 og endnu ser jeg dem for mine øjne,
 og endnu er jeg i live.
 Åh lad min krop dø,
 før jeg ser endnu en dag! 10

Mit bål er dødt: det følte ingen smerte;
 dog er det dødt, og jeg er stadig her.
 Helt stiv af is ligger asken,
 og den er død, og jeg skal dø.
 Da jeg var rask ønskede jeg at leve,
 for tøjets, for varmens, for madens og ildens skyld;
 men de kan ikke give mig glæde,
 ingen fornøjelse nu, og ingen lyst.
 For her vil jeg ligge tilfreds;
 alene kan jeg ikke være bange for at dø. 20

Ak! I kunne have slæbt mig med
 endnu en dag, en eneste!
 For hurtigt fik fortvivlelse magt over mig;
 for hurtigt svigtede min modløse ånd;
 da I var borte blev mine lemmer stærkere,
 og åh hvor bitterligt jeg fortryder,
 at jeg bagefter, mine venner,
 ikke fulgte efter jer lidt længere!
 For jeg lå stærk og uden smerter,
 mine venner, da I var draget bort. 30

Mit barn! de gav dig til en anden,
 en kvinde som ikke var din mor.
 Da de tog min baby fra min favn,
 hvor mærkeligt han så på mig!
 Gennem hele hans krop løb der noget,
 jeg så noget højest mærkeligt,
 — som om han kæmpede for at blive mand,
 så han kunne trække slæden for mig.
 Og så strakte han sine arme ud, hvor vildt
 Åh barmhjertighed! som et lille barn. 40

Min lille glæde! min lille stolthed!
 om to dage må jeg være død.
 Græd og sørg så ikke over mig;
 jeg føler jeg må have døet sammen med dig.
 O vind, som flyver over mit hoved,
 den vej som mine venner drejede ind på,
 jeg ville ikke føle smerten ved at dø,
 hvis jeg kunne sende et budskab med dig.

THE COMPLAINT OF A FORSAKEN INDIAN WOMAN

Too soon, my friends, you went away;
For I had many things to say. 50

I'll follow you across the snow,
You travel heavily and slow:
In spite of all my weary pain,
I'll look upon your tents again.
My fire is dead, and snowy white
The water which beside it stood;
The wolf has come to me to-night,
And he has stolen away my food.
For ever left alone am I,
Then wherefore should I fear to die? 60

My journey will be shortly run,
I shall not see another sun,
I cannot lift my limbs to know
If they have any life or no.
My poor forsaken child! if I
For once could have thee close to me,
With happy heart I then should die,
And my last thoughts would happy be.
I feel my body die away,
I shall not see another day. 70

Line Written a few miles above Tintern Abbey

*on revisiting the banks of the Wye during a Tour.
July 13, 1798*

Five years have passed; five summers, with the length
Of five long winters! and again I hear
These waters, rolling from their mountain-springs
With a sweet inland murmur. — Once again
Do I behold these steep and lofty cliffs,
Which on a wild secluded scene impress
Thoughts of more deep seclusion; and connect
The landscape with the quiet of the sky.
The day is come when I again repose
Here, under this dark sycamore, and view 10
These plots of cottage-ground, these orchard-tufts,
Which, at this season, with their unripe fruits,
Among the woods and copses lose themselves,

For snart, mine venner, drog I bort;
thi jeg havde meget jeg ville sige. 50

Jeg vil følge jer hen over sneen,
I rejser tungt og langsomt:
på trods af al min trætte smerte,
ser jeg igen på jeres telte.
Mit bål er dødt, og snehvidt er
vandet som stod ved siden af det;
ulven kom til mig i nat,
og han har stjålet min mad.
For evigt er jeg efterladt alene,
så hvorfor skulle jeg være bange for at dø? 60

Min rejse vil snart være til ende,
jeg skal ikke se endnu en sol,
jeg kan ikke løfte mine lemmer
for at vide om de er levende eller ikke.
Mit stakkels svigtede barn! hvis jeg
blot en gang til kunne holde dig tæt ind til mig,
da ville jeg dø med lykkeligt hjerte,
og min sidste tanke ville være lykkelig.
Jeg føler min krop dør,
jeg skal ikke se endnu en dag. 70

Verslinjer skrevet få kilometer nord for Tintern Abbey

*Ved gensynet med Wye's bredder på en tur
d. 13. juli 1798*

Fem år er gået; fem somre, samt længden
af fem lange vinter! og igen hører jeg
disse vande, der ruller fra deres bjergkilder
med en liflig indenlandsk rislen. — Endnu engang*
betragter jeg disse stejle og høje klinter,
som, på en vild afsondret skueplads, indpræger
en dybere afsondretheds tanker; og forbinder
landskabet med himlens ro.
Dagen er kommet hvor jeg igen hviler
her, under dette mørke ahorntræ, og ser 10
disse pletter af husgrunde, disse klynger af frugthaver
som ved denne årstid, med deres umodne frugt,
fortaber sig blandt skove og krat,

---

* indenlandsk: 'Floden er ikke påvirket af tidevandet nogle få km længere oppe fra Tintern' — W.W.

og heller ikke, med deres grønne og enkle farve, forstyrrer
 det vilde grønne landskab. Endnu engang ser jeg
 disse hegn, næppe hegn, små linjer af
 skæmtsom skov faret vild; disse engkransede gårde
 grønne lige til døren; og røghvirvler
 sendt op, i stilhed, inde mellem træerne,
 med en eller anden usikker meddelelse, muligvis, 20
 om omflakkende beboere i de husvilde skove,
 eller om en eremits hule, hvor eremitten
 sidder alene ved sit ildsted.

Skønt længe fraværende,

har disse smukke former ikke været for mig,
 hvad et landskab er for en blind mands øje:
 men ofte i ensomme værelser og midt i
 byers og købstæders larm, har jeg, i modløse
 stunder, skyldt dem blide fornemmelser,
 følt i blodet og følt gennem hjertet,
 og som trængte ind selv i mit renere sind 30
 med rolig helbredelse! — også følelser
 om glemte glæder; sådanne, måske,
 som ingen ubetydelig indflydelse kan have
 på den bedste del af et godt menneskes liv;
 hans små navnløse, glemte handlinger
 af venlighed og kærlighed. Og ikke mindre, håber jeg,
 har jeg skyldt dem en anden gave,
 af mere ophøjet karakter; den velsignede sindstilstand,
 i hvilken mysteriets byrde,
 i hvilken den tunge og trætte vægt 40
 af hele denne uforståelige verden
 er lettet: — den rolige og velsignede sindstilstand,
 i hvilken sympatier mildt fører os videre,
 indtil, idet vort legemes åndedrag
 og selve vort menneskelige blods bevægelse
 næsten er ophørt, vi er lagt til at sove
 i kroppen og bliver en levende sjæl, medens
 med et øje gjort stille af harmoniens magt,
 og glædens dybe magt,
 vi ser ind i tingenes liv.

Hvis dette 50

ikke er andet end tom tro, så dog, åh! hvor ofte,
 i mørke og midt i det glædesløse
 dagslys mange former; når det fortrædelige,
 unyttige røre og verdens feber
 har hængt ved mit hjertes banken,

LINES WRITTEN A FEW MILES ABOVE TINTERN ABBEY

How oft, in spirit, have I turned to thee
O sylvan Wye! Thou wanderer through the woods,
How often has my spirit turned to thee!

And now, with gleams, of half-extinguish'd thought,
With many recognitions dim and faint, 60
And somewhat of a sad perplexity,
The picture of the mind revives again:
While here I stand, not only with the sense
Of present pleasure, but with pleasing thoughts
That in this moment there is life and food
For future years. And so I dare to hope
Though changed, no doubt, from what I was, when first
I came among these hills; when like a roe
I bounded o'er the mountains, by the sides 70
Of the deep rivers, and the lonely streams,
Wherever nature led: more like a man
Flying from something that he dreads, than one
Who sought the thing he loved. For nature then
(The coarser pleasures of my boyish days,
And their glad animal movements all gone by,)
To me was all in all. — I cannot paint
What then I was. The sounding cataract
Haunted me like a passion: the tall rock,
The mountain, and the deep and gloomy wood,
Their colours and their forms, were then to me 80
An appetite: a feeling and a love,
That had no need of a remoter charm,
By thought supplied, or any interest
Unborrowed from the eye. — That time is past,
And all its aching joys are now no more,
And all its dizzy raptures. Not for this
Faint I, nor mourn nor murmur: other gifts
Have followed, for such loss, I would believe
Abundant recompence. For I have learned
To look on nature, not as in the hour
Of thoughtless youth, but hearing oftentimes 90
The still, sad music of humanity,
Nor harsh nor grating, though of ample power
To chasten and subdue. And I have felt
A presence that disturbs me with the joy
Of elevated thoughts; a sense sublime
Of something far more deeply interfused,
Whose dwelling is the light of setting suns,

hvor ofte, har jeg ikke i ånden vendt mig til dig!
 Oh! silvestriske Wye! Du skovvandrer,*
 hvor ofte har min ånd ikke henvendt sig til dig!

Og nu, med glimt af halvtudslukte tanker,
 med mange dunkle og svage genkendelser 60
 og i nogen grad i bedrøvet forvirring,
 lever bevidsthedens billede op igen,
 mens jeg står her, ikke kun med følelsen af
 det nuværende behag, men de behagelige tanker,
 at der i dette øjeblik er liv og næring
 til fremtidige år. Og således vover jeg at håbe,
 skønt uden tvivl forandret fra hvad jeg var, da jeg
 først gang kom blandt disse høje; da jeg som et rådyr
 sprang hen over bjergene, langs siderne 70
 af de dybe floder og ensomme strømme,
 hvor naturen end førte mig; mere lig et menneske
 der flygter for noget han frygter, end én
 som søgte de ting, han elskede. For naturen dengang
 (borte er alle mine drengedages grovere fornøjelser,
 og deres glade animalske bevægelser)†
 var for mig det hele i det hele. — Jeg kan ikke skildre
 hvad jeg var dengang. De lydende vandfald
 hjemsøgte mig som en lidenskab: den høje klippe,
 bjerget og den dybe og dystre skov, 80
 deres farver og former, var da for mig
 en sanseligt begær; en følelse og en kærlighed,
 som ikke havde brug for nogen fjernere fortryllelse,
 ydet af tanken, eller nogen interesse
 som ikke var lånt fra øjet. — Den tid er forbi,
 og alle dens smertende glæder er ikke mere,
 og alle dens svimlende henrykkelser. Ikke for dette
 forgår jeg, sørger heller ikke eller murrer: andre gaver
 fulgte efter og for sådanne tab og er, vil jeg mene,
 en rigelig erstatning. Thi jeg har lært
 at betragte naturen, ikke som i den tankeløse
 ungdomstid, men ved ofte dér at høre 90
 menneskehedens stille vemodige musik,
 hverken grel eller skurrende, skønt af stor kraft
 til at tugte og kue. Og jeg har følt
 en tilstedeværelse som forstyrrer mig med
 glæden ved ophøjede tanker; en sublim følelse
 af noget langt mere dybt iblandet,
 hvis bolig er de nedadgående soles lys

* Wye: flod med udløb i Severn, lige nord for Bristol. — skovvandrer: floden Wye.

† animalske bevægelser: dvs, det livlige ureflekterede drengeliv.

LINES WRITTEN A FEW MILES ABOVE TINTERN ABBEY

And the round ocean, and the living air,
And the blue sky, and in the mind of man, 100
A motion and a spirit, that impels
All thinking things, all objects of all thought,
And rolls through all things. Therefore am I still
A lover of the meadows and the woods,
And mountains; and of all that we behold
From this green earth; of all the mighty world
Of eye and ear; both what they half create,
And what perceive; well pleased to recognize
In nature and the language of the sense,
The anchor of my purest thoughts, the nurse, 110
The guide, the guardian of my heart, and soul
Of all my moral being.

Nor, perchance,
If I were not thus taught, should I the more
Suffer my genial spirits to decay:
For thou art with me, here, upon the banks
Of this fair river; thou, my dearest Friend,
My dear, dear Friend, and in thy voice I catch
The language of my former heart, and read
My former pleasures in the shooting lights
Of thy wild eyes. Oh! yet a little while 120
May I behold in thee what I was once,
My dear, dear Sister! And this prayer I make,
Knowing that Nature never did betray
The heart that loved her; 'tis her privilege,
Through all the years of this our life, to lead
From joy to joy: for she can so inform
The mind that is within us, so impress
With quietness and beauty, and so feed
With lofty thoughts, that neither evil tongues,
Rash judgments, nor the sneers of selfish men, 130
Nor greetings where no kindness is, nor all
The dreary intercourse of daily life,
Shall e'er prevail against us, or disturb
Our cheerful faith that all which we behold
Is full of blessings. Therefore let the moon
Shine on thee in thy solitary walk;
And let the misty mountain winds be free

og det runde verdenshav og den levende luft
 og den blå himmel og i menneskets sind; 100
 en bevægelse og en ånd, som driver
 alle tænkende ting, alle genstande for alle tanker,
 og ruller gennem alt. Derfor
 elsker jeg stadig engene og skovene
 og bjergene; og alt vi beskuer
 på denne grønne jord; øjets og ørets hele
 mægtige verden, både hvad de halvt skaber,*
 og hvad de opfatter; vel fornøjet ved at genkende
 i naturen og sansernes sprog,
 min reneste tankes anker, barnepigen, 110
 føreren, mit hjertes beskytter og hele
 mit moralske væsens sjæl.

Og denne glade
 livskraft ville måske heller ikke være blevet svækket,
 hvis jeg ikke var blevet således belært,
 for du er sammen med mig, her, på denne[†]
 skønne flods bredder; du, min kæreste ven,
 min kære, kære ven, og i din stemme opfanger jeg
 mit tidligere hjertes sprog og læser
 mine tidligere fornøjelser i dine vilde øjnes
 strålende lys. Åh! endnu en lille stund 120
 kan jeg i dig se det, jeg var engang,
 min kære, kære søster! Og denne bøn beder jeg, —
 idet jeg ved at Naturen aldrig svigtede
 hjertet, som elskede hende; at det er hendes forret,[‡]
 gennem alle årene af dette vort liv, at lede os
 fra glæde til glæde: for hun kan i den grad informere
 sindet, som er inde i os, i den grad indpræge
 det med ro og skønhed, og i den grad nære det
 med ædle tanker, at hverken onde tunger, overilede
 beslutninger, eller egennyttige menneskers spotske miner, 130
 eller hilsner, hvor der ingen venlighed er, eller hele
 det daglige livs kedsommelige samvær,
 nogensinde skal sejre over os, eller forstyrre
 vor frejdige tro på, at alt vi beskuer
 er fuld af velsignelser. Lad derfor månen
 skinne på dig på din enlige vandring;
 og lad det stå de tågede bjergvinde frit for

---

* „Denne linje har stor lighed med en beundringsværdig linje af Young, hvis præcise ordlyd jeg ikke kan huske.” — W. Den pågældende linje er fra *Night Thoughts* 6; 436: „And half create the wondrous world they see;” se forøvrigt Noter.bag I bogen

[†] du: Dorothy.

[‡] hende: Naturen.

To blow against thee: and in after years,
When these wild ecstasies shall be matured
Into a sober pleasure, when thy mind 140
Shall be a mansion for all lovely forms,
Thy memory be as a dwelling-place
For all sweet sounds and harmonies; Oh! then,
If solitude, or fear, or pain, or grief,
Should be thy portion, with what healing thoughts
Of tender joy wilt thou remember me,
And these my exhortations! Nor perchance,
If I should be, where I no more can hear
Thy voice, nor catch from thy wild eyes these gleams
Of past existence, — wilt thou then forget 150
That on the banks of this delightful stream
We stood together; and that I, so long
A worshipper of Nature, hither came,
Unwearied in that service: rather say
With warmer love, oh! with far deeper zeal
Of holier love. Nor wilt thou then forget,
That after many wanderings, many years
Of absence, these steep woods and lofty cliffs,
And this green pastoral landscape, were to me
More dear, both for themselves, and for thy sake. 160

Hart-Leap Well

Hart-Leap Well is a small spring of water, about five miles from Richmond in Yorkshire, and near the side of the road which leads from Richmond to Askrigg. Its name is derived from a remarkable chase, the memory of which is preserved by the monuments spoken of in the second Part of the following Poem, which monuments do now exist as I have there described them.

The Knight had ridden down from Wensley moor
With the slow motion of a summer's cloud;
He turn'd aside towards a Vassal's door,
And, "Bring another Horse!" he cried aloud.

"Another Horse!"--That shout the Vassal heard,
And saddled his best steed, a comely Grey;
Sir Walter mounted him; he was the third
Which he had mounted on that glorious day.

at blæse imod dig: og i senere år,
 når de vilde henrykkelser skal modnes
 til rolig nydelse, når dit sind 140
 skal være et hus for alle dejlige former,
 og din erindring som en bolig
 for alle liflige lyde og harmonier; åh!*
 hvis ensomhed eller frygt eller smerte eller sorg
 skulle være din lod, med hvilke blid glædes
 helbredende tanker du da vil huske mig
 og disse mine opmuntringer! Heller ikke, måske —
 hvis jeg skulle være der, hvor jeg ikke længere kan høre
 din stemme eller fange disse glimt af det forbigangne
 fra dine vilde øjne — vil du så glemme, 150
 at vi stod sammen på denne herlige
 flods bredder; og at jeg, så længe
 en tilbeder af Naturen, kom hertil,
 utrættelig i denne tjeneste: sig snarere
 med varmere kærlighed, åh! med langt dybere iver
 af helligere kærlighed. Heller ikke vil du da glemme,
 at efter mange vandringer og mange års fravær, blev
 disse stejle skove og høje klinter
 og dette grønne idylliske landskab kærere
 for mig, både for deres egen og for din skyld! 160

Hjortespringskilden

Hjortespringskilden er et lille kildevæld omkring otte kilometer fra Richmond i Yorkshire og ligger tæt ved vejen, som fører fra Richmond til Askrigg. Dens navn stammer fra en usædvanlig jagt, som man har bevaret erindringen om ved de mindesmærker, der omtales i anden del af det følgende digt, mindesmærker der nu findes, som jeg der har beskrevet dem.

Ridderen var redet ned fra Wensleys hede
 med en sommerskys langsomme fart;
 han drejede af hen mod en tjeners dør,
 og råbte højt: „Bring mig en anden hest!”

„En anden hest!” — Tjeneren hørte råbet,
 og sadlede hans bedste hingst, en vakker grå;
 Sir Walter besteg den; det var den tredje
 som han havde besteget denne prægtige dag.

---

* Linje 138-43: Dorothy vil, mener Wordsworth, i løbet af nogle år modnes til at færdes i den abstrakte meditative verden, som han selv befinder sig i. Kvinder var i 18-hundredetallet udelukket fra den lærde verden.

HART LEAP WELL

Joy sparkled in the prancing Courser's eyes;
The horse and horsemen are a happy pair; 10
But, though Sir Walter like a falcon flies,
There is a doleful silence in the air.

A rout this morning left Sir Walter's Hall,
That as they gallop'd made the echoes roar;
But horse and man are vanish'd, one and all;
Such race, I think, was never seen before.

Sir Walter, restless as a veering wind,
Calls to the few tired dogs that yet remain:
Brach, Swift and Music, noblest of their kind,
Follow, and weary up the mountain strain. 20

The Knight halloo'd, he chid and cheer'd them on
With suppliant gestures and upbraidings stern;
But breath and eye-sight fail, and, one by one,
The dogs are stretch'd among the mountain fern.

Where is the throng, the tumult of the chace?
The bugles that so joyfully were blown?
— This race it looks not like an earthly race;
Sir Walter and the Hart are left alone.

The poor Hart toils along the mountain side;
I will not stop to tell how far he fled, 30
Nor will I mention by what death he died;
But now the Knight beholds him lying dead.

Dismounting then, he lean'd against a thorn;
He had no follower, dog, nor man, nor boy:
He neither smack'd his whip, nor blew his horn,
But gaz'd upon the spoil with silent joy.

Close to the thorn on which Sir Walter lean'd,
Stood his dumb partner in this glorious act;
Weak as a lamb the hour that it is yean'd,
And foaming like a mountain cataract. 40

Upon his side the Hart was lying stretch'd:
His nose half-touch'd a spring beneath a hill,
And with the last deep groan his breath had fetch'd
The waters of the spring were trembling still.

Den fyrige gangers øje funkede af glæde;
 hesten og rytteren var et lykkeligt par; 10
 men skønt Sir Walter fløj som en falk,
 er der en sørgmodig stilhed i luften.

Denne morgen forlod et følge Sir Walters gård,
 i en galop, som fik ekkoerne til at tordne;
 men heste og mænd er forsvundne alle som én;
 jeg tror aldrig, sådan et løb var set før.

Sir Walter, rastløs som en springende vind,
 kalder på de få trætte hunde, som endnu er tilbage:
 Støver, Hastig og Musik de ædleste af deres art,
 følger med og strider sig op af det udmattende bjerg. 20

Ridderen hujede, han skændte og opmuntrede dem med tilråb
 med bønlig fagter og strenge formaninger;
 men vejr tabes og syn svigter, og én efter én
 må hundene strække sig mellem bjergbregnerne.

Hvor er flokken, tummelen og jagten?
 Hornene man så frydefuldt havde blæst i?
 – Dette løb ligner ikke et jordisk løb;
 Sir Walter og hjorten er alene tilbage.

Den arme hjort kæmper sig hen ad bjergskråningen;
 jeg vil ikke standse for at fortælle, hvor langt han flygtede, 30
 jeg vil heller ikke nævne hvilken død han fik;
 men nu ser ridderen ham liggende død.

Han stiger så af hesten og læner sig mod en tornebusk;
 ingen fulgte ham, hverken hund eller mand eller dreng;
 han smækkede hverken med piskan eller blæste i hornet,
 men stirrede på byttet med stille glæde.

Tæt ved tornebusken som Sir Walter lænede sig til
 stod hans stumme partner i denne glørværdige handling;
 svag som et lam, den stund det bliver født,
 og skummende som et bjergvandfald. 40

Hjorten lå udstrakt på siden:
 hans næse rørte næsten en kilde ved foden af en bakke,
 og kildens vande skælvede stadig af det sidste
 dybe suk hans åndedræt havde draget.

And now, too happy for repose or rest,
Was never man in such a joyful case,
Sir Walter walk'd all round, north, south and west,
And gaz'd, and gaz'd upon that darling place.

And turning up the hill, it was at least
Nine roods of sheer ascent, Sir Walter found 50
Three several marks which with his hoofs the beast
Had left imprinted on the verdant ground.

Sir Walter wiped his face, and cried, "Till now
Such sight was never seen by living eyes:
Three leaps have borne him from this lofty brow,
Down to the very fountain where he lies."

I'll build a Pleasure-house upon this spot,
And a small Arbour, made for rural joy;
Twill be the traveller's shed, the pilgrim's cot,
A place of love for damsels that are coy. 60

A cunning Artist will I have to frame
A bason for that fountain in the dell;
And they, who do make mention of the same,
From this day forth, shall call it Hart-leap Well.

And, gallant brute! to make thy praises known,
Another monument shall here be rais'd;
Three several pillars, each a rough hewn stone,
And planted where thy hoofs the turf have graz'd.

And in the summer-time when days are long,
I will come hither with my paramour, 70
And with the dancers, and the minstrel's song,
We will make merry in that pleasant bower.

Till the foundations of the mountains fail
y mansion with its arbour shall endure,
— The joy of them who till the fields of Swale,
And them who dwell among the woods of Ure.

Then home he went, and left the Hart, stone-dead,
With breathless nostrils stretch'd above the spring.
And soon the Knight perform'd what he had said,
The fame whereof through many a land did ring. 80

Og nu, alt for lykkelig til rast og ro,
 aldrig befandt en mand sig nogensinde så godt,
 Sir Walter gik omkring, nord, syd og vest,
 og stirrede og stirrede på det dyrebare sted.

Og da han gik op af bakken, det var mindst
 ni *roods* lodret stigning, fandt Sir Walter* 50
 tre forskellige mærker, som dyrets fod
 havde efterladt på den grønne jord.

Sir Walter tørrede sit ansigt og råbte: „Indtil nu
 har intet levende øje set et sådant syn:
 tre spring har bragt ham fra denne høje brink
 ned til selve kilden han ligger ved.

Jeg vil bygge et Lysthus på dette sted,
 og en lille løvsal til landlige glæder;
 det skal være den rejsendes læ, og pilgrimmens hytte,
 et kærlighedens sted for undselige møer. 60

Jeg vil have en dygtig håndværker til at bygge
 et bassin til kilden i dalen;
 og de, som omtaler dette, skal fra
 denne dag af kalde den Hjortespringskilden.

Og tapre kræ! for at gøre dine bedrifter kendte
 skal der her rejses endnu et mindesmærke;
 tre særskilte piller, hver enkelt en råt tilhugget sten,
 og anbragt der, hvor dine fødder har skrabet grønsværen.

Og om sommeren når dagene er lange,
 vil jeg komme her med min elskerinde, 70
 og med danserne og troubadourens sang,
 vil vi morer os i den dejlige løvsal.

Indtil bjergenes grundvolde forgår
 skal min hus med dets løvsal bestå,
 — En glæde for folk helt til Swales marker,
 og dem som bor blandt Ures skove.”

Så drog han hjem og efterlod hjorten stendød, udstrakt
 hen over kilden med næsebor, hvor åndedrættet var borte.
 Og ridderen udførte snart, hvad han havde lovet,
 ryet herom genlyd gennem mange lande. 80

---

* ni *roods*: ca. 45 m.

Ere thrice the moon into her port had steer'd,
 A cup of stone receiv'd the living well;
 Three pillars of rude stone Sir Walter rear'd,
 And built a house of pleasure in the dell.

And near the fountain, flowers of stature tall
 With trailing plants and trees were interwin'd,
 Which soon composed a little sylvan hall,
 A leafy shelter from the sun and wind.

And thither, when the summer days were long,
 Sir Walter journey'd with his paramour;
 And with the dancers and the minstrel's song
 Made merriment within that pleasant bower.

90

The Knight, Sir Walter, died in course of time,
 And his bones lie in his paternal vale. —
 But there is matter for a second rhyme,
 And I to this would add another tale.

PART SECOND

The moving accident is not my trade.
 To freeze the blood I have no ready arts;
 'Tis my delight, alone in summer shade,
 To pipe a simple song to thinking hearts,

100

As I from Hawes to Richmond did repair,
 It chanc'd that I saw standing in a dell
 Three aspens at three corners of a square,
 And one, not four yards distant, near a well.

What this imported I could ill divine,
 And, pulling now the rein my horse to stop,
 I saw three pillars standing in a line,
 The last stone pillar on a dark hill-top.

The trees were grey, with neither arms nor head;
 Half-wasted the square mound of tawny green;
 So that you just might say, as then I said,
 "Here in old time the hand of man has been."

110

I look'd upon the hills both far and near;
 More doleful place did never eye survey;
 It seem'd as if the spring-time came not here,
 And Nature here were willing to decay.

Før månen havde styret tre gange ind i sin havn,
modtog den levende kilde et bæger af sten;
Sir Walter rejste tre piller af grove sten,
og byggede et lysthus i dalen.

Og nær ved kildevældet, var høje blomster
sammenflettet med slyngplanter og træer,
der snart ville danne en lille sylvestrisk sal,
et løvrigt ly for sol og vind.

Og derhen, når sommerdagene var lange,
rejste Sir Walter med sin elskerinde; 90
og morede sig med danserne og troubadourens sang,
i denne dejlige løvhytte.

Ridderen, Sir Walter, døde i tidens løb,
og hans knogler ligger i hans fædrene dal. —
Men der er stof til nok et digt,
og jeg vil føje endnu en historie til denne.

ANDEN DEL

Den oprivende hændelse er ikke mit hverv,
jeg har ingen kunst parat til at få blodet til at fryse;
det er min lyst, alene i sommerskyggen,
at fløjte en enkel sang for tænkende hjerter. 100

Da jeg rejste fra Hawes til Richmond,
traf det sig, at jeg i en dal så tre aspe stå
i tre hjørner af en firkant,
og én nær en kilde, ikke fire meter borte.

Hvad dette betød forstod jeg ikke,
og idet jeg nu trak i tømme for at standse min hest,
så jeg tre piller der stod på linje,
den sidste stenpille på en mørk bakketop.

Træerne var grå og havde hverken grene eller krone;
den firkantede jordhøj af gulbrun græs var næsten ødelagt; 110
så man rimeligvis kunne sige, som jeg gjorde:
„I gamle dage har menneskets hånd været her.”

Jeg så på bakkerne både nær og fjern;
et mere sørgmodigt sted har et øje aldrig beset;
det virkede som om foråret ikke kom her,
og naturen her var villig til at forfalde.

I stood in various thoughts and fancies lost,
When one who was in Shepherd's garb attir'd,
Came up the hollow. Him did I accost,
And what this place might be I then inquir'd. 120

The Shepherd stopp'd, and that same story told
Which in my former rhyme I have rehears'd.
"A jolly place," said he, "in times of old,
But something ails it now; the spot is curs'd.

"You see these lifeless stumps of aspin wood,
Some say that they are beeches, others elms,
These were the Bower; and here a Mansion stood,
The finest palace of a hundred realms.

"The arbour does its own condition tell,
You see the stones, the fountain, and the stream, 130
But as to the great Lodge, you might as well
Hunt half a day for a forgotten dream.

"There's neither dog nor heifer, horse nor sheep,
Will wet his lips within that cup of stone;
And, oftentimes, when all are fast asleep,
This water doth send forth a dolorous groan.

"Some say that here a murder has been done,
And blood cries out for blood: but, for my part,
I've guess'd, when I've been sitting in the sun,
That it was all for that unhappy Hart. 140

"What thoughts must through the creature's brain have pass'd!
From the stone un the summit of the steep
Are but three bounds, and look, Sir, at this last!
O Master! it has been a cruel leap.

"For thirteen hours he ran a desperate race;
And in my simple mind we cannot tell
What cause the Hart might have to love this place,
And come and make his death-bed near the well.

"Here on the grass perhaps asleep he sank,
Lull'd by this fountain in the summer-tide; 150
This water was perhaps the first he drank
When he had wander'd from his mother's side.

Jeg stod fordybet i forskellige tanker og indfald,
 da én, der var klædt som hyrde,
 kom op fra hulningen. Ham tiltalte jeg,
 og forhørte mig om, hvad det var for et sted. 120

Hyrden standsede og fortalte den samme historie
 som jeg har netop har gengivet i mine vers.
 „Et fornøjeligt sted,” sagde han, „i gamle dage,
 men noget plager det nu; stedet er forbandet.

„De ser disse livløse stumpe aspetræer,
 nogle siger det er birketræer, andre det er elme,
 disse var løvhytten, og her stod et hus,
 det fineste palads i hundrede riger.

„Løvhytten fortæller selv om sin tilstand,
 De ser stenene, kilden og vandløbet, 130
 men hvad angår det store lysthus, kunne De
 ligeså godt jage en halv dag efter en glemt drøm.

„Der findes hverken hund eller kvie, hest eller får,
 som vil væde sine læber i det stenbæger;
 og mange gange når alle sover fast,
 udstøder dette vand et sørgmodigt suk.

„Nogle siger at der blev begået et mord her,
 og at blod råber på blod: men jeg tror nu,
 når jeg har siddet i solen,
 at det hele er på grund af den ulykkelige hjort. 140

„Hvilke tanker må ikke været gået gennem denne skabnings hjerne!
 Fra stenen på toppen af den stejle skrænt
 er der kun tre hop, og se, hr., dette sidste!
 Oh Herre! det har været et grusomt spring.

„I tretten timer fór han af sted i et fortvivlet løb;
 og det er min enkle mening, at vi ikke kan sige
 hvilken grund, hjorten kunne have til at elske dette sted,
 og komme her og gøre denne kilde til sit dødsleje.

„Her på græsset lagde han sig måske til at sove,
 dysset af kildevældet om sommeren; 150
 dette vand var måske det første, han drak af
 efter han havde forladt sin mor.

“In April here beneath the scented thorn
He heard the birds their morning carols sing,
And he, perhaps, for aught we know, was born
Not half a furlong from that self-same spring.

“But now here's neither grass nor pleasant shade;
The sun on drearier hollow never shone:
So will it be, as I have often said,
Till trees, and stones, and fountain all are gone.” 160

Grey-headed Shepherd, thou hast spoken well;
Small difference lies between thy creed and mine;
This beast not unobserv'd by Nature fell,
His death was mourn'd by sympathy divine.

The Being, that is in the clouds and air,
That is in the green leaves among the groves.
Maintains a deep and reverential care
For them the quiet creatures whom he loves.

The Pleasure-house is dust: — behind, before,
This, is no common waste, no common gloom; 170
But Nature, in due course of time, once more
Shall here put on her beauty and her bloom.

She leaves these objects to a slow decay
That what we are, and have been, may be known;
But, at the coming of the milder day,
These monuments shall all be overgrown.

One lesson, Shepherd, let us two divide,
Taught both by what she shews, and what conceals,
Never to blend our pleasure or our pride
With sorrow of the meanest thing that feels. 180

There was a Boy

There was a Boy, ye knew him well, ye Cliffs
And Islands of Winander! many a time,
At evening, when the stars had just begun
To move along the edges of the hills,
Rising or setting, would he stand alone,
Beneath the trees, or by the glimmering lake,
And there, with fingers interwoven, both hands

„I april her under den duftende tornebusk
hørte han fuglene synge deres frydefulde morgensang,
og han var måske, så vidt vi ved, født
mindre end hundrede meter fra denne selvsamme kilde.

„Men nu er her hverken græs eller behagelig skygge;
solen skinnede aldrig på tristere hulning:
sådan vil det vedblive at være, som jeg tit har sagt,
til træer og sten og kilde alle er borte.”

160

„Gråhårede hyrde, du har talt vel;
på din trosbekendelse og min er der kun lille forskel;
dette dyr faldt ikke uden at Naturen iagttog det,
guddommelig sympati sørgede over hans død.

Det Væsen som findes i skyerne og luften,
som er i de grønne blade og i lundene,
bevarer en dyb og ærbødig omsorg
for dem, de stille skabninger, som han elsker.

Lysthuset er blevet til støv: – bagved, foran,
det er intet sædvanligt øde, ingen sædvanlig dunkelhed;
men Naturen, i tiden fylde, skal endnu engang
blomstre og udfolde sin skønhed her.

170

Hun overlader disse genstande til langsomt at forfalde,
for at det vi er og har været, kan blive kendt;
men når en mildere dag kommer,
vil disse mindesmærker alle gro til.

Lad os to dele denne lektie, hyrde,
lært både ved, hvad hun viser, og hvad hun skjuler,
aldrig at blande vor fornøjelse eller vor stolthed
med sorg over den jævreste ting som føler.”

180

„Der var engang en dreng”

Der var engang en dreng, I kendte ham godt, I
Winanders Klinter og Øer! mange gange,
om aftenen, netop som stjernerne var begyndt
at bevæge sig langs højenes rande,
idet de stod op eller gik ned, ville han stå alene,
under træerne eller ved den svagt skinnende sø,
og dér, med flettede fingre, begge hænders

THERE WAS A BOY

Press'd closely palm to palm and to his mouth
Uplifted, he, as through an instrument,
Blew mimic hootings to the silent owls 10
That they might answer him. And they would shout
Across the wat'ry vale and shout again
Responsive to his call, with quivering peals,
And long halloos, and screams, and echoes loud
Redoubled and redoubled, a wild scene
Of mirth and jocund din. And, when it chanced
That pauses of deep silence mock'd his skill,
Then, sometimes, in that silence, while he hung
Listening, a gentle shock of mild surprize
Has carried far into his heart the voice 20
Of mountain torrents, or the visible scene
Would enter unawares into his mind
With all its solemn imagery, its rocks,
Its woods, and that uncertain heaven, receiv'd
Into the bosom of the steady lake.
Fair are the woods, and beauteous is the spot,
The vale where he was born: the Church-yard hangs
Upon a slope above the village school,
And there along that bank when I have pass'd
At evening, I believe, that near his grave 30
A full half-hour together I have stood,
Mute — for he died when he was ten years old.

The Brothers*

These Tourists, Heaven preserve us! needs must live
A profitable life: some glance along
Rapid and gay, as if the earth were air,
And they were butterflies to wheel about
Long as their summer lasted; some, as wise,
Upon the forehead of a jutting crag
Sit perch'd with book and pencil on their knee,
And look and scribble, scribble on and look,
Until a man might travel twelve stout miles,
Or reap an acre of his neighbour's corn. 10

But, for that moping son of Idleness
Why can he tarry *yonder*? — In our church-yard
Is neither epitaph nor monument,

---

* This Poem was intended to be the concluding poem of a series of pastorals, the scene of which was laid among the mountains of Cumberland and Westmoreland. I mention this to apologise for the abruptness with which the poem begins.

håndflader presset tæt sammen og løftet op
 til munden, blæste han, som gennem et instrument,
 en efterlignet tuden til de tavse ugler 10
 for at de måske ville svare ham. Og de ville råbe
 hen over den vandede dal og råbe igen,
 lydhøre over for hans kalden, med dirrende skingren,
 og lange hallo'er og skrig og høje ekkoer,
 fordoblet og fordoblet, en munter og lystig larms
 vilde oprin. Og når det skete at pauser
 med dyb stilhed spottede hans dygtighed,
 så har, nogle gange, i denne stilhed, medens han hang
 lyttende, et blidt anfald af mild overraskelse 20
 båret de kraftige bjergstrømmes stemme
 langt ind i hans hjerte, eller den synlige scene
 ville ubevidst trænge ind i hans sind
 med hele dens højtidelige billedverden, dens klipper,
 dens skove, og den uvisse himmel,
 optaget i den rolige søs skød.
 Skovene er skønne, og stedet er smukt,
 dalen hvor han blev født. Kirkegården ligger
 på en skrænt oven over landsbyskolen,
 og der, når jeg er gået hen ad hin skråning
 om aftenen, tror jeg, at jeg har stået nær ved 30
 hans grav sammenlagt en hel halv time,
 stum – for han døde da han var ti år gammel.

Brødrene*

Disse turister, himlen bevare os! må leve
 et givtigt liv. Nogle farer af sted,
 rappe og livlige, som om jorden var luft,
 og de var sommerfugle, der kredser omkring,
 så længe deres sommer varer; nogle, lige så kloge,
 sidder og balancerer på den forreste del af
 en fremspringende klippe med bog og blyant på knæene,
 og kigger og grifler, grifler og kigger, så længe
 som en mand kan rejse femogtyve kilometer,
 eller høste en tønne land af sin nabos korn. 10
 Men hvad angår den lediggangens sløve søn dér,
 hvorfor bier han så *derhenne*? – På vor kirkegård
 er der hverken gravskrifter eller mindesmærker,

---

* Dette digt var tænkt som afslutningen på en række hyrdedigte, hvis sceneri var henlagt til Cumberlands og Westmorelands bjerge. Jeg nævner dette for at undskylde digtets bratte begyndelse. – W. W.

THE BROTHERS

Tomb-stone nor name, only the turf we tread.
And a few natural graves. To Jane, his Wife,
Thus spake the homely Priest of Ennerdale.
It was a July evening, and he sate
Upon the long stone seat beneath the eaves
Of his old cottage, as it chanced that day,
Employ'd in winter's work. Upon the stone 20
His Wife sate near him, teasing matted wool,
While, from the twin cards tooth'd with glittering wire,
He fed the spindle of his youngest child,
Who turn'd her large round wheel in the open air
With back and forward steps. Towards the field
In which the parish chapel stood alone,
Girt round with a bare ring of mossy wall,
While half an hour went by, the Priest had sent
Many a long look of wonder, and at last,
Risen from his seat, beside the snow-white ridge 30
Of carded wool which the old Man had piled
He laid his implements with gentle care,
Each in the other lock'd; and, down the path
Which from his cottage to the church-yard led,
He took his way, impatient to accost
The Stranger, whom he saw still lingering there.

'Twas one well known to him in former days,
A Shepherd-lad: who ere his thirteenth year
Had chang'd his calling, with the mariners
A fellow-mariner, and so had fared 40
Through twenty seasons; but he had been rear'd
Among the mountains, and he in his heart
Was half a Shepherd on the stormy seas.
Oft in the piping shrouds had Leonard heard
The tones of waterfalls, and inland sounds
Of caves and trees; and when the regular wind
Between the tropics fill'd the steady sail
And blew with the same breath through days and weeks,
Lengthening invisibly its weary line
Along the cloudless main, he, in those hours 50
Of tiresome indolence would often hang
Over the vessel's aide, and gaze and gaze,
And, while the broad green wave and sparkling foam
Flash'd round him images and hues, that wrought
In union with the employment of his heart,
He, thus by feverish passion overcome,
Even with the organs of his bodily eye,
Below him, in the bosom of the deep

gravstene eller navne, kun den grønsvær vi træder på,
 og et par naturlige grave. Således talte Ennerdales
 jævne præst til Jane, hans kone.
 Det var en juliaften, og han sad
 på det lange stensæde under tagskægget
 på sit gamle hus, som det traf sig den dag,
 beskæftiget med vinterarbejde. På stenen 20
 i nærheden sad hans kone og kartede filtret uld, medens
 han, fra de to karter forsynet med tænder af glitrende
 metaltråd, fodrede tenen for sit yngste barn,
 som drejede det store hjul rundt i den frie luft
 ved at gå frem og tilbage. Ud mod marken
 hvor sognekapellet stod alene,
 omgivet af en bar ring af mosgroede mure,
 havde præsten i en halv time sendt
 mangt et langt undrende blik, og til sidst,
 idet han rejste sig, lagde han, ved siden af den 30
 snehvide stribe af kartet uld som den gamle mand
 havde stablet, blidt og omhyggeligt sine redskaber,
 hvert af dem låst ind i det andet; og begav sig på vej
 ned ad stien, som førte fra hans hus til kirkegården,
 utålmodig efter at tiltale den Fremmede,
 som han stadig så dvæle der.

Det var én, der var ham velkendt fra fordums dage,
 en hyrdedreng, som før hans trettende år
 havde skiftet håndtering og var blev matros
 i matroserne selskab og havde levet således 40
 i tyve sæsoner; men han var opfostret
 mellem bjergene, og i hans hjerte
 var han halvt en hyrde på de stormfulde have.
 Tit havde Leonard i det pibende tovværk
 hørt vandfaldets toner og indenlandske lyde
 af huler og træer; og når den regelmæssige vind
 mellem vendekredsene fyldte det støtte sejl
 og blæste med samme ånde gennem dage og uger,
 usynligt forlængende dets kedsommelige rute
 hen over det skyfri åbne hav, ville han 50
 i disse timer af trættende lediggang ofte hænge
 ud over fartøjets side og stirre og stirre, og mens
 den brede grønne bølge og det funklende skum i glimt
 sendte billeder og farver omkring ham, som arbejde
 i forening med det, hans hjerte var optaget af,
 så så han, således overvældet af feberagtig begejstring,
 netop med selve sit fysiske øje,
 under sig i dybets skød,

Saw mountains, saw the forms of sheep that graz'd
 On verdant hills, with dwellings among trees, 60
 And Shepherds clad in the same country grey
 Which he himself had worn.*

And now at length,
 From perils manifold, with some small wealth
 Acquir'd by traffic in the Indian Isles,
 To his paternal home he is return'd,
 With a determin'd purpose to resume
 The life which he liv'd there, both for the sake
 Of many darling pleasures, and the love
 Which to an only brother he has borne 70
 In all his hardships, since that happy time
 When, whether it blew foul or fair, they two
 Were brother Shepherds on their native hills.
 — They were the last of all their race; and now,
 When Leonard had approach'd his home, his heart
 Fail'd in him, and, not venturing to inquire
 Tidings of one whom he so dearly lov'd,
 Towards the church-yard he had turn'd aside,
 That, as he knew in what particular spot
 His family were laid, he thence might learn
 If still his Brother liv'd, or to the file 80
 Another grave was added. — He had found
 Another grave, near which a full half hour
 He had remain'd, but, as he gaz'd, there grew
 Such a confusion in his memory,
 That he began to doubt, and he had hopes
 That he had seen this heap of turf before,
 That it was not another grave, but one,
 He had forgotten. He had lost his path,
 As up the vale he came that afternoon,
 Through fields which once had been well known to him. 90
 And Oh! what joy the recollection now
 Sent to his heart! he lifted up his eyes,
 And looking round he thought that he perceiv'd
 Strange alteration wrought on every side
 Among the woods and fields, and that the rocks,
 And the eternal hills, themselves were chang'd.

By this the Priest who down the field had come
 Unseen by Leonard, at the church-yard gate
 Stopp'd short, and thence, at leisure, limb by limb
 He scann'd him with a gay complacency. 100

---

* This description of the Calenture is sketched from an imperfect recollection of an admirable one in prose, by Mr. Gilbert, Author of the Hurricane.

bjerger, så fåreskikkelser der græssede
 på grønklædte bakker med boliger mellem træerne, 60
 og hyrder klædt i det samme landlige grå stof,
 som han selv havde båret.*

Og nu langt om længe
 fra mangfoldige farer, med en lille formue
 erhvervet ved handel på de indiske øer,
 var han vendt tilbage til sit fædrene hjem
 med den faste hensigt at genoptage
 det liv, som han engang levede der, både på grund
 af mange kære glæder og af hensyn til den
 kærlighed til en eneste bror, som han har båret 70
 gennem alle strabadser, siden den lykkelige tid
 dengang de to, hvad enten vejret var godt eller dårligt,
 var brødrehyrder på deres hjemlige høje.

— De var de to sidste af deres slægt; og nu
 da Leonard havde nærmet sig sit hjem, havde
 modet svigtet ham, og uden at vove at spørge
 om tidender, om én han elskede så inderligt,
 var han drejet af mod kirkegården,
 for at han, da han kendte det særlige sted, hvor
 hans familie lå, derfra kunne lære 80
 om hans bror stadig levede, eller om endnu
 en grav var føjet til rækken. — Han havde fundet
 endnu en grav, som han var blevet ved
 en hel halv time, men mens han stirrede, voksede
 forvirringen i den grad i hans hukommelse,
 at han begyndte at tvivle, og han begyndte at håbe,
 at han havde set denne tørvevold før,
 at det ikke var endnu en grav, men én
 han havde glemt. Han var faret vild,
 da han gik op gennem dalen denne eftermiddag,
 over marker som engang havde været ham velkendte. 90
 Og oh! hvilken glæde fyldte erindringen ikke
 nu hans hjerte med! han løftede sine øjne,
 og mens han så sig omkring, mente han at bemærke
 ubekendte ændringer af skove og marker
 på begge sider, og at klipperne
 og de evige høje selv var forandret.

Dette fik præsten, som, uset af Leonard,
 var kommet ned over marken, til at standse
 ved kirkegårdslågen, og derfra studerede han ham
 i ro og mag, lem for lem med muntert velbehag. 100

---

* Denne beskrivelse af Calentura stammer fra et kun delvist husket beundringsværdigt stykke
 prosa af M. Gilbert, forfatter til *The Hurricane*. — W. W. — Calentura: tropesygdhed med delirium.

Aye, thought the Vicar, smiling to himself;
 'Tis one of those who needs must leave the path
 Of the world's business, to go wild alone:
 His arms have a perpetual holiday,
 The happy man will creep about the fields
 Following his fancies by the hour, to bring
 Tears down his check, or solitary smiles
 Into his face, until the setting sun
 Write Fool upon his forehead. Planted thus
 Beneath a shed that overarch'd the gate 110
 Of this rude church-yard, till the stars appear'd
 The good man might have commun'd with himself
 But that the Stranger, who had left the grave,
 Approach'd; he recogniz'd the Priest at once,
 And after greetings interchang'd, and given
 By Leonard to the Vicar as to one
 Unknown to him, this dialogue ensued.

LEONARD. You live, Sir, in these dales, a quiet life:
 Your years make up one peaceful family;
 And who would grieve and fret, if, welcome come 120
 And welcome gone, they are so like each other,
 They cannot be remember'd. Scarce a funeral
 Comes to this church-yard once, in eighteen months;
 And yet, some changes must take place among you.
 And you, who dwell here, even among these rocks
 Can trace the finger of mortality,
 And see, that with our threescore years and ten
 We are not all that perish. — I remember,
 For many years ago I pass'd this road,
 There was a foot-way all along the fields 130
 By the brook-side — 'tis gone — and that dark cleft!
 To me it does not seem to wear the face
 Which then it had.

PRIEST. Why, Sir, for aught I know,
 That chasm is much the same —

LEONARD. But, surely, yonder--

PRIEST. Aye, there indeed, your memory is a friend
 That does not play you false. — On that tall pike,
 (It is the loneliest place of all these hills)
 There were two Springs which bubbled side by side,
 As if they had been made that they might be
 Companions for each other: ten years back, 140
 Close to those brother fountains, the huge crag

Ja, tænkte sognepræsten, idet han smilede ved sig selv,
 det er en af dem, der nødvendigvis må forlade
 den travle verdens vej, for at fare vild alene;
 hans arme har evig fridag,
 den lykkelige mand vil krybe rundt på markerne,
 følgende sine luner i timevis, så det får
 tårer til løbe ned ad hans kind eller ensomme smil
 frem på hans ansigt, indtil den nedgående sol
 skriver Tåbe på hans pande. Således plantet
 under et skur som overdækkede lågen 110
 på denne primitive kirkegård, kunne den gode mand
 have talt med sig selv til stjernerne kom til syne,
 hvis ikke den Fremmede, som havde forladt graven,
 havde nærmet sig; han genkendte omgående præsten,
 og efter at hilsener var udvekslet og givet
 af Leonard til sognepræsten som til én,
 der var ukendt for ham, fulgte denne samtale.

LEONARD. I lever et roligt liv i disse dale, hr.
 Jeres år udgør én fredelig familie;
 og hvem ville sørge og ærgre sig, hvis, hilst 120
 og forladt med glæde, de er så lig hinanden,
 at de ikke kan huskes. Næppe én gang hver attende
 måned er der begravelse på denne kirkegård;
 og dog, nogle forandringer må finde sted iblandt jer.
 Og I, som bor her, kan netop mellem disse klipper,
 spore dødelighedens finger og se,
 at med vore tre snese og ti år
 er vi ikke endnu døde. — Jeg husker,
 at jeg for mange år siden kom denne vej,
 der var en gangsti langs markerne ved bredden 130
 af bækken — den er borte — og den mørke kløft dér!
 det forekommer ikke mig, at den har det udseende,
 som den havde dengang.

PRÆSTEN. Jamen, hr., så vidt jeg ved,
 er kløften nogenlunde den samme —

LEONARD. Men, så derhenne —

PRÆSTEN. Ja, dér sandelig, Deres hukommelse er en ven,
 som ikke narrer Dem. — På den høje tinde,
 (det er det ensommeste sted overhovedet i disse bjerge)
 var der to kildevæld, der boblede side ved side,
 som var de skabt, så de kunne være
 hinandens ledsager: for ti år siden, nær ved 140
 disse broderkilder, blev den uhyre bjergskråning

Was rent with lightning — one is dead and gone,
 The other, left behind, is flowing still. —
 For accidents and changes such as these,
 Why we have store of them! a water-spout
 Will bring down half a mountain; what a feast
 For folks that wander up and down like you,
 To see an acre's breadth of that wide cliff
 One roaring cataract — a sharp May storm
 Will come with loads of January snow, 150
 And in one night send twenty score of sheep
 To feed the ravens, or a Shepherd dies
 By some untoward death among the rocks:
 The ice breaks up and sweeps away a bridge —
 A wood is fell'd: — and then for our own homes!
 A child is born or christen'd, a field plough'd,
 A daughter sent to service, a web spun,
 The old house cloth is deck'd with a new face;
 And hence, so far from wanting facts or dates
 To chronicle the time, we all have here
 A pair of diaries, one serving, Sir, 160
 For the whole dale, and one for each fire-side,
 Your's was a stranger's judgment: for historians
 Commend me to these vallies.

LEONARD. Yet your church-yard
 Seems, if such freedom may be used with you,
 To say that you are heedless of the past.
 Here's neither head nor foot-stone, plate of brass,
 An orphan could not find his mother's grave:
 Cross-bones or skull, type of our earthly state
 Or emblem of our hopes: the dead man's home 170
 Is but a fellow to that pasture field.

PRIEST. Why there, Sir, is a thought that's new to me.
 The Stone-cutters, 'tis true, might beg their bread
 If every English church-yard were like ours:
 Yet your conclusion wanders from the truth.
 We have no need of names and epitaphs,
 We talk about the dead by our fire-sides.
 And then for our immortal part, we want
 No symbols, Sir, to tell us that plain tale: 180

sønderflænget af et lyn — den ene er død og borte,
 den anden, ladt tilbage, risler stadig. — *

Den slags tilfældige hændelser og forandringer,
 jamen vi har et helt lager af dem! et skybrud
 vil skylle et halvt bjerg væk; hvilken fryd
 for folk der vandrer op og ned ligesom De,
 at se den vide fjeldvæg i en acres bredde[†]
 som et eneste buldrende vandfald — et bidende majuvejr
 vil komme belæsset med januarsne, 150
 og på en nat sende tyve snese får af sted
 for at fodre ravnene, eller en hyrde dør
 en uventet død mellem klipperne:
 isen bryder op og fejer en bro væk —
 en skov bliver fældet: — og nu om vore egne hjem!
 et barn bliver født eller døbt, en mark pløjes,
 en datter sendes i tjeneste, et væv spindes,
 den gamle huskløkke bliver forskønnet med en ny urskive;
 og derfor, så langt fra at mangle fakta og datoer
 til en optegnelse af tidens gang, har vi alle her 160
 to dagbøger, hr., én omfatter
 hele dalen, og én den hjemlige arne,
 Deres var en fremmeds dom, for historikere
 anbefaler mig til disse dale.

LEONARD. Dog synes jeres kirkegård,
 hvis jeg må være så fri over for Dem,
 at være udtryk for, at fortiden er jer ligegyldig.
 Der er hverken stående eller liggende gravstene eller
 messingplader, en forældreløs ville ikke kunne finde sin
 mors grav; ingen knogler over kors eller kranier, tegn på[‡]
 vor jordiskhed eller sindbillede på vore håb: den døde 170
 mands hjem er blot en ledsager til de omliggende græsgange.

PRÆSTEN. Jamen dér, hr., er en tanke, som er ny for mig.
 Stenhuggerne, det er sandt, måtte tigge deres brød,
 hvis alle engelske kirkegården var som vore;
 dog, Deres konklusion afviger fra sandheden.
 Vi har ingen brug for navne og gravskrifter,
 vi taler om de døde i vor familiekreds.
 Og hvad angår vor udødelige del, da ønsker vi
 ingen symboler, hr., til at fortælle os den enkle fortælling; 180

* En begivenhed af denne imponerende art har rent faktisk fundet sted i dette land, på et højde-
 drag kaldet Kidstow Pike [...] Toppen blev ramt af et lyn og ethvert spor af den ene af kilderne
 forsvandt, medens den anden forsatte med at risle som før. — W. W.

[†] en acres bedde: godt 60 m.

[‡] knoglerne over kors symboliserer Korset.

THE BROTHERS

The thought of death sits easy on the man
Who has been born and dies among the mountains:

LEONARD. Your dalesmen, then, do in each other's thoughts
Possess a kind of second life: no doubt
You, Sir, could help me to the history
Of half these Graves?

PRIEST. For eight-score winters past,
With what I've witness'd, and with what I've heard,
Perhaps I might, and, on a winter's evening,
If you were seated at my chimney's nook
By turning o'er these hillocks one by one,
We two could travel, Sir, through a strange round,
Yet all in the broad high-way of the world. 190
Now there's a grave — your foot is half upon it,
It looks just like the rest, and yet that man
Died broken-hearted.

LEONARD. 'Tis a common case,
We'll take another: who is he that lies
Beneath yon ridge, the last of those three graves; —
It touches on that piece of native rock
Left in the church-yard wall.

PRIEST. That's Walter Ewbank.
He had as white a head and fresh a cheek
As ever were produc'd by youth and age 200
Engendering in the blood of hale fourscore.
For five long generations had the heart
Of Walter's forefathers o'erflow'd the bounds
Of their inheritance, that single cottage,
You see it yonder, and those few green fields.
They toil'd and wrought, and still, from sire to son,
Each struggled, and each yielded as before
A little — yet a little — and old Walter,
They left to him the family heart, and land
With other burthens than the crop it bore. 210
Year after year the old man still preserv'd
A chearful mind, and buffeted with bond,
Interest and mortgages; at last he sank,
And went into his grave before his time.
Poor Walter! whether it was care that spurr'd him
God only knows, but to the very last
He had the lightest foot in Ennerdale:

tanken om døden bæres let af det menneske,
som er født og som dør blandt bjergene.*

LEONARD. I dalfolk, har så i hinandens tanker
en slags andet liv, De, hr., kunne
uden tvivl hjælpe mig med halvdelen
af disse graves historie?

PRÆSTEN. Med hvad jeg selv
har været vidne til, og hvad jeg har hørt, i fire snese vinter
kunne jeg måske; og på en vinteraften,
hvis De sad i min skorstenskrog, kunne
vi to, hr., ved at vende disse små høje én efter én,
begive os ud på en ejendommelig rejse, som
dog helt ville være på verdens brede landevej. 190
Her er nu en grav — Deres fod hviler halvt på den,
den ligner resten, og dog døde den mand
med knust hjerte.

LEONARD. Den slags er almindeligt,
lad os tage en anden. Hvem er det, der ligger
under volden derhenne, den sidste af de tre grave dér; —
den rør ved det stykke natursten,
som er efterladt i kirkegårdsmuren.

PRÆSTEN. Det er Walter Ewbank.
Han havde så lyst et hår og så frisk en kind,
som nogensinde er blevet frembragt af ungdom og år, 200
fremavlet i blodet hos sunde fire snese.
I fem lange generationer havde Walters
forfædres livsmod oversteget de skranker
deres arv satte, den enlige hytte
De ser derhenne, og de få grønne marker dér.
De sled og arbejde hårdt, og stadigvæk, fra far til søn,
kæmpede de, og hver af dem ydede
lidt — og endnu lidt — og gamle Walter,
til ham efterlod de familiens livsmod og jorden, der ikke
havde andre byrder end det korn, den bar. 210
År efter år bevarede den gamle mand
et muntert sind og sloges med gældsbeviser,
renter og pantebreve; til sidst segnede han,
og han gik i graven før tiden.
Stakkels Walter! om det var ansvarsfølelse, der
ansporede ham, det ved alene Gud, men til det

---

* Intet ved disse bjergbeboeres væremåde fortjener i den grad omtale som den ro, jeg kunne sige
ligegyldighed, hvormed de taler om døden. Nogle af kirkegårdene, som er beskrevet her, inde-
holder ikke en eneste gravsten og de fleste af dem har kun meget få. — W. W.

His pace was never that of an old man:
 I almost see him tripping down the path
 With his two Grandsons after him — but you,
 Unless our Landlord be your host to-night, 220
 Have far to travel, and in these rough paths
 Even in the longest day of midsummer —

LEONARD. But these two Orphans!

PRIEST. Orphans! such they were —
 Yet not while Walter liv'd — for, though their Parents
 Lay buried side by side as now they lie,
 The old Man was a father to the boys,
 Two fathers in one father: and if tears
 Shed, when he talk'd of them where they were not,
 And hauntings from the infirmity of love,
 Are aught of what makes up a mother's heart, 230
 This old Man in the day of his old age
 Was half a mother to them. — If you weep, Sir,
 To hear a stranger talking about strangers,
 Heaven bless you when you are among your kindred!
 Aye. You may turn that way — it is a grave
 Which will bear looking at.

LEONARD. These Boys I hope
 They lov'd this good old Man —

PRIEST. They did — and truly,
 But that was what we almost overlook'd,
 They were such darlings of each other. For
 Though from their cradles they had liv'd with Walter, 240
 The only kinsman near them in the house,
 Yet he being old, they had much love to spare,
 And it all went into each other's hearts.
 Leonard, the elder by just eighteen months,
 Was two years taller: 'twas a joy to see,
 To hear, to meet them! from their house the School
 Was distant three short miles, and in the time
 Of storm and thaw, when every water-course
 And unbridg'd stream, such as you may have notic'd
 Crossing our roads at every hundred steps, 250
 Was swoln into a noisy rivulet,
 Would Leonard then, when elder boys perhaps
 Remain'd at home, go staggering through the fords
 Bearing his Brother on his back. — I've seen him,
 On windy days, in one of those stray brooks,

sidste havde han den letteste fod i Ennerdale:
 han gang var aldrig som en gammel mands:
 jeg kan næsten se ham trippe ned ad stien
 med sine to sønnesønner efter sig — men De, 220
 med mindre vor godsejer er Deres vært i aften,
 har en lang rejse for Dem, og på disse ujævne stier
 netop på midsommerens længste dag —

LEONARD. Men disse to forældreløse!

PRÆSTEN. Forældreløse! det var de —
 dog ikke medens Walter levede — thi, skønt deres forældre
 lå begravet side om side, som de ligger nu,
 var den gamle Mand en far for de to drenge,
 to fædre i én far; og hvis udgydte tårer,
 når han fortalte, at han ikke kunne finde dem,
 og ængstelser, på grund af den svaghed som 230
 kærlighed giver, er noget af det, der fylder en mor hjerte,
 så var denne gamle mand på sine gamle dage
 næsten som en mor for dem — Hvis De græder, hr.,
 ved at høre en fremmed tale om fremmede,
 gid himlen må velsigne Dem, når de er blandt deres egne!
 Ja, De kan gå den vej — det er en grav
 som kan tåle at blive set.

LEONARD. Jeg håber disse to drenge
 elskede denne gode gamle mand —

PRÆSTEN. Det gjorde de — og oprigtigt,
 men det overså vi næsten,
 de var så dyrebare for hinanden. For 240
 selvom de, siden de lå i vugge, havde levet sammen
 med Walter, den eneste nære slægtning i huset,
 og han var dog gammel, så havde de megen kærlighed
 tilovers, og det gik alt sammen ind i den andens hjerte.
 Leonard, atten måneder den ældste,
 var to år højere: det var en fryd at se,
 at høre, at møde dem! skolen lå
 små fem km fra deres hus, og når
 det var uvejr eller tøede, når ethvert vandløb
 og enhver broløst bæk, sådanne, har De muligvis bemærket, 250
 som krydser vore veje for hvert hundrede skridt,
 var svulmet til en larmende å,
 så ville Leonard, når ældre drenge måske
 blev hjemme, gå vaklende gennem vadestederne,
 mens han bar sin bror på ryggen. — Jeg har set ham
 på vindblæste dage, i en af disse vildfarne bække,

Aye, more than once I've seen him mid-leg deep,
 Their two books lying both on a dry stone
 Upon the hither side: — and once I said,
 As I remember, looking round these rocks 260
 And hills on which we all of us were born,
 That God who made the great book of the world
 Would bless such piety —

LEONARD.   It may be then--

PRIEST. Never did worthier lads break English bread:
 The finest Sunday that the Autumn saw,
 With all its mealy clusters of ripe nuts,
 Could never keep these boys away from church,
 Or tempt them to an hour of sabbath breach.
 Leonard and James! I warrant, every corner
 Among these rocks and every hollow place 270
 Where foot could come, to one or both of them
 Was known as well as to the flowers that grew there.
 Like roe-bucks they went bounding o'er the hills:
 They play'd like two young ravens on the crags:
 Then they could write, aye and speak too, as well
 As many of their betters — and for Leonard!
 The very night before he went away,
 In my own house I put into his hand
 A Bible, and I'd wager twenty pounds,
 That, if he is alive, he has it yet. 280

LEONARD. It seems, these Brothers have not liv'd to be
 A comfort to each other. —

PRIEST.   That they might
 Live to that end, is what both old and young
 In this our valley all of us have wish'd,
 And what, for my part, I have often pray'd:
 But Leonard —

LEONARD. Then James still is left among you —

PRIEST. 'Tis of the elder Brother I am speaking:
 They had an Uncle, he was at that time
 A thriving man, and traffick'd on the seas:
 And, but for this same Uncle, to this hour 290
 Leonard had never handled rope or shroud.
 For the Boy lov'd the life which we lead here;
 And, though a very Stripling, twelve years old;
 His soul was knit to this his native soil.
 But, as I said, old Walter was too weak

ja, mere end én gang har jeg set ham i til knæene,
 mens deres to bøger lå på en tør sten
 på denne side: — og engang sagde jeg,
 som jeg husker det, idet jeg betragtede disse klipper 260
 og bakker, som vi alle er født på,
 at Gud som skabte denne store verdens bog
 ville velsigne sådan hengivenhed.

LEONARD. Det kan være —

PRÆSTEN. Aldrig brød værdigere gutter engelsk brød.
 Den fineste søndag, som efteråret så,
 med alle dets lysebrune klynger af modne nødder,
 kunne aldrig holde disse drenge borte fra kirken,
 eller friste dem til at bryde sabbatten en time.
 Leonard og James! Jeg er vis på, at enhver krog
 i disse klipper og ethvert hult sted, hvor man kunne 270
 sætte en fod, var lige så kendte for den ene eller dem begge,
 som de er for de blomster, der vokser der.
 Som råbukke sprang de over bakkerne:
 de legede som to unge ravne på de fremspringende klipper.
 og så kunne de skrive, ja og også tale så godt
 som mange fra de højere lag — og hvad angår Leonard!
 selve natten før han tog af sted,
 gav jeg ham i mit eget hus en bibel i hånden,
 og jeg vil vædde tyve pund på,
 at hvis han er i live, da har han den endnu. 280

LEONARD. Det virker som om, disse brødre ikke har levet,
 så de kunne blive en trøst for hinanden. —

PRÆSTEN. At de kunne have
 levet med dette mål for øje, er hvad både unge
 og gamle i denne vor dal, alle havde ønsket,
 og som jeg, for min del, tit har bedt om:
 men Leonard —

LEONARD. Så James er stadig blandt jer —

PRÆSTEN. Det er den ældre bror jeg taler om:
 de havde en onkel, han var på den tid
 en fremgangsrig mand og drev handel på havene:
 og havde det ikke været for denne onkel, havde 290
 Leonard aldrig til denne dag håndteret reb og tovværk.
 For drengen elskede det liv, vi førte her;
 og skønt en ren knægt, tolv år gammel,
 var hans sjæl knyttet til denne hans fædrenejord.
 Men som jeg sagde, gamle Walter var for svag

til at strides med sådan en rivende elv; da han døde,
 blev landejendommen og huset solgt og alle deres får,
 en pæn flok, og som, efter hvad jeg ved,
 havde udstyret folkene i Ewbank med tøj i tusinde år.
 Nå — alt var borte, og de var forarmet. 300
 Og Leonard, hovedsagelig for sin brors skyld,
 besluttede at forsøge sin lykke på havene.
 Det er nu tolv år siden, vi fik efterretninger om ham.
 Hvis der var en blandt os, som havde hørt,
 at Leonard Ewbank var kommet hjem igen,
 fra The great Gavel ned til Leeza's bredder,
 og ned til Enna så langt som til Egremont,*
 ville det være en ren festdag,
 og de to klokker, som De ser
 hænge der i den frie luft — men, Åh kære herre! 310
 dette er bedrøvelig snak — de vil aldrig ringe for ham,
 levende eller død. — Sidst vi hørte om ham,
 var han slave blandt maurerne
 på Barbarykysten — Der var ikke så lidt†
 der kunne gøre ham nedtrykt, og uden tvivl,
 før det endte med hans død, må gutten være
 blevet sørgeligt skuffet. — Stakkels Leonard! da vi skiltes,
 tog han min hånd og sagde til mig,
 at hvis han nogensinde skulle blive rig,
 ville han vende tilbage, og på sin fars jord 320
 blive gammel blandt os.

LEONARD. Hvis den dag
 skulle komme, ville det bestemt være en glad dag for ham;
 han ville selv, uden tvivl, være så lykkelig
 som nogen, der måtte møde ham —

PRÆSTEN. Ja, lykkelig, hr. —

LEONARD. De sagde, at alle hans slægtningen ligger
 i deres grave, og at han havde en bror —

PRÆSTEN. Det er blot endnu
 en sørgelig fortælling. Fra ungdommen af
 var James om end ikke sygelig, så dog skrøbelig,
 og Leonard, da han altid var ved hans side,

---

* *The great Gavel*, kaldet således, forestiller jeg mig, på grund af dens lighed med gavlen på et hus, er et af de højeste bjerge i Cumberland. Det står ved den øverste ende af både Ennerdale, Wastdale og Borrowdale.

The Leeza er en flod, som strømmer ind i Ennedalesøen: når den løber ud igen skifter den navn til End, Eyne eller Enna. Den udmunder i havet lidt syd for Egremont. — W. W.

† Barbarykysten: Nordafrikas kyst.

Had done so many offices about him, 330
 That, though he was not of a timid nature,
 Yet still the spirit of a mountain boy
 In him was somewhat check'd, and when his Brother
 Was gone to sea and he was left alone
 The little colour that he had was soon
 Stolen from his cheek, he droop'd, and pin'd and pin'd;

LEONARD. But these are all the graves of full grown men!

PRIEST. Aye, Sir, that pass'd away: we took him to us.
 He was the child of all the dale — he liv'd
 Three months with one, and six months with another 340
 And wanted neither food, nor clothes, nor love,
 And many, many happy days were his.
 But, whether blithe or sad, 'tis my belief
 His absent Brother still was at his heart.
 And, when he liv'd beneath our roof, we found
 (A practice till this time unknown to him)
 That often, rising from his bed at night,
 He in his sleep would walk about, and sleeping
 He sought his Brother Leonard. — You are mov'd!
 Forgive me, Sir: before I spoke to you, 350
 I judg'd you most unkindly.

LEONARD. But this youth,
 How did he die at last?

PRIEST. One sweet May morning,
 It will be twelve years since, when Spring returns,
 He had gone forth among the new-dropp'd lambs,
 With two or three companions whom it chanc'd
 Some further business summon'd to a house
 Which stands at the Dale-head. James, tir'd perhaps,
 Or from some other cause remain'd behind.
 You see yon precipice — it almost looks
 Like some vast building made of many crags, 360
 And in the midst is one particular rock
 That rises like a column from the vale,
 Whence by our Shepherds it is call'd, the Pillar.
 James, pointing to its summit, over which
 They all had purpos'd to return together,
 Inform'd them that he there would wait for them:
 They parted, and his comrades pass'd that way
 Some two hours after, but they did not find him

havde gjort ham så mange tjeneste, 330
 at selvom han ikke var frygtsom af natur,
 så var bjergdrengeånden i ham
 til en vis grad hæmmet, og da hans bror
 stod til søs, og han var ladt alene,
 var den lille farve, han havde, snart berøvet hans kind,
 han blev tungsindig, det fortærede og fortærede ham:

LEONARD. Men alle disse er voksne mænds grave!

PRÆSTEN. Ja, hr., det gik over: vi tog ham til os.
 Han var hele dalens barn — han levede 340
 tre måneder hos én og seks måneder hos en anden:
 og manglede hverken mad eller tøj eller kærlighed,
 og mange mange lykkelige dage havde han.
 Men enten han var lystig eller trist, tror jeg,
 at hans fraværende bror bestandig var i hans hjerte.
 Og da han levede under vort tag, opdagede vi
 (en vane hidtil ukendt for ham)
 at han tit, idet han rejste sig fra sin seng om natten,
 ville gå rundt i søvne og sovende
 søge efter sin bror Leonard — De er bevæget!
 tilgiv mig, hr., inden jeg talte til Dem, 350
 bedømte jeg Dem meget uvenligt.

LEONARD. Men denne yngling,
 hvordan døde han til sidst?

PRÆSTEN. En yndig majmorgen,
 det er nu tolv år siden her til foråret,
 var han gået ud til de nyfødte lam
 med to eller tre kammerater der, som det nu traf sig,
 hidkaldtes, i nogle videre forretninger, til et hus,
 der ligger i bunden af dalen. James, træet måske
 eller af anden årsag, blev tilbage.
 De ser hin stejle skrænt — den ligner næsten
 en vældig bygning lavet af mange fjeldvægge, 360
 og i midten er der en særlig klippe,
 der rejser sig som en søjle fra dalen,
 hvorfor den kaldes Pillen af vore hyrder.*
 James pegede på dens tinde, som de
 alle havde til hensigt sammen at vende tilbage over,
 og fortalte dem, at han ville vente på dem der.
 De skiltes, og et par timer senere kom hans
 kammerater den nævnte vej tilbage, men de fandt

---

* Pillen: *The Pillar*, en nærmest kegleformet klippeformation med flad top.

At the appointed place, a circumstance
 Of which they took no heed: but one of them, 370
 Going by chance, at night, into the house
 Which at this time was James's home, there learn'd
 That nobody had seen him all that day:
 The morning came, and still, he was unheard of:
 The neighbours were alarm'd, and to the Brook
 Some went, and some towards the Lake; ere noon
 They found him at the foot of that same Rock
 Dead, and with mangled limbs. The third day after
 I buried him, poor Lad, and there he lies.

LEONARD. And that then *is* his grave! — Before his death 380
 You said that he saw many happy years?

PRIEST. Aye, that he did —

LEONARD. And all went well with him —

PRIEST. If he had one, the Lad had twenty homes.

LEONARD. And you believe then, that his mind was easy —

PRIEST. Yes, long before he died, he found that time
 Is a true friend to sorrow, and unless
 His thoughts were turn'd on Leonard's luckless fortune,
 He talk'd about him with a chearful love.

LEONARD. He could not come to an unhallow'd end!

PRIEST. Nay, God forbid! You recollect I mention'd 390
 A habit which disquietude and grief
 Had brought upon him, and we all conjectur'd
 That, as the day was warm, he had lain down
 Upon the grass, and, waiting for his comrades
 He there had fallen asleep, that in his sleep
 He to the margin of the precipice
 Had walk'd, and from the summit had fallen head-long,
 And so no doubt he perish'd: at the time,
 We guess, that in his hands he must have had
 His Shepherd's staff; for midway in the cliff 400
 It had been caught, and there for many years
 It hung — and moulder'd there.

The Priest here ended —
 The Stranger would have thank'd him, but he felt

ham ikke på det aftalte sted, en omstændighed
 de ikke tog notits af, men en af dem 370
 var tilfældigvis om natten gået hen til det hus,
 som på denne tid var James' hjem, og der fået at vide,
 at ingen havde set ham hele dagen.
 Morgenen kom, og stadigvæk havde ingen hørt noget;
 naboerne var opskræmte, og nogle gik til bækken
 og nogle mod søen; før middag
 fandt de ham ved foden af den selvsamme klippe
 død og med radbrækkede lemmer. Tredjedagen
 efter begravede jeg ham, arme gut, og der ligger han.

LEONARD. Og den grav dér *er* således hans! — Inden sin død 380
 havde han mange lykkelige år, sagde De?

PRÆSTEN. Ja det havde han —

LEONARD. Og alt gik godt for ham —

PRÆSTEN. Hvis han havde ét hjem, gutten havde tyve.

LEONARD. Og De tror så, at han var vel til mode —

PRÆSTEN. Ja, længe før han døde, forstod han,
 at tiden er sorgens sande ven, og med mindre
 hans tanker var optaget af Leonards ulykkelige skæbne,
 talte han kærligt og fornøjet om ham.

LEONARD. Hans endeligt kunne ikke være uheldigt!*

PRÆSTEN. Nej, det forbyde Gud! De husker, at jeg nævnte 390
 en vane, som han havde fået af bekymring og sorgen,
 og vi formodede alle, da det
 var en varm dag, at havde han lagt sig ned
 på græsset, og var faldet i søvn, mens han
 ventede på sine kammerater, at han i søvne
 var gået hen til kanten af skrænten
 og styrtet hovedhulds ned fra toppen, og sådan
 er han uden tvivl omkommet; på det tidspunkt,
 gætter vi på, må han have haft sin hyrdestav
 i hænderne; for midtvejs ned ad skrænten 400
 var den blevet fanget, og der hang den
 i mange år — og smuldrede der.

Her sluttede Præsten —
 Den Fremmede ville have takket ham, men han følte

---

* Dvs. selvmord.

Tears rushing in; both left the spot in silence,
And Leonard, when they reach'd the church-yard gate,
As the Priest lifted up the latch, turn'd round,
And, looking at the grave, he said, "My Brother."
The Vicar did not hear the words: and now,
Pointing towards the Cottage, he entreated
That Leonard would partake his homely fare: 410
The other thank'd him with a fervent voice,
But added, that, the evening being calm,
He would pursue his journey. So they parted.

It was not long ere Leonard reach'd a grove
That overhung the road: he there stopp'd short,
And, sitting down beneath the trees, review'd
All that the Priest had said: his early years
Were with him in his heart: his cherish'd hopes,
And thoughts which had been his an hour before.
All press'd on him with such a weight, that now, 420
This vale, where he had been so happy, seem'd
A place in which he could not bear to live:
So he relinquish'd all his purposes.
He travell'd on to Egremont; and thence,
That night, address'd a letter to the Priest
Reminding him of what had pass'd between them.
And adding, with a hope to be forgiven,
That it was from the weakness of his heart,
He had not dared to tell him, who he was.

This done, he went on shipboard, and is now 430
A Seaman, a grey headed Mariner.

„Strange fit of passion”

Strange fit of passion I have known,
And I will dare to tell,
But in the lover's ear alone,
What once to me befel.

When she I loved, was strong and gay
and like a rose in June,
I to her cottage bent my way
Beneath the evening moon.

Upon the moon I fixed my eye,
All over the wide lea; 10

tårerne presse sig på; begge forlod stedet i tavshed,
 og Leonard, da de nåede kirkegårdslågen,
 og Præsten løftede klinken, vendte sig om,
 og idet han så på graven, sagde han: „Min Bror.”
 Sognepræsten hørte ikke ordene, og nu,
 mens han pegede mod huset, bad han indtrængende
 Leonard, om han ikke ville deltage i hans enkle måltid. 410
 Den anden takkede ham med varme,
 men tilføjede, at eftersom aftenen var rolig,
 ville han fortsætte sin rejse. Så de skiltes.

Det varede ikke længe før Leonard nåede en lille træklynge
 som hang ud over vejen; her standsede han op,
 og mens han sad under træerne, gennemgik han
 for sig selv, alt det præsten havde sagt. Hans tidlige år
 var levende i hans hjerte; hans nærede forhåbninger,
 og tanker, som havde været hans en time før,
 alt trængte sig ind på ham med en sådan styrke, at 420
 denne dal, hvor han havde været så lykkelig,
 nu syntes et sted, hvor han ikke kunne udholde at leve:
 så han gav afkald på alle sine hensigter.
 Han rejste videre til Egremont; og derfra
 samme nat, skrev han et brev til Præsten, hvor han
 erindrede ham om det, der var passeret mellem dem.
 Og tilføjede, med håb om tilgivelse,
 at det var grundet hjertets svaghed, at han
 ikke havde vovet at fortælle ham, hvem han var.

Da dette var gjort, gik han om bord på et skib, 430
 og er nu sømand, en gråhåret matros.

„Et sælsom følelse”

En sælom følelse kom over mig engang,
 men kun i øret på den der elsker,
 vil jeg vove at fortælle,
 hvad der engang hændte mig.

Da hende jeg elskede var stærk og lystig
 og som en rose i juni,
 styrede jeg mod hendes hus
 under aftenmånen.

Jeg fæstnede mit blik på månen,
 hen over den vidtstrakte eng; 10

My horse trudged on, and we drew nigh
Those paths so dear to me.

And now we reached the orchard plot,
And, as we climbed the hill,
Towards the roof of Lucy's cot
The moon descended still.

In one of those sweet dreams I slept,
Kind Nature's gentlest boon!
And, all the while, my eyes I kept
On the descending moon.

20

My horse moved on; hoof after hoof
He raised and never stopped:
When down behind the cottage roof
At once the planet dropped.

What fond and wayward thoughts will slide
Into a Lover's head —
"O mercy!" to myself I cried,
"If Lucy should be dead!"

Song

She dwelt among th' untrodden ways
Beside the springs of Dove
A Maid whom there were none to praise
And very few to love.

A Violet by a mossy stone
Half-hidden from the Eye!
— Fair, as star when only one
Is shining in the sky!

She *lived* unknown, and few could know
When Lucy ceased to be;
But she is in her Grave, and Oh!
The difference to me.

10

min hest traskede af sted, og vi nærmede os
de stier, som var så kære for mig.

Og nu nåede vi frugthaven,
og mens vi besteg bakken,
gik månen stadig ned
over taget på Lucys hytte.

I en af disse søde drømme sov jeg,
den venlige naturs blide gave!
og hele tiden var mine øjne
fæstnet på den nedgående måne.

20

Min hest gik af sted; han løftede
hov på hov og standsede aldrig:
da planeten pludselig sank
ned bagved hustaget.

Hvilke tåbelige og lunefulde tanker
vil ikke liste sig ind i en elskers hoved —
„Åh nåde!” råbte jeg til mig selv:
„Hvis Lucy skulle være død.”

Sang

Hun boede mellem de ubetrådte veje
nær Doves kilder,
en pige som der ingen var til at prise
og meget få til at elske.

En viol ved en mosgroet sten
halvt skjult for øjet!
— Skøn som en stjerne
når kun én skinner på himlen!

Hun *levede* ukendt, og få vidste
hvornår Lucy ophørte med at være til;
men hun er i sin grav, og åh!
hvilken forskel gør det ikke for mig.

10

“A slumber did my spirit seal”

A slumber did my spirit seal,
I had no human fears:
She seemed a thing that could not feel
The touch of earthly years.

No motion has she now, no force
She neither hears nor sees
Rolled round in earth's diurnal course
With rocks and stones and trees!

The Oak and the Broom

A Pastoral

His simple truths did Andrew glean
Beside the babbling rills;
A careful student he had been
Among the woods and hills.
One winter's night when through the Trees
The wind was thundering, on his knees
His youngest born did Andrew hold:
And while the rest, a ruddy quire
Were seated round their blazing fire,
This Tale the Shepherd told.

10

I saw a crag, a lofty stone
As ever tempest beat!
Out of its head an Oak had grown,
A Broom out of its feet.
The time was March, a chearful noon —
The thaw-wind with the breath of June
Breath'd gently from the warm South-west;
When in a voice sedate with age
This Oak, half giant and half sage,
His neighbour thus address'd.

20

"Eight weary weeks, thro' rock and clay,
Along this mountain's edge
The Frost hath wrought both night and day,
Wedge driving after wedge.
Look up, and think, above your head
What trouble surely will be bred;
Last night I heard a crash — 'tis true,
The splinters took another road —

„En søvn forseglede min ånd”

En søvn forseglede min ånd,
jeg følte ingen jordisk frygt:
den syntes at være noget, som ikke kunne
mærke de jordiske års berøring.

Hun bevæger sig ikke nu, har ingen kraft;
hun hverken hører eller ser;
rullet rundt med jordens daglige løb
med klipper og sten og træer!

Egen og gyvelen

En pastorale

Andrew indsamlede sine simple sandheder
ved siden af de pludrende bække;
han havde været en omhyggelig student
blandt skovene og bakkerne.
En vinternat, da vinden tordnede
gennem træerne, holdt Andrew
sit sidst fødte barn på sit skød:
og medens resten, et rødmosset kor,
sad omkring det blussende bål
fortalte hyrden denne historie.

10

Jeg så en klippeskrænt, en høj sten
som nogensinde stormen slog imod!
en eg var vokset ud af dens hoved,
en gyvel ud af dens fod.
Det var i marts, en lys middag —
tøvind med junis åndedrag
blæste mildt fra det varme sydvest;
da med en røst, sindig af alder,
denne eg, halvt gigant og halvt vismand,
tiltalte sin nabo således:

20

„Otte triste uger gennem klippe og ler,
hen ad denne bjergryg
har frosten arbejdet både nat og dag,
idet den drev kile efter kile ind.
Se op og tænk på hvilke problemer,
der vil blive fostret over dit hoved;
sidste nat hørte jeg et brag — det er sandt,
splinterne tog en anden vej —

I see them yonder — what a load
For such a Thing as you!" 30

"You are preparing as before
To deck your slender shape;
And yet, just three years back — no more —
You had a strange escape.
Down from yon Cliff a fragment broke,
It came, you know, with fire and smoke
And hither did it bend its way.
This pond'rous block was caught by me,
And o'er your head, as you may see,
'Tis hanging to this day. 40

"The Thing had better been asleep,
Whatever thing it were,
Or Breeze, or Bird, or fleece of Sheep,
That first did plant you there.
For you and your green twigs decoy
The little witless Shepherd-boy
To come and slumber in your bower;
And trust me, on some sultry noon,
Both you and he, Heaven knows how soon!
Will perish in one hour. 50

"From me this friendly warning take" —
— The Broom began to doze,
And thus to keep herself awake
Did gently interpose.
"My thanks for your discourse are due;
That it is true, and more than true,
I know and I have known it long;
Frail is the bond, by which we hold
Our being, be we young or old,
Wise, foolish, weak or strong." 60

"Disasters, do the best we can,
Will reach both great and small;
And he is oft the wisest man,
Who is not wise at all.
For me, why should I wish to roam?
This spot is my paternal home,
It is my pleasant Heritage;
My Father many a happy year
Here spread his careless blossoms, here
Attain'd a good old age. 70

jeg ser dem derhenne – hvilket læs
for sådan en ting som dig! 30

„Du forbereder dig som før
på at smykke din slanke krop;
og dog, for kun tre år siden – ikke mere –
blev du reddet på en sælsom måde.
Et stykke brød af klinten,
det kom, ved du, ned med ild og røg
og styrede herhen.
Denne svære klippeblok blev fanget af mig,
og over dit hoved, som du kan se,
har den hængt lige til i dag. 40

„Den ting må hellere sove,
hvad det så end var for en ting
eller brise eller fugl eller et fåreskind,
som først plantede dig der.
For du og dine grønne kviste lokker
den lille uforstandige hyrdedreng
til at komme og slumre i din løvhytte;
og tro mig, en eller anden lummer middag
vil både du og han, himlen ved hvornår!
gå til grunde i samme stund. 50

„Lyt til dette mit venlige råd” –
– Gyvelen begyndte at døse,
og indskød blidt for således
at holde sig selv vågen
„Jeg skylder dig tak for talen,
det er sandt og mere end sandt,
jeg ved det og har vidst det længe;
skrøbelig er båndet, som vi holder
vort liv i, hvad enten man er ung
eller gammel, klog, svag eller stærk. 60

„Katastrofer, ligegyldigt hvad vi gør
rammer både store og små;
og han er ofte den klogeste,
som slet ikke er klog.
Hvorfor skulle jeg ønske at flakke om?
Dette sted er mit fædrene hjem,
det er min rare arv;
Min far udbredte her i mange
lykkelige år sine sorgløse blomster,
fik her en god alderdom. 70

“Even such as his may be may lot.
What cause have I to haunt
My heart with terrors? Am I not
In truth a favor'd plant!
The Spring for me a garland weaves
Of yellow flowers and verdant leaves,
And, when the Frost is in the sky,
My branches are so fresh and gay
That You might look on me and say
This plant can never die. 80

“The butterfly, all green and gold,
To me hath often flown,
Here in my Blossoms to behold
Wings lovely as his own.
When grass is chill with rain or dew,
Beneath my shade the mother ewe
Lies with her infant lamb; I see
The love, they to each other make,
And the sweet joy, which they partake,
It is a joy to me. 90

Her voice was blithe, her heart was light;
The Broom might have pursued
Her speech, until the stars of night
Their journey had renew'd.
But in the branches of the Oak
Two Ravens now began to croak
Their nuptial song, a gladsome air;
And to her own green bower the breeze
That instant brought two stripling Bees
To feed and murmur there. 100

One night the Wind came from the North
And blew a furious blast,
At break of day I ventur'd forth
And near the Cliff I pass'd.
The storm had fall'n upon the Oak
And struck him with a mighty stroke,
And whirl'd and whirl'd him far away;
And in one hospitable Cleft
The little careless Broom was left
To live for many a day. 110

„Og således kan det også blive min lod.
 Hvilken grund har jeg til at hjem søge
 mit hjerte med angst? Er jeg ikke
 en begunstiget plante!
 Foråret væver en krans til mig,
 af gule blomster og grønne blade,
 og når frosten er i luften
 er mine grene så friske og livlige,
 at du kunne se på mig og sige,
 den plante kan aldrig dø. 80

„Sommerfuglen, helt grøn og gylden,
 er tit fløjet hen til mig,
 for her i mine blomster at beskue
 vinger så dejlige som hans egne.
 Når græsset er koldt af regn og dug,
 ligger moderfåret under min skygge
 med sit spæde lam; jeg ser
 den kærlighed, som de giver hinanden,
 og den søde glæde, som de sammen føler
 er en glæde for mig.” 90

Hendes røst var fornøjet, hendes hjerte let;
 Gyvelen kunne have forsat
 sin tale indtil nattens stjerner
 havde fornyet deres rejse.
 Men i Egens grene begyndte
 to ravne nu hæst at skrig
 deres bryllupssang, en glad vise;
 og brisen sendte i samme stund
 to unge bier til hendes grønne hytte
 for at æde og summe der. 100

En nat kom vinden fra nord
 og blæste en rasende blæst,
 ved daggry vovede jeg mig jeg ud
 og jeg gik tæt forbi klinten.
 Stormen havde angrebet Egen
 og slået ham med et mægtigt slag,
 og hvirvlet og hvirvlet ham langt væk;
 men den lille sorgløse Gyvel
 var endt i en gæstfri kløft,
 hvor den kunne leve mange dage. 110

Lucy Gray

Oft I had heard of Lucy Gray,
And when I crossed the wild,
I chanced to see at break of day
The solitary child.

No mate, no comrade Lucy knew;
She dwelt on a wild moor,
The sweetest thing that ever grew
Beside a human door!

You yet may spy the fawn at play,
The hare upon the green; 10
But the sweet face of Lucy Gray
Will never more be seen.

“To-night will be a stormy night,
You to the town must go,
And take a latern, child, to light
Your mother thro’ the snow.”

“That, father! will I gladly do;
’Tis scarcely afternoon —
The minister-clock has just struck two,
And yonder is the moon.” 20

At this the father raised his hook
And snapped a fagot-band;
He plied his work, and Lucy took
The latern in her hand.

Not blither is the mountain roe,
With many a wanton stroke
Her feet disperse the powd’ry snow
That rises up like smoke.

The storm came on before its time,
She wandered up and down, 30
And many a hill did Lucy climb
But never reached the town.

The wretched parents all the night
Went shouting far and wide;
But there was neither sound nor sight
To serve them for a guide.

Lucy Gray

Jeg har ofte hørt om Lucy Gray,
og da jeg engang ved daggry krydsede
det vilde øde, havde jeg den lykke
at se det enlige barn.

Hverken ven eller kammerat havde Lucy;
hun boede på den vilde hede,
den yndigste ting som nogensinde voksede
nær menneskets dør!

Den legende dåkalv kan du endnu få øje på,
og haren på grønsværen;
men Lucy Grays søde ansigt
vil ingen mere få at se.

10

„Det bliver en stormfuld nat i nat,
du må tage en lygte,
barn, og gå til byen for at
lyse for din mor gennem sneen.”

Det vil jeg gerne gøre, far!
det en næppe eftermiddag —
klostrets klokke har netop slået to,
og derhenne er månen.”

20

Ved dette løftede faren sin krog
og snuppede et brændeknippe;
han passede sit arbejde, og Lucy
tog lygten i hånden.

Bjergbukken er ikke mere fornøjet,
når hendes fødder med mange kåde
spark spreder den pudderagtige sne,
der stiger op som røg.

Stormen kom før tiden,
hun vandrede op og ned,
og Lucy besteg mange bakker,
men nåede aldrig byen.

30

Hele den nat gik de ulykkelige forældre
og råbte på hende vidt og bredt;
men der var hverken lyd eller tegn,
der kunne tjene dem som fører.

At day-break, on a hill they stood
That overlooked the moor;
And thence they saw the bridge of wood
A furlong from their door. 40

And now they homeward turned, and cried
"In Heaven we all shall meet!"
When in the snow the mother spied
The print of Lucy's feet.

Then downward from the steep hill's edge
They tracked the footmarks small;
And through the broken hawthorn-hedge,
And by the long stone-wall;

And then an open field they crossed,
The marks were still the same; 50
They tracked them on, nor ever lost,
And to the bridge they came.

They followed from the snowy bank
The footmarks, one by one,
Into the middle of the plank,
And further there were none.

Yet some maintain that to this day
She is a living child,
That you may see sweet Lucy Gray
Upon the lonesome wild. 60

O'er rough and smooth she trips along,
And never looks behind;
And sings a solitary song
That whistles in the wind.

"Tis said, that some have died for love"

'Tis said, that some have died for love
And here and there a church-yard grave is found
In the cold North's unhallow'd ground,
Because the wretched man himself had slain,
His love was such a grievous pain.
And there is one whom I five years have known;
He dwells alone
Upon Helvellyn's side.

Ved daggry stod de på en bakke
med udsigt over heden;
og derfra så de træbroen
to hundrede meter fra deres dør. 40

Og nu gik de hjemad og græd:
„I Himlen skal vi alle mødes!”
Da fik moren øje på Lucys
fodaftryk I sneen.

Så forfulgte de de små fodspor
nedad den stejle bakkekam;
og gennem det brækkede tjørnehegn,
og langs den lange stenmur;

Og så krydsede de en åben mark,
sporene var stadig de samme; 50
de forfulgte dem videre, tabte dem aldrig,
og kom til broen.

De fulgte fodsporene fra den
snedækkede bred, ét efter ét,
ud til midten af planken,
og så var der ikke flere.

Dog er der nogle som hævder, at hun
den dag i dag er et levende barn,
at du kan se yndige Lucy Gray
I den ensomme ødemark. 60

Over det knudrede og det jævne tripper
hun af sted, og ser sig aldrig tilbage;
og synger en ensom sang,
der fløjter i vinden

„Det siges at nogle er døde af kærlighed”

Det siges at nogle er døde af kærlighed:
og her og der kan man finde en kirkegårdsgrav
i det kolde nords uhellige jord,
fordi den stakkels mand havde slået sig selv ihjel,
hans kærlighed var sådan en bitter smerte.
Og der er en, som jeg har kendt i fem år;
han bor alene
på Helvellyns skråning.

He loved — The pretty Barbara died,
And thus he makes his moan: 10
Three years had Barbara in her grave been laid
When thus his moan he made.

“Oh! move thou Cottage from behind that oak
Or let the aged tree uprooted lie,
That in some other way yon smoke
May mount into the sky!
The clouds pass on; they from the Heavens depart:
I look — the sky is empty space;
I know not what I trace;
But when I cease to look, my hand is on my heart. 20

“O! what a weight is in these shades! Ye leaves,
When will that dying murmur be suppress'd?
Your sound my heart of peace bereaves,
It robs my heart of rest.
Thou Thrush, that singest loud and loud and free,
Into yon row of willows flit,
Upon that alder sit;
Or sing another song, or chuse another tree

“Roll back, sweet rill! back to thy mountain bounds,
And there for ever be thy waters chain'd! 30
For thou dost haunt the air with sounds
That cannot be sustain'd;
If still beneath that pine-tree's ragged bough
Headlong yon waterfall must come,
Oh let it then be dumb! —
Be any thing, sweet rill, but that which thou art now.

“Thou Eglantine whose arch so proudly towers
(Even like a rainbow spanning half the vale)
Thou one fair shrub, oh! shed thy flowers,
And stir not in the gale. 40
For thus to see thee nodding in the air,
To see thy arch thus stretch and bend,
Thus rise and thus descend,
Disturbs me, till the sight is more than I can bear.”

The man who makes this feverish complaint
Is one of giant stature, who could dance
Equipp'd from head to foot in iron mail.
Ah gentle Love! if ever thought was thine
To store up kindred hours for me, thy face

Han elskede — den kønne Barbara døde
og således udtrykker han sin sorg: 10
i tre år havde Barbara været lagt i sin grav
da han udtrykte sin sorg på denne måde.

„Oh du Hytte bagved egen, flyt dig,
eller lad det gamle træ ligge oprykket med rode,
så hin røg på anden vis
kan stige til himlen!
skyerne driver videre, de drager bort fra himlen:
jeg kigger — himlen er et tomt rum;
jeg ved ikke hvad jeg ser; men da
jeg holder op med at kigge, er min hånd på mit hjerte. 20

Åh! hvilken vægt disse skygger er! I blade
hvornår vil den døende brusen blive undertrykt?
Jeres lyd berøver mit hjerte dets fred,
den fratager mit hjerte dets hvile.
Du drossel, som synger højt og højt og frit,
flyv ind i hin række af piletræer,
sid på det elletræ;
syng en anden sang, eller vælg et andet træ.

Rul tilbage friske bæk! tilbage til dine bjerggrænser,
og lad dér for evigt dine vande være lænket! 30
for du har hjemsøgt luften med lyde
som ikke kan udholdes;
Hvis hint vandfald stadig under fyrretræets
brækkede gren må komme hovedkulds,
oh så lad det så være stumt! —
Vær hvad som helst, friske bæk, blot ikke det, du er nu.

Du æblerose hvis bue knejser så stolt
(ligesom en regnbue der næsten spænder over dalen)
du ene fagre busk, Oh! kast dine blomster,
og bevæg dig ikke i brisen. 40
Thi at se dig nikke i luften således
at se din bue således strække og bøje sig,
således rejse sig og dale,
forstyrrer mig, indtil synet er mere end jeg kan bære.”

Manden som kommer med denne feberagtige klage
er en af gigantisk skikkelse, som kunne danse
klædt i rustning fra hoved til fod.
Åh blide kærlighed! hvis du nogensinde har tænkte på
at lagre lignende stunder for mig, vend da dit ansigt bort

Turn from me, gentle Love, nor let me walk
Within the sound of Emma's voice, or know
Such happiness as I have known to-day. 50

Poor Susan

At the corner of Wood-Street, when day-light appears,
There's a Thrush that sings loud, it has sung for three years:
Poor Susan has pass'd by the spot and has heard
In the silence of morning the song of the bird.

'Tis a note of enchantment; what ails her? She sees
A mountain ascending, a vision of trees;
Bright volumes of vapour through Lothbury glide,
And a river flows on through the vale of Cheapside.

Green pastures she views in the midst of the dale,
Down which she so often has tripp'd with her pail, 10
And a single small cottage, a nest like a dove's,
The only one dwelling on earth that she loves.

She looks, and her heart is in Heaven, but they fade,
The mist and the river, the hill and the shade;
The stream will not flow, and the hill will not rise,
And the colours have all pass'd away from her eyes.

Poor Outcast! return — to receive thee once more
The house of thy Father will open its door,
And thou once again, in thy plain russet gown,
May'st hear the thrush sing from a tree of its own. 20

The Two Thieves

Or the last Stage of Avarice

Oh now that the genius of Bewick were mine
And the skill which He learn'd on the Banks of the Tyne;
When the Muses might deal with me just as they chose
For I'd take my last leave both of verse and of prose.

fra mig, blide kærlighed, og lad mig ikke vandre omkring
inden for hørevidden af Emmas stemme eller opleve*
den slags lykke, som jeg har hørt om idag. 50

Stakkels Susan

På hjørnet af Wood Street, når dagslyset kommer til syne,
er der en drossel, som synger højt, den har sunget i tre år:
stakkels Susan er gået forbi stedet og har hørt
fuglens sang i morgenstilheden.

Det er en fortryllende tone; hvad plager hende?
Hun ser et bjerg stige op, et syn af træer;
strålende dampbølger glider gennem Lothbury,
og en flod løber gennem Cheapsidedalen.†

Hun ser grønne græsgange i midten af dalen,
som hun tit har trippet nedad med sin spand, 10
og et enligt lille hus, en rede som en dues,
den eneste bolig på jorden som hun elsker.

Hun kigger og hendes hjerte er i Himlen,
men de falmer, tågen og floden, bakken og skyggen;
strømmen vil ikke flyde, bakken vil ikke rejse sig,
og for hendes øjne er alle farverne døde.

Stakkels udstødte! vend tilbage — din fars hus vil
endnu engang åbne sin dør for at modtage dig,
og du kan atter i din enkle hjemmegjorte kjole
høre droslen synge fra sit eget træ. 20

De to tyve,

eller griskhedens sidste stadié

Oh bare jeg havde Bewicks' geni‡
og den dygtighed, som han lærte ved Tynes bredder;
så kunne muserne behandle mig, som de ville,
for jeg ville sige mit sidste farvel til både vers og prosa.

---

* Emma: sandsynligvis Wordsworths søster Dorothy.

† Wood Street, Lothbury og Cheapside er alle gader i Londons City.

‡ Thomas Bewick (1753-1828), træskærer-kunstner der dyrkede landlige motiver.

THE TWO THIEVES

What feats would I work with my magical hand!
Book-learning and books should be banish'd the land
And for hunger and thirst and such troublesome calls
Every ale-house should then have a feast on its walls.

The Traveller would hang his wet clothes on a chair
Let them smoke, let them burn, not a straw would he care. 10
For the Prodigal Son, Joseph's Dream and his Sheaves,
Oh what would they be to my tale of two Thieves!

Little Dan is unbreech'd, he is three birth-days old,
His Grandsire that age more than thirty times told,
There are ninety good seasons of fair and foul weather
Between them, and both go a stealing together.

With chips is the Carpenter strewing his floor?
It a cart-load of peats at an old Woman's door?
Old Daniel his hand to the treasure will slide,
And his Grandson's as busy at work by his side. 20

Old Daniel begins, he stops short and his eye
Through the lost look of dotage is cunning and sly.
'Tis a look which at this time is hardly his own,
But tells a plain tale of the days that are flown.

Dan once had a heart which was mov'd by the wires
Of manifold pleasures and many desires:
And what if he cherish'd his purse? 'Twas no more
Than treading a path trod by thousands before.

'Twas a path trod by thousands, but Daniel is one
Who went something farther than others have gone; 30
And now with old Daniel you see how it fares
You see to what end he has brought his grey hairs.

The pair sally forth hand in hand; ere the sun
Has peer'd o'er the beeches their work is begun:
And yet into whatever sin they may fall,
This Child but half knows it and that not at all.

They hunt through the street with deliberate tread,
And each in his turn is both leader and led;
And wherever they carry their plots and their wiles,
Every face in the village is dimpled with smiles. 40

Hvilken kunst ville jeg ikke skabe med min magiske hånd!
boglærdom og bøger skulle være landsforviste,
og i stedet for sult og tørst og plagsom råben skulle
hver ølstue så have et festmåltid på sine vægge.

Den rejsende som hænger sit våde tøj på en stol
lad det ryge, lad det brænde, ikke et hak bryder han sig 10
om Den Fortabte Søn, Josefs drøm og hans neg,
oh hvad vil de være mod min fortælling om to tyve!*

Lille Dan er en bette purk, han er tre år gammel,
hans bedstefar er mere end tredive gange ældre,
der er halvfems gode år med godt og dårligt vejr
mellem dem, og sammen går de på tyvetogt.

Er tømrerens gulv strøet med spåner?
Står der en vognladning tørv ved en gammel kvindes dør?
Gamle Daniel vil liste sin hånd hen til skatten,
med sit barnebarn lige så travl ved hans side. 20

Gamle Daniel begynder, han standser brat og hans blik
i det alderdomssvækkede øje er snedigt og snu.
Det er et blik, som på dette tidspunkt næppe er han eget,
men fortæller sin tydelige historie om henrundne dage.

Dans hjerte blev engang bevæget af
mangfoldige lyster og ønskers tråde:
og hvad så hvis han værdsatte sin pung? Det var ikke
andet end at betræde en sti betrådt af tusinder før ham.

Det var en sti, betrådt af tusinder, men Daniel er én,
der er gået lidt længere end andre; 30
og nu ser du på gamle Daniel, hvordan det går,
du ser, hvad han har drevet det til med sine grå hår.

Parret drager afsted hånd i hånd; deres arbejde
begynder før solen har tittet frem over bøgetræerne:
dog uanset hvilken synd de gør sig skyldig i,
ved dette barn det kun halvt, og det andet slet ikke.

De jager gennem gaden med sindige skridt,
og hver er efter tur både fører og ført;
og hvor de end udfører deres planer og kneb,
er hvert ansigt i landsbyen kruset af smil. 40

---

* Opbyggelige billeder på væggene var almindeligt i kroer.

Neither check'd by the rich nor the needy they roam,
For grey-headed Dan has a daughter at home;
Who will gladly repair all the damage that's done,
And three, were it ask'd, would be render'd for one

Old Man! whom so oft I with pity have ey'd,
I love thee and love the sweet boy at thy side:
Long yet may'st thou live, for a teacher we see
That lifts up the veil of our nature in thee.

“A whirl-blast from behind the Hill”

A whirl-blast from behind the hill
Rushed o'er the wood with startling sound:
Then all at once the air was still,
And showers of hail-stones patter'd round.
Where leafless Oaks tower'd high above,
I sate within an undergrove
Of tallest hollies, tall and green,
A fairer bower was never seen.
From year to year the spacious floor
With withered leaves is cover'd o'er, 10
You could not lay a hair between:
And all the year the bower is green.
But see! where'er the hailstones drop
The withered leaves all skip and hop,
There's not a breeze — no breath of air —
Yet here, and there, and every where
Along the floor, beneath the shade
By those embowering hollies made,
The leaves in myriads jump and spring,
As if with pipes and music rare 20
Some Robin Good-fellow were there,
And all those leaves, that jump and spring,
Were each a joyous, living thing.

Oh! grant me Heaven a heart at ease
That I may never cease to find,
Even in appearances like these
Enough to nourish and to stir my mind!

De strejfer om hverken standset af den rige eller nødlidende,
for gråhårede Dan har en datter hjemme;
som gladeligt vil gøre al den skade, der er gjort, god igen,
og hvis man bad om det, ville der gives tre for en.

Gamle Mand! som jeg så ofte har betragtet med medynk,
jeg elsker dig og elsker den dejlige dreng ved din side;
må du leve længe endnu, for i dig ser vi en lærer,
der løfter sløret for vor egen natur.

„En hvirvelvind bagfra bakken”

En hvirvelvind bagfra bakken
fór hen over skoven med forbavsende lyd:
så med ét var luften stille,
og byger af hagl trommede omkring.
Hvor bladløse ege knejsede højt ovenover,
sad jeg under en hvælving, dannet
af de højeste kristtorn, høje og grønne,
en skønnere løvhytte var aldrig set.
Fra år til år var det rummelige gulv
blevet dækket af visnede blade, 10
man kunne ikke lægge et hår mellem dem:
og hele året er hytten grøn.
Men se! hvor haglene end falder
springer og hopper alle de visnede blade,
der er ikke en brise — ikke et luftpust —
dog her og der og alle vegne
hen ad gulvet, under skyggen,
lavet af de overhængende kristtorn,
hopper og springer bladene i myriader,
som om med fløjter og sjælden musik 20
en eller anden Nis Goddreng var dér, *
og alle de hoppende og dansende blade
hver var en frydefuld, levende ting.

Oh! Himmels giv mig et utvungent hjerte,
så jeg aldrig kan holde op med at finde,
selv i hændelser som disse,
nok til at nære og røre mit sind!

---

* Nis Goddreng eller Puk fra Shakespeares *En skærsommernats drøm*.

Song

For the Wandering Jew

Though the torrents from their fountains
Roar down many a craggy steep,
Yet they find among the mountains
Resting-places calm and deep.

Though almost with eagle pinion
O'er the rocks the Chamois roam,
Yet he has some small dominion
Which no doubt he calls his home.

If on windy days the Raven
Gambol like a dancing skiff, 10
Not the less he loves his haven
On the bosom of the cliff.

Though the Sea-horse in the ocean
Own no dear domestic cave;
Yet he slumbers without motion
On the calm and silent wave.

Day and night my toils redouble!
Never nearer to the goal,
Night and day, I feel the trouble,
Of the Wanderer in my soul. 20

Ruth

When Ruth was left half desolate,
Her Father took another Mate;
And so, not seven years old,
The slighted Child at her own will
Went wandering over dale and hill
In thoughtless freedom bold.

And she had made a pipe of straw
And from that oaten pipe could draw
All sounds of winds and floods;
Had built a bower upon the green, 10
As if she from her birth had been
An Infant of the woods.

Sang

for den vandrende jøde

Skønt de rivende elve fra deres udspring
bruser ned af mange en fjeldvæg,
finder de dog mellem bjergene
rolige og dybe hvilesteder.

Skønt næsten med ørnevinge
gemsen strejfer hen over klipperne,
dog har han et lille område
som han uden tvivl kalder sit eget.

Hvis på en vindblæst dag raven
tumler som en dansende jolle, 10
elsker han ikke desto mindre sin havn
på fjeldets væg.

Skønt søhesten i oceanet
ikke bor i sin egen kære hule;
slumre han dog ubevægelig
på den rolige og tavse bølge.

Dag og nat fordobles min møjle!
Aldrig nærmere ved målet,
nat og dag føler jeg den vandrendes
trængsler i min sjæl. 20

Ruth

Da Ruth var ladt næsten ene,
tog hendes far sig en ny kone;
og således strejfede det forsmåede
ikke syv år gamle barn omkring,
som det ville, over dal og bakke,
i tankeløs, uforfærdet frihed.

Og hun havde lavet sig en fløjte af strå
og kunne med denne havrefløjte hente
alle vindenes og vandenens lyde;
havde bygget sig en hytte på grønningen, 10
som om hun fra fødslen havde været
et barn fra skovene.

[Beneath her Father's roof, alone
 She seem'd to live: her thoughts her own:
 Herself her won delight:
 Pleas'd with herself, nor sad nor gay,
 She pass'd her time; and in this way
 Grew up to Woman's height.]

There came a Youth from Georgia's shore,
 A military Casque he wore
 With splendid feathers drest;
 He brought them from the Cherokees;
 The feathers nodded in the breeze
 And made a gallant crest.

From Indian blood you deem him sprung:
 Ah no! he spake the English tongue 20
 And bare a Soldier's name;
 And when America was free
 From battle and from jeopardy
 He cross the ocean came.

With hues of genius on his cheek
 In finest tones the Youth could speak.
 — While he was yet a Boy
 The moon, the glory of the sun,
 And streams that murmur as they run
 Had been his dearest joy. 30

He was a lovely Youth! I guess
 The panther in the wilderness
 Was not so fair as he;
 And when he chose to sport and play,
 No dolphin ever was so gay
 Upon the tropic sea.

Among the Indians he had fought,
 And with him many tales he brought
 Of pleasure and of fear,
 Such tales as told to any Maid 40
 By such a Youth in the green shade
 Were perilous to hear.

He told of Girls, a happy rout,
 Who quit their fold with dance and shout
 Their pleasant Indian Town

[Under sin fars tag syntes hun
at leve alene, hendes tanker var hendes egne;
hendes fryd var hende selv:
tilfreds med sig selv, hverken trist eller lystig
tilbragte hun tiden; og voksede på denne
måde op til kvindehøjde.]*

Der kom en ung mand fra Georgias kyst —
han bar en militærhue
pyntet med strålende fjer;
han bragte dem med fra cherokeeserne;
fjerene nikkede i brisen
og dannede en pragtfuld kam.

Man kunne tro han var af indianerblod;
åh nej! han talte det engelske tungemål 20
og bar soldatens navn;
og da Amerika var fri
for krig og fare,
kom han sejlene over havet.

Med åndens glød på sin kind
kunne ynglingen tale i de fineste toner.
— Medens han endnu var dreng
havde månen, solens pragt
og de rislende vandløb 30
været hans kæreste glæde.

Han var en dejlig yngling!
Jeg gætter på at vildmarkens panter
ikke var så skøn som han;
og når han valgte løjer og leg,
var ingen delfin nogensinde så lystig
på det tropiske hav.

Han havde kæmpet blandt indianer,
og han bragte mange historier med sig
om lyst og om frygt; sådanne 40
fortællinger som, fortalt til en hvilken som helst
pige af en sådan yngling i den grønne skygge,
var farlige at lytte til.

Han fortalte om piger, en lykkelig flok,
der forlader deres fold med dans og råb,
deres behagelige indianerby,

---

* Denne og de øvrige indsatte strofer er fra 1805-udgaven. For andre indsatte strofer fra tidligere udgaver, som senere blev fjernet, se (Brett, 181).

To gather strawberries all day long,
 Returning with a choral song
 When day-light is gone down.

He spake of plants divine and strange
 That ev'ry day their blossoms change,
 Ten thousand lovely hues!
 With budding, fading, faded flowers
 They stand the wonder of the bowers
 From morn to evening dews.

50

[Of march and ambush, siege and fight,
 Then did he tell; and with delight
 The heart of Ruth would ache;
 Wild histories they were, and dear:
 But 'twas a thing of heaven to hear
 When of himself he spake!]

[Sometimes most earnestly he said;
 "O Ruth I have been worse than dead:
 False thought, thoughts bold and vain,
 Encompass'd me on every side
 When I, in confidence and pride,
 Had cross'd the Atlantic Main.]

["It was a fresh and glorious World,
 A banner bright that was unfurled
 Before me suddenly:
 I looked upon those hills and plains,
 And seemed as if let loose from chains
 To live at liberty.]

["But wherefore speak of this? for now,
 Sweet Ruth! with thee, I know not how,
 I feel my spirit burn —
 Even as the east when day comes forth;
 And to the west, and south, and north,
 The morning doth return.]

["It is a purer, better mind:
 O Maiden innocent and kind,
 What sights I might have seen!
 Even now upon my eyes they break!"
 — And he again began to speak
 Of Lands where he had been.]

for at samle jordbær hele dagen lang,
og vender tilbage med korsang
når dagslyset er gået ned.

Han talte om guddommelige og fremmede planter,
som hver dag skifter blomster,
titusinde dejlige farver!
med spirende, visnende, visnede blomster
står de som løvhytternes vidunder
fra morgen til aftendug.

50

[Han fortalte så om march og baghold,
belejring og kamp; og Ruths hjerte
ville gøre ondt af fryd; de var
vilde og dyrebare historier:
men at høre ham tale
om sig selv var himmelsk!]

[Somme tider sagde han yderst alvorligt:
„Åh Ruth! jeg har været værre end død.
Falske tanker, dristige og tomme tanker
omgav mig på alle sider
da jeg, tankeløst og stolt,
havde krydset Atlanterhavet.]

[„Det var en frisk og prægtig verden,
et strålende banner som pludselig
blev foldet ud foran mig:
jeg kiggede på disse høje og sletter
og det syntes mig, som var jeg sluppet
fri for lænker for at leve i frihed.]

[„Men hvorfor tale om dette? thi nu
søde Ruth! med dig, jeg ved ikke hvordan,
føler jeg min ånd brænde —
ligesom østen når dagen kommer frem;
og morgenen vender tilbage i
vest og syd og nord.]

[„Det er et renere, bedre sind:
oh uskyldige og venlige pige
hvilke syn jeg kunne have set!
lige nu bryder de frem for mine øjne!”
— Og han begyndte atter a tale om lande,
hvor han havde været.]

He told of the Magnolia, spread
 High as a cloud, high over head!
 The Cypress and her spire,
 Of flowers that with one scarlet gleam
 Cover a hundred leagues and seem
 To set the hills on fire. 60

The Youth of green Savannahs spake,
 And many an endless endless lake
 With all its fairy crowds
 Of islands that together lie
 As quietly as spots of sky
 Among the evening clouds:

And then he said "How sweet it were
 A fisher or a hunter there,
 A gardener in the shade,
 Still wandering with an easy mind 70
 To build a household fire and find
 A home in every glade."

"What days and what sweet years! Ah me!
 Our life were life indeed, with thee
 So pass'd in quiet bliss,
 And all the while" said he "to know
 That we were in a world of woe.
 On such an earth as this!"

And then he sometimes interwove
 Dear thoughts about a Father's love, 80
 "For there," said he, "are spun
 Around the heart such tender ties
 That our own children to our eyes
 Are dearer than the sun."

Sweet Ruth! and could you go with me
 My helpmate in the woods to be,
 Our shed at night to rear;
 Or run, my own adopted bride,
 A sylvan huntress at my side
 And drive the flying deer. 90

Han fortalte om magnolien,* udbredt
 højt oppe som en sky, højt oven over!
 cypressen og dens spir;
 om blomster† som med samme purpurrøde skær
 dækker hundred mil og synes
 at sætte bakkerne i brand. 60

Ynglingen talte om grønne savanner
 og mængen en endeløs, endeløs sø
 med hele dens mængde af féagtige
 øer, der ligger sammen
 så rolige som pletter af himlen
 mellem aftenskyerne.

Og så sagde han: „Hvor skønt det var,
 der at være fisker og jæger,
 gartner i skyggen,
 stadig at vandre om med et let sind, 70
 at bygge et bål til husholdning
 og finde et hjem i hver en lysning.

Hvilke dage og hvilke skønne år! Åh ve mig!
 vore liv ville i sandhed være liv, således
 tilbragt i stille lyksalighed med dig,
 og,” sagde han, „hele tiden at vide
 at vi var i en kvalfuld verden
 på sådan en jord som denne.”

Og så indvævede han undertiden
 elskelige tanker om en fars kærlighed, 80
 „Thi,” sagde han, „der er spundet
 sådanne blide bånd omkring hjertet,
 at vore egne børn i vore øjne
 er mere dyrebare end solen.

„Søde Ruth! og kunne du tage med mig
 for at blive min hjælper i skoven,
 for at rejse vor hytte om natten
 eller løbe, min hjemførte brud,
 som en sylvestrisk jægerinde ved min side
 og jage dens flygtende hjort. 90

---

* Magnolia grandiflora — W. W.

† Det prægtige udseende af disse purpurrøde blomster, som er spredt med en sådan ødselhed ud over bakkerne i den sydlige del af Nordamerika, nævnes hyppigt af Bertram i hans rejsebeskrivelser. — W. W.

"Beloved Ruth!" No more he said
 Sweet Ruth alone at midnight shed
 A solitary tear,
 She thought again — and did agree
 With him to sail across the sea,
 And drive the flying deer.

"And now, as fitting is and right,
 We in the Church our faith will plight,
 A Husband and a Wife."
 Even so they did; and I may say 100
 That to sweet Ruth that happy day
 Was more than human life.

Through dream and vision did she sink,
 Delighted all the while to think
 That on those lonesome floods
 And green Savannahs she should share
 His board with lawful joy, and bear
 His name in the wild woods.

But, as you have before been told,
 This Stripling, sportive gay and bold, 110
 And, with his dancing crest,
 So beautiful, through savage lands
 Had roam'd about with vagrant bands
 Of Indians in the West.

The wind, the tempest roaring high,
 The tumult of a tropic sky
 Might well be dangerous food.
 For him, a Youth to whom was given
 So much of earth so much of Heaven,
 And such impetuous blood. 120

Whatever in those climes he found
 Irregular in sight or sound
 Did to his mind impart
 A kindred impulse, seem'd allied
 To his own powers, and justified
 The workings of his heart.

Nor less to feed voluptuous thought
 The beauteous forms of Nature wrought,
 Fair trees and lovely flowers;
 The breezes their own languor lent, 130

„Højt elskede Ruth!” Han sagde ikke mere.
Alene ved midnat fældede
søde Ruth en ensom tåre.
Hun tænkte igen – og indvilligede i
at sejle med ham over havet
og jage den flygtende hjort.

„Og nu, som det er passende og rigtigt,
vi vil love hinanden troskab i kirken,
blive mand og kone.”
Netop sådan gjorde de; og jeg kan sige,
at for søde Ruth var denne lykkelige dag
mere end menneskelivet.

100

Hele tiden sank hun henrykt
hen i drømme og syner ved at tænke på,
at hun, på de ensomme floder
og grønne savanner, skulle dele
hans bord med lovlige glæde og bære
hans navn i de vilde skove.

Men, som det allerede er blevet fortalt,
dette unge menneske, spøgefuldt, livligt
og modigt og med sin dansende kam,
der var så smuk, havde strejft om
gennem vilde lande i vesten
med omvandrende indianerstammer.

110

Vinden, den voldsomt larmende storm,
den tropiske himmels tummel,
kunne godt blive farlig føde for ham,
en yngling som havde fået så meget
af det jordiske, så meget af det himmelske
og et sådant heftigt blod.

120

Hvad han end fandt i disse egne
der var uregelmæssigt for syn eller øre,
bibragte hans sind en beslægtet
tilskyndelse, syntes at alliere sig
med hans evner og retfærdiggjorde
den måde, det arbejdede i hans hjerte.

Og ikke mindre til at nære vellystige tanker
virkede naturens smukke former,
skønne træer og yndige blomster;
briserne gav deres egen døsigthed,

130

The stars had feelings which they sent
Into those magic bowers.

Yet, in his worst pursuits, I ween,
That sometimes there did intervene
Pure hopes of high intent:
For passions link'd to forms so fair
And stately, needs must have their share
Of noble sentiment.

But ill he liv'd, much evil saw
With men to whom no better law 140
Nor better life was known;
Deliberately and undeceiv'd
Those wild men's vices he receiv'd,
And gave them back his own.

His genius and his moral frame
Were thus impair'd, and he became
The slave of low desires;
A man who without self-controul
Would seek what the degraded soul
Unworthily admires. 150

And yet he with no feign'd delight
Had woo'd the Maiden, day and night
Had lov'd her, night and morn;
What could he less than love a Maid
Whose heart with so much nature play'd
So kind and so forlorn?

But now the pleasant dream was gone,
No hope, no wish remain'd, not one,
They stirr'd him now no more,
New objects did new pleasure give, 160
And once again he wish'd to live
As lawless as before.

Meanwhile as thus with him it fared.
They for the voyage were prepared
And went to the sea-shore,
But, when they thither came, the Youth
Deserted his poor Bride, and Ruth
Could never find him more.

"God help thee Ruth!" — Such pains she had
That she in half a year was mad 170

stjerner havde følelser, som de sendte
ind i de magiske løvsale.

Dog i hans værste stræben, tænker jeg
at der nogle gange blandede sig
rene håb og en ophøjet hensigt: thi
lidenskaber føjet til så skønne og pragtfulde
former må nødvendigvis have deres
del af ædle følelser.

Men slet levede han, så' meget ondt
med mænd, som ingen bedre lov
kendte, heller ikke noget bedre liv; 140
med fuldt overlæg og ubedraget
modtog han disse vilde mænds laster
og gav dem sine egne til gengæld.

Hans ånd og hans moral blev
på denne måde svækket, og han
blev slave af lave lyster;
en mand som uden selvkontrol
ville søge det, den nedværdigede sjæl
uværdigt beundrer. 150

Og dog havde han ikke bejlet
til pigen med hyklet fryd, dag og nat
havde han elsket hende, nat og morgen;
hvad kunne han andet end elske en pige,
hvis hjerte legede med så megen natur
så venligt og så fortabt?

Men nu var den behagelige drøm forbi;
intet håb, intet ønske var tilbage, ikke ét,
de rørte ham ikke mere;
nye genstande gav nye nydelser, 160
og endnu engang ønskede han at leve
ligeså lovløst som før.

I mellemtiden, mens det gik ham således,
havde de forberedt sig på sørejsen
og gik ned til stranden;
men da de kom derned, forlod ynglingen
sin stakkels brud, og Ruth
fandt ham aldrig igen.

„Gud hjælpe dig, Ruth!“— Sådanne kvaler
havde hun, at hun i et halvt år var vanvittig 170

And in a prison hous'd,
 And there, exulting in her wrongs,
 Among the music of her songs
 She fearfully carouz'd.

Yet sometimes milder hours she knew,
 Nor wanted sun, nor rain, nor dew,
 Nor pastimes of the May,
 They all were with her in her cell,
 And a wild brook with chearful knell
 Did o'er the pebbles play.

180

When Ruth three seasons thus had lain
 There came a respite to her pain,
 She from her prison fled;
 But of the Vagrant none took thought,
 And where it liked her best she sought
 Her shelter and her bread.

Among the fields she breath'd again:
 The master-current of her brain
 Ran permanent and free,
 And to the pleasant Banks of Tone
 She took her way, to dwell alone
 Under the greenwood tree.

190

The engines of her grief, the tools
 That shap'd her sorrow, rocks and pools,
 And airs that gently stir
 The vernal leaves, she loved them still,
 Nor ever tax'd them with the ill
 Which had been done to her.

A Barn her *winter* bed supplies,
 But till the warmth of summer skies
 And summer days is gone,
 (And in this tale we all agree)
 She sleeps beneath the greenwood tree,
 And other home hath none.

200

[The neighbours grieve for her, and say
 That she will, long before her day,
 Be broken down and old.
 Sore aches she needs must have! but less

og boede i et fængsel; og dér,
 drak hun, i sine sange, skrækkeligt dybt
 af den triumf hun følte over den uret,
 der var gjort hende,

Dog til tider havde hun blidere stunder,
 og sol eller regn eller dug eller
 majmånedens tidsfordriv manglede ikke,
 de var alle sammen med hende i cellen;
 og en vild bæk med munter ringen
 spillede hen over småstenene.

180

Da Ruth havde ligget således tre år,
 ophørte hendes smerte en tid,
 hun flygtede fra fængslet;
 men ingen bekymrede sig om den husvilde;
 og hvor det bedst passede hende
 søgte hun sit ly og sit brød.

Mellem markerne åndede hun atter;
 hovedstrømmen i hendes hjerne
 løb bestandig og frit;
 og da hun kom til Tones* bredder,
 slog hun sig ned der og boede alene
 under det grønne træ.

190

Hendes smertes drivkræfter, værktøjet
 der formede hendes sorg, klipper og damme
 og luftninger, som blidt bevæger
 forårsbladene, dem elskede hun stadig,
 lagde dem heller aldrig det onde,
 der var gjort hende, til last.

En lade sørgede for hendes *vinterseng*,
 men førend sommerhimmels varme
 og sommerdagene er forbi
 (og alle er enige om dette),
 sover hun under det grønne træ,
 og har intet andet hjem.

200

[Naboerne sørger over hende og siger,
 at hun længe før sin tid,
 vil være nedbrudt og gammel.
 Svære smerter må hun nødvendigvis have,

---

* The Tone er en flod i Somersetshire ikke langt fra Quantock Hills. Disse bakker, som der hentydes til en af de følgende strofer, er usædvanlig smukke og på de fleste steder rigt dækket med lavskove. — W. W.

Of mind, than bod's wretchedness,
From damp, and rain, and cold.]

If she is press'd by want of food
She from her dwelling in the wood
Repairs to a road side,
And there she begs at one steep place,
Where up and down with easy pace
The horsemen-travellers ride.

210

That oaten pipe of hers is mute
Or thrown away, but with a flute
Her loneliness she cheers;
This flute made of a hemlock stalk
At evening in his homeward walk
The Quantock Woodman hears.

I, too have pass'd her on the hills
Setting her little water-mills
By spouts and fountains wild,
Such small machinery as she turn'd
Ere she had wept, ere she had mourn'd
A young and happy Child!

220

Farewel! and when thy days are told
Ill-fated Ruth! in hallow'd mold
Thy corpse shall buried be,
For thee a funeral bell shall ring,
And all the congregation sing
A Christian psalm for thee.

“If Nature, for a favorite Child”

In the School of—— is a tablet on which are inscribed, in gilt letters, the names of the several persons who have been Schoolmasters there since the foundation of the School, with the time at which they entered upon and quitted their office. Opposite one of those names the Author wrote the following lines.

If Nature, for a favorite Child
In thee hath temper'd so her clay,
That every hour thy heart runs wild
Yet never once doth go astray,

Read o'er these lines; and then review
This tablet, that thus humbly rears

men mindre i sindet end legemets elendighed
fra damp og regn og kulde.]

Hvis hun er trængt af mangel på føde,
begiver hun sig, fra sit tilholdssted
i skoven, ud til vejsiden;
og der tigger hun, ved et stejlt sted
hvor de rejsende ryttere i rolig
skridtgang ridder forbi.

210

Hendes havrefløjte er forstummet,
eller kastet bort; men hun
opmuntrede sin ensomhed med en fløjte;
denne fløjte, lavet af en skarntydestængel,
hører quantock-skovarbejderen
om aftenen, når han går hjemad.

Også jeg har passeret forbi hende på bakkerne,
mens hun anbringer sine små vandmøller
ved vandrør og vilde kilder;
sådan småmaskineri som hun lavede,
før hun havde grædt, før hun havde sørget,
da hun var et ungt og lykkeligt barn.

220

Farvel! og når dine dage er talte
ulykkelige Ruth, skal dit legeme
begraves i hellig muld;
for dig skal en begravelseskløkke ringe,
og hele menigheden skal synge
en kristen salme for dig.

„Hvis Naturen, til yndlingsbarn”

I skolen i ——— findes en tavle hvor navnene på adskillige personer, som har været lærere der siden skolens grundlæggelse, er indskrevet med forgyldte bogstaver, med tidspunktet for hvornår de begyndte og hvornår de sluttede deres gerning. Over for en af disse skrev forfatteren følgende linjer.

Hvis Naturen, til yndlingsbarn,
havde sammensat sit ler således i dig,
at dit hjerte hver eneste time vokser vildt,
men ikke en eneste gang forvilder sig,

Så læs disse linjer, og kast så igen et blik
på denne tavle, som ydmygt,

In such diversity of hue
Its history of two hundred years.

— When through this little wreck of fame,
Cypher and syllable, thine eye
Has travell'd down to Matthew's name,
Pause with no common sympathy. 10

And if a sleeping tear should wake
Then be it neither check'd nor stay'd:
For Matthew a request I make
Which for himself he had not made.

Poor Matthew, all his frolics o'er,
Is silent as a standing pool,
Far from the chimney's merry roar,
And murmur of the village school. 20

The sighs which Matthew heav'd were sighs
Of one tir'd out with fun and madness;
The tears which came to Matthew's eyes
Were tears of light, the oil of gladness.

Yet sometimes when the secret cup
Of still and serious thought went round
It seem'd as if he drank it up,
He felt with spirit so profound.

— Thou soul of God's best earthly mould,
Thou happy soul, and can it be
That these two words of glittering gold
Are all that must remain of thee? 30

The Two April Mornings

We walk'd along, while bright and red
Uprose the morning sun,
And Matthew stopp'd, he look'd, and said,
"The will of God be done!"

A village Schoolmaster was he,
With hair of glittering grey;
As blithe a man as you could see
On a spring holiday.

And on that morning, through the grass,
And by the steaming rills, 10

i så forskellige farver,
viser sin tohundredårige historie.

— Når dit øje, gennem denne lille rest
af berømmelse, cifre og stavelser, 10
har vandret ned til Matthews navn,
stands da med ingen almindelig sympati.

Og hvis en sovende tåre skulle vågne
så hverken brems den eller hold den tilbage:
for Matthew har jeg en bøn at bede,
som han ikke selv ville have bedt.

Stakkels Matthew, alle hans løjer er forbi,
er tavse som en stillestående dam,
langt fra skorstenens muntre buldren,
og landsbyskolens mumlen. 20

De suk som Matthew udstødte var suk
af én, der var udmattet af skæg og galskab;
de tårer der kom til Matthews øjne
var lysets tårer, glædens olie.

Dog nogle gange når det skjulte bæger
fyldt med rolig og alvorlig tanke gik rundt,
var det som om han drak det ud,
med så dyb en ånd følte han.

— Du sjæl, støbt i Guds bedste jordiske form,
du lykkelige sjæl, og kan det være sandt 30
at disse to ord af glitrende guld
er alt, der skal være tilbage af dig?

De to aprilmorgener

Vi gik af sted, mens solen steg op
strålende og rød,
da Matthew standsede, han så op og sagde:
„Guds vilje ske!”

Han var en landsbyskolelærer,
med glinsende gråt hår;
så livsglad en mand som nogen kunne se
på en forårshelligdag.

Og denne morgen, gennem græsset
og ved de strømmende bække, 10

We travell'd merrily to pass
A day among the hills.

"Our work," said I, "was well begun;
Then, from thy breast what thought,
Beneath so beautiful a sun,
So sad a sigh has brought?"

A second time did Matthew stop,
And fixing still his eye
Upon the eastern mountain-top
To me he made reply.

20

Yon cloud with that long purple cleft
Brings fresh into my mind
A day like this which I have left
Full thirty years behind.

And on that slope of springing corn
The self-same crimson hue
Fell from the sky that April morn,
The same which now I view!

With rod and line my silent sport
I plied by Derwent's wave,
And, coming to the church, stopp'd short
Beside my Daughter's grave.

30

Nine summers had she scarcely seen
The pride of all the vale;
And then she sang! — she would have been
A very nightingale.

Six feet in earth my Emma lay,
And yet I lov'd her more,
For so it seem'd, than till that day
I e'er had lov'd before.

40

And, turning from her grave, I met
Beside the church-yard Yew
A blooming Girl, whose hair was wet
With points of morning dew.

"A basket on her head she bare,
Her brow was smooth and white,
To see a child so very fair,
It was a pure delight!

vandrede vi lystigt af sted for at
tilbringe en dag mellem bakkerne.

„Vort værk,” sagde jeg, „var godt begyndt;
så hvilken tanke har under så smuk
en sol frembragt så
bedrøvet et suk fra dit bryst?”

Matthew standsede for anden gang,
og mens han fæstnede sit blik
på den østlige bjergtop,
svarede han mig.

20

„Den sky dér med den lange purpurfarvede kløft
får mig til at tænke på
en dag lig denne, som jeg lod bag
mig fulde tredive år siden.

„Og på den skrænt dér med spirende korn
faldt den selvsamme højrøde farve
fra himlen hin aprilmorgen,
den samme som jeg ser nu!

„Med stang og line dyrkede jeg mit
stille tidsfordriv ved Derwents bølge,
og da jeg kom til kirken, standsede
jeg op ved min datters grav.

30

„Hun, der var dalens stolthed havde
næppe set ni somre;
og så sang hun! — hun ville være
blevet en ren nattergal.

Seks fod under jorden lå min Emma,
og dog elskede jeg hende mere,
for det var som om, at indtil den dag,
havde jeg aldrig elsket før.

40

„Og da jeg vendte mig bort fra hendes grav,
mødte jeg ved kirkegårdens takstræ
en blomstrende pige, hvis hår var
vådt af morgenduggens dråber.

„Hun bar en kurv på hovedet,
hendes pande var glat og hvid,
at se et barn så såre skønt,
det var en ren fryd!

“No fountain from its rocky cave
E'er tripped with foot so free, 50
She seemed as happy as a wave
That dances on the sea.

“There came from me a sigh of pain
Which I could ill confine;
I looked at her and looked again;
— And did not wish her mine.”

Matthew is in his grave, yet now
Methinks I see him stand,
As at that moment, with his bough
Of wilding in his hand. 60

The Fountain

A Conversation

We talk'd with open heart, and tongue
Affectionate and true,
A pair of Friends, though I was young,
And Matthew seventy-two.

We lay beneath a spreading oak,
Beside a mossy seat,
And from the turf a fountain broke,
And gurgled at our feet.

“Now, Matthew, let us try to match
This water's pleasant tune 10
With some old Border-song, or catch
That suits a summer's noon.

“Or of the Church-clock and the chimes
Sing here beneath the shade,
That half-mad thing of witty rhymes
Which you last April made!”

In silence Matthew lay, and eyed
The spring beneath the tree;
And thus the dear old man replied,
The grey-hair'd Man of glee. 20

„Ingen kilde fra sin klippehule
trippede nogensinde med så fri en fod, 50
hun syntes så lykkelig som
bølgen, der danser på havet.,,

Der kom et smertens suk fra mig
som jeg kun dårligt kunne skjule;
jeg så på hende og så på hende igen;
— og ønskede dog ikke, at hun var min.”

Matthew er i sin grav, dog nu
forekommer det mig, at jeg ser ham stå,
som han stod på det tidspunkt, med
sin vildæblegren i hånden.* 60

Kilden

En samtale

Vi talte med åbne hjerter,
hengivent og sandt,
et par venner, skønt jeg var ung
og Matthew tooghalvfjerds.

Vi lå under en omfangsrig egs grene,
ved siden af en mosgroet plads,
og fra grønsværen brød en kilde frem
og gurglede ved vore fødder,

„Hør, Matthew, lad os prøve om vi kan måle
os med dette vands behagelige melodi 10
med en gammel sang fra grænselandet, eller
en kanon som passer til en sommermiddag.

„Eller syng her under skyggen
om kirkeuret og klokkerne
den halvgale ting med vittige rim
du lavede sidste april!”

Matthew lå tavs, og betragtede
kilden under træet;
og således svarede den kære gamle mand,
denne glædens gråhårede mand. 20

---

* vildæble (*wilding*): ‘wilding’ kan betyde en hvilken som helst vild plante, men også vildæblet, hvis fugter er sure; om dette har symbolsk betydning, er vanskeligt at afgøre. Umiddelbart virker, en i så fald, så snurrig symbolik uwordsworthsk. Se f.eks. note til digtet i (Mason, 292).

“Down to the vale this water steers,
How merrily it goes!
'Twill murmur on a thousand years,
And flow as now it flows.

“And here, on this delightful day,
I cannot chuse but think
How oft, a vigorous Man, I lay
Beside this Fountain's brink.

“My eyes are dim with childish tears. 30
My heart is idly stirr'd,
For the same sound is in my ears,
Which in those days I heard.

“Thus fares it still in our decay:
And yet the wiser mind
Mourns less for what age takes away
Than what it leaves behind.

“The blackbird in the summer trees,
The lark upon the hill,
Let loose their carols when they please,
Are quiet when they will. 40

“With Nature never do *they* wage
A foolish strife; they see
A happy youth, and their old age
Is beautiful and free:

“But we are press'd by heavy laws,
And often, glad no more,
We wear a face of joy, because
We have been glad of yore.

“If there is one who need bemoan 50
His kindred laid in earth,
The household hearts that were his own,
It is the man of mirth.

“My days, my Friend, are almost gone,
My life has been approv'd,
And many love me, but by none
Am I enough belov'd.”

“Now both himself and me he wrongs,
The man who thus complains!

„Dette vand styrer ned til dalen,
hvor lystigt det løber!
Det vil risle af sted i tusinde år,
og strømme, som det strømmer nu.

„Og her på denne herlige dag,
kan jeg ikke andet end tænke på
hvor ofte jeg, en livskraftig mand,
lå ved denne kildes bred.

„Mine øjne er sløret af barnlige tårer,
mit hjerte er formålsløst bevæget,
thi den samme lyd er i mine øre,
som jeg hørte i de dage.

30

„Således lever den stadig i vort forfald:
og dog sørger det visere sind
mindre over det, som alderen fjerner
end det den lader bag sig.

„Solsorten i sommertræet,
lærken på bakken
slipper deres jubelsange løs, som de lyster,
og er stille når de vil.

40

„De ligger aldrig i tåbelig strid
med naturen; de har
en lykkelig ungdom, og deres alderdom
er smuk og fri:

„Men vi er trykket af vore tunge love,
og ofte, ikke længere glade,
udtrykker vore ansigter glæde, fordi
vi har været glade før i tiden.

„Hvis der er én, som behøver sørge over
sine slægtninge, der er lagt i jorden,
de familiehjerner der var hans egne,
så er det den lystige mand.

50

„Mine dage, min ven, er næsten til ende,
min levevis er blevet påskønnet,
og mange har elsket mig, men ingen
har elsket mig nok.”

„Nu gør han både sig selv og mig uret,
manden der klager således!

I live and sing my idle songs
Upon these happy plains, 60

And, Matthew, for thy Children dead
I'll be a son to thee!"
At this he grasp'd his hands, and said,
"Alas! that cannot be."

We rose up from the fountain-side,
And down the smooth descent
Of the green sheep-track did we glide,
And through the wood we went,

And, ere we came to Leonard's Rock,
He sang those witty rhymes 70
About the crazy old church-clock
And the bewilder'd chimes.

Nutting

— It seems a day,
(I speak of one from many singled out)
One of those heavenly days which cannot die,
When forth I sallied from our cottage-door,
And with a wallet o'er my shoulder slung,
A nutting crook in hand, I turn'd my steps
Towards the distant woods, a Figure quaint,
Trick'd out in proud disguise of Beggar's weeds
Put on for the occasion, by advice 10
And exhortation of my frugal Dame.
Motley accoutrements! of power to smile
At thorns, and brakes, and brambles, and, in truth,
More ragged than need was. Among the woods,
And o'er the pathless rocks, I forc'd my way
Until, at length, I came to one dear nook
Unvisited, where not a broken bough
Droop'd with its wither'd leaves, ungracious sign
Of devastation, but the hazels rose
Tall and erect, with milk-white clusters hung,
A virgin scene! — A little while I stood, 20
Breathing with such suppression of the heart
As joy delights in; and with wise restraint
Voluptuous, fearless of a rival, eyed

Jeg lever og synger mine sorgløse sange
 på disse lykkelige sletter, 60

„Og, Matthew, i stedet for dine døde børn
 vil jeg være som en søn for dig!”
 Ved dette knugede han sine hænder, og sagde:
 „Ak! det kan ikke ske.”

Vi rejste os fra bredden af kilden,
 og gik forsigtigt ned af det grønne
 fårespors glatte skråning,
 og vandrede gennem skoven,

Og før vi nåede Leonards klippe,*
 sang han de vittige rim 70
 om det skøre gamle kirkeur
 og de forvildede klokker.

Nøddeplukning

Det har være en dag,
 (jeg taler om en blandt mange)
 en af disse himmelske dage som ikke kan dø,
 da jeg drog af sted fra vort hus,[†]
 og med en vadsæk slynget over skulderen,
 og en nøddekrog i hånden, rettede mine skridt
 mod de fjerne skove, en sær figur,
 stadset ud i en stolt forklædning lavet af tiggerens ugræs
 taget på til lejligheden, efter råd 10
 og formaning fra min mådeholdne madmor.
 En broget mundering! stærk nok til at smile
 til tornebuske, og bregner, og brombær, og i sandhed
 mere laset end der var behov for. Jeg trængte frem
 gennem skovene og over uvejsomme klipper,
 indtil jeg langt om længe kom til en kær ubesøgt krog,
 hvor ikke en eneste brækket gren
 hang ned med sine visnede blade, forhadte tegn
 på ødelæggelse, men hvor hasselbuskene rejste
 sig høje og ranke, behængt med mælkehvide klynger,
 en jomfruelig scene! — En kort stund stod jeg 20
 og trak vejret i undertrykt henrykkelse, således
 som glæden finder behag i; og tog klogt behersket
 uden frygt for rivaler, vellystigt banketten

* Leonards klippe: klippen fra *Brødrene* (Mason, 295).

[†] Huset hvor jeg boede, mens jeg gik i skole. — W.W.

The banquet, or beneath the trees I sate
 Among the flowers, and with the flowers I play'd;
 A temper known to those, who, after long
 And weary expectation, have been bless'd
 With sudden happiness beyond all hope. —
 — Perhaps it was a bower beneath whose leaves
 The violets of five seasons re-appear 30
 And fade, unseen by any human eye,
 Where fairy water-breaks do murmur on
 For ever, and I saw the sparkling foam,
 And with my cheek on one of those green stones
 That, fleec'd with moss, beneath the shady trees,
 Lay round me scatter'd like a flock of sheep,
 I heard the murmur and the murmuring sound,
 In that sweet mood when pleasure loves to pay
 Tribute to ease, and, of its joy secure
 The heart luxuriates with indifferent things, 40
 Wasting its kindliness on stocks and stones,
 And on the vacant air. Then up I rose,
 And dragg'd to earth both branch and bough, with crash
 And merciless ravage; and the shady nook
 Of hazels, and the green and mossy bower
 Deform'd and sullied, patiently gave up
 Their quiet being: and unless I now
 Confound my present feelings with the past,
 Even then, when, from the bower I turn'd away,
 Exulting, rich beyond the wealth of kings 50
 I felt a sense of pain when I beheld
 The silent trees and the intruding sky. —

Then, dearest Maiden! move along these shades
 In gentleness of heart with gentle hand
 Touch, — for there is a Spirit in the woods.

Three years she grew in sun and shower

Three years she grew in sun and shower,
 Then Nature said, "A lovelier flower
 On earth was never sown;
 This Child I to myself will take,
 She shall be mine, and I will make
 A Lady of my own."

Myself will to my darling be
 Both law and impulse, and with me
 The Girl in rock and plain,

i øjesyn, eller jeg sad under træerne
 blandt blomsterne, og jeg legede med blomsterne;
 en sindstilstand kendt af dem, som fuld af
 langvarig og udmattende forventning, pludselig
 bliver velsignet med lykke hinsides alle forhåbninger. —
 — Måske var det en løvhytte under hvis blade
 violen i fem sæsoner kommer til syne 30
 og visnet, uset af noget menneskeøje,
 hvor eventyragtige bølgebrud risler videre
 for evigt, og jeg så det funkende skum,
 og hørte — med min kind på en af de grønne sten
 der, dækket af uldagtig mos, lå spredt rundt
 om mig under de skyggefulde træer,
 som en flok får, — rislen og den rislende lyd
 i hin søde sindsstemning hvor nydelse elsker
 at give sin hyldest til roen og hjertet, og ,sikker
 på sin glæde, svælger i ligegyldige ting, 40
 ødende sin venlighed på stokke og sten,
 og på den tomme luft. Så rejste jeg mig,
 og trak både kviste og grene til jorden, med brag
 og nådesløs plyndring; og den skyggefulde krog
 af nøddebuske, og den grønne og mosdækkede løvhytte
 deformeret og besudlet, opgav tålmodigt
 deres stille eksistens: og med mindre jeg nu
 sammenblander min nuværende følelse med fortidens,
 så selv dengang, da jeg vendte mig bort fra løvhytten,
 jublende, rig hinsides en konges skatte, 50
 fornemmede jeg en følelse af smerte, når jeg betragtede
 de tavse træer og den påtrængende himmel. —

Så, kære Pige! gå mellem disse skygger
 med blidhed i hjertet og berør med
 blid hånd, — for der er en Ånd i skovene.

„Tre år voksede hun i sol og regn”

Tre år voksede hun i sol og regn,
 så sagde Naturen: „En dejligere blomst
 var aldrig sået på jord;
 dette barn vil jeg tage til mig;
 hun skal være mit, og jeg vil skabe
 en Frue som er min egen.

Jeg vil selv være både min kæres
 lov og tilskyndelse, og sammen med mig
 skal pigen på klippe og slette

In earth and heaven, in glade and bower, 10
Shall feel an overseeing power
To kindle or restrain.

She shall be sportive as the fawn
That wild with glee across the lawn
Or up the mountain springs,
And hers shall be the breathing balm,
And hers the silence and the calm
Of mute insensate things.

The floating clouds their state shall lend 20
To her, for her the willow bend,
Nor shall she fail to see
Even in the motions of the storm
A beauty that shall mould her form
By silent sympathy.

The stars of midnight shall be dear
To her, and she shall lean her ear
In many a secret place
Where rivulets dance their wayward round,
And beauty born of murmuring sound
Shall pass into her face. 30

And vital feelings of delight
Shall rear her form to stately height,
Her virgin bosom swell,
Such thoughts to Lucy I will give
While she and I together live
Here in this happy dell."

Thus Nature spake — The work was done —
How soon my Lucy's race was run!
She died and left to me
This heath, this calm and quiet scene, 40
The memory of what has been,
And never more will be.

The Pet-Lamb

A Pastoral

The dew was falling fast, the stars began to blink;
I heard a voice; it said, Drink, pretty creature, drink!
And, looking o'er the hedge, before me I espied
A snow-white mountain-Lamb with a Maiden at its side.

på jord og i himmel, i lysning og under løv
føle en overvågende magt,
der kan opflamme eller dæmpe. 10

Hun skal være lystig som dåkalven
der med vild glæde springer hen over
græsset eller op ad bjerget;
og den balsamiske vind,
og de stumme ufølede tings
stilhed og ro. skal være hendes.

De svævende skyer skal give hende deres pragt;
piletræet skal bøje sig for hende; 20
og selv i stormens bevægelser
vil hun ikke glemme at se
en ynde, der skal forme pigens skikkelse
med stille sympati.

Midnattens stjerner skal være hende kære;
og hun skal stå med lyttende øre
på mange skjulte steder
hvor bække danser deres lunefulde runddans,
og skønhed født af rislende lyd
skal lejre sig i hendes ansigt. 30

Og livlige frydefulde følelser
skal opfostre hende til statelig højde,
svulme hendes jomfrubarm;
sådan tanker vil jeg tænke om Lucy
medens hun og jeg lever sammen
her i denne lykkelige dal."

Således talte Naturen — Arbejdet var gjort —
Hvor snart var min Lucys liv ikke til ende!
hun døde, og efterlod mig
denne hede, denne ro og stille skueplads; 40
mindet om hvad der har været,
men aldrig igen vil være til.

Kælelammet

En idyl

Duggen var hurtigt ved at falde, stjernerne begyndte at
blinke; jeg hørte en stemme, den sagde, drik, smukke dyr, drik!
og da jeg så over hækken, opdagede jeg foran mig,
et snehvidt bjerglam med en pige ved dets side.

THE PET LAMB

No other sheep were near, the Lamb was all alone,
And by a slender cord was tethered to a stone;
With one knee on the grass did the little Maiden kneel,
While to that mountain lamb she gave its evening meal.

The lamb, while from her hand he thus his supper took,
Seemed to feast with head and ears, and his tail with pleasure shook 10
“Drink, pretty creature, drink,” she said in such a tone
That I almost received her heart into my own.

’Twas little Barbara Lewthwaite, a child of beauty rare,
I watched them with delight, they were a lovely pair.
Now with her empty Can the Maiden turned away,
But ere ten yards were gone her footsteps did she stay.

Towards the Lamb she looked, and from a shady place
I unobserved could see the workings of her face:
If Nature to her tongue could measured numbers bring,
Thus, thought I, to her lamb that little Maid might sing. 20

“What ails thee, Young One? What? Why pull so at thy cord?
Is it not well with thee? Well both for bed and board?
Thy plot of grass is soft, and green as grass can be,
Rest, little Young One, rest; what is’t that aileth thee?

“What is it thou would’st seek? What is wanting to thy heart?
Thy limbs are they not strong? And beautiful thou art:
This grass is tender grass, these flowers they have no peers,
And that green corn all day is rustling in thy ears.

If the sun be shining hot, do but stretch thy woollen chain,
This beech is standing by, its covert thou can’st gain; 30
For rain and mountain-storms! the like thou need’st not fear,
The rain and storm are things that scarcely can come here.

Rest, little Young One, rest; thou hast forgot the day
When my Father found thee first in places far away:
Many flocks were on the hills, but thou wert owned by none,
And thy Mother from thy side for evermore was gone.

He took thee in his arms, and in pity brought thee home,
A blessed day for thee! then whither would’st thou roam?
A faithful nurse thou hast, the dam that did thee yeon
Upon the mountain tops no kinder could have been. 40

Thou know’st that twice a day I have brought thee in this Can
Fresh water from the brook, as clear as ever ran;

Intet andet får var i nærheden, lammet var helt alene,
og var tøjret til en sten med en tynd snor;
den lille pige knælede med det ene ben på græsset,
medens hun gav bjerglammet dets aftensmåltid.

Lammet, mens han således indtog sin middagsmad af hendes hånd,
synes at feste med hoved og ører, og hans hale rystede af glæde. 10
„Drik, smukke dyr, drik,” sagde hun i et sådant tonefald,
at jeg næsten kom til at føle som hende.

Det var lille Barbara Lewthwaite, et barn af sjælden skønhed,
jeg iagttog dem fuld af fryd, de var et dejligt par.
Nu vendte pigen sig bort med sin tomme kande,
men før hun var gået ti meter standsede hun sine skridt.

Hun kiggede på lammet, og fra hint skyggefulde sted
kunne jeg ubemærket se hendes ansigtsudtryk.
Hvis naturen kunne få hendes tunge til at tale i versefødder,
tænkte jeg, så kunne den lille pige synge således til sit lam: 20

„Hvad er der i vejen med dig, lille lam? Hvad er det? Hvorfor
trækker du sådan i din snor? Har du det ikke godt? Er ikke både
sengen og kosten god? Din græsplet er blød og så grøn, som græs
kan være, hvil dig, lille lam, hvil dig; hvad er det, der plager dig?

Hvad er det du vil søge efter? Hvad er det dit hjerte ønsker?
Er dine lemmer ikke stærke? Og du er smuk.
Dette græs er blødt græs, disse blomster har ikke deres lige,
og det grønne korn dér rasler hele dagen i dine ører.

Hvis solen bliver for varm, så stræk blot din uldlænke,
denne bøg står i nærheden, du kan nå dens skygge, 30
for regn og bjergstorme behøver du ikke frygte,
regn og storm kan næppe komme her.

Hvil dig, lille lam, hvil dig; du har glemt den dag,
da min far først fandt dig på steder langt borte.
Mange flokke var på bakkerne, men ingen ejede dig,
og din mor var for altid gået fra dig.

Han tog dig i sine arme og bragte dig hjem af medlidenhed,
en velsignet dag for dig! så hvor vil du vandre hen?
Du har en trofast plejemor, den mor, som fødte dig
på bjergtoppene, kunne ikke have været venligere. 40

Du ved, at jeg to gange om dagen i denne kande bringer
dig frisk vand så klart som nogensinde løb i bækken;

And twice in the day, when the ground is wet with dew
I bring thee draughts of milk, warm milk it is and new.

Thy limbs will shortly be twice as stout as they are now,
Then I'll yoke thee to my cart like a pony in the plough,
My playmate thou shalt be, and when the wind is cold
Our hearth shall be thy bed, our house shall be thy fold.

It will not, will not rest! — poor Creature, can it be
That 'tis thy mother's heart which is working so in thee? 50
Things that I know not of belike to thee are dear,
And dreams of things which thou can't neither see nor hear.

Alas, the mountain tops that look so green and fair!
I've heard of fearful winds and darkness that come there,
The little brooks, that seem all pastime and all play,
When they are angry, roar like lions for their prey.

Here thou need'st not dread the raven in the sky,
He will not come to thee, our Cottage is hard by,
Night and day thou art safe, as living can be,
Be happy then and rest, what is't that aileth thee? 60

As homeward through the lane I went with lazy feet,
This song to myself did I oftentimes repeat,
And it seemed, as I retraced the ballad line by line,
That but half of it was hers, and one half of it was mine.

Again, and once again, did I repeat the song,
"Nay," said I, "more than half to the Damsel must belong,
For she looked with such a look and she spake with such a tone,
That I almost received her heart into my own."

The Childless Father

Up, Timothy, up with your Staff and away!
Not a soul in the village this morning will stay;
The Hare has just started from Hamilton's grounds,
And Skiddaw is glad with the cry of the hounds.

— Of coats and of jackets grey, scarlet, and green,
On the slopes of the pastures all colours were seen,
With their comely blue aprons and caps white as snow,
The girls on the hills made a holiday show.

og to gange om dagen, når jorden er våd af dug, bringer
jeg dig mælk at drikke, varm mælk er det, og nymalket.

Dine lemmer vil hurtigt blive dobbelt så kraftige som nu,
så vil jeg spænde dig for min vogn som en pony for ploven,
du skal blive min legekammerat, og når vindene er kolde
skal vor arne være din seng, vort hus skal være din fold.

Det vil ikke, vil ikke hvile! — arme stakkel, kan det være,
at det er din mors hjerte, som bevæger sig sådan i dig? 50
Ting, jeg ikke ved noget om, er måske kære for dig,
og du drømmer om ting, du hverken kan se eller høre.

Ak, bjergtoppene som ser så grønne og fagre ud!
Jeg har hørt om skrækkelige vinde og mørke, der kommer dér,
de små bække, som ganske synes at være tidsfordriv og leg,
brøler, som løver efter deres bytte, når de er vrede.

Her behøver du ikke frygte raven i luften,
han vil ikke komme efter dig, vort hus er tæt ved,
nat og dag er du så sikker, som noget levende kan være,
så vær lykkelig og hvil dig, hvad er det, der plager dig? 60

Da jeg langsomt gik hjemad ad den snævre vej,
gentog jeg ofte sangen for mig selv, og det syntes
som om, da jeg gennemgik visen linje for linje,
at halvdelen af den var hendes, og den anden halvdel var min.

Atter og atter gentog jeg sangen.
„Nej,” sagde jeg, „mere end halvdelen må tilhøre pigen,
thi hun kiggede med sådan et blik og talte med sådan en stemme,
at jeg næsten kom til at føle som hende.

Den barnløse far

Stå op Timothy, op og grib din stav og afsted!
ikke en sjæl i landsbyen vil være tilbage;
haren er netop jaget op fra Hamiltons jorde,
og Skiddaw glæder sig over hundenes glam.

— Frakker og jakker, grå, skarlagen og grønne,
på græsgangenes skråninger sås alle farver,
med deres pæne blå forklæder og snehvide huer,
var pigerne på bakkerne et helligdagsskue.

The bason of box-wood, just six months before,
Had stood on the table at Timothy's door, 10
A coffin through Timothy's threshold had passed,
One Child did it bear and that Child was his last.

Now fast up the dell came the noise and the fray,
The horse and the horn, and the hark! hark away!
Old Timothy took up his staff, and he shut
With a leisurely motion the door of his hut.

Perhaps to himself at that moment he said,
"The key I must take, for my Ellen is dead"
But of this in my ears not a word did he speak,
And he went to the chase with a tear on his cheek. 20

The Old Cumberland Beggar

A description

The class of Beggars to which the old man here described belongs, will probably soon be extinct. It consisted of poor, and, mostly, old and infirm persons, who confined themselves to a stated round in their neighbourhood, and had certain fixed days, on which, at different houses, they regularly received charity; sometimes in money, but mostly in provisions.

I saw an aged Beggar in my walk;
And he was seated by the highway side,
On a low structure of rude masonry
Built at the foot of a huge hill, that they
Who lead their horses down the steep rough road
May thence remount at ease. The aged man
Had placed his staff across the broad smooth stone
That overlays the pile, and from a bag
All white with flour, the dole of village dames, 10
He drew his scraps and fragments, one by one,
And scanned them with a fixed and serious look
Of idle computation. In the sun,
Upon the second step of that small pile,
Surrounded by those wild unpeopled hills,
He sate, and ate his food in solitude;
And ever, scattered from his palsied hand,
That still attempting to prevent the waste,

Bækkenet af buksbomved,* havde for blot seks måneder siden stået på bordet ved Timothy's dør, en kiste havde passeret over Timothy's tærskel, den bar et barn, og det barn var hans sidste. 10

Nu hurtigt op af dalen kom larmen og kampen, hesten og hornet, og råbet 'afsted!' 'nu afsted!' Gamle Timothy greb sin stav og med en rolig bevægelse, lukkede han sin hyttedør.

Måske sagde han til sig selv i dette øjeblik: „Nøglen må jeg tage med, for min Ellen er død”, men ikke et ord betroede han mig om dette, og han tog på jagt med en tåre på sin kind. 20

Den gamle Cumberlandtigger

En beskrivelse

Den type tiggere den gamle mand, der her er beskrevet, tilhører, vil sandsynligvis snart være uddøet. Den bestod af fattige og for det meste gamle og svagelige personer, som begrænsede sig til en bestemt runde i deres nabolag og havde visse fastsatte dage på hvilke de, fra forskellige huse, regelmæssigt modtog velgørelse; somme tider penge, men for det meste proviant.

Engang jeg var ude at gå fik jeg øje en gammel tigger; han sad ved landevejen på en lav groft tømret konstruktion, bygget ved foden af en kæmpemæssig bakke, så de, der fører deres heste ned ad den stejle ujævne sti, derfra med lethed igen kan stige til hest. Den gamle mand havde anbragt sin stav hen over den brede glatte sten, som hviler på pælene, og fra en taske, helt hvid af mel, landsbyens koners gave, tog han sine rester og stumper op, én efter én, 10 og betragtede dem nøje med en ørkesløs udregnings koncentreret og alvorligt blik. I solen, på det andet trin af den lille bygning, omgivet af de vilde folketomme bakker, sad han og spiste sin mad i ensomhed; og bestandig – spredt fra hans lamme hånd, der, idet den stadig forsøgte at forhindre spildet,

---

* „I adskillige egne af Nordengland, når en begravelse finder sted, placeres et bækken fuld af buksbomved ved døren på det hus, hvor kisten føres ud fra, og hver af de personer, som går til begravelsen, tager almindeligvis en kvist af denne buksbomved og kaster den ned i den afdødes grav.” – W. W.

THE OLD CUMBERLAND BEGGAR

Was baffled still, the crumbs in little showers
Fell on the ground, and the small mountain birds,
Not venturing yet to peck their destined meal, 20
Approached within the length of half his staff.

Him from my childhood have I known, and then
He was so old, he seems not older now;
He travels on, a solitary man,
So helpless in appearance, that for him
The sauntering horseman-traveller does not throw
With careless hand his alms upon the ground,
But stops, that he may safely lodge the coin
Within the old Man's hat; nor quits him so,
But still when he has given his horse the rein 30

Towards the aged Begger turns a look,
Sidelong, and half-reverted. She who tends
The toll-gate, when in summer at her door
She turns her wheel, if on the road she sees
The aged Beggar coming, quits her work,
And lifts the latch for him that he may pass.
The Post-boy when his rattling wheels o'ertake
The aged Beggar, in the woody lane,
Shouts to him from behind, and, if perchance
The old Man does not change his course, the Boy
Turns with less noisy wheels to the roadside, 40
And passes gently by, without a curse
Upon his lips, or anger at his heart.

He travels on, a solitary Man,
His age has no companion. On the ground
His eyes are turned, and, as he moves along,
They move along the ground; and evermore,
Instead of common and habitual sight
Of fields with rural works, of hill and dale,
And the blue sky, one little span of earth 50

Is all his prospect. Thus, from day to day,
Bowbent, his eyes for ever on the ground,
He plies his weary journey, seeing still,
And never knowing that he sees, some straw,
Some scattered leaf, or marks which, in one track,
The nails of cart or chariot wheel have left
Impressed on the white road, in the same line,
At distance still the same. Poor Traveller!
His staff trails with him, scarcely do his feet
Disturb the summer dust, he is so still 60
In look and motion that the cottage curs,
Ere he has passed the door, will turn away

stadig forpurrede det — faldt krummerne i små byger
til jorden, og de små bjergfugle, der endnu ikke
dristede sig til at pikke deres forudbestemte måltid op, 20
nærmede sig inden for den halve længde af hans stav.

Ham har jeg kendt fra min barndom, og dengang
var han så gammel, at han ikke synes ældre nu;
han er altid på rejse, en ensom mand,
så hjælpeløs af ydre at rytteren, der skridter
forbi, for hans skyld ikke kaster
sin almisse på jorden med ligegyldig hånd,
men standser, så han sikkert kan anbringe mønten
i den gamle mands hat; forlader ham heller ikke sådan,
men sender, når han har givet sin hest 30

tøjler, den gamle tigger et sidelæns
og halvt ærbødigt blik. Hende som passer
toldbommen, når hun om sommeren drejer hjulet
ved sin åbne dør, og ser den gamle tigger
komme på vejen, forlader sit arbejde
og løfter klinken for ham, så han kan passere.
Postdrengen, når hans raslende hjul indhenter
den gamle tigger på den smalle skovvej,
råber til ham bagfra, og hvis måske 40
den gamle mand ikke ændrer sin kurs, drejer
drengen med mindre støjende hjul ind til vejsiden,
og passerer stille forbi, uden en ed
på sine læber eller vrede i sit hjerte.

Han er altid på rejse, en ensom Mand,
hans alder har ingen ledsager. Hans øjne
er rette mod jorden, og idet han bevæger sig afsted
bevæger *de* sig hen over jorden; og bestandig
i stedet for et almindeligt og sædvanligt skue
af marker med landarbejdere, af bakke og dal
og den blå himmel, er et lille span af jord 50
hele hans udsyn. Således, fra dag til dag,

bøjet som en bue, han øjne for altid rettet mod jorden,
passer han sin trætte rejse, mens han stadig ser,
og aldrig ved hvad han ser, et eller andet strå,
nogle spredte blade eller mærker som, i et spor,
naglerne fra et kærre- eller vognhjul har efterladt
trykket ned i den hvide vej i samme retning, — og
i det fjerne stadig samme på måde. Stakkels rejsende!
Hans stav trasker med ham, hans fødder
forstyrrer dårligt nok sommerstøvet, så stille 60
og hans bevægelser og at se til, at huset køtere,
før han har passeret døren, vil vende sig bort,

THE OLD CUMBERLAND BEGGAR

Weary of barking at him. Boys and girls,
The vacant and the busy, maids and youths,
And urchins newly breeched all pass him by:
Him even the slow-paced waggon leaves behind.

But deem not this man useless. — Statesmen! ye
Who are so restless in your wisdom, ye
Who have a broom still ready in your hands
To rid the world of nuisances; ye proud, 70
Heart-swoln, while in your pride ye contemplate
Your talents, power, and wisdom, deem him not
A burthen of the earth. 'Tis Nature's law
That none, the meanest of created things,
Or forms created the most vile and brute,
The dullest or most noxious, should exist
Divorced from good, a spirit and pulse of good,
A life and soul to every mode of being
Inseparably linked. While thus he creeps
from door to door, the Villagers in him 80
Behold a record which together binds
Past deeds and offices of charity
Else unremembered, and so keeps alive
The kindly mood in hearts which lapse of years,
And that half-wisdom half-experience gives
Make slow to feel, and by sure steps resign
To selfishness and cold oblivious cares.
Among the farms and solitary huts,
Hamlets, and thinly-scattered villages,
Where'er the aged Beggar takes his rounds, 90
The mild necessity of use compels
To acts of love; and habit does the work
Of reason; yet prepares that after joy
Which reason cherishes. And thus the soul,
By that sweet taste of pleasure unpursued,
Doth find herself insensibly disposed
To virtue and true goodness. Some there are,
By their good works exalted, lofty minds
And meditative, authors of delight
And happiness, which to the end of time 100
Will live, and spread, and kindle; minds like these,
In childhood, from this solitary being,
This helpless wanderer, have perchance received
(A thing more precious far than all that books
Or the solitudes of love can do!)
That first mild touch of sympathy and thought,
In which they found their kindred with a world

trætte af at gå ad ham. Dreng og piger,
den ledige og den travle, møer og ynglinge,
og unger, der for nylig har fået bukser på, går alle forbi ham:
endog den langsomme arbejdsvogn kører ham agterud.

Men anse ikke dette menneske for værdiløst
— I statsmænd! I med jeres rastløse visdom,
I som altid har en fejekost parat i hænderne
til at skaffe verden af med dens plager; I stolte, 70
hjertesvulmede, medens I i stolthed overvejer
jeres evner, magt og klogskab, anse da ikke ham for
en byrde på jorden! Det er naturens lov
at ingen, de ringeste af skabte ting,
de mest lave og dyriske skabte former,
de kedeligste eller mest skadelige, skal leve
adskilt fra det gode, en ånd og et pulsslag af det gode,
et liv og en sjæl, uløseligt lænket
til enhver livsform. Medens han således
kryber fra dør til dør, ser landsbyboerne i ham 80
en fortegnelse, som binder ellers glemte
fortidige gerninger og godgørenhedstjenester
sammen og holder således hjerters venlige
stemning i live, som forløb af år
— og den halve visdom en halv erfaring giver, —
gør én langsom til at føle, og med sikre skridt trækker sig
tilbage til egenkærlighed og kold glemsom omsorg.
Blandt gårde og enligt beliggende hytter,
klynger af huse og vidt spredte landsbyer, 90
hvor den gamle tigger har sin gang,
tvinger skikkens milde nødvendighed
til kærlighedshandlinger; og vanen, selvom den udfører
forstandens arbejde, bereder dog hin efterglæde
som forstanden sætter højt. Og således finder sjælen,
uforfulgt af den søde smag af nydelse,
sig selv umærkeligt stemt for
dydig og sand godhed. Der findes nogle,
opløftet ved deres gode værk, ædle og
meditative ånder, fryden og lykkens
ophav, som så længe verden står vil leve 100
og udbrede og vække; sådanne ånder
har måske i barndommen, fra dette ensomme væsen,
denne hjælpeløse vandringsmand, modtaget
(en ting mere værdifuld end alt det, bøger
eller kærlige hensyn kan gøre!)
den første milde berøring af sympati og tanke,
i hvilken de fandt sig beslægtede med en verden,

Where want and sorrow were. The easy man
 Who sits at his own door, and, like the pear
 Which overhangs his head from the green wall, 110
 Feeds in the sunshine; the robust and young,
 The prosperous and unthinking, they who live
 Sheltered, and flourish in a little grove
 Of their own kindred, all behold in him
 A silent monitor, which on their minds
 Must needs impress a transitory thought
 Of self-congratulation, to the heart
 Of each recalling his peculiar boons,
 His charters and exemptions; and perchance,
 Though he to no one give the fortitude 120
 And circumspection needful to preserve
 His present blessings, and to husband up
 The respite of the season, he, at least,
 And 'tis no vulgar service, makes them felt.

Yet further. — Many, I believe, there are
 Who live a life of virtuous decency,
 Men who can hear the Decalogue and feel
 No self-reproach, who of the moral law
 Established in the land where they abide
 Are strict observers, and not negligent, 130
 Meanwhile, in any tenderness of heart
 Or acts of love to those with whom they dwell,
 Their kindred, and the children of their blood.
 Praise be to such, and to their slumbers peace!
 — But of the poor man ask, the abject poor,
 Go and demand of him, if there be here,
 In this cold abstinence from evil deeds,
 And these inevitable charities,
 Wherewith to satisfy the human soul.
 No — man is dear to man: the poorest poor
 Long for some moments in a weary life 140
 When they can know and feel that they have been
 Themselves, the fathers and the dealers out
 Of some small blessings; have been kind to such
 As needed kindness, for this single cause,
 That we have all of us one human heart.
 — Such pleasure is to one kind Being known
 My Neighbour, when with punctual care, each week
 Duly as Friday comes, though pressed herself
 By her own wants, she from her store of meal

hvor nød og kummer var. Det trygge menneske
 som sidder ved sin dør, og lig pæren,
 der hænger over hans hoved fra den grønne mur, 110
 næres i solskinet; den stærke og unge,
 den fremgangsrige og tankeløse, de som lever
 beskyttet og blomstrer i en lille lund
 af slægtninge, alle ser i ham
 en tavs påminder, der nødvendigvis
 må trykke en flygtig selv-lykønskende
 tanke på deres sind, få ethvert hjerte
 til at huske sine særlige gaver,
 sine frihedsbreve og undtagelser; og måske, 120
 skønt han ikke giver den styrke og omtanke
 til nogen, som er nødvendig, for at de kan bevare
 hans nuværende velsignelser og holde hus med
 årstidens pusterum, så gør han dem, og dette*
 er ingen almindelig tjeneste, i det mindste følte.

Og endvidere. — Jeg tror der er mange,
 som lever et dydigt anstændigt liv,
 mennesker der kan høre De Ti Bud uden at føle
 nogen selvbebrejdelse, som strengt overholder
 den moralske lov i landet, hvor de opholder 130
 sig og i mellemtiden ikke forsømmer hjertets
 ømhed eller kærlighedshandlinger,
 mod dem, de bor sammen med,
 deres slægtninge og børn af deres eget blod.
 Dem være lovet, og gid de må sove fredfyldt!
 — Men spørg det fattige menneske, den ussel fattige,
 gå og forhør dig hos ham, om der her
 i denne kolde afholdenhed fra onde gerninger
 og denne uundgåelige godgørenhed, er
 noget hvormed menneskesjælen kan tilfredsstilles.
 Nej — mennesket er dyrebart for mennesket: de fattigste 140
 fattige længes efter nogle øjeblikke i et fortrædeligt liv,
 hvor de kan vide og føle, at de selv har været
 fædre til og uddelere af nogle små
 velsignelser, har været venlige mod sådanne
 som behøvede venlighed og det af denne ene årsag,
 at vi alle har et menneskehjerte.
 — Sådan glæde er kendt af en venlig person,
 min nabo, når hun med punktlig omhu, hver uge,
 behørigt hver fredag, skønt selv trængt
 af nød, fra sit madforråd tager

---

* dem: velsignelserne.

Takes one unsparing handful for the scrip 150
 Of this old Mendicant, and, from her door
 Returning with exhilarated heart,
 Sits by her fire, and builds her hope in heaven.

Then let him pass, a blessing on his head!
 And while in that vast solitude to which
 The tide of things has led him, he appears
 To breathe and live but for himself alone,
 Unblamed, uninjured, let him bear about
 The good which the benignant law of heaven
 Has hung around him, and, while life is his, 160
 Still let him prompt the unlettered Villagers
 To tender offices and pensive thoughts.

Then let him pass, a blessing on his head!
 And, long as he can wander, let him breathe
 The freshness of the valleys, let his blood
 Struggle with frosty air and winter snows,
 And let the chartered wind that sweeps the heath
 Beat his grey locks against his withered face.
 Reverence the hope whose vital anxiousness
 Gives the last human interest to his heart. 170

May never House, misnamed of Industry,
 Make him a captive; for that pent-up din,
 Those life-consuming sounds that clog the air,
 Be his the natural silence of old age.
 Let him be free of mountain solitudes,
 And have around him, whether heard or not,
 The pleasant melody of woodland birds.
 Few are his pleasures; if his eyes, which now
 Have been so long familiar with the earth, 180

No more behold of the horizontal sun
 Rising or setting, let the light at least
 Find a free entrance to their languid orbs.
 And let him, *where* and *when* he will, sit down
 Beneath the trees, or on a grassy bank
 Of highway side, and with the little birds
 Share his chance-gathered meal, and, finally,
 As in the eye of Nature he has lived,
 So in the eye of Nature let him die.

en ikke sparsom håndfuld til denne 150
 gamle tiggermunks pose, og derefter
 vender tilbage fra sin dør med et oplivet hjerte,
 og sidder ved sit ildsted og bygger sit håb i himlen.

Så lad ham gå forbi, han er velsignet!
 og medens, i den vældige ensomhed til hvilken
 tingenes strøm har ført ham, han synes
 alene at ånde og leve for sig selv,
 ubebyrdet, uskadet, — lad ham bære
 det gode omkring, som himlens nådige lov
 har hængt rundt om ham, og mens han lever, 160
 lad ham stadig tilskynde de ulærte landsbyboere
 til milde tjenester og alvorfulde tanker.

— Så lad ham gå forbi, han er velsignet!
 og så længe han kan vandre, lad ham indånde
 dalenes friskhed, lad hans blod
 kæmpe med den iskolde luft og vintersneen,
 og lad den utæmmede vind, der fejer hen over heden,
 slå hans grå lokker mod han falmede ansigt.
 Ær det håb, hvis levende ængstelse fylder*
 han hjerte med den sidste menneskelige interesse. 170

Gid aldrig Huset, et urigtigt navn for Arbejdsanstalt,†
 må gøre ham til fange; i stedet for den indestængte larm,
 de livsfortærende lyde som tilstopper luften,
 lad alderdommens naturlige stilhed være hans!
 Lad det være ham frit for at søge bjergensomhed;
 og at have omkring sig, enten hørt eller ikke,
 skovfuglenes behagelige melodi.
 Få er hans fornøjelser: hvis hans øjne, som nu
 så længe har været fortrolig med jorden,

ikke mere skuer den horisontale sol, 180
 der stiger op eller går ned, lad i det mindste lyset
 finde en åben indgang til deres træge kugler.
 Og lad ham, *hvor* og *når* han vil, sætte sig ned
 under træerne eller ved landevejens
 græsklædte skråning og dele sit tilfældigt
 samlede måltid med de små fugle, og endelig,
 da han har levet ifølge Naturen,
 lad ham dø således.

---

* håb: om et liv efter døden.

† Arbejdsanstalt: et fattighjem med arbejdspligt.

A Character

In the antithetical Manner

I marvel how Nature could ever find space
For the weight and the levity seen in his face:
There's thought and no thought, and there's paleness and bloom,
And bustle and sluggishness, pleasure and gloom.

There's weakness, and strength both redundant and vain;
Such strength, as if ever affliction and pain
Could pierce through a temper that's soft to disease,
Would be rational peace — a philosopher's ease.

There's indifference, alike when he fails and succeeds,
And attention full ten times as much as there needs; 10
Pride where there's no envy, there's so much of joy;
And mildness, and spirit both forward and coy.

There's freedom, and sometimes a diffident stare
Of shame scarcely seeming to know that she's there.
There's virtue, the title it surely may claim,
Yet wants, heaven knows what, to be worthy the name.

What a picture! 'tis drawn without nature or art,
— Yet the Man would at once run away with your heart,
And I for five centuries right gladly would be
Such an odd, such a kind happy creature as he. 20

Poems on the Naming of Places

Advertisement

By Persons resident in the country and attached to rural objects, many places will be found unnamed or of unknown names, where little Incidents will have occurred, or feelings been experienced, which will have given to such places a private and peculiar interest. From a wish to give some sort of record to such Incidents or renew the gratification of such Feelings, Names have been given to Places by the Author and some of his Friends, and the following Poems written in consequence.

1

It was an April Morning: fresh and clear
The Rivulet, delighting in its strength,
Ran with a young man's speed, and yet the voice
Of waters which the winter had supplied

En karakter,

på den antitetiske måde.

Jeg undrer mig over hvordan Naturen nogensinde kunne få plads til den tyngde og lethed, som ses i hans ansigt: der er tanke og ikke tanke, og der er bleghed og blomst, og travlhed og sløvhed, lyst og nedtrykthed.

Der er svaghed og styrke, både overflødig og nyttesløs; sådan styrke som, hvis nogensinde modgang og smerte kunne hærde et sind der har let til modløshed, ville være fornuftig fred – en filosof's ro.

Der er ligegyldighed, hvad enten han taber eller vinder, og opmærksomhed, fulde ti gange så meget som behøves; 10
stolt over, at hvor der ikke er misundelse, er der så megen glæde; og mildhed og en både ivrig og lystig ånd.

Der er frihed og nogle gange en usikker stirren af skam, idet han næppe synes at vide, at den er der. Der er dyd, den titel må den visselig kræve, dog mangler den noget, himlen ved hvad, for at blive navnet værdigt.

Hvilket billede! det er hverken tegnet efter naturen eller med kunst, – dog ville manden straks løbe bort med dit hjerte, og jeg ville med stor glæde i fem århundreder være sådan en sælsom, sådan en lykkelig skabning, som han er. 20

Digte om at navngive steder.

Bekendtgørelse

Personer, der bor på landet og er knyttet til landlige genstande, vil finde mange steder unavngivne eller med ukendte navne, hvor små begivenheder er indtruffet eller følelser oplevet, som har givet sådanne steder en privat og særlig interesse. Ud fra et ønske om at lave en optegnelse af en art over sådanne begivenheder eller at forny fornøjelsen ved sådanne følelser, har forfatteren og nogle af hans venner givet navne til forskellige steder, og som konsekvens heraf blev følgende digte skrevet.

1

Det var en morgen i april: frisk og klar
løb åen, frydende sig over sin styrke,
med en ung mands fart, og dog var
vandets røst, som vinteren havde leveret,

Was soften'd down into a vernal tone.
 The spirit of enjoyment and desire,
 And hopes and wishes, from all living things
 Went circling, like a multitude of sounds.
 The budding groves appear'd as if in haste
 To spur the steps of June; as if their shades 10
 Of various green were hindrances that stood
 Between them and their object: yet, meanwhile,
 There was such deep contentment in the air
 That every naked ash, and tardy tree
 Yet leafless, seem'd as though the countenance
 With which it look'd on this delightful day
 Were native to the summer. — Up the brook
 I roam'd in the confusion of my heart,
 Alive to all things and forgetting all.
 At length I to a sudden turning came 20
 In this continuous glen, where down a rock
 The stream, so ardent in its course before,
 Sent forth such sallies of glad sound, that all
 Which I till then had heard, appear'd the voice
 Of common pleasure: beast and bird, the lamb,
 The Shepherd's dog, the linnet and the thrush
 Vied with this waterfall, and made a song
 Which, while I listen'd, seem'd like the wild growth
 Or like some natural produce of the air
 That could not cease to be. Green leaves were here, 30
 But 'twas the foliage of the rocks, the birch,
 The yew, the holly, and the bright green thorn,
 With hanging islands of resplendent furze:
 And on a summit, distant a short space,
 By any who should look beyond the dell,
 A single mountain Cottage might be seen.
 I gaz'd and gaz'd, and to myself I said,
 "Our thoughts at least are ours; and this wild nook,
 My EMMA, I will dedicate to thee."
 — Soon did the spot become my other home, 40
 My dwelling, and my out-of-doors abode.
 And, of the Shepherds who have seen me there,
 To whom I sometimes in our idle talk
 Have told this fancy, two or three, perhaps,
 Years after we are gone and in our graves,
 When they have cause to speak of this wild place,
 May call it by the name of EMMA'S DELL.

dæmpet ned til en forårstone.
 Morskabens og lystens, håbets
 og ønskerens ånd fra alle levende ting
 kredsede rundt om som en mangfoldighed af lyd.
 De fremspirende lunde var, som ville de i hast
 skynde på junis skridt; som om deres skær 10
 af forskelligfarvet grønt var hindringer,
 der stod mellem dem og deres mål: dog, der var
 imidlertid en så dyb tilfredshed i luften,
 at den nøgne ask og det træge træ,
 endnu bladløst, så ud som om den mine,
 med hvilket de betragtede denne herlige dag,
 hørte hjemme i sommeren. — Op langs bækken
 strejfede jeg om i mit hjertes forvirring,
 i live for alle ting og glemmende alt.
 Langt om længe kom jeg til en pludselig drejning 20
 i denne sammenhængende bjergkløft, hvor strømmen,
 før så fyrig i sit løb ned ad en klippe,
 udsendte en sådan storm af glad lyd, at alt,
 hvad jeg havde hørt indtil da, virkede som
 almindelige fornøjelsers stemme: dyret og fuglen,
 lammet, hyrdens hund, irisken og droslen
 kappedes med dette vandfald og lavede en sang,
 som, mens jeg lyttede, syntes lig den vilde vækst eller
 lig et af luftens naturlige frembringelser, som ikke
 kunne holde op med at eksistere. Grønne blade 30
 var her, men det var klippernes løvhang, birkens,
 takstræets, kristtornens og den lysegrønne tornebusks,
 med hængende øer af strålende tornblad:
 og på tinden, et kort stykke borte,
 af enhver som ville se hinsides dalen,
 kunne en enkelt bjerghytte ses.
 Jeg stirrede og stirrede, og sagde til mig selv:
 „Vore tanker er i det mindste vore egne;
 og denne vilde krog, min EMMA, vil jeg tilegne dig.”*
 — Snart blev stedet mit andet hjem, 40
 min bolig og mit opholdssted i det fri.
 Og af hyrderne som har set mig der,
 til hvem jeg nogle gange under vor ligegyldige snak
 har fortalt om dette indfald, vil to eller tre måske,
 år efter vi er gået i vore grave,
 når de har anledning til at tale om dette vilde sted,
 kalde den EMMAS DAL.

---

* Emma: Dorothy, Wordsworths søster.

II

To Joanna

Amid the smoke of cities did you pass
 Your time of early youth, and there you learn'd,
 From years of quiet industry, to love
 The living Beings by your own fire-side,
 With such a strong devotion, that your heart
 Is slow towards the sympathies of them
 Who look upon the hills with tenderness,
 And make dear friendships with the streams and groves.
 Yet we who are transgressors in this kind,
 Dwelling retired in our simplicity 10
 Among the woods and fields, we love you well,
 Joanna! and I guess, since you have been
 So distant from us now for two long years,
 That you will gladly listen to discourse
 However trivial, if you thence are taught
 That they, with whom you once were happy, talk
 Familiarly of you and of old times.

While I was seated, now some ten days past,
 Beneath those lofty firs, that overtop
 Their ancient neighbour, the old Steeple tower, 20
 The Vicar from his gloomy house hard by
 Came forth to greet me, and when he had ask'd,
 "How fares Joanna, that wild-hearted Maid!
 And when will she return to us?" he paus'd,
 And after short exchange of village news,
 He with grave looks demanded, for what cause,
 Reviving obsolete Idolatry,
 I like a Runic Priest, in characters
 Of formidable size, had chisel'd out
 Some uncouth name upon the native rock, 30
 Above the Rotha, by the forest side.
 – Now, by those dear immunities of heart
 Engender'd betwixt malice and true love,
 I was not both to be so catechiz'd,
 And this was my reply. – "As it befel,
 One summer morning we had walk'd abroad
 At break of day, Joanna and myself.
 – 'Twas that delightful season, when the broom,
 Full flower'd, and visible on every steep,
 Along the copses runs in veins of gold." 40
 Our pathway led us on to Rotha's banks,
 And when we came in front of that tall rock

Til Joanna

Din tidlige ungdom tilbragte du
 midt i byernes røg, og der lærte du
 af år med stille flid at elske
 de levende væsener ved din egen arne
 med sådan stærk hengivelse, at dit hjerte
 tøver over for den medfølelse, som de,
 der ser på bakkerne med kærlighed og slutter
 kære venskaber med strømmene og lundene, viser.
 Dog vi, som er syndere i denne retning,
 og bor enkelt og tilbagetrukket blandt 10
 skovene og markerne, vi elsker dig meget,
 Joanna! og jeg gætter på, siden du nu
 i to lange år har været så langt borte fra os,
 at du med glæde vil lytte til en samtale,
 hvor triviel den end måtte være, hvis du deraf
 lære, at de, som du engang var lykkelig med,
 taler fortroligt om dig og om gamle tider.

Mens jeg, nu for ti dage siden, sad
 under de høje fyrretræer, der rager op over 20
 deres gamle nabo, det gamle kirkespir, kom
 sognepræsten ud af sit dunkle hus, der ligger tæt ved,
 for at hilse på mig; og da han havde spurgt:
 „Hvordan lever Joanna, den vildhjertede pige!
 Og hvornår kommer hun tilbage til os?” standsede han,
 og efter en kort udveksling af landsbynyheder,
 spurgt han med alvorlige blikke, af hvilken
 årsag jeg, genoplivende forældet afgudsdyrkelse,
 som en runisk præst, med bogstaver
 af drabelig størrelse, havde mejslet et eller 30
 andet besynderligt navn på den nøgne klippe
 ved skoven over Rothaen.
 — Nu, på grund af hjertets rare uforpligtethed ved
 følelser der fostres mellem ondskab og sand kærlighed,
 var jeg ikke uvillig til at lade mig tugte,
 og mit svar var dette: — „Som det nu hændte,
 var Joanna og jeg gået ud
 ved daggry en sommermorgen.
 — Det var den herlige årstid, hvor gyvelen
 i fuldt flor og synlig på hver skrænt
 løber som gyldne åre gennem underskoven. 40
 Vor sti førte os til Rothas bredder,
 og da vi kom hen foran den høje klippe

Which looks towards the East, I there stopp'd short,
 And trac'd the lofty barrier with my eye
 From base to summit; such delight I found
 To note in shrub and tree, in stone and flower,
 That intermixture of delicious hues,
 Along so vast a surface, all at once,
 In one impression, by connecting force
 Of their own beauty, imag'd in the heart. 50
 – When I had gaz'd perhaps two minutes' space,
 Joanna, looking in my eyes, beheld
 That ravishment of mine, and laugh'd aloud.
 The rock, like something starting from a sleep,
 Took up the Lady's voice, and laugh'd again:
 That ancient Woman seated on Helm-crag
 Was ready with her cavern; Hammar-Scar,
 And the tall Steep of Silver-How sent forth
 A noise of laughter; southern Loughrigg heard,
 And Fairfield answer'd with a mountain tone: 60
 Helvellyn far into the clear blue sky
 Carried the Lady's voice, – old Skiddaw blew
 His speaking trumpet; – back out of the clouds
 Of Glaramara southward came the voice;
 And Kirkstone toss'd it from his misty head.
 Now whether, (said I to our cordial Friend
 Who in the hey-day of astonishment
 Smil'd in my face) this were in simple truth
 A work accomplish'd by the brotherhood
 Of ancient mountains, or my ear was touch'd
 With dreams and visionary impulses, 70
 Is not for me to tell; but sure I am
 That there was a loud uproar in the hills.
 And, while we both were listening, to my side
 The fair Joanna drew, is if she wish'd
 To shelter from some object of her fear.
 – And hence, long afterwards, when eighteen moons
 Were wasted, as I chanc'd to walk alone
 Beneath this rock, at sun-rise, on a calm
 And silent morning, I sate down, and there, 80
 In memory of affections old and true,
 I chissel'd out in those rude characters
 Joanna's name upon the living stone.
 And I, and all who dwell by my fire-side
 Have call'd the lovely rock, JOANNA'S ROCK.

som vender mod øst, stoppede jeg op
 og betragtede nøje den høje barriere
 fra top til fod; og sådan fryd oplevede jeg
 ved at mærke, at denne blanding af kostelige
 farver i busk og træ, i sten og blomst
 hen over så vældig en flade, – med ét,
 i et eneste indtryk, ved den forenede styrke
 af deres egen skønhed, blev afbildet i hjertet. 50
 – Da jeg havde stirret måske to minutters tid,
 opdagede Joanna min henrykkelse, idet hun så
 mig ind i øjnene og lo højt.
 Klippen, som noget vækket af søvne,
 greb damens stemme og lo tilbage:
 den gamle kvinde der sad på Helm-crag,
 var klar med sin grotte; Hammer-Scar,
 og Silver-Hows høje skrænt udsendte
 en støjende latter; sydlige Loughrigg hørte den,
 og Fairfield svarede med en bjergtone: 60
 Helvellyn bar damens stemme langt
 ind i den blå himmel, – gamle Skiddaw
 blæste på sin talende trompet; – bagved,
 mod syd kom stemmen ud af Glaramaras skyer;
 og Kirkstone kastede den fra sin tågede top.
 Nu, (sagde jeg til vor hjertelige ven,
 som i lystig forbløffelse smilede til mig)
 om dette i al sin enkle sandhed var
 et værk, udført af broderskabet af 70
 ældgamle bjerge, eller mine øre var påvirket
 af drømme og indbildningskraftens tilskyndelser, det er
 jeg ikke den rette til at fortælle; men jeg er sikker på,
 at der var et voldsomt spektakel i bakkerne.
 Og mens vi begge lyttede, rykkede den skønne
 Joanna tættere hen til mig, som om hun ønskede
 at søge ly for et eller andet hun frygtede.
 – Og derfor, længe efter, da atten måneder
 var svundet hen, og jeg tilfældigvis gik alene
 ned for denne klippe, ved solopgang en rolig
 og stille morgen, satte jeg mig ned, og der, 80
 ved mindet om gammel og sand hengivenhed,
 mejslede jeg med disse grove bogstaver
 Joannas navn på den levende sten.
 Og jeg, og alle hjemme hos mig, har siden
 kaldt den dejlige klippe, JOANNAS KLIPPE.”

NOTE.

In Cumberland and Westmoreland are several Inscriptions upon the native rock which from the wasting of Time and the rudeness of the Workmanship had been mistaken for Runic. They are without doubt Roman.

The Roths, mentioned in this poem, is the River which flowing through the Lakes of Grasmere and Rydale, falls into Wyndermere. On Helm-Crag, that impressive single Mountain at the head of the Vale of Grasmere, is a Rock which from most points of view bears a striking resemblance to an Old Woman cowering. Close by this rock is one of those Fissures or Caverns, which in the language of the Country are called Dungeons. The other Mountains either immediately surround the Vale of Grasmere, or belong to the same Cluster.

III

There is an Eminence, — of these our hills
The last that parleys with the setting sun.
We can behold it from our Orchard seat.
And, when at evening we pursue our walk
Along the public way, this Cliff, so high
Above us, and so distant in its height,
Is visible, and often seems to send
Its own deep quiet to restore our hearts.
The meteors make of it a favorite haunt:
The star of Jove, so beautiful and large
In the mid heav'ns, is never half so fair
As when he shines above it. 'Tis in truth
The loneliest place we have among the clouds.
And She who dwells with me, whom I have lov'd
With such communion, that no place on earth
Can ever be a solitude to me,
Hath said, this lonesome Peak shall bear my Name.

10

IV

A narrow girdle of rough stones and crags,
A rude and natural causeway, interpos'd
Between the water and a winding slope
Of copse and thicket, leaves the eastern shore
Of Grasmere safe in its own privacy.
And there, myself and two beloved Friends,
One calm September morning, ere the mist
Had altogether yielded to the sun,
Saunter'd on this retir'd and difficult way.

NOTE

I Cumberland og Westmoreland findes der adskillige indskrifter på den rene klippe, som på grund af tidens ødelæggelse og den grove udførelse, fejlagtigt er blevet anset for at være runeindskrifter. De er uden tvivl romerske.

Floden Rotha, som er nævnt i digtet, er den flod, der løber gennem Grasmere- og Rydalesøen og ud i Wyndermere. På Helm-crag, det imponerende enlige bjerg ved den øverste ende af Grasmere-dalen, findes en klippe, som fra de fleste udsigtpunkter har en slående lighed med en gammel sammenkrøbet kvinde. Tæt på denne klippe findes en af de spalter eller grotter, som i egnens sprog kaldes fangehuller. De fleste af bjergene, der er nævnt her, omkranser Grasmere-dalen; hvad de andre angår ligger nogle i en betragtelig afstand, men de tilhører alle den samme kæde.

3

Der er en tinde, — på disse vore bjerge
den sidste som taler med den nedgående sol;
vi kan se den fra siddepladsen i vor frugthave;
og om aftenen når vi går vor tur
ad den offentlige vej, er denne klint, så højt
over os og så fjern på grund af dens højde,
synlig; og synes ofte at sende
sin egen dybe ro for at helbrede vore hjerter.
Det er et yndet hjemsted for meteorer:* 10
Jupiterstjernen, så smuk og stor
midt i himlen, er aldrig halvt så skøn
som når han skinner over den. Det er i sandhed†
det ensommeste sted vi har blandt skyerne.
Og hende som bor sammen med mig, som jeg har elsket‡
med en sådan samhørighed, at jeg intet
sted på jorden nogensinde kan føle mig ene,
har givet denne ensomme tinde mit Navn.

4

Et snævert bælte af utilhuggede sten og klipper,
en ujævn og naturlig sti, skudt ind mellem
vandet og en bugtende skråning
med krat og buskads, efterlader Grasmere's
østlige bred tryk i sin egen uforstyrrethed.
Og der, på denne tilbagetrukne og svært tilgængelige
strækning, spadserede jeg og to højt elskede venner
en rolig septembermorgen, før tågen
helt var veget for solen.

---

* meteorer: forskellige atmosfæriske fænomener f.eks. lyn.

† han: Jupiterstjernen.

‡ hende: Dorothy, hans søster.

– Ill suits the road with one in haste, but we 10
 Play'd with our time; and, as we stroll'd along,
 It was our occupation to observe
 Such objects as the waves had toss'd ashore,
 Feather, or leaf, or weed, or wither'd bough,
 Each on the other heap'd along the line
 Of the dry wreck. And in our vacant mood,
 Not seldom did we stop to watch some tuft
 Of dandelion seed or thistle's beard,
 Which, seeming lifeless half, and half impell'd
 By some internal feeling, skimm'd along 20
 Close to the surface of the lake that lay
 Asleep in a dead calm, ran closely on
 Along the dead calm lake, now here, now there,
 In all its sportive wanderings all the while
 Making report of an invisible breeze
 That was its wings, its chariot, and its horse,
 Its very playmate, and its moving soul.
 – And often, trifling with a privilege
 Alike indulg'd to all, we paus'd, one now,
 And now the other, to point out, perchance 30
 To pluck, some flower or water-weed, too fair
 Either to be divided from the place
 On which it grew, or to be left alone
 To its own beauty. Many such there are,
 Fair ferns and flowers, and chiefly that tall plant
 So stately, of the Queen Osmunda nam'd,
 Plant lovelier in its own retir'd abode
 On Grasmere's beach, than Naid by the side
 Of Grecian brook, or Lady of the Mere
 Sole-sitting by the shores of old Romance. 40
 – So fared we that sweet morning: from the fields
 Meanwhile, a noise was heard, the busy mirth
 Of Reapers, Men and Women, Boys and Girls.
 Delighted much to listen to those sounds,
 And in the fashion which I have describ'd,
 Feeding unthinking fancies, we advanc'd
 Along the indented shore; when suddenly,
 Through a thin veil of glittering haze, we saw
 Before us on a point of jutting land
 The tall and upright figure of a Man 50
 Attir'd in peasant's garb, who stood alone
 Angling beside the margin of the lake.

– Vejen passede kun dårligt til én, der havde travlt, 10
 men vi legede med tiden; og mens vi slentrede af sted,
 var det vor beskæftigelse at observere
 sådanne ting, som bølgerne havde kastet i land –
 fjer eller blad eller plante eller en visse gren,
 dynget op på hinanden langs rækken
 af det tørre vraggods. Og i vor ledighed
 standsede vi ikke sjældent for at betragte en eller
 anden tot af mælkebøttefrø eller tidselskæg,
 som, idet den virkede halvt livløs og halvt tvunget 20
 af en indre følelse, strøg tæt hen
 over overfladen på søen, som lå sovende i
 fuldkommen ro, – løb tæt videre
 hen over den rolige sø, snart her, snart der,
 mens den hele tiden med alle sine skæmtsomme
 vandringer aflagde beretning om en usynlig brise,
 der var dens vinger, dens stridsvogn og dens hest,
 dens legekammerat, eller snarere, dens bevægende sjæl.
 – Og ofte, idet vi spøjte med et privilegium,
 som alle i lige grad tillod sig, standsede vi, snart én 30
 og snart en anden, for at udpege, måske for at plukke
 en blomst eller vandplante, for smuk
 enten til at blive skilt fra det sted,
 hvor den voksede eller overladt
 til sin egen skønhed. Af dem var der mange,
 smukke bregner og blomster og især den høje bregne,
 så statelig, opkaldt efter dronning Osmunda,*
 en plante, dejligere i sin egen afsides bolig
 på Grasmers strand end en najade ved siden†
 af en græsk bæk eller Havets Dame,
 der sidder alene ved bredden i en gammel romance. 40
 – Således drog vi afsted denne strålende morgen: fra
 markerne hørtes i mellemtiden støj, den travle munterhed
 fra høstarbejdere, mænd og kvinder, drenge og piger.
 Henrykte over at lytte til disse lyde,
 og nærende sorgløse forestillinger, på den måde
 jeg har beskrevet, fortsatte vi langs
 den indskårne kyst; da der pludselig
 gennem et tyndt slør af glimtende dis,
 foran os på en landpynt,
 sås den høje og ranke skikkelse af en mand 50
 klædt i bondedragt, som stod alene
 og fiskede ved søens bred.

* dronning Osmunda: Kongebregnen.

† Najader: kilde- og flodnymfer.

That way we turn'd our steps: nor was it long,
 Ere making ready comments on the sight
 Which then we saw, with one and the same voice
 We all cried out, that he must be indeed
 An idle man, who thus could lose a day
 Of the mid harvest, when the labourer's hire
 Is ample, and some little might be stor'd
 Wherewith to chear him in the winter time. 60
 Thus talking of that Peasant we approach'd
 Close to the spot where with his rod and line
 He stood alone; whereat he turn'd his head
 To greet us – and we saw a man worn down
 By sickness, gaunt and lean, with sunken cheeks
 And wasted limbs, his legs so long and lean
 That for my single self I look'd at them,
 Forgetful of the body they sustain'd. –
 Too weak to labour in the harvest field,
 The man was using his best skill to gain 70
 A pittance from the dead unfeeling lake
 That knew not of his wants. I will not say
 What thoughts immediately were ours, nor how
 The happy idleness of that sweet morn,
 With all its lovely images, was chang'd
 To serious musing and to self-reproach.
 Nor did we fail to see within ourselves
 What need there is to be reserv'd in speech,
 And temper all our thoughts with charity.
 – Therefore, unwilling to forget that day, 80
 My Friend, Myself, and She who then receiv'd
 The same admonishment, have call'd the plate
 By a memorial name, uncouth indeed
 As e'er by Mariner was giv'n to Bay
 Or Foreland on a new-discover'd coast,
 And, POINT RASH-JUDGMENT is the Name it bears.

V

To M. H.

Our walk was far among the ancient trees:
 There was no road, nor any wood-man's path,
 But the thick umbrage, checking the wild growth
 Of weed sapling, on the soft green turf
 Beneath the branches of itself had made
 A track which brought us to a slip of lawn,
 And a small bed of water in the woods.
 All round this pool both flocks and herds might drink

Ad den vej rettede vi vore skridt; og det varede ikke længe
 før vi, da vi kom med raske kommentarer
 om det vi så, som med en stemme udbrød,
 at han måtte sandelig være en doven mand,
 når han således kunne tillade sig at miste
 en dag midt under høsten, hvor arbejderens løn
 er rigelig og lidt kan lægges til side
 til at opmuntre ham i vintertiden. 60
 Mens vi talte således om bonden, kom vi tæt
 hen til det sted, hvor han stod alene med
 stang og line; hvorved han drejede hovedet
 for at hilse os – og vi så en mand nedslidt
 af sygdom, indtørret og mager, med indsunkne kinder
 og udtærede lemmer, han ben så lange og magre,
 at jeg for mit eget vedkommende så på dem og
 glemte kroppen som de holdt oppe. –
 For svag til arbejdet i høstmarken
 brugte manden al sin færdighed for at 70
 få en lille smule ud af den døde ufølede sø,
 som ikke kendte noget til hans nød. Jeg vil ikke fortælle
 hvilke tanker, der umiddelbart var vores, eller
 hvordan denne herlige morgens lykkelige lediggang,
 med alle dens elskelige billeder, var forandret
 til alvorlig eftertanke og selvbefejdelse.
 Vi forsømte heller ikke at se i os selv det behov,
 vi selv havde for at være tilbageholdende i vor tale,
 og mildne alle vore tanker med menneskekærlighed.
 – Derfor, uvillige til at glemme denne dag, 80
 har min ven, jeg selv og hende, som da modtog
 den samme formaning, givet stedet
 et navn til minde, klodset så sandelig
 som nogensinde blev givet af sømænd til en bugt
 eller landodde på en nyopdaget kyst,
 og navnet det bær er FORHASTET-DOMS-PYNT.

5

TIL M. H.

Vi var gået langt ind mellem de ældgamle træer:
 der var ingen vej og heller ingen skovhuggersti,
 men den tætte dunkelhed, der holdt den vilde vækst
 af planter og unge træer på det bløde
 grønne græs under grenene i ave, havde af sig selv
 dannet et spor i skovene, som førte os til et
 smalt engstykke og et lille leje med vand.
 Hele vejen rundt om denne dam kunne både flokke og

On its firm margin, even as from a well
 Or some stone-bason which the Herdsman's hand 10
 Had shap'd for their refreshment, nor did sun
 Or wind from any quarter ever come
 But as a blessing to this calm recess,
 This glade of water and this one green field.
 The spot was made by Nature for herself:
 The travellers know it not, and 'twill remain
 Unknown to them; but it is beautiful,
 And if a man should plant his cottage near.
 Should sleep beneath the shelter of its tress,
 And blend its waters with his daily meal, 20
 He would so love it that in his death-hour
 Its image would survive among his thoughts,
 And, therefore, my sweet MARY, this still nook
 With all its beeches we have named from You.

Michael

A Pastoral Poem

If from the public way you turn your steps
 Up the tumultuous brook of Green-head Gill,
 You will suppose that with an upright path
 Your feet must struggle; in such bold ascent
 The pastoral Mountains front you, face to face.
 But, courage! for beside that boisterous Brook
 The mountains have all open'd out themselves,
 And made a hidden valley of their own.
 No habitation there is seen; but such
 As journey thither find themselves alone 10
 With a few sheep, with rocks and stones, and kites
 That overhead are sailing in the sky.

It is in truth an utter solitude,
 Nor should I have made mention of this Dell
 But for one object which you might pass by,
 Might see and notice not. Beside the brook
 There is a straggling heap of unhewn stones!
 And to that place a story appertains,
 Which, though it be ungarnish'd with events,
 Is not unfit, I deem, for the fire-side, 20
 Or for the summer shade. It was the first,
 The earliest of those tales that spake to me
 Of Shepherds, dwellers in the vallies, men
 Whom I already lov'd, not verily

hjorde drikke fra dens faste kant, ligesom fra en kilde
 eller et eller andet stenbasin, som røgterens hånd 10
 havde formet til deres forfriskning, og hverken sol
 eller en vind fra noget hjørne kom nogensinde til dette
 rolige tilflugtssted, denne lysning af vand og denne
 ene grønne mark, undtagen som en velsignelse.
 Stedet var skabt af naturen selv:
 de rejsende kender det ikke og det vil forblive
 ukendt for dem; men det er smukt,
 og hvis et menneske anbragte sin hytte nær ved,
 sov i læ af dets træer og blandede
 dets vand med sit daglige måltid, 20
 ville han elske det i den grad, at dets billede
 i hans dødstime ville overleve mellem hans tanker:
 og derfor har vi, min søde MARY, opkaldt
 denne stille krog, med alle dets bøge, efter Dig.

Michael

Et hyrdedigt

Hvis du styrer dine skridt bort fra den offentlige vej
 op langs Green-head Gills oprørte bæk,
 vil du tro at dine fødder skal kæmpe
 med en lodret sti; med en så stejl opstigning
 gør de græsklædte bjerge front mod dig.
 Men fat mod! for ved siden af den brusende bæk
 har alle bjergene åbnet sig,
 og lavet deres egen skjulte dal.
 Ingen bosteder ses her; men de
 der rejser derhen finder sig alene 10
 med et par får, med klipper og sten, og glenter
 som over ens hoved sejler højt oppe i luften.

Det er i sandhed et fuldkomment ensomt sted,
 og jeg ville ikke have nævnt denne dal, hvis det ikke havde
 været for en bestemt genstand, som du måske var gået forbi,
 måske havde set, men ikke bemærket. Ved siden af bækken
 er der en uordentlig dyng utilhuggede sten!
 og til dette sted hører en historie,
 som, skønt den er usmykket med hændelser,
 ikke er uskikket, tænker jeg, til kaminen, 20
 eller til sommerskyggen. Den var den første,
 den tidligste af de fortællinger som talte til mig
 om hyrder, dalenes beboere, mennesker
 som jeg allerede elskede, ikke sandelig

For their own sakes, but for the fields and hills
 Where was their occupation and abode.
 And hence this tale, while I was yet a boy
 Careless of books, yet having felt the power
 Of Nature, by the gentle agency
 Of natural objects, led me on to feel 30
 For passions that were not my own, and think
 At random and imperfectly indeed
 On man, the heart of man and human life.
 Therefore, although it be a history
 Homely and rude, I will relate the same
 For the delight of a few natural hearts;
 And with yet fonder feeling, for the sake
 Of youthful Poets, who among these hills
 Will be my second self when I am gone.

Upon the forest-side in Grasmere Vale 40
 There dwelt a Shepherd, Michael was his name,
 An old man, stout of heart, and strong of limb.
 His bodily frame had been from youth to age
 Of an unusual strength; his mind was keen,
 Intense and frugal, apt for all affairs,
 And in his Shepherd's calling he was prompt
 And watchful more than ordinary men.
 Hence had he learned the meaning of all winds,
 Of blasts of every tone; and, oftentimes
 When others heeded not, He heard the South 50
 Make subterraneous music, like the noise
 Of bagpipers on distant Highland hills;
 The Shepherd, at such warning, of his flock
 Bethought him, and he to himself would say,
 The winds are now devising work for me!
 And truly at all times the storm, that drives
 The traveller to a shelter, summoned him
 Up to the mountains: he had been alone
 Amid the heart of many thousand mists
 That came to him and left him on the heights. 60
 So lived he till his eightieth year was passed.

And grossly that man errs, who should suppose
 That the green valleys, and the streams and rocks,
 Were things indifferent to the Shepherd's thoughts.
 Fields, where with cheerful spirits he had breathed
 The common air; the hills, which he so oft
 Had climbed with vigorous steps; which had impressed
 So many incidents upon his mind
 Of hardship, skill or courage, joy or fear;

for deres egen skyld, men for de marker og bakker
 hvor de havde deres bestilling og bolig.
 Og derfor, medens jeg endnu var en dreng, der ligeglad
 med bøger, dog havde følt Naturens magt,
 ledte denne fortælling mig, ved naturlige
 genstandes blide virke, til at føle for 30
 følelser som ikke var mine egne, og tænke,
 tilfældigt og mangelfuldt ganske vist,
 over mennesket; menneskehjertet og menneskelivet.
 Af den grund, skønt det er en jævn og
 ukunstlet historie, vil jeg berette den samme
 til glæde for de få naturlige hjerter,
 og med endnu kærligere følelser for
 de ungdommelige digtere, som blandt disse høje
 vil være mit andet jeg, når jeg er borte.

På den skovklædte side af Grasmeredalen 40
 boede der en hyrde, Michael hed han,
 en gammel mand, behjertet og med stærke lemmer.
 Hans legeme besad fra ungdommen af og helt op i
 den høje alder en usædvanlig styrke; hans sind var
 skarpt, inderligt og nøjsomt, egnet til alle forhold,
 og han fulgte sit kald som hyrde mere prompte
 og årvågent end almindelige mænd.
 Derfor havde han lært betydningen af alle vinde,
 blæste af enhver lyd, og hørte mange gange
 hvad andre ikke ænsede, han hørte søndenvinden 50
 lave underjordisk musik, som støjen fra
 sækkepiber på fjerne højlandsbakker.
 Ved en sådan advarsel, huskede hyrden
 sin flok, og ville sige til sig selv:
 „Vindene udtænker nu arbejde til mig!”
 Og sandelig på alle tidspunkter kaldte stormen,
 som tvinger den rejsende til at søge læ, ham
 op på bjergene: han havde været alene
 midt i hjertet af mange tusinde tåger,
 der kom og forlod ham på højderne. 60
 Sådan levede han til han var over firs år gammel.

Og den mand tager groft fejl, som ville antage
 at de grønne dale, og strømmene og klipperne
 var ligegyldige for hyrdens tanker.
 Marker hvor med muntert humør han havde indåndet
 den fælles luft; bakkerne, som han så ofte
 havde bestegnet med kraftige skridt; som havde efterladt
 indtryk af så mange hændelser i hans sind
 om strabadser, dygtighed eller mod, glæde eller frygt;

Which, like a book preserved the memory 70
 Of the dumb animals, whom he had saved,
 Had fed or sheltered, linking to such acts,
 So grateful in themselves, the certainty
 Of honourable gains; these fields, these hills
 Which were his living Being, even more
 Than his own blood — what could they less? had laid
 Strong hold on his affections, were to him
 A pleasurable feeling of blind love,
 The pleasure which there is in life itself.

His had not passed his days in singleness. 80
 He had a wife, a comely matron, old
 Though younger than himself full twenty years.
 She was a woman of a stirring life,
 Whose heart was in her house: two wheels she had
 Of antique form, this large for spinning wool;
 That small for flax, and if one wheel had rest,
 It was because the other was at work.

The Pair had but one inmate in their house,
 An only child, who had been born to them
 When Michael, telling o'er his years began 90
 To deem that he was old, in shepherd's phrase,
 With one foot in the grave. This only Son,
 With two brave sheep dogs tried in many a storm,
 The one of an inestimable worth,
 Made all their household. I may truly say,
 That they were as a proverb in the vale
 For endless industry. When day was gone,
 And from their occupations out of doors
 The Son and Father were come home, even then

Their labour did not cease, unless when all 100
 Turned to their cleanly supper-board, and there
 Each with a mess of pottage and skimmed milk,
 Sate round the basket piled with oaten cakes,
 And their plain home-made cheese. Yet when the meal
 Was ended, Luke (for so the Son was named)
 And his old Father both betook themselves
 To such convenient work as might employ
 Their hands by the fireside; perhaps to card
 Wool for the Housewife's spindle, or repair
 Some injury done to sickle, flail, or scythe, 110
 Or other implement of house or field.

Down from the ceiling, by the chimney's edge,
 Which in our ancient uncouth country style
 Did with a huge projection overbrow

der som en bog bevarede mindet om 70
 de stumme dyr han havde reddet,
 havde fodret eller givet ly, idet de knyttede til sådanne
 handlinger, så taknemmelige i dem selv, visheden
 om hæderlig fortjeneste; disse marker, disse høje
 som var hans levende væsen, endog mere
 end hans eget blod – hvordan kunne de andet? havde et
 stærkt greb om hans følelser, var for ham
 en blind kærligheds behagelige hengivenhed,
 lysten som er i livet selv.

Han havde ikke tilbragt sine dage ugift. 80
 Han havde en kone, en net husfrue, gammel
 skønt fulde tyve år yngre end ham selv.
 Hun var en livlig og rask kvinde
 hvis hjerte var huset: to hjul havde hun
 af forældet form, det store til at spinde uld,
 det lille til hør, og hvis det ene hjul hvilede,
 var det fordi det andet var i arbejde.

Parret havde kun en beboer i deres hus,
 et eneste barn, som var blevet født 90
 da Michael, idet han talte sine år, begyndte
 at anse sig for at være gammel, med en fod i graven,
 som hyrdetalemåden lød. Denne eneste søn,
 sammen med to hyrdehunde prøvet i mangt et uvejr,
 den ene af uvurderlig værdi,
 udgjorde hele husstanden. Jeg kan med sandhed sige,
 at de i dalen var som et ordsprog
 om endeløs flid. Når dagen var gået,
 og far og søn var kommet hjem fra deres
 udendørs sysler, selv da ophørte

deres arbejde ikke, bortset fra når alle 100
 om aftenen satte sig ved det rene spisebord, og dér,
 hver med en portion stuvning og skummet mælk,
 sad omkring kurven stablet med havrekager,
 og deres jævne hjemmelavede ost. Dog når måltidet
 var slut, ville Luke (thi således var sønnens navn)
 og hans gamle far begge give sig i kast med
 sådant belejligt arbejde, som kunne
 beskæftige deres hænder foran kaminen; måske at
 karte uld til husmorens ten, eller reparere
 en eller anden beskadigelse af segl, plejl eller le 110
 eller andre redskaber til huset eller marken.

Ned fra loftet, ved skorstenskanten,
 som, i vor gamle klodsede landlige stil,
 med et vældig udhæng ragede ud over et stort

Large space beneath, as duly as the light
 Of day grew dim, the Housewife hung a lamp;
 An aged utensil, which had performed
 Service beyond all others of its kind.
 Early at evening did it burn and late,
 Surviving comrade of uncounted hours, 120
 Which going by from year to year had found
 And left the couple neither gay perhaps
 Nor cheerful, yet with objects and with hopes,
 Living a life of eager industry.
 And now, when Luke was in his eighteenth year,
 There by the light of this old lamp they sate,
 Father and Son, while far into the night
 The Housewife plied her own peculiar work,
 Making the cottage through the silent hours
 Murmur as with the sound of summer flies. 130
 Not with a waste of words, but for the sake
 Of pleasure, which I know that I shall give
 To many living now, I of this lamp
 Speak thus minutely: for there are no few
 Whose memories will bear witness to my tale.
 This light was famous in its neighbourhood,
 And was a public symbol of the life,
 That thrifty Pair had lived. For, as it chanced,
 Their cottage on a plot of rising ground
 Stood single, with large prospect, north and south, 140
 High into Easedale, up to Dunmail-Raise,
 And westward to the village near the lake;
 And from this constant light so regular
 And so far seen, the house itself, by all
 Who dwelt within the limits of the vale,
 Both old and young, was named THE EVENING STAR.

Thus living on through such a length of years,
 The Shepherd, if he loved himself, must needs
 Have loved his Helpmate; but to Michael's heart
 This Son of his old age was yet more dear — 150
 Effect which might perhaps have been produced
 By that instinctive tenderness, the same
 Blind spirit, which is in the blood of all,
 Or that a child, more than all other gifts
 Brings hope with it, and forward-looking thoughts,
 And stirrings of inquietude, when they
 By tendency of nature needs must fail.
 From such, and other causes, to the thoughts
 Of the Old Man his only Son was now
 The dearest object that he knew on earth. 160

område nedenunder, hængte husmoderen en lampe
 så snart dagslyset blev svagere;
 en gammel brugsgenstand, som havde tjent
 længere end nogen anden af sin slags.
 Tidligt om aftenen brændte den og silde,
 utallige timers overlevende kammerat, 120
 som fra år til år, havde fundet
 og efterladt parret hverken muntre måske
 eller glade, dog med mål og håb,
 idet de levede et liv fuldt af ivrig flid.
 Og nu, da Luke var i sit attende år,
 sad de der ved lyset af denne gamle lampe,
 far og søn, medens langt ud på natten
 husmoren passede sit eget særlige arbejde,
 der fik hytten gennem de tavse timer
 til at summe som med lyden af sommer fluer. 130
 Ikke for at spille ord, men for den fornøjelses
 skyld, som jeg ved jeg skal give
 til mange levende nu, taler jeg så omhyggeligt
 om denne lampe: for der er ikke få,
 hvis erindringer vil bevidne min fortælling.
 Lyset var berømt i nabolaget,
 og var et offentligt symbol på det liv,
 det driftige par havde levet. Thi, som det hændte,
 stod deres hus helt for sig selv på en hævet grund
 med vidt udsyn mod nord og syd, 140
 langt ind i Easedalen, op til Dunmal-Raise,
 og vestover til landsbyen nær søen.
 Og fra dette vedvarende lys, så regelmæssigt
 og synligt så langt borte fra, blev huset selv, af alle
 som boede inden for dalens grænser
 både af gamle og unge, kaldt AFTENSTJERNEN.

For at leve videre således gennem så mange år,
 må hyrden nødvendigvis, hvis han elskede sig selv,
 have elsket sin hjælperske; men for Michael hjerte
 var denne søn i hans gamle dage endnu mere kær — 150
 et udslag som måske kunne være frembragt
 af den instinktive ømhed, den samme
 blinde ånd som er i alles blod,
 eller at et barn, mere end alle andre gaver,
 bringer håb med sig, og fremadseende tanker,
 og urolige rørelser, når de
 ved naturens tilbøjelighed nødvendigvis må svigte.
 Af sådanne og andre årsager var, for den gamle
 mands tanker, hans eneste søn nu
 den kæreste genstand på jorden. 160

Exceeding was the love he bare to him,
 His heart and his heart's joy! For oftentimes
 Old Michael, while he was a babe in arms,
 Had done him female service, not alone
 For pastime and delight, as is the use
 Of fathers, but with patient mind enforced
 To acts of tenderness; and he had rocked
 His cradle, as with a woman's gentle hand.

And, in a later time, ere yet the Boy
 Had put on Boy's attire, did Michael love, 170
 Albeit of a stern unbending mind,
 To have the young one in his sight, when he
 Had work by his own door, or when he sate
 With sheep before him on his shepherd's stool,
 Beneath the large old oak, which near their door
 Stood, and from enormous breath of shade,
 Chosen for the Shearer's covert from the sun,
 Thence in our rustic dialect was called
 The CLIPPING TREE,* a name which yet it bears.
 There, while they two were sitting in the shade, 180
 With others round them, earnest all and blithe,
 Would Michael exercise his heart with looks
 Of fond correction and reproof bestowed
 Upon the child, if he disturbed the sheep
 By catching at their legs, or with his shouts
 Scared them, while they lay still beneath the shears.

And when by Heaven's good grace the Boy grew up
 A healthy Lad, and carried in his cheek
 Two steady roses that were five years old,
 Then Michael from a winter coppice cut 190
 With his own hand a sapling, which he hooped
 With iron, making it throughout in all
 Due requisites a perfect shepherd's staff,
 And gave it to the Boy; wherewith equipped
 He as a watchman oftentimes was placed
 At gate or gap, to stem or turn the flock;
 And to his office prematurely called,
 There stood the urchin, as you will divine,
 Something between a hindrance and a help,
 And for this cause not always, I believe,
 Receiving from his Father hire of praise. 200
 Though nought was left undone which staff or voice,
 Or looks, or threatening gestures could perform.

---

* Clipping is the word used in the North England for shearing.

Den kærlighed han følte for ham var overmåde,
 hans hjerte og hans hjertes glæde! For gamle Michael
 havde tit, medens han stadig var spæd,
 ydet ham kvindepleje, ikke kun
 for fjaseriets og frydens skyld, som fædre har
 for vane, men med et sind, tålmodigt påtvunget
 omsorgsfulde handlinger, og han havde røkket
 hans vugge med en kvindes blide hånd.

Og senere, før drengen endnu
 gik med drengetøj, elskede Michael, 170
 skønt af et strengt ubøjelegit sind,
 at have barnet i syne, når han
 havde arbejde at gøre omkring huset, eller når han
 sad med fåret foran sig på hyrdeskamlen,
 under den store gamle eg, der stod nærved deres dør,
 og som på grund af dets enorme skygge
 var valgt til klipperens læ for solen,
 og derfor i vor bondske dialekt blev kaldt
 KLIPPERENS TRÆ, et navn det endnu bær.

Der, mens de to sad i skyggen, 180
 med andre rundt om sig, alle flittige og lystige,
 ville Michael udfolde sit hjerte ved at skænke barnet
 kærlige rettede og irettesættende blikke,
 hvis han forstyrrede fårene ved at
 gribe efter deres ben, eller med sine råb
 gjorde dem bange, medens de lå stille under saksen.

Og da drengen ved den gode himmels nåde voksede
 op til at blive en rask gut og bestandig bar to
 fem års gamle roser på sine kinder,
 skar Michael med sine egne hænder fra et vinterkrat 190
 en ung gren, som han omspændte med
 jernbånd, gjorde den med alt dertil behørigt til en
 helt igennem fuldkommen hyrdestav,
 og gav den til drengen; udstyret med denne
 var han ofte anbragt som vagtmand
 ved lågen eller en åbning for at standse eller dreje flokken;
 og kaldt alt for tidligt til sin bestilling,
 stod knægten dér, som du kan gætte,
 og var noget mellem en hindring og en hjælp,
 og af denne årsag, tror jeg, modtog han 200
 ikke altid løn og ros af sin far;
 skønt intet var ladet ugjort, som stav eller stemme
 eller blikke eller truende fagter, kunne udføre.

But soon as Luke, full ten years old, could stand
 Against the mountain blasts, and to the heights,
 Not fearing toil, nor length of weary ways,
 He with his Father daily went, and they
 Were as companions, why should I relate
 That objects which the Shepherd loved before
 Were dearer now? that from the Boy there came 210
 Feelings and emanations, things which were
 Light to the sun and music to the wind;
 And that the old Man's heart seemed born again.
 Thus in his Father's sight the Boy grew up:
 And now, when he had reached his eighteenth year,
 He was his comfort and his daily hope.

While this good household thus were living on
 From day to day, to Michael's ear there came
 Distressful tidings. Long before the time
 Of which I speak, the Shepherd had been bound 220
 In surety for his brother's son, a man
 Of an industrious life, and ample means,
 But unforeseen misfortunes suddenly
 Had pressed upon him, and old Michael now
 Was summoned to discharge the forfeiture,
 A grievous penalty, but little less
 Than half his substance. This unlooked for claim,
 At the first hearing, for a moment took
 More hope out of his life than he supposed
 That any old man ever could have lost. 230
 As soon as he had gathered so much strength
 That he could look his trouble in the face,
 it seemed that his sole refuge was to sell
 A portion of his patrimonial fields.
 Such was his first resolve; he thought again,
 And his heart failed him. "Isabel," said he,
 Two evenings after he had heard the news,
 "I have been toiling more than seventy years,
 And in the open sunshine of God's love
 Have we all lived, yet if these fields of ours 240
 Should pass into a stranger's hand, I think
 That I could not lie quiet in my grave.
 Our lot is a hard lot; the sun himself
 Has scarcely been more diligent than I,
 And I have lived to be a fool at last
 To my own family. An evil man
 That was, and made an evil choice, if he
 Were false to us; and if he were not false,

Men så snart Luke, fuldt ti år gammel, kunne stå sig
 mod bjergblæsten, uden at frygte slid
 eller lange trættende dage,
 gik han daglig til højderne med sin far, og de
 var som kammerater, hvorfor skulle jeg berette
 at genstandene, som hyrden elskede før,
 var kærere nu? at der kom følelser og 210
 udstrømninger fra drengen, ting som var
 lys for solen og musik for vinden;
 og at den gamle mands hjerte syntes født igen?
 Således voksede drengen op for øjnene af sin far:
 og nu da han havde nået sit attende år,
 var han hans trøst og daglige håb.

Medens den gode husstand levede på denne måde
 fra dag til dag, kom ulykkelige nyheder
 Michael for ørene. Længe før den tid
 jeg taler om, havde hyrden bundet sig som 220
 sikkerhed for sin broders søn,
 en driftig mand og med rigelige midler;
 men pludselig havde uforudsete uheld
 ramt ham; og gamle Michael
 var nu indkaldt for at betale bøden,
 en tung straf, men næsten
 halvdelen af hans underhold. Dette usete krav,
 ved den første høring, tog for et øjeblik
 mere håb ud af livet på ham end han antog
 at nogen gammel mand nogensinde kunne have mistet. 230
 Så snart han havde samlet så megen styrke
 at han kunne se sine trængsler i øjnene, syntes det,
 at hans eneste tilflugt var at sælge en del
 af de fædrene marker.

Sådan var hans første beslutning; han tænkte atter,
 og modet svigtede ham. „Isabel,” sagde han
 to aftener efter at han havde hørt nyhederne,
 „jeg har slidt i mere end halvfjerds år,
 og vi har levet i Guds kærligheds
 frie solskin, dog hvis disse vore marker 240
 skulle komme på fremmede hænder, tror jeg
 at jeg ikke kunne ligge roligt i min grav.
 Vor lod er en hård lod; solen selv har næppe
 været mere flittig end jeg,
 og jeg har levet for at ende med at blive et fjols
 for min egen familie. En dårlig mand
 var det, og han gjorde et dårligt valg, hvis han
 var falsk over for os; og hvis han ikke var falsk,

There are ten thousand to whom loss like this
 Had been no sorrow. I forgive — him but 250
 'Twere better to be dumb than to talk thus.
 When I began, my purpose was to speak
 Of remedies and of a cheerful hope.
 Our Luke shall leave us, Isabel; the land
 Shall not go from us, and it shall be free,
 He shall possess it, free as is the wind
 That passes over it. We have, thou knowest,
 Another kinsman — he will be our friend
 In this distress. He is a prosperous man,
 Thriving in trade, and Luke to him shall go, 260
 And with his kinsman's help and his own thrift,
 He quickly will repair this loss, and then
 He may return to us. If here he stay,
 What can be done? Where every one is poor,
 What can be gained?" At this the old man paused,
 And Isabel sat silent, for her mind
 Was busy, looking back into past times.
 There's Richard Bateman, thought she to herself,
 He was a parish-boy — at the church-door
 They made a gathering for him, shillings, pence 270
 And halfpennies, wherewith the neighbours bought
 A basket, which they filled with pedlar's wares;
 And, with this basket on his arm, the lad
 Went up to London, found a master there,
 Who out of many, chose the trusty Boy
 To go and overlook his merchandise
 Beyond the seas, where he grew wondrous rich,
 And left estates and monies to the poor
 And at his birth-place built a chapel, floored
 With marble which he sent from foreign lands. 280
 These thoughts, and many others of like sort,
 Passed quickly through the mind of Isabel,
 And her face brightened. The old Man was glad,
 And thus resumed. "Well! Isabel, this scheme
 These two days has been meat and drink to me.
 Far more than we have lost is left us yet.
 — We have enough — I wish indeed that I
 Were younger, but this hope is a good hope.
 — Make ready Luke's best garments, of the best
 Buy for him more, and let us send him forth 290
 To-morrow, or the next day, or to-night:
 — If he could go, the Boy should go tonight."

er der titusinde for hvem tab som dette ikke har
 været nogen sorg. Jeg tilgiver ham — men det havde 250
 været bedre at være stum end at tale på denne måde.
 Da jeg begyndte, var det min hensigt at tale
 om løsninger og lyse håb.
 Vor Luke skal forlade os, Isabel; landet
 skal vi ikke miste, og det skal være frit,*
 han skal eje det, frit som vinden er fri,
 der passerer hen over det. Vi har, ved du,
 en anden slægtning, han vil være vor ven
 i nøden. Han er en velhavende mand,
 fremgangsrig i forretning, og Luke skal rejse til ham, 260
 og med sin slægtnings hjælp og sin egen sparsommelighed
 vil han hurtigt erstatte dette tab, og så
 kan han atter komme til os. Hvis han bliver her,
 hvad kan der gøres? Hvor alle er fattige
 hvad kan man tjene?" Ved dette, standsede den gamle
 mand, og Isabel sad tavs, thi hendes tanker var
 travle, idet hun så tilbage ind i forgangne tider.
 Der er Richard Bateman, tænkte hun ved sig selv,
 han var som dreng under sognet — ved kirkedøren
 lavede de en indsamling til ham, shillings, pence, 270
 og halv-pennies, hvormed naboerne købte
 en kurv, som de fyldte med bissekræmmervarer,
 og med denne kurv under armen gik gutten
 ind til London, fandt en mester der,
 som blandt mange valgte den pålidelige dreng
 til at gå og holde øje med hans handelsvarer
 hinsides havene, hvor han blev overordentlig rig
 og gav ejendomme og pengesummer til de fattige,
 og byggede et kapel ved sit fødested, hvis gulv var
 belagt med marmor, som han sendte fra fremmede lande. 280
 Disse og mange andre tanker af lignende art
 passerede hurtigt gennem Isabels hoved,
 og hendes ansigt lyste op. Den gamle mand var glad,
 og fortsatte således: „Ja, Isabel, denne plan
 disse to dage har været mad og drikke for mig.
 Langt mere end vi har tabt er endnu efterladt os.
 — Vi har nok — jeg ville vitterlig ønske at jeg
 var yngre, men dette håb er et godt håb.
 — Gør Lukes bedste tøj parat, og køb noget
 mere af det bedste til ham, og lad os sende ham 290
 af sted i morgen eller den næste dag eller i nat:
 — hvis han kunne skulle drengen tage af sted i nat.”

---

* frit: dvs. ikke belånes.

Here Michael ceased, and to the fields went forth
 With a light heart. The Housewife for five days
 Was restless morn and night, and all day long
 Wrought on with her best fingers to prepare
 Things needful for the journey of her son.
 But Isabel was glad when Sunday came
 To stop her in her work; for, when she lay
 By Michael's side, she for the last two nights 300
 Heard him, how he was troubled in his sleep:
 And when they rose at morning she could see
 That all his hopes were gone. That day at noon
 She said to Luke, while they two by themselves
 Were sitting at the door, "Thou must not go,
 We have no other child but thee to lose
 None to remember — do not go away,
 For if thou leave thy Father he will die."
 The lad made answer with a jocund voice;
 And Isabel, when she had told her fears, 310
 Recovered heart. That evening her best fare
 Did she bring forth, and all together sate
 Like happy people round a Christmas fire.

Next morning Isabel resumed her work,
 And all the ensuing week the house appeared
 As cheerful as a grove in Spring: at length
 The expected letter from their kinsman came,
 With kind assurances that he would do
 His utmost for the welfare of the Boy,
 To which, requests were added, that forthwith 320
 He might be sent to him. Ten times or more
 The letter was read over; Isabel
 Went forth to show it to the neighbours round:
 Nor was there at that time on English Land
 A prouder heart than Luke's. When Isabel
 Had to her house returned, the old Man said,
 "He shall depart to-morrow." To this word
 The Housewife answered, talking much of things
 Which, if at such short notice he should go,
 Would surely be forgotten. But at length 330
 She gave consent, and Michael was at ease.

Near the tumultuous brook of Greenhead Ghyll,
 In that deep valley, Michael had designed
 To build a Sheepfold; and, before he heard
 The tidings of his melancholy loss,
 For this same purpose he had gathered up

Her holdt Michael inde, og gik ud til markerne
 let om hjertet. Husmoren var i fem dage hvileløs
 morgen og aften og arbejdede hele dagen lang
 med sine dygtigste fingre for at have alle de
 nødvendige ting klar til sin søns afrejse.
 Men Isabel var glad da søndagen kom og standsede
 hende i hendes arbejde. For da hun lå ved siden
 af Michael, havde hun de sidste to nætter 300
 hørt ham, hvordan hans søvn var besværet,
 og da hun stod op om morgenen kunne hun se
 at alle hans håb var borte. Den dag ved middagstid
 sagde hun til Luke, mens de sad for dem selv ved
 døren: „Du må ikke tage af sted,
 vi har intet andet barn end dig at miste
 og ingen at huske — tage ikke bort,
 for hvis du forlader din far vil han dø.”
 Gutten svarede med lystig stemme,
 og Isabel, efter hun havde fortalt om sin angst, 310
 genvandt modet. Den aften stille hun sin bedste mad
 på bordet, og alle sad sammen
 som lykkelige folk omkring en julekamin.

Næste morgen genoptog Isabel sit arbejde,
 og hele den følgende uge var huset så
 muntert som en forårslund; langt om længe
 kom det ventede brev fra deres slægting,
 med venlige forsikringer om at han ville gøre
 sit yderste for drengens velfærd;
 til hvilket var tilføjet ønsker om, at han omgående 320
 ville blive sendt til ham. Ti gange eller mere
 blev brevet læst; Isabel gik ud
 for at vise det til naboerne rundt om;
 og ikke var der på den tid på engelsk jord
 et stoltere hjerte end Lukes. Da Isabel
 var vendt tilbage til sit hus, sagde den gamle Mand:
 „Han skal rejse i morgen.” Til disse ord
 svarede husmoren ved at tale om sådanne ting,
 som sikkert ville blive glemt, hvis han skulle tage
 af sted med så kort varsel. Langt om længe gav hun 330
 dog sit tilsagn, og Michael fik ro i sindet.

I nærheden af Green-head Gills voldsomme bæk,
 i den dybe dal, havde Michael gjort udkast
 til at bygge en fårefold, og før han havde hørt
 efterretningerne om sit bedrøvelige tab,
 havde han til dette formål samlet

A heap of stones, which close to the brook side
 Lay thrown together, ready for the work.
 With Luke that evening thitherward he walked;
 And soon as they had reached the place he stopped, 340
 And thus the old Man spake to him. "My Son,
 To-morrow thou wilt leave me; with full heart
 I look upon thee, for thou art the same
 That wert a promise to me ere thy birth,
 And all thy life hast been my daily joy.
 I will relate to thee some little part
 Of our two histories; 'twill do thee good
 When thou art from me, even if I should speak
 On things thou canst not know of. — After thou
 First cam'st into the world, as oft befalls 350
 To new-born infants, thou didst sleep away
 Two days, and blessings from thy Father's tongue
 Then fell upon thee. Day by day passed on,
 And still I loved thee with encreasing love.
 Never to living ear came sweeter sounds
 Than when I heard thee by our own fireside
 First uttering without words a natural tune,
 While thou, a feeding babe, didst in thy joy
 Sing at thy Mother's breast. Month followed month,
 And in the open fields my life was passed 360
 And on the mountains, else I think that thou
 Hadst been brought up upon thy father's knees.
 — But we were playmates, Luke; among these hills,
 As well thou know'st, in us the old and young
 Have played together, not with me didst thou
 Lack any pleasure which a boy can know."

Luke had a manly heart; but at these words
 He sobbed aloud; the old Man grasped his hand,
 And said, "Nay, do not take it so — I see
 That these are things of which I need not speak. 370
 — Even to the utmost I have been to thee
 A kind and a good Father: and herein
 I but repay a gift which I myself
 Received at others' hands, for, though now old
 Beyond the common life of man, I still
 Remember them who loved me in my youth.
 Both of them sleep together: here they lived
 As all their Forefathers had done, and when
 At length their time was come, they were not loth
 To give their bodies to the family mold. 380

en hoben sten, som lå dynget sammen tæt
 siden af bækken, klar til arbejdet.
 Den aften gik han sammen med Luke derhen;
 og så snart de nåede stedet standsede han, 340
 og den gamle Mand talte således til ham. „Min søn,
 i morgen vil du forlade mig; med fuldt hjerte
 betragter jeg dig, for du er den samme,
 som var et løfte til mig før du blev født,
 og hele mit liv har du været min daglige glæde.
 Jeg vil berette en lille del af vore to historier
 for dig; det vil gøre dig godt
 når du er borte fra mig, selv hvis jeg skulle tale
 om ting som du ikke kan vide af. – Lige efter
 du var kommet til verden, som det hænder 350
 nyfødte børn, sov du to dage væk,
 og velsignelser fra din fars tunge
 faldt da på dig. Dag efter dag gik,
 og stadig steg min kærlighed til dig.
 Aldrig kom sødere lyde til noget levende øre
 end da jeg hørte dig foran vor egen kamin
 begynde uden ord på en enkel melodi, da du
 et diende spædbarn i glæde sang
 ved din mors bryst. Måned fulgte måned,
 og jeg tilbragte mit liv på de åbne marker 360
 og i bjergene, ellers tror jeg du
 var blevet opfostret på din fars knæ.
 – Men vi var legekammerater. Luke; mellem disse bakker,
 som du udmærket ved, har de gamle og unge hos os
 leget sammen og heller ikke hos mig manglede
 du fornøjelser som en dreng kan lære at kende.”

Luke havde et mandigt hjerte, men ved disse ord
 hulkede han højt; den gamle Mand greb hans hånd,
 og sagde: „Nej tag det ikke sådan – jeg ser
 disse er ting jeg ikke behøver tale om. 370
 – Til det yderste har jeg været dig en venlig
 og god far: og herved betaler jeg
 blot for den gave som jeg selv modtog
 fra andre hænder, thi skønt gammel
 hinsides mennesket almindelig alder, kan jeg
 stadig huske dem, der elskede mig i min ungdom.
 Begge sover sammen: her levede de
 som alle deres forfædre har gjort, og da
 deres tid langt om længe var kommet, foragtede de
 ikke at give deres kroppe til den muld, hvoraf de var rundet. 380

I wished that thou should'st live the life they lived.
 But, 'tis a long time to look back, my Son
 And see so little gain from sixty years.
 These fields were burthened when they came to me;
 'Till I was forty years of age, not more
 Than half of my inheritance was mine.
 I toiled and toiled; God blessed me in my work,
 And 'till these three weeks past the land was free.
 — It looks as if it never could endure
 Another Master. Heaven forgive me, Luke, 390
 If I judge ill for thee, but it seems good
 That thou should'st go." At this the old Man paused,
 Then, pointing to the stones near which they stood,
 Thus, after a short silence, he resumed:
 "This was a work for us; and now, my Son,
 It is a work for me. But, lay one stone —
 Here, lay it for me, Luke, with thine own hands.
 I for the purpose brought thee to this place.
 Nay, Boy, be of good hope: — we both may live
 To see a better day. At eighty-four 400
 I still am strong and stout; — do thou thy part,
 I will do mine. — I will begin again
 With many tasks that were resigned to thee;
 Up to the heights, and in among the storms,
 Will I without thee go again, and do
 All works which I was wont to do alone,
 Before I knew thy face. — Heaven bless thee, Boy!
 Thy heart these two weeks has been beating fast
 With many hopes — it should be so — yes — yes —
 I knew that thou could'st never have a wish 410
 To leave me, Luke, thou hast been bound to me
 Only by links of love, when thou art gone
 What will be left to us! — But, I forget
 My purposes. Lay now the corner-stone,
 As I requested, and hereafter, Luke,
 When thou art gone away, should evil men
 Be thy companions, let this Sheep-fold be,
 Thy anchor and thy shield; amid all fear
 And all temptation, let it be to thee
 An emblem of the life thy Fathers lived, 420
 Who, being innocent, did for that cause
 Bestir them in good deeds. Now, fare thee well —
 When thou return'st, thou in this place wilt see
 A work which is not here, a covenant
 'Twill be between us — but whatever fate

Jeg ønskede at du skulle leve det liv, de levede
 Men tres år er lang tid at se tilbage,
 min søn, og se så lille vinding.
 Disse marker var belånt da jeg fik dem;
 indtil jeg var fyrre år gammel var ikke mere
 end halvdelen af min arv min.
 Jeg sled og sled, God velsignede mig i mit arbejde,
 og indtil for tre uger siden var landet frit.
 – Det ser ud som om det aldrig ville kunne
 udholde en anden herre. Himlen tilgive mig, Luke, 390
 hvis jeg skønner fejl for dig, men jeg tror det er godt
 du tager af sted.” Ved dette standsede den gamle Mand,
 så, efter han havde tiet en kort stund, pegede han på
 stenene nær ved, hvor de stod, og fortsatte:
 „Dette var et arbejde for os, og nu, min søn,
 er det et arbejde for mig. Men læg en Sten –
 her, læg den for mig, Luke, med dine egne hænder.
 I den hensigt har jeg bragt dig til dette sted.
 Nej, dreng, vær ved godt mod: – vi kan begge leve
 længe nok til at opleve bedre dage. Fireogfirs 400
 år gammel er jeg stadig stærk og gæv; – gør du din del,
 jeg vil gøre min. – Jeg vil atter tage fat på
 de mange hverv, som var overdraget dig;
 op til højderne, og ind blandt stormene,
 vil jeg uden dig atter gå alene og udføre
 alt det arbejde, som jeg plejede at udføre,
 før jeg kendte dit ansigt. – Himlen velsigne dig, min dreng!
 Dit hjerte har i disse to uger slået hurtigt af
 mange forhåbninger – sådan skal det være – ja – ja –
 jeg ved du aldrig kunne have ønsket at forlade 410
 mig, Luke, du har været bundet til mig
 kun med kærlighedens led, når du er borte
 hvad vil der være tilbage til os? – Men jeg glemmer
 mit forehavende. Læg nu denne hjørnestein,
 som jeg anmodede om, og herefter, Luke,
 når du er taget bort, skulle dårlige mænd
 vær dine ledsagere, lad denne fårefold
 være dit anker og dit skjold; midt i al angst
 og al fristelse, lad den for dig være et
 tegn på det liv dine forfædre levede, 420
 som, da de var uskyldige, af den grund
 anstrengte sig for gode gerninger. Nu, farvel –
 når du vender tilbage, vil du på dette sted
 se et værk, som ikke er her, det vil være
 en pagt mellem os – men hvilken skæbne

Befall thee, I shall love thee to the last,
And bear thy memory with me to the grave.”

The Shepherd ended here; and Luke stooped down,
And as his Father had requested, laid
The first stone of the Sheepfold; at the sight 430
The old Man’s grief broke from him, to his heart
He pressed his Son, he kissed him and wept;
And to the house together they returned.

Next morning, as had been resolved, the Boy
Began his journey, and when he had reached
The public way, he put on a bold face;
And all the neighbours, as he passed their doors,
Came forth, with wishes and with farewell prayers,
That followed him ’till he was out of sight.

A good report did from their Kinsman come, 440
Of Luke and his well-doing; and the Boy
Wrote loving letters, full of wondrous news,
Which, as the Housewife phrased it, were throughout
The prettiest letters that were ever seen.
Both parents read them with rejoicing hearts.
So, many months passed on: and once again
The Shepherd went about his daily work
With confident and cheerful thoughts; and now
Sometimes when he could find a leisure hour
He to that valley took his way, and there 450
Wrought at the Sheepfold. Meantime Luke began
To slacken in his duty, and at length,
He in the dissolute city gave himself
To evil courses: ignominy and shame
Fell on him, so that he was driven at last
To seek a hiding-place beyond the seas.

There is a comfort in the strength of love;
’Twill make a thing endurable, which else
Would break the heart: — Old Michael found it so.
I have conversed with more than one who well 460
Remember the Old Man, and what he was
Years after he had heard this heavy news.
His bodily frame had been from youth to age
Of an unusual strength. Among the rocks
He went, and still looked up upon the sun,
And listened to the wind; and as before
Performed all kinds of labour for his sheep,
And for the land, his small inheritance.

som end møder dig, vil jeg elske dig til det sidste,
og bære mindet om dig med mig i graven.”

Her sluttede hyrden, og Luke bøjede sig ned
og, som hans far havde anmodet om, lagde
den første sten af fårefolden; ved synet brød
den gamle Mands sorg frem, og han trykkede
sin søn til sit hjerte, han kyssede ham og græd;
og sammen vendte de tilbage til huset. 430

Næste morgen, som det var blevet besluttet,
begyndte drengen sin rejse, og da han nåede
den offentlige vej satte han et dristigt ansigt op;
og alle naboerne kom ud, idet han passerede
deres døre, med ønsker og med afskedsbønner,
som fulgte ham til han var ude af sigte.

Der kom en god rapport fra slægtningen
om Luke og hans retskafne adfærd; og drengen
skrev elskelige breve, fulde af forunderlige nyheder,
der, som husmoren udtrykte det, helt i gennem
var det de kønneste breve som nogen overhovedet havde set.
Begge forældre læste dem med jublende hjerter.
Så mange måneder gik. Og atter passede hyrden
sin daglige dont med tillidsfulde
og muntre tanker; og nu begav han
sig nogle gange, når han kunne finde en ledig stund,
til dalen og arbejde der på fårefolden. 440 450

I mellemtiden begyndte Luke
at forsømme sine pligter, og i den løsagtige by
hengav han sig omsider til
slette handlemåder; vanære og skam
ramte ham, så han til sidst var drevet til at
finde et skjulested hinsides havene.

Der er trøst i den styrke som kærligheden er;
den kan gøre ting udholdelige, som ellers
ville knuse hjertet: — Gamle Michael opdagede dette.
Jeg har talt med mere end én, som udmærket
husker den gamle Mand, og hvad han var år efter,
han havde erfaret disse tunge nyheder. 460
Hans legeme besad fra ungdommen af og helt op i
den høje alder en usædvanlig styrke. Han vandrede
rundt mellem klipperne, og så stadig op på solen,
og lyttede til vinden; og som før
udførte al slags arbejde for sine får,
og med jorden, han lille arv.

And to that hollow Dell from time to time
 Did he repair, to build the Fold of which 470
 His flock had need. 'Tis not forgotten yet
 The pity which was then in every heart
 For the Old Man — and 'tis believed by all
 That many and many a day he thither went,
 And never lifted up a single stone.

There, by the Sheepfold, sometimes was he seen
 Sitting alone, or with his faithful Dog,
 Then old, beside him, lying at his feet.
 The length of full seven years, from time to time
 He at the building of this Sheepfold wrought, 480
 And left the work unfinished when he died.

Three years, or little more, did Isabel
 Survive her Husband: at her death the estate
 Was sold, and went into a stranger's hand.
 The Cottage which was named the Evening Star
 Is gone, the ploughshare has been through the ground
 On which it stood; great changes have been wrought
 In all the neighbourhood, yet the oak is left
 That grew beside their door; and the remains
 Of the unfinished Sheepfold may be seen 490
 Beside the boisterous brook of Greenhead Ghyll.

“When, to the attractions of the busy world”

When, to the attractions of the busy world,
 Preferring studious leisure, I had chosen
 A habitation in this peaceful Vale,
 Sharp season followed of continual storm
 In deepest winter; and, from week to week,
 Pathway, and lane, and public road, were clogged
 With frequent showers of snow. Upon a hill
 At a short distance from my cottage, stands
 A stately Fir-grove, whither I was wont
 To hasten, for I found, beneath the roof 10
 Of that perennial shade, a cloistral place
 Of refuge, with an unincumbered floor.
 Here, in safe covert, on the shallow snow,
 And, sometimes, on a speck of visible earth,

Og til den hule dal vendte han fra tid til anden
tilbage for at bygge folden, som 470
hans flok havde brug for. Den medynk enhver
dengang følte i sit hjerte for den gamle mand,
er endnu ikke glemt — og det er troet af alle,
at mangel og mangel en dag gik han derhen
uden nogensinde at løfte en eneste sten.

Der, ved siden af fårefolden, sås han undertiden
at sidde alene med sin gamle trofaste hund
ved siden af sig, liggende ved hans fødder.
Så længe som hele syv år fra tid til anden
var han beskæftiget med at bygge denne fårefold, 480
og efterlod arbejdet ufuldført da han døde.

Tre år eller lidt mere, overlevede Isabel
sin mand: ved hendes død blev ejendommen
solgt, og gik over på fremmede hænder.
Hytten som kaldtes Aftenstjernen er borte,
plovskæret har været gennem jorden
som den lå på; store forandringer har fundet
sted i hele nabolaget, dog har man ladet den gamle eg stå,
som voksede ved siden af deres dør, og resterne
af den ufuldførte fårefold kan ses 490
ved siden af Greenhead Gills rivende bæk.

Da jeg, idet jeg foretrak"

Da jeg, idet jeg foretrak eftertænksom ledighed
for den travle verdens tillokkelser, havde valgt
at bo i denne fredfyldte dal, fulgte
en barsk årstid med vedvarende uvejr
i den dybeste vinter; og uge efter uge
var gangene, stierne og de offentlige veje
blokeret af hyppige snebyger. På en bakke
i kort afstand fra mit hus står der
en anselig fyrretræslund, hvor jeg plejede
at ile hen, thi under den evigtgrønne 10
skygges tag, fandt jeg et afsondret
tilflugtssted, hvor gulvet var ryddeligt.
Her, i sikkert skjul på det tynde snedække,
og somme tider på en plet synlig jord,

The redbreast near me hopped; nor was I loth
 To sympathise with vulgar coppice birds
 That, for protection from the nipping blast,
 Hither repaired. — A single beech-tree grew
 Within this grove of firs! and, on the fork 20
 Of that one beech, appeared a thrush's nest;
 A last year's nest, conspicuously built
 At such small elevation from the ground
 As gave sure sign that they, who in that house
 Of nature and of love had made their home
 Amid the fir-trees, all the summer long
 Dwelt in a tranquil spot. And oftentimes,
 A few sheep, stragglers from some mountain-flock,
 Would watch my motions with suspicious stare,
 From the remotest outskirts of the grove, —
 Some nook where they had made their final stand, 30
 Huddling together from two fears — the fear
 Of me and of the storm. Full many an hour
 Here did I lose. But in this grove the trees
 Had been so thickly planted, and had thriven
 In such perplexed and intricate array;
 That vainly did I seek, beneath their stems
 A length of open space, where to and fro
 My feet might move without concern or care;
 And, baffled thus, though earth from day to day
 Was fettered, and the air by storm disturbed, 40
 I ceased the shelter to frequent, — and prized,
 Less than I wished to prize, that calm recess.

The snows dissolved, and genial Spring returned
 To clothe the fields with verdure. Other haunts
 Meanwhile were mine; till, one bright April day,
 By chance retiring from the glare of noon
 To this forsaken covert, there I found
 A hoary pathway traced between the trees,
 And winding on with such an easy line
 Along a natural opening, that I stood 50
 Much wondering how I could have sought in vain
 For what was now so obvious. To abide,
 For an allotted interval of ease,
 Under my cottage-roof, had gladly come
 From the wild sea a cherished Visitant;
 And with the sight of this same path — begun,
 Begun and ended, in the shady grove,
 Pleasant conviction flashed upon my mind

hoppede rødkælken nær ved mig; og jeg var
 ikke uvillig til at føle med de af underskovens
 almindelige fugle, som kom herhen for beskyttelse
 mod den bidende blæst. — En enkelt bøg
 voksede inde i denne fyrretræslund og på
 bøgens gaffelgren, så man en drossels rede; 20
 en rede fra sidste år, iøjnefaldende bygget
 i så lav højde over jorden, at det var
 et sikkert tegn på, at de, som i dette naturens og
 kærlighedens hus havde fundet deres hjem
 blandt fyrretræerne, havde levet hele sommeren
 på et fredfyldt sted. Og tit var der et par får,
 omstrefjere fra en bjergflok, som ville betragte
 mine bevægelser med mistænksom stirren
 fra lundens fjerneste udkant, —
 et eller andet hjørne hvor de endeligt holdt stand, 30
 trykket sammen af to slags frygt — frygten
 for mig og for uvejret. Ganske mange timer
 har jeg mistet her. Men i denne lund var træerne
 plantet så tæt og havde trivedes i så
 forvirret og indviklet orden, at jeg forgæves
 forsøget at finde et åbent stykke mellem
 deres stammer, hvor mine fødder kunne bevæge sig
 frem og tilbage uden bekymring eller forsigtighed;
 og således skuffet, skønt jorden dag efter dag
 lå i lænker, og stormen forstyrrede luften, 40
 holdt jeg op med at besøge lyet, — og priste,
 mindre end jeg ønskede at prise, denne rolige afkrog.

Sneen smeltede, og det milde forår vendte tilbage
 for at klæde markerne i grønt. Jeg havde imidlertid
 andre tilholdssteder; indtil jeg en klar aprildag
 tilfældigt trak mig tilbage fra det skarpe
 middagslys til dette forladte skjul og der fandt
 en hvidgrå gangsti, der aftegnede sig mellem træerne
 og snoede sig af sted langs en naturlig åbning
 ad et så ligetil spor, at jeg stod og undrede mig 50
 meget over, hvordan jeg kunne have søgt forgæves
 efter noget, der nu var så åbenbart.
 En højt værdsat gæst var kommet glad fra
 det vilde hav for i et tildelt tidsrum,*
 i ro og mag at bo under mit hustag;
 og ved synet af denne samme sti — begyndt,
 begyndt og sluttet i den skyggefulde lund,
 nåede den behagelige vished mig i et glimt,

---

* Wordsworths bror: John Wordsworth (1792-1805).

That, to this opportune recess allured,
 He had surveyed it with a finer eye, 60
 A heart more wakeful; and had worn the track
 By pacing here, unwearied and alone,
 In that habitual restlessness of foot
 That haunts the Sailor measuring o'er and o'er
 His short domain upon the vessel's deck,
 While she pursues her course through the dreary sea.

When thou hadst quitted Esthwaite's pleasant shore,
 And taken thy first leave of those green hills
 And rocks that were the play-ground of thy youth,
 Year followed year, my Brother! and we two, 70
 Conversing not, knew little in what mould
 Each other's mind was fashioned; and at length,
 When once again we met in Grasmere Vale,
 Between us there was little other bond
 Than common feelings of fraternal love.

But thou, a Schoolboy, to the sea hadst carried
 Undying recollections! Nature there
 Was with thee; she, who loved us both, she still
 Was with thee; and even so didst thou become
 A *silent* Poet; from the solitude 80
 Of the vast sea didst bring a watchful heart
 Still couchant, an inevitable ear,
 And an eye practised like a blind man's touch.
 — Back to the joyless Ocean thou art gone;
 Nor from this vestige of thy musing hours
 Could I withhold thy honoured name, — and now
 I love the fir-grove with a perfect love.

Thither do I withdraw when cloudless suns
 Shine hot, or wind blows troublesome and strong;
 And there I sit at evening, when the steep 90
 Of Silver-how, and Grasmere's peaceful lake,
 And one green island, gleam between the stems
 Of the dark firs, a visionary scene!

And, while I gaze upon the spectacle
 Of clouded splendour, on this dream-like sight
 Of solemn loveliness, I think on thee,
 My Brother, and on all which thou hast lost.
 Nor seldom, if I rightly guess, while Thou,
 Muttering the verses which I muttered first
 Among the mountains, through the midnight watch 100
 Art pacing thoughtfully the vessel's deck
 In some far region, here, while o'er my head,
 At every impulse of the moving breeze,

at han, lokket til denne bekvemme afkrog,
 havde undersøgt den med et finere øje, 60
 et mere vågent hjerte; at han havde slidt sporet,
 ved at gå her ufortrødent og alene,
 med hin fodens vanlige hvileløshed
 som sømanden igen og igen afmåler
 sit lille område med på fartøjets dæk, mens
 han følger hendes kurs gennem de ensformige have.

Da du havde forladt Esthwaites behagelige bred
 og taget din første afsked med disse grønne bakker
 og klipper, der var din ungdoms legeplads, 70
 fulgte år på år, kære bror! og vi to, idet vi ikke
 talte sammen, vidste kun lidt om hvordan
 den andens sind var formet; og da vi igen
 langt om længe mødtes i Grasmere-dalen,
 var den fælles broderlige kærlighed
 næsten det eneste bånd mellem os.

Men du, en skoledreng, havde taget udødelige
 erindringer med på havet; naturen var
 med dig der; hende som elskede os begge, hun
 var bestandig med dig; og netop sådan blev du
 en *tavs* digter; bragte fra det vældige 80
 havs ensomhed et årvågent hjerte,
 stadig hvilende, et uundgåeligt øre
 og et øje, øvet lig en blind mands berøring.

— Du er taget tilbage til det glædesløse ocean;
 og jeg kunne ikke, fra dette spor af dine tænksomme
 stunder, holde dit ærede navn tilbage, — og nu elsker
 jeg fyrretræs-lunden med en fuldkommen kærlighed.
 Jeg begiver mig derhen når skyfrie sole
 skinner varmt eller vinde blæser plagsomt og stærkt,
 og der sidder jeg om aftenen når Silver-Hows 90
 stejle skrænt og Grasmere's fredelige sø,
 og en eneste grøn ø skinner mellem de mørke
 fyrretræers stammer, en utopisk scene!
 og mens jeg stirrer på synet
 af skyet pragt, på dette drømmeagtige billede
 af højtidelig dejlighed, tænker jeg på dig
 bror, og alt det du har tabt.

Og ikke sjældent, hvis jeg gætter rigtigt, når du,
 mumlende de vers, som jeg mumlede for første gang
 mellem bjergene, går frem og tilbage under 100
 midnatsvagten på fartøjets dæk i et eller
 andet fjernt område, vandrer jeg, mens over
 mit hoved ved enhver af brisens bevægelser

The fir-grove murmurs with a sea-like sound,
Alone I tread this path; — for aught I know,
Timing my steps to thine; and, with a store
Of undistinguishable sympathies,
Mingling most earnest wishes for the day
When we, and others whom we love, shall meet
A second time, in Grasmere's happy Vale.

110

“I travelled among unknown men”

I travelled among unknown men,
In lands beyond the sea;
Nor, England! did I know till then
What love I bore to thee.

'Tis past, that melancholy dream!
Nor will I quit thy shore
A second time; for still I seem
To love thee more and more.

Among thy mountains did I feel
The joy of my desire;
And she I cherished turned her wheel
Beside an English fire.

10

Thy mornings showed, thy nights concealed,
The bowers where Lucy played;
And thine too is the last green field
That Lucy's eyes surveyed.

The Sailor's Mother

One morning (raw it was and wet,
A foggy day in winter time)
A Woman in the road I met,
Not old, though something past her prime:
Majestic in her person, tall and straight;
And like a Roman matron's was her mien and gait.

The ancient Spirit is not dead;
Old times, thought I, are breathing there;
Proud was I that my country bred
Such strength, a dignity so fair:
She begged an alms, like one in poor estate;
I looked at her again, nor did my pride abate.

10

fyrretræslunden suser med en havagtig lyd,
her alene på denne sti; — idet jeg, så vidt jeg ved,
afmåler mine skridt efter dine; og blander
med et forråd af utvetydig medfølelse
de mest ivrige ønsker for dagen
hvor vi, og andre som vi elsker, endnu engang
skal mødes i Grasmers lykkelige dal.

110

Jeg rejste blandt ukendte mennesker”

Jeg rejste blandt ukendte mennesker,
i lande hinsides havet;
og England! jeg vidste ikke før da,
hvilken kærlighed jeg nærrede til dig.

Den er ovre, den melankolske drøm!
og jeg vil ikke forlade din kyst
endnu engang; for stadigvæk synes jeg
at elske dig mere og mere.

Mellem dine bjerge følte jeg
min længsel fandt glæde;
og hende, der var mig dyrebar, drejede sit hjul
ved en engelsk ild.

10

Dine morgener viste, dine nætter skjulte
de løvsale hvor Lucy legede;
og din er også den sidste grønne mark,
som Lucys øjne så ud over!

Sømandens mor

En morgen (rå var den og våd,
en tåget vinterdag)
mødte jeg en kvinde på vejen,
ikke gammel, men noget over sin bedste alder:
majestætisk i holdning, høj og rank;
og som en romersk matrones var hendes mine og gang.

Den gamle ånd er ikke død;
gamle dage, tænkte jeg, ånder der;
jeg var stolt over, at mit land fostrede
sådan styrke, så skøn en værdighed.
Hun bad om en almisse, som en trængende;
jeg så på hende igen, og min stolthed aftog ikke

10

When from these lofty thoughts I woke,
With the first word I had to spare
I said to her, 'Beneath your Cloak
What's that which on your arm you bear?'
She answered, soon as she the question heard,
'A simple burthen, Sir, a little Singing-bird.'

And, thus continuing, she said,
'I had a Son, who many a day
Sailed on the sea; but he is dead;
In Denmark he was cast away;
And I have been as far as Hull, to see
What clothes he might have left, or other property.

The Bird and Cage they both were his;
'Twas my Son's bird; and neat and trim
He kept it: many voyages
This Singing-bird hath gone with him;
When last he sailed he left the bird behind;
As might be, perhaps, from bodings of his mind.

He to a fellow-lodger's care
Had left it, to be watched and fed,
Till he came back again; and there
I found it when my Son was dead;
And now, God help me for my little wit!
I trail it with me, Sir! he took so much delight in it.'

Alice Fell

or, Poverty

The post-boy drove with fierce career,
For threatening clouds the moon had drowned;
When, as we hurried on, my ear
Was smitten with a startling sound.

As if the wind blew many ways,
I heard the sound, — and more and more;
It seemed to follow with the chaise,
And still I heard it as before.

At length I to the boy called out;
He stopped his horses at the word,
But neither cry, nor voice, nor shout,
Nor aught else like it, could be heard.

Da jeg vågnede af disse ophøjede tanker,
spurgte jeg hende med det første,
der faldt mig ind: „Hvad er det du bær
på armen under din kappe?“
hun svarede med det samme:
„En enkel byrde, hr., en lille sangfugl.“

Og da hun således fortsatte, sagde hun:
„Jeg havde en søn, som sejlede på havet 20
mangen en dag; men han er død,
i Danmark blev han kastet bort;
og jeg har været så langt som til Hull for at se
hvilket tøj, han kunne have efterladt, eller anden ejendom.

Fuglen og buret var begge hans,
det var min søns fugl, han holdt den ren
og pæn: på mange sørejser
var denne sangfugl med ham;
sidste gang han sejlede efterlod han fuglen;
og måske, var det fra varslers i hans sind. 30

Han overlod til en medlogerende
at passe og fodre den,
indtil han kom tilbage;
jeg fandt den, da min søn var død;
og nu, Gud hjælpe mig min lille forstand,
slæber jeg den med mig, hr! den gav ham så megen glæde.”

Alice Fell,
eller fattigdom

Postvognen kørte i rasende fart
for truende skyer havde druknet månen;
da mit øre, idet vi jog afsted,
blev ramt af en forbavsende lyd.

Som om vinden blæste i mange retninger
hørte jeg lyden, — og tiere og tiere;
den syntes at følge vognen,
og stadig hørte jeg den som før.

Til sidst kaldte jeg på kusken;
han standsede hestene med det samme; 10
men hverken gråd eller stemme eller råb
eller noget andet kunne høres.

The boy then smacked his whip, and fast
The horses scampered through the rain;
But, hearing soon upon the blast
The cry, I bade him halt again.

Forthwith alighting on the ground,
"Whence comes," said I, "this piteous moan?"
And there a little Girl I found,
Sitting behind the chaise, alone. 20

"My cloak!" no other word she spake,
But loud and bitterly she wept,
As if her innocent heart would break;
And down from off her seat she leapt.

"What ails you, child?"-she sobbed "Look here!"
I saw it in the wheel entangled,
A weather-beaten rag as e'er
From any garden scare-crow dangled.

There, twisted between nave and spoke,
It hung, nor could at once be freed; 30
But our joint pains unloosed the cloak,
A miserable rag indeed!

"And whither are you going, child,
To-night alone these lonesome ways?"
"To Durham," answered she, half wild-
"Then come with me into the chaise."

Insensible to all relief
Sat the poor girl, and forth did send
Sob after sob, as if her grief
Could never, never have an end. 40

"My child, in Durham do you dwell?"
She checked herself in her distress,
And said, "My name is Alice Fell;
I'm fatherless and motherless.

"And I to Durham, Sir, belong."
Again, as if the thought would choke
Her very heart, her grief grew strong;
And all was for her tattered cloak!

The chaise drove on; our journey's end
Was nigh; and, sitting by my side, 50

Kusken smældede med piskan, og hestene
fór af sted gennem regnen;
men snart hørte jeg atter gråden i blæsten
og bad ham holde igen.

„Hvad kan det være, denne ynkværdige jamren?“
sagde jeg, idet jeg steg ned på jorden,
og der fandt jeg en lille pige,
der sad alene bagpå vognen.

20

„Min kappe!“ var det eneste ord hun sagde,
men hun græd højt og bittert,
som om selve hendes hjerte skulle bryde;
og hun sprang ned fra vognen.

„Hvad fejler dig, barn?“ Hun hulkede: „Se her!“
Jeg så den viklet ind i hjulet,
en las så ødelagt af vejret, som nogensinde
i en have har dinglet fra et fugleskræmsel.

Den var snoet omkring narv og eger;
hun hjalp til, og med forsigtighed
fik vi sammen befriet kappen;
en ussel las, i sandhed!

30

„Og hvor er du på vej hen, barn,
i nat ad disse ensomme veje“
„Til Durham,“ svarede hun halvt vildt —
„Så kom med mig op i vognen.

”Uimodtagelig for al trøst;
sad den stakkels pige og udstødte
hulk efter hulk, som om hendes sorg
aldrig, aldrig kunne få ende.

40

„Kære barn, bor du i Durham?“
hun stoppede sin fortvivlede klage,
og sagde: „Jeg hedder Alice Fell;
jeg har hverken far eller mor.

Og i Durham hører jeg hjemme, hr.”
Og igen, som om selve tanken skulle standse
hendes hjerte, steg hendes klagen i styrke;
og alt sammen på grund af hendes ødelagte kappe!

Vogne kørte videre; vor rejses mål
var nær; hun sad ved siden af mig

50

As if she had lost her only friend
She wept, nor would be pacified.

Up to the tavern-door we post;
Of Alice and her grief I told;
And I gave money to the host,
To buy a new cloak for the old.

“And let it be of duffil grey,
As warm a cloak as man can sell!”
Proud creature was she the next day,
The little orphan, Alice Fell!

60

Beggars

She had a tall man's height or more;
Her face from summer's noontide heat
No bonnet shaded, but she wore
A mantle, to her very feet
Descending with a graceful flow,
And on her head a cap as white as new-fallen snow.

Her skin was of Egyptian brown:
Haughty, as if her eye had seen
Its own light to a distance thrown,
She towered, fit person for a Queen
To lead those ancient Amazonian files;
Or ruling Bandit's wife among the Grecian isles.

10

Advancing, forth she stretched her hand
And begged an alms with doleful plea
That ceased not; on our English land
Such woes, I knew, could never be;
And yet a boon I gave her, for the creature
Was beautiful to see—a weed of glorious feature.

I left her, and pursued my way;
And soon before me did espy
A pair of little Boys at play,
Chasing a crimson butterfly;
The taller followed with his hat in hand,
Wreathed round with yellow flowers the gayest of the land.

20

The other wore a rimless crown
With leaves of laurel stuck about;
And, while both followed up and down,

og græd, som om hun havde mistet
sin eneste ven og var ikke til at berolige.

Vi holdt foran døren til kroen;
jeg fortalte om Alice og hendes sorg;
og jeg gav værten penge, så han kunne
købe en ny kappe i stedet for den gamle.

„Og lad det være en af grå uld,
så varm en kappe som penge kan købe!”
En stolt skabning var hun den næste dag,
den lille forældreløse, Alice Fell!

60

Tiggere

Hun havde en høj mands højde eller mere;
ingen damehat skyggede hendes ansigt
for sommerens middagsheden, men hun bar
en frakke, der i yndefulde folder
nåede hende til fødderne,
og på hendes hoved en hue så hvid som nyfalden sne.

Hendes hud var ægyptisk brun:
stolt, som om hendes øje havde
set dets eget lys kastet ud i det fjerne,
knejsede hun, hun ville passe som en dronning
til at føre oldtiden amazongeledder;
eller som en banditleders kone på de græske øer.

10

Idet hun nærmede sig, rakte hun hånden frem
og tiggede om en almisse med en sørgmodig bøn,
der ikke holdt op; i vort engelske land
vidste jeg, at sådan nød aldrig kunne findes;
og dog skænkede jeg hende en gave, for skabningen
var smuk at skue — en vild plante med prægtige træk.

Jeg forlod hende og fortsatte min vandring;
og snart opdagede jeg foran mig
et par små legende drenge,
der jagede en rød sommerfugl;
den højeste forfulgte den med sin hat i hånden,
der var kranset med landets lystigste gule blomster.

20

Den anden bar en skyggeløs pul
med laurbærblade sat her og dér;
og mens begge forfulgte den frem og tilbage,

Each whooping with a merry shout,
 In their fraternal features I could trace
 Unquestionable lines of that wild Suppliant's face. 30

Yet *they*, so blithe of heart, seemed fit
 For finest tasks of earth or air:
 Wings let them have, and they might flit
 Precursors to Aurora's car,
 Scattering fresh flowers; though happier far, I ween,
 To hunt their fluttering game o'er rock and level green.

They dart across my path-but lo,
 Each ready with a plaintive whine!
 Said I, 'not half an hour ago
 Your Mother has had alms of mine.' 40
 'That cannot be,' one answered-'she is dead:' -
 I looked reproof-they saw-but neither hung his head.

'She has been dead, Sir, many a day.'-
 'Hush, boys! you're telling me a lie;
 It was your Mother, as I say!'
 And, in the twinkling of an eye,
 'Come! Come!' cried one, and without more ado,
 Off to some other play the joyous Vagrants flew!

Sequel to the Foregoing ("Beggars")

Composed many years after

Where are they now, those wanton Boys?
 For whose free range the daedal earth
 Was filled with animated toys,
 And implements of frolic mirth;
 With tools for ready wit to guide;
 And ornaments of seemlier pride,
 More fresh, more bright, than princes wear;
 For what one moment flung aside,
 Another could repair;
 What good or evil have they seen 10
 Since I their pastime witnessed here,
 Their daring wiles, their sportive cheer?
 I ask — but all is dark between!

hver hujende med et muntert råb,
 kunne jeg i deres broderlige træk spore
 hin vilde supplikants ubestridelige ansigtstræk. 30

Dog syntes *de*, så glade af hjerte, egnet
 til jordens eller luftens fineste hverv.
 Lad dem få vinger, og de kunne farer af sted,
 forløbere for Auroras vogn, mens de strøede*
 friske blomster; dog langt lykkeligere, tænker jeg, ved at
 forfølge deres flagrende bytte over klippe og grønning.

De pilede hen over min sti – men se,
 hver var parat med en klagende jamren!
 jeg sagde: „for ikke en halv time siden
 har jeres mor fået en almisse af mig.” „Det kan ikke være 40
 rigtigt,” svarede den ene – „hun er død.” – Jeg så bebrejdende
 ud – de så det – men ingen af dem hang med hovedet.

„Hun har været død, hr., i mange dage.” –
 „Tys, drenge! I fortæller mig en løgn,
 det var jeres mor, som jeg siger!”
 Og med en skælm i øjet
 råbte den ene: „Kom! kom! og uden videre
 fløj de to kåde husvilde afsted til andre lege.

Efterfølger til „Tiggere”

Digtet mange år senere.

Hvor er de nu, de kække drenge?
 Til hvis frie omstrejfen den daidaliske jord†
 var fyldt med besjælet legetøj,
 og spøgefulde muntre redskaber;
 med værktøj til at lede det raske vid;
 og smykker af sømmeligere pragt,
 mere friske, mere strålende, end prinser bær;
 for hvad ét øjeblik slynger til side
 kan et andet erstatte;
 hvad godt eller ondt har de set, 10
 siden jeg her var vidne til deres tidsfordriv,
 deres forvovne kneb, deres oprømte hurraråb?
 Jeg spørger – men alt imellem ligger i mørke.

* Aurora: Morgenrødens gudinde. Bl.a. fremstillet kørende på en vogn.

† daidaliske: indviklet, kunstfærdigt udført.

SEQUEL TO 'BEGGARS'

They met me in a genial hour,
When universal nature breathed
As with the breath of one sweet flower,--
A time to overrule the power
Of discontent, and check the birth
Of thoughts with better thoughts at strife,
The most familiar bane of life 20
Since parting Innocence bequeathed
Mortality to Earth!
Soft clouds, the whitest of the year,
Sailed through the sky — the brooks ran clear;
The lambs from rock to rock were bounding;
With songs the budded groves resounding;
And to my heart are still endeared
The thoughts with which it then was cheered;
The faith which saw that gladsome pair 30
Walk through the fire with unsinged hair.
Or, if such faith must needs deceive —
Then, Spirits of beauty and of grace,
Associates in that eager chase;
Ye, who within the blameless mind
Your favourite seat of empire find--
Kind Spirits! may we not believe
That they, so happy and so fair
Through your sweet influence, and the care
Of pitying Heaven, at least were free
From touch of *deadly* injury? 40
Destined whate'er their earthly doom,
For mercy and immortal bloom!

De mødte mig i en mild stund,
 hvor alnaturen åndede,
 som med én yndig blomsts åndedrag, —
 en tid til at underkue
 utilfredshedens magt og standse fødslen
 af tanker i strid med bedre tanker,
 livets mest velkendte gift, 20
 siden den bortdragende uskyld skænkede
 dødelighed til Jorden!
 Bløde skyer, årets hvideste,
 sejlede gennem luften — bækkene hørtes tydeligt;
 lammene sprang fra klippe til klippe;
 de udsprungne lunde genlød af sang;
 og mit hjerte elsker stadig de tanker,
 som dengang opmuntrede det;
 den tro som så det glade par
 gå gennem ild med usvedent hår. 30
 Eller hvis en sådan tro nødvendigvis må bedrage, —
 da som ånder af skønhed og ynde,
 forbundsfæller i hin ivrige jagt;
 I, som inde i det dadelfrie sind
 finder jeres riges yndlingsæde —
 venlige ånder! kan vi ikke tro på
 at de, så lykkelige og fagre,
 gennem jeres milde påvirken, og den
 medlidende Himmels omsorg, i det mindste
 blev fri for *dødelig* urets berøring? 40
 Bestemt, hvad end deres jordiske skæbne,
 til barmhjertighed og evig blomstring?

APPENDIX

[*Citations from an unpublished 1794-edition of An Evening Walk*]

(1) Then, while I winded where the huddling rill
Brightens with water-breaks the hollow ghyll
Its sober charms can chase with sweet controul
Each idle thought and sanctify the soul,
And on the morbid passions pouring balm
Resistless breathe a melancholy calm;
Or through the mind, by magic influence
Rapt into worlds beyond the reign of sense,
Roll the bright train of never ending dreams
That pass like rivers tinged with evening gleams.

10

(2) A hearts that vibrates evermore, awake
To feeling for all forms that Life can take,
That wider still its sympathy extends
And sees not any line where beings ends;
Sees sense, through Nature's rudest forms betrayed,
Tremble obscure in fountain rock and shade,
And while a secret power those forms endears
Their social accents never vainly hears.

(3) Blest are those spirits tremblingly awake,
Yes, thou are blest, my friend, with mind awake
To Nature's impulse like this living lake,
Whose mirror makes the landscape's charms its own
With touches soft as those to Memory known;
While exquisite of sense the mighty mass
All vibrates to the lightest gales that pass.

TILLÆG

Fra tilføjelser til en påtænkt 1794-udgave af

En aftenvandring.

De fire passager findes i (PW 1): (1) s. 9, (2) s. 10, (3) s. 12-13. og (4) s. 37. Endvidere i (Averill), som linjeangivelserne henviser til. Kun verselinjer fra den påtænkte 1794-udgaven, som ikke indgår i udgaven fra 1849, er medtaget, bortset fra de to første linjer i (1) som erstatter ll. 71-2 i 1793-udgaven

Den mest åbenbare forskel er, at Wordsworth her for første gang i skrift taler om, at alt er gennemtrængt af ånd. Det er også her man første gang, i sidste linje i passage (2), møder forestillingen om eller oplevelsen af naturens 'selskabelige tale' (*social accents*). Yderlige andre forskelle gør sig gældende, se (Averill, 13-16).

- (1) Så mens jeg bugtede mig afsted, hvor den sprudlende bæk,
oplyser den hule kløft med krusende vande,
kan dets sobre tillokkelser med behagelig myndighed
jage enhver ørkesløs tanke bort og helliggøre sjælen,
og idet de øser balsam på de usunde lidenskaber,
uimodståeligt ånde en melankolsk ro;
eller gennem sindet, ved magisk indflydelse,
henrykket ind i verdener hinsides sanserne herredømme,
rulle det strålende følge af aldrig ophørende drømme,
der passerer lig floder farvet af aftenglimt.

10

(1794, ll. 83-94)

- (2) Et hjerte der stedse vibrerer, vågen
til at føle for alle former, som livet kan antage,
som mere og mere udvider sin sympati
og ikke ser nogen grænse hvor væren ender;
ser ånd, røbet i naturens groveste former,
skælve skjult i klippe, kilde og skygge,
og som, mens en hemmelig magt gør disse former elsket,
aldrig forgæves hører deres selskabelige tale.

(1794, ll. 125-132)

- (3) Velsignet er de ånder, der er skælvende vågne,
Ja du er velsignet, min ven, med et sind, der er
vågent for naturens tilskyndelse, som denne levende sø,
hvis spejl gør landskabets tillokkelser til dets egne
med blide berøringer, som dem erindringen kender;
medens, ved sin udsøgte sans, hele den mægtige vandmasse
vibrerer for den letteste passerende vind.

– And are the souls whose languid powers unite
 No interest to each rural sound or sight,
 To the lone chapel on the ocean coast, 10
 The nameless brook below in ocean lost,
 The bridge that spans the brook's small bed half-dry,
 And the proud sails in glory sweeping by?
 How different with those favoured souls who, taught
 By active Fancy or by patient Thought,
 See common forms prolong the endless chain
 Of joy and grief, of pleasure and of pain;
 [But chiefly those to whom the harmonious doors
 Of Science have unbarred celestial stores,
 To whom a burning energy has given 20
 That other eye which darts thro' earth and heaven,
 Roams through all space and [ ] unconfined,
 Explores this illimitable tracts of mind,
 And piercing the profound of time can see
 Whatever man has been and man can be,
 from him the local tenant of the shade
 To man by all the elements obeyed.]
 With them the sense no trivial object knows,
 Oft as its meanest touch their spirit glows,
 And proud beyond all limits to aspire 30
 Mounts through the fields of thought on wings of fire.
 But sure with tenfold pleasure they behold
 The powers of Nature in each various mould,
 If like the Sun their [ ] love surrounds
 The various world to life's remotest bounds,
 Yet not extinguishes the warmer fire
 Round which the close domestic train retire.

(4) The lake is left behind – my homeward feet
 wind with the narrow valley's deep retreat,
 Who now, resigning for the night the feast
 Of Fancy, Leisure, Liberty, and Taste,
 Can pass without a pause the silent door
 Where sweet Oblivion claps the cottage poor.
 Here while I bend o'er this half useless gate
 And muse on human beings' various state
 This path, that door, these peaceful precincts own
 A charm at any other hour unknown. 10
 Now subtle thought a moral interest sheds
 On the cool simples of these garden beds,
 Or where the poppies to the moonshine yields
 A paler scarlet in the neighbouring field.

– Og findes der sjæle, hvis sløve åndsevner ikke forbinder
 nogen interesse med alle landlige syn og lyde,
 det ensomme kapel på havets kyst, 10
 den navnløse bæk, der nedenunder forsvinder i havet,
 broen, som spænder over bækkens halvtørre leje,
 og de stolte sejl, der fejer forbi i deres pragt?
 Hvor forskellig fra disse er ikke de begunstigede sjæle,
 belært af aktiv fantasi eller af tålmodig tænken,
 som ser almindelige former forlænge den endeløse kæde
 af glæde og sorg, af nydelse og smerte;
 [men især dem hvor videnskabens harmoniske
 døre har lukket op til himmelske forråd,
 hvor en brændende energi har givet 20
 det andet øje, som skyder gennem jord og himmel,
 strejfer om gennem al rum og [ ] uindskrænket,
 udforsker sindets ubegrænsede områder,
 og idet det gennemtrænger tidens dyb, kan se,
 hvad mennesket end har været, og mennesket kan være,
 lige fra ham, skyggens stedlige beboer,
 til mennesket alle elementerne adlyder. (Fra PW 1, s. 13)]
 Hos dem kender sansen ingen ubetydelig genstand;
 ofte ved dens ringeste berøring gløder deres ånd,
 og stiger, stolt ved at stræbe hinsides alle grænser, 30
 op gennem hele tankealtet med vinger af ild.
 Men sikkert skuer de med tifold glæde
 naturens kræfter i hver sin forskellige skikkelse;
 hvis, lig solen deres [ ] kærlighed omgiver
 den forskelligartede verden til livets fjerneste grænse,
 så udslukkes dog ikke den varmere ild, til
 hvilken det sluttede hjemlige følge trækker sig tilbage.
 (1794, ll. 191-216)

- (4) Søen er lagt bag mig – hjemad bugter mine skridt
 sig med den snævre dals dybe tilflugtssted,
 som nu, idet jeg trækker mig tilbage for natten,
 fra fantasien, fritiden, friheden og smagens fest,
 uden ophold kan passere forbi den tavse dør,
 hvor mild glemsel griber hyttens fattige.
 Her mens jeg bøjer mig over denne halvt ubrugelige låge
 og funderer over menneskenes forskellige stilling,
 ejer denne sti, denne dør, disse fredfyldte omgivelser
 en hidtil ukendt fortryllelse. 10
 Nu udgyder en underfundig tanke en moralsk interesse
 over disse havebeds kølige lægeplanter,
 og hvor valmuer giver måneskinnet
 et blegere rødt på den tilgrænsende mark. (1794, ll. 769-782)

Fragments from the Alfoxden Note-Book

1

there would he stand
in the still covert of some [lonesome?] rock,
Or gaze upon the moon until its light
Fell like a strain of music on his soul
And seemed to sink into his very heart.

2

Why is it we feel
So little for each other, but for this,
That we with nature have no sympathy,
Or with such things as have no power to hold
Articulate language?
And never for each shall we feel
As we may feel, till we have sympathy
With nature in her forms inanimate,
With objects such as have no power to hold
Articulate language. In all forms of things
There is a mind

10

3

Of unknown modes of being which on earth
Or in heavens, or in the heavens and earth
Exist by mighty combinations, bound
Together by a link, and with a soul
Which makes all one.

4

To gaze
On the green hill and on those scattered trees
And feel a pleasant consciousness of life
In the impression of that loveliness
Until the sweet sensation called the mind
Into itself, by image from without
Unvisited, and all her reflex powers
Wrapped in a still dream of forgetfulness.

I lived without the knowledge that I lived
Then by those beauteous forms brought back again
To lose myself again as if my life
Did ebb and flow with a strange mystery.

10

Fragmenter fra the Alfoxden notebook

1

der ville han stå
i en [ensomtliggende?] klippes stille ly
og stirre på månen, indtil dens lys
faldt som musik på hans sjæl
og syntes at synke ind i selve hans hjerte.

2

Hvad er grunden til,
at vi føler så lidt for hinanden, andet end dette,
at vi ikke har nogen medfølelse med naturen
eller med sådanne ting, som ikke har magt til at have
et artikuleret sprog?
Og aldrig skal vi føle for hinanden
som vi kunne føle, før vi har medfølelse
med naturen i dens ikke besjælede former,*
med genstande som ikke har magt til at have
et artikuleret sprog. I alle ting
er der ånd.

10

3

Af ukendte værensformer som på jorden
eller i himlen, eller i himlen og på jorden,
eksisterer ved mægtige forbindelser, bundet
sammen af et led og med en sjæl,
som gør alt til ét.

4

At stirre
på den grønne bakke og på disse spredte træer
og føle en behagelig bevidsthed om liv
i indtrykket af denne dejlighed,
indtil den liflige fornemmelse kaldte sindet
ind i sig selv, ubesøgt af billeder udefra,
og med alle dets reflekterende evner
indhyllet i en stille drøm af glemsel.

Jeg levede uden viden om, at jeg levede,
blev så bragt tilbage ved disse smukke former
for atter at tabe mig selv, som om mit liv
sank og steg med et mærkeligt mysterium.

10

---

* ikke besjælede former: skabninger uden for dyreverdenen der som sådan ansås for åndløse.

5

There is a holy indolence
Compared to which our best activity
Is oftentimes deadly bane.

They rest upon their oars
Float down the mighty stream of tendency
In the calm mood of holy indolence
A most wise passiveness in which the heart
Lies open and is well content to feel
As nature feels and to receive her shapes
As she has made them

Fragments from the 'Christabel' Note-book

1

Thou issuest from a fissure in the rock
Compact into one individual stream,
A small short stream not longer than the blade
Of a child's coral, then, upon the face
Of the steep crag diffused, thou dost flow down
Wide, weak and glimmering, and so thin withal
Thy course is like the brushing of a breeze
Upon a calm smooth lake. A few bold drops
Are there, these starting regularly forth
Strike somewhere on the rocks and stones beneath
And are thy voice, for thou wert silent else.

10

2

The leaves stir not,
They all are steady as the cloudless sky;
How deep the Quiet: all is motionless,
As if life of the vast world was hushed
Into a breathless dream.

3

Oh 'it's a joy divine on summer days
When not a breeze is stirring, not a cloud,
To sit within some solitary wood,
Far in some lonely wood, and hear no sound
Which the heart does not make, or else so fit[s]
To its own temper that in external things
No longer seem internal difference
All melts away, and things that are without
Live in our minds as in their native home.

5

Der findes en hellig ugidelighed,
sammenlignet med hvilken vor bedste aktivitet
ofte er dødbringende gift.

De hviler på deres årer,
flyder ned ad tilbøjelighedens mægtige strøm
i den rolige stemning af hellig ugidelighed,
en yderst viis passivitet i hvilken hjertet
ligger åbent og er godt tilfreds med at føle,
som naturen føler og modtager hendes former,
som hun har skabt dem

Fragmenter fra the 'Christabel' notebook

1

Du vælder ud af en revne i fjeldet,
sammenpresset til en enkelt strøm,
en lille kort strøm, ikke længere end bladet
på et barns bidering, så, udbredt på overfladen
af den stejle klippe, flyder du ned
bred, svag og glimtende og så tynd desuden,
at dit løb er som en brises børsten
på en rolig glat sø. Et par dristige dråber
er der, disse der regelmæssigt opstår, rammer
et sted på fjeldet og stenene nedenunder,
og er din røst, for ellers ville du være tavs.

10

2

Bladene rører sig ikke
de er alle helt rolige, som den skyfri himmel,
hvor dyb stilheden er: alt er ubevægeligt,
som om denne vældige verdens liv er tysset
til at være en åndeløs drøm.

3

Oh hvilken guddommelig glæde på sommerdage
når ikke en brise bevæger sig, ikke en sky,
at sidde inde i en afsondret skov
langt borte i en ensom skov og ikke høre nogen lyd,
som hjertet ikke laver, eller også passer
således til dets egen natur, at der i ydre ting
ikke længere synes nogen indre forskel
alt smelter bort og ting, som er udenfor,
lever i vore sind som i deres fødehjem.

4

The clouds are standing still in the mid heavens;
A perfect quietness is in the air;
The ear hears not; and yet, I know not how,
More than the other senses does it hold
A manifest communion with the heart.

6

There is creation in the eye,
Nor less in all the other senses; powers
They are that colour, model, and combine
The things perceived with such an absolute
Essential energy that we may say
That those most godlike faculties of ours
At one and the same moment are the mind
And the mind's minister. In many a walk
At evening or by moonlight, or reclined
At midday upon beds of forest moss, 10
We have to Nature and her impulses
Of our whole being made free gift, and when
our trance has left us, oft have we, by aid
Of the impressions left behind,
Looked inward on ourselves, and learned, perhaps,
Something of what we are. Not in those hours
Did we destroy [ ]
The original impression of delight,
But by such retrospect it was recalled
To yet a second and a second life, 20
While in this excitation of the [mind?]
A vivid impulse of sentiment and thought
Beat palpably within us, and all shades
Of consciousness were ours.

Fragment: Redundance

Not the more
Failed I to lengthen out my watch. I stood
Within the area of the frozen vale,
Mine eye subdued and quiet as the ear
of one that listens, for even yet the scene,
Its fluctuating hues and surfaces,
And the decaying vestiges of forms,
Did to the dispossessing power of night
Impart a feeble visionary sense
Of movement and creation doubly felt.

4

Skyerne står ubevægelige midt på himlen,
 en fuldkommen stilhed er i luften,
 øret hører ikke; og dog, jeg ved ikke hvordan,
 mere end de andre sanser rådfører den
 sig på åbenbar vis med hjertet.

6

Der er en skaben i øjet,
 og ikke mindre i alle de andre sanser; de er
 magter som farver, modellerer og kombinerer,
 de ting vi iagttager med en sådan fuldkommen
 essentiel energi, at vi kan sige
 af disse vore mest guddommelige evner,
 på et og samme tidspunkt, er sindet
 og sindets tjener. På mange gåture
 om aftenen eller i måneskin eller liggende
 om middagen på bed af skovmos, 10
 har vi til naturen og hendes tilskyndelser
 frit overgivet hele vor væren, og når
 vor henrykkelse har forladt os, har vi ofte
 ved hjælp af de indtryk, som er efterladt,
 set indad på os selv og lært, måske,
 noget om hvad vi er. Heller ikke i de stunder
 ødelagde vi [ ]
 det oprindelige indtryk af fryd,
 men ved sådanne tilbageblik blev det genkaldt 20
 til endnu et liv og endnu ét,
 medens i denne ophidselse af sindet
 en livlig puls af følelse og tanke
 slår håndgribeligt inde i os, og alle
 bevidsthedens afskygninger er vore.

Fragment med titlen „Overflod”

Jeg forsømte
 ikke mere at forlænge min vagt. Jeg stod
 inden for den frosne dals område,
 mit øje var undertrykt og stille, som øret
 hos en der lytter, thi netop nu skænkede scenen,
 dens svingende farver og overflader
 og de sig opløsende spor af former,
 til nattens berøvende magt
 en svag overjordisk fornemmelse
 af bevægelse og skabelse dobbelt følt.

Fragment: "There was a spot"

There was a spot,
My favorite station when the winds were up,
Three knots of fir-trees, small and circular,
Which with smooth space of open plain between
Stood single, for the delicate eye of taste
Too formally arranged. Right opposite
The central clump I loved to stand and hear
The wind come on and touch the several groves
Each after each, and thence in the dark night
Elicit all proportions of sweet sound 10
As from an instrument. 'The strains are passed,'
Thus often to myself I said, 'the sounds
Even while they are approaching are gone by,
And now they are more distant, more and more.
O listen, listen, how they wind away
Still heard they wind away, heard yet and yet,
While the last touch they leave upon the sense
Is sweeter than what'er was heard before,
And seems to say that they can never die.'

[Passage related to the Ruined Cottage]

"Not useless do I deem"

Not useless do I deem
These quiet sympathies with things that hold
An inarticulate language; for the man
Once taught to love such objects as excite
No morbid passions no disquietude
No vengeance, and no hatred needs must feel
The joy of that pure principle of love
So deeply that, unsatisfied with aught
Less pure and exquisite he cannot choose 10
But seek for objects of a kindred love
In fellow-natures and a kindred joy.
Accordingly he by degrees perceives
His feelings of aversion softened down,
A holy tenderness pervade his fame
His sanity of reason not impaired
Say rather all his thoughts now flowing clear
From a clear fountain flowing he looks round
He seeks for good and finds the good he seeks
Till execration and contempt are things
He only knows by name and if he hears 20

Fragment („Der var et sted”)

Der var et sted,
min foretrukne plads når det blæste,
tre grupper fyrretræer, små og cirkulære
som med mellemrum af jævne åbne områder
stod alene, for det fine smagfulde øje
for nøjagtigt arrangeret. Jeg elskede at
stå lige over for den mindste klynge og høre
vinden komme og berøre de forskellige lunde,
én efter én, og derfra i den mørke nat
fremlokke alle harmonier af velklingende lyde, 10
som fra et instrument. „Tonerne er passeret,”
således sagde jeg ofte til mig selv, „lydende
er endnu mens de nærmer sig, draget forbi,
og nu er de fjernere, stadig fjernere.
Oh lyt, lyt hvordan de blæser bort,
stadig hørte, blæser de bort, endnu høres de og endnu,
medens deres sidste berøring af sansen
er skønnere, end hvad der end hørtes før,
og synes at sige, at de aldrig kan dø.”

Passage relateret til *Huset der lå i ruiner*

„Jeg anser ikke disse”

Jeg anser ikke disse
stille sympatier med ting, der ejer et ordløst sprog
for unyttige; thi mennesket som éngang har lært
at elske sådanne genstande, fra hvilke ingen
usunde lidenskaber, ingen bekymring,
ingen hævn og intet had, er vækket, må nødvendigvis føle
glæden ved det rene kærlighedsprincip
så dybt, at han, utilfredsstillet med noget
mindre rent og udsøgt, ikke kan vælge andet 10
end i medskabninger at søge genstande af en
beslægtet kærlighed og af en beslægtet glæde.
Derfor oplever han gradvist,
at hans følelse af uvilje blødgøres,
en hellig blidhed gennemtrænger hans krop
hans sunde forstand er usvækket:
sig hellere, at alle hans tanker nu flyder klart.
Idet de flyder fra en ren kilde, ser han sig omkring,
han søger efter det gode og finder det gode han søger,
indtil forbandelse og foragt er ting
han kun kender af navn, og hvis han hører 20

From other mouths the language which they speak
He is compassionate and has no thought
No feeling which can overcome his love.
And further, by contemplating these forms
In the relations which they bear to man
We shall discover what a power is theirs
To stimulate our minds, and multiply
The spiritual presences of absent things.
Then weariness will cease. We shall acquire
The [ ] habit by which sense is made 30
subservient still to moral purposes,
A vital essence, and a saving power.
Nor shall we meet an object but may read
Some sweet and tender lesson to our minds
Of human suffering or of human joy.
All things shall speak of Man, and we shall read
Our duties in all forms, and general laws
And local accidents shall tend alike
To quicken and to rouze, and give the will
And power which by a [ ] chain of good 40
Shall link us to our kind. No naked hearts,
No naked minds shall then be left to mourn
The burthen of existence. Science then
Shall be precious visitant; and then
And only then, be worthy of her name.
For then her heart shall kindle, her dull eye,
Dull and inanimate, no more shall hang
Chained to its object in brute slavery,
But better taught and mindful of its use
Legitimate, and its peculiar power, 50
While with a patient interest it shall watch
The process of things, and serve the cause
Of order and distinctness; nor for this
Shall it forget that its most noble end,
Its most illustrious province must be found
In ministering to the excursive power
Of intellect and thought. So build we up
The being that we are. For was it meant
That we should pore, and dwindle as we pore,
Forever dimly pore on things minute, 60
Or solitary objects, still beheld
In disconnection, dead and spiritless,
And still dividing and dividing still,
Breakdown all grandeur, still unsatisfied

fra andre munde, det sproget de taler,*
er han medlidende og har ingen tanke
ingen følelse, der kan overvinde hans kærlighed.

Og endvidere, ved at beskue disse former
i de forhold, som de står i til mennesket,
skal vi opdage hvilken magt de har
til at pirre vor ånd og mangfoldiggøre
de fraværende tings åndelige tilstedeværelse.
Trætheden skal forsvinde. Vi skal erhverve
vanen der til stadighed har gjort sanserne 30
tjenlige for moralske hensigter —
et livskraftigt væsen og en frelsende magt.
Vi skal heller ikke møde en genstand, uden at vi kan
læse en eller anden skøn og mild lektie for vor ånd
om menneskelig lidelse eller menneskelig glæde.
Alle ting skal tale om mennesket, og vi skal læse
vore pligter i alle former og almene love,
og lokale tilfælde skal i lige grad sigte mod
at opleve og vække og skænke viljen
og magten, der, ved en kæde af godt, 40
skal lænke os til vor art. Ingen golde hjerter,
ingen golde sind skal da efterlades til at sørge
over tilværelsens byrde. Videnskab skal så
blive en dyrebar besøgende; og da
og kun da blive værdig til hendes navn.
Thi da skal hendes hjerte opflammes, hendes matte øje,
mat og åndløst, skal ikke mere hænge
lænket til dens genstande i dyrisk slaveri,
men være bedre belært og opmærksom på dens
lovlige brug og dens særlige magt, 50
medens den med tålmodig interesse skal iagttage
tingens processer og tjene ordenens
og tydelighedens sag; ikke for dette
skal den glemme, at dens mest ædle formål,
dens mest ophøjede område må findes
i at tjene intellektets og tankens
omstrefjende magt. Således opbygger vi
den person vi er. Thi var det meningen
at vi skulle stirre, og mindskes mens vi stirrer,
for evigt utydeligt stirre på små ting 60
på enlige genstande, stadig skuet
i adskilthed, død og åndløshed
og stadig delende og delende til stadighed,
nedbryde al stolthed, stadig utilfredsstillet

---

* de: forbanselse og foragt.

With our unnatural toil, while littleness
 May yet become more little, waging thus
 An impious warfare with the very life
 Of our own souls? Or was it ever meant
 That this majestic imagery, the clouds
 The ocean and the firmament of heaven 70
 Should lie a barren picture on the mind?
 Never for ends of vanity and pain
 And sickly wretchedness were we endued
 Amid this world of feeling and of life
 With apprehension, reason, will and thought
 Affections, organs, passions. Let us rise
 From this oblivious sleep, these fretful dreams
 Of feverish nothingness. Thus disciplined
 All things shall live in us and we shall live
 In all things that surround us. This I deem 80
 Our tendency, and thus shall every day
 Enlarge our sphere of pleasure and of power,
 For thus the senses and the intellect
 Shall each to each supply a mutual aid,
 Invigorate and sharpen and refine
 Each other with a power that knows no bound,
 And forms and feelings acting thus, and thus
 Reacting, they shall each acquire
 A living spirit and a character
 Till then unfelt, and each be multiplied 90
 With a variety that knows no end.
 Thus deeply drinking in the souls of things
 We shall be wise perforce, and we shall move
 From strict necessity along the path
 Of order and of good. Whate'er we see
 Whate'er we feel, by agency direct
 Or indirect, shall tend to feed and nurse
 Our faculties, and raise to loftier heights
 Our intellectual soul. The old man ceased
 The words he uttered shall not pass away 100
 They had sunk into me, but not as sounds
 To be expressed by visible characters,
 For while he spake my spirit had obeyed
 The presence of his eye, my ear had drunk
 The meanings of his voice. He had discoursed
 Like one whop in the slow and silent works,
 The manifold conclusions of his thought,
 Had brooded till Imagination's power
 Condensed them to a passion whence she drew
 Herself new energies, resistless force. 110

med vort unaturlige slid, medens lidenhed
 kan blive endnu mindre, og således føre
 en ugudelig krig med selve vore egen
 sjæls liv? Eller er det meningen
 at dette storslåede billedværk, skyerne,
 havet og himmelhvælvingen, 70
 skulle være et goldt billede for bevidstheden?
 Aldrig med forfængelighed og smerte og
 sygelighed elendighed som mål, blev vi udstyret,
 midt i denne verden af følelse og liv,
 med fatteevne, fornuft, vilje og tanke, kærlighed,
 sanseorganerne og lidenskaber. Lad os rejse os fra denne søvn,
 der får os til at glemme, disse fortrædelige drømme
 af feberagtigt intet. Således disciplineret
 skal alt leve i os, og vi skal leve i alt,
 der omgiver os. Dette anser jeg for at være 80
 vor tilbøjelighed, og således skal vi hver dag
 forøge vor sfære af lyst og magt.
 Thi således skal sanserne og intellektet
 yde hinanden gensidig hjælp,
 styrke og skærme og forfine
 hinanden med en kraft, der ikke kender noget bånd
 og former og følelser idet de handler således
 og reagere således, skal de hver erhverve
 en levende ånd og en karakter
 indtil da ufølt, og hver blive mangfoldiggjort 90
 med en variation, der er uden ende.
 Ved således dybt at inddrikke tingens sjæl
 skal vi uundgåeligt blive viise, og vi skal bevæge os
 af streng nødvendighed langs en sti af
 orden og godhed. Hvad vi end ser,
 hvad vi end føler ved direkte eller
 indirekte handling, skal tjene til at føde og pleje
 vore evner og løfte til mere ophøjede højder
 vor intellektuelle sjæl. Den gamle mand holdt inde.
 De ord han ytrede skal ikke dø. 100
 De er sunket ned i mig, men ikke som lyde,
 der udtrykkes med synlige bogstaver;
 thi mens han talte havde min ånd adlydt
 hans øjes tilstedeværelse, mit øre havde inddrukket
 hans stemmes betydninger. Han havde talt,
 som én der i de langsomme og tavse arbejder,
 de mangfoldige af hans tankers slutninger
 har ruget indtil fantasiens magt
 fortættede dem til en mægtig følelse, hvorfra hun
 selv trak nye energier og uimodståelig kraft. 110

*Fra Et brev til biskoppen i Llandaff, af en republikaner **

[Brevet, der efter al sandsynlighed er skrevet i februar eller marts 1793 og er uafsluttet, er Wordsworths forsvar for republikken som statsform og en kritik af kongedømmet og det engelske samfund. Efter en kort positiv omtale af den Franske Revolution og oprettelsen af republikken følger en kritik af kongedømmet og et forsvar for republikken.]

„Jeg vil nu gå over til at behandle principperne. Deres Excellence hævder meget korrekt at ‘et menneskes frihed i et samfund består i, at han kun er underlagt den lov, som er bestemt af den almene vilje i det samfund han tilhører’. De bifalder det mål, som franskmændene havde for øje, da de i revolutionens barndom forsøgte at tilintetgøre den egenmægtige magt og oprejse frihedens tempel på dens ruiner. Det overrasker mig derfor, når de bagefter drister Dem til at befale resten af verden til slavisk at antage den britiske forfatning. Det er med harme, at jeg erfarer, at De ‘fordømmer’ et folk for at have forestillet sig, at lykke og frihed med større sandsynlighed blomstrer på republikkens åbne mark end i monarkiets skygge. De er derfor skyldig i en yderst åbenbar modsigelse. 25 millioner franskmænd har følt, at de ikke kunne have nogen sikkerhed for deres frihedsrettigheder under nogen som helst moderering af kongemagten. De har følgelig enstemmigt valgt republikken. De må indrømme, at de ikke har gjort andet end det, at de har håndhævet en rettighed hvori, ifølge Deres egen tilståelse, frihed essentielt består.

Hvad angår de argumenter med hvilke De foregiver at retfærdiggøre Deres bandlysning af en republik, hvis man kan kalde dem argumenter, er de så korte, at jeg ikke kan undlade at citere dem. ‘Jeg misbilliger en republik af denne årsag, at af alle regeringsformer, næppe undtaget de mest despotiske, anser jeg republikken for den mest undertrykkende for største delen af befolkningen: de bliver narret til det med et skin af frihed; men i en republik lever de under det mest modbydelige af alle tyrannier, det tyranni ens ligemænd udøver.

Denne passage er et enestående bevis på det skæbnesvangre faktum, at de der forsvarer fejl, leverer våben til deres egen ødelæggelse; selv om det blot er en *påstand* der skal retfærdiggøre Deres aversion mod republikken som statsform, kan man af denne udlede et stærkt *argument* til republikkens fordel. [...] Slaveri er en bitter og giftig drik; under det har vi kun en trøst — at en nation kan slå koppen til jorden når den ønsker det; tro ikke, at De kan svække dens dødbringende egenskab ved at fjerne bitterheden; nej ved at gøre den mere velsma-

---

* Fulde titel: *Et brev til biskoppen i Llandaff om hans usædvanlige erklæring af sine politiske principper, således som de er indeholdt i tillægget til hans seneste prædiken, af en republikaner.*

gende bidrager De til dens ødelæggende kraft. Vi underkaster os uden at modnes ved forsynets revselse, idet vi er klar over, at vi er skabninger, at modstand er forgæves og protester umulige. Men når vi har magt til få oprejsning og modstanden er fornuftig, så tåler vi alligevel denne samme ydmygelse af væsener som os selv, fordi vi har lært fra barndommen af, at vi blev født i en tilstand af underlegenhed i forhold til vore undertrykkere, at de blev sat i verden for at piske os og vi for at blive pisket. Derfor ser vi, at størstedelen af menneskeheden, der er tilskyndet af disse fatale fordomme, er endnu mere beredte til at lægge sig under *de stores* fødder, end de store er rede til at trampe på dem. Hvis vi nu tager for givet, at folk i en republik lever under det, De kalder deres ligemænds tyranni. Så er den omstændighed, at dette skulle være det mest forhadte af alle tyrannier, netop den omstændighed, republikaner ville rose sig af; så snart et tyranni bliver forhadet, er det første skridt taget mod dets tilintetgørelse. Idet han reflekterer over hovedparten af menneskehedens fornedrelse vil en filosof beklage, at undertrykkelse ikke er dem forhadte, at lænkerne, medens de æder sjælen, ikke føles at trænge ind i den. „Alle mennesker født til trældom avler trældom: intet er mere sikkert: slaverne mister alt i deres lænker, selv ønsket om at kaste dem af sig: de elsker slaveriet, ligesom Odysseus' ledsagere elskede deres egen sløvhed.” [...].

De synes ivrig efter at forklare, hvad man bør forstå ved lighed mellem mennesker i et civilsamfund, men det resultat, Deres Excellence opnår, svarer ikke til Deres anstrengelser. Hvis De havde undersøgt menneskerettighedserklæringens enkelte paragraffer nærmere, ville De have opdaget, at Deres bestræbelser er overgået. Lighed, uden hvilken frihed ikke kan eksistere, træffer man til fuldkommenhed i den stat, hvor ingen forskelle er tilladt bortset fra sådanne, som indlysende har det fælles gode som mål. De mål, en regering har, kan ikke opnås uden at nogle medlemmer af samfundet får myndighed til at styre, men selvfølgelig kun hvis de ikke påtvinger resten lydighed. Her er så en uundgåelig ulighed, som kan kaldes: den af magt. For at gøre den så lille som muligt, vil en lovgiver være forsigtig med at give større magt til en sådan myndighed, end det er absolut uundværlig for dens tilbørlige udøvelse. En regering er i bedste fald kun et nødvendigt onde; tvunget til at anbringe sig selv i en tilstand af underordnet, vil folk tydeligvis bestræbe sig på at forhindre misbrug af den myndighed, de er underlagt. Følgelig vil de være påpasselige med at undgå, hvad der end kan føre til at de, der er tilkendt denne magt, tror det er deres ret at de har den. Intet ville mere effektivt bidrage til dette, end at den person, myndigheden er blevet anbragt hos, undertiden skulle stige ned til en privat borgers niveau; han ville lære en sund lektie af det, og folk ville være mindre tilbøjelige til at forveksle personen med magten. På grundlag af dette princip vil arvet myndighed forbydes; også på grundlag af et andet, — nemlig at et sådant system, som arvelig myndighed er, ikke giver nogen sikkerhed for, at der er evner tilstede, som på tilfredsstillende vis kan varetage embedet, og at

folk dermed kun kan føle sig krænket ved at have ydmyget sig uden at have beskyttet sig selv. [...]

Indtil nu har vi betragtet uligheder, som er uløseligt forbundet med civilsamfundet. Men der findes andre tilfældige forskelle, der enten er skabt ved et valg eller ad ulovlig vej. Jeg hentyder til titler, til stjerner, bånd og hosebånd og andre hæderstegn på indbildt forrang. Deres Excellence vil næppe sætte spørgsmålstegn ved det overordnede princip, som denne undersøgelse tager sit udgangspunkt i; jeg ser det således som min pligt at efterprøve rimeligheden af disse forskelle ved hjælp af dette princip og mener ikke, det vil være svært at bevise at disse adskillelser mellem mennesker er absurde, upolitiske og umoralske. Idet man betragter arveligt adelskab som en løn for tjenester, man har gjort staten, — og De kan takke min gavmildhed for tilladelsen til at tage spørgsmålet op på dette grundlag, — hvilke tjenester kan en mand da yde staten, der står i rimeligt forhold til den belønning, at lovgivningen, hvorpå millioners lykke afhænger, skal anbringes hos ham og hans efterkommere, uanset hvor depraveret deres principper, uanset hvor foragtelige deres indsigter er? Men her kan jeg muligvis blive anklaget for sofisteri; jeg bør fratrage enhver idé om magt, når der skelnes på denne måde, skønt det på grund af menneskets svaghed er umuligt af adskille dem. Hvilke tjenester kan en mand yde samfundet for at kompensere for forhånelser af vor naturlige værdighed, når vi forpligter os til at tiltale ham og hans efterkommere med ydmygende omsvøb, idet vi kalder ham mest ædel, mest ærværdig, mest ophøjet, mest hellige, mest fortræffelig, mest fremragende og så videre, når det er mere end sandsynligt, at sådan smiger ikke vil andet end avle laster, som burde overgive ham til glemsel og ensomhed, eller gøre ham til foragtens fingers evindelige mål. Og retfærdiggør ikke erfaringen den iagttagelse, at hvor titler er blevet tildelt som en belønning for fortjenester — en meget sjælden situation, — da har *de*, der har nedarvet den, langt fra at blive animeret til at efterligne deres forfædre, været indbildske af den glans, som de forudsætter er støbt omkring dem og har, da de ekstravagant har sat lid til sådanne ressourcer, alene forødet hvad var deres eget, deres personlig anseelse.

Det ville være glædeligt, hvis denne forblindelse var begrænset til dem selv; men ak! verden er svag nok til at vise dem den gunstbevisning, som de anmasser sig. En last, der er tilgivet hos én, vil snart ophøre med at blive mødt med strenghed eller irettesættelse, når den findes hos andre. Helt fra begyndelsen vil lasten fortrøstningsfuldt anråbe om tilgivelse, sikker på at man inden længe gavmildt vil antage, at den ikke har brug for det. [...]

En yderligere kraftig indvending jeg har mod adelstanden, er den, at den uundgåeligt er tilbøjelig til at ringeagte arbejde. En fordøm som rækker langt ud over dens egen omgangskreds; at den binder hele klasser af mennesker til lediggang, samtidig med at den får fornøjelse af en belønning, som overskrider de forhåbninger, man kan sætte til den mest virksomme udfoldelse af menneskelig flid. Man må forjage den sløve kedsommelighed ved denne adelige hvile; og at

spille på heste leverer beskæftigelse i timevis, så det ville have været bedre for menneskeheden, hvis de havde været fuldstændig ubeskæftiget. Idet Deres Excellence tænker over de offentlige sæders fordærv, gyser De så ved prostitutionen, som sørgeligt oversvømmer vore gader? De kan finde forklaringen i vore aristokratiske fordomme? Er De frastødt af hykleriet og spytslikkeriet i vor omgang i privatlivet? De kan finde årsagen i nødvendigheden af forstillelse, som vi har skabt ved forordninger, der forpligter os til at tiltale mennesker, vi ikke kan andet end foragte, som vore overordnede, ja, som vore herrer. De beklager at en så stor del af menneskeheden skulle nedlade sig til erhverv, der er skammelige for deres menneskelige værdighed. I den stolthed og overdådighed som anses at være nødvendig for adelen, kan De se hvorledes sådanne servile manerer bliver opmuntret. Endvidere, hvor landets mest retskafne personer ikke rødmer ved at acceptere sådanne stillinger som kammertjener, hundemester, kammerherre, kaptajn af Det Ærefulde Drabantkorps, er det da forbavsende at størstedelen af befolkningen ikke skulle forhøre sig om en given beskæftigelse, hvori den består? for hvad man kan opnå ved det? Hvis det lange tog af hestetrukne ekvipager skulle får Deres Excellence til at sukke for de fattige, som hentæres af sult, vil De opdage, at man ikke rigtig regner det for noget at snuppe brødet fra deres munde for at forøge adelens 'nødvendige stråleglans'.

Jeg har ikke tid til yderligere at forfølge dette emne, men aristokratiets og adelstandens skadelige indflydelse på menneskelig lykke og dyd har gjort et så stærkt indtryk på mig, at hvis, som jeg er overtydet om, monarkiet ikke kan eksistere uden den slags støtter, da mener jeg, at det er en tilstrækkelig begrundelse for, at jeg foretrækker det republikanske system.

Det er kun modstræbende, at jeg forlader de emner jeg netop har berørt, men arten af denne henvendelse tillader mig ikke at fortsætte diskussionen. Jeg går videre med, hvad der mere umiddelbart relaterer til dette kongerige i den nuværende krise. De spørger sejrssikkert, hvilken anden lov det engelske folk er undergivet end den almene vilje i det samfund, som de tilhører? Kan man belære Deres Excellence om at indvilgelse ikke er valg og at lydighed ikke er frihed? Hvis der findes en eneste mand i Storbritannien, som ikke har stemt ved valget af repræsentanter, så er viljen af det samfund, han er medlem af, ikke blevet alment udtrykt; han er en helot i dette samfund.”*

---

* (Prose 1; 35-6, 41-2, 44, 45-6).

Forordet til *Fribytterne* 1797

Lad os forestille os en ung mand med store intellektuelle evner, som dog er uden pålidelige principper, hvad angår ægte godgørenhed. Hans hovedlidenskaber er stolthed over og kærlighed til æresbevisninger. — Han har inddrukket dybt af en foretagsomheds ånd i en urolig tid. Han vandrer ud i verden og bliver forlokket til store forbrydelser. — Den indflydelse al hans lykke bygger på, forlader ham omgående. Han talenter berøves deres betydning — hans anstrengelser er nyttesløse, og han forlader verden i afsky med stærke menneskefjendske følelser. I sin tilbagetrukketthed er han tvunget til at undersøge rimeligheden af etablerede meninger, og hans åndskræfter udmattes ved stadig at bestræbe sig på at adskille dydens og lastens elementer. Det er hans glæde og hans trøst at finde frem til, hvad der end er af ondt i handlinger, der sædvanligvis anses for retskafne, og at opspore det gode i handlinger, som menneskehedens sunde fornuft lærer os at fordømme. Medens hele anvendelsen af hans intellekt forleder ham til at glemme sine egne forbrydelser, har de særlige konklusioner, som han drager, en tendens til at forsone ham med sig selv. Hans føler sig interesseret i at blive en moralsk skeptiker, og alt som hans skepticisme forøges, stiger han i sin egen agtelse. Efter at denne proces er fortsat nogen tid, tvinger hans naturlige energi og rastløshed ham til at vende tilbage til verden. I denne tilstand søger han, trykket af erindringen om sin egen skyld, hjælp fra to kilder, nemlig handling og overvejelse. De mest tiltrækkende handlinger er dem, der bedst udstiller hans egne evner; og dette delvist på grund hans karakters ægte stolthed, og yderligere fordi tabet af myndighed og indflydelse, som fulgte på hans forbrydelse, var det første tilfælde, hvor størrelsen af hans forbrydelse gjorde indtryk på ham og bragte de martrende følelser med sig, som han er angrebet af. At generhverve sin oprindelige betydning og at udstille sine evner, er derfor efter hans opfattelse næsten identisk med at udslette de smertefulde følelser, der ledsager erindringen om hans skyld. Måske findes der ikke nogen årsag, som med større vægt kan forhindre onde mænd i at vende tilbage til dydens vej end denne, at gode handlinger, da de af natur for det meste er stille og regelmæssigt fremadskridende, ikke giver de hurtige resultater, der kan yde et plaget sind tilstrækkelig stimulus. Når det drejer sig om onde handlinger, er virkningerne ofte mere umiddelbare, håndgribelige og omfattende. Det er lettere at vise magt ved at ødelægge end ved at skabe. Et barn, har Rousseau bemærket, vil rive halvtreds stykker legetøj itu, før det vil tænke på at lave et. Af disse årsager, hjulpet af afsky og misantropiske følelser, vil den karakter, som vi nu betragter, have en stærk tilbøjelighed til onde handlinger. Hans kræfter viser sig mest slående i ødelæggende gerninger. Han er Aristos Orlando, Cervantes Cardenio, der lagde de lunde øde, som skulle beskytte ham. Han har gjort oprør mod verden og verdens love, og han ser dem som tyranniske herrer, overbevist om, at han har ret i nogle af sine konklusioner; han nærer foragt for menneskeheden, en foragt der er så

meget farligere, fordi han har tænkt sig til den. Idet han har for vane at betragte verden som en person, der til en vis grad er i krig med ham, har han fået en følelse fra denne vane, som giver yderligere liv til hans had af de medlemmer af samfundet, han hader, og til hans foragt for dem han afskyr. Føj til dette, at et sind, der holder af at nære følelser af foragt, vil være tilbøjelig til at give plads til følelser, som enhver ualmindelig forbindelse vil frembringe (således som det må være tilfældet med en mand, der er blevet uvenner med verden); følelserne vil gensidigt styrke hinanden. I denne sygelige sindstilstand kan han ikke leve uden beskæftigelse, han kræver bestandig pirringsmidler, alle hans fornøjelser er fremtidige, han jager til stadighed et fantom, og han begår nye forbrydelser for at bortdrive erindringen om fortiden. Men to ting kan mildne hans smerte: eftertanke og handling. Følgelig er hans fornuft næsten udelukkende optaget af at retfærdiggøre sine tidligere forbrydelser og med at gøre sig i stand til at begå nye. Han narrer vedvarende sig selv, han har en vrangslutning for enhver misgerning. Den *blide* udøsen af tanker, menneskeforstandens mælk, er ham ukendt. Hans indbildningskraft er stærk, styrket af vanen med at forestille sig mulige samfundsformer, hvor hans forbrydelser ikke længere ville være forbrydelser, og han ville nyde den agtelse, han anser sig berettiget sig til i kraft af sine intellektuelle færdigheder. Med hensyn til manerer ignorerer han de finere nuancer, men når som helst han finder sådanne modsætninger, som synes at påvirke *moralens* principper — idet han ser tilbage på tidligere tider eller tager et overblik over forskellige landes fremgangsmåder i den tid, han lever i — triumferer han over sin opdagelse og opbevarer den i sit hjerte som sin dyrebareste trøst. Et sådant sind kan ikke andet end opdage nogle sandheder, men han er ude af stand til at drage nytte af dem, og i hans hænder bliver de redskaber for ondskab.

Han tvinger sandhed og falskhed til at tjene på samme måde. Han kigger på samfundet gennem et særligt farvet brilleglas; noget af genstandenes former tager han fra genstandene, men deres farve er udelukkende den, han giver dem; der er kun én, og det er hans egen. Idet han har hengivet sig til en vane — farlig hos en mand, som er faldet, — der består i at lege med moralske beregninger, bliver han empiriker og en dristig og ufølsom empiriker tillige. Han skjuler sin ondskab for sig selv ved at påtage sig rollen som spekulant i moralsager og til og med én, som er uforfærdet nok til at virkeliggøre sine spekulationer.

Det er let at forstå, at for sådan en ånd vil de foretagender, der er de mest usædvanlige, med tiden vise sig at være de mest indbydende. Efterhånden som han mættes, bliver hans lyster unaturlige. Han vil derfor slås for at karakterisere og berømme handlinger, små og foragtelige i sig selv, ved at *optræde* med en påtaget storhed og vil, ved en underlig lidenhed og sælsom forblommethed i sin optræden, deklassere og kaste forskelligt lys på foretagender, der er store i deres afskyelighed. Han er som en udslidt vellystning — han fristes af det fremmedartede — han er ude af stand til at undertrykke en lav higen efter det tvetydige i

lasten; hans tørst efter det usædvanlige opløfter ham dog, og understøttet af en vane med bestandig at reflektere, bryder han hyppigt ud i noget, der ligner storhed; og i pludselige nødstilfælde når han bliver overrumplet og bringes ud af sine faste vaner, eller når sovende associationer vækkes, idet de opsporer de forvandlinger, hans personlighed har undergået; så, når han skildrer sit tidligere jeg, er han virkelig stor.

Velgerninger, vist en mand som denne, ville være kimen til en værre følelse end utaknemmelighed. De ville føde positivt had. Lad ham berøves sin magt, skønt af midler som han foragter, og han vil aldrig tilgive det. Det vil næppe blive nægtet, at meget svage ydre motiver kan få en sådan ånd til at forøve de største forbrydelser. Lad dens ondskabsfulde følelser være fæstnet på en speciel genstand og resten følger af sig selv.

Idet han i en mørk og stormfuld tid har rystet religionens og moralitetens forpligtelser af sig, er det sandsynligt, at en sådan karakter vil blive inficeret med et anstrøg af overtro.* I den tid han lever i, er der et mylder af store begivenheder, som han føler, han ikke kan kontrollere. Den indflydelse, som hans stolthed gør ham uvillig til at indrømme, hans medmennesker har, er han ikke utilbøjelig til at tilskrive usynlige aktører. Han stolthed tvinger ham til overtro og former hans tros natur. Hans trosbekendelse er hans egen: den er lavet og ikke adopteret.

En person som denne, eller nogle af hans karaktertræk idet mindste, har jeg forsøgt at beskrive i det foreliggende skuespil. Jeg har med vilje fremstillet ham som en mand, der søger at ødelægge en elskværdig ung mand med de mest skrækindjagende midler og det med en hårdnakkethed, skulle det synes, der kun kan forklares ved antagelsen af de mest ondskabsfulde krænkelser. Imidlertid lader det til, at ingen krænkelser af denne art har måtte tåles. Hvad er da hans motiver? Først må det bemærkes, at det, at der mangler et almindeligt motiv til at handle, selv bliver et motiv til handling, er en praksis vi er mest tilbøjelige til udelukkende at tillægge galninge, når vi glemmer, hvad vi selv er. Vor kærlighed til det forunderlige er ikke begrænset til ydre ting. Der findes ingen genstand, som den fæstner sig til med større fryd end til vort eget sind. Denne vane er selve essensen af den vane, vi skildrer.

Men der er små dele af det giftige mineral, som Jago taler om, der gnaver i hans indvolde; hans ondsindede følelser bliver opirret, og han hader så meget dybere, fordi han føler han ikke burde hade.

Vi ved alle at den utilfredshed, der ledsager de første indskydelser til en forbryderisk handling, hvor sindet er fortrolig med skyld, virker som en stimulus til at fremture med denne handling. Uro må drives bort med ny uro; der bliver skiftevis tyet til stædighed, egensindighed og bevidst blindhed, indtil enhver fordærvet følelse i hjertet er fuldstændig i oprør.

---

* overtro, *superstition*: her i betydningen: ubegrundet tro.

Desuden virker enhver ny kriminel handling som en retfærdiggørelse af den, der gik forud, den synes øjeblikket at bringe friheden og valget tilbage; den bortjager forestillinger om anger og synes at byde samvittighedsnaget trods. Hver gang vi planlægger nye handlinger, som vil forøge ophobningen af vor skyld, har vi genskabt noget af den oprindelige sindstilstand for os selv, den nervøse nydelse som først gjorde forbrydelsen tiltrækkende.

Hvis jeg, efter disse generelle bemærkninger, bliver spurgt om, hvad Rivers'* motiver til den, i dette drama udførligt beskrevne ugerning, er? Vil jeg svare, at de især har deres grund i selve hans karakters beskaffenhed; i hans stolthed som grænser endog til galskab, i hans rastløse natur, i hans forstyrrede sind, i hans overtro, i en uimodståelige tilbøjelighed til at udtrykke sine værste og mest ustyrlige spekulationer i praktiske eksperimenter, i hans tanker og hans følelser, i hans almindelige vaner og hans særlige bevæggrunde, i hans fordærvede fornuft, der retfærdiggør hans fordærvede instinkter. Den almene moral, jeg ønsker at indprente ved skildringen af en sådan karakter, er åbenbar: det er at vise den farlige brug, man kan gøre af fornuften, når en mand har begået en stor forbrydelse.

Der er en art overtro, der får os til at skælve, når vi oplever, at moralske anskuelser, som vi knytter en hellig betydning til, bliver anvendt til ondartede formål. Dette bliver gjort hver dag i det virkelige liv, og vi føler ikke afskyen. Dette er forskellen: I et skønlitterært værk ser vi motivet og målet. I det virkelige liv ser vi sjældent hverken det ene eller det andet, og når ulykken kommer, forhindrer den os i at tage os af sagen. Denne overtro jeg har talt om, er ikke uden nytte; dog syntes den at blive én stor kilde til vore laster; den er vort stadige redskab til at forføre hinanden. Vi dysses i søvn ved dens virksomhed og forrådes, før vi ved af, at der er gjort forsøg på at forråde os.

Jeg har bestræbt mig på at rokke ved denne fordom, overbevist om, at jeg på denne måde ville være udmærket beskæftiget. Det har yderligere været min hensigt at vise, at ved at sammenvæve fordærvede fremgangsmåder med samfundets struktur, kan en ond mand til støtte for sine forbrydelser præstere sofismer, det kan være vanskeligt at afvise.

Endnu et ord om motiverne. Hvad er mere almindeligt i privatlivet, når vi hører om retssager, der bliver ført til parternes fuldstændige ruin og om de mest uforsonlige familiefjender, end at finde dem tilskrevet ubetydelige og tilsyneladende mangelfulde kilder? Men når onde lidenskaber udfolder sig, er de oprindelige årsager, som kaldte dem frem, snart fortrængt; dog når vi forklarer virkningen, glemmer vi den umiddelbare bevæggrund, og alt tilskrives kraften, som skabte den første bevægelse. Fartøjet sejler videre, og vi giver rebene, der først bugserede hende ud af havnen, skylden for hendes fremdrift i sørejsen.

Til dette må tilføjes, at vi er for dygtige til at anvende vore egne moralske

---

* Oswald hed Rivers i den første version af skuespillet.

FORORDET TIL FRIBYTTERNE

anskuelser som målestok for andres handlemåde. Vi antager uden videre, at en forbryderisk handling betragtes på samme måde af aktøren, som vi selv betragter den. Vi glemmer, at hans følelser og hans fornuft ligeligt er travle med at indskrænke dens dimensioner og plædere for dens nødvendighed.

[Forordet, som snarere er et efterskrift, skrev Wordsworth som svar på kritik af stykket. Covent Garden skulle efter sigende have afvist stykket på grund af den metafysiske dunkelhed (*metaphysical obscurity*), der var forbundet med Rivers karakter.]*

---

* Tekst fra J. O. Hayden: William Wordsworth: *Selected Prose*. Findes også i (Prose 1).

Fra Forordene 1800 og 1802 til Lyriske Ballader

„Det første bind af disse digte er allerede blevet fremlagt til almindelig gennemlæsning. Det blev udgivet som et eksperiment, jeg håbede kunne blive til nogen nytte til at fastslå – ved at underkaste det virkelige sprog, som mennesker, der er under indflydelse af livlige følelser, taler, metrisk behandling – i hvor høj grad denne slags nydelse* og denne mængde af nydelse, kan videregives, som en digter fornuftigvis kan bestræbe sig på at videregive.

Jeg havde ikke vurderet den sandsynlige virkning af disse digte særligt upræcist. Jeg smigrede mig med, at de, som ville læse dem med fornøjelse, ville gøre det i mere end almindelig grad; på den anden side var jeg udmærket klar over, at de, som ikke ville kunne lide dem, ville læse dem med mere end almindeligt mishag. Resultatet adskiller sig kun fra det forventede i dette, at jeg har glædet et større antal, end jeg vovede at håbe på, jeg ville glæde. [...]

Det mål jeg da først og fremmest havde for øje i disse digte, var at vælge begivenheder og situationer fra hverdagslivet og aldeles at fortælle eller beskrive dem, så vidt det var muligt, i det sprog, mennesker virkelig taler; og på samme tid at lade fantasien give dem en vis farvning, hvorved almindelige ting ville præsenteres på en usædvanlig facon; og yderligere og frem for alt at gøre disse hændelser og situationer interessante ved i dem, sandfærdigt og uden praleri, at opspore vor naturs vigtigste love – især hvad angår måden vi forbinder ideer på, når sindet er i heftig bevægelse. Livet i de nedre klasser og på landet er almindeligvis valgt, fordi hjertets væsentlige følelser under disse forhold finder en bedre jordbund, som de kan modnes i, og er mindre underkastet begrænsninger og taler et jævner og stærkere sprog; fordi vore elementære følelser her lever sammen på enklere vis og følgelig kan iagttages mere nøjagtigt og meddeles med større kraft; og fordi levevisen på landet vokser frem af disse elementære følelser og er lettere at forstå og mere varige på grund af landarbejdets nødvendige karakter; og endelig fordi menneskers følelser her er forbundet med naturens smukke og blivende former. Også disse menneskers sprog er benyttet (naturligvis rensat for det, der er dets virkelige fejl, nemlig for alle varige og anstændige grunde til mishag eller væmmelse) fordi sådanne mennesker til stadighed står i forbindelse med de bedste ting, som den bedste del af sproget oprindeligt er udledt af; og fordi de, da deres position i samfundet og deres samlivs ensartede og snævre cirkler gør dem mindre påvirkelige af social forfængelighed, meddeler deres følelser og meninger i simple og ligefremme udtryk. Derfor er et sådant sprog, der udspringer af gentagne erfaringer og regelmæssigt oplevede følelser, et mere permanent og langt mere filosofisk sprog end det, det hyppigt erstattes med af digtere, der tror, at de selv og deres kunst vinder i ære i samme grad, som de fjerner sig fra folks sympati, og hengiver sig til vilkårlige og lunefulde vane

---

* nydelse: altid oversættelse af det engelske *pleasure*: glæde, fornøjelse, nydelse.

for at levere føde til deres egen skiftende smag og skiftende lyst.*

Jeg kan ikke være ufølsom over for den nuværende opstandelse over trivialiteten og lavheden både i tanke og sprog, som nogle af mine samtidige lejlighedsvis har indført i deres metriske arbejder; og jeg indrømmer, at denne mangel, hvor den forekommer, er mere vanærende for forfatteren end falsk forfinelse eller tilfældige opfindelser er, skønt jeg på samme tid burde hævde, at det er langt mindre skadeligt, hvad de samlede konsekvenser angår. Man vil opdage, at digtene i dette bind er forskellige fra sådanne vers, i det mindste i én forstand, nemlig den, at hver af dem har et værdigt *formål*. Ikke at jeg påstår, at jeg altid begyndte at skrive med et tydeligt formelt mål for øje; men jeg tror, at de vaner, som mine betragtninger er underlagt, har formet mine følelser således, at man vil erfare, at mine beskrivelser af den salgs genstande, som heftigt vækker disse følelser, også tjener et *formål*. Hvis jeg tager fejl i dette, kan jeg kun med liden ret kaldes en digter. Thi al god digtning har sin oprindelse i stærke følelser, der spontant flyder over;† men selvom dette er sandt, bliver digte af nogen betydning aldrig skabt om noget emne, undtagen af et menneske som, værende i besiddelse af mere end almindeligt følsomme sanser, også har tænkt længe og dybt. For den vedvarende indstrømning af følelser modificeres og styres af vore tanker, som i sandhed repræsenterer alle vore fortidige følelser; og da vi, ved at overveje det forhold, som disse repræsentanter står i til hinanden, opdager, hvad der virkeligt er betydningsfuldt for mennesker, så vil vore følelser, ved gentagelse og fortsættelse af denne handling, blive forbundet med betydningsfulde emner, indtil der langt om længe, hvis vi er i besiddelse af stor følsomhed, vil skabes sådanne sindsvaner, at vi, ved blindt og mekanisk at adlyde disse vaners tilskyndelser, vil beskrive genstande og ytre følelser af en sådan natur og i sådan indbyrdes forbindelse, at personen, som vi henvender os til, hvis hans tankeforbindelser er sunde,‡ nødvendigvis i en eller anden grad må blive oplyst og hans hjertelag forbedret.

Jeg har sagt, at hvert af disse digte har et formål. Jeg har også informeret mine læsere om, hvad dette formål principielt vil være: nemlig at belyse måden vore følelser og ideer er forbundet på i en tilstand, hvor sindet er i bevægelse. Men formuleret mindre generelt, er formålet det at følge sindets flod og ebbe, når det er vækket af store og enkle naturlige følelser. Dette mål har jeg bestræbt mig for at nå i disse korte forsøg ved forskellige midler; ved at spore moderkærligheden gennem mange af dens finere snoninger, som i digtene om DEN ÅNDSVAGE DRENG og DEN GALE MOR; ved at følge et menneskes sidste kamp ved dødens komme,

* „Her kan det være nyttigt at bemærke, at de gribende afsnit hos Chaucer næsten altid er udtrykt i et rent og selv i dag, almindeligt forståeligt sprog.” — W. W.

† På engelsk lyder denne sætning: „For all good poetry is the spontaneous overflow of powerful feelings.”

‡ 'healthful state of association' [kun i 1800-udgaven], med denne hartleyske formulering tænker Wordsworth på en person, hvis følelser er blevet formet ved omgang med naturens skønne former (*Lacey*, 76), se næste fodnote s. 717.

mens det i ensomhed klynger sig til livet og samfundet, som i digtet om DEN FORLADTE INDIANER; ved, som i stroferne kaldet VI ER SYV, at vise den forvirring og dunkelhed barndommen ledsager vort begreb om døden med eller snarere vor fuldstændige manglende evne til at acceptere dette begreb; eller ved at vise styrken af broderlig, eller for at tale mere filosofisk, af moralsk betonet hengivenhed når den tidligt er forbundet med naturens store og smukke genstande, så som i BRØDRENE; eller som i tilfældet SIMON LEE, ved at anbringe min læser i en tilstand, hvor han fra almindelige moralske fornemmelser modtager et andet og mere gavnligt indtryk, end vi er vant til at modtage fra dem. En del af mit hovedformål har også været et forsøg på at beskrive karakterer under indflydelse af mindre lidenskabelige følelser, som i DE TO APRILMORGENER, KILDEN, DEN GAMLE REJSENDE MAND, DE TO TYVE, etc., enkle karakterer der snarere tilhører naturen end sædvaner og skik, sådanne som eksisterer nu og sandsynligvis altid vil eksistere, og som i kraft af deres personlighed kan gøres til genstand for klar og fordelagtig betragtning. Jeg vil ikke misbruge min læsers overbærenhed ved at opholde mig længere ved dette emne; men det er rimeligt, at jeg nævner endnu en omstændighed, som adskiller disse digte fra tidens yndede digte: det er denne, at det er den i digtet udviklede følelsen, der giver betydning til handlingen og situationen, og ikke handlingen og situationen, der giver betydning til følelsen. Hvad jeg mener vil blive fuldstændig forståeligt, når jeg henviser læseren til digtene med titlen STAKKELS SUSAN og DEN BARNLØSE FAR, især i dette digts sidste strofe.

Jeg vil ikke lade falsk beskedenhed forhindre mig i at hævde, at jeg retter min læsers opmærksomhed mod dette tegn på forskellighed, langt mindre for disse specielle digtes skyld end for emnets almindelige betydning. Emnet er sandelig betydningsfuldt! thi menneskesindet er i stand til at blive bevæget uden grove og voldsomme stimuli; og dét menneske må have en meget svag opfattelse af sindets skønhed og værdighed, som ikke ved dette, og som ikke yderligere ved, at en person er løftet over en anden i samme forhold, som han besidder denne egenskab. Derfor forekommer det mig, at det at bestræbe sig på at fremelske eller at forstærke denne evne er en af de bedste tjenester, som en forfatter i enhver periode kan give sig af med at udøve; men denne tjeneste, der er fortræffelig til alle tider, er især således i vore dage. Thi en mængde årsager, der i tidligere tider var ukendte, arbejder nu med forenet styrke på at sløve sindets evne til at skelne og gøre det uegnet til al frivillig udfoldelse, for at reducere det til en tilstand af næsten primitiv dvaskhed. De mest virksomme af disse årsager er de store nationale begivenheder, som dagligt finder sted, og den stigende ophobning af mennesker i byerne, hvor monotone beskæftigelser skaber en længsel efter usædvanlige hændelser, og som den hastige formidling af nyheder til stadighed tilfredsstiller. Til denne levevis har landets litteratur og teaterforestillinger tilpasset sig. Ældre forfatteres uvurderlige værker, jeg havde nær sagt Shakespeare og Miltons værker, forsømmes til fordel for forrykte romaner, sygelige og dumme tyske tragedier og syndflode af tomme og usandsynlige

historier på vers. — Når jeg tænker på denne fornedrende tørst efter overdrevne stimuli, skammer jeg mig næste over at have omtalt den svage indsats, som jeg har bestræbt mig på at modvirke den med; og når jeg tænker over størrelsen af det almindelige onde, ville jeg tynges af ikke-vanærende melankoli, hvis jeg ikke havde et stærkt indtryk af visse nedarvede og uforgængelige egenskaber i menneskesindet og ligeså visse kræfter i de store og varige genstande, som virker på det, kræfter der i lige så høj grad er nedarvede og uforgængelige; og hvis jeg ikke yderligere til dette indtryk føjede en tro på, at tiden nærmer sig, hvor det onde systematisk vil blive modarbejdet af mænd med større åndskraft og dette med langt større succes.

Efter jeg således længe har opholdt mig ved disse digtes emner og formål, må jeg bede om læserens tilladelse til at belære ham om nogle få omstændigheder i forbindelse med digtenes *stil*, blandt andet for ikke at blive kritiseret for ikke at have udført, hvad jeg aldrig har forsøgt. Bortset fra i meget få tilfælde vil læseren ikke finde personifikationer af abstrakte ideer i disse bind. De kan udmærket være passende for visse typer af værker, men i disse digte har jeg sat mig for at efterligne og at benytte, så vidt det er muligt, selve det sprog, som mennesker taler, og jeg mener ikke, at sådanne personifikationer udgør en naturlig del af det almindelige sprog. Jeg ønsker, at min læser skal være i selskab med kød og blod, idet jeg er overbevist om, at jeg derved vil interessere ham. Ikke at jeg tror, at andre, som følger et andet spor, ikke ligeledes ville kunne interessere ham — jeg blander mig ikke i deres krav, jeg ønsker kun at fremsætte et andet krav. Man vil også i disse bind kun finde lidt af det, der sædvanligvis kaldes poetisk diktion; jeg har gjort mig ligeså megen umage med at undgå den, som andre gør sig for at fabrikere den; dette har jeg gjort af den allerede nævnte grund, nemlig at bringe mit sprog tæt på menneskers sprog og yderligere fordi den nydelse, som jeg har i sinde at videregive, er af en slags, der er meget forskellig fra den, som mange personer anser for at være digtningens egentlige genstand. Jeg ved ikke, uden at være så omstændelig, at jeg er straf skyldig, hvordan jeg kan give min læser et mere præcist begreb om den stil, jeg ønsker at skrive disse digte i, end ved at meddele ham, at jeg hele tiden har bestræbt mig for bestandig at have mit emne for øje; følgelig håber jeg, at man i disse digte kun vil finde ringe falskhed i beskrivelsen, og at mine ideer er udtrykt i et sprog, der passer til deres respektive betydning. Noget måtte jeg opnå ved denne praksis, da den er gunstig for en egenskab, al god digtning har, nemlig sund fornuft; men det har nødvendigvis afskåret mig fra en stor mængde vendinger og talemåder, som, fra far til søn, længe er blevet betragtet som en fælles arv for digtere. Jeg har også anset det for hensigtsmæssigt at begrænse mig yderligere ved at afholde mig fra brugen af mange udtryk, i sig selv rigtige og smukke, men som tåbeligt er blevet gentaget af dårlige digtere, indtil man føler en sådan af afsky for dem, at det næppe er muligt for nogen associationskunst* at overdøve dem. [...]

---

* associationskunst: som nævnt var Wordsworth, muligvis gennem Coleridge, påvirket af David Hartleys associationsteorien, som den forefindes i hans hovedværk *Observations on Man*

Idet jeg tager fat på emnet i al almindelighed, spørger jeg om, hvad der menes med ordet digter? Hvad er en digter? Hvem henvender han sig til? Og hvilket sprog kan man forvente af ham? Han er en mand, der taler til mænd. En mand, sandt nok, men én som er udrustet med en mere levende følsomhed, større begejstring og sarthed, som har en større viden om menneskenaturen og en mere omfattende sjæl, end det almindeligvis antages, at mennesker har; en mand der er glad for sit eget følelsesliv og sine egne viljeshandlinger, og som fryder sig mere end andre over den livsånd, der er i ham; han glæder sig ved at iagttage lignende udfoldelser af vilje og følelse, således som de viser sig i universets adfærd, og er jævnligt drevet til at skabe dem, hvor han ikke kan finde dem. Ud over disse egenskaber har han yderligere en tilbøjelighed til mere end andre mennesker at påvirkes af fraværende ting, som om de var tilstede; en evne til i sig at fremmane følelser, der, selvom de visselig er langt fra at være identiske med dem virkelige begivenheder fremkalder, så dog nærmere ligner de følelser virkelige begivenheder frembringer (især i de dele af den almindelig medfølelse som er behagelige og fornøjelige) end noget andre mennesker alene ved rørelser i deres egen bevidsthed, er vant til at føle; heraf og ved øvelse kan han med større lethed og kraft udtrykke, hvad han tænker og føler, og især de tanker og følelser der, ved eget valg eller på grund af hans eget sinds struktur, stiger op i ham uden nogen umiddelbar ydre affekt.

[...] Jeg har fået fortalt at Aristoteles har sagt, at poesien er den mest filosofiske af de forskellige litteraturer, og sådan er det. Dens genstand er sandheden, ikke den individuelle eller lokale, men den almindelige og virkningsfulde; den henholder sig ikke til ydre vidnesbyrd, men er båret levende ind i hjertet af følelsen; den en sandhed der er sit eget vidnesbyrd, og som giver styrke og guddommelighed til den domstol, den appellerer til, og modtager dem fra den samme domstol. Poesien er billedet af mennesket og naturen. De forhindringer, der står i vejen for biografens og historikerens troværdighed og for deres deraf følgende nyttighed, er uberegneligt større end dem, som den digter møder, der har en fyldestgørende forestilling om sin kunsts værdighed. Digteren er kun begrænset af én ting, nemlig nødvendigheden af at give et menneske, der er i besiddelse af den viden, som digteren forventer af ham, umiddelbar nydelse — ikke givet som sagfører, læge, sømand, astronom eller fysiker, men som menneske. Bortset fra denne ene begrænsning er der ingen genstand, som står mellem digteren og billedet af tingene; mellem dette og biografen og historikeren er der tusinde.

1749. Ifølge denne er sanseindtrykkene oprindelsen til vore tanker, følelser og moralske principper, vor moralske natur er således skabt af omgivelserne. Sanseindtrykkene skaber enten nydelse eller smerte, som er de dybeste bevægelse til menneskets handlinger. Ideernes forbindelse er forklaring på sjælelige fænomener og på vor opfattelse af kunstens frembringelser, herunder digtekunstens og videnskabens. — David Hartley (1705-57) var en engelsk læge, filosof og psykolog.

Lad ikke denne nødvendighed af at fremkalde umiddelbar nydelse blive betragtet som en nedværdigelse af digterkunsten. Det er ganske anderledes. Det er en anerkendelse af universets skønhed, en anerkendelse så meget mere oprigtig, fordi den ikke er formel, men er indirekte; det er et let og ukompliceret hverv for ham, som betragter verden i kærlighedens ånd; endvidere er det en hyldest til menneskets oprindelige og blotte værdighed, til den store elementære grund-sætning om nydelsen, ved hvilken han ved og føler og lever og bevæger sig. [...] Hvad gør digteren da? Han betragter mennesket og de genstande, der omgiver ham, som agerende med og reagerende på hinanden for således at skabe en uendelig kompleksitet af nydelse og smerte; han betragter mennesket som en person, der overvejer sin egen natur og sit almindelige liv med en vis mængde af umiddelbar viden, med visse overbevisninger, intuitioner og deduktioner, der ved vanen magt får intuitionens natur; han betragter mennesket som et væsen, der kigger på denne komplekse scene af ideer og sansninger, og som alle vegne finder genstande, der umiddelbart vækker sympatier i ham, der, da hans natur har det fornødent, er ledsaget af et overskud af velbehag.

Mod denne viden, som alle mennesker har, og mod disse sympatier, som vi uden anden skoling end dagligdagens er gjort skikket til at fryde os over, retter digteren hovedsageligt sin opmærksomhed. Han anser mennesket og naturen for i essentiel grad at være tilpasset hinanden, og menneskets bevidsthed som det naturlige spejl for naturens skønneste og mest interessante egenskaber. Og således foranlediget af denne nydelse, som ledsager ham gennem hele forløbet af hans studier, omgås digteren med alnaturen med følelser, der er i slægt med dem, som videnskabsmanden gennem sit arbejde og tidens forløb, har vækket i sig selv ved at omgås med de særlige dele af naturen, som er genstand for hans studier. Både digterens og videnskabsmandens kundskab er nydelse; men den førstes kundskab klæber til os som en del af vor eksistens, vor naturlige og uomstelige arv; den anden er en personlig og individuel tilegnelse, langsom til at komme til os, og forbinder os med vore medmennesker ved en sympati, som hverken er vanemæssig eller direkte. Videnskabsmanden søger sandheden og ser den som en fjern og ukendt velgører; i sin ensomhed værdsætter han den og elsker den. Digteren, der synger en sang, alle mennesker deltager i, jubler over tilstedeværelse af sandheden og ser den som vor synlige ven og stadige ledsager. Poesi er al kundskabs åndedrag og finere ånd: det er al videnskabs lidenskabelige udtryk. Det kan siges med eftertryk om digteren, som Shakespeare sagde om mennesket, „han ser tilbage og fremefter.” Han er det klippefaste forsvar for menneskenaturen; en opretholder og en bevarer, bærende slægtskabsforbindelser og kærlighed med sig alle steder. På trods af forskelle i jordbund og klima, i sprog og levevis, i love og sæder, på trods af ting der umærkeligt er forsvundet fra bevidstheden og voldsomt tilintetgjorte ting, binder digteren det vældige menneskesamfund sammen med følelse og viden, således som dette er udbredt over hele jorden og gennem al tid. Genstandene for digterens tanker er alle-

vegne; skønt det er sandt, at menneskets øjne og sanser er hans foretrukne førere, vil han dog slå følge, hvor han end kan finde en luft fuld af sindsindtryk, som han kan bevæge sine vinger i. Poesi er al videns begyndelse og ende — den er så udødelig som menneskehjertet. Hvis videnskabsmændenes arbejde nogensinde direkte eller indirekte kommer til skabe en materiel revolution i vor tilstand og i de indtryk vi jævnligt modtager, da vil det ikke få digteren til at sove mere end nu, derimod vil han være parat til at følge i videnskabsmandens fodspor, ikke kun i hine almindelige indirekte virkninger, men han vil være ved hans side og bringe følelser ind i midten af videnskabens genstande. Kemikerens, botanikerens eller mineralogens mindste opdagelse vil være ligeså egnede som genstande for digterens kunst, som nogle den overhovedet kan anvendes på, hvis den tid nogensinde skulle komme, hvor disse ting vil være velkendte for os, og de forhold, som tilhængerne af disse respektive videnskaber iagttager dem under, vil være åbenbart og håndgribeligt stof for os som nydende og lidende væsner. Skulle den tid nogensinde komme hvor det, der nu kaldes videnskab, således gjort velkendt for mennesker, så at sige vil være parat til at antage en skikkelse af kød og blod, vil digteren med sin guddommelige ånd hjælpe med til forvandlingen og hilse det således skabte væsen velkommen som et kært og ægte medlem af menneskets husstand. — Er det da ikke rimeligt at antage, at enhver, der har denne ædle opfattelse af poesien, som jeg har forsøgt at udtrykke, vil forstyrre det hellige og sande i sine billeder ved at benytte flygtige og tilfældige prydelser og på den måde prøve at opnå beundring i kraft af kunstgreb, hvis nødvendighed øjensynligt beror på hans emnes påtagede lavhed. [...]

Jeg har sagt at digtning er stærke følelser, der spontant flyder over: den har sin oprindelse i sindsbevægelser, husket i ro.* Han mediterer over denne sindsbevægelse indtil roen langsomt viger ved en art reaktion, og en sindsbevægelse, beslægtet med den, som var der før han begyndte at meditere over emnet, langsomt opstår og virkelig er tilstede i bevidstheden. I denne sindstilstand begynder en vellykket digtning almindeligvis og i en lignende tilstand fortsættes den; men følelsen, af hvilken art og hvilken grad den end er, er af forskellige grunde modificeret af forskellige ønsker, så at sindet, ved beskrivelsen af en hvilken som helst følelse, der bevidst er beskrevet, i det store og hele vil befinde sig i en tilstand af glæde. [...] Musikken i harmonisk metrisk sprog, følelsen af overvundet vanskelighed og den blinde association om nydelse, som han tidligere har modtaget fra værker med rim eller på versemål af samme eller lignende sammensætning — alt dette skaber nu umærkeligt en kompleks følelse af fryd, som er den vigtigste hjælp til at dæmpe den smertefulde følelse, der altid vil findes iblandet stærke beskrivelser af de dybere følelser. Denne virkning frembringes altid i rørende og stærkt bevæget poesi; medens den lethed og ynde som digteren håndterer sine vers med i lettere kompositioner, selv unægtelig er en

---

* yderligere en berømt sætning: „it takes its origin from emotion recollected in tranquility.”

hovedkilde til læserens tilfredsstillelse. Jeg kunne måske medtage alt, som det er *nødvendigt* at sige om dette emne ved at bekræfte, hvad få personer vil nægte, at af to beskrivelser enten af følelser, sædvaner eller karakterer — hver af dem lige godt udført, den ene i prosa og den anden på vers — vil den på vers blive læst hundrede gange, hvor den i prosa læses én gang. [...]

Medens jeg således har henvist til nogle af grundene til, at jeg har skrevet på vers, og hvorfor jeg har valgt emner fra det jævne liv og bestræbt mig på at benytte et sprog, der er tæt på menneskers virkelige sprog, og selv hvis jeg for omstændeligt har talt min sag, har jeg samtidig behandlet et emne af almindelig interesse; og det er af denne grund, at jeg beder om læserens tilladelse til at tilføje et par ord udelukkende med henvisning til disse særlige digte og til at omtale nogle mangler, som man sandsynligvis vil finde i dem. Jeg har forståelse for at mine associationer nogle gange må have været specielle i stedet for generelle, og at jeg følgelig, idet jeg har givet nogle ting en falsk betydning, nogle gange kan have skrevet om uværdige emner på grund syge impulser; men jeg er mindre bekymret hvad dette angår, end hvad angår, at mit sprog ofte kan have lidt under disse tilfældige følelses- og idéforbindelses særlige ord og udtryk, som intet menneske helt og aldeles kan beskytte sig imod. Derfor tvivler jeg ikke på, at mine læsere endog i nogle tilfælde vil finde visse udtryk latterlige, som forekommer mig følsomme og rørende. Sådanne dårlige udtryk, hvis jeg var overbevist om, at de var dårlige for nuværende, og at de nødvendigvis måtte vedblive at være det, ville jeg villigt gøre mig al rimelig umage for at rette. Men det er farligt at foretage disse forandringer med hjemmel i et par enkelte individers troværdighed, eller selv den troværdighed visse klasser af mennesker har; thi hvor forfatterens forstand ikke er overbevist, eller hans følelser forandret, kan dette ikke gøres uden stor skade for ham selv: for hans egne følelser er hans støtte og bistand, og hvis han først én gang tilsidesætter sine følelser, kan han blive forledt til at gentage denne handling, indtil hans sind mister al selvtillid og bliver fuldstændig afkræftet. Til dette kan tilføjes, at læseren aldrig bør glemme, at han selv kan gøre sig skyldig i de samme fejl som digteren og dette måske i meget højere grad, for det kan ikke være indbildsk at sige, at det ikke er sandsynligt, at læseren vil være så godt bekendt med de forskellige trin af betydning, som ord har gennemgået, eller med den ubestændighed eller stabilitet som forbindelserne af særlige ideer har til hinanden; og frem for alt, at siden han er så meget mindre interesseret i emnet, da kan han let og sorgløst træffe sin afgørelse. [...]

Jeg har en bøn til min læser, som er, at når han skal bedømme disse digte, så lader han sin afgørelse var bestemt af hans egne ægte følelser og ikke ved at overveje, hvordan andre sandsynligvis vil bedømme dem. Hvor almindeligt er det ikke at høre en person sige: „Jeg selv har ingen indvendinger mod denne stil eller dette eller hint udtryk, men for visse forskellige grupper af mennesker vil det synes simpelt og latterligt.“ Denne måde at kritisere på — så tilintetgørende for al sund ægte bedømmelse— er næsten universel. Jeg må derfor bede læseren

om, uafhængigt af andre, at lade sig retlede af sine egne følelser, og hvis han bliver bevæget, da ikke tåle at sådanne formodninger genere hans nydelse. [...]”*

Wordsworth skriver senere i 1836 om sin såkaldte teori og om forordet til *Lyriske Ballader*: „Jeg har altid været revnende ligeglad med teorien, og forordet blev skrevet som en ren og skær vennetjeneste, fordi Mr. Coleridge bad mig om det. Jeg husker udmærket stedet – et forladt stenbrud i Grasmeredalen – hvor han pressede det ned over mig, og havde det ikke været for det, ville jeg aldrig have tænkt på det”†]

---

* Den engelske tekst er fra (Brett).

† Citeret fra W.Knight's: *Letters of the Wordsworth family from 1787 to 1855*, vol 3, 121.

Brev til Charles James Fox*

Grasmere, Westmoreland, d. 14. januar 1801

Hr.

Det er ikke uden megen vanskelighed, at jeg har samlet mod til at bede Dem modtage disse bind.† Skulle jeg udtrykke mine virkelige følelser, er jeg sikker på, jeg ville tage mig ud som en opvisning i frygtsomhed og ydmyghed.

Adskillige af digtene, indeholdt i disse bind, er skrevet over temaer, der er fælles ejendom for alle digtere, og som i en periode af Deres liv må have været interessant for en mand med Deres følsomhed, og måske stadigvæk er det. Det ville i høj grad glæde mig at antage, at den måde, jeg har behandlet disse almindelige emner på, i blot et enkelt tilfælde ville være Dem til nogen behag; men en sådan forhåbning påvirker mig ikke i den nuværende situation; sandt at sige føler jeg det ikke. I øvrigt er jeg overbevist om, at der må være mange ting i denne samling, som må give Dem et ufordelagtigt indtryk af min intellektuelle formåen. Jeg siger ikke dette med et ønske om at nedværdige mig selv; men jeg er klar over, at dette må være tilfældet i kraft af de forskellige kredse vi bevæger os i og de forskellige ting, vi har været beskæftiget med.

I betragtning af at jeg er Dem fuldstændig ukendt, er jeg udmærket klar over, at hvis jeg kan retfærdiggøre, at jeg overhovedet skriver til Dem, er det nødvendigt, at mit brev vil blive kort; men jeg har følelser inden i mig, som jeg håber vedvarende vil vise sig i dette brev, så de undskylder den synd, som jeg er bange for, jeg vil begå. Fælles med hele det engelske folk har jeg i Deres offentlige karakter iagttaget en konstant overvægt af hjertets følsomhed. Da det har været nødvendigt været for Dem i Deres offentlige virke at have meget med mennesker i grupper og klasser at gøre og følges med at studere dem i denne forbindelse, har det været Deres fortjeneste, at De ikke derved er blevet forhindret i at betragte dem som individer, og at De jævnligt har ladet Deres hjerte være åbent for deres indflydelse. Denne vane har gjort Dem dyrebar for digtere; og jeg er sikker på, at hvis der, siden Deres første entré i det offentlige liv, har været en eneste sand digter levende i England, da må han have elsket Dem.

Men var jeg sikker på, at jeg selv havde et redeligt krav på titlen digter, med al den værdighed, som hører ordet det til, tror jeg ikke, at jeg ville have dristet mig til af den årsag at tilbyde Dem disse bind. For nærværende er det udelukkende på grund af to digte i andet bind, det ene betitlet *Brødrene* og det andet *Michael*, at jeg er blevet opmuntret til at tage mig denne frihed.

Det forekommer mig, at det mest ulykkelige resultat, som har påfulgt de foranstaltninger, der nylig er blevet truffet i dette land, er en hastig forarmning af hengivenheden for hjemmet blandt samfundets lavere stænder. Dette resultat

---

* Charles James Fox (1749-1806), engelsk statsmand.

† 2. udgave af *Lyriske Ballader*.

er landets magthavere ikke bevidste om, eller også ignorerer de det. I mange år nu har samfundsudviklingen i alle Europas lande været at skabe den. Men især ved for nylig at placere fabrikker i alle dele af landet, ved den store afgift på postforsendelser, ved fattighjem, arbejdsanstalter* og opfindelsen af sæbeforretninger osv. osv., og oven i dette det stigende misforhold mellem priser på arbejde og livsfornødenheder, er de følelsesbånd, der er forbundet med hjemmet, så langt som denne indflydelse har strakt sig, blevet svækket hos de fattige og i utallige tilfælde fuldkommen ødelagt. Ondet ville være mindre at beklage, hvis disse institutioner kun blev anset for at være midler til for en tid at lindre en sygdom; men forfængelighed og stolthed hos deres ophavsmænd er så fast sammenvævet med dem, at de skønnes at være store opdagelser og velsignelser for menneskeheden. I mellemtiden bliver forældre adskilt fra deres børn og børn fra deres forældre; hustruen tilbereder ikke længere med sine egne hænder et måltid til sin mand, der er udbyttet af hans arbejde; der er kun lidt i hans hus, som hans tilbøjeligheder kan finde interessante og endnu mindre tilbage, som han kan elske. Jeg har to naboer, en mand og hans kone, begge er over firs år gamle; de bor alene; manden har været bundet til sengen i mange måneder og har aldrig, og heller ikke indtil for få uger siden, nogensinde haft brug for, at nogen passede ham, bortset fra hans kone. Hun er for nylig blevet ramt af lamelse, som ofte har forhindret hende i at bære maden hen til ham i hans seng; naboerne henter vand til hende fra brønden og yder dem begge andre venlige tjenester, men hendes sygdom forværres. Hun fortalte min tjener for to dage siden, at hun var bange for, at de begge måtte spise ude sammen med nogle andre af sognets fattige (de har længe fået understøttelse af sognet), men hun sagde, at det var hårdt, da de havde holdt hus sammen så længe, at komme dertil, og hun var sikker på, at 'det ville få hendes hjerte til at briste.' Jeg nævner denne tildragelse for at vise hvor dybt uafhængighedsånden, selv endnu, er rodfæstet i nogle dele af landet. Disse mennesker kunne ikke udtrykke sig på denne måde uden en næste ophøjet overbevisning om velsignelserne ved et hjem og et uafhængigt hjemmeliv. Hvis det, som jeg tror, er sandt, at denne ånd hastigt er ved at forsvinde, kunne ingen større forbandelse ramme et land.

Jeg beder Dem indtrængende om tilgivelse for at have opholdt Dem så længe. I de to digte *Brødrene* og *Michael* har jeg forsøgt at tegne et billede af den kærlighed, man nærer til det hjemlige, sådan som jeg har erfaret, at den eksisterer hos en klasse af mennesker, der nu næsten udelukkende findes i det nordlige England. De er små uafhængige *jordejere*, her kaldet godsejere, mænd med agtværdige uddannelser, som dagligt arbejder på deres lille ejendom. Kærligheden til det hjemlige vil altid være stærk hos mennesker, som lever i et land, der ikke

---

* fattighjem og arbejdsanstalter er ca. betydningen af de engelske *Workhouse* og *House of Industry*. De to engelske institutioner varetog forplejning og indkvartering af de fattige. I den første var der mulighed for beskæftigelse, f.eks. kunne pigerne lære at spinde; i den anden var der tvungen arbejde, men der var flydende overgange (*Longmate* kap. 2).

er overbefolket, hvis disse mennesker befinder sig over fattigdomsniveauet. Men hvis de er ejere af små ejendomme, som er gået i arv fra deres forfædre, er den kraft, denne kærlighed vil få hos sådanne folk, ubegribelig for dem, som kun har haft mulighed for at iagttage landarbejdere, forpagtere og fattige fabriksarbejdere. Deres lille jordstykke tjener som et slags samlingssted for deres domstiske følelser, som en tavle disse er skrevet på, hvilket i tusinde tilfælde gør dem til erindringen, der ellers ville være glemte. Det er en kilde, på grund af menneskets sociale natur, hvorfra en forsyning af hengivenhed, der er så ren som hans hjerte var beregnet for, dagligt hentes. Denne klasse er ved hurtigt at forsvinde. De, hr., er i besiddelse af en indsigt (som enhver god mand vil lykønske Dem), der betyder, at hele Deres offentlige virke på den ene eller anden måde har været rettet mod at bevare denne klasse af mennesker, og dem som befinder sig i lignende situationer. De har følt, at den helligste ejendom af alle er de fattiges ejendom. De to digte, jeg har nævnt, blev skrevet med henblik på, at mennesker kan føle dybt, selvom de ikke bærer fine klæder. „Følelse og åndskraft er nemlig det, der gør personer veltalende, og derfor vil de uerfarne deri heller ikke mangle ord, når blot de er bevæget af en eller anden sindsstemning.”* Digtene er trofaste beskrivelser af virkeligheden; og jeg håber på, at uanset hvilken virkning de har på Dem, så vil De i det mindste være i stand til at se, at de kan fremkalde gavnlige sympatier i mange venlige og gode hjerter, og at de i det små kan forøge vor ærbødighed for vor race og vor viden om menneskenaturen ved at vise, at vore bedste egenskaber er besiddet af mænd, hvem vi er for tilbøjelige til betragte, ikke med henhold til de punkter hvor de ligner os, men med hensyn til de punkter hvor de umiskendeligt adskiller sig fra os. Jeg tænkte, at i en tid hvor disse følelser undergraves på så mange måder, kunne de to digte samarbejde, uanset hvor svagt, med de iøjnefaldende bestræbelser, De har udfoldet for at modarbejde disse og andre onder, som landet kæmper med, og det er alene på grund af dette, at jeg har taget mig den frihed at henvende mig til Dem.

Idet jeg alvorligt ønsker, at den tid må komme, hvor landet vil forstå, hvad det har mistet ved at negligere Deres råd, og håber at Deres sidste dage vil være fulgt af sundhed og velfærd.

Forbliver jeg, med den højeste agtelse og beundring,
Deres mest lydige og ydmyge tjener

W Wordsworth.

---

* Wordsworths citat stammer fra Quintilian, *Institutio Oratoria* 10; 7; 15.

DIGTENE ORDNET EFTER WORDSWORTHS KLASSIFIKATION

DIGTE SKREVET I UNGDOMMEN

(Poems written in youth)

Skrevet i den helt tidlige ungdom [1788]
En aftenvandring [1788-9]
Verslinjer skrevet under en sejltur om aftenen [1788]
Beskrivende skitser [1791-2]
Verslinjer efterladt på en siddeplads i et takstræ [1789]
Erindring om Collins [1789]
Skyld og sorg [1795-1842]
– [Den husvilde kvinde]
Fribytterne [1797-1842]

DIGTE DER ANGÅR BARNDOMMEN

(Poems referring to the period of childhood)

Mit hjerte jubler, når jeg ser [1802]
Til en sommerfugl („Bliv her hos mig”) [1802]
Spurvens rede [1802]
Karakteristik af et treårs barn [1811]
Alice Fell [1802]
Lucy Gray [LB 1800]
Vi er syv [LB 1798]
En anekdote for fædre [LB 1798]
Kælelammet LB 1800]
Naturlige genstandes indflydelse [1798]
Pigen fra Westmoreland [1845]

DIGTE GRUNDET PÅ MEDFØLELSE

(Poems Founded on the Affections)

Brødrene [LB 1800]
Til en sommerfugl („Jeg har nu iagttaget dig”) [1802]
På vor lykkelige borg [1802]
Et underligt anfald af lidenskab [LB 1800]
Sang („Hun boede mellem de ubetrådte veje”) [LB 1800]
Jeg rejste blandt ukendte mennesker [1801]
Til – („Lad andre barder synge om engle”) [1824]
Til – („Oh langt kærere end lyset og livet er kært”) [1825]
„Det siges at nogle er døde af kærlighed” [LB 1800]
En forladt indianerkvindes klage [LB 1798]
Den sidste af flokken [LB 1798]
En mors stille sorg [1813]
Sømands mor [1802]
Den barnløse far [LB 1800]
Vaudracour og Julia [1804]

WORDSWORTHS KLASSIFIKATION

Den åndsvage dreng [LB 1798]
Michael, et hyrdedigt [LB 1800]
Den gale mor (Hendes øjne er vilde) [LB 1798]

DIGTE OM STEDERS NAVNGIVNING (Poems on naming of places)

Det var en morgen i april [LB 1800]
Til Joanna [LB 1800]
Der er en tinde [LB 1800]
Et snævert bælte af utilhuggede sten [LB 1800]
Til M. H. [LB 1800]
Da jeg, idet jeg foretrak [1800-15]

FANTASIENS DIGTE (Poems of the Fancy)

En hvirvelvind bagfra bakken [LB 1798]
Egen og gyvelen [LB 1800]
Til tusindfryden („Da jeg var ung”) [1802]
Til tusindfryden Til den samme blomst. („Med kun lidt at gøre her”) [1802]
Den grønne tornirisk [1802]
Til en sanglærke [1802]
Til Vorteroden [1803]
Hvem kunne tro at denne klippeblok [1804]
Et vink fra bjergene til visse politiske hyklere [1817]
Sang (for den vandrende jøde) [LB 1800]
Pilgrimmens drøm [1818]
Digteren og turtelduen i sit bur [1830]
Stilet til min datter Dora, som spæd [1804]
Vognmanden [1806]

INDBILDNINGSKRAFTENS DIGTE (Poems of the Imagination)

Der var engang en dreng [LB 1798]
Til gøgen [1802]
Et natstykke [1798]
Aireyfosdalen [1835]
Takstræer [1811-14]
Nøddeplukning [LB 1800]
Simplonpasset [1804?]
Hun var et frydens drømmesyn [1803]
Oh nattergal, du er sandelig [1807]
Tre år voksede hun i sol og regn [LB 1800]
I slummer var min ånd forsejlet [LB 1800]
Jeg vandrede ensom som en sky [1804]
Stakkels Susan [LB 1800]

WORDSWORTHS KLASSIFIKATION

Tiggere [1802]
Efterfølger til „Tiggere” [1817]
Den enlige mejer [1805]
– (senere flyttet til *Minder fra en rejse til Skotland* 1803)
Ruth [LB 1800]
Beslutsomhed og uafhængighed [1802]
Tornebusken [LB 1798]
Hjortespringskilden [LB 1800]
Verslinjer skrevet få kilometer nord for Tintern Abbey [LB 1798]
Det er ikke en ånd der er fløjet [1802]
Den Franske Revolution [1804]
Ja, det var bjergekket [1806]
Til en sanglærke („Æteriske sanger”) [1825]
Til Virketrangen [1821]
Det hjemsøgte træ [1819]
Triaden [1828]
Primulaen på klippen [1831]
Forårsode [1817]
Til skyerne [1808]
Foranlediget af et billede af paradisfuglen [1842]
Om lydets magt [1829]
Peter Bell [1798-1819]

FORSKELLIGE SONETTER

(Miscellaneous sonnets)

Nonner ærgrer sig ikke over deres klostres trange rum [1802]
Højt elskede dal [1802]
Ved synet af et smukt billede [1811]
Til sønnen („En flok får ...”) [1802]
Vildandens rede [1817]
Til S. H. [1827]
Overskattet af glæde [1813]
Det forekom mig, jeg så en trappe til en trone [1802]
November 1836
Det er en smuk aften [1802]
Havet var bestrøet med skibe [1802]
Verden er for meget for os [1802]
Svag er menneskets vilje [1807]
Til erindring om Raisley Calvert [1802]
Foragt ikke sonetten; kritiker, du rynkede brynene [1827]
Hvor yndigt er det ikke, når mor Fantasi vugger [1802]
Til B. R. Haydon [1815]
Jeg iagttog, og har længe iagttaget [1819]
Ikke kærlighed, ikke krig [1823]
Bemærk de hasselbuske i midten [1807-14]
„Dette blev sagt” [1802-4]

WORDSWORTHS KLASSIFIKATION

Til en vintergæk [1819]
Der er en nydelse ved poetisk flid [1827]
Bæk, du var min trøst [1802]
Digtet på bredden af en klippefuld strøm [1820]
Digtet på Westminster Bridge [1802]
„Skønt poesiens dristige vinge” [1842]
Erindring om billedet af Henrik den ottende [1824-7]
Ved Hans Majestæts død [1820]
Den brusende elv ved Djævlens Bro [1824]
Hør! det er droslen, uforfærdet, uforknyt [1838]
Stolte var I, bjerge, dengang i fordums tid [1844]

MINDER FRA EN REJSE TIL SKOTLAND, 1803 (Memorials of a tour in Scotland, 1803)

Til en pige fra højlandet [1803-4]
Går De vestpå? [1805]
Den enlige mejer [1805]
Ubesøgte Yarrow [1803]

MINDER FRA EN REJSE TIL SKOTLAND, 1814 (Memorials of a tour in Scotland, 1814)

Besøget til Yarrow [1814]

DIGTE TILEGNET NATIONAL UAFHÆNGIGHED OG FRIHED (Poems dedicated to National Independence and Liberty)

Digtet på stranden, nær Calais [1802]
Calais, august 1802
Digtet nær Calais [1802]
1801 [1802]
Calais, 15. august, 1802
Om udslettelsen af den venetianske republik [1802]
Kongen af Sverige [1802]
Til Toussaint l’Ouverture [1802]
1. september 1802
Digtet i dalen nær Dover [1802]
September, 1802. Nær Dover
En brites tanker om Schweiz’ undertvingelse [1806-7]
Skrevet i London, september 1802
London 1802
„Store mænd har været blandt os” [1802]
„Det er ikke til at tro, at britisk friheds flod” [1802]
„Når jeg har husket, hvad der har tæmmet” [1802]
Oktober 1803. („Man kunne tro”) [1803]
„Der findes en trældom, som er værre” [1802]
Oktober, 1803 („I disse tider”)

WORDSWORTHS KLASSIFIKATION

„England! tiden er kommet” [1802]
Oktober, 1803 („Når jeg, idet jeg betragter”)
Til mændene i Kent, oktober 1803 [1803]
„Hvad så om vort antal kun dårligt kan byde” [1802/37]
Verslinjer om den forventede invasion [1803]
Forventning [1803]
November 1806
Til Thomas Clarkson [1807]
Digtet mens forfatteren var optaget af at skrive en traktat [1808]
Skrevet på samme tid og ved samme lejlighed [1808]
Hofer [1809]
Tyrolernes sindelag [1809]
„Og er det i barske ulærde dale” [1809]
Om tyrolernes endelige underkastelse [1809]
1811 („Stands her”) [1811]
November 1813
Foranlediget af slaget ved Waterloo [1816]
Wiens belejring, hævet af Johan Sobieski [1816]
„Kejsere og konger, ofte har templerne runget” [1816]
Ode (Taksigelsesoden) [1815-16]

MINDER FRA EN REJSE TIL KONTINENTET, 1820 (Memorials of a tour on the Continent, 1820)

Brügge („Jeg så Brügge) [1821]
Om at være strandet nær Boulognes havn [1821]
Efter landgangen – Doverdalen [1821]

MINDER FRA EN REJSE TIL ITALIEN, 1837 (Memorials of a tour in Italy, 1837)

Tanker ved Aquapendente [1841]
I Rom [1841]
Gøgen ved Laverna [1837-40]

DUDDONFLODEN (The river Duddon)

Duddonfloden [1818-20]

GENSYN MED YARROW OG ANDRE DIGTE (Yarrow revisit and others poems)

Gensyn med Yarrow [1831]
Ved Sir Walter Scotts afrejse fra Abbotsford til Napoli [1931]

DEN HVIDE DÅ FRA RYLSTONE (The white doe of Rylstone)

WORDSWORTHS KLASSIFIKATION

Den hvide då fra Rylstone [1807-9]

KIRKELIGE SONETTER (Ecclesiastical sonnets)

Fra Kirkelige sonetter [1821]

AFTENKLANGE (Evening Voluntaries)

Den duftende luft er stille [1832]

Fra et højt punkt på Cumberland's kyst [1833]

Ved stranden [1833]

Ikke i livets lyse øjeblikke [1834]

Den blå fjeldryg er blød som en sky [1834]

Solen har længe været nede [1802]

Digtet en aften af usædvanlig pragt og skønhed [1817]

Til månen („Stjernernes dronning!") [1835]

Hvem glæder sig ikke over at se månen højt oppe [1846]

Hvor ligger sandheden? [1846]

DIGTE SKREVET ELLER ANTYDET UNDER EN REJSE I SOMMEREN 1833 (Poems composed or suggested during a tour in the summer of 1833)

Cockermouth by i sigte [1833]

Lowther [1833]

DIGTE DER OMHANDLER FØLELSE OG OVERVEJELSE (Poems of Sentiment and Reflection)

Indvending og svar [LB 1798]

Spillet vendt [LB 1798]

Verslinjer skrevet i det tidlige forår [LB 1798]

En karakter [LB 1800]

Verslinjer skrevet et lille stykke fra mit hus [LB 1798]

Simon Lee [LB 1798]

Til tusindfryden („Lykkelige blomst") [1802]

Verslinjer skrevet på en tavle i en skole [LB 1800]

De to aprilmorgener [LB 1800]

Kilden, en samtale [LB 1800]

Personlig snak [1802]

Illustrerede bøger og aviser [1846]

Ode til pligten [1804-7]

Lån mig din hånd og led mig lidt videre [1816]

Ode til Lycoris, maj 1817

Til den samme [Lycoris] [1817]

Denne græsplæne, et tæppe overalt levende [1829]

Menneskelighed [1829]

Advarslen [1833]

WORDSWORTHS KLASSIFIKATION

Verslinjer inspireret af et portræt af F. Stones pensel [1834]
Hvis i sandhed du får dit lys [1813]
Synet af en farvelagt tegning af paradisfuglen i et album [1835]

SONETTER TILEGNET FRIHED OG ORDEN

(Sonets dedicated to liberty and order)

Digtet efter at have læst dagens avis [1831]
Sagde Hemmeligholdelse til Fejhed [1838]
En velsignet statsmand er han [1838]
Med hentydning til forskellige nylige historier og bemærkninger om Den Franske Revolution [1842]
- Fortsat
- Afsluttet
I Bologna, til minde om de nylige opstande, 1837
- Fortsat
- Afsluttet
Føl for uretten [1842]

SONETTER OM DØDSSTRAF

(Sonnets upon the punishment of death)

Sonetter om dødsstraf [1839-40]

FORSKELLIGE DIGTE

(Miscellaneous poems)

Epistel til Sir George Howland Beaumont [1811]
Ved gennemlæsning af epistlen tredive år efter [1841]
Guld- og sølvfisk i en vase [1829]
Frihed [1829]
Fattige Robin [1840]
„Jeg kender en gammel mand, nødet til at bo” [1846]
Sonet (til en firsårig) [1846]
„Hvor smuk Nattens Dronning er, der højt oppe” [1846]
„Engang kunne jeg hilse (hvor rolig himlen end var)” [1826]
Goody Blake og Harry Gill [LB 1798]
Grace Darling [1843]

INDSKRIFTIONER

(Inscriptions)

På bredden af et klippefuldt vandløb [1846]

DIGTE DER ANGÅR ALDERDOMMEN

(Poems referring to the period of old age)

Den gamle Cumberlandtigger [LB 1800]
Vortero den [1803]
De to tyve [LB 1800]

WORDSWORTHS KLASSIFIKATION

En rejsende gammel mand [LB 1798]

GRAVSKRIFTER OG ELEGISKE STYKKER

(Epitaphs and elegiac pieces)

Gravskrift [1812]

Elegiske strofer foranlediget af et billede af Peele Castle [1806]

Til tusindfryden („Yndige blomst) [1805]

Jeg ledte kun efter smerte og sorg [1805]

En bøn til jorden, februar 1816

Improviseret udgydelser ved James Hoggs død [1835]

Ode: Antydninger om udødelighed [1802-4]

NOTER

En aftenvandring. A Evening Walk. Undertitlen stammer fra senere udgaver. Skrevet 1788-9. Udgivet sammen med *Beskrivende Skitser* i 1793. Teksten er førsteudgaven fra 1793.

„Den unge dame som dette var stilet til, var min søster. Det blev digtet i skolen, og under mine første to ferier fra College. Der er ikke ét eneste billede deri, som jeg ikke selv har set; og nu i mit tre og halvfjerdsindtyvende år husker jeg tid og sted for de fleste af dem. Jeg vil begrænse mig til et tilfælde – ,

viftende med hatten, dirigerer hyrden i dalen
sin siksakkende hund op ad skrænterne,
denne jager, travlt gøende mellem de glitrende klipper,
de udskilte flokke derhen, hvor han peger; 165-9

Jeg var øjenvidne til dette for første gang, da jeg krydsede Dunmail Raisepasset. – Ved nærmere eftertanke vil jeg nævne et endnu et billede:

og egen, i stærkere linjer foran det strålende vesten,
fletter sine mørknende grene og blade; 193-4

Dette er svagt og ufuldstændigt udtrykt, men jeg husker tydeligt selve stedet, hvor dette først slog mig. Det skete på vejen mellem Hawkshead og Ambleside, og glædede mig meget. Øjeblikket var betydningsfuldt i min digteriske udvikling; thi fra denne begivenhed daterer jeg min bevidsthed om naturfænomeners uendelige variation, hvilket ikke før havde været bemærket af nogen digter fra nogen tid eller noget land, så vidt jeg var bekendt med det; og traf den beslutning til en vis grad at udbedre manglen. På dette tidspunkt kan jeg ikke have været mere end 14 år gammel. ... Jeg vil slutte min notits om dette digt ved at bemærke, at planen for det ikke er begrænset til en bestemt vandretur eller et særligt sted, – et bevis (hvilket jeg ikke dengang var bevidst om) på min uvillighed til at lade den poetiske ånd være underordnet kendsgerninger og virkelige begivenheder. Landskabet er idealiseret snarere end en beskrivelse af dets egentlige lokaliteter.” (I. F.).

Skrevet i den helt tidlige ungdom. Written in Very Early Youth. Skrevet 1788-91, muligvis helt frem til 1802 Udgivet i *Morning Post* i 1802.

„Når langsomt fra den tankefulde skumrings sidste glimt.” “*When slow from pensive twilight’s latest gleams.*” Skrevet 1788-91. Udgivet 1977 i (Hayden).

„I middags var gåturen skøn.” “*Sweet was the walk*” Sandsynligvis skrevet mellem 1789 og 1792

Beskrivende skitser. Descriptive Sketches. Udgivet sammen med *En Aftenvandring* i 1793. Teksten er førsteudgaven fra 1793.

Enkelte af Wordsworth noter er udeladt. Bogen af hr. Ramond som Wordsworth omtaler, er Ramond de Carbonnières’ *Lettres sur l’État politique, civil, et naturel de la suisse*, 1781.

(I. F.)-noten lyder: „Den største del af dette digt blev digtet under mine vandringer langs Loireflodens bredder i årene 1791 og 1792. Jeg vil blot bemærke at beskrivelsen af dalen fyldt med tåge [l. 265] ... stammer fra den smukke egn, hvis hovedtræk er søerne Lungarne og Sarnen. Intet jeg nogensinde så i naturen efterlod et behageligere indtryk på mit sind end det, som jeg har forsøgt, ak, hvor svagt! at overbringe andre med disse linjer.”

„Han søger efter et sted hvor mennesket kan blomstre under et oplyst politisk system, men et sådant sted findes ikke. Den „hjemlige glædes lilje” er allevegne visnet; utopia kan ikke findes. ... Dog til slut i digtet ... omfavner Wordsworth Den Franske Revolutions løfte om et tusindårsrige og håber, måske ligefrem tror, at det vil lykkes.” (Birdsall* 51-2).

Skyld og sorg. Guilt and Sorrow. Digtets første version *Salisbury Plain* blev skrevet 1793-4. Senere revideret og forøget i 1795 med titlen *Adventures on Salisbury Plain*. En del af denne version, digtet *Den husvilde kvinde*, blev udgivet i *Lyrical Ballads* 1798. Hele digtet blev yderligere revideret og for første gang udgivet i 1842 under titlen *Guilt and Sorrow*. I denne senere version er samfundskritikken nedtonet. Et indtryk af den oprindelige version af kvindens historie kan man få i digtet *Den husvilde kvinde*.

Den dømte. The Convict. Skrevet 1793(?). Udgivet i *Lyrical Ballads* 1798. Først trykt i *The Morning Post* i 1797, hvor digtet er underskrevet 'Mortimer' som er navnet på Marmaduke i den første version af *Fribytterne*.

„Digtet er tydeligvis et udtryk for Wordsworths godwinianske humanitet.” (PW 1; 375).

En upubliceret version indeholder strofer med radikal kritik. Disse blev bortcensureret i *The Morning Post*:

From the mighty destroyers, the plagues of the mind
 What corner of earth is at rest,
 While Fame with great joy blows his trumpet behind
 And the work by religion is blest?

...

To us who remain – is there one but may die
 By the murders which men to their fellows allow,
 Or one who, self questioned, can truly reply
 That he is more worthy of being than thou?

Hvilken egn af jorden er fri for de
 mægtige ødelæggere, artens pest; medens
 berømmelse bagved blæser sin trompet med fryd,
 og værket er velsignet af religionen?

...

For os som bliver tilbage – findes der en, som må dø
 ved de mord, som mennesker tillader mod deres fæller,

eller en som oprigtig kan svare, når han spørger sig selv,
at han er mere værdig til at være til end du?

Et argument for selvmord. Argument for Suicide. Skrevet 1796-7. Udgivet 1940.

„Sindsstemningen og stilen i disse vers leder tanken hen på skuespillet *Fribytterne* og især nogle af Oswalds replikker.” (PW 1; 375).

Fribytterne. The Borderers. Første version, skrevet 1796-7, blev aldrig udgivet.

Til denne første version havde Wordsworth skrevet et længere forord (se s. 709), som han udelod i den her foreliggende udgave fra 1842. Derimod havde han tilføjet denne note:

„Dette drama, som angivet på titelsiden, blev skrevet i årene 1795-6. Det lå fra den tid indtil for to eller tre måneder siden næsten upåagtet blandt mine papirer, uden at det blev omtalt selv for mine nærmeste venner. Da jeg imidlertid havde visse forestillinger, som gjorde mig uvillig til at ødelægge manuskriptet, besluttede jeg at påtage mig ansvaret med at udgive det i min levetid snarere end at pålægge mine efterfølgere opgaven med at afgøre dets skæbne. Derfor er det blevet revideret med nogen omhu; men da det nu er udgivet, ligesom det først blev skrevet, uden at have en opførelse på teatret for øje, er ikke den mindste ændring blevet foretaget i håndteringen af historien eller fremstillingen af karaktererne; i særdeleshed i forbindelse med de to hovedpersoner i dramaet følte jeg ingen anledning til at foretage nogen forandring. Studiet af menneskenaturen lader én ane denne frygtelige sandhed, at da synd og forbrydelse, i de prøvelser livet underkaster os, er tilbøjelige til at begynde fra selve deres modsatte egenskaber, så er der ingen grænser for den hjertets forhærdning og forstandens fordærvelse, som de kan bringe deres slaver til. Under mit lange ophold i Frankrig, medens revolutionen hurtigt bevægede sig frem mod sin højeste grad af ondskab, havde jeg ofte lejlighed til at være øjenvidne til denne proces, og det var med denne viden frisk i erindringen, at tragedien om „*Fribytterne*” blev skrevet. — W. [1842]”

Til Isabella Fenwick fortalte Wordsworth bl.a. følgende:

„Om dette dramatiske arbejde har jeg kun lidt at sige som tilføjelse til den korte trykte note, man vil finde vedhæftet det. Det blev skrevet i *Race Down* i Dorset i den sidste del af 1795 og i løbet af det følgende år. Var dette værk blevet skrevet på et senere tidspunkt i livet, ville det i visse henseender have været forskelligt fra hvad, det er nu. Plottet ville have været noget mere nuanceret, og en større mangfoldighed af karakterer introduceret for at lette sindet for trykket af så sørgelige begivenheder. Sæder og skikke var også blevet vist større opmærksomhed — min interesse var næsten udelukkende rettet mod lidenskaberne og karaktererne og forholdet mellem dramaets personer, så læseren (thi dengang tænkte jeg ikke på scenen) kunne bevæges og til en vis grad belæres af det lys, der trænger noget ind i vor naturs dybder. I denne bestræbelse mener jeg ikke, ved en ganske nylig genlæsning, at jeg har fejlet. Hvad angår stedet og tidsrummet for handlingen, krævedes der ikke stort mere til mit formål end fraværet af love og en regering — så de agerende havde frihed til at handle efter forgodtbeholdende ... Til slut kan jeg bemærke, at mens jeg digtede dette skuespil, skrev jeg et kort essay til at belyse beskaffenheden af og de tilbøjeligheder i menneskenaturen, som gør onde mænds tilsyneladende *grundløse* handlinger forståeli-

ge for omhyggelige iagttagere. Dette blev delvist gjort i relation til Oswalds karakter og hans vedholdende bestræbelse på at lede den mand, han afskyr, til en så skændig forbrydelse, dog blev det mere gjort for i min klare erindring at bevare, hvad jeg havde iagttaget af karakterændringer, og de overvejelser som jeg var blevet for-ledt til at gøre i løbet af den tid, jeg var vidne til de forandringer, som Den Franske Revolution gennemgik." (I.F.).

Som Wordsworth gør opmærksom på i noten, havde han brug for et sted, hvor lovløshed herskede, og den enkelte kun skulle stå til ansvar over for sig selv, da ingen højere myndighed kunne gribe straffende ind.

Wordsworth lader et sted, (l. 207), Herbert kalde Marmaduke for en fribytter. Mændene omtales også som fribyttere af Marmaduke (l. 1992). Marmaduke skildres som en ædel karakter, en beskytter af de uskyldige og svage, derfor er den danske titel 'Fribytterne'.

The Borderers eller *Border Reivers* var flokke eller bander af bevæbnede krigere i grænselandet mellem Skotland og England. Fra slutningen af 12-hundredetallet til begyndelsen af 16-hundredetallet, hvor de blev nedkæmpet af den skotsk-engelske konge Jakob VI, hærgede disse lovløse røverbander på begge sider af grænserne. *Reive* (reave) betyder at røve. Det var først og fremmest kvæg, der blev stjålet, men også kidnapning og pengeafpresning blev dyrket. De var ofte landmænd eller jordejere, men også adelige kunne være *reivers*.

Selvom plyndring og røveri var en integreret del af livet i disse egne, blev grænsen dog bevogtet af begge landes myndigheder, og disse grænsesøvere risikerede at blive henrettet, hvis de blev fanget.

Huset der lå i ruiner. The ruined Cottage. Skrevet 1797-8. Udgivet i (PW 5; 379-404).

En fuldstændig version af det oprindelige digt fra 1797 findes ikke. Den tidligste bevarede version er fra 1798. Dette digt og det følgende 'Bissekræmmeren' foreligger som to selvstændige digte fra Wordsworths hånd. En revideret udgave af digtet indgik senere i *Udflugten* bog 1.*

Bissekræmmeren. The Pedlar.

Digtet er skrevet 1798 og udgivet 1969 og findes i (Cambridge, 19-32).

Digtet var tænkt som en del af digtet *Huset der lå i ruiner*, for at gøre rede for fortællerens baggrund; men, da Wordsworth mente digtet var for langt til at indgå som en del af *Huset der lå i ruiner*, blev det udarbejdet som et selvstændigt digt. Bissekræmmer blev senere hovedpersonen, under navnet Vandringsmanden, i digtet *Udflugten*, bog 1. Alle indre oplevelser og al filosofien der beskrives, er Wordsworths egne, men de ydre begivenheder og bissekræmmerens karakter er hentet fra mennesker, Wordsworth selv har kendt; materialet i forbindelse med dette findes samlet i (Butler, 476-480) eller se Wordsworths egen kommentar i (I. F.).†

* Digtet er downloaded fra en ikke længere eksisterende hjemmeside..

†Kopieret til almenlydig brug fra 'https://xtf.lib.virginia.edu/xtf/view?docId=chadwyck_ep/uvaGenText/tei/chep_3.2580.xml;chunk.id=d4;toc.depth=1;toc.id=d3;brand=default'. Web-siden tilhører *Virginia University Library*.

NOTER

„Således var drengen.“ “*Such was the Boy.*” Digtet er et citat fra 1845-udgaven af *Udflugten* ll. 197-218. En næsten identisk passage findes allerede i digtet *Bissekræmmeren, The Pedlar*, fra 1798, ll. 95-114, der senere indgik i 1814-udgaven af *Udflugten* ll. 219-239.

Et natstykke. A Night-piece. Skrevet 1798. Udgivet 1815.

Dorothy, Wordsworths søster, beskriver hændelsen i sin dagbog d. 25. jan. 1798:

„Over himlen var en sammenhængende sky udbredt, den lyste hvidt af skæret fra månen, som, skønt hun svagt sås gennem skyen, ikke udsendte så stærkt et lys at hun kastede skygger. Med ét syntes skyen at kløves og efterlod hende i midtpunktet af et sortblåt hvælv. Hun sejlede afsted, fulgt af mangfoldige stjerner, små og strålende og skarpe.“ (Journals 1; 4).

Selvom Wordsworth er naturens digter (*poet of nature*), er der ikke mange rene naturbeskrivelser i hans værk. Dette lille digt er et godt eksempel på, hvilken rolle naturen kan spille hos Wordsworth. Som vi netop har set, har Dorothy beskrevet naturbegivenheden, det her drejer sig om, i sin dagbog. Her er hun en begejstret tilskuer. Wordsworths indledende naturbeskrivelse er næsten identisk med Dorothys, men den ændrer betydning eller karakter, da mennesket, optaget af sine egne tanker, introduceres i l. 7. Naturen bryder igennem til mennesket ved et tegn, og resten af naturbeskrivelsen er en beskrivelse af en mental rejse. Og da synet forsvinder, synker den rejsende til hvile i en tilstand, hvor han forsøger at forstå, at ane begivenhedens betydning, dens visdom eller måske budskab. (Anstey, 130). Smlg. „Jeg vandrede ensom som en sky.“

„I 1815 noterede Henry Crabb Robinson i sin dagbog, at Wordsworth ‘blandt hans *Fantasiens digte* især anbefalede mig *Takstræerne* og beskrivelsen af Natten [c: *Et natstykke*]. Disse, siger han, er blandt de bedste, hvad angår den skabende fantasi, der udfoldes i dem.’” (Stillinger, 510).

Den hjemsendte soldat. The Discharged Soldier. Skrevet januar 1798. Ikke udgivet af Wordsworth, men benyttet i en forkortet version i Præludiet 1805, bog 4, 365-502 og Præludiet 1850, bog 4, ca. 366 til 466. Først udgivet i 1969 i digtets oprindelige form som her er gengivet. Denne tekst er her hentet fra (Oxford).

Bakken Wordsworth besteg var Briers Brow, der ligger på vestsiden af Windermere med udsigt over færgeruten over søen, Windermere Ferry. Han fulgte vejen til i nærheden af landsbyen Far Sawres ca. 4-5 km sydsydøst fra Hawkshead, midtvejs mellem Eastwaitesøen og Windermere, hvor han opdagede soldaten..

Naturlige genstandes indflydelse. Influence of Natural Objects. Skrevet 1798. Udgivet i 1809 i Coleridges tidsskrift *The Friend*. Indgår i *Præludiet* 1805, 1; 427-89 og i *Præludiet* 1850, 1; 401-63.

Præludiet 1799. The Prelude 1799. Præludiet i to del, *The Two-Part Prelude* udgivet første gang i 1969. *Præludiet* blev påbegyndt 1798. I 1799 forelå en to-dels udgave af digtet, hvor de to dele senere indgik i *Præludiet* 1805, svarede til hhv. bog 1 fra verslinjen “Was it for this?” l. 272 og bog 2.*

---

* Kopieret fra web-siden '<https://jacklynch.net/Texts/prelude.html>' til almenlydige formål.

Fragment relateret til Præludiet 1799. (d)-fragmentet i *Fragments from Peter Bell MS. 2, February 1799* (Norton, 496):

„Fragmentet er af særlig interesse både for dets ekstreme panteistiske synspunkt, og fordi det for en tid var indføjjet i Anden del l. 465.” (Norton, 495).

Peter Bell. Peter Bell. Skrevet i 1798. Udgivet 1819. Det her oversatte digt er den endelige udgave fra 1847. En række strofer som fandtes i førsteudgaven fra 1819 er blevet slettet af Wordsworth. De findes i udgaven i (Oxford).

Digtet blev mødt med „det velkendte leksikon af grovheder: ‘en plump fordrejelse af intellektet’; ‘endnu en af Mr. Wordsworths små didaktiske rædsler’; ‘drævende, impotent ævl’; ‘i så højeste grad idiotisk at det unddrager sig ... et hvilket som helst udtryk for foragt, som det engelske sprog indeholder’.* Hans venner var dog positive. Henry Crabb Robinson kaldet digtet for „en af de dejligste af Wordsworths fortællinger: uendeligt rigt på fantasi og med en god del dyb psykologi, blandet med udsøgte beskrivelser, psykologiske så vel som af naturen’. Coleridge henviste til ‘Wordsworths yderst vidunderlige og fortræffelige digt, *Peter Bell*’. Lamb var forbeholden, han mente handlingen skred for langsomt fremad.†

Digtet har ikke fundet mange beundrere; en af undtagelserne er L. Abercrombie. Efter at have henvist til arbejdsdelingen mellem Coleridge og Wordsworth i *Lyriske ballader*, skriver han: „Det sande modstykke til *The Ancient Mariner* er ikke Wordsworths bidrag til *Lyriske ballader*: det er *Peter Bell*. Coleridge metode havde sejret glimrende; *Peter Bell* var den tilsvarende sejr for Wordsworths metode. Coleridges succes var poetisk at virkeliggøre det utrolige. Det eventyrlige var for ham det umulige. Wordsworth mente utvivlsomt, at den opgave han havde valgt var ædlere. Han ville tage faktiske ting og vise, at de var eventyrlige netop ved at være faktiske; ikke det eventyrlige præsenteret således, at det holder vantroen i ave, men således at det *kræver*, at man tror på dets virkelige mulighed; det evige mirakel ved bevidsthedens arbejde, den gådefulde harmoni mellem sindet og naturen, dette var hvad han satte sig for at gøre og i udstrakt grad gjorde i *Peter Bell*... I *Peter Bell* ... laver han digtning ud af en i sandhed *dynamisk* psykologi: sindets inderste arbejde som danner personligheden; bevidste, halvt bevidste og helt ubevidste kræfters bevægelser, som ikke kun skaber, men også forandrer personligheden — nogle gange på den fuldstændige og revolutionerende måde, som vi kalder en *omvendelse*. I *Peter Bell* fortælles historien om den proces, som forstyrrer og sluttelig ødelægger en persons trykke ligevægt, og om hvordan denne efter en kvalfuld opløsning igen finder hvile i en ny og sælsomt anderledes ligevægt. Den psykologiske *proces* er det afgørende; en proces som på én gang er forståelig og forunderlig.” (Abercrombie, 146, 148).

„*Peter Bell* ... bygger på en anekdote, jeg læste i en avis, om et æsel man havde fundet, der stod med hovedet hængende ud over en kanal i en elendig tilstand. Da man undersøgte sagen, fandt man liget af dets herre i vandet. Peters udseende, gang og figur er taget fra en vild omstrejfer, som jeg fulgtes med fra Builth nedad Wryflooden næsten helt til byen Hay. Han fortalte mig mærkelige historier. Det har altid været mig en fornøjelse at gribe enhver lejlighed, som opstod under mine vandreture, til at gøre bekendtskab med denne slags folk. Antallet på Peters koner blev

---

* (Gill, 332).

† (Oxford, 691).

taget fra et lovløst individ, der levede i grevskabet Dunham, hvis forsyndelser var af denne art. Han plejede at blive opvartet af mange kvinder, nogle gange ikke mindre end et halvt dusin, ligeså lastefulde som ham selv... — Benoni eller sorgens barn lærte jeg at kende, da jeg gik i skole. Hans mor var blevet forladt af en adelsmand, der boede i nabolaget, hun var selv adelig af fødsel. Min kære gamle madmor, Ann Tyson, der var hendes fortrolige, fortalte mig hendes historie. Damen døde med et knust hjerte. — I skovene i Alfoxden plejede jeg at more mig med at iagttage æslernes vaner, kneb og ansigtsudtryk; og jeg tvivler ikke på, at jeg således blev bevæget til at skrive digtet på grund af det behag, jeg finder ved dyret, der så ofte bliver frygteligt misbrugt. ... — Andagten hos metodisterne eller sværmerne høres ofte i den stille sommeraften på landet med rørende akkompagnement af landlig skønhed. Både i salmesangen og præstens stemme er der ikke sjældent megen højtidelighed, egnet til under gunstige omstændigheder at gøre indtryk på selv de groveste karakterers følelser." (I. F.).

Fra *Lyriske Ballader 1798 og 1800*.

Lyriske Ballader eller *Lyriske viser*, som titlen også kunne være oversat, opstod som et samarbejde mellem Wordsworth og Samuel Taylor Coleridge. Den oprindelige anledning var ifølge Wordsworth, som han fortalte Isabella Fenwick i 1843, ønsket om at tjene penge til en rejse. Det første digt de planlagde, var *The Ancient Mariner* (Den gamle sømand)*. I dette digts endelige form har kun et enkelt af Wordsworths bidrag overlevet, men efterhånden som digtet tog form, fik man idéen til en hel samling af digte. „Det skulle bestå, som Mr. Coleridge har fortalt verden, af digte hovedsagelig om overnaturlige emner, taget fra det almindelig liv, men betragtet, så meget som det nu var muligt, gennem et medie, som er fantasien." (I. F., 2-3).

I et forsøg på nærmere at bestemme det særegne ved de *Lyriske Ballader* skriver J. E. Jordan: „Ved sammenligning med de fleste samtidige digtsamlinger, er Wordsworths stil mere maskulin, mere kraftig, mere nede-på-jorden. Hans digte taler i lige grad til hoved som til hjertet, og er berørt af sund fornuft, opmuntret af humor og varmet med en almen stemning af glæde. Thi på trods af forladte kvinders 'ulykke' og den klarsynede bevidsthed om menneskenes elendighed, insisterer de *Lyriske Ballader* på glæden ved livet." Wordsworth var kritisk indstillet over for George Crabbes beskrivelser af landbefolkningens liv, som han mente afslørede et misantropisk sindelag. De karakterer, der befolker Wordsworths digte, er enkle mennesker, udholdende folk som både kender til glæde og sorg. De er skildret med følelse, men usentimentalt. (Jordan 150-1, 153).

Samlingen udkom i 1798. En del anmeldelser var positive, og de fleste havde noget godt at sige om digtene. Da det første oplag, om end langsomt, blev udsolgt i foråret 1800, udkom en forøget udgave i to bind i 1800. Coleridges *The Ancient Mariner*, som var det første digt i 1798-udgaven, var nu anbragt sidst i første bind. Den sidste udgave udkom i 1805. I alt udkom 4 udgaver i England og en i USA i løbet af 7 år, hvilket man kan anse som en rimelig succes, datidens bogmarked taget i

---

* Som nævnt er ingen af Coleridges digte medtaget i oversættelsen. En gendigtning af de første fire dele af *The Ancient Mariner*, udført af Uffe Birkedal, findes i *Fransk og engelsk poesi* udg. af Chr. Rimestad. København 1928-30.

betragtning (*Jordan*, 111-2, 115). Også i (*Drabble*, kap 3) findes en gennemgang af samlingen.

Alle Wordsworths digte fra 1798-udgaven, som i det væsentlige er identisk med 1800-udgaven, bortset fra digtet *Den dømte* der er udeladt i 1800-udgaven, er medtaget. Digtet *Verslinjer skrevet nær Richmond på Themsen om aftenen* blev i 1800-udgaven delt så de tre sidste vers fik titlen *Erindring om Collins*. Fra andet bind i 1800-udgaven er der foretaget et udvalg.

Verslinjer efterladt på en siddeplads i et takstræ. Lines left on a Seat in a Yew-tree. Skrevet 1797. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1798.

„Digtet i sin helheder er udtryk for hans stærke reaktion mod Godwinismens intellektuelle arrogance og selvtilstrækkelighed, som han havde befriet sig fra i sine år i Racedown, og advarslen ‘sand værdighed alene bor hos den/ som i den indadvendte tankes tavse stund/stadig kan mistro og stadig kan ære sig selv’ lader formode en afsværgelse af det godwinske synspunkt, at menneskets laster og synder snarere skyldes samfundet end menneskenaturens indre ufuldkommenhed.” (PW 1; 329).

Den husvilde kvinde. The Female Vagrant. Skrevet 1793-4. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1798.

Oprindelig en del af de uudgivne *Salisbury Plain* og *Adventures of Salisbury Plain*. Digtet indgår også, med samfundskritikken betragteligt neddæmpet, som en del af *Skyld og Sorg*.

Goody Blake og Harry Gill. Goody Blake and Harry Gill. Skrevet 1798. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1798.

Om Harry Gills psykosomatiske oplevelse skriver Wordsworth i Forordet 1802: „Jeg ønskede at henlede opmærksomheden på den sandhed, at menneskets fantasi er tilstrækkelig til, endog i vor fysiske natur, at fremkalde sådanne forandringer, som næsten kunne syntes mirakuløse. Det er en vigtig sandhed, som hændelsen (thi det er en virkelig hændelse) er en værdifuld illustration af.”

Historien er baseret på en historie fra Erasmus Darwins *Zoönomia, or the Laws of Organic Life* 1794-6.

Se også note til *Den sidste af flokken* s. 742

Verslinjer skrevet et lille stykke fra mit hus. Lines Written at a Small Distance from my House. Skrevet 1798. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1798. Senere med titlen *To my Sister*.

„Dette digt giver, ikke i mindre grad end det mere komplicerede *Tintern Abbey*, ... udtryk for nogle af de grundlæggende meninger, som hele Wordsworths digtning bygger på,” skriver (Oxford). Måske tænkes der her særligt på l. 33-4.

„Dette digt er et bidrag til digternes traditionelle fejring af våren, og den fryd der føles ved fornyelsen af livet og menneskehjertet, og bør ikke accepteres som en legemliggørelse af nogen dyb filosofisk indstilling,” mener (Brett, 283).

Simon Lee. Simon Lee. Skrevet 1798. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1798.

„Det er unødvendigt at tilføje, at begivenheden var som beskrevet i digtet; og jeg

NOTER

har stadig, efter 45 år, billedet af den gamle mand så frisk foran mig, som havde jeg set ham i går. Udtrykket „jeg elsker inderligt deres stemmer” om hundene når de var ude, kom ord for ord fra hans egen mund.” (I. F.).

Den stærkeste følelse i den sidste strofe er indignation over, at en mand er blevet bragt til et punkt, hvor en nabos tilbud om hjælp kan få ham til at græde (Mason, 147). Om Wordsworths egen kommentar se forordet 1800-2 s. 716.

Se også note til *Den sidste af flokken* nedenfor.

Verslinjer skrevet i det tidlige forår. Lines written in early spring. Skrevet 1798. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1798.

Vi er syv. We are Seven. Skrevet 1798. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1798.

Den lille pige, digtets heltinde mødte Wordsworth i 1793 i egnen omkring Goodrich Castle. Da han i 1841 besøgte stedet igen, kunne han ikke finde spor efter hende, da han ikke kendte hendes navn. (I. F.). Det fjollede 'dear brother Jim' fjernede Wordsworth i senere udgaver, hvilket er fulgt her.

Om Wordsworths egen kommentar se forordet 1800-2 s. 716.

En anekdote for Fædre. Anecdote for Fathers. Skrevet 1798. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1798.

Drengen var deres plejebarn Edward Montagu kaldet Basil, som familien Wordsworth havde passet to til tre år.

Tornebusken. The Thorn. Skrevet 1798. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1798.

Digtet „udsprang af, at jeg en stormfuld dag, på ryggen af Quantock Hill, iagttog en tornebusk, som jeg ofte er gået forbi i roligt og klart vejr uden at lægge mærke til den. Jeg sagde til mig selv: „Kan jeg ikke, ved at digte et eller andet, gøre lige så meget for at gøre denne tornebusk til en permanent betagende genstand, ligesom stormen har gjort den i mine øjne i dette øjeblik”. Jeg begyndte derefter digtet og digtede med stor hastighed.” (I. F.).

„Tornebusken var en almindelig del af landskabet, ubemærket og tilsyneladende upoetisk, indtil stormen pludselig henleder Wordsworths opmærksomhed på den, fremkalder et følelsesmæssigt respons, som gør den poetisk. Dette, tror jeg, var et yderst betydningsfuldt øjeblik i hans karriere. Hvad han lærte, var selvfølgelig at *alt* kan blive poetisk, hvis det *anskues* poetisk, *føles* poetisk. Det betød at poetiks behandling ikke behøvede at være kunstig.” (Jordan, 158).

Wordsworth har en længere note til digtet, som her er udeladt.

Litteratur: (*Darbishire* 36-44) og (*Danby* 57-72).

Den sidste af flokken. The last of the Flock. Skrevet 1798. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1798.

„Den sidste af flokken, Goody Blake og Harry Gill, og Simon Lee ... er eksempler på den voksende nød, som ramte de fattige på landet i årene efter udbruddet af krigen i 1793. Høsten svigtede, priserne steg og en eskalering i løsgængerier førte til et forstærket krav om en reform af fattigloven.” (Oxford).

Den åndsvage dreng. The Idiot Boy. Skrevet 1798. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1798.

„Den sidste strofe – „Hanerne galede tuh-uuh, tuh-uuh, og solen skinnede så koldt.” – er grundlaget for det hele. Ordene blev fortalt mig af en kær ven, Thomas Poole; men jeg har siden hørt det samme fortalt om andre åndsvage. Lad mig tilføje, at dette lange digt på det nærmeste blev improviseret i Alfoxden's lunde; så vidt jeg husker blev ikke et eneste ord ændret, men en strofe blev udeladt. Jeg nævner dette i taknemmelighed til hine lykkelige stunder, for jeg har i sandhed aldrig skrevet noget, der gav mig så megen glæde.” (I. F.)

I et brev til John Wilson, juni 1802, skriver Wordsworth: „Den væmmelse og afsky, som mange mennesker føler ved synet af en åndsvag, er en følelse som, skønt den har nogen basis i menneskenaturen, ikke nødvendigvis er forbundet med en finere fornemmelse, men skyldes i høj grad en falsk sarthed, og hvis jeg må sige det uden at være grov, en vis mangel på rummelighed i tanke og følelse. Personer fra de lavere samfundsklasser har kun lidt eller intet af dette: hvis en åndsvag fødes i en fattig mands hus, må man tage sig af det, og det kan ikke sættes i pleje, som det ville blive af overklassen, eller sendt til et offentlig eller privat hjem for sådanne ulykkelige væsner. ... Jeg har ofte i tankerne om de åndsvage benyttet dette ophøjede udtryk fra Bibelen: „*Deres liv er i det skjulte med Gud.*” De bliver tilbedt, sandsynligvis grundet en forestilling af denne art, i adskillige egne i Østen. I Alperne, hvor de er talrige, tror jeg, de anses for at være en velsignelse for den familie de tilhører. Jeg har i sandhed ofte betragtet de lavere samfundsklassers fædres og mødres handle måde over for åndsvage som menneskehjertets store triumf. Det er der, vi ser kærlighedens styrke, uegennytte og storhed.” (Letters 1; 356-7).

Se også Wordsworths kommentar i forordet 1800-2 s. 715.

Den gale mor. The Mad Mother. Skrevet 1798. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1798. Efter 1805 med titlen *Her Eyes Are Wild*.

„Denne sag blev omtalt for mig af en dame fra Bristol, som havde set den arme stakkel.” (I. F.).

Om Wordsworths egen kommentar se forordet 1800-2 s. 716.

Verslinjer skrevet i nærheden af Richmond. Lines Written Near Richmond. I 1800-udgaven blev digtet delt i to digte. De to første strofer blev til *Verslinjer skrevet under en sejltur om aftenen, Lines written while sailing in a boat at evening*, og de tre sidste blev til *Erindring om Collins, skrevet i nærheden af Richmond. Remembrance of Collins, composed upon the Thames near Richmond*.

Indvending og svar. Expostulation and Reply. Skrevet 1798. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1798.

I Bekendtgørelsen skriver Wordsworth: „Linjerne med titlen ‘Indvending og svar’, og dem som følger, er fremkommet gennem samtaler med en ven, som i en noget urimelig grad var tiltrukket af moderne bøger om moralfilosofi.” Vennen var William Hazlitt, som på dette tidspunkt arbejdede på sit *Essay on the Principles of Human Action*.

Spillet vendt. The Table Turned. Skrevet 1798. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1798.

Se foregående note.

NOTER

En rejsende gammel mand. Old Man Travelling. Skrevet 1798. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1798.

Om Wordsworths egen kommentar se forordet 1800-2 s. 716.

En forladt indianerkvindes klage. The Complaint of a Forsaken Indian Woman. Skrevet 1798. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1798.

Om Wordsworths egen kommentar se forordet 1800-2 s. 716.

Verslinjer skrevet få kilometer nord for Tintern Abbey. Lines written a few miles above Tintern Abbey. Skrevet 1798. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1798.

Wordsworth havde fem år tidligere besøgt Wyefloden.

Det første af Wordsworths store selvbiografiske digte. Andre er *Præludiet* og *Ode: Antydninger om udødelighed*.

Note til l. 107. Halvt skaber (*half-create*). Stedet i Youngs *Night Thoughts* lyder:

Vore sanser ...
giver smag til frugter, og harmoni til lunde;
deres stråler til guldets, og guldets funklende ild ...
Vore sanser, ligesom vor fornuft kommer fra gud
og skaber halvt den vidunderlige verden vi ser.
Havde det ikke været for dette magtfulde organs hekseri
ville jorden stadig være et råt, farveløst kaos.
Genstandene er den ydre grund; vores stordåden ...

„Henvisningen til de sekundære sansekvaliteter [farver, lyde, varme, smag osv.] som udgørende bevidsthedens tilføjelse til sansningen, er her umiskendelig.” mener (*Day*, 63), i kraft af Wordsworths egen fodnote.

Men Spørgsmålet er om Wordsworth har dette i tankerne, thi da Gud er i alt „er det til syvende og sidst det samme, om personen erkender verden, som den er, eller halvt skaber sin sanseverden i kraft af sin fantasi.” (Cambridge, 38) som kommentar til l. 103-8.

En dansk versoversættelse af *Tintern Abbey* af Uffe Birkedal findes i *Fransk og engelsk poesi*, udg. af C. Rimestad. København, 1928-30.

Hjortespringskilden. Hart-Leap Well. Skrevet 1800. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1800.

„Min søster og jeg havde passeret stedet få uger før vor vilde vinterrejse fra Sockburn på bredden af Tees til Grasmere. En bonde som vi mødte nær stedet fortalte os historien, der knyttede sig til kildens navn og hjorten, og udpegede stenene. Både stenene og kilden er genstande der let kan overses. Muligvis er traditionen nu uddød der på egnen, eftersom manden, der berettede om den for os, var meget gammel.” (I. F.).

„Der var engang en dreng.” *“There was a Boy.”* Skrevet 1798. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1800.

„Dette er et udpluk fra digtet om min egen digteriske uddannelse. Skikken med at bruge deres egne fingre som instrument, er kendt af de fleste drenge, selvom nogle er bedre til det end andre. William Raincock fra Rayrigg, en prægtig livfuld

fyr, var den bedste af mine skolekammerater i denne færdighed." (I. F.). Det var denne William Raincock der døde.

I Forordet til digte 1815 skriver Wordsworth: „at i serien af digte kaldet IND-BILDNINGSKRAFTENS DIGTE, er jeg begyndt med en af naturens tidligste processer ved udviklingen af denne evne. Ledet af en af mine egne første bevidstheder, har jeg beskrevet en forandring og en overførsel af indre følelser i samarbejde med begivenheder, for derved at plante uforgængelige billeder af lyd og syn i fantasiens guddommelige muld. Drengen som introduceres der, lytter med en vis febrilsk og hvileløs ængstelse efter gentagelsen af de løsslupne lyde, som han tidligere havde frembragt; og i det øjeblik hvor hans koncentration aftager, overraskes han ved at opleve de højtidelige og beroligende billeder som digtet beskriver.”

Brødrene. The Brothers. Skrevet 1799-1800. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1800.

I brevet til Charles James Fox, d. 14. jan. 1801 skriver Wordsworth: „I de to digte *Brødrene* og *Michael* har jeg forsøgt at tegne et billede af den kærlighed man nærer til det hjemlige, sådan som jeg har erfaret, at den eksisterer hos en klasse af mennesker, der nu næsten udelukkende findes i det nordlige England. ... Denne klasse er ved hurtigt at forsvinde. De to digte, jeg har nævnt, blev skrevet med henblik på, at mennesker kan føle dybt, selvom de ikke bærer fine klæder. „Følelse og åndskraft er nemlig det, der gør personer veltalende, og derfor vil de uerfarne deri heller ikke mangle ord, når blot de er bevæget af en eller anden sindsstemning.” Digtene er trofaste beskrivelser af virkeligheden; og jeg håber på, at uanset hvilken virkning de har på Dem, så vil De i det mindste være i stand til at se, at de kan fremkalde gavnlige sympatier i mange venlige og gode hjerter, og at de i det små kan forøge vor ærbødighed for vor race og vor viden om menneskenaturen.” (Letters 1; 314-5). Hele brevet se s. 807.

Om Wordsworths kommentar i forordet 1800-2 se s. 716.

„*En sælsom følelse.*” „*Strange fits of passion.*” Skrevet 1798-9. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1800.

Et af *Lucy*-digtene. De andre *Lucy*-digte er *Sang* („Hun boede mellem de ubetrådte veje”), „I slummer var min ånd forsejlet”, „*Tre år voksede hun i sol og regn*” og „*Jeg rejste blandt ukendte mennesker*”.

En sidste strofe blev udeladt ved udgivelsen (fra Hayden, 956):

I told her this: her laughter light	Jeg fortalte hende dette,
Is ringing in my ears:	hendes lette latter ringer i mit øre,
And when I think upon that night	og når jeg tænker på denne nat
My eyes are dim with tears.	bliver mine øjne sløret af tåre.

„Hvad elskereren oplever er en chokerende erkendelse af, at sandheden kun kortvarigt kan fastholdes — at livet, også *Lucy's*, er et mønster, hvor vækst og forfald udgør en enkelt proces, hvis slutning er sikker. *Lucy*, ligesom rosen og månen, er når alt kommer til alt underkastet de 'jordiske års berøring' (touch of earthly years'.” (*Durrant*, 64).

NOTER

Sang („Hun boede mellem de ubetrådte veje“). Song (“She dwelt among the untrodden ways”). Skrevet 1798-9. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1800.

Et af *Lucy*-digtene. De andre *Lucy*-digte er „En sælsom følelse“, „Søvn forseglede min ånd“, „Tre år voksede hun i sol og regn“ og „Jeg rejste blandt ukendte mennesker“.

Stjernen der skinner alene på himlen, er Venus.

En strofe i begyndelsen blev udeladt i den endelige version (fra Hayden, 956):

My hope was one, from cities far,	Mit håb var et, der fjernt fra byer
Nursed on a lonesome hearth;	blev plejet på en ensom hede;
Her lips were red as roses are,	hendes læber var røde, som roser er,
Her hair a woodbine wreath.	hendes hår en vedbendkrans.

Ligeledes en strofe mellem anden og tredje blev udeladt:

And she was graceful as the broom	Og hun var yndefuld som gyvelen,
That flowers by Carron’s side;	der står i flor ved Carrons bred;
But slow distemper checked her bloom,	men sygdom standsede hendes
	blomstring
And on the Heath she died.	og hun døde på heden.

„I slummer var min ånd forseglet.“ *“A slumber did my spirit seal.”* Skrevet 1798-9. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1800.

Et af *Lucy*-digtene. De andre *Lucy*-digte er „En sældom følelse“. *Sang* („Hun boede mellem de ubetrådte veje“), „Tre år voksede hun i sol og regn“ og „Jeg rejste blandt ukendte mennesker“.

Egen og gyvelen. The Oak and the Broom. Skrevet 1800. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1800.

Lucy Gray. Lucy Gray. Skrevet 1799. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1800.

Digtet „bygger på en begivenhed, fortalt af min søster, hvor en lille pige ikke langt fra Halifax i Yorkshire for vild i snestormen. Hendes forældre sporede hendes fodtrin til midten af en sluse i en kanal, men fandt intet andet spor efter hende, hverken i den ene eller anden retning. Liget blev imidlertid fundet i kanalen.“ (I.F.).

Ifølge Crabb Robinson sagde Wordsworth, at hans hensigt i *Lucy Gray* 'var at fremstille fuldstændig *ensomhed* poetisk, og han lader barnet iagttage dagmånen, som ingen by- eller landsbypige nogensinde ville lægge mærke til.' (Brett, 301-2).

Stakkels Susan. Poor Susan. Skrevet 1797. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1800.

Sidste vers blev kritiseret af Charles Lamb: Susan er en tjenestepige, ikke en udstødt; se (Brett, 302). Wordsworth slettede verset i senere udgaver.

Om digtet siger Wordsworth: „Det opstod ved, at jeg bemærkede den bevægende musik fra disse fugle, der hang på denne måde i Londons gader i den friske og stille forårmorgen.“ (I. F.).

Om Wordsworths egen kommentar se forordet 1800-2 s. 716.

„Det siges at nogle er døde af kærlighed.“ *“’Tis said, that some have died for love.”* Skrevet 1800. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1800.

NOTER

Emma i sidste strofe er Wordsworths søster, Dorothy. Han vil hellere undvære kærligheden end lide, som beskrevet i digtet. De sidste linjer er en kærlighedserklæring til sin søster og til enkel livsglæde.

De to tyve. The two Thieves. Skrevet 1800. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1800.

Om Wordsworths egen kommentar se forordet 1800-2 s. 716.

„En hvirvelvind bagfra bakken.” “*A whirl-blast from behind the hill.*” Skrevet 1798. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1800. De sidste fire linjer blev udeladt i 1815.

Digtet kan opfattes som en animistisk fantasi, da Wordsworth udmærket ved at bladene er døde, visnede. Deres liv er en illusion skabt af hvirvelvinden. Digtet blev fra 1815 inkluderet i FANTASIENS DIGTE (*Poems of the Fancy*).

Ruth. Ruth. Skrevet 1799. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1800.

Historien om Ruth „er en tragisk fortælling om vanrøgt, om dårligt forældreskab – en sag af stigende betydning for de engelske romantikerne – og om de virkninger som et tillidssvigt kan have på den menneskelige psyke. Naturen er måske Ruths tilflugt, men den kan ikke erstatte menneskesamfundet. ‘Ruth’ et uventet moderne og realistisk digt, viser at en virkelighed af forsømmethed, isolation og hjemløshed tragisk fører til psykose og tidlig død” (*Markley*, 28).

Sang, for den vandrende jøde. Song, for the Wandering Jew. Skrevet 1800. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1800.

I skolen i —. In the School of —. Skrevet 1799. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1800.

Senere fik digtet titlen *Matthew*.

„Sådan en tavle, som der her er tale om, findes stadig på Hawksheadskolen, selvom indskrifterne ikke er ført ajour til vore dage. Dette og andre digte forbundet med Matthew, ville ikke vinde ved at opregne regulære fakta. Ligesom Vandringsmanden i *Udflugten* er denne skolelærer sammensat af adskillige personer både fra hans egen klasse og fra andre erhverv. Jeg undskylder ikke, hvad der findes af usandt i sådanne vers, hvis de udelukkende betragtes som kendsgerninger. Det er tilstrækkeligt hvis de, idet de i ånden er sande og pålidelige, bevæger og belærer på en måde, der ikke er en digters kald uværdigt.” (I. F.)

De to aprilmorgener. The Two April Mornings. Skrevet 1799. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1800.

Er et af Matthew-digtene. Se note til *I skolen i —*.

Om Wordsworths egen kommentar se forordet 1800-2 s. 716.

Kilden, en samtale. The Fountain, a conversation. Skrevet 1799. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1800.

Er et af Matthew-digtene. Se note til *I skolen i —*.

Om Wordsworths egen kommentar se forordet 1800-2 s. 716.

Nøddeplukning. Nutting. Skrevet 1798. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1800.

Wordsworth mente at digtene *Joanna* og *Nøddeplukning* var de mest inspirede digte i andet bind, at de ‘viste den største ånd’, skønt digtet *Michael* indeholdt

NOTER

hans mest betydningsfulde synspunkter (Brett, 304). Et digt Coleridge roste i høje toner for dets 'imaginative kraft'.

„Tre år voksede hun i sol og regn.” *“Three years she grew in sun and shower.”* Skrevet 1798-9. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1800.

Et af *Lucy*-digtene. De andre *Lucy*-digte er „En sælsom følelse”, *Sang* („Hun boede mellem de ubetrådte veje”), „I slummer var min ånd forsejlet” og „Jeg rejste blandt ukendte mennesker”.

Kælelammet. The Pet-Lamb. Skrevet 1800. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1800.

Pigen i virkeligheden var ikke Barbara Lewthwaite. I Fenwick-noterne fortæller Wordsworth: „Et par måneder efter udgivelsen af dette digt blev jeg yderst overrasket, og mere såret, over at finde det i en skolebog for børn, Da bogen var udarbejdet af Lindley Murray, var den kommet i brug på skolen i Grasmere, hvor Barbara var elev. Og, ak! jeg havde den ærgrelse at høre, at hun pralede meget med, at hun var blevet således udmærket; og senere hen i livet plejede hun at sige, at hun huskede begivenheden, og hvad jeg sagde til hende ved denne lejlighed” (I.F.)

Den barnløse far. The Childless Father. Skrevet 1800. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1800.

„Jagt til fods, som den gamle formodes at deltage i, som beskrevet her, var en jævnlig, nærmest almindelig begivenhed i vore dale, da jeg var dreng; og folk fandt stor fornøjelse i dem. Nu er de mindre hyppige.” (I. F.).

Om Wordsworths egen kommentar se forordet 1800-2 s. 716.

Den gamle Cumberlandtigger. The Old Cumberland Beggar. Skrevet 1798. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1800.

Denne tigger blev „Iagttaget, og til stor nytte for mit eget sjæleliv, da jeg var barn. Skrevet i Racedown og Alfoxden i mit 23. år. Nationaløkonomerne begyndte på den tid deres krig mod tiggeriet i alle dets former, og dermed også indirekte mod det at give almisse.” (I. F.).

En karakter. A Character. Skrevet 1800. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1800.

„Hovedtrækkene er taget fra min ven Robert Jones.” (I. F.). Det var Robert Jones, som var sammen med Wordsworth på turen, beskrevet i *Beskrivende skitser*.

Digte om at navngive steder. Poems on Naming of Places:

I. „Det var en morgen i april.” *“It was an April Morning.”* Skrevet 1800. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1800.

II. *Til Joanna. To Joanna.* Skrevet 1800. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1800.

„Virksomheden af hendes latter er overdrevet; skønt virkningen af stemmers genlyd i nogle dele af bjergene er meget slående.” (I. F.).

„I det fjerde digt i serien vil en tvivl hos en kreds, der er ivrigt optaget af at tillægge den livløse naturen menneskelige følelser — således som Joanna antages at betvivle l. 5-11 — blive mere betydelige.” (Mason, 325).

III. „Der er en tinde.” *“There is an Eminence.”* Skrevet 1800. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1800.

NOTER

„Det er ikke rigtigt at højen, som her omtales, kunne ses fra vores frugthave. Den rejser sig over vejen ved siden af Grasmersøen, mod Keswick, og den hedder Stone-Arthur.” (I. F.).

IV. „*Et snævert bælte af utilhuggede sten.*” “*A narrow girdle of rough stones.*” Skrevet 1800. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1800.

„De venner der omtales var Coleridge og min søster, og det foregik fuldstændigt, som her beskrevet.” (I. F.).

V. *Til M. H. To M. H.* Skrevet 1800. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1800.

Til Mary Hutchinson, to år før vort ægteskab. (I.F.).

Michael, et hyrdedigt. Michael, A Pastoral Poem. Skrevet 1800. Udgivet i *Lyrical Ballads* 1800.

I et brev til Thomas Poole d. 9. april 1801, skriver Wordsworth: „Jeg har forsøgt at give et billede af en mand med en stærk ånd og en livlig følsomhed, som er bevæget af to af de mest magtfulde følelser i menneskelivet; forældrekærligheden og kærligheden til ejendom, *landejendom*, samt glæden ved arv, hjem og ens personlige og familiens uafhængighed.” (Letters 1; 322).

Se også noten til *Brødrene* s. 848.

Da jeg, idet jeg foretrak.” “*When, to the attractions of the busy world.*” Skrevet 1800. Udgivet i den her omarbejdede form i 1815.

„*Jeg rejste blandt ukendte mennesker.*” “*I travelled among unknown men.*” Skrevet 1801. Udgivet 1807.

Et af *Lucy*-digtene. De andre *Lucy*-digte er „*En sælsom følelse*”. *Sang* („Hun boede mellem de ubetrådte veje”), „*Tre år voksede hun i sol og regn*” og „*I slummer var min ånd forsejlet*”.

Sømandens mor. The sailor's Mother. Skrevet 1802. Udgivet 1807.

„Jeg mødte hende i nærheden af Wishing-Gate på hovedvejen, som dengang førte fra Grasmere til Ambleside. Hendes fremtoning var præcis, som her beskrevet, og således var hendes beretning, næsten ordret.” (I. F.).

Alice Fell. Alice Fell. Skrevet 1802. Udgivet 1807.

Digtet er baseret på en historie, Dorothy Wordsworth fortæller i sin dagbog d. 16. feb. 1802: „Mr. Graham sagde, at han ville ønske William havde været med ham forleden dag – han kørte i en postvogn, da han hørte en sælsom lyd, som han ikke kunne forstå hvad var. Lyden fortsatte og han råbte til kusken, at han skulle standse. Det var en lille pige, og hun græd som om hendes hjerte skulle bryde. Hun havde anbragt sig bag på vognen, og nu var hendes kappe blevet fanget af hjulet, var kommet i klemme, og hang nu dér. Hun græd for at få den igen. Den lille stakkel. Mr. Graham tog hende med ind i vognen, og kappen blev fjernet fra hjulet, men barnet var stadigvæk utrøsteligt, da hendes kappe var revet helt i stykker; det havde været en tarvelig kappe før, men hun havde ingen anden, og det var den største ulykke, der kunne overgå hende. Hun hed Alice Fell. Hun havde ingen forældre, og havde hjemme i den nærmeste by. Her fandt Mr. Graham nogle respektable mennesker,

NOTER

som han gav penge nok til, at de kunne købe hende en ny kappe." (Journals 1; 114-5).

Tiggere. Beggars. Skrevet 1802. Udgivet 1807.

Dorothy Wordsworth har en længere omtale af tiggerne, som kan læses i hendes (Journals 1; 47), beskrivelsen findes også i (Hayden 1).

I marts 1808 fortalte Wordsworth Henry Crabb Robinson, at han skrev digtet „som en poetisk fremstilling af den fysiske skønheds magt og af charmen ved sundhed og styrke i barndommen selv i en tilstand af den største moralske fordærvelse." (Oxford, 702).

Efterfølger til „Tiggere.“ Sequel to the Foregoing. Skrevet 1817. Udgivet 1827.

TILLÆG

Fra tilføjelser til En aftenvandring fra en uudgivet 1794-udgave af digtet.

At disse tilføjelser er medtaget er motiveret af deres omtale i (*Mortensen*).

En rekonstrueret udgave af denne 1794-udgave findes i (Avrill).

Fragmenter fra the Alfoxden notebook. 1798. (1)-(4): Tekst og nummereringen stammer fra (PW 5; 340-2). Teksterne findes også i (Hayden 1).

Se note til *Fragmenter fra the Christabel notebook* nedenfor.

(5) er fra (Prelude, 566). 'Hellig ugidelighed' (*holy indolence*), 'vis passivitet' (*wise passiveness*) er et tema, der optræder i *Indvending og svar* l. 24.

Fragmenter fra the Christabel notebook. 1798. Tekst og nummereringen stammer fra (PW 5; 342-4). Teksterne findes også i (Hayden 1).

„Adskillige af fragmenterne ... er interessante som forsøg på en førstehåndsbeskrivelse af sin oplevelse af samkvemet med naturen og den vidtrækkende virkning, det har på hans sind. Han anstrenger sig på den ene side for at foretage omhyggelige iagttagelser af former og billeder, som især appellerer til hans fantasi gennem øje og øre, og på den anden side at registrere så nøjagtigt som muligt den indre tilstand, som Naturen bringer ham i gennem hans sanser.”

I fragmenterne Chris. 3 og Alfox. 4 er udgangspunktet en scene af stille skønhed, hvis billeder fylder digteren med fryd: „Hans dybere bevidsthed er rørt, og den første fase er kendetegnet ved tilstedeværelsen af billederne *inden i* hans sind, som om de har passeret fra en ydre til en indre eksistens 'ting, som er udenfor, lever i vore sind som i deres fødehjem.' se Chris. 3. ... Den anden fase er passagen fra en drømmeagtig bevidsthed af billeder ind i en dybere tilstand, i hvilken 'sindet bliver kaldt ind i sig selv, ubesøgt af billeder udefra' se *Fragmenter fra the Alfoxden notebook* nr. 4." (PW 5; 480).

Fragment med titlen „Overflod“. Sandsynligvis skrevet mellem 1799 og 1800. Tekst fra (PW 5; 346).

Se note til *Fragmenter fra the Christabel notebook*.

Fragment („Der var et sted“). Skrevet et sted mellem 1798 og 1804. (PW 5; 342).

NOTER

Se note til *Fragmenter fra the Christabel notebook*.

Fragment relateret til Præludiet 1799. (d)-fragmentet i Fragments from Peter Bell MS. 2, February 1799 (Norton, 496):

„Fragmentet er af særlig interesse både for dets ekstreme panteistiske synspunkt, og fordi det for en tid var indføjet i Anden del l. 465.” (Norton, 495).

Passage relateret til Huset der lå i ruiner. Skrevet 1797?

Passagen findes i (PW 5; 400-403). Oprindeligt tænkt som del af slutningen af digtet *Huset der lå i ruiner*. Senere indarbejdet i *Udflugten* bog 4.

LITTERATUR

(Xxx ...) henviser til udgaverne. (Xxx ...) henviser til monografier og artikelsamlinger.

VÆRKUDGAVER. ANTOLOGIER. SAMTIDIGE KILDER.

- (Anstey) S. Anstey, ed., *William Wordsworth: Selected Poems*. England 1990. Oxford Student Texts.
- (Averill) J. Averill, ed., *An Evening Walk* by William Wordsworth. USA, 1984. The Cornell Wordsworth.
- (Beatty) A. Beatty, ed., *William Wordsworth. Representative Poems*. USA, 1937.
- (Birdsall) E. Birdsall & P. M. Zall, eds., *Descriptive Sketches* by William Wordsworth. USA, 1984. The Cornell Wordsworth.
- (Bredsdorff) K. Bredsdorff, ed., *Udvalg af engelske digtere: Wordsworth, Keats*. Danmark, 1930
- (Brett) R. L. Brett & A. R. Jones, eds., *Wordsworth & Coleridge: Lyrical Ballads*. England, 1971.
- (Butler) J. Butler, ed., *The Ruined Cottage and The Pedlar* by William Wordsworth. USA, 1979. The Cornell Wordsworth.
- (Cambridge) Jonathan Wordsworth, ed., *William Wordsworth: The Pedlar, Tintern Abbey, The Two-part Prelude*. England, 1985.
- (Cambridge*) Jonathan Wordsworth, ed., *William Wordsworth: The Ruined Cottage, The Brothers, Michael*. England, 1985.
- (C. W.) Christopher Wordsworth, *Memoirs of William Wordsworth*. 2 vol. England, 1851.
- (Gray) M. Gray, ed., *The Prelude and Selected Poems*. England, 2003. York Notes.
- (Green) J. Butler & K. Green, eds., *Lyrical Ballads, and Other Poems 1797-1800* by William Wordsworth. USA, 1992. The Cornell Wordsworth.
- (Hayden) J. O. Hayden, ed., *William Wordsworth: The Poems*, vol. 1-2. USA, 1977.
- (Hutchinson) T. Hutchinson, ed., *The Poetical Works of Wordsworth*. England, 1917.
- (I. F.) J. Curtis, ed., *The Fenwick Notes of William Wordsworth*. England, 1993. De noter Wordsworth dikterede til Isabella Fenwick I 1843.
- (Jackson) G. Jackson, ed., *Sonnets Series and Itinerary Poems, 1820-45* by William Wordsworth. USA, 2004. The Cornell Wordsworth.
- (Jordan) J. E. Jordan, ed., *Peter Bell* by William Wordsworth. USA, 1985. The Cornell Wordsworth.
- (Journals) E. de Selincourt, ed., *Journals of Dorothy Wordsworth*, vol. 1-2. USA, 1970.

LITTERATUR

- (J. W.) Jonathan Wordsworth, ed., *The Music of Humanity*. England 1969.
- (Knight) W. Knight, ed., *The Poetical Works of William Wordsworth*, vol. 1-8. Skotland, 1882-6.
- (Letters) A. G. Hill, ed., *Letters of William and Dorothy Wordsworth*. vol. 1-8. England, 1969-.
- (Mason) M. Mason, ed., *The Lyrical Ballads*. England, 1992.
- (Maxwell) J. C. Maxwell, ed., *William Wordsworth: The Prelude*. England, 1982.
- (Morley) J. Morley, ed., *The Complete Poetical Works of William Wordsworth*. USA, 1919.
- (Norton) J. Wordsworth, M. H. Adams, S. Gill, eds., *The Prelude, 1799, 1805, 1850*. USA, 1979.
- (Osborne) R. Osborne, *The Borderers* by William Wordsworth. USA, 1982. The Cornell Wordsworth.
- (Prose) W. J. B. Owen & J. W. Smyser, eds., *The Prose Works of William Wordsworth* vol. 1-3. England, 1974,
- (Oxford) S. Gill, ed., *William Wordsworth: The Major Works*. England, 2000.
- (PW) E. de Selincourt og H. Darbishire, eds., *The Poetical Works of William Wordsworth* vol. 1-5. England 1948 -.
- (Rimestad) Chr. Rimestad, ed., *Fransk og engelsk poesi fra 1450 til 1900*. København 128-30
- (Prelude) E. de Selincourt, ed./rev. H. Darbishire. *William Wordsworth: The Prelude or Growth of a Poet's mind*. England, 1959.
- (S. Gill) S. Gill, ed., *The Salisbury Plain Poems* by William Wordsworth. USA, 1975. The Cornell Wordsworth.
- (Stillinger) J. Stillinger, ed., *Selected Poems and Prefaces*. USA, 1965.

MONOGRAFIER, ANTOLOGIER OG ARTIKLER.

- L. Abercrombie, *The Art of Wordsworth*. England, 1952.
- P. Bagchi, *A note on Wordsworth's 'Yarrow Visited'*. Notes and Queries (1964) vol.11; Oxford Journals. England, 1965.
- J. Bate, *Song of the Earth*. USA, 2000.
- E. C. Batho, *The Later Wordsworth*. England, 1932
- J. Beer, *Wordsworth and the human heart*. USA, 1978.
- E. Birdsall*, *Nature and Society in "Descriptive Sketches"*. Modern Philology, vol. 84, No. 1 (Aug., 1986), pp. 39-52.
- H. Bloom, ed., *William Wordsworth*. USA, 1999.
- G. Brandes, *Hovedstrømninger*, bind 4. København
- S. A. Brooke, *Naturalism in English Poetry*. England, 1974.
- J. F. Danby, *The Simple Wordsworth*. England, 1968.
- H. Darbishire, *The Poet Wordsworth*. England, 1950.
- A. Day, *Romanticism*. England, 1998.
- M. Drabble, *Wordsworth*. England, 1969.

LITTERATUR

- G. Durrant, *William Wordsworth*. England, 1969.
- A. Fletcher, *Tudor Rebellions*. England, 1983.
- A. Gardiner, *The Poetry of William Wordsworth*. England, 1990.
- S. Gill, *William Wordsworth: A Life*. England 1990.
- S. Gill*, ed., *The Cambridge Companion to Wordsworth*. England, 2003.
- V. Grønbech. *Mystikere i Europa og Indien*, bind 4. København 1932.
- G. H. Hartman, *Wordsworth's Poetry 1787-1814*. USA, 1987.
- U. Hedetoft, *De ensomme personers betydning og funktion i Wordsworth's poesi til og med 'The Excursion'*. København, 1969.
- J. A. W. Heffernan, *Wordsworth's Theory of Poetry*. USA, 1969.
- C. H. Herford, *Wordsworth*. England, 1930.
- S. Holm, *Religionsfilosofi*. København, 1970.
- M. Jacobus, *Tradition and Experiment in Wordsworth's Lyrical Ballads (1798)*. England, 1976.
- J. E. Jordan, *Why the Lyrical Ballads?* USA, 1976.
- N. Lacey, *Wordsworth's View of Nature*. England, 1948
- N. Longmate, *The Workhouse*. England, 1974.
- A. A. Markley, *Wordsworth's "Ruth"*. *Explicator*, Sep. 2006, vol. 64,1. USA, 2006.
- J. J. McGann, *The Romantic Ideology*. USA, 1983.
- K. P. Mortensen, *The Time of Unrememberable Being*. København 1998.
- K. P. Mortensen*, *Genkaldelse*. København 2013.
- L. Møller, *The Metaphor of Memory in Wordsworth's Spots of Time*. *Orbis Litterarum* 69:2, 2014.
- L. Newlyn, „Wordsworth, Coleridge and The 'Castle og Indolence' Stanzas”, *Wordsworth Circle* 12:2 (1981: Spring).
- W. J. B. Owen & J. W. Smyser, eds., *Wordsworth's Political Writings*. USA, 2009.
- W. P. Owen*, *Understanding the Prelude*. England, 2007.
- F. Pyle, *The Ideology of Imagination*. USA, 1995.
- H. D. Rawnsley, *Reminiscences of Wordsworth among the Peasantry of Westmoreland*. England 1968.
- D. Robinson, *William Wordsworth's Poetry*. England, 2010.
- A. M. Schlutz, *Mind's World*. USA, 2009.
- H. Taylor, *The Sonnets of William Wordsworth*. *Quarterly Review*, December 1841. England, 1842.
- H. Taylor*, *Critical Essay on Poetry*. England 1878.
- M. Warnock, *Imagination*. USA, 1976.
- E. Welsford, *Salisbury Plain*. England, 1966.
- A. O. Wlecke, *Wordsworth and the Sublime*. USA, 1973.
- R. Woof, ed., *William Wordsworth, The Critical Heritage*, vol. 1: 1793-1820. England, 2001.
- J. Wyatt, *Wordsworth's Poems of Travel, 1819-42*. USA, 1999.

REGISTER OVER DANSKE OG ENGELSKE TITLER OG ENGELSKE FØRSTELINJER

A Character 635
A favorite pleasure hath it been with me 311
A fragment related to the prelude 1799 365
A narrow girdle of rough stones 642
A Night-piece 307
A simple child 465
A slumber did my spirit seal 573
A traveller on the skirt of Sarum's Plain 93
A whirl-blast from behind the hill 589
Advertisement 1798 429
Alice Fell 680
Alice Fell (eng.) 679
Amid the smoke of cities did you pass 639
An Evening Walk 21
An Evening Walk, citations from an unpublished 1794-edition 689
Anecdote for Fathers 461
Argument for Suicide 133
At the corner of Wood-Street, when day-light appears 585
Before I see another day 523
Beggars 683
Bekendtgørelse 1798 430
Beskrivende skitser 48
Bissekræmmeren 290
Brødrene 548
By Derwent's side my Father's cottage stood, 475
Calm is all nature as a resting wheel 43
Da jeg, idet jeg foretrak 672
De to aprilmorgener 608
De to tyve 586
Den åndsvage dreng 494
Den barnløse far 624
Den dømtte 130
Den gale mor 488
Den gamle Cumberlandtigger 626
Den hjemsendte soldat 308
Den husvilde kvinde 434
Den sidste af flokken 484
Der er en tinde 644
Der var engang en dreng 546
Descriptive Sketches 47
Det siges at nogle er døde af kærlighed 582
Det var en morgen i april 678
Digte om at navngive steder 636
Efterfølger til „Tiggere” 686
Egen og gyvelen 574
En aftenvandring 22

REGISTER

- En aftenvandring, fra tilføjelser til en påtænkt 1794-udgave 690
 En anekdote for Fædre 462
 En forladt indianerkvindes klage 524
 En hvirvelvind bagfra bakken 590
 En karakter 636
 En gammel rejsende mand 524
 En sælsom følelse 570
 En søvn forseglede min ånd 574
 Erindring om Collins 517
 Et argument for selvmord 134
 Et natstykke 308
 Et snævert bælte af utilhuggede sten 644
 Expostulation and Reply 519
 Far from my dearest friend, 'tis mine to rove 21
 Five years have passed 527
 Fragment („Der var et sted”) 700
 Fragment med titlen „Overflod” 698
 Fragment relateret til Præludiet 1799 366
 Fragment: “There was a spot” 699
 Fragment: Redundance 697
 Fragmenter fra the ‘Christabel’ Note-book 696
 Fragmenter fra the Alfoxden Note-book. 694
 Fragments from the ‘Christabel’ Note-book 695
 Fragments from the Alfoxden Note-book 693
 Fribytterne 136
 Glide gently, thus for ever glide 517
 Goody Blake and Harry Gill 447
 Goody Blake og Harry Gill 448
 Guilt and Sorrow 91
 Gåturen i middags ad den smalle vej var skøn 46
 Hart-Leap Well 535
 Her eyes are wild, her head is bare 487
 Him had I seen the day before 332
 His simple truths did Andrew glean 573
 Hjortespringskilden 536
 How rich the wave, in front, imprest 515
 Hun boede mellem de ubetrådte veje 572
 Huset der lå i ruiner 266
 Hvis Naturen, til sit yndlingsbarn 610
 I have a boy of five years old, 461
 I heard a thousand blended notes 469
 I love to walk 309
 I marvel how Nature could ever find space 635
 I saw an aged Beggar in my walk 645
 I seem to learn 699
 I skolen i — 606
 I travelled among unknown men 677
 If from the public way you turn your steps 649
 If Nature, for a favorite Child 605
 In distant countries I have been 483
 In the School of — 605

REGISTER

In the sweet shire of Cardigan, 455
Indvending og svar 520
Influence of Natural Objects 315
It is the first mild day of March: 454
It seems a day 615
It was an April Morning 635
Jeg anser ikke disse 700
Jeg rejste blandt ukendte mennesker 678
Kælelammet 620
Kilden 612
Lines left on a Seat in a Yew-tree 431
Lines written a few miles above Tintern Abbey 527
Lines Written at a Small Distance from my House 453
Lines written in early spring 469
Lines written near Richmond, upon the Thames 515
Lines written while sailing in a boat at evening. 515
Lucy Gray 580
Lucy Gray (eng.) 579
Lyrical Ballads 471
Lyriske Ballader 472
Matthew (eng.) 605
Matthew 606
Michael 650
Michael (eng.) 649
Når langsomt fra den tankefulde skumrings sidste glimt 46
Naturlige genstandes indflydelse 316
Nay, Traveller! rest. This lonely yew-tree stands 431
Nøddeplukning 615
Not the more failed I 697
Not useless do I deem 699
Nutting 616
Of unknown modes of being which on earth 693
Oft I had heard of Lucy Gray 579
Oh 'it's a joy divine on summer days 695
Oh now that the genius of Bewick were mine 627
Oh! what's the matter? what's the matter? 447
Old Man Travelling 521
One morning (raw it was and wet) 677
Our walk was far among the ancient trees 647
Peter Bell 410
Peter Bell (eng.) 409
Poems on Naming of Places 635
Poor Susan 585
Præludiet 1799 320
Remembrance of Collins 517
Ruth 592
Ruth (eng.) 591
Således var drengen 312
Sang („Hun boede mellem de ubetrådte veje”) 572
Sang, for den vandrende jøde 592
Send this man to the mine, this to the battle 133

REGISTER

Sequel to the Foregoing ("Beggars") 685
She dwelt among th' untrodden ways 571
She had a tall man's height or more 683
Simon Lee 456
Simon Lee (eng.) 455
Skrevet i den helt tidlige ungdom 44
Skyld og sorg 92
Song ("She dwelt among th' untrodden ways") 571
Song, for the wandering Jew 591
Spillet vendt 522
Stakkels Susan 586
Strange fits of passion 569
Such was the Boy 305
Sweet was the walk along the narrow lane 45
Sømandens mor 678
Således var drengen 348
The Borderers 135
The Brothers 547
The Childless Father 623
The clouds are standing still in the mid heavens 697
The Complaint of a Forsaken Indian Woman 523
The Convict 129
The dew was falling fast, the stars began to blink 619
The Discharged soldier 307
The Female Vagrant 433
The Fountain 611
The glory of evening was spread through the west 129
The Idiot Boy 493
The Knight had ridden down from Wensley moor 535
The last of the Flock 483
The leaves stir not, 695
The little hedge-row birds 565
The Mad Mother 487
The Oak and the Broom 573
The Old Cumberland Beggar 625
The Pedlar 289
The Pet-Lamb 619
The post-boy drove with fierce career 679
The Prelude 1799 361
The ruined Cottage 265
The Sailor's Mother 677
The sky is overspread 349
The Table Turned 521
The Thorn 469
The Two April Mornings 607
The two Thieves 585
There is a holy indolence 695
There is a thorn; it looks so old 469
There is an Eminence 643
There is creation in the eye, 697
There was a Boy, ye knew him well, ye Cliffs 545

REGISTER

There was a spot 699
there would he stand 693
There's something in a flying horse 369
These Tourists, Heaven preserve us! needs must live 547
Thou issuest from a fissure in the rock 695
Though the torrents from their fountains 591
Three years she grew in sun and shower 617
Tiggere 684
Til Joanna 640
Til M. H. 648
'Tis said, that some have died for love 581
'Tis eight o'clock, — a clear March night, 535
To gaze on the green hill 693
To Joanna 639
To M. H. 647
To my Sister 453
Tornebusken 470
Tre år voksede hun i sol og regn 618
'Twas summer, and the sun had mounted high 308
Up! up! my friend, and clear your looks 521
Up, Timothy, up with your Staff and away 623
Vandringsmandens historie 334
Verslinjer efterladt på en siddeplads i et takstræ 432
Verslinjer skrevet et lille stykke fra mit hus 454
Verslinjer skrevet få kilometer nord for Tintern Abbey 528
Verslinjer skrevet i det tidlige forår 470
Verslinjer skrevet nær Richmond på Themsen 516
Vi er syv 466
Was it for this 319
We are Seven 465
We talk'd with open heart, and tongue 611
We walk'd along, while bright and red 607
Were there, below, a spot of holy ground 47
When Ruth was left half desolate 591
When slow from pensive twilight's latest gleams 45
When, to the attractions of the busy world 671
Where are they now, those wanton Boys? 643
Why is it we feel so little for each other 651
Why William, on that old grey stone 477
Wisdom and Spirit of the universe! 315
Written in Very Early Youth 43